UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 07 25 03 002 8

SEP 11 1986

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BM
675
D3Z626
1855
v.1
c.1
ROBA

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/maazorkolhashana01luzz

Mahazor

מחזור כל השנה

כפי מנהג

ק״ק איטאלייאני יצ״ו

נדפס בשני חלקים

חלק ראשון

כולל תפלות של חול ׳ שבת ׳ ראש חדש ׳ יוצרות של שבתות המיוחדות ׳ סדר חנוכה עם פרשיות ׳ ותענית עשרה בטבת ׳ ותענית אסתר ׳ וסדר פורים ׳ סדר פסח עם הגדה וברכת המזון ׳ ופרקי אבות וחג השבועות ׳ תענית שבעה עשר בתמוז ׳ תשעה באב ׳ ויוצר של נחמו ׳ וכל הדינים השייכים לכלם דבר יום ביומו ׳ ותרגום ההפטרות המיוחדות ׳ ופרשיות קטנות לכל השנה :

ונוסף גם זה חלק ראשון

ממבוא למחזור בני רומא

אשר חבר החכם המפורסם

כמוה״רר **שמואל דוד לוצאטו** הי״ו

מרבין תורה במדרש הרבנים אשר בפאדובא :

פה ליוורנו יע״א

שנת הקיצותי כי יי יסמכני לפ״ג

ברפוס המשובח

של **שלמה בילפורטי וחברו** הי״ו

מדפיסים ומוכרי ספרים

945

מודעא רבא

אשר לא יקרב איש להסיג גבול רעהו בהדפיס הספר הזה עם הוספותיו בלי רשות נתונה מכתב ידי המדפיסים כי כן דבר המלך יר"ה וכן הדת בכל מדינות מלכותו :

BM
675
D3 Z626
1855
v.1

הקדמת המדפיסים

מן היום אשר הוקם המשכן ע"י משה בחיר יי במדבר וכל זמן שהיה קיים בית מקדש אלהינו הקריבו אבותינו קרבנות חובה ונדבה ונדר וחטאת ואשם, ומיום שנחרב בית מקדשנו ותפארתנו בוטלו הקרבנות ואין לנו אלא שיח שפתותינו להודות ליי כי לעולם חסדו עמנו כמו שנאמר ונשלמה פרים שפתינו. לכן יתפלל כל איש אל יי ערב ובקר וצהרים וישיח ויהמה ויי משמים ישמע קול עם סגולתו וברוב חסדיו יראה את עניינו ולחצנו ולעיני כל חי שנית יגאלנו ונכון יהיה הר בית יי בראש ההרים ונשא מגבעות אז ישיב יי כהנים לעבודתם ולויים לדוכנם וישראל למעמדם אז יחפוץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבחו פרים.

מי ימלל כבוד התפלה! היא המשגבת דעת האדם שבברואים ומקרבת אותו אל בוראו לדבר עמו יתברך לשאול לו כל צרכיו לבקש ממנו חסרונו, היא הנותנת ריוח והצלה לשרוים בצרות ונחם לא יסתר מעיניהם, היא הפותחת שערי תקוה ומעלה נפש האדם אל מחשבות יי עד אשר יראו עיניו ולבו כל טוב הצפון ליראי יי ולחושבי שמו.

ועתה ראה ראינו עדת בני ישראל ק"ק איטאליאני שואלים איה מחזור כל השנה כפי מנהג אבותינו להתפלל בתוך הספר למען יהיו פינו ולבנו שוים ולא נשגה? וידרשוהו והנה איננו ויבקשוהו ולא נמצא כי ספו תמו אותם אשר נדפסו משנים קדמוניות ונאמר לתת לכסף מוצא ולהדפיסו פעם אחרת לתועלת אחינו ובני עמנו ולמען לא יצא מתחת ידינו יד כהה מכשול ופוקה כתבנו לרוב חכמי איטאליאה אשר ברב חנ"א ורב חס"דא יאירו עינינו בשביל האמת להסיר השגיאות שנפלו במחזורים אשר היו מלפנים ונר לרגלינו היו דבריהם כי **מפארובא ומרומא** וממקומות אחרים יצאה לנו תורה לתקן מעות ולמלא חסרון ואל המגיהים אמרנו שיתנו עיניהם בראשם ובתוך פי' הרב **קמחא דאבישונא** עיניהם ישיתו לחזות בנועם הדרת שירי חכמי איטאליאה ז"ל כאשר יצאו מלבם ומקולמוסם ולא כאשר נמצאו בספרים בלתי מנוקים משגיאה ואם לא עלה בידינו להגיע אל כל מבוקשנו מגודל קושי השירים ההם אשר פעמים רבות גמגם בהם גם הרב המפרש הנז' תשובתנו הנה בצדנו שאם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר? ונאמר אל אלף שגיאות מי יבין מנסתרות נקנו. אך למען יאיר שמש המשוררים האלה לעיני העם קם גבר בגוברין איש גבור חיל בתורה ובדרך ארץ ורב פעלים הלא הוא

החכם

החכם המרומם והמליץ המפורסם כמוה"רר **שמואל דוד לוצאטו** נר"ו מרביץ תורה במדרש הרבנים אשר בפאדובא כי מלבד אשר נדיב נדיבות יעץ להדריכנו בדרך סלולה להרים מכשול מקרב המחזור הפליא עוד חסדו עמנו בשלוח לנו **ספר מבוא למחזור בני רומא** אשר יסד בחכמתו הנפלאה למען דעת כל בני ישראל מה יקרו השירים האם ומי מחבריהם והדפסנו אותו בראש הספר , ויוסף עוד שלוח לנו **סדר העבודה** שהיו אומרים בצרפת בימי **רש"י** ז"ל ותלמידיו והוא נוהג עכשיו בשלש ק"ק שבפיימונטי **אסטי פוסאנו ומונקאלוו** הי"ו מוגה ומפורש מיד החכם הנז' לעיל יצ"ו והדפסנוהו במקומו הראוי לו .

ועתה ידידי הקורא הא לך כל הכבוד הזה קחנו ובאה אל בית יי ותהי משכרתך שלמה מעם יי אלהי ישראל ושכ"מה אכי"ר .

פה **ליוורנו** יע"א

ביום **בך** יברך ישראל לחדש שבט בשנת **ובחרת** בחיים לפ"ק .

מבוא למחזור בני רומא

חלק ראשון

קדמונינו זכרונם לברכה קבעו לנו מטבע הברכות להודות לה' ולהתפלל לפניו, אך לא נתכוונו בתקנתם שיהיה נוסח תפלותינו קבוע כיתד בל תמוט, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע, אבל היתה כוונתם לקבוע בקרב כל ישראל הענינים אשר עליהם נודה לאלהינו ונתפלל אליו, ולקבוע לנו סדר הברכות והתפלות, כגון בשחר מברך שתים לפני קריאת שמע ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניה ושתים לאחריה, ושתהיה התפלה פותחת בשלש ברכות של הודייה, הראשונה אבות, שניה גבורות, ושלישית קדושת ה', ואח"כ שתים עשרה ברכות לשאלת צרכינו, ושתהיה תחלת הבקשות שנבקש מהאל שיחננו דעה בינה והשכל, ואחריה נבקש על התשובה, ואח"כ על הסליחה, ואחריה על הגאולה, ואחריה על הרפואה, וכן עד שומע תפלה, ואחר כן נשים בעבודה והודאה ושים שלום; וכל זה כדי שיהיה עיקר התפלה וענין כל ברכה וברכה, וסדר הברכות ופתיחתן וחתימתן שוה בקרב כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם.

אך לא כתבו קדמונינו ז"ל הברכות והתפלות על ספר, ובהפך אמרו (שבת קט"ו) כותבי ברכות כשורפי תורה, והניחו לכל יחיד ולכל שליח צבור שיאריך ויקצר כפי חכמתו, ולפיכך התקינו שמונה עשרה בלחש כדי שיסדר שליח צבור תפלתו בינו לבין עצמו קודם שיאמרה באזני כל העם (ראש השנה ל"ד), ור' אליעזר אמר (ברכות פרק ד') העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים, וחברו ר' שמעון בן נתנאל היה אומר (אבות פרק ב') אל תעשה תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, ופירוש קבע שמתפלל במלות קבועות ואינו מחדש בהן דבר, כמו שפירשו רבה ורב יוסף (ברכות כ"ט ופירש רש"י והיינו לשון קבע, כיום כן אתמול וכן מחר. (ועיין דברי התלמיד וידי היקר מהר"ר מרדכי מורטרה הי"ו בספר באספכזי איזראעליטישע אננאלען 1840 עמוד 209 ובספר RIVISTA ISRAELITICA מן עמוד קל"ז עד קנ"ז).

כך היה הדבר נוהג כל ימי חכמי המשנה, ומפני זה היה שהוצרכו ללמדנו (ברכות פרק ה') האומר על קן צפור יגיעו רחמיך, ועל טוב יזכר שמך, מודים מודים, משתקין אותו; שאם היה הנוסח קבוע ממש, מהיכן יעלה על הדעת שיאמר אדם בתפלתו לשונות אלו שאינם בנוסח המקובל בידנו? וכן בספרי (פרשת וזאת הברכה, על פסוק ויאמר ה' מסיני בא) שנינו: ואף שמונה עשרה שתקנו חכמים הראשונים שיהיו ישראל מתפללין, לא פתחו בצרכם של ישראל תחלה עד שפתחו בשבחו של מקום, שנאמר האל הגדול הגבור והנורא, קדוש אתה ונורא שמך. ואח"כ מתיר אסורים. ואח"כ רופא חולים. ואח"כ מודים אנחנו לך. הנה נוסח קדוש אתה ונורא שמך, שאנו אומרים בראש השנה ויום הכפורים, הוא נזכר כאן בשמונה עשרה של כל יום ויום, ועוד ברכת מתיר אסורים איננה בשמונה עשרה שלנו; ואם היתה תקנת קדמונינו ז"ל שנתפלל שמונה עשרה בנוסח אחד בלי שינוי, איך היה נוסח התפלות המפורסם מכמה דורות בישראל, משונה מנוסח התנאים בעלי ספרי דבי רב? ונראה כי מתיר אסורים היא ברכת גואל ישראל; ובאמת יקשה מאד מה ראו להזכיר גאולת ישראל בברכות הראשונות שאינן אלא צרכי היחיד (דעה ובינה, תשובה, סליחה ורפואה)? מלבד כי מה מקום לברכה זו, אחרי שאנו עתידין לומר אחר כן תקבץ נדחי עמו ישראל. בונה ירושלים ומצמיח קרן ישועה? לכן נראין הדברים כי ברכת ראה בענינו לא נתקנה על גאולת האומה, אלא על גאולת היחידים העומדים בשביה ובבית כלא, ויפה

נקבעה

נקבעה ברכה זו אחר ברכת הסליחה, כי כן במזמור ק"ז מצאנו יושבי חשך וצלמות אסירי עני וברזל כי המרו אמרי אל ועצת עליון נאצו, ואם עינוי בית הכלא הוא מפני החטא, סליחת העון תהיה סבה ליציאה ממאסר. ויפה נקבעה אחר ברכת מתיר אסורים ברכת רופא חולים, כמו שבא במזמור הנ"ל זכרון רפואת החולים סמוך מיד אחר יציאת האסורים ושבירת דלתות נחושת. והנה נראה קרוב לודאי כי חתימת ברכה שביעית היתה מתחלתה מתיר אסורים, כגירסת ספרי, ואחר זמן (קודם חכמי התלמוד) אולי היה מי שחשב שאיננו כבוד לאומה להתפלל בעבור על יושבי כלא, והחליפו מתיר אסורים בגואל ישראל, שהיא מליצה סובלת שתי כוונות, הגאולה הכללית מן הגלות, והגאולה הפרטית מן השביה ומן המאסר.

ונשוב לענייננו ונאמר כי גם בימי תלמידי חכמי המשנה מצינו (ברכות ל"ג) ההוא דנחית קמיה דר' חנינא אמר האל הגדול הגבור והנורא והאדיר והעזוז וכו', ורבי חנינא אמר לו סיימתינהו לכלהו שבחי דמרך? למה לי כולי האי? אנן הכי תלת דאמרינן, אי לאו דאמרינהו משה וכו', משל למלך ב"ו וכו'. ולא אמר לו מי הרשה אותך לזוז מהנוסח המקובל מרבותינו?

וגם אח"כ בימי רבה מצינו (שם) ההוא דנחית קמיה דרבה ואמר אתה חסת על קן צפור, אתה חוס ורחם עלינו. גם מצאנו (יומא דף פ"ז) כי רב ושמואל לא היה להם נוסח אחד בוידוי יוה"כ, כי רב היה מתחיל אתה יודע רזי עולם, ושמואל היה מתחיל ממעמקי הלב, ואולי בסורא מקומו של רב נמשך המנהג לומר אתה יודע רזי עולם, ומשם נתפשט בכל ישראל, ובנהרדעא מקומו של שמואל אמרו ממעמקי הלב, ולא נתפשט הנסח הזה בשאר ארצות, ולבסוף נשכח ונאבד.

והנה נשאר נוסח התפלות והברכות בעל פה עד אחר חתימת התלמוד, כלומר עד שקם אחד ממלכי פרס והרס בתי מדרשות ונטל מישראל כח המשפט וגזר על היהודים ללכת בערכאות של פרסיים (עיין סדר תנאים ואמוראים שהוצאתי לאור בשנת תקצ"ט בכרם חמד רביעי עמוד קפ"ו), אז שרו חכימיא למהוי כתלמידיא, וגם אם בהחבא היו חכמי ישראל דנים דיני ישראל, היו מוכרחים לקרוא עצמם תלמידים בעלמא, ואז נחתם התלמוד ונשלמה ההוראה, כלומר שלא היה עוד רשות לחכמי ישראל להורות ולדון, והחכמים ההם נקראו סָבוֹרָאֵי, כלומר תלמידים (כמו שמצינו בירושלמי דשבת (דפוס ווין דף י"ד) מה יעביר הדין סבורא דלא יליף ולא שמש, הכוונה מה יעשה אותו תלמיד); והם (רבנן סבוראי) בראותם חרבן בתי מדרשות וביטול הישיבות ואבדן כבוד התורה, וקודם לכן כבר בטלו גם הנשיאים בארץ ישראל, ראו שלא היה אפשר עוד לתורה שבעל פה לעמוד שמורה וערוכה בלב התלמידים, לפיכך כתבו המשנה והתלמוד והתוספתא והברייתות והתרגומים והברכות והתפלות על ספר, והיה זה אחר שנת ר"ס לאלף החמישי (500 לחשבונם), ומאז והלאה נשאר נסח התפלות קבוע, ולא היו עוד שליחי צבור מאריכין אותו כרצונם. ומכל מקום עדיין לא חדלו גדולי הדורות וראשי הישיבות להוסיף ולגרוע כה וכה מלה או מלות, כנראה מחלופי נסחאות הנמצאים עדיין בין מנהג למנהג, וגם הוסיפו והכניסו בגוף הברכות קצת פיוטים.

והנה כבר בימי רבנו הקדוש מצאנו כי ר' אלעזר בר' שמעון היה פייטן, עיין ספר הערוך ערך פייטן, שהביא זה בשם ויקרא רבא, והוא שם בפרשה ל', ועוד הביא המאמר בשם פסיקתא דסוכה, והוא בפסיקתא כ"י שבידי (ואיננה כאותה שבדפוס), בפיסקת ולקחתם לכם ביום הראשון, הכוללת חציה של פרשה ל' דויקרא רבא, וחציה השני הוא בפיסקא שאחריה, שתחלתה ארחץ בנקיון כפי, ואין בין שתי פיסקות הללו ובין פרשה ל' דויקרא רבא אלא חלופים קלים מצד שגגת המעתיקים, אלא שהפיסקא השניה אין בה קצת מהדברים הנמצאים בפרשה ל' דויקרא רבא, והם מן ואם עשיתם כך אותה שעה אני

מתעלה

מתעלה, עד על ארץ יסדה, ומן רבי יהודה בשם ר"ש בן פזי פתח שמע בני עד חכמים מחוכמים.

ובתחלת מדרש שיר השירים ובמדרש קהלת על פסוק ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה. מצינו שהפייטנים היו עושים שירים על סדר אל"ף בי"ת, ולפעמים היו משלימין הא"ב. ולפעמים לא היו משלימין אותה. נראה מזה כי גם בימי האמוראים נעשו פיוטים על סדר א"ב. ואנחנו לא נדע אם נאבדו כלם, או אולי נשארו מהם בידינו, כגון אל ברוך גדול דעה, אל אדון על כל המעשים, ואשמנו בגדנו, ועל חטא, ועל סדר תשר"ק תקנת שבת.

אך פיוט אל אדון על כל המעשים נראה בעיני שנעשה אחר שנתחדשו הנקודות, כלומר אחרי שנכתבה תורה שבעל פה על ספר (כי גם קריאת ספרי הקדש בתנועות ובטעמים היא מן הדברים שהיו הקדמונים מלמדים לתלמידיהם בעל פה, עד שבאו רבנן סבוראי והמציאו הנקודות והטעמים לבלתי תשתכח הקריאה המקובלת, ולפיכך ספר מנוקד פסול, שאיננו כנתינתו מסיני).

כי הנה בתהלים ובקינות מצינו הש"ין השמאלית נחשבת לאות אחת עם הימנית, שלא תראה באני הנכר, שלשת הפסוקים שאחר הר"ש, הראשון והשלישי מתחילין בש"ין (שמעת, שבחם וקימתם), והאמצעי מתחיל בס"ין (שפתי קמי); וכן במזמור קי"ט מצינו ג' פסוקים בס"ין (שרים רדפוני, שש אנכי. שברתי לישועתך), והחמשה הנשארים מתחילין בש"ין ימנית (שקר שנאתי וגו'), וכל זה היה יען קודם המצאת הנקוד אף על פי שכבר היו שני מיני הש"ין נבדלים במבטא, הנה לא היו נבדלים כלל במכתב; אבל אחר שנתחדש הנקוד נעשו שתי השי"נין כשתי אותיות שונות זו מזו, זו מנוקדת על ימינה וזו על שמאלה. ומאז והלאה התחילו להשתמש בש"ין שמאלית כאלו היא סמ"ך. והנה בפיוט אל אדון על כל המעשים מצינו שמחים בצאתם וששים בבואם, עושים באימה רצון קוניהם, הש"ין משמשת במקום סמ"ך, וזו בעיני ראיה שנתקן השיר הזה אחר חתימת התלמוד. ומדי דברי בפיוט אל אדון, לא אכחד תחת לשוני כי מליצת ראה והתקין צורת הלבנה אין ספק שלא היתה כן מתחלתה, אבל והתקין איננו אלא תקון שתקנו האחרונים. והגירסא הראשונה לא כך היתה, אלא ראה והקטין צורת הלבנה, ועדיין בימי רבותינו חכמי התוספות היתה גירסת והקטין נוהגת קצת, עיין דעת זקנים דף א', וגם במחזור בני רומא כ"י על קלף שבידי מצאתי והקטין.

וכן על חטא נכתב אחר חתימת התלמוד, כי מצאנו בו הש"ין משמשת במקום סמ"ך, על חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו, וכן אמת ואמונה בשביעי קימת גזרת דברת, שאומרים האיטאליאני בליל שבת, נתקן גם הוא אחר המצאת הנקוד, כי מצאנו בו מעת ניתנה שמח בה לב ישורון, הש"ין משמשת במקום הסמ"ך.

ואולם אם אחר חתימת התלמוד ואחר שנכתבו התפלות על ספר, המנהג לחדש דברים בנוסח התפלה נתמעט ולבסוף נתבטל, הנה בהפך נתרבה מאז והלאה המנהג לחבר פיוטים, לא להכניסם בגוף התפלה, אלא לאמרם חוץ מהתפלה, כגון תחנונים לבקשת סליחה, וסדר עבודת יוה"כ, וסדר המצות (אזהרות), וקינות.

הן אמת כי רוב הפיוטים האלה נאמרים בגוף התפלה, אך נראה לי כי מתחלה לא לכך נתקנו, אלא לאמרם אחר התפלה, אבל מפני שראו שהיו העם יוצאים מבית הכנסת והולכים להם. הכניסו הפיוטים בתפלה עצמה ׳ ואחרי שהותר הדבר להפסיק התפלה בפיוטים. התחילו לחבר גם כן פיוטים אחרים העשוים מתחלתם להיות נאמרים בתוך התפלה, כגון בתוך ברכת קדושת השם ובשאר ברכות.

הפיוטים

הפיוטים היו מתחלה מתדמים לשירי המקרא, כי היו בלי חרוז (RIMA), אם לא לפרקים ודרך עראי, כמו באנשי האמונה אבדו, שעו המה למנוחות, עזבו אותנו לאנחות; ולא היה מספר התנועות או מספר התיבות שוה בכל פסוק ופסוק, אבל מכל מקום היו הפסוקים קרובים זה לזה בשיעורם, והיו נחלקים לשני חלקים, שוים או בלתי שוים, כגון

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים ׳ בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה:
שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם ׳ תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

וכן: אשר הניא עצת גוים ׳ ויפר מחשבות ערומים:
ראית את תפלת מרדכי ואסתר ׳ המן ובניו על העץ תלית:

ורובם בסדר א"ב, או בסדר תשר"ק, ולא נרשם בהם שם המחבר.

ולפעמים לאורך הענין היו הפסוקים רחוקים זה מזה בשיעורם, כגון בסדר העבודה שבמנהג ספרד:

נתנו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו:
מיד יקבל את כבש התמיד ושוחט בו רוב שניהם ומניח אחר לגמור השחיטה ומקבל את הדם וזורקו על המזבח כמצותו:

וכיוצא בזה באזהרות אתה הנחלת שבמנהג אשכנז מצאנו:

דיני ממונות ודיני נפשות ונתינת מום בנותני מומים:
הזהרת שופטים בל שחד רשע למות וצוואת שופטים לבל הכר פנים:
ושבועת העדות ושבועת הפקדון ושבועת העלם דבר ושלום גזל והשב אבדה:
נקיות לבית לבא לשמוח בכלה, מארס ובונה ונוטע ורך הלבב, וקדוש מחנה מערות דבר:

ולפעמים עשו הפסוקים בעלי שלשה חלקים הקרובים זה לזה בשיעורם, כגון:

אֵל רחום שמך ׀ בנו נקרא שמך ׀ עשה למען שמך:
אתאנו עדיך ׀ לחלות פניך ׀ בזה יום עשור:
בעבור תרחם ׀ דופקי דלתיך ׀ כמורה ועוזב:

(מנהג צרפת כ"י שבידי)

ואחרי אשר פשטה מלכות ישמעאל בעולם, ונתפשטה עם זה לשון ערבית ושיריה וחרוזיה, התחילו הפייטנים לעשות פיוטיהם בחרוז, דבר שלא נמצא בשירי המקרא ובפיוטים הקדמונים רק לפרקים ודרך עראי, ומן הישמעאלים למדו משוררי ישראל לעשות שיריהם בחרוז דרך קבע.

ומאז והלאה התחילו גם כן לחתום שמם בראשי הבתים, מה שלא מצאנו בפיוטים היותר קדמונים, העשויים בלי חרוז, ועל כן נאבדו שמותם. ומתוך שנשכחו שמות הפייטנים הראשונים, נמשך שיוחסו לפעמים קצת פיוטים לאנשים שמעולם לא עלתה על לבם לעשות פיוטים, וזה אמנם לא נעשה בטעות, אלא בכוונה טובה לחזק האמונה.

והנה

והנה אני השתוממתי ונבהלתי זה כ"ד שנים כשראיתי במחזור ויטרי (כ"י ביד ידידי החכם היקר יוסף אלמנצי ס"ט) תשובת רבנו תם, כתוב בה כי שמעון כיפה יסד סדר של יוה"כ אתן תהלה; וסרה תמיהתי אחרי עשרים שנה, כשראיתי בפירוש המחזור כ"י שבידי (דף קנ"ב) אתן תהלה, שמעון כיפה שקורין ק' פיירו מרומי (מלות שקורין וכו' כתובות על המחק, ולא אדע מה היה כתוב בתחלה) עשה השבח הזה לאחר שתקן להם אמונת . . . . ושם עצמו במגדל רומי כל ימיו בלחם צר ומים לחץ, ושלח להם זה השבח, להודיע להם כי כלל לא היה מאמין ב. . . . אבל להשקיט המריבים שהיו פורצים בישראל נתכוון עכ"ל, או הבנתי כי דברי רבנו תם מיוסדים על שמועת שוא שנתפשטה בישראל בימי קדם, בזמן הגזרות והשמדות, בכוונה טובה לחזק אמונת ההמון, כשישמעו כי ראש האפוסטולי כתב פיוטים בשבח האמונה הישראלית, ושכוונתו כשיסד האמונה החדשה לא היתה אלא לשם שמים ולטובתם של ישראל.

והנה משמות הפייטנים הראשונים שלא חתמו שמם בפיוטיהם, לא הגיע אלינו רק אחד, והוא **יוסי בן יוסי**, או **יוסף היתום**. אשר לפי הנראה מת אביו קודם לידתו, או קודם מילתו, ולפיכך קראוהו בשם אביו (יוסי בן יוסי), וגם קראוהו היתום.

והנה בפירוש מחזור אשכנזי כ"י על קלף שהזכרתי למעלה (זמן כתיבתו שנת חמשת אלפים וששים ואחת) מצאתי (דף כ"ב) „ טפשו בני כנען דר' יוסף היתום „ משמע שכך היתה קבלה בידם שפיוט אהללה אלהי (מלכיות זכרונות ושופרות ליום שני דר"ה במנהג אשכנז) הוא לר' יוסף היתום. ולקדמונים אחרים נמצא כי יוסי בן יוסי הוא בעל סדר עבודת יוה"כ שתחלתו אתה כוננת, ויש שחשבו שהכוונה על אתה כוננת שבמנהג ספרד, ואינו כן, אבל הכוונה על אתה כוננת שהיה נוהג בצרפת, ונשאר עד היום בשלש קהלות שבפיימונטי שסימנם אַפָּם (אַסְטִי, פוֹסָאנוֹ, מוֹנְקַלְווֹ), שבאו לשם מגלות צרפת. ויש שכתבו יוסי בן יוסי כהן גדול, וזה גם כן נעשה בכוונה טובה, להגדיל מעלת הפיוט ההוא ובקצת ספרים כתוב יוסי בר אביתור היתום, ומלות בר אביתור אינן אלא טעות, כי ר' יוסף בן אביתור, או בן שטנאש, היה בספרד בימי רבנו האי גאון, וגם הוא עשה סדר עבודה והוא בידי במחזור מונפלייר, והוא בחרוז. אבל אהללה אלהי וסדר אתה כוננת שבמנהג אפ"ם הם בלי חרוז, ולשונם רחוק מאד מלשונו של בן שטנאש, ואין ספק כי יוסי ן' יוסי קדם הרבה לר' יוסף בן אביתור.

והנה זה יוסי בן יוסי וחבריו בעלי הפיוטים בלי חרוז אין ספק שלא היו באירופא, אלא באסיאה, אם בארץ ישראל, ואם בבבל.

כי אמנם התחלת הפיוטים בלי חרוז נראה שהיתה בא"י, ושם פייטן נמצא באגדות ירושלמיות (כמו שהם בפסיקתא, ויקרא רבא ומדרש חזית), ולא בתלמוד בבלי; ובסדר אתה כוננת שבמנהג אפ"ם מצאתי שלשה דברים שהם על פי תלמוד ירושלמי, ולא על פי תלמוד בבלי, ואלה המה. הראשון הוא:

רָד בדמעות כי נחשב לפתי, והם בכי יזילו כי לכך הוצרכו:

והטעם הזה (שהיו בוכים על שהוצרכו להשביעו) הוא בתוספתא ובתלמוד ירושלמי, ולא בבבלי. והשני הוא:

שיר ישוררו לו פרחי רובן, בפה וחך ערב ונעימות צרדה:

ומלת נעימות צרדה היא לקוחה מתלמוד ירושלמי. והשלישי הוא:

נבהל לְשַׁוֵעַ בקוצר בהיכל, לבל רדות עם קדש רב בצעיר:

וכן בירושלמי (יומא פרק ה' וגם בויקרא רבא פרשה כ') ורבנן דקיסרין אמרין ועל עמך ישראל שלא ינביהו שררה זה על גב זה, ובבבלי (יומא נ"ג ותענית כ"ד) לא נמצא כזה.

אבל הפיוטים בחרוז, והמנהג להכניס פיוטים בגוף הברכות, דעתי נוטה להאמין שהתחילו בבבל, בימי הגאונים, שמהם היתה תורה יוצאה לכל ישראל; שאלמלא לא היה הדבר יוצא מישיבותם, לא היו אנשי אירופה, ואף לא אנשי א"י אחר שבטלו הנשיאים, מתירים לעצמם חדוש גדול כזה, להפסיק התפלה בחרוזים שאינם מתאחדים בגוף הברכות כמו שהם אל ברוך ואל אדון, אבל הם נבדלים מהברכות בענינם ובצורתם, והם כמו נופים מן החוץ הנתונים בתוך גוף אחר ובלתי מתערבים עמו.

ולענין זמן התחלת הפיוטים, הנה מצאנו לרבנו סעדיה גאון (ספר האמונות והדעות, מאמר ה' פרק ג') שכתב: החכמים הראשונים נהגו לומר ביום הכפורים כמו אלה החבורים, אתה מבין שרעפי לב, ואל תבא עמנו בתוכחות, אדון כל פעל, והדומה להם עכ"ל. והנה רבנו סעדיה היה בשנת ת"ש לאלף החמישי (940 למנינם), ואחר שהוא מיחס הפיוטים לחכמים הראשונים, אין ספק שקדמו לו יותר ממאה שנה. ומלבד זה הפיוטים והסליחות נזכרים בדברי רב נטרונאי ורב עמרם (לדוגמא עיין טור א"ח סימן תר"ד) שהיו זה אלף שנים. ומלבד זה הנה בא לנו פיוטים בחרוז לרבי משה בירבי קלונימוס, שהוליך אותו קרלו הגדול מרומי למגונצה (עיין מה שכתבתי בספרי האיטלקי יודאיזמו אילוסטראטו, קונטרים א' עמוד ל'). והנה קרלו מניו היה זה אלף וחמשים שנה, ואם כבר בימיו היה איש איטלקי עושה פיוטים בחרוז והיו מתקבלים בקהלות, אין ספק שכבר קודם לכן נתקבל המנהג הזה בישיבות הגאונים.

לפיכך נ"ל כי בין שנת ת' לת"ק לאלף החמישי כבר נעשו פיוטים בחרוז, והוא הזמן שפשטה מלכות ישמעאל בעולם, והפיוטים בלא חרוז קדמו לביאת מחמד.

ועתה אם תשאל מי היה הפייטן הראשון בעל פיוטים בחרוז, ומי היה השני, אשיבך כי הראשון בין הידועים לנו נראה שהיה שמו ינייי או ינאי, והשני הוא ר' **אלעזר בירבי קליר**, ומלאכת שניהם נזכרת בכל תפוצות ישראל בהגדה של פסח, כי הפיוט אז רוב נסים הפלאת בלילה הוא לרבי ינאי, והוא לקוח מן הקדושה לשבת הגדול (מנהג אשכנז), כי מלות ובכן כי אין לפניך לילה (בסיום הקדושה ההיא) דבקות עם הפיוט ההוא, שתחלתו וסופו ויהי בחצי הלילה, ובתחלת הקדושה ההיא חתום ינייי; והפיוט אומץ גבורותיך הפלאת בפסח, הוא לר' אלעזר בר' קליר, והוא לקוח מן הקדושה ליום שני של פסח (מנהג אשכנז), ובקדושה ההיא נרשם אלעזר בירבי קליר.

בספר שבלי הלקט סימן י"א מצאנו תשובת רבנו גרשום מאור הגולה, וכתוב בה: וגם יש לנו ללמוד מן הפייטים הראשונים שהיו חכמים גדולים, הרי רבי ינאי שהיה מן החכמים הראשונים ופייט קרובץ לכל סדר וסדר של כל השנה, וגם רבי אלעזר בירבי קליר היה מן החכמים הראשונים ופייט קרובות לכל הרגלים עכ"ל. על ר' ינאי זה יצאה דבה רעה (מצא אותה החכם צונץ בפירוש המחזור כ"י) כל השומע יצחק לה, וזה הוא מה שכתוב באותו פירוש, ביוצר לשבת הגדול: אוני פטרי רחמתים, אומרים העולם שהוא יסוד ר' ינייי רבו של ר' אלעזר בר קליר, אבל בכל ארץ לומברדיאה אין אומרים אותו, כי אומרים עליו שנתקנא בר' אלעזר תלמידו, והטיל לו עקרב במנעלו והרגו, יסלח ה' לכל האומרים עליו, אם לא כן היה עכ"ל. ואני אומר כי אחרי שפיוט אז רוב נסים הפלאת בלילה נתקבל בכל תפוצות ישראל בהגדה של פסח, והוא בלא ספק חלק מהקדושה לשבת הגדול שחתום בה ינייי, ואחרי שרבנו גרשם מאור הגולה הזכיר את רבי ינאי לשבח ולא לגנאי, מבואר הוא כי השמועה ששמע המפרש ההוא אינה אלא שמע שוא ועלילה בדויה ומזוייפת. גם מה שכתוב באותו פירוש, שאין אומרים היוצר ההוא בכל ארץ לומברדיאה, אינו מובן, שהרי עכשו אומרים אותו גם בלומברדיאה, בכל מקום שיש שם מנהג אשכנז, והוא נמצא במחזור אשכנזי הנדפס באיטליאה על ידי שונצין זה יותר משלש מאות שנה. ואם הכוונה על מנהג איטליאני, אין ללמוד כלום ממה שאין היוצר הזה נוהג בו. כי כמה

וכמה

וכמה פיוטים מחשובי הפייטנים , וגם מר׳ אלעזר בר׳ קליר אינם נוהגים בו .

ובואה עתה לרבי אלעזר ברבי קליר . הנה חתימת שמו היא בכמה מקומות אלעזר בירבי קליר מקרית ספר , והקדמונים האמינו שהיה מעיר קרית ספר הנזכרת ביהושע ובשופטים , וחשבו שהיה רבי אלעזר אחד מן התנאים , אם רבי אלעזר ברבי שמעון שכבר ראינו שהיה גם פייטן (וזו היא דעת רבנו תם) ; או רבי אלעזר בן ערך , ושתי הדעות האלה מובאות בספר יוחסין . ובמחזור כ״י על קלף אחוזה ק״ק אשכנזים בפאדובה מצאתי במוסף יום ראשון של פסח , במלות **בבן ערך** תחן למוליד אגלי טל , האותיות **בן ערך** כתובות בדיו אדום ; וזה נעשה לפי דעת החושבים שהקלירי הוא ר׳ אלעזר בן ערך .

ורבי שמואל שולם שעשה הגהות לספר יוחסין כתב : זה אי אפשר , שאני מצאתי במחזור אשכנזים קרובות יום ז׳ של פסח , ראשי תבותיו אני אלעזר ברבי יעקב הקלירי מקרית ספר , והכן (כוונתו לומר שאם היה בן יעקב , לא היה בן ערך , או בן ר׳ שמעון) . ועדות המגיה הזה תמוהה מאד , כי ביום שביעי של פסח לא נמצא פיוטים לקליר , ומלבד זה מלת אני לא נמצאה בשום מקום בחתימת ר׳ אלעזר , לפיכך גם חתימת **בר׳ יעקב** הקלירי (שלא מצאנוה בשום מקום) אין לנו לקבלה , ובפרט כי המגיה לא אמר שראה כן במחזור כ״י , אבל אמר במחזור אשכנזים סתם , ואני יש בידי הדפוסים הראשונים ממחזור אשכנזים , דפוס שונצין , אוינשפורג וסאלוניקי , וכלם שוים , ואין בהם לא פיוטים לקליר ליום ז׳ של פסח , ואף לא חתימת ברבי יעקב הקלירי בשום פיוט אחר .

וזה שלשים שנה עמד בעיר פראג ר׳ משה לנדא ע״ה והוציא לאור ספר הערוך עם פירוש המלות בלשון אשכנז ועם קצת תוספות בלשון אשכנז ובלשון הקדש , וקרא לו מערכי לשון , ובערך **קרוב** כתב שאי אפשר שיהיה ר׳ אלעזר מקרית ספר הנזכרת במקרא , כי כבר בימי יהושע לא היתה נקראת קרית ספר , אלא דביר , וזה אמת ונכון . אך הוא הוסיף על זה רעיון חדש , ואמר כי קליר היא עיר קלירי (CAGLIARI) אשר בארץ סרדיניאה , ואמר שהיא היתה עיר ואם בישראל , שהיה בה בית המדרש גדול ליהודים , ואולי לכך נקראה בכנוי קרית ספר . ואחריו נפתו גדולי חכמי אשכנז ופולין , וכתבו כדבר פשוט ומוסכם שהקלירי היה מעיר קלירי ; ואני התקוממתי נגד הסברה הזאת זה שבע עשרה שנה באגרותי לידידי החכם המופלא מהר״ר יום טוב צונץ , אשר נדפסו בכרם חמד חלק שני , ועתה מקרוב (בספרו די סינאגוגאלי פואיזי , עמוד ק״י) חזר בו ממה שכתב מלפנים שהקלירי היה באיטליאה הדרומית , בעיר קלירי , או אולי בעיר בארי , אך לו חזר בו בפה מלא , רק כתב כי מקומו של ר׳ אלעזר הוא עדיין בלתי ידוע .

ואני דעתי נוטה לחשוב שהקלירי היה בבלי , ותחלה הייתי אומר כי קרית ספר הוא כנוי לפומבדיתא , וסמכתי על מה שהוכיח ידידי הרב הגדול החכם המופלא מוהר״ר שלמה יהודה ראפאפורט (בכורי העתים תקנ״ב , עמוד ט״ל) כי רבנו חננאל בקינתו על רבנו האי גאון קרא לפומבדיתא קרית יעבץ , על שם מאמרם הוא יעבץ הוא עתניאל , ועתניאל לכד את קרית ספר , א״כ קרית יעבץ היא קרית ספר , ונקראה פומבדיתא בכנוי שיריי קרית ספר , מפני שהיתה או ראש משכן למוד התלמוד , וממנה יצאה תורה לכל ישראל , שישיבת מתא מחסיא הלכה ונידלדלה קודם ימי רבנו סעדיה גאון ואחריו . והיה נראה לי שאין לתמוה על הקלירי הרודף אחר משלים וחידות , אם קרא לעירו קרית ספר , אחר שבאמת היא היתה בימיו משכן החכמה בישראל .

אחרי כן בסיון תר״ד הראני בני בכורי אוהב גר זצ״ל (ואז לא שלמו לו עדיין חמש עשרה שנה . חבל על שמש גדול שאבד מן העולם) כי קרוב לפומבדיתא ולנהרדעא יש עיר נקראת SIPPARA . ויתכן שהיא היתה עירו של רבי אלעזר , והוא קרא לה קרית ספר , ועיין מה שכתבתי על זה בספר הליכות קדם (אמסטרדם , תר״ו , עמוד ס״א)

ולענין

ולענין מלת **קליר**, ידוע מה שכתוב בספר הערוך (ערך קלר): שמענו שיש מקום שקורין לעוגה קליר, ועל כן נקרא רבי אלעזר בירבי קליר, שאכל עוגה שהיה כתוב בה קמיעה ונתפקח עכ"ל, וכבר הלעיגו על זה קצת מחכמי הצפון, ואני מצאתי כי בלשון סורי קורין **קלורא** לעוגה שכתובים עליה דברי תחנונים, ומאכילין אותה לתינוק, גם מצאתי שגם בישראל היה המנהג שביום ראשון שהיו מוליכין תינוק לבית הספר היו מאכילין אותו עוגה שנילושה בדבש וכתובים עליה קצת פסוקים, והיו אומרים כי זה טוב לפתיחת הלב, כך מצאתי בספר בעלי האסופות כ"י, והענין נזכר ג"כ במרדכי דשבת סוף פרק כלל גדול, וברוקח סימן רצ"ו, וקצתו גם בכל בו סימן ע"ד, ועיין הליכות קדם עמוד ס"ב, ויהי מה, אין ספק כי אביו של הפייטן כך היה שמו קליר.

ולענין זמנו של ר' אלעזר, כבר חשבו רבים כי מלות **אאבין תשע מאות ועוד כי לא דש בן גרני** (הכתובות בקרובות לתשעה באב, מנהג אשכנז) הכוונה כי בימי הפייטן עברו תת"ק שנים אחר חרבן הבית, ולפי זה היה הפייטן עומד בשנת תשכ"ח (968 למניינם), וזה שבוש, כי מליצת **לא דש בן גרני** לא יתכן שיהיה ענינה שאין לנו מלך י כי בן הגרן הוא הדגן, והוא הנידוש, ולא הדש, המתפעל ולא הפועל. אבל הכוונה כי לא דש הקב"ה את דגני, כלומר בכעס חמתו ולא דש את ישראל, וכן יונתן בפסוק מדושתי ובן גרני (ישעיה כ"א י') תרגם מלכין דאומין לאנחא קרבא ייתון עלה למיבזה, הא כאיכרא דאומן למידש ית אידרא, וכוונת הפייטן על תשע מאות שנה שהיתה שנאה כבושה, הנזכרים בויקרא רבא ריש פרשת לו, ואליהם גם כן רמז הפייטן בסוף הקינה לך ה' הצדקה, ומלבד זה כבר הבאתי בכרם חמד ז' עמוד ס"ד דברי רבי שבתי דונולו שהיה בשנת ת"ש, וזה לשונו: וכן למדנו בחכמי ישראל זכרונם לברכה, ומחכמי בבל והודו כמו כן, כי בימה היא ראש מזל שור. ורבי אלעזר בירבי קליר זכר צדיק לברכה פייט בקרובה המתחלת אור חמה ולבנה. הנאמרת בשבת וראש חדש, כימה מהם איננה נספרת, והיא לטלה זנב ולשור עטרת עכ"ל, הרי מבואר כי הקליר קדם הרבה לרבי שבתי, כי מי יאמר וכן למדנו מחכמי ישראל זכרונם לברכה, על אדם שהיה בזמנו או קרוב לזמנו? ואין ספק כי כבר בימיו היו דברי הקליר נחשבים כדברי קבלה, לא כסברת יחיד, אלא בדעת חכמי ישראל, כלומר שהיה קצת דורות קודם ר' שבתי.

ואבאה לענין לשון הפייטנים. ואומר כי רבים חושבים כי המלות הזרות והמליצות הקשות הנמצאות פה ושם בפיוטים, היתה סבתם מיעוט ידיעת הפייטנים בחכמת לשון הקדש, ואחרים תולים הדבר בדוחק החרוז והא"לף בי"ת. וגם המחבר החתום בראשי החרוזים. ואני לא אומר שהיו הפייטנים בקיאים הרבה במעמקי הדקדוק ובמשפטי הנחים והחסרים אשר נגלו אחר זמנם בעמל החוקרים, דונש חיוג ונגאח ואחרים, גם לא אכחיש כי קצת מלות קשות וזרות באו לפעמים בפיוטים מפני דוחק הא"ב והחרוז; אבל אומר כי רוב המלות המשונות שבאו בפיוטים לא נכתבו מפני שום דוחק, ולא מפני חסרון ידיעה. אבל נכתבו בכוונה ורצון, כדי לפאר ולרומם את המליצה, כדרך שמצאנו בשירי המקרא מלות ארמיות ומלות יוצאות ממנהג הלשון, לתפארת המליצה, כי כל דבר המתרחק מן המורגל עושה רושם יותר חזק בנפש (עיין מה שכתבתי בבית האוצר דף ל"ז וכ"ח על רמה בים).

וגם בתלמוד מצינו שהספדנים היו לפעמים מפארים לשונם במשל ומליצה, כגון: ועמו ספר מלחמות, קאת וקיפוד הוכפלו, באו רוב שליסית במים (מועד קטן כ"ה), וחכמי התלמוד כשבאו להמציא שירה לכבוד הארון, אמרו: רני רני השיטה (עבודה זרה כ"ד), דרך מליצה קראו לארון שיטה, להיותה מעצי שטים, וכן כשנסמך ר' זירא שוררו לו לא כחל ולא שרק ולא פרכוס ויעלת חן (כתובות י"ז), והוא משל ומליצה לקוח ממה שהיו רגילים לשורר בשבח הכלה, ולסמיכת רבי אמי ורבי אסי שוררו לא תסמכו לנא לא מן סרמיסין וכו', וגם זה משל ומליצה.

ומדרשי

ומדרשי אגדה הם מקור גדול לדבורים מושאלים, כגון אין לבנון אלא בית המקדש, אין ראשית אלא תורה, אבות ואמהות קרויים הרים וגבעות, יבא ידיד ויבנה בית ידיד לידיד וכו׳ (ספרי וזאת הברכה ומנחות נ״ג), יבא אדיר ויפרע לאדירים וכו׳, יבא טוב ויקבל טוב וכו׳, יבא זה ויקבל זאת וכו׳ (מנחות שם); ובפרט כל מה שכתוב בשיר השירים הוא כדרש דרך משל וחידה כידוע, ודברי אגדה היו מפורסמים הרבה בקהל החכמים ואפילו בהמון העם, כי מתחלתם לא נעשו אלא להועיל להמון, ולהכניס יראת שמים בלבם, ולא רק אותם כאמונת האמת; והפייטנים לקחו מהם מליצות שיריות לרוב מאד, בלי שיהיו דבריהם סתומים ותמוהים כאשר הם למי שלא הורגל בדברי אגדה.

והנה הפיוטים היותר קדמונים, כגון אל ברוך ואל אדון ותקנת שבת ואשמנו בגדנו ועל חטא ואשר הניא, לא יראה ולא ימצא בהם בקשת הלשונות הזרים, אבל לשונם פשוט כלשון התפלות והברכות, או כלשון שירי המקרא היותר מובנים, ורק לפרקים הבא בהם מליצה בלתי פשוטה או מלה זרה, מפני דוחק הא״ב, כגון גֵּץ פרח מלולב, שישנת יעקב, וכמו סָעוּ המה למנוחות, במקום נָסְעוּ, כדי להתחיל בס״מך.

בסדר העבודה (אתה כוננת) שבמנהג ספרד אנו מוצאים קצת מלות בלתי רגילות, שבחר בהן הפייטן בלי שום הכרח, רק בכוונה לרומם מליצתו, אבל אינן רק מעט מזער, כגון בשורך עולם תהו ובהו, שהיה יכול לומר בראותך.

בסדר אתה כוננת שבמנהג אפ״ס, וכן באהללה אלהי שבמנהג אשכנז, המלות הבלתי מורגלות והמשקלים החדשים והכנויים השיריים מתחילים להראות ברבוי יותר, כגון באתה כוננת לְעֲצָה וְהִלְעִיטָהּ במקום אבלה והאכילה, גִּינָיו במקום בניו, רִבְעוֹ להורות השנים המטה, כְּדָבְרוֹ (כמנהגו), גֵּוָיו במקום גויתו, תְּמוּר במקום תמורה, מִי שָׁעַל על שם מי מדד בשעלו מים, וכן באהללה אלהי, תְּמוּר, מֵי שֹׁעַל, מְזַּח, דַּצְתִּי, שְׁנֵי עֳפָרִים, (כנוי למשה ואהרן), חָלָק (יעקב), יְדִים שְׂעִירוֹת (אדום). שני אלה הפיוטים הם מיוחסים ליוסי בן יוסי, והם לדעתי מאוחרים לאתה כוננת שבמנהג ספרד, וקודמים לינאי ולאלעזר בר׳ קליר.

הפייטן ינאי לא היה רודף הרבה אחר המלות החמורות, ורוב המלות הקשות הנמצאות בקרובות לשבת הגדול אינן אלא לדוחק החרוז והא״ב, כגון אוֹנִי (מן כי הוא ראשית אונו), אך על הרוב לשונו פשוט ומובן ויפה, כמו שהוא אז רוב נסים הפלאת בלילה וכו׳, ובכן כי אין לפניך לילה וכו׳; והוא משתמש בכנוים שיריים נכונים ומובנים: כגון נר צדק (אברהם), ארמי (לבן), נגיד חרושת (סיסרא), מחרף (סנחריב), איש חמודות ופותר ביעתותי לילה (דניאל), משתכר בכלי קדש (בלשאצר), אִווי (ציון ובית המקדש על שם אוה למושב לו).

רבי אלעזר ברבי קליר החל להיות גבור באדרשת שפתיו, כי חכמתו ובקיאותו בכל חלקי המדע הישראלי היתה רחבה מני ים, וכחו וגבורתו היו בלי קץ וגבול לחדש מליצות ומלות דרך משל וחידה, ולבנות תיבות חמורות ובלתי נהוגות אשר אמנם יש להן דוגמא במקרא, לא במלות ההן, אבל במלות אחרות. הפייטן הזה היו בו כל המדות והכחות הצריכות למשורר גדול ותקיף, אבל היו בו בשיעור מופלג יותר מן הראוי, או שרצה להראות עוצם כחו, או כי בני דורו אהבו כן. וכמה חכמים גדולים מצינו שנמשכו אחר המנהג הנובר בימיהם, ומעטים הם אשר ימלאם לבם להיות במלחמה עם בני דורם, ולהיות למרמס תחת כפות רגלי השועלים, בתוחלת ממושכה שהדורות הבאים כבוד וגדולה יתנו לשמם.

הקלירי

הקלירי אסר עצמו פעמים רבות בכבלי ברזל, כדי להראות כחו בהתגברו עליהם. הוא עשה החרוז כפול ומכופל במלות סמוכות זו לזו, כגון אנסיכה מלכי, לפניו בהתהלכי, אמצו בהמליכי, וכו' (מוסף לראש השנה במנהג אשכנז); ובמוסף לשמיני עצרת התחיל חרוז ראשון שלישי חמישי וכו' בתיבה אחת מפסוק יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו', וחרוז שני רביעי ששי וכו' בתיבה אחת מפסוק כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים וגו', ומלבד זה אותיות הא"ב רשומות בראשי חרוזות אחר תיבת הפסוק. ויותר קשה מזה הוא העול אשר נתן על צוארו בקרובות לתשעה באב מנהג בני רומא, והוא כי כל בית מתחיל בתבה שבתחלת פסוקי סי' חמישי מהקינות (בית ראשון זכור, בית שני נחלתנו וכו'), ומסיים בתיבה שבסוף הפסוקים ההם (בית ראשון חרפתנו, בית שני לנכרים וכו')ד״ ומלבד זה כל בית כולל ששה חרוזים, הראשון (אחר מלת ד״ זכור) מתחיל במלת איכה, והשני מתחיל אך, השלישי אותי, הרביעי אני, החמישי איכה, והששי איכה, שהם ראשי פסוקי שאר הקינות מלמטה למעלה, איכה יועם, אך בי ישוב, אותי נהג, אני הגבר, איכה יעיב, איכה ישבה, ומלבד זה כל החרוזים הם בסדר א"ב, וכל אות כפולה ז' פעמים. ובסוף כל בית יש עוד ששה חרוזים קטנים, הראשון מהם מתחיל בתבה שבסוף הבית שלפניו, והתבה השניה מתחלת באות אחת מחתימת הפייטן (אלעזר בירבי קליר), והחרוז השלישי מתחיל במלות למה תהיה כ.... ואח"כ האות הנ"ל מחתימת הפייטן, והחרוז החמישי מתחיל במלת זכור, ואחריה תבה שבתחילתה האות הנ"ל מחתימת הפייטן, באופן שחתימת המחבר כפולה שלש פעמים. אמנם הנחשתים האלה היו כבדים יותר מדי גם לגבור כמהו, וכשהגיע לאות הוי"ו כלאה נשוא כלם יחדו. ומשם ואילך עזב הא"ב ושמר שאר החקים הנ"ל כאשר בחמשה בתים הראשונים, אך לא רשם עוד הא"ב בראש כל חרוז אחר התבות הלקוחות מפסוקי איכה.

בדרכי הקלירי הלך רבי שלמה ברבי יהודה, שהזכירו רש"י ז"ל בכנוי **הבבלי** (שמות ב' ט"ו ושיר השירים ד' י', ובתחלת איכה הזכירו בכנוי הפייט), והוא בעל אור ישע מאושרים (ליום א' של פסח) וכמה פיוטים אחרים. ואין ספק שהיה בבלי, ויצא משם ובא לאירופה, ומהר"של (תשובה כ"ט) הזכירו בין גדולי לותיר (היא לוטארינגיאה, היא לורינה), אם כן היה בצרפת, ור' יוסי הכהן בספרו עמק הבכא (עמוד ט') כתב כי מת בספרד ויקבר שם, ואולי בטעות החליף ר' יוסף צרפת בספרד.

אך גדולי הפייטנים שעמדו אח"כ עזבו הלשון הסתום. ובחרו שיהיה דבורם מובן, בלי שיחדל להיות בלשון קצר וחזק, ומפואר במליצות שיריות; וכך הוא על הרוב לשונם של ר' משה בר' קלונימוס, רבי משלם ברבי קלונימוס, רבי שמעון בר יצחק הגדול, רבנו גרשם מאור הגולה, ר' יוסף טוב עלם, ר' מאיר בר יצחק שליח צבור, ורש"י ז"ל, ואחרים רבים.

והנה מלאכת הפיוטים התחילה במזרח, בא"י ובבבל, ופיוטי הקלירי וחבריו (שהיו לפניו ואחריו) נתפשטו באירופה, ומהם למדו גם חכמי אירופה ועשו להם פיוטים חדשים, אם להוסיפם על הראשונים, ואם להמיר תמורתם וישן מפני חדש הוציאו. כי כמו שמתחלתם לא היו הפיוטים חובה, אלא רשות, כן היתה הרשות נתונה ביד חכמי כל מדינה ומדינה לקבל קצת מן הפיוטים ולעזוב קצתם, או לתת חדשים תחתיהם; ומכאן נמשך חלוף המחזורים במדינה ומדינה.

מחזור ענינו הֶקֵף, והוא מלשון חזור חזור שהוא תרגום ירושלמי של סביב, ומזה מחזור הלבנה ומחזור החמה, ענינם הקף (CICLO); ובלשון סורי אומרים להוראת הסבוב חדָר (בד"לת תמורת זי"ן), ובספרי די רוסי נמצא ספר גדול בלשון סורי, הכולל סדר

תפלות ופיוטים לכל השנה כפי מנהג קצת כומרים היושבים אצל נינוה, ושם הספר חודְרָא, כלומר מחזור.

המנהג והמחזור היותר קדמון במנהגי אירופה הוא מנהג רומניא, שנקרא כך על שם ROMANIA, הלא היא ארץ טורקיא אשר באירופה, והיה נוהג בכל ארץ יון, ועכשו כמעט נשכח זכרו, והוא ספר גדול נדפס שתי פעמים, ראשונה בויניציאה בבית דניאל בומבירג, ושנית בקוסטנטינופולי שנת שס"ב; הדפוס הראשון נמצא פה פאדובה ביד ידידי הקצין המהולל ברוב התשבחות, המשכיל ונבון כמ"ר גבריאל ישראל חיים יוסף טריאבשטי, יאריך ה' ימיו בנעימים, לטובת קהלתנו, ולתפארת עמנו ותורתנו, והדפוס השני נמצא בקרית מלך רב ויאינה, בבית ספרי הקיסר יר"ה, וכבר דברתי על המחזור הזה בכרם חמד רביעי, מעמוד ל"ו עד ל"ט.

אך המחזור הזה, וכן כל שאר המחזורים, לא היו מתחלתם כאשר הם עתה בדפוס, כי בכל דור קבלו תוספת וגרעון, ויש בידי חלק ממנו כתיבת יד, ויש בו ענינים שאינם בדפוס.

המחזור הזה איננו כולל כל פיוטי הקליר הנמצאים במחזור אשכנז, רק מיעוטם, ובהפך יש בו קצת מפיוטי הקליר שאינם במנהג אשכנז.

מארץ תוגרמה ויון אחשוב שנתפשטו הפיוטים באיטליאה הדרומית, ומשם לרומא, וחכמי רומא (הקהלה היותר קדמונית שבאירופה, ומפורסמת בימי קדם לתהלה ולתפארת בתורה ובחכמה) קבלו קצת מהפיוטים אשר באו להם ממזרח, ועוד הוסיפו עליהם כהמה וכהמה. גם המחזור הזה הוא כולל בספרים כ"י ענינים רבים שאינם בספרי הדפוס. המחזור הזה (וגם מחזור רומניא) כולל קרובות לתשעה באב משונות מאותן שבמנהג אשכנז, והאלו והאלו מלאכת הקלירי, וחתום בהן אלעזר בירבי קליר, אבל קינת שבת סורו מני הנמצאת גם במחזור אשכנז וגם במנהג רומניא ובמנהג בני רומא, היא דבקה עם הקרובות שבמנהג רומניא ובני רומא, ולא עם אותן שבמנהג אשכנז, כי באו בה ראשי פסוקי איכה מאות הס"מך ואילך · שאינן בתוך הקרובות, והיה זה מפני שהקרובות כוללות ארבעה עשר בתים, בית אחד לכל ברכה וברכה עד בונה ירושלם, ומשם ואילך אין עוד קרובות, כי הפייטן הכנים כל קינותיו ונחמותיו בברכת בונה ירושלם, וחתם מנחם ציון ובונה ירושלם, ושאר שמונה אותיות שלא היה להן מקום בקרובות, עשה להם בתים בקינת שבת סורו מני. ואמנם הקרובות לתשעה באב הנמצאות במנהג אשכנז אין בהן ראשי פסוקי איכה, ואינן מלאכה אחת עם הקינה שבת סורו מני, ונראה שעשה אותן רבי אלעזר לאמרן לבדן בתוך התפלה, והקרובות האחרות עשה לאמרן עם הקינות הכל בתוך התפלה, והאשכנזים בחרו להם הראשונות שהן יותר מובנות, כי לא נדחק הפייטן להכנים בהן ראשי פסוקי איכה, והתקינו לומר הקינות לבדן אחר התפלה, ולקחו הקינות כמו שמצאו אותן, ולא רצו להשמיט הראשונה, אע"פ שבאמת כשאין לפניה הקרובות השייכות לה הרי היא כגוף בלי ראש, כי תחלתה מאות הס"מך.

מחזור בני רומא נדפס קודם לכל שאר מחזורים, כי הדפוס הראשון ממנו היתה התחלתו בתשרי שנת רמ"ו (1485) בעיר (קטנה) שונצין, והשלמתו בסוף השנה הנ"ל בקזאל מיורי (ב' המקומות הם בלומברדיאה במדינת קרימונה) ע"י המדפיסים המפוארים בני שונצין, ועוד שתי פעמים נדפס אחר כך על ידי המדפיסים הנ"ל, ואחר כך נדפס בבולוניא בשנת ש', והיתה השלמתו בערב חג הסכות ש"א, והוא עם פירוש נכבד, מלאכת הרב רבי יוחנן טריווש ז"ל, וקרא לפירושו קמחא דאבישונא, והפירוש הזה לא נדפס עוד פעם אחרת, אך המחזור בלא פירוש נדפס כמה פעמים, במנטובה ובויניציאה.

סדר

סדר התפלה כמנהג בני רומא נדפס **מתורגם** איטלקית בכתב אשורי בעיר בולוניא, והיתה השלמתו בתשרי שנת בעז"רך (1538), גם נדפס עם תרגום איטלקי שלו בעיר ויניציא בשנת תקפ"ט ובליוורנו שנת תקל"ז.

המנהג הזה נוהג ברוב קהלות איטליא, וגם בשלוניקי הוא נוהג בשני בתי כנסת, אחד נקרא איטליא ישן, ואחד נקרא איטליא חדש. המנהג הזה עיקר שמו מנהג בני רומא, והוא נקרא גם כן מנהג לועז, מנהג לועזים, מנהג ק"ק איטליאני, ובדפוס מנטובה שנת ש"ך דפוס קטן, בסוף החלק השני (והראשון לא בא לידי) מצאתי כתוב **מחזור איטלי** (יהי שם ה' מבורך אשר זכנו ברחמיו וברוב חסדיו להגיע אל תכלית מלאכת המחזור האיטלי הזה.

מאיטליא ובפרט מעיר רומא (אשר משם הלכו למגנצא עם קרלו הגדול רבי קלונימוס ורבי משה בנו, והם הביאו מעינות התורה באשכנז) נתפשט המחזור בארצות הצפון, וגם חכמי הצפון הוסיפו בו פיוטים רבים ועזבו קצתם.

מחזור אשכנז יפרד והיה לשלשה ראשים, שנים מהם קיימים עד היום ומפורסמים בעולם, ונדפסו פעמים רבות, ועם פירושים שונים, ותורגמו כמה פעמים, והם מחזור אשכנז, ומחזור פיהם (בואמיא) ופולין (פולוניא); והשלישי לא נדפס עדיין, והוא מנהג צרפת, קצת ממנו נמצא בידי בכתיבת יד ישן נושן, וקצתו נשאר בפיימונטי במנהג **אפ"ם** שהזכרתי למעלה, ועל מחזור צרפת זה נעשה הפירוש כ"י שבידי, שהיתה כתיבתו בשנת ס"א לאלף הששי, אבל חבורו היה בזמנים שונים, כי איננו מלאכת מחבר אחד, וקצת מחלקיו נכתבו בחיי רש"י ז"ל.

רב עמרם גאון שלח סדר תפלה לספרד, ואין ידוע אם שלח להם גם הפיוטים שהיו בימיו, ואולי באו להם מאיטליא, על ידי ר' משה ור' חנוך בנו, שבאו לשם מעיר בארי אשר במלכות נאפולי, והביאו מעינות התורה בספרד, זה תשע מאות שנה.

אבל חכמי ספרד להיותם בין הישמעאלים למדו חכמה יונית וישמעאלית, ולא היתה רוחם נוחה בפיוטי הקלירי וחבריו, ועזבום ועשו להם פיוטים חדשים. וגדולי משוררי ספרד הם ר' יוסף בן אביתור המכונה בן שטנאש (שתרגם התלמוד למלך ישמעאל), ורבי שלמה בן יהודה גבירול, ורבי יצחק גיאת (שהיה גדול בחכמת התלמוד, וגם גבור במלאכת השיר), ורבי יהודה הלוי (בעל הכוזרי, לא קם כמהו במשוררי הגלות). ורבי משה אבן עזרא, וראב"ע, ור' אברהם חזן.

פיוטי הספרדים הם מרובים מכל פיוטי שאר ארצות, ואולי כמעט כל מדינה ומדינה מארץ ספרד היה לה מחזור בפני עצמו, ואחר הגירוש עזבו הספרדים רוב פיוטיהם, ונשארו בספרים כ"י, ובשלוניקי יש עד היום קהל קטאלוניא, ויש להם מחזור לר"ה ויו"הכ דפוס שאלוניקי (היתה השלמתו ערב יו"הכ שנת תכ"ד), ובשער הספר כתוב: מחזור לנוסח ברצילונה מנהג קאטאלוניא, והוא מאתים דפים אין קוארטו, וסדר העבודה אשר בו הוא לר' יוסף בן אביתור. גם יש שם עוד קהל אראגון, ויש להם מחזור לר"ה ויו"הכ דפוס שאלוניקי שנת תכ"ט, ובשער הספר כתוב: מחזור לר"ה ויו"הכ למנהג קה"ק אשר היה מאז ומקדם במלכות אראגון, והוא קפ"ד דפים אין קוארטו (כל זה הודיעני באגרותיו ידידי החכם היקר הר"ר יהודה נחמה הי"ו, איש שלוניקי). גם בארץ אפריקא יש קהלות המתפללות עדיין בר"ה ויו"הכ במחזור מיוחד להם הכולל שירי משוררי ספרד הנ"ל, וכבר נדפס בויניציא בשנת ת"ח גם בשנת תע"א ספר שפתי רננות והוא כמנהג ק"ק טריפולי, ובעיר פיסא (PISA) נדפס מנהג תונים (דפוס שני, תקנ"ד)' ומנהג אלגזאייר (היא ALGERI) נדפס בקישטנדינא שנת ת"ק, וכארבעים שנה אחר כך

נדפס

נדפס בפיסא, ועוד נדפס שם פעם שנית בשנת תקנ"ב, ואח"כ בליוורנו בשנת תקס"א, ואני יש בידי מחזור כ"י בארבעה חלקים, ואחד מהם (ואולי כלם) נכתב בעיר ווראן (ORAN), והוא כולל שירים רבים ונכבדים, שבלתי נמצאים בכל הדפוסים הנזכרים, ואני קורא לו מנהג ווראן, ועיין מה שכתבתי עליו בכרם חמד רביעי.

פיוטי המשוררים הספרדים עשו להם שם גדול, ונתפזרו בארצות רחוקות, ונתקבלו קצת מהם גם במחזור רומניא ובמחזור בני רומא, וקצתם נתקבלו ג"כ בין הקראים, והנם נדפסים בסידור התפלות שלהם (EUPATORIA, 1836). וביותר נתקבלו שירי הספרדים בארץ לינגואדוקא הקרובה לספרד, ומשם בפרובינצא, ונשאר עדיין מחזור מיוחד למנהג אויניון, ומחזור מיוחד למנהג קארפינטראץ, ואני אין בידי אלא מחזור לימים נוראים מנהג אויניון דפוס אמשטרדם (מתנת הנכבד רבי אברהם יחיאל בעיר מודינה הי"ו) ומחזור לד' צומות וארבע פרשיות מנהג קרפינטראץ. גם יש בידי מחזור כ"י הדומה ממש לכ"י אחד הנמצא באקספורד, וזה האחרון כתוב על גבו מחזור מונפלייר. והמחזורים האלה כוללים מלבד פיוטי הספרדים גם פיוטים רבים מלאכת חכמי לינגואדוקא עצמם, כגון ר' זרחיה הלוי בעל המאור, ואביו ר' יצחק, ואחיו ר' ברכיה, ור' שלמה בן יצחק, ואיננו רש"י ז"ל, כי רש"י לא היה חותם **בן יצחק**, אלא **ברבי יצחק**, או **בר יצחק**, אבל היה תלמיד הרמ"בן (עיין תשובות הרשב"ש סימן תכ"א ותכ"ו), וטעות גדולה היא לייחס לרש"י ז"ל פיוט אל נגלה במדות שלש עשרה בסיני (אויניון יו"הכ דף י"ד), כי מלבד שהוא חתום **בן יצחק**, הנה עוד כתוב בו: ויען כי בחיק האדמה, הוא אמון הרבה אשמה, והדרך הזה להשתמש במקראות שלא כמשמען הוא דרך נחות הנוהג בין משוררי ספרד וההולכים בדרכיהם, ואיננו דרך רש"י ז"ל וחבריו.

וחכם אחד ממשפחת **ברמי** עשה פירוש לפיוטי מנהג פרובינצה, ולא ראיתיו עד הנה. ודע כי הפיוט הקדמון **מלך עליון**, חציו חסר במחזור אשכנז (והם הבתים המתחילים מלך אביון), והוא נמצא במנהג אויניון.

מלינגואדוקה ופרובינצא נתרבבו שירי הספרדים גם לארצות הצפונית, והרבה מפיוטי הספרדים נתקבלו במנהג צרפת, והרבה זמירות לליל שבת ולמוצאי שבת ממשוררי ספרד מצאתי במחזור ויטרי כ"י; ומעט מזער מפיוטי הספרדים נתקבלו גם במנהג אשכנז ופולין. ורבנו תם החל בצרפת לחבר שירים שקולים על דרך הספרדים (עיין מה שכתבתי בכרם חמד שביעי מן עמוד ל"ה עד ל"ח).

בארצות המערב הקרובות לספרד נמשכו הפייטנים גם אחר הגירוש ואולי עד היום, ומגדולי משורריהם הרשב"ץ וצאצאי חלציו, ומשפחת קנשינו, ומשפחת גבישון, ור' מגדיל בר' אברהם אבי זמרה, ועיקר שמו יצחק, והיה בשנת ש'.

גם אחר שנדפסו המחזורים ונקבעו המנהגים, לא חדל רוח האמונה ורוח השיר לחדש זמירות חדשות, ואם לא נתקבלו עוד פיוטים חדשים בתוך סדר התפלה, הנה שירים ופזמונים רבים ותחנות וקינות חוברו ונתקבלו לאומרם אם בבית הכנסת, ואם בבית איש ואיש, לחתונה ולמילה, ובסעודות שבת, ואם בתעניות ובמשמרות שנתחדשו, כגון ערב ראש חדש ושובבים, וליל שבועות והושענא רבא, ותקון חצות; מלבד מה שאומרים בקצת קהלות להודות לה' על התשועות שעשה להם, ביום הזכרון שקבעו להם בכל שנה ושנה.

ר' שלמה הלוי אלקבץ, מעיר צפת, קרוב לשנת ש', חבר לכה דודי לקבלת שבת, ונתקבל ברוב בתי כנסיות, ובדור ההוא ר' יצחק לוריא חבר שירים בלשון ארמי לסעודת שבת, ונתקבלו על שלחן המקובלים.

ואחריהם

ואחריהם ר' ישראל נ'גארה, מעיר דמשק, חבר פזמונים לכל השנה, ונדפסו בחייו בשנת שנ"ט בויניציאה, בשם זמירות ישראל, ומקרוב נדפסו שנית בבילגראדו, ומזמירות ישראל נשתרבב בסדורי תפלות האשכנזים הפזמון הארמי יה רבון עלם ועלמיא. גם יש בידי בכתיבת יד ספר שארית ישראל, הכולל שירים אחרים לר' ישראל הנ"ל.

ובימיו היה בצפת רבי אלעזר אזכרי, בעל ידיד נפש אב הרחמן, וקצת פזמונים אחרים, הנם בספרו ספר חרדים (ויניציאה, שס"א).

ר' מנחם די לונזאנו חבר גם הוא פזמונים ובקשות, ונדפסו בספרו שתי ידות (ויניציאה, שע"ח).

ועל הכל באיטליאה עמדו משוררים נכבדים, כגון רבי מרדכי דאטו, רבי עזריה מהאדומים (בעל מאור עינים), הרב שמואל ארקיוולטי (רב בפאדובה, בעל ערוגת הבושם), הרב שמואל מארלי (במנטובה), ואחרים, קצת משיריהם נדפסו בסדר ברכות מנהג איטליאני, והחכם די רוסי ראה בכתיבת יד ספר זמרת יה לר' מרדכי דאטו.

גם הוקמו חברות להודות לה' ולזמר ולהתחנן לפניו בבקר השכם, כגון במנטובה חברת שומרים לבקר, והסדר שלה נדפס ראשונה במנטובה שנת שע"ב בשם אילת השחר, והחכם המסדר, רבי מרדכי יראה, אסף וקבץ בו שירים יקרים מחשובי המשוררים הקדמונים, אשר מצא בספרים עתיקים כ"י, גם הכניס בו משירי רבי חנניה אליקים ריאיטי שהיה בימיו. ר' חנניה זה חבר ג"כ ספר מקיץ רדומים, כולל פיוטים להושענא רבא קודם עלות השחר (מנטובה, ת"ח).

בשנת שע"ז הוקמה בעיר מודינה חברה דומה לזו, ונקראה בשם מעירי שחר, וסדר שלה נקרא אשמורת הבקר, והמסדר הוא רבי אהרן ברכיה ממודינה, בעל מעבר יבק; גם סדר זה כולל ענינים קדמונים, וגם בקשות חדשות מלאכת המסדר, רובן על דרך הקבלה (מה שאין כן באילת השחר).

בימים ההם ר' יוסף ידידיה קרמי חבר ספר כנף רננים, כולל שירים ותפלות ותוכחות לכל השנה, והלך גם הוא בדרך המקובלים, ונדפס הספר בויניציאה שנת שפ"ז. ואחר הדור ההוא זרחה בויניציאה ואח"כ במנטובה שמשו של הרב המפורסם רבי משה זכות, שהיה גם כן משורר גדול ותקיף, וגם הוא על דרך הסוד, ושיריו ופיוטיו רבים ונכבדים. ואם היה בדורות הראשונים, היה אחד מגדולי המשוררים. גם תלמידו הרב בנימן הכהן חבר ספר עת הזמיר (ויניציאה, תס"ז), כולל שירים לכל השנה, גם הם על דרך הנסתר, והכניסום אח"כ באילת השחר דפוס שני (מנטובה, תפ"ד). אח"כ היה באנקונא הרב יוסף פיאמיטא, וחבר גם הוא תחנות ובקשות ושירות ותשבחות, בספר אור בקר (ויניציאה, תס"ט), והוידוי שחבר לשובבים נדפס שנית בסליחות (ויניציאה, תע"ב), ונתפשט באיטליאה, גם נדפסו במחזור בני רומא פזמונים שלו לשמחת תורה.

ובעיר קורפו (CORFU') רבי משה הכהן חבר שירים ותשבחות אין מספר, ובפרט השיר והשבח המפואר אשר נהגו לאמרו בעיר קורפו ביום האדיר יו"הכ, שמתחיל מי כמכה באלים ה', כך כתב אחד מתלמידיו בסוף ספר ישיר משה הכולל שירת רבי משה הנ"ל על מגלת אסתר, והספר נדפס במנטובה שנת שע"ב, אחרי מות המחבר. ובעיר שפאלטו (או ספלטרו) הרב הגדול ר' דוד פארדו, המפורסם בחבוריו התלמודיים רבים ונכבדים, חבר ג"כ קצת פזמונים, ונדפסו במחזור ספרדי.

זה מעט מהרבה ממה שנוגע למחזורים ולפיוטים דרך כלל, וכמה ענינים אחרים היה לי להוסיף, לולא כי אין לי המקום ולא אוכל להאריך.

ופה

ופה אשים קצי לחלק ראשון מן המבוא הזה, ובחלק השני יהיו דברי על מחזור בני
רומא בפרט, ועל כל הפיוטים הנמצאים בו, ואל אשר עד כה עזרני הוא יהיה עמדי
יכילני משגיאות, אמן.

חלק שני

הפיוט הראשון הנמצא במחזור בני רומא הוא יעידון יגידון כלם כאחד, הכתוב
אחר שירת הים. וראוי לדעת כי מלות כל ברואי מעלה ומטה אינן מעיקר הפיוט, ואינן
בשום כ"י ובשום דפוס קדמון, רק בסדור בני רומא הנדפס במנטובה שנת שי"ז ושנת
של"א (ביד ידידי אלמנצי) נדפסו מלות כל ברואי מעלה ומטה בין השיטות ובאותיות קטנות
בכתב רש"י), ובמנהג אויניון הדפיסו מלת יעידון באותיו' גדולות כשאר התחלו' הפיוטים,
גם זו ראיה כי מלות כל ברואי נוספות. ואמנם תחלת הראותן הוא בסדור מנהג ספרדי
נדפס בויניציאה שנת ש"ד (ביד אלמנצי), ונראה כי הספרדים לקחו הפיוט הזה ממנהג בני
רומא או ממנהג בני פרובינצה, שאומרים אותו בסוף הזמירות, ומלות ה' אחד ושמו אחד
קשורות עם הפסוק והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד,
הספרדים קבעוהו בתוך הבקשות קודם התפלה, וראו כי יעידון יגידון הוא מאמר בלתי
לם, כי לא פורש מי הם המעידים והמגידים, על כן הוסיפו בראשו כל ברואי מעלה
מטה. ובמחזור בני רומא מדפוסים אחרונים, אע"פ שהתחילו הפזמון במלות כל ברואי,
כתו השנוי הזה, וכתבו בתחלת שחרית, קודם על נטילת ידים ונוהגין לומר ארון
ולם, יעידון יגידון, קודם הברכות, וכתבו זה כמו שמצאו באיזה דפוס ישן.

הפזמון הזה איננו שקול במספר תנועות, ומכל מקום חרוזיו יעידון שהפייטן הזה
א עשה מלאכתו חפשית לגמרי, אבל נתכוון (כמתנבא) למה שחשב אחר כך בעל מאור
יניס על שירי המקרא, באמרו שהם שוים לא במספר התנועות, אלא במספר התבות
חוץ מן המחוברות במקף), וכן בשיר הזה כל חרוז הוא בעל ארבע תבות, כגון

יעידון יגידון כלם כאחד

יי אחד ושמו אחד

כן הם כל חרוזי השיר הזה, חוץ מחרוז **ואתה האל המיוחד**, וידוע כי בנוסח
ספרדים גם זה בעל ד' תבות (ואתה האל המלך המיוחד), אבל בסדור בני רומא כ"י
בידי מצאתי נוסחא אחרת, והיא גם בדפוס במנהג קרפנטראץ וזו היא: **יי רועי יחיד**
מיוחד. ועיין למטה ביום ראשון של פסח, פיוט אחר (אים מלאכי חפלתי בו) שכל
רוזיו הם בעלי ד' תבות. והדבר מובן מאליו כי בענין חבור שתי מלות לעשותן כמלה
חת, לא היו הפייטנים משועבדים לכללים מצומצמים, כגון בחרוזה האחרונה צריך לחבר
הם־**יאבדו**, או **יאבדו־אבוד**, וכן צריך לחבר **לך־יתן**, או **יתן־כבוד**, וכן **הלא־**
ב, או **אב־אחד**, אע"פ שלפי הדקדוק אין כאן מקום למקף.

ולענין מלות מראש ועד סוף הנמצאות בפיוט הזה ב' פעמים בב' חרוזות הסמוכות
לזו, דע כי בשני כ"י שלי מצאתי בחרוזה אחרונה מי **בראנו הלא אב אחד**, ובכ"י
אמנצי מצאתי מי **הוא בראנו הלא אב אחד**, ובמחזור ספרדי דפוס אמשטרדם
ת נפשנו מצאתי מי **הוא מראש ועד סוף**, והיא נסחא מורכבת משתי נסחאות.

עוד זאת ראיתי להעיר כי חרוז ימצאו כל יש בלתך שנוי הוא קשה, והמשורר הנכבד
מה פיאורניטינו ז"ל תרגם CANGIATO, ואחריו הלכתי גם אני בתרגומי שכתבתי
נת תקפ"ח, וכן בהעתקה הישנה דפוס בולוניא כתוב טְרַמוּטָטוֹ, וכל זה איננו אלא
ות, כי מלת שָׁנוּי בבנין הקל אין ענינה שינוי וחילוף, אבל ענינה כמלת

כפול

כָּפוּל, כאמרים כתוב בתורה ושנוי בנביאים, וכאן כוונת המשורר לומר כי כל יש (חוץ מאהאל) הוא שנוי וכפול, כלומר שיש לו שני, ואיננו יחיד. ואמנם מי הוא בעל הפזמון הזה, נראה לי שאיננו לא ר' שלמה גבירול ולא רש"י ז"ל, אבל שלמה אחר הבלתי נודע לנו, ונראה לי שהיה מאנשי איטליאה או מאנשי פרובינצה, ואין ספק שלא היה מן הראשונים, ובמחזור כ"י שלי הנכתב סביבות שנת ק', איננו. אבל הוא נוסף בדף אחרון בכתיבה אחרת, וכתוב עליו **חרוז לרש"י**; ובמחזור כ"י שלי משנת **קצ"ב**, איננו, אבל נוסף בגליון בכתיבה אחרת; ובסדור כ"י שלי בלתי קדמון הרבה (כי נזכר בו רלב"ג בתוספת זצ"ל) כתוב עליו **ייחוד לרבינו שלמה ז"ל**. והנה הפיוט הזה איננו במחזור האשכנזי, ועם כל זה מצאתיו בכ"י על קלף הכולל יוצרות ומעריבים כמנהג אשכנז (ביד הנכבד ר' שלמה כאזיבי הי"ו), ויש בו גם כן קצת פיוטים אחרים מלאכת משוררי ספרד ופרובינצה, כגון **הָאֵל הָעִירָה וּרְאֵה**, שהוא לר' יצחק השנירי, איש פרובינצה, וכגון **יַחְדָּיו בְּשִׁיר מַעֲלוֹת עַל אוֹר נְגֹהִים, עַמִּי בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים**, חתום בו יוסף, ונ"ל שהוא ר"י קמחי (והוא ג"כ במחזור ויטרי, ובמחזור ויטרי מצאתי גם כן פיוט **יָחִיד וְזוּלָתוֹ עֶזְרִי מֵאָיִן**, חתום בו יוסף קמחי), ובסוף הפיוטים האלה כתוב פיוט אחר. **שלשים ושתים נתיבות שבילך, לכל מבין סודם יספרו גדלך, ומהם יבירו כי הכל שלך, יעידון יגידון כלם כאחד. יי אחד ושמו אחד.**

וכן בסוף כל חרוזה כתוב באותיות קטנות ה' אחד ושמו אחד, בלי מלות יעידון יגידון וכו'; ומלות ואתה האל המיוחד או ה' רועי יחיד ומיוחד, אינן כלל בכ"י זה. והנסח הזה נראה שהוא העיקרי אשר יצא מיד המחבר, ובאו אחרים ולקחו מלות יעידון יגידון וכו' מהחרוזה הראשונה, וקבעום בבית החוזר חלילה, וכדי להשלים החרוזה הראשונה הוסיפו בסופה ואתה האל המיוחד, או ה' רועי יחיד ומיוחד; אבל בראותנו כי כל שאר החרוזות מסיימות במלת **אחד**, הדעת נותנת כי גם החרוזה הא' היה סופה **אחד** ולא מיוחד. ואמנם סיום הפיוט בכ"י זה כך הוא **מי הוא בראש ובסוף הלא אב אחד**

בערבית ליל שבת יש במנהג בני רומא השיר הידוע יגדל אלהים חי, ושם מחבר לא נתפרסם עדיין. ואני ראיתי סדור כ"י על קלף מנהג בני רומא, נכתב בשנת קמ"ו (והוא ביד אלמגני); ושם הסופר שכתבו הוא משה בכמ"ר יקותיאל חפץ ממשפחת הכפרוני וכתב אותו לכמ"ר דניאל מו"ח בכמ"ר שמואל הרופא יש"ר בכמ"ר דניאל זלה"ה דיין ועל גבי יגד"ל כתב: אילו הם י"ג עיקרים שסידרם כמה"ר דניאל זקני זלה"ה בכמ"ר יהודה דיין. וכן בחומש כ"י על קלף הנמצא של תלמוד תורה בוויניציאה (ובסוף הפרשיות כתוב בו: והותחל לכתוב בעיר פיסא המהוללה שנת קכ"ח לפרט, ונשלם לנקד והמסורה הנה בפירושא היום יום שלישי י"א בחדש תשרי שנת קס"ה) כתוב: אילו הם י"ג עיקרים שסדרם כמה"ר דניאל זצ"ל בכמ"ה יהודה זלה"ה דיין: יגדל אלהים חי וכו'.

אחר יגדל יש כאן גם כן השיר הידוע אדון עולם, ובדפוס בולוניא הוא בראש המחזור; וקרוב הדבר שגם הוא נעשה באיטליאה, ועדיין לא מצאתי שם המחבר.

במוסף לשבת **תקנת שבת** כתוב בקו"ף בכמה ספרים כ"י ובדפוס רמ"ו, ו[...] נ"ל, כי הוא מלשון תקן משלים הרבה (קהלת י"ב ט') וענינו **עשה, יסד, העמיד**; א[...] **תכן** בכ"ף אין ענינו אלא ידיעת הדבר במשקל, על ידי מכין, מדה או משקל, ע[...] פירושי על מי תכן את רוח ה' (ישעיה מ' י"ג). . . . . .

בשבת וראש חדש יש כאן יוצר **היאמת אור בקדש**, והוא בא"לף בי"ת בלי [...] המחבר ולא מצאתי במנהגים אחרים, ונראה שנעשה באיטליאה, והוא קדמון. ובספר[...] כ"י יש כאן עוד זולת **אתה המאזין עתירה, בינה להושיע מהרה**, וגם [...]

בא"ב

כא"ב, בלי שם המחבר. בדפוס שנת תקב"ל צריך להגיה בראתם לאותות (במקום להודות), דבקו אור לאור (במקום לאורו), ואורו כמשנים (בנ' ווי"ן), שָׁגוּ (בשין שמאלית) רֵעוּת (בשורק), וכל ההגהות האלה הם על פי ספרים כ"י ודפוסים ישנים.

בתפלת מוסף לשבת ור"ח, וכן במוספי ימים טובים, כתוב מפני היד שנשתלחה, ובנין נתפעל השגור בלשון חכמים, יש לו שלשה עדים גם בתנ"ך (וככפר להם הדם, ונוסרו כל הנשים, ואשת מדינים נשתוה), ור' יצחק סטנאב, (בברלין בשנת תקמ"ה) בספרו ויעתר יצחק שלח ידו והגיה מפני היד השלוחה, ונפתו אחריו רבים, והוא שבוש, כי השלוחה משמע שעדיין היא שלוחה. ודע כי במחזור בולוניא בחלק הראשון (כאן ובמוסף פסח ושבועות) כתוב שנשתלחה, ובחלק השני כתוב אֲשֶׁר שֻׁלְּחָה. הרי כי כבר בשנת

יש' היה באיטליא מי שהרגיש כי מלת שנשתלחה היא מלה זרה, אבל הגהת האיטלקי (אשר שֻׁלְּחָה) היא תקון, והגהת הלפוני (הַשְּׁלוּחָה) איננה אלא קלקול. ומכל מקום

גירסת שנשתלחה לא זזה מדפוסי איטליא, ויפה עשו. כי אמנם רבותינו בעלי התפלות משולם לא נתכוונו שיהיה לשונם כלשון המקרא ממש, ולא הרחיקו כמה מלות שאינן בתנ"ך אבל נתחדשו אחר כך והיו שגורות בפי העם, כגון תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן, מחילה, קְבִיעַת, על הנסים ועל הפורקן, עוסקי תורתך, ויציב וקיים; וכמו שהנביאים עצמם וגם בעלי ספרי הקדש לא נמנעו מלהכניס בדבריהם כמה מלות שנתחדשו בזמניהם:

לשבת בראשית יש כאן יוצר לרבי בנימן, אלהינו אלהים אמת, והוא נוהג במנהג אשכנז בשבת וראש חדש, ובאמת איננו מיוחד לא לשבת וראש חדש ולא לשבת בראשית, אך נעשה לכל שבת ושבת, וכן בכ"י אלמנצי מצאתיו ביוצר לכל שבת, ולפניו ואחריו עוד שני יוצרות וכן כתוב שם: יוצר אחר לשבת לר' בנימן זצ"ל אהלל בצלצלי שמע, יוצר אחר לר' בנימן ז"ל אלהים אלהינו אמת, יוצר אחר גם לר' בנימן זצ"ל איהל בעוז גבורותיו. והנה אהלל בצלצלי שמע אומרים אותו באשכנז בשבת לפני שבועות, ובאמת איננו מיוחד לאותו שבת ולא לשבת אחרת, וכן איהל בעוז גבורותיו איננו מיוחד לשום שבת פרטית, ויפה עשה רבי אהרן ברכיה ממודינה שקבע אותו באשמורת הבקר שלו, לפתיחה לשבת. וכבר היו ברומא שני פייטנים או שלשה שהיה שמם בנימן (כן כתב החכם צונץ בספרו החדש, עמוד ש"א), ובמחזור אשכנזי יש לנו בנימן בר זרח ובנימן בר שמואל, ואין בידי להכריע מי מכלם הוא ר' בנימן זה. ודע כי מאמר מחזור הלבנה אותיות מודיעות, יסודתו על חשבון כ"ט י"ב תש"ך, לא על כ"ט י"ב תשצ"ג, וגם הקלירי ביוצר לשבת החדש יסד דבריו על החשבון ההוא, והוא לפי ברייתא דשמואל ופרקי רבי אליעזר, וכבר דברתי על זה בכרם חמד שמיני.

ודע כי באות העי"ן במקום עֹז כתוב במחזורים אשכנזים עַז, כלומר יעז ונזר, ובאות הפ"א מנהג אשכנז גורס פּוֹז, וכן הוא גם במחזורי בני רומא כ"י ודפוס שונצין, ובעל קמחא דאבישונא הגיה (לפי הדקדוק) מפוז ונשתתה האל"ף בי"ת.

היוצר לשבת ותנוכה אודך כי אנפת בי נמצא גם במנהג אשכנז, ובסופו חתום יוסף בר שלמה, ורש"י ז"ל הביאו ביחזקאל כ"א י"ח, ור' חיים בר יוסף מיכל ע"ה מעיר המבורג תנא בספר יוצרות כ"י שהיה ר' יוסף זה מעיר קרקשונא (CARCASSONNE). הפייטן חתם שמו שתי פעמים בראשונה ('יען 'ויעד 'סוסי 'פלדות, 'במו 'רוכבים וכו') חתם בר, ובסוף (יהידיך וידידיך) חתם בן.

הפיוט לעושה שלום יתנו צדקות יי, הוא על סדר א"ח בט"ע ני"ף, וחתום בו יצחק בן שמואל, ואולי הוא ר"י הזקן בן אחותו של רבנו תם. והשם הזה והקודם לא

תלאתים

מצאתים בשום פיוט אחר. ואמנם סדר אח"ם בט"ע הנזכר גם בתלמוד (שבת ק"ד), מצאתיו ג"כ במעריב לראש השנה ליל שני, בחלק אחד כ"י ממנהג רומניא (הכולל במנחה ליו"הכ יונה מתורגם יונית), תחלתו אני אל ממעמקים קראתיך ה'.

היוצר לשבת שניה של חנוכה, אזכור מעללי יה, חתום בו משה, והוא נמצא גם במנהג רומניא, וכמה פייטנים נקראו בשם משה.

הקרובות לעשרה בטבת, בן אדם אלות אנח בשמעך, הן על סדר א"ב ובראש כל חרוזה תבה אחת מפסוק בן אדם כתוב לך את שם היום (יחזקאל כ"ד ב'). ודע כי בדפוס רמ"ו קרה מקרה שנקטעה רגלה של כ"ף במלת סָמַךְ (בחרוזות השיבה שופטינו) ונשארה דומה לדל"ת, ובעל קמחא דאבישונא לא ראה כי כל החרוזות מתחילות בתבה מהפסוק הנ"ל, ולא הבין שצ"ל סמך, וכתב: סמד אין לשון פסוק, רק לשון חכמים, כמו נהמא דסמידא, והוא לשון שחרות, כֶּשֶׂד שהוא עַם כשדים השחיר את פני עכ"ל, והמקום יצילנו משגיאות.

הסליחה אבותינו בשלותם בעטו, לא נרשם בה שם המחבר, ובכ"י אלמנצי כתוב עליה: סליחה לרבינו סעדיה ז"ל.

גם שתי הסליחות, אז בעזבי, אריה משכבו, לא נרשם בהן שם המחבר.

הסליחה זכור ברית אב המוני. חתום בה בנימין, ואיננה במנהג אחר, ולדעת צונץ היה הפייטן הזה מעיר רומא, וזמנו קרוב לשנת ת"ת (1040).

גם הסליחה אליך ה' אקרא היא בלי שם.

אל דמי לך, היא נוהגת גם בצום גדליה, והיא ג"כ בסליחה מנהג אשכנז כ"י על קלף גדול שבידי אבל תחלתה אל תעזבנו ה' ואל דמי לך גואל. שם הפייטן **אליה**, ונראה שהוא אליה בר שמעיה, החתום בכמה סליחות במנהג אשכנז, ושמו חתום בתשובה המובאת בהגהות מיימוניות הלכות אישות פרק כ"ג, וזמנו לדעת צונץ בין תת"ם (**1100**) לתתק"י (**1150**).

תהיינה עיניך פקוחות, חתום בה יוסף בר יצחק, ובמקום שכתוב שלמו אלף ומאתים ועוד שנים (וכן הוא גם בכ"י שבידי בשנת קנ"ב), מצאתי בכ"י אלמנצי אלף ומאה ועוד, ובכ"י אחר שבידי מצאתי אלף ועוד שנים. רבי יוסף בר' יצחק מובא בש"ות מהר"ם דפוס פראג סימן רס"ה ותתק"כב, ובמרדכי פרק שנים אוחזין, ובהגהות מרדכי סוף קדושין כתב שאלה לר"י מפריש, ור"י מפריש בתשובתו קרא עצמו משרתו ותלמידו. ודע כי גם רבי יוסף קמחי היה בר יצחק, אבל שיריו הם שקולים, כמו שהוא **יחיד וזולתו** שהבאתי למעלה.

יוצר לשבת שקלים, אל המתנשא, נמצא גם במנהג אשכנז ואולי הוא לר' אלעזר בר' קליר, כשאר פיוטי היום ההוא. וכן זכור את אשר עשה, לשבת זכור, הוא חלק מפיוטי הקלירי שבמנהג אשכנז.

הפיוט אדון חסדך בל יחדל הוא לרבי יהודה הלוי בעל הכוזרי, וכבר דברתי על קצת חלופי נסחאותיו בספרי בתולת בת יהודה.

הסליחה לתענית אסתר, אבשרה בקהל רב, חתום בה בנימן, וקרוב שהוא מעיר רומא, כי לא מצאתי הסליחה הזאת במנהג אחר.

אלופי דת וחכמי דורות, חתום בה שמואל, וכן הסליחה הבאה אחריה, אתה האל

עושה

שושה פלא, חתום בה שמואל, והתחנה שבאה אחריהן חתום בה שמואל בר מייו הקטן חזק, ונראה כי גם אלופי דת ואתה האל לשמואל בר מייו הן, וגם הפייטן הזה נראה שהיה איטלקי ורומי, אך מי ומתי היה, ברוך היודע.

אל אחד ואין שני, חתום בו אברהם, והוא הרא"בע, וכל חרוז הוא בעל י"ב תנועות, ונחלק לשני חלקים בעלי שש תנועות, ואין ספק כי הרא"בע לא כתב ואתה תשוב תחייני (שבן שבע תנועות), אלא וְאַתְּ. גם קוראי מגלה הוא לרא"בע, והוא לקוח ממנהג ספרד, ובכ"י קדמונים איננו, רק בכתיבת יד קל"ב הוא נוסף בגליון בכתיבה מאוחרת. הפיוט הזה כתוב ג"כ במחזור ויטרי, ובמקום קץ פדות כתוב בו **כוס פדות**, וכן נכון, והוא על שם כוס ישועות אשא. ומלת במיכאל נ"ל שצריך להפרידה לשתים, **בְּמִי כָאֵל**.

היוצר לשבת פרה, אום אשר בך דבוקה, והיוצר לשבת החדש, אות זה החדש, הם גם במנהג אשכנז, ונראה שהם לרבי אלעזר בר קליר, ושמו חתום בשאר פיוטי השבתות האלה, הנמצאים במנהג אשכנז, ובני רומא לקחו החלק ראשון מהם והניחו השאר.

היוצר לשבת הגדול, אני חומה ושדי כמגדלות, חתום בו יהודה, אבל בספרים כ"י יש כאן גם זולת, ארושת אמונה ארושת צדק ומשפט, ובו חתום יהודה בר מנחם, ובספר אשמורת הבקר לחברת מעירי שחר נדפס פיוט לפורים, חתום בו יהודה בר' מנחם. ולא מצאתי השם הזה בשאר מחזורים, ועיין למטה בשבועות.

אז כגולגל שעבוד הוריס, חתום בו בנימן, והוא ג"כ במנהג רומניא.

ללילות פסח בדפוסים ראשונים ובקצת כ"י יש כאן ליל שמורים אותו אל חצה, פסח אכלו פחוזים, כמו במנהג אשכנז, ודע כי זה וזה נמצאים ג"כ במנהג מונפלייר כ"י ובכ"י והראן, אבל אזכרה שנות עולמים הנמצא במנהג אשכנז, איננו לא במנהג בני רומא ולא בשני כ"י הנ"ל.

בפיוט ליל שמורים אותו אל חצה חסרו במנהג אשכנז ושני כ"י הנ"ל החרוזים המתחילים באותיות טיב"למן, והם נמצאים במנהג בני רומא. ובפיוט פסח אכלו פחוזים יש כה וכה (ובפרט בסופו) חלופים בין מנהג בני רומא ושלשת המנהגים הנ"ל.

אז רוב נסים הפלאת בלילה, כבר כתבתי בחלק ראשון כי נ"ל היותו לרבי ינאי, ושם כתבתי כי אומץ גבורותיך הוא לדעתי לר' אלעזר בר קליר.

כי לא נאה, לא נודע זמנו ושם כותבו, ודע כי בדפוסים ראשונים ובספרים כ"י הוא משונה מעט ממה שהוא במנהג אשכנז, ובדפוסים אחרונים עשו בו קצת חלופים כדי להשוותו למנהג אשכנז, אבל גירסת הספרים הישנים היא **כי לא נאה כי לא נאה** (נאה בכ"ון גם בפעם שניה), **לך ולך לך ולך לך יי הממלכה** (לא: לך ולך לך כי לך אף לך). ונ"ל ברור כי כפילת המלות בלא חילוף (כי לא נאה כי לא נאה, לך ולך לך ולך) היא הגירסא הקדמונית, והאחרונים החליפו כדי להסיר הכפילה, ועלתה בידם במה שאמרו בפעם השנית **יאה** במקום **נאה**, אבל במה שאמרו לך כי לך לך אף לך, נ"ל שהמירו טוב ברע. ודע כי כפל ענין במלות שונות הנוהג בשירי המקרא הוא לתפארת השיר, אבל כפל המלות בלא שום חלוף הוא נוהג גם בדבור הפשוט, והוא מוסיף חוזק ואומץ לדבור, כגון מאד מאד, מעלה מעלה, מטה מטה, צדק צדק תרדף, חלמתי חלמתי (ירמיה כ"ג כ"ה), וכן בתלמוד מעיזה ומעיזה (גיטין ס"ד); וכן כאן כי לא נאה כי לא נאה, הכוונה: לו, ולו לבדו נאה; וכן לך ולך ענינו: לך, ותמיד לך, ורק לך; אבל לך כי לך לך אף לך, הם לשונות שאין להם מובן, ונראין כחוכא ואטלולא.

הרשות לנשמת לפסח, בקר אעיר אקראך, חתום בו בנימן, והיא במשקל (שש תנועות ויתד), ואין ספק שאין זה בנימן בר זרח, או בנימן בר שמואל, שבמנהג אשכנז, אבל היה איטלקי, והוא רבי בנימן בר אברהם איש רומי, שמצאנו לו סליחות שקולות במשקל תנועות, כגון אבות עולם אמת אולם (היא במחזורים כ"י, ונדפסה באשמורת הבקר לחברת מעירי שחר), וחתום בה **בנימן בר אברהם הענָיו**, ובמחזור כ"י ישן נושן שבידי, במנחה ליו"הכ, על סליחת בת עמי לא תחשה כתוב **להר' בנימן זלה"ה מן הענווים איש רומי**, ובנעילה כתוב **סליחות לתפלת נעילה להה"ר בנימן זלה"ה דלימאנצי**, וכשהודעתי הדבר לידידי החכם צונץ, פירש ואמר שהכוונה DELLI MANSI, והוא כמו מהענוים, כי כן MANSUS בלשון רומי, ובאיטלקי קדמון MANSO ענינם כמו MANSUETO, ובל"הק עָנָו. וזה נכון מאד. ובסליחה אחרת כ"י (תחלתה: אמנה אנכי חטאתי לה') מצאתי חתום **בנימן בר' אברהם הרופא**, ולדעת צונץ א' הוא עם הקודם, והיה בזמן מה"רם מרוטנבורג אשר מת בשנת נ"ג (1293).

הרשות לקדיש, יה שמך ארוממך, הוא לר' יהודה הלוי, והוא במנהג ספרד בראש השנה, וכן במנהג אויניון ובכ"י והראן, והוא ג"כ בדיואן ר' יהודה הלוי, אשר בידי כ"י.

היוצר אגעים חדושי שירים, חתום בו **שבתי הקטן בירבי משה מעיר רומא יחיה ויגדל בתורה ובמצות**, והיה ראש ישיבה בעיר רומא זה שמנה מאות שנה.

יעידון כל עבדיך הוא במשקל יתד ותנועה, וחתום בו יצחק, והוא גם במנהג רומניא.

הפיוט להוצאת ס"ת, אפתח נא שפתי, נמצא ג"כ במנהג ספרד בדפוסים ישנים, וחתום בו **מתתיה**, והוא חתום ג"כ ברשות לנשמת לסוכות, ויותר מזה לא ידעתי על אודותיו.

איש מלאכי חפצתי בו, חתום בו אני בנימן ח"ק, ואיננו בשאר מנהגים, ונראה שהוא לר' בנימן בר אברהם הנ"ל. הפיוט הזה הוא שקול במשקל תבות כי כל חרוזיו בעלי ארבע תבות, חוץ מהמוקפות, כמו שכתבתי למעלה על יעידון יגידון, ובחרוזה האחרונה מלת **אחי** קשורה למעלה (תאמרו כה לחי **אחי**, ורעי ארברה נא שלום), והפייטן התיר לעצמו להשמיט המקף מאדברה נא, ועיין למטה אתיו אמונים.

היוצר ליום שני של פסח, אור ישע מאושרים, הוא לרבי שלמה הבבלי, והוא גם במנהג אשכנז ופולין, וגם במנהג רומניא.

היוצר ליום שביעי, אתה הארת יומם ולילה, הוא במנהג אשכנז ביום שמיני, והוא ג"כ במחזור רומניא, ונראה שהיא לר' שמעון בר יצחק, שחתום בזולת הבא אחריו במנהג אשכנז.

אשר רכבו בשלישי חילו, הוא גם במנהג רומניא, ולא נודע מחברו, ובדפוסים אחרונים כתוב עליו **ראה זה חדש לכמ"הר עזריה מהאדומים** וזה שבוש, שהרי הוא נמצא בדפוס שונצין, שנדפס קודם הולדת ר' עזריה, ואולי רבי עזריה חבר ארוממך אלהים המרומם, הכתוב אחר זה.

אתיו אמונים נזעי שלשה, חתום בו בנימן חזק אמן, וגם הוא (כחברו איש מלאכי חפצתי בו) בעל ארבע תבות. אפס כי מפני שרצה הפייטן לסיים כל חרוזה בפסוק, לפעמים לא הקפיד על מדתו של פסוק, וסיים אחת מהחרוזות במאמר וילכו מאתו בשלום, אע"פ שאין בו אלא שלשה תבות. וכיוצא בזה יתכן לומר על אדברה נא שלום (בסוף איש מלאכי חפצתי בו) שלא נתכוון להשמיט המקף, אבל לא הקפיד אם יהיה החרוז חסר מדה

אחת

אחת, והספיק לו להביא הפסוק כצורתו. וכן כאן בחרוז האחרון (**פניו אליך וישם לך שלום**) אולי נתכוון ר' בנימן לחבר וישם-לך כמלה אחת, ואולי לא הקפיד אם יהיה החרוז בעל ה' תנועות, כדי להביא הפסוק ככתבו וכלשונו. והדבר הזה איננו חדוש שחדש רבי בנימן איש רומי, כי גם משוררי ספרד בפיוטיהם השקולים במספר התנועות, לפעמים סיימו כל חרוזה בפסוק בלי הקפדה על מדתו. כגון הפזמון הידוע, מלאכת רבי שלמה גבירול, שופט כל הארץ ואותה במשפט יעמיד, כל חרוזיו הם בעלי י"ב תנועות, והפסוק החוזר בסוף כל חרוזה (עולת הבקר אשר לעולת התמיד) אין בו רק י"א תנועות. וכן ירצה לום עמך אשר דמו לך מזה, הוא במשקל י"ב תנועות, והפסוק החוזר (מחר יהיה האות הזה) הוא בעל ח' תנועות.

אופל המוני, חתום בו אליה, ועיין למעלה עשרה בטבת.

תאיר כונה תאיר כונה, מצאתי תחלתו גם בכ"י שבא אלי מעיר קורפו (ליום שמחת תורה). ונראה כי נעשה בארצות המזרח, והוא קדמון מאד, ומשובה מכל שאר הפיוטים. וכאן ראיתי להודיע כי במחזור כ"י שבידי משנת קצ"ב, ובמחזור כ"י שביד אלמנצי, כתוב יתרומם היה ויהיה, בלא מלת וְהֹוֶה, וכן בהאוחז ביד מדת משפט במחזורים כ"י ודפוסים ישנים ממנהג בני רומא וכן במחזורים כ"י ממנהג אשכנז כתוב וכל מאמינים שהוא היה ויהיה, ובדורות אחרונים הניהו (תחלה במנהג אשכנז ואח"כ במנהג בני רומא) וכתבו שהוא היה הוה ויהיה, כי לא ידעו הוראת מלת הוה, וחשבו שהיא נאמרת על מה שהוא עתה, ואינו כן, אבל הוראתה שהדבר עומד להשתנות ולהיות מה שאיננו עתה, כמו ואתה הוה להם למלך (נחמיה ו' ו') שעניינו עוד מעט תתהפך ותהיה למלך עליהם, וכן כי מה הוה לאדם (קהלת ב' כ') הכוונה מה עתיד להיות לאדם, וכן במשנה (עבודה זרה פרק ג' משנה ח') והיה להן לזבל, הכוונה העלים הנושרים מן האילן הם נהפכים ונעשים זבל ומועלים לירקות שנזרעו תחתיו. והנה האומר על הבורא שהוא הוה הרי זה כאומר שהוא מקבל שנוי.

היוצר לשבת לפני שבועות, אמונת עתים, חתום בו אברהם, והוא גם כן בכ"י קורפו, ואיננו לרא"בע, וקרוב בעיני שנעשה בארצות המזרח.

סדר מצות עשה ולא תעשה, שמור לבי מענה, ידוע שהוא לר' שלמה גבירול הספרדי, שהיה בשנת ת"ת (1040).

רשות לנשמת לשבועות, אזכור מקדם פלאי אל, חתום בו יואב, ובכ"י אלמנצי כתוב עליו: לה"ר יואב מרומא ז"ל, ובכ"י שלי משנת קצ"ב וכן בקצת כ"י בפארמה כתוב עליו: לכמ"הר יואב מבית אל ז"ל. וכנוי מבית אל, או מבית הכנסת, היה שם משפחה בעיר רומא. ובפיוט יה כמלא (שחרית יו"הכ), חתום יואב ברבי יחיאל, ובמחזור כ"י שבידי מצאתי יוצר אחר לפסח (**אמת צדק ומישרים, יהגו שפתי ישרים, אטופף לפניו בשרים שיר השירים**), חתום בו: יואב ברבי נתן הקטן ממדינת רומא חזק בתורה ובמצות אמן, ובצאינה וראינה חתום: יואב בר נתן בר דניאל ממדינת רומה חזק בתורה.

היוצר ליום ראשון של שבועות, אור ישראל קדושי, חתום בו יהודה, והוא יהודה ברבי מנחם, כי כן חתום באופן לשבועות הנמצא בכ"י אלמנצי ובכ"י גבריאל טריאסטי. וכבר ראינו השם הזה בשבת הגדול, ועוד נראהו בשבת נחמו. אזהרת ראשית, הוא גם במנהג אשכנז במוסף ליום שני, והוא גם במנהג רומניא, ודע כי בכמה מחזורים כ"י מנהג בני רומא, ובדפוס בני שונצין השני (בלי שנה ומקום), כתוב עליו: אזהרות דרבנן. ודוקס מצא בכ"י בעיר המבורג כתוב על הפיוט הזה: אזהרות דמתיבתא קדישא דרבנן דפומבדיתא. ואין ספק שהוא קדמון מאד, וקרוב הדבר שנעשה באחת מישיבות בבל.

היוצר

היוצר ליום שני, אלהים בהנחילך, אין בו שם המחבר, אבל הוא חתום בשארית הפיוט אשר לא נדפס, והוא בספרים כ"י, והחתימה היא: ליאונטי בר ר' אברהם, ועוד פעם אחרת ליאונתי באות תי"ו, והוא כנוי איטלקי ליהודה, ורבו של רבנו גרשם מאור הגולה היה שמו יהודה בר מאיר הכהן, והיה נקרא ליאון, או ליאונטין, ליאונטי בר רבי אברהם חתום ג"כ ביוצר לפסח, שיר אשר נואמו, הנמצא בכ"י ובדפוסים ישנים, וליאונטי נמצא גם כן למטה בי"ז בתמוז. ובסליחה מנהג אשכנז כ"י שבידי מצאתי אליך ה' שועתי ואקרא, חתום בה ליאונטי, וצונץ מייחס הסליחה הזאת (ואחרת שתחלתה לחם נקון, ולא ראיתיה עד הנה) ליהודה בר משה הנקרא ג"כ ליאונטי.

אתה הנחלת תורה לעמך, הוא חלק מהאזהרות הידועות במנהג אשכנז, ונמצאות ג"כ במנהג רומניא. ודע כי גם בני רומא היו אומרים אותן מתחלה ועד סוף, וכך הן כתובות במחזורים כ"י, אבל בספרי הדפוס לא נמצא מהן רק א"ב ראשונה, כי בדורות אחרונים רצו לקצר. וכבר כתבתי בחלק ראשון כי האזהרות האלה קדמו להלכות גדולות. האזהרות האלה יש מיחסים אותן לר' אליהו הזקן, וכבר העיר ר' וואלף היידנהיים כי שגגה היא, שהרי אזהרות רבי אליהו הזקן מובאות כה וכה בתוספות, ומשם נראה שהן בחרוז, אבל אתה הנחלת אין בו חרוז. וכבר זיכני ה' והוצאתי לאור אזהרות אמת והנה הכי לרבי אליהו הזקן (בספר אשכנזי הנקרא ORIENT שנת 1850), וחתימתו היא: אליהו חזק, הזקן בר מנחם חזק, אליהו חזק, הזקן חזק, אליהו הזקן חזק, אליהו הזקן חזק בתורה ובמעשים טובים אמן אמן וכן יהי רצון, רוכב שמים בעזרי, מלבד א"ב ותש"רק כמה פעמים. ובמחזור כ"י אלמנזי כתוב על אתה הנחלת: אזהרות דאליהו התשבי זכור לטוב, ובכ"י שנת קצ"ב שבידי כתוב עליהן: אזהרות דאליהו הנביא. ודוקעס מצא בכ"י הנז"ל כתוב עליהן: אזהרות דרבנין דבני מתיבתא. וזה נכון.

הקרובות לי"ז בתמוז, ארבעים יום הם ימי שבר, חתום בהן יודן הכהן בירבי מסתיה, וגם זה לא מצאתיו במקום אחר.

הסליחה אתאנו לך היא גם במנהג אשכנז, וגם בעליה לא נודע.

הסליחה תחלת ארח אבותינו נִשְׂאוּ בְּאֶרֶץ שְׁלוּתָם (כן צ"ל, וכן היא בכ"י, ונישאו לשון טעות, כמו בישעיה י"ט י"ג), איננה במנהג אחר, ולא נודע למי היא.

אנהים במר יחידתי, חתום בסופה ליאונטי חזק, ועיין למעלה יום ב' של שבועות.

כנסת ישראל, חתום בה אליה, ועיין למעלה עשרה בטבת.

לשבת איכה, הכל אנחו במבוכה, איך לזמר הגיון, לא נרשם בהם שם הפייטן, ואינם בשאר מנהגים.

הקרובות לתשעה באב הן לר' אלעזר בר' קליר, וכבר דברתי עליהן בחלק ראשון.

הקינות והנחמות נ"ל שהן כלן מלאכת הקלירי, וכבר כתב ראפאפורט כי בשם מהרי"ל כתבו שיש כ"ה קינות כלן מן הקליר, ולפנינו לא נמצא מספר כזה עכ"ל. ובקובץ כ"י ישן נושן שבידי הכולל ס' התרומה וס' החסידים וענינים אחרים רבים, מצאתי גם אני כתוב כדברים האלה: רבינו אלעזר קליר יסד כ"ה קינות לט' באב למנין הימים שבין י"ז בתמוז לט' באב עכ"ל. והנה במנהג בני רומא מצאנו כ"ב קינות, ואחת מהן, בת ציון שמעתי אין ספק שאיננה לרבי אלעזר ברבי קליר, שהרי היא במשקל (שם ושם תנועות) והיא נמצאת במנהג ספרד, נשארו כ"א קינות, שיתכן לחשוב עליהן היותן מלאכת הקלירי. אבל בספרים כ"י יש עוד כמה קינות יותר ממה שבדפוס, וקצת מאותן שבדפוס אינן

במחזורים

במחזורים כ"י, ואין בידינו להכריע איזו מהן היא לר' אלעזר. ודע כי הקינה הראשונה, שבת סורו מני, חתום בסופה אלעזר (תבא אל צר אשר כלנו וכו') והשלישית (אארה ער רוני שמים) חתום בסופה לעזר כלא אל"ף, על דרך תלמוד ירושלמי (ישראל לְמֵעֵת ברדכי לא הלכו וכו', כן הוא במנהג בני רומא, אבל במנהג אשכנז מֵעֵת, והוא תקון שתקנו האחרונים, שלא ידעו כי כוונת הפייטן לחתום שמו לעזר), וכן הרביעית (איכה תפארתי) חתום בסופה לעזר (אני לבטתי מיד כל עובר), אבל במנהג אשכנז השמיטו הבית ההוא, ובמנהג פולין החליפוהו, ולא נשאר בו רק למ"ד וע"ין. ויתכן גם כן לומר שחתום בה אלעזר בא"לף, אבל נראה כי מלת אני שהיא סיום הבית הקודם, איננה מן החתימה, וכן קינת איכה ישבה חבצלת השרון, חתום בסופה שתי פעמים לעזר (לו אלה געונו וכו' נחמה ליפתה מהלי וכו'), והסיום איננו במנהג אשכנז ופולין. וכן אהלי אני עבטתי, הנמצאת במנהג בני רומא, ולא באשכנז ופולין, חתום בסופה לעזר (מיריחו לבר קהלי וכו'). וכן אוי כי מחלוקת (במנהג בני רומא) חתום בסופה לעזר (לבבות בתוך מעים להמזות וכו'). וכן אהלי אשר תאבת (באשכנז ופולין) חתום בסופה לעזר או אלעזר (אחור וקדם מפה ומפת וכו'). וקינת איכה את אשר כבר עשוהו, חתום בסופה קליר (היקרים קול ברמה נשמע וכו', וצריך לומר למה זה ועל מה זה, ולא מה זה ועל מה זה, או על מה זה ועל מה זה).

והרבה היה לי להאריך, אך לקצר אני צריך. ורק על ג' דברים אעיר את הקורא, הראשון הוא כי קינת אאדה עד חוג שמים היא מיוסדת על סדר את"בש ג' אלפ"ין ות"יו א', ג' בית"ין וש"ין א', וכן עד ט"ן י"ס, ואח"כ ד' כפ"ין וד' למד"ין, ובאות הט"ית כתוב באשכנז ופולין, וגם במנהג בני רומא בב' כ"י שבידי אטושה ואשכונה (מל' כנשר יטוש עלי אוכל, ובארמי טיים), ובמנהג בני רומא בדפוס וגם בכ"י אלמנגי אנוסה, וברומניא כ"י שבידי אעופה, ואינם אלא תקון שתקנו האחרונים. והשני הוא כי בג' מקומות מצאתי בין קינה לקינה בית אחד חתום שמואל, והבית ההוא איננו במנהג רומניא. והשלישי הוא כי בקינת בת ציון שמעתי הנוסח הנכון הוא ממררת אמריה, אריוך אם אכלה, כמו שהוא במנהג ספרד, לא מקוננת אמריה, אריוך אם אוכלה, כמו שכתוב במנהג בני רומא.

בימים ההם ובעת ההיא עד סוף הענין, נמצא גם במנהג רומניא ' והוא מיוסד על אגדות, קצתן ידועות וקצתן בלתי ידועות לנו. בסנהדרין צ"ח יש אומרים כי שמו של משיח מנחם בן חזקיה, ובספר זרובבל (נדפס בקושטנטינא בשנת רע"ח, ובעיר ווילנא בשנת תקע"ח, ועתה מקרוב בשנת תרי"ג נדפס שלישית על ידי ידידי החכם אהרן יעליניק, בספרו בית המדרש חדר שני) כתוב כי שמו של משיח הוא מנחם בן עמיאל, ושם כתוב: מנחם בן עמיאל יבא פתאום בחדש ניסן ויעמוד על בקעת ארבל וכו'. ומה שכתוב כאן ארבעים וחמשה יום, נמצא גם בפסיקתא דר' טוביה (לקח טוב) בפרשת בלק. ואין ספק כי גם ר' טוביה וגם ר' אלעזר בירבי קליר מצאו הדברים האלה באגדות שהיו בימיהם ועכשיו נאבדו.

היוצר לשבת נחמו, את יום פדותכם, הוא לרבי יהודה בר מנחם. ועיין למעלה בשבועות. ארחמך מרחמי, לא נרשם בו שם המחבר, ובשני כ"י עתיקים איננו, גם איננו במנהגים אחרים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הנכנס לבית הכנסת אומר

וַאֲנִי בְּרוֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ : מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל : אָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתֶיךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדוֹם רַגְלֶיךָ :
יהאר״י ולש״ה היה אומר בתחלה בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ :

דינים

יתברך שם הבורא אשר ברא את העולם ומלואו בחכמתו ובחפצו וברצונו כאמור ה׳ בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכל ענייני העולם ברא לצורך האדם למצוא בהם קורת רוח בהנאותיו ותשמישיו אשר ישתמש בהם האדם ויהנה מהם כאשר יאות כאמור אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי · ואומר והארץ נתן לבני אדם והרבה ראיות נכבדות כאלה וכולם נכוחים למבין · והאדם בראו הבורא יתברך לתת הודאה ושבח לשמו · כאמור להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו ואומר כל פעל ה׳ למענהו ואומר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו נמצא כל העולם כלו תלוי בהודאת הבורא יתברך ובשבחו ואם אין הודאה אין אדם ואם אין אדם אין הודאה ואם אין אדם אין עולם · הא למדת שכל מי שהוא זריז וזהיר לתת שבח והודאה לבורא יתברך כאלו מקיים כל העולם כולו וזהו שאמר נעים זמירות ישראל ברכי נפשי את ה׳ ואל תשכחי כל גמוליו · על כל נטול ונמול חייב אדם לברך ברכה הראויה לו : עוד ברוך ה׳ יום יום על כל יום ויום חייב לברך ברכה הראויה לו · על כן סדרו לנו חכמינו ז״ל סדר הברכות והתפלות להתנהג ביחיד ובצבור · גם במאכל ובמשתה ובמראה ושמע וריח ועשיית מצות וכל הדברים השעונים ברכה · ובעזרת האל המלמד לאדם דעת נסדרם להיותם נמצאים אל כל ירא השם יתברך ההולכים בדרכיו : כל הזהיר וזריז בברכות לברך על כל ברכה וברכה בעונתה ובכוונת לבבו מפרי פיו ישבע טוב וישא ברכה מאת ה׳ וצדקה מאלהי ישעו : וראוי לנו לקבוע מקום מיוחד וראוי שנתפלל בו כאשר אנו למדים מאברהם אבינו עליו השלום שקבע מקום לתפלתו שנאמר וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה׳ ואומר אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה ויקרא שם אברם בשם ה׳ · לכן הנהיגונו רבותינו ז״ל לקבוע בתי כנסיות להתכנס שם לתפלה : ואסור לנהוג בהם קלות ראש ולהכנים בהן את המת ולעשות בהם חשבונות שאינן של מצוה · ואסור לאכול בהם סעודת הרשות אבל סעודה של מצוה מותר · ואסור לעשות ב״ה בבית שיש עליה שמשתמשין בה על גביו · ומניחים התבה שבה ספרי התורה במזרח הכנסת ומדליקין שם נרות לכבוד התורה ואפילו בב״ה צריך אדם לקבוע לו מקום לתפלתו שנאמר ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם · הנכנס לב״ה צריך להקל את רגליו ולרוץ שנאמר נדעה נרדפה לדעת את ה׳ · ובשעה שיוצא מבית הכנסת צריך לו לצאת בנחת · הנכנס לבית הכנסת אומר ואני ברוב חסדך אבוא אל ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך · מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל : וכשיוצא אומר ה׳ נחני בצדקתך למען שוררי הישר לפני דרכך · אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה׳ לאורך ימים · ראוי לאדם להקדים תפלתו לכל חפציו שנאמר צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו · וכן אסור לאדם לאכול ולשתות קודם תפלתו אך אם הוא צריך לשתות כוס עקרין לרפואה שאינו יכול להתעכב עד אחר התפלה מותר · וכן אם השכים קודם עמוד השחר כיון שאינו זמן קרית שמע ותפלה מותר לו לאכול ולשתות ולעשות כל חפציו · כשעומד אדם ממטתו שחרית לובש תחלה חלוקו ובגדיו ואח״ך לובש המכנסים שאין ראוי לעמוד ממטתו ערום אך צריך אדם להיות צנוע בכל מקום לפי שנאמר מלא כל הארץ כבודו וכן מצינו מצות בגדי כהונה ולבש הכהן מדו בד זה החלוק ואחר כך ומכנסי בד יהיו על בשרו · וכן כשפושט את בגדיו חולץ המכנסים ואח״ך פושט

בגדיו וחלוקו על מטתו שלא יראה ערום וזהו דרך יראת ה׳ · וכשנועל מנעליו נועל של ימין תחלה ואחר כך נועל של שמאל וקושר של שמאל תחלה ואחר כך קושר של ימין וכשהוא חולץ מנעליו חולץ של שמאל תחלה ואחר כך חולץ של ימין גם זה דרך ארץ הוא לפי שהימין חשובה נוהגין בו כבוד ועל השינה והעמידה והעירה והלבישה והנעילה והעטיפה הוא צריך לברך ולפי שאינו יכול לברך על כל אחת בעונתה עד אשר יטהר וינקה עצמו היטב לפיכך סדרנו זו אחר זו כאשר יאות : עומד במקום טהור רחוק מבית הכסא ארבע אמות ואומר התכבדו מכובדים התקדשו מקודשים קדושים טהורים משרתי עליון שמרוני שמרוני עזרוני עזרוני המתינו לי עד שאכנס ואעשה צרכי ואצא שזו היא דרכן של בני אדם ונכנס ועושה צרכיו ובודק את עצמו היטב וכשהוא מקנח לא יקנח בידו הימנית מפני שקרובה לפיו ובה כותב ובה מראה טעמי תורה ורוחץ ידיו שלשה פעמים לפי שרוח רעה שורה על הידים ואינה בורחת עד רחיצה שלישית ומברך על נטילת ידים · מכאן ואילך אם היה נוטל ידיו אלף פעמים ביום אינו מברך אלא בשעה שנוטל ידיו לסעודה וכשמעביר ידיו על עיניו מברך בא"י אמ"ה המעביר חבלי שינה מעיני ותנומה מעפעפי וכו · ברכת אשר יצר מברך כל שעה שיוצא מבית הכסא בין לגדולים בין לקטנים וחוזר ומברך על הברכות שלא היה יכול לברך בשעתן וברכת אלהי נשמה מברך כל שעה שנעור משנתו ואפילו אם ישן ביום אבל ברכת המפיל חבלי שינה אינו מברך אלא בלילה כשבא לישן וכן המעביר חבלי שינה אינו מברך אלא שחרית · ואחר כך מברך על פקיחת עיניו בהקיץ בברוך פוקח עורים · על זקיפתו מברך זוקף כפופים · על פשוט זרועותיו מברך מתיר אסורים · על לבישת בגדיו מברך מלביש ערומים · על ירידתו ממטתו מברך רוקע הארץ על המים · על הליכתו מברך המכין מצעדי גבר · ועל אזרת חגורו מברך אוזר ישראל בגבורה · על עטיפת סודרו מברך עוטר ישראל בתפארה · על שמיעת קול הגבר מברך הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה · וקורא פרשת התמיד ומברך עליה ברכת התורה ואין ראוי לקרותה קודם שיעלה עמוד השחר שהוא עונת התמיד ואם השכים לקרות בתורה או במשנה קודם שיעלה עמוד השחר מברך ברכת התורה ואינו קורא פרשת התמיד וקורא ושונה עד שיעלה עמוד השחר וכשיעלה עמוד השחר קורא פרשת התמיד ואינו מברך שהרי כבר בירך על התורה ואם שכח ולא בירך על התורה וקרא קרית שמע עם ברכותיה אינו צריך עוד לחזור ולברך על התורה אלא קורא ושונה בלא ברכה שכבר נפטר בברכת אהבת עולם · ודורש דרש רבי ישמעאל והוא ראש תורת כהנים :

תפלה להתפלל בכל יום

הועתקה מסדר הצדיק והחסיד רבי שמואל לטיף זצ"ל

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים לֹא בְצִדְקָתִי וּבְיוֹשֶׁר לְבָבִי אֲנִי נִשְׁעָן לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּמִדּוֹת טוֹבוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים וְהָעֲצוּמִים · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּתֵּן חֶלְקִי וְחֵלֶק זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי בְּמָה שֶׁיִּהְיֶה רְצוֹנְךָ וַעֲבוֹדָתְךָ וּקְדוּשַּׁת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל : וְתָכוֹף יִצְרִי וְתַכְנִיעַ עָרְפִּי וְתָמוּל עָרְלַת לְבָבִי לָשׁוּב אֵלֶיךָ וּלְהִשְׁתַּעְבֵּד לָךְ : וְאִם יַשִּׁיאֵנִי לֵב הַתֵּל לָסוּר מֵעֲבוֹדָתְךָ קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ וְהַכְנִיעֵהוּ וְאַל תַּמְצִיא יָדַי לְדָבָר רָע לְהִכָּשֵׁל בּוֹ וּבְרָא לִי לֵב טָהוֹר וְחַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי רוּחַ נָכוֹן לְיִרְאָה אוֹתְךָ כָּל הַיָּמִים וּתְיַשֵּׁר אֹרְחוֹתַי וְתָכִין צְעָדַי לְבַל יִמּוֹטוּ פְּעָמַי

מיראתך

מִירְאָתֶךָ וְהַעֲמֵד רַגְלַי בְּמִישׁוֹר וְאַמֵּץ כּשְׁלוֹן בִּרְכַּי בְּכָרְעִי לְפָנֶיךָ וְהַכְשֵׁר קְרָבַי וְזַכֵּה סְרְעַפַּי וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתַי וְהָכֵן לְבָבִי וְרוּחִי לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וּבְשָׁפְכִי לְפָנֶיךָ דָמִי וּבְשָׂרִי תִּשְׁפּוֹךְ עָלַי רוּחַ חֵן וְהַתַחֲנוּנִים וַהֲמוֹן מֵעֶיךָ וְרַחֲמֶיךָ אֵלַי יִתְאַפָּקוּ כִּי אֵלֶיךָ יֶהֱמוּ מֵעַי וְקִירוֹת לִבִּי אוֹחִילָה לְהִתְאַבֵּק בַּעֲבוֹדָתֶךָ וּרְחוֹץ בְּנִקְיוֹן כַּפַּי וְאַמֵּץ רִפְיוֹן זְרוֹעוֹתַי בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל דְּבִיר קָדְשֶׁךָ · וְתִפְתַּח שְׂפָתַי וְתַכְשִׁיר לְשׁוֹנִי וְתַרְחִיב פִּי לְהַגּוֹת צִדְקֶךָ וְתִפְקַח אָזְנַי וְתָאִיר עֵינַי בְּתוֹרָתֶךָ כִּי אַתָּה יְיָ מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי וּתְלַמְּדֵנִי צֶדֶק וּתְחָנֵּנִי דֵּעָה וְהַשְׂכֵּל לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ עַל נַפְשִׁי וּלְהִתְחַנֵּן עַל נִשְׁמָתִי וְלִשְׁאוֹל אֶת מַחְסוֹרִי מִלְּפָנֶיךָ כִּי אָזְלַת יָדִי וְקָצְרָה מַחֲשַׁבְתִּי וְאֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי הֵן יְיָ אַתָּה יָדַעְתָּ :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּרְבֶּה סְלִיחָתֶךָ עַל חַטֹּאתַי וְתַגְדִּיל כַּפָּרָתֶךָ עַל עֲוֹנוֹתַי וְתַעֲצִים מְחִילָתֶךָ עַל כָּל פְּשָׁעַי וְתַעֲבִיר מַשָּׂאָם מֵעָלַי וְתָסִיר סִבְלָם מֵעַל שִׁכְמִי וְתָשִׂים נוֹדִי כּוֹפֶר אַשְׁמוֹתַי וְעָנְיִי כּוֹפֶר עֲוֹנוֹתַי וְדַאֲגָתִי כּוֹפֶר שְׁגָגוֹתַי וְדַאֲבוֹנִי כּוֹפֶר זְדוֹנוֹתַי וּמְרוּדִי כּוֹפֶר מְרָדַי וּמְרִירוּתִי כּוֹפֶר מֶרְיִי וְתַסְכִּים בְּיָדִי לָשׁוּב וּלְהִנָּחֵם מִדְּרָכַי הָרָעִים לְעָזְבָם וּלְהִפָּרֵד מֵהֶם לְמַעַן לֹא אֶחֱטָא לָךְ עוֹד וַאֲשֶׁר חָטָאתִי תִּסְלַח וְתִמְחוֹל וּתְכַפֵּר בְּמִדַּת רַחֲמֶיךָ וְעַנְוְתָנוּתָךְ :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּתֵּן חֶלְקִי וְחֵלֶק זַרְעִי בְּתוֹרָתֶךָ הַתְּמִימָה וּבְעֵדְוֹתֶיךָ הַנֶּאֱמָנִים וּבְפִקּוּדֶיךָ הַיְשָׁרִים וּבְמִצְוֹתֶיךָ הַבְּרוּרוֹת וּבְיִרְאָתְךָ הַטְּהוֹרָה וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים וְתַגְזִיעֵנִי וְתַגְדִּילֵנִי וְתַרְבֵּנִי בְּבָנִים וּבְנֵי בָנִים יִרְאֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ אֲשֶׁר יִקָּרֵא שִׁמְךָ עֲלֵיהֶם :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתָּכִין לִי כָּל מַחְסוֹרִי וְתַזְמִין לִי כָּל צְרָכַי לְכָל יוֹם וָיוֹם מִחְיָי דֵּי מַחְסוֹרִי וּלְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה מִשְּׁנוֹתַי דֵּי סִפְקָהּ וּלְכָל עֶצֶם מֵעֲצָמַי דֵּי מִחְיָתוֹ בְּיָדְךָ הַטּוֹבָה וְהָרְחָבָה וְלֹא כְּמִיעוּט מִפְעָלַי וְקוֹצֶר חֲסָדַי וּמִזְעַר גְּמוּלוֹתַי וְיִהְיוּ מְזוֹנוֹתַי וּמְזוֹנוֹת זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי מְסוּרִים בְּיָדְךָ וְלֹא בְּיַד בָּשָׂר וָדָם :

יְהִי

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע וּמֵאָדָם רָע · וּמִפֶּגַע רָע · וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית · וּמִכָּל מִינֵי יִסּוּרִים וְתַחֲלוּאִים · וּמִכָּל מִינֵי פּוּרְעָנִיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת וּבָאוֹת לָעוֹלָם :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּשְׁמְרֵנִי מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה וְתַצִּילֵנִי מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים וּמֵהִרְהוּר חֵטְא וַעֲבֵרָה וְעָוֹן מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּפְתַּח לְפָנַי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲשֶׁר כָּל חֶפְצְךָ בָּהֶם וּתְחַיֵּינִי חַיִּים אֲרוּכִים חַיִּים שֶׁל יִרְאַת חֵטְא חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִימָה חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם נִסָּיוֹן וּבִזָּיוֹן חַיִּים שֶׁאֶקְנֶה בָּהֶם חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא חַיִּים שֶׁדַּעְתְּךָ נוֹחָה בָּהֶם :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּפְקֹד עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִגְמוֹל עָלַי בַּחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים וְתַעֲשֶׂה עִמִּי כְּמִדּוֹת טוּבוֹתֶיךָ הָעֲצוּמִים וְאִם קָצְרוּ שְׁאֵלוֹתַי תַּגְדִּיל עִמִּי חֲסָדֶיךָ וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי לְבַל תְּשִׁיבֵנִי רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּמַהֵר שְׁנַת גְּאוּלָּתֵנוּ וְתָחִישׁ קֵץ פְּדוּתֵנוּ וְתָבִיא עֵת יְשׁוּעָתֵנוּ וְתִשְׁבּוֹר עוֹל גֵּאִים מֵעַל צַוָּארֵנוּ וּתְזַכֵּנוּ לִרְאוֹת בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמוֹחַ בְּשִׂמְחַת גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם נַחֲלָתֶךָ בְּשׁוּבְךָ אֶת שְׁבוּת עֲבָדֶיךָ וְקִבּוּץ גָּלְיוֹתֶיךָ בְּבִנְיַתְךָ בֵּית תְּהִלָּתֶךָ וּבַהֲקִימְךָ הֲרִיסוֹת מִזְבְּחוֹתֶיךָ וּבְקַיֶּמְךָ לָנוּ אֶת כָּל חֶזְיוֹנֵי תַּנְחוּמֶיךָ לְשַׁעֲשֵׁעַ נַפְשֵׁנוּ בָּם וּלְתִתֵּנוּ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה לְכָל הָעַמִּים כִּנְבוּאַת צְפַנְיָה עַבְדְּךָ בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ :

הנכנס לבית הכנסת שוהה ואומר זאת התפלה ·

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ (יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי) שֶׁתִּתֵּן חֶלְקִי בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וְלֹא תִתֵּן חֶלְקִי בְּבָתֵּי קַרְקְסָאוֹת וּבְבָתֵּי תֵיאַטְרָאוֹת שֶׁל גֵּאִים שֶׁהֵם עֲמֵלִים וַאֲנִי עָמֵל אֲנִי עָמֵל לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם עֲמֵלִים לִבְאֵר שַׁחַת עַל כֵּן

אברך

אֲבָרֵךְ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: שִׁוִּיתִי יְיָ לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל אֶמּוֹט: לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: כִּי לֹא תַעֲזוֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: אָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתֶיךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדוֹם רַגְלֶיךָ: אֲקַדְּמָה פָנֶיךָ בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת אָרִיעָה לָּךְ: יְיָ אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי יוֹם צָעַקְתִּי בַלַּיְלָה נֶגְדֶּךָ: בְּקָרְאִי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי חָנֵּנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי: שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתִי: תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי הַטֵּה אָזְנְךָ לְרִנָּתִי: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

ויש נוהגים לומר קודם הברכות

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ · בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל · אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל · לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה · וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי · לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית · וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גּוֹאֲלִי · וְצוּר חֶבְלִי בְּיוֹם צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹסִי · מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי · בְּעֵת אִישָׁן וְאָעִירָה:
וְעִם רוּחִי גְּוִיָּתִי · אֲדֹנָי לִי וְלֹא אִירָא:

כָּל בְּרוּאֵי מַעְלָה וּמַטָּה · יְעִידוּן יַגִּידוּן כֻּלָּם כְּאֶחָד · יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת שְׁבִילָךְ · וְכָל מֵבִין סוֹדָם יְסַפְּרוּ אֶת גָּדְלָךְ·

ומהם

ומהם יכירו כי הכל שלך ׳ ואתה האל המלך המיוחד : יעירון
לבבות בחשבם עולם בנוי ׳ ימצאו כל יש בלתך שנוי ׳ במספר
במשקל הכל מנוי ׳ כלם נתנו מרועה אחד : יעירון
מראש ועד סוף יש לך סימן ׳ מזרח ומערב צפון ותימן ׳ שחק
ותבל לך עד נאמן ׳ מזה אחד ומזה אחד : יעירון
הכל ממך נזבד זבוד ׳ אתה תעמד והם יאבדו אבוד ׳ לכן כל
יצור לך יתן כבוד ׳ כי מראש ועד סוף הלא אב אחד : יעירון
ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

אלו מאה ברכות שחייב אדם לומר בכל יום והאומרם בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר ועתה ישראל מה ה׳ אלהיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו
על נטילת ידים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר יצר את האדם בחכמה
וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים גלוי וידוע לפני
כסא כבודך שאם יסתם אחד מהם או יפתח אחד מהם אין
כל בריה יכולה לעמוד לפניך אפילו שעה אחת ׳ ברוך אתה
יי הרופא לכל בשר ומפליא לעשות :

אלהי נשמה שנתת בי טהורה אתה בראתה (בי) אתה נפחתה
בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד ליטלה ממני ואתה
עתיד להחזירה בי לעתיד לבא כל זמן שהנשמה בקרבי מודה
אני לפניך יי אלהי ואלהי אבותי ברוך אתה יי המחזיר נשמות
לפגרים מתים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר נתן לשכוי בינה להבחין
בין יום ובין לילה :

בא״י אמ״ה שלא עשני עבד : יש מדקדקים להקדים ברכת שעשני ישראל אל ברכת שלא עשני עבד :
בא״י אמ״ה שעשני ישראל :
בא״י אמ״ה שלא עשני אשה : (והאשה אומרת שעשתני כרצונו :)
בא״י אמ״ה פוקח עורים :
בא״י אמ״ה מתיר אסורים :
בא״י אמ״ה מגביה שפלים : יש משמיטין ברכה זו

בא״י

בָּא"יְ אֱמֶ"הָ מַלְבִּישׁ עֲרוּמִּים : מנהג ותיקים הוא להתעטף בטלית קודם ברכה זו

(בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ זוֹקֵף כְּפוּפִים :)

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם :

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ הַמֵּכִין מִצְעֲדֵי גָבֶר :

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה :

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה : גם ראיתי מנהג זה להניח תפלין אחר ברכה זו

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ שֶׁעָשִׂיתָ לִי כָּל צָרְכִּי :

בָּאַ"יְ אֱמֶ"הָ הַמַּעֲבִיר חֶבְלֵי שֵׁינָה מֵעֵינַי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי : יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּרְגִּילֵנִי לִדְבַר מִצְוָה וְאַל תַּרְגִּילֵנִי לִדְבַר עֲבֵירָה וְעָוֹן וְהַשְׁלֵט בִּי יֵצֶר טוֹב וְאַל תַּשְׁלֵט בִּי יֵצֶר רָע ׳ וְחַזְּקֵנִי בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקִי בְּתוֹרָתֶךָ ׳ וְאַל תְּבִיאֵנִי לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן ׳ וְכוֹף יִצְרִי לְהִשְׁתַּעְבֵּד לָךְ וְהַכְנַע עָרְפִּי לָשׁוּב אֵלֶיךָ וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתַי לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ ׳ וּמוֹל אֶת לְבָבִי וְאֶת לְבַב זַרְעִי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ ׳ וְקָרְבֵנִי לְכָל מַה שֶּׁאָהַבְתָּ וְרַחֲקֵנִי מִכֹּל מַה שֶּׁשָּׂנֵאתָ וְקַיֵּם עָלַי וְעַל זַרְעִי וְעַל זֶרַע זַרְעִי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וּמָל יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ : וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : וְנוֹדַע בַּגּוֹיִם זַרְעָם וְצֶאֱצָאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל רוֹאֵיהֶם יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְיָ : לֹא יִגְעוּ לָרִיק וְלֹא יֵלְדוּ לַבֶּהָלָה כִּי זֶרַע בְּרוּכֵי יְיָ הֵמָּה וְצֶאֱצָאֵיהֶם אִתָּם : וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע : כִּי אֶצָּק־מַיִם עַל צָמֵא וְנוֹזְלִים עַל יַבָּשָׁה אֶצּוֹק רוּחִי עַל זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל צֶאֱצָאֶיךָ : וְצָמְחוּ בְּבֵין חָצִיר כַּעֲרָבִים עַל יִבְלֵי מַיִם : זֶה יֹאמַר לַיְיָ אָנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתּוֹב יָדוֹ לַיְיָ וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה : וַיְהִי כַחוֹל זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֵי מֵעֶיךָ כִּמְעוֹתָיו לֹא יִכָּרֵת וְלֹא יִשָּׁמֵד שְׁמוֹ מִלְּפָנָי : וּתְהִיֶה לִי לְמִשְׂגָּב וּמִבְטָח וּמִגְדַּל עֹז וּבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי וּלְהַצִּיל נַפְשִׁי מִשַּׁחַת וּמִכָּל צָרָה וּתְנֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד

ולרחמים

וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאַי וְגָמְלֵנִי חֲסָדִים טוֹבִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃ אָמֵן ׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים וּמִיֵּצֶר הָרַע וּמֵאָדָם רַע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִלָּשׁוֹן הָרַע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית וּמִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן בְּרִית בֵּין שֶׁאֵינוֹ בֶּן בְּרִית ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל דִּבְרֵי תוֹרָה ׃ הַעֲרֵב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ לִשְׁמָהּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה ׃

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר ׃ צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַייָ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד ׃ אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם ׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין ׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַייָ ׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַייָ ׃ וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ ׃

בשבת אומרים זה

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ ׃

בראש חדש אומרים זה

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם ׃ וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד ׃ וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַייָ ׃ וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה ׃ וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַייָ עַל עֹלַת

התמיד

הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ :

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה
תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ :
יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :
וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם : וּשְׁמַרְתֶּם אֶת דִּבְרֵי
הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן :
לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן
תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל הַכָּתוּב בּוֹ כִּי אָז תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ וְאָז
תַּשְׂכִּיל : הֲלֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל תַּעֲרֹץ וְאַל תֵּחָת כִּי עִמְּךָ
יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ : גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל :
אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא
עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב : כִּי אִם בְּתוֹרַת יְיָ חֶפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ
יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה : וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ
יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ :

אחר שאמרו הפסוקים הנזכרים של תורה נביאים וכתובים אומרים משנה זו שהיא הראשונה ממסכת ברכות
והיא הראשונה גם כן מסדר זרעים ·

מֵאֵימָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בָּעַרְבִין מִשָּׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִין
לֶאֱכוֹל בִּתְרוּמָתָן עַד סוֹף הָאַשְׁמוּרֶת הָרִאשׁוֹנָה דִּבְרֵי
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר · וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עַד חֲצוֹת · רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אוֹמֵר עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר : תָּנָא הֵיכָא קָאֵי דְּקָתָנֵי מֵאֵימָתַי
וְתוּ מַאי שְׁנָא דְּקָתָנֵי בְּעַרְבִין בְּרֵישָׁא לִתְנֵי בְּשַׁחֲרִין בְּרֵישָׁא ·
תָּנָא אַקְּרָא קָאֵי דִּכְתִיב בְּשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ וְהָכִי קָתָנֵי אֵימַת זְמַן
קְרִיַּת שְׁמַע דִּשְׁכִיבָה מִשָּׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִין לֶאֱכוֹל בִּתְרוּמָתָן ·
וְאִי בָּעֵית אֵימָא יָלִיף מִבְּרִיָּתוֹ שֶׁל עוֹלָם דִּכְתִיב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי
בֹקֶר יוֹם אֶחָד : אִי הָכִי סֵיפָא דְקָתָנֵי בַּשַּׁחַר מְבָרֵךְ בְּרֵישָׁא לִתְנֵי
בָּעֶרֶב מְבָרֵךְ בְּרֵישָׁא · תָּנָא עַרְבִין תָּנָא בְּרֵישָׁא וַהֲדַר תָּנָא
בְּשַׁחֲרִין וְאַדְּקָאֵי בְּשַׁחֲרִית מְפָרֵשׁ מִילֵּי דְּשַׁחֲרִית וַהֲדָר מְפָרֵשׁ
מִילֵּי דַעֲרְבִית :

ושונה פרק זה ממסכת זבחים ·

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים · קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן · פַּר
וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי

שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן · הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל
מִזְבַּח הַזָּהָב · מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת · שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ
עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן · וְאִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב : פָּרִים
הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן · וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי
שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן · הַזָּיָה עַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב ·
מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת · שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן · וְאִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב : אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין
בְּבֵית הַדֶּשֶׁן : חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד · אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר ·
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן · וְקִבּוּל דָּמָן
בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן · אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת ·
כֵּיצַד · עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב · וּבָא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית ·
מִזְרָחִית צְפוֹנִית · צְפוֹנִית מַעֲרָבִית · מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית · שְׁיָרֵי
הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד הַדְּרוֹמִי · וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים
לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת : הָעוֹלָה קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן · וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ
טָעוּן · שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע · וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל
לָאִשִּׁים : זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת · אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת · אֲשַׁם
גְּזֵלוֹת · אֲשַׁם מְעִילוֹת · אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה · אֲשַׁם נָזִיר · אֲשַׁם
מְצוֹרָע · אָשָׁם תָּלוּי · שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת
בַּצָּפוֹן · וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע · וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן
הַקְּלָעִים · לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל מַאֲכָל · לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת :
הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה · וְדָמָן
טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע · וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל
מַאֲכָל · לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת : הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם · אֶלָּא
שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים · לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם : שְׁלָמִים
קָדָשִׁים קַלִּים · שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה · וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
שֶׁהֵן אַרְבַּע · וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים
וְלַיְלָה אֶחָד : הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם · אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים · לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם : הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח ·
קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה · וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אַחַת

וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד · שְׁנָה בַּאֲכִילָתָן · הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים · וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָם · וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר בְּכָל מַאֲכָל · לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה · וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת · וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָיו · וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

· ואומר דרש׳ רבי ישמעאל שהוא ראש תורת כהנים

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר · בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת · מִקַּל וָחוֹמֶר · מִגְּזֵרָה שָׁוָה · מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד · מִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט · מִפְּרָט וּכְלָל · מִכְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · וְכָל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן הַכְּלָל לְלַמֵּד · לֹא לְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ בִּלְבַד יָצָא · אֶלָּא לְלַמֵּד עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · וְכָל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל · וְיָצָא לִטְעוֹן טַעַן אַחֵר שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ · יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר · וְכָל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל · וְיָצָא לִטְעוֹן טַעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר · וְכָל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל · וְיָצָא לִדּוֹן בְּדָבָר הֶחָדָשׁ · אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ · עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵירוּשׁ · דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ · וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ · וּשְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה · עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר · הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרְאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּירוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא · כִּבּוּד אָב וָאֵם · וּגְמִילוּת חֲסָדִים · וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ · וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם: אָמַר רַבִּי זֵירָא בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן הֶחְמִירוּ עַל עַצְמָן שֶׁאֲפִילוּ רוֹאוֹת טִפַּת דָּם כְּחַרְדָּל יוֹשְׁבוֹת עָלֶיהָ שִׁבְעָה נְקִיִּים: תָּנָא דְבֵי אֵלִיָּהוּ כָּל הָאוֹמֵר הֲלָכָה וְשׁוֹנֶה בָהּ מוּבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא · שֶׁנֶּאֱמַר הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ · אַל תִּקְרֵי הֲלִיכוֹת אֶלָּא הֲלָכוֹת: מַזְכִּירִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת · אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ · יְמֵי חַיֶּיךָ הַיָּמִים ·

כל

כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלֵּילוֹת ׃ וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה ׃ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ ׃ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ ׃ אַל תִּקְרֵי בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ ׃ יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ ׃ בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרָתוֹ תּוֹרַת אֱמֶת הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ לְתוֹרָתוֹ וְיָשִׂים בְּלִבֵּנוּ לְאַהֲבָה אוֹתוֹ וּלְיִרְאָה אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם ׃ לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה וְנִירַשׁ חֻקֶּיךָ ׃ וְנִזְכֶּה לְתַלְמוּד תּוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא ׃ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אָנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף בַּדָּבָר הַזֶּה שֶׁנֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ ׃ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ ׃ אָשַׁמְנוּ ׃ בָּגַדְנוּ ׃ גָּזַלְנוּ ׃ דִּבַּרְנוּ דוֹפִי ׃ הֶעֱוִינוּ ׃ וְהִרְשַׁעְנוּ ׃ זַדְנוּ ׃ חָמַסְנוּ ׃ טָפַלְנוּ שֶׁקֶר ׃ יָעַצְנוּ רָע ׃ כִּזַּבְנוּ ׃ לַצְנוּ ׃ מָרַדְנוּ ׃ נִאַצְנוּ ׃ סָרַרְנוּ ׃ עָוִינוּ ׃ פָּשַׁעְנוּ ׃ צָרַרְנוּ ׃ קִשִּׁינוּ עֹרֶף ׃ רָשַׁעְנוּ ׃ שִׁחַתְנוּ ׃ תִּעַבְנוּ ׃ תָּעִינוּ ׃ תִּעְתָּעְנוּ ׃ סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ ׃

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים אֲנִי שֶׁלָּךְ ׃ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹמוֹת חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הֵם ׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁכָּל הַחֲלוֹמוֹת שֶׁחָלַמְתִּי אֲנִי אוֹ שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אוֹ שֶׁחָלַמְתִּי אֲנִי עַל אֲחֵרִים בֵּין בַּלַּיְלָה הַזֶּה בֵּין בַּלֵּילוֹת אֲחֵרוֹת ׃ הַחֲלוֹמוֹת הַטּוֹבִים חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם כַּחֲלוֹמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רַפְּאֵם כְּמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע ׃ וּכְמִרְיָם מִצָּרַעְתָּהּ ׃ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְחִזְקִיָּהוּ מֵחָלְיוֹ ׃ וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּהֲפוֹךְ לִי כָּל הַחֲלוֹמוֹת הָרָעִים מֵרָעָה לְטוֹבָה עָלַי כְּמוֹ שֶׁהָפַכְתָּ קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע לִבְרָכָה עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמוֹעַ אֶל בִּלְעָם וַיַּהֲפוֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ ׃ אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחוּרִים וּזְקֵנִים

יַחְדָּיו וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם: הָפַכְתָּ
מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה · וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּפְדֶּה אוֹתִי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי
מִמָּוֶת כַּשֵּׁם שֶׁפָּדִיתָ אֶת יוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל מִמָּוֶת עַל יְדֵי הָעָם
שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי יְיָ אִם יִפּוֹל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ
אַרְצָה כִּי עִם אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנָתָן וְלֹא
מֵת: פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרָב־לִי כִּי בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי: קָרְבָה
אֶל נַפְשִׁי גְאָלָהּ לְמַעַן אֹיְבַי פְּדֵנִי: וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן
בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן
וַאֲנָחָה: יְיָ אֱלֹהַי שִׂים עָלַי שָׁלוֹם וְעַל בֵּיתִי שָׁלוֹם וְעַל כָּל אֲשֶׁר
לִי שָׁלוֹם וְקַיֵּם עָלַי וְעַל זַרְעִי וְעַל זֶרַע זַרְעִי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וְאַתָּה
שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם: בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם
שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו: וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת
עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלִישִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ
וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי
הַגְּדוּד: הִנְנִי מַעֲלֶה לָהּ אֲרוּכָה וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ
יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ מִי יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ
מִי יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ: הוֹלֵךְ תָּמִים וּפוֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת
בִּלְבָבוֹ: לֹא רָגַל עַל לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא
נָשָׂא עַל קְרֹבוֹ: נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת יִרְאֵי יְיָ יְכַבֵּד נִשְׁבַּע
לְהָרַע וְלֹא יָמִיר: כַּסְפּוֹ לֹא נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקָח
עֹשֵׂה אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם: וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיְּהֵא חֶלְקִי וְחֵלֶק זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עִם עֹשֵׂה אֵלֶּה
אֲשֶׁר לֹא יִמּוֹטוּ לְעוֹלָם וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח וְלֹא יֵבֹשׁוּ עֲדֵי עַד:
מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ רֹעִי לֹא אֶחְסָר: בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל מֵי
מְנֻחוֹת יְנַהֲלֵנִי: נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ:
גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ
וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי: תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן
רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה: אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי

בְּבֵית יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים: וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרוֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד:

שבעים ושתים פסוקים

אלו הן שבעים ושתים פסוקים עם סדר שם בן שבעים ושתים אותיות היוצא מג׳ פסוקים ויסע ויבא ויט · ונרמז בפ׳ הנה אנכי בא אליך בע״ב הענן · והם כנגד ע״ב שמות של הקב״ה ובכל פסוק ופסוק יש בו הזכרת שם ושבעה תיבות (כי שם זה במדה הז׳ ממטה למעלה) והאומרם בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא ואינו ניזוק כל אותו היום · וסדרם הרב הגדול רבינו משה בר נחמן זצ״ל · (והמשכיל יבין בכל פסוק שם מן הע״ב בין בדרך יושר בין בדרך צירוף דוק ותשכח ·)

וְאַתָּה יְיָ מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי: וְאַתָּה יְיָ אַל תִּרְחָק אֱיָלוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה: אוֹמַר לַיְיָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: עֵינֵי יְיָ אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְעָתָם: יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה: חָנֵּנִי יְיָ כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: אֲנִי שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה הֱקִיצוֹתִי כִּי יְיָ יִסְמְכֵנִי: יָדַעְתִּי יְיָ כִּי צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וֶאֱמוּנָה עִנִּיתָנִי: לָמָה יְיָ תִּזְנַח נַפְשִׁי תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי: יְיָ אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי יוֹם צָעַקְתִּי בַלַּיְלָה נֶגְדֶּךָ: לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי לִרְאוֹת בְּטוּב יְיָ בְּאֶרֶץ חַיִּים: שׁוּבָה יְיָ חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ: יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְיָ אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע: וִיהִי יְיָ מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה: הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ: לָמָה יְיָ תַּעֲמוֹד בְּרָחוֹק תַּעְלִים לְעִתּוֹת בַּצָּרָה: הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: בָּרְכוּ יְיָ כָּל צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ: קַוֵּה קִוִּיתִי יְיָ וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שַׁוְעָתִי: נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא יְיָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי: עַל כֵּן אוֹדְךָ בַגּוֹיִם יְיָ וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּרָה: רוֹצֶה יְיָ אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עֹשֵׂנוּ: דָּרַשְׁתִּי אֶת יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי: יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים: חַלְּצֵנִי יְיָ מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי: שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ יְיָ אֱלֹהַי וְאַל יִשְׂמְחוּ לִי: זַמְּרוּ לַיְיָ יֹשֵׁב צִיּוֹן הַגִּידוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: אוֹדֶה יְיָ כְּצִדְקוֹ וַאֲזַמְּרָה שֵׁם יְיָ עֶלְיוֹן: וַאֲנִי עָלֶיךָ

בטחתי יי אמרתי אלהי אתה : ובשם יי אקרא אנא יי מלטה נפשי : מה גדלו מעשיך יי מאד עמקו מחשבותיך : הריעו ליי כל הארץ פצחו ורננו וזמרו : ואני אליך יי שועתי ובבקר תפלתי תקדמך : יי אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך : אם אמרתי מטה רגלי חסדך יי יסעדני : כי אתה יי מחסי עליון שמת מעונך : ימין יי רוממה ימין יי עשה חיל : יראי יי בטחו ביי עזרם ומגנם הוא : יי הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה : יי ישמרך מכל רע ישמר את נפשך : יי ישמר־צאתך ובואך מעתה ועד עולם : מי ימלל גבורות יי ישמיע כל תהלתו : יהי חסדך יי עלינו כאשר יחלנו לך : אל תעזבני יי אלהי אל תרחק ממני : עבדו את יי בשמחה באו לפניו ברננה : אודה יי מאד בפי ובתוך רבים אהללנו : גדול יי ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר : אודה יי בכל לבי אספרה כל נפלאותיך : יהי כבוד יי לעולם ישמח יי במעשיו : זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה : הנה עין יי אל יראיו למיחלים לחסדו : יי מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי : יי בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה : כי רוצה יי בעמו יפאר ענוים בישועה : סומך יי לכל הנפלים וזוקף לכל הכפופים : יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם : ויהי יי לי למשגב ואלהי לצור מחסי : פני יי בעשי רע להכרית מארץ זכרם : יי אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ : ישא ברכה מאת יי וצדקה מאלהי ישעו : והתענג על יי ויתן לך משאלות לבך : שמע יי וחנני יי היה עזר לי : שובה יי עד מתי והנחם על עבדיך : אהב יי שערי ציון מכל משכנות יעקב : חי יי וברוך צורי וירום אלהי ישעי : כי בחר יי בציון אוה למושב לו : קראתי בכל לב ענני יי חקיך אצורה : צדיק יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו : יי שמרך יי צלך על יד ימינך : יחל ישראל אל יי מעתה ועד עולם : שמע ישראל יי אלהינו יי אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואח"כ א' מזמור זה ד"פ · ותמצא בו י"ח פעמים ה' וד"פ י"ח עולים ע"ב כנגד ע"ב שמות הכתובים למעלה

מזמור לדוד הבו ליי בני אלים הבו ליי כבוד ועז : הבו ליי

כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: קוֹל יְיָ עַל הַמָּיִם אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר: קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: קוֹל יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ואחר כך אומר אלו השלשה פסוקים שלשה פעמים בכוונה וביישוב הדעת ואלו הן ·

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

ואח"כ אלו הפסוקים האחרים ג' פעמים בכוונה טובה וסימנם אבי · ובראשם ויסע ויבא ויט

אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: בִּטְחוּ בַיְיָ עֲדֵי עַד כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ברכת טלית קטן

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת צִיצִית:

ברכת טלית גדול

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית:

ברכה לתפלה של יד

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין:

ואם הפסיק בדבור בין תפלה של יד לתפלה של ראש יברך ברכה זו

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת תְּפִלִּין:

ואחר כך מתחיל ואומר הזמירות כנוסח

זמירות של חול

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר (וּבַגָּלוּי) וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכִּים וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: מָה אָנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה צִּדְקֵנוּ מַה כֹּחֵנוּ מַה גְּבוּרָתֵנוּ · מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן נֶגְדֶּךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל הֲלֹא כָּל מַעֲשֵׂינוּ תֹהוּ וָבֹהוּ וִימֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל לְפָנֶיךָ שֶׁכֵּן כָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אַיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל: אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ בְּנֵי אַבְרָהָם אוֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה · זֶרַע יִצְחָק יְחִידְךָ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי מִזְבְּחָךְ עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ בּוֹ קָרָאתָ אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן: לְפִיכָךְ אָנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וְלִיתֵּן שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לִשְׁמֶךָ וְחַיָּבִים אָנוּ לוֹמַר לְפָנֶיךָ תָּמִיד שְׁמַע בְּכָל יוֹם: אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה יָּפָה מְאֹד יְרוּשָּׁתֵנוּ: אַשְׁרֵינוּ שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִין וּמַעֲרִיבִין עֶרֶב וָבֹקֶר תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּמְיַחֲדִים אֶת שִׁמְךָ פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם: אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא · קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ · בָּרוּךְ מְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ בָּרַבִּים: אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים: אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים: קַבֵּץ קֹוֶיךָ מְהֵרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם כִּי אַתָּה יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ בְּכָל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ: אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּמִי בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַּתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה תַּעֲשֶׂה: אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא וְקַיֵּם עָלֵינוּ מְהֵרָה מַה שֶּׁאָמַרְתָּ עַל יְדֵי צְפַנְיָה נְבִיאָךְ בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח

יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַייָ כָּל הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ: הָבוּ לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל הָאָרֶץ אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ

בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו: הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב: שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשׂךְ עַבְדֶּךָ אַל יִמְשְׁלוּ בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ: יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן לָמוֹ: יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל עֲלִילוֹתָם: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: אַתָּה יְיָ לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי: תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הֵפִיר

עצת גוים הניא מחשבות עמים: עצת יי לעולם תעמוד מחשבות לבו לדור ודור: קוה אל יי חזק ויאמץ לבך וקוה אל יי: אל נקמות יי אל נקמות הופיע: הנשא שופט הארץ השב גמול על גאים: עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך: וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרובו הללויה: מגדל עז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב: עשה עמי אות לטובה ויראו שנאי ויבשו כי אתה יי עזרתני ונחמתני: וירא בצר להם בשמעו את רנתם: ויזכר להם בריתו וינחם כרב חסדיו: ויתן אותם לרחמים לפני כל שוביהם: הושיענו יי אלהינו וקבצנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד: וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך יי צבאות בהר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד: ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו: ברוך יי לעולם אמן ואמן: ברוך יי יום יום יעמס־לנו האל ישועתנו סלה: ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללויה:

צריך ליזהר מלהפסיק בדבור משיתחיל ברוך שאמר עד סוף י"ח ואפי' לצורך מצוה אין לדבר כי אם לענות אמן · ויהא שמיה רבא · וברכו · וקדושה · עד שיגיע לשירה חדשה · משם ואילך עד סוף י"ח אינו יכול לענות אפילו דברים שבקדושה · ועומד ואומר בכונה:

ברוך שאמר והיה העולם · ברוך אומר ועשה · ברוך גוזר ומקיים · ברוך אל חי לעד וקיים לנצח · ברוך עשה בראשית · ברוך מרחם על הארץ · ברוך מרחם על הבריות · ברוך משלם שכר טוב ליראיו · ברוך פודה ומציל · ברוך הוא וברוך שמו · ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם האל המלך המהלל המשבח והמפואר בפי עמו ובלשון כל חסידיו ועבדיו · ובשירי דוד עבדך נהללך יי אלהינו ונשבחך ונרוממך ונגדלך ונמליכך ונזכיר את שמך מלכנו אלהינו יחיד חי העולמים מלך משבח ומפואר עדי עד שמך הגדול ברוך אתה יי מלך מהלל בתשבחות:

ויש מי שאומר מזמור לתודה

יהי כבוד יי לעולם ישמח יי במעשיו: יהי שם יי מבורך מעתה

ועד

וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל
כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר
וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ
הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ
יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ
הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֻצוּ עֵצָה וְתֻפָר דַּבְּרוּ
דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ וַעֲצַת
יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר:
כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב
לוֹ: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ
כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב:
וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר
כָּל חֲמָתוֹ: אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת יְיָ:
אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו: תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי
הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר:
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ
וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדוּלָּתְךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ
אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ
וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר
מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר:
סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ
וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ
לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת
שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים
יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם

וָעֶד : וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :
הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ : אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי
בְּעוֹדִי : אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה :
תֵּצֵא רוּחוֹ יָשׁוּב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו : אַשְׁרֵי
שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְיָ אֱלֹהָיו : עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת
הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם : עֹשֶׂה מִשְׁפָּט
לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים : יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ
זוֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים : יְיָ שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה
יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת : יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר
הַלְלוּיָהּ :

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה : בּוֹנֵה
יְרוּשָׁלַםִ יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס : הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב
וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם : מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא :
גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר : מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל
רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ : עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר : הַמְכַסֶּה
שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר : נוֹתֵן
לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ : לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ
לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה : רוֹצֶה יְיָ אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ :
שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת יְיָ הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן : כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ
בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ : הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ :
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ : הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר
כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר : מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד :
יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ מָיִם : מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל : לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם
הַלְלוּיָהּ :

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים : הַלְלוּהוּ כָל
מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו : הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ
כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר : הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ : וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם
חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר : הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת :

אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ: כִּי רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כהתי"ה

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד

מצרים

מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם : וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיַּאֲמִינוּ
בַּייָ וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ :

אָז יָשִׁיר משֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל   אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַייָ
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם :   עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי
וַאֲרֹמְמֶנְהוּ : יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה   יְיָ שְׁמוֹ : מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ
בְּיַם סוּף : תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ   בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ אָבֶן : יְמִינְךָ
יְיָ נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב :
וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ   תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ :
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ
נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב   יָם : אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג
אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק
חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי : נָשַׁפְתָּ   בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ
כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים : מִי כָמֹכָה
בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר   בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
פֶלֶא : נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ :
נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ   נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ :
שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי
פְּלָשֶׁת : אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי   אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ
רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן : תִּפֹּל
עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל   זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד יַעֲבֹר
עַמְּךָ יְיָ עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ : תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן   לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְּדָשׁ
אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ : יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם : וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט
אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ הַמְּלוּכָה : וְכָתוּב וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל

הארץ

הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :   ואומר כל ברוכי שהוא בדף ג'

יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ : מַלְכוּתְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר : שֶׁאַתָּה הוּא אַדִּיר בִּקְדוּשָּׁה וּלְךָ נָאֶה הַמְּלוּכָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדוּלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדוּשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת · אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים אָמֵן :

ואם יש בבית הכנסת עשרה בני ישראלים גדולים בני שלש עשרה שנה ומעלה פקחים ולא שוטים · עומד החזן כשהוא מעוטף בטליתו ויורד לפני הארון שבו ספר תורה ומכוין רגליו וכופף זרועותיו ומכניס קולו ומכוין לבו ושפתיו יחד ועומד באימה וביראה ברתת ובזיע ואומר ישתבח קדיש וברכו יוצר אור וכל סדר התפלה ואם אין שם עשרה בני אדם גדולים כל אחד ואחד מתפלל לעצמו ואומר ישתבח ואינו אומר קדיש ומברך ואומר יוצר אור ואינו אומר קדושה אלא מדלג ואומר עונים ביראה ואומרים קדוש לא ברוך בנעימות יתנו וגומר כל סדר התפלה וגם כשמתפללין בעשרה צריך כל אחד ואחד ללחוש עם החזן ישתבח ויוצר אור אהבת עולם וקריאת שמע אמת ויציב שהרי כל אחד ואחד חייב לברך לעצמו קריאת שמע וברכותיה ואסור לחזן לירד לפני התיבה בגלוי הראש · וצריך להניח תפלין לפחות קודם שיתחיל יוצר אור לפי שאסור לקרות ק"ש בלא תפלין כמו שאמרו רבותינו ז"ל הקורא ק"ש בלא תפלין כאילו מעיד עדות שקר בעצמו מלבד אם הוא מן הפטורין דהיינו שאינו יכול לשמרן בטהרה או בכוונה · והמחמיר על עצמו להניחן קודם שיתחיל הזמירות יחולו ברכות על ראשו ואומר החזן :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ · וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ · בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן : יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם לְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ · וְיִשְׁתַּבַּח · וְיִתְפָּאַר · וְיִתְרוֹמַם · וְיִתְנַשֵּׂא · וְיִתְעַלֶּה · וְיִתְהַדָּר · וְיִתְהַלָּל · שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא · לְעֵילָּא לְעֵילָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא · שִׁירָתָא · תֻּשְׁבְּחָתָא · וְנֶחָמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

וארבע כריעות יש בקדיש · הראשונה יתגדל ויתקדש שמיה רבא · השניה בעגלא ובזמן קריב · השלישית יתברך וישתבח עד יתהלל · הרביעית תושבחתא ונחמתא · ובעת שהחזן אומר יתגדל הצבור אומרים ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר · וכשהוא אומר בחייכון וביומיכון אומרים זכור רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה וכשהוא אומר יתברך אומרים יתברך שמיה דקודשא בריך הוא · וכיון שהחזן מתחיל יתגדל אסורין הצבור להפסיק לדבר בשיחת חולין עד לעילא וכורע החזן כריעה גדולה ואומר בנעימה :

ואומר החזן בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ׃

והצבור עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וגם החזן יחזיר זה אחר הצבור

וכשהחזן אומר ברכו לוחשין בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל׃ הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ׃ הַמְחַדֵּשׁ טוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ׃ הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְהֻלָּל הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם׃ אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ׃ אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ׃ מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ פִּנּוֹת צְבָאוֹת קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ׃ יִתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת וְעַל כָּל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהַמְּאוֹרוֹת אֲשֶׁר יָצַרְתָּ הֵמָּה יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה׃ תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד קוֹל בְּדִבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם כֻּלָּם אֲהוּבִים׃ כֻּלָּם בְּרוּרִים׃ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים׃ כֻּלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנֵהֶם׃ וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה׃ וּמְבָרְכִים׃ וּמְשַׁבְּחִים׃ וּמְפָאֲרִים׃ וּמַקְדִּישִׁים אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃ וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה בִּנְעִימָה וּבִקְדוּשָׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּיִרְאָה וְאוֹמְרִים׃ קָדוֹשׁ׃ קָדוֹשׁ׃ קָדוֹשׁ׃ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ כֻּלָּם בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם לָעַד זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת׃ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת׃ בַּעַל מִלְחָמוֹת׃ זוֹרֵעַ צְדָקוֹת׃ נוֹרָא תְהִלּוֹת׃ בּוֹרֵא רְפוּאוֹת׃ מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת׃ אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת׃ הַמְחַדֵּשׁ טוּבוֹ בְּכָל

יום

יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ · וּבְחַסְדּוֹ נְתָנָם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בָךְ : וַתְּלַמְּדֵם לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן · הַמְרַחֵם רַחֵם נָא עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וְלִשְׁמֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ לְמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · כִּי שֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת נִקְרָא עָלֵינוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ : הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תָּרִים קַרְנֵנוּ וְתַמְלִיךְ עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי בְךָ בָּטַחְנוּ לֹא נֵבוֹשׁ וּבְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל חָסִינוּ לֹא נִכָּלֵם וְלֹא נִכָּשֵׁל לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עַד · כִּי אָבִינוּ וֵאלֹהֵינוּ אַתָּה וְרַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הָרַבִּים אַל יַעַזְבוּנוּ נֶצַח סֶלָה וָעֶד וְנָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ · וְהָבֵא עָלֵינוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם מְהֵרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אַתָּה · וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ (מַלְכֵּנוּ) לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בֶּאֱמֶת וּבְאַהֲבָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

וקורין ק"ש קול אחד בנחת ובנעימה וצריך הקורא את שמע לפרש האותיות בפירוש ובשפתיו וליתן ריוח בין הדבקים כגון על לבבך בכל לבבך בכל לבבכם עשב בשדך והדומה להם · וצריך להשמיע קריאתן לאזנו ושיהיו פיו ולבו שוין בכוונה אחת · וצריך להאריך בדלת של אחד כדי שימליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות העולם ברמיזה או במחשבה ובלבד שלא יחטוף בח"ית · והמהלך בדרך ובא לקרות את שמע אסור לו לקרות פסוק ראשון כשהוא מהלך אלא צריך לעמוד עד שקורא פרק ראשון או פסוק ראשון · וכן מי שקרא את שמע ובא בבית הכנסת ובאין צבור לקרא קרית שמע קורא עמהם פרק ראשון או פסוק ראשון וצריך לומר בשכמ"לו בלחישה ולא ידביק ויקרא היום על לבבך אלא מפסיק מעט בין היום ובין על לבבך וכן מפסיק מעט בין אשר אנכי מצוה אתכם היום ובין לאהבה את ה' וצריך לפרש וחרה אף שלא יאמר וחרף והקורא את שמע וטעה באמצע הפרק חוזר לראש הפרק אם אינו יודע לאיזה פרק טעה חוזר לפרק ראשון אם טעה בין וכתבתם ראשון לשני חוזר לראשון ואם התחיל למען ירבו אינו חוזר · וצריך להתיז באות זי"ן למען תזכרו · שלא יאמר תשכרו ואמן תנינן הוו כעבדים המשמשין את הרב וכו' :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : ואומר בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ

מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: ט״כ וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף יְיָ בָּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

והקהל עונים אֱמֶת: וחוזר הש״ץ יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת:

וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת הוּא אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ

צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת · וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עָלֵינוּ עַל אֲבוֹתֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ · עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר · אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ צוּרֵנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלֹהִים עוֹד זוּלָתֶךָ :

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ · אֱמֶת אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע אֶל מִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ · אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל גִּבּוֹר לָרִיב אֶת רִיבָם · אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ : אֱמֶת מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ ... כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ בְּכוֹרְךָ גָּאַלְתָּ יַם סוּף בָּקַעְתָּ זֵדִים טִבַּעְתָּ יָם לְיַבָּשָׁה שַׂמְתָּ וִידִידִים עָבְרוּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים לָאֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לַמֶּלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא חַי וְקַיָּם גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים מַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם : מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא · שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ (הַגָּדוֹל) עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : בִּגְלַל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים וְתָבִיא גְאוּלָה לִבְנֵי בְנֵיהֶם כִּי מֵעוֹלָם אַתָּה גּוֹאֵל בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

ועומדין ומתפללין בלחש איש איש במקומו המיוחד לו להתפלל שם · ואסור להפסיק ולדבר בין גאולה לתפלה רק לענות קדיש או קדושה או ברכו ומודים מותר והמתפלל צריך שיכוין רגליו כאחת וכופף זרועותיו ומכוין לבו ושפתיו יחד ויעמוד באימה וביראה ולא יגהוק בגרונו ולא יפהק בפיו · נזדמן לו רוק לא ירוק לפניו ולא לימינו אלא רוקק לאחריו או לשמאלו או מבליעו ולא יעטש בתפלתו עטוש מלמטה בא לו עטוש ואינו יכול לעמוד על עצמו או שנאנס והתעטש אם יכול להרחיק מרחיק לאחוריו ארבע אמות

ועומד

ועומד שם עד שיכלה הריח וחוזר למקומו הראשון · ואם אינו יכול להרחיק עומד במקו
וממתין עד שיכלה הריח ואומר רבון כל העולמים יצרתנו נקבים נקבים חלולים חלול
גלוי וידוע לפניך חרפתנו וכלימתנו בחיינו חרפה וכלימה במיתתנו רמה ותולעה · וגו
תפלתו · לפיכך צריך אדם לבדוק נקביו היטב קודם שילך לבית הכנסת להתפלל · ואם
לאדם לאחוז תנוק או ספר תורה בחיקו או סכין וקערה וככר ומעות בידו כשהוא מתפלו
וצריך להרחיק מן הצואה ומימי רגלים ארבע אמות ומי רגלים שנתן בהם מים אפילו
שהוא אינו צריך להרחיק והמתפלל כשהוא שכור לא יצא וצריך לו לחזור ולהתפלל וצר
המתפלל שיהא אזור חגור לו על מתניו ואסור להתפלל כנגד גוי ערום או לקרות את ש
וכל שכן כנגד ישראל ערום וכן כנגד אשה וכן כנגד חזיר אפילו הוא עולה מן הנהר · ה
מתפלל וטעה חוזר למקום שטעה · היה מתפלל ונזכר שהתפלל פוסק ואפילו באמ
ברכה · ואסור לישב תוך ארבע אמות של תפלה או לעבור כנגד המתפללין בתוך אר
אמות ואין המתפלל רשאי להגביה קולו בתפלתו והמתפלל כורע במגן אברהם תחלה וס
ובמודים תחלה וסוף ומצות כריעה עד שיתפקפקו כל חליות שבשדרה וכשהוא כורע כור
בברוך וזוקף בשם וכורע בבת אחת וזוקף מעט מעט · היה מתפלל והצבור עונין קדו
או קדיש לא יפסיק ויענה עמהן אבל הוא מפסיק ושומע וגומר תפלתו ומותר לענו
קדושה עם הצבור בין מחיה המתים והאל הקדוש ואינה חשובה הפסקה אבל בין ש
הברכה לא יפסיק · וזו היא תפלת לחש :

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹ
יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹ
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִי
גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ·

בעשרת ימי תשובה אומרים זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּי
לְמַעַנְךָ (אֱלֹהִים חַיִּים) אֵל חָי :

מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד
הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּי
בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִי
מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹ
וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ·

בעשרת ימי תשובה אומרים מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחְמָן (הָרַחֲמִים) זוֹכֵר יְצוּרָיו בְּרַחֲמִים
לְחַיִּים מֵמִית וּמְחַיֶּה :

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֶּה הַמֵּתִים :

ובחזרת שליח צבור יאמר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ הֲמוֹנֵי מַעְלָה עַם
קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה
לְךָ

ויש נוהגים לומר במקום כתר

נַקְדִּישָׁךְ וְנַעֲרִיצָךְ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד
שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ
קְדוּשָּׁה ·

ך יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב על יד וגו'
ביאךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל
אָרֶץ כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : וּבְדִבְרֵי
דְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
דוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ
אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

בעשרת ימי תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה ·

למוצאי שבת ולמוצאי יום טוב אומרים

תָּה הִבְדַּלְתָּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּכְשֵׁם שֶׁהִבְדַּלְתָּנוּ מִגּוֹיֵי הָאֲרָצוֹת
וּמִמִּשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה כֵּן תְּטַהֲרֵנוּ וּתְנַקֵּנוּ מִכָּל חֵטְא וְעָוֹן :

חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה וּבִינָה וְהַשְׂכֵּל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת :
שִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ
לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ · בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה :
לַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ כִּי אֵל
טוֹב וְסַלָּח אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ :
אֵה נָא בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מַלְכֵּנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ
כִּי (אֵל) גּוֹאֵל חָזָק אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל :
פָאֵנוּ יְיָ (אֱלֹהֵינוּ) וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אַתָּה
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ וּלְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ
כִּי אֵל רוֹפֵא רַחֲמָן וְנֶאֱמָן אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל :
רֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְאֶת כָּל מִינֵי
תְבוּאָתָהּ וְתֵן טַל (בחורף וּמָטָר) לִבְרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
שַׂבַּע אֶת הָעוֹלָם מִבִּרְכוֹתֶיךָ · וְתֵן בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וּבָרֵךְ שְׁנוֹתֵינוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַמְבוֹרָכוֹת · בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים :
תְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ · (וְקַבְּצֵנוּ
יחד

יַחַד מְהֵרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וּתְמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט :

בעשרת ימי תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט :

וְלַמַּלְשִׁינִים (וְלַמִּינִים) כָּל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הַזֵּדִים כְּלָּם כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכָל אוֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וּמַלְכוּת זָדוֹן מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וְתַכְנִיעַ אוֹתָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים :

עַל הַחֲסִידִים וְעַל הַצַּדִּיקִים וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעַל פְּלֵיטַת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם לֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים :

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב ׃ וּבְנֵה אוֹתָהּ בִּנְיַן עוֹלָם בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ ׃ בתשעה באב אומרים

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל הָעִיר הָאֲבֵלָה הֶחֲרֵבָה וְהַשּׁוֹמֵמָה הַנְּתוּנָה בְּיַד זָרִים הָרְמוּסָה בְּכַף עָרִיצִים וַיְבַלְּעוּהָ לִגְיוֹנוֹת וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי אֱלִילִים וּלְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתָּהּ וּלְזֶרַע יַעֲקֹב יְרוּשָּׁה הוֹרַשְׁתָּהּ ׃ נֶעֶרְהָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵעֲפָרָהּ וַהֲקִיצָהּ מֵאֶרֶץ דְוַיָּה נְטֵה עָלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם כִּי בָאֵשׁ הִצַּתָּהּ וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ כָּאָמוּר וַאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאֻם יְיָ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְנַחֵם צִיּוֹן עִירוֹ וַאֲבֵלֵי עַמּוֹ וּבוֹנֶה יְרוּשָׁלָיִם : ע״כ

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם :

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ בִּמְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְחוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת תְּחִנָּתֵנוּ כִּי אָב מָלֵא רַחֲמִים

רבים

רבים אתה הוא מעולם ולא נשוב ריקם מלפניך · בתענית יחיד אומר
עננו יי עננו ביום צום תעניתנו כי בצרה גדולה אנחנו ואל תעלם אזנך
משמוע תפלתנו ואל תתעלם מבקשתנו היה נא קרוב לשועתנו
טרם נקרא אתה תענה כדבר שנאמר והיה טרם יקראו ואני אענה עוד
הם מדברים ואני אשמע ·

כי אל שומע תפלה ותחנון אתה · ברוך אתה יי שומע תפלה:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ואל תפלתם שעה והשב העבודה
לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

בראש חדש ובחול המועד אומרים זה

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא יגיע יראה וירצה ישמע ויפקד ·
ויזכר זכרוננו וזכרון אבותינו וזכרון ירושלם עירך וזכרון משיח
בן דוד עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן
לחסד ולרחמים ולרצון · בראש חדש ביום ראש החדש הזה · בחול המועד של
פסח ביום חג המצות הזה · בחול המועד של סוכות ביום חג הסכות הזה · לרחם
בו עלינו ולהושיענו · זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה ·
והושיענו בו לחיים טובים בדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו
והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ולירושלם עירך ברחמים כמאז ·
ברוך אתה יי המחזיר ברחמיו שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום ויום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך המרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך · לא הכלמתנו יי אלהינו ולא עזבתנו ולא

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מודים כורעים משתחוים אנחנו לפניך אלהינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותחננו ותאסוף גליותנו מארבע כנפות הארץ ונשוב לשמור חקיך ולעשות רצונך באמת ובלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות:

הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ:

בחנוכה ובפורים אומרים

עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

לחנוכה — בִּימֵי — ובפורים

מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתָךְ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנָךְ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם · רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ · וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה · וְכַשֵּׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה:

מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע וּבִקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לָבוֹז · וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וַהֲשֵׁבוֹתוֹ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ · וְכַשֵּׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה:

(בעשרת ימי תשובה אומרים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת כַּעַסְךָ · כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה וְכָל מַחֲלָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ·

כשהחזן אומר על כלם יתברך וכו׳ הצבור עונין לעולם ועד · בוויניציאה נוהגים לומר כאן וכתוב ·

כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת:

בעשרת ימי תשובה אומרים וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

ובחזרת סל״ח הצבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשׁוּלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ

כאמור

כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

בעשרת ימי תשובה אומרים וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פַּרְנָסָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה חֵן וָחֶסֶד נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

ופוסע שלשה פסיעות לאחוריו וחוזר לשמאלו ואחר כך לימינו ואומר

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן :

וצריך לפסוע שלש פסיעות הללו בכריעה אחת שלשתן · הרי אלו הברכות של תפלה שאדם חייב להתפלל בכל יום עליהן אין להוסיף ומהן אין לגרוע ואין אדם יכול לשנות סדרן אבל אם יצטרך לאדם רשאי להוסיף בכל ברכה וברכה מעין אותה ברכה כגון אדם שהיה לו חולה בתוך ביתו יוכל להאריך ברפואה חולים וכן בכל ברכה וברכה ושאר צרכיו שואל בשומע תפלה אבל בשלש ראשונות ובשלש אחרונות אין אדם רשאי לשאול צרכיו ואין היחיד רשאי לקבוע ברכה לעצמו ואם רוצה לומר תחנונים אחר תפלתו אפילו כסדר וידוי יום הכפורים אומר קודם שיפסע ג׳ פסיעות ויש שנוהגין לומר תחנונים אלו :

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

דינים

ואחר שהתפללו בלחש חוזר החזן ומסדר את התפלה כלה בקול להוציא את האנוסים ואת החולים שאין יכולים להתפלל ומי שאינן בקיאין בתפלה · ועוד שצריך להסדיר בה סדר הקדושה וברכת כהנים ואם נתעלף או נשתתק החזן או שטעה ואינו יודע סדר ברכותיה עומד אחר תחתיו · ומתחיל מתחלת הברכה שנשתתק בה החזן הראשון :

דין הזכרת גבורות גשמים

בברכת מחיה המתים היא ברכה שניה אתה גבור בימות הגשמים מיום טוב ראשון של שמיני עצרת בתפלת מוסף עד יום טוב ראשון של פסח בתפלת שחרית מזכירין בה משיב הרוח ומוריד הגשם ואם טעה ולא הזכיר חוזר ומזכיר · ובתפלת מוסף של יום טוב הראשון של פסח מפסיקין ואין מזכירין משיב הרוח כל ימות החמה עד תפלת מוסף של יום טוב ראשון של שמיני עצרת · ואם טעה והזכיר חוזר ומפסיק ואם אינו יודע אם הזכיר בימות הגשמים או אם הפסיק בימות החמה חזקה כל שלשים יום הראשונים מה שהוא למוד להתפלל עד עכשיו התפלל · ובימות הגשמים חוזר ומזכיר ובימות החמה חוזר ומפסיק · לאחר שלשים יום אינו חוזר חזקה מה שהוא צריך להזכיר מזכיר ובהזכרה ובהפסקה יחיד וצבור שוין :

דין סדר קדושה

ואחר שהסדיר החזן אבות וגבורות הן מגן ומחיה מסדיר את הקדושה כמו שכתוב למעלה במקומו · ובשעה שעונין את הקדושה זוקפין רגליהם וכופפין את זרועותיהן וזוקפין את עיניהם כלפי מעלה ומכוונין את לבם לאביהן שבשמים באימה ביראה ברתת ובזיע על שם וינועו אמות הסיפים מקול הקורא ואסור להפסיק בין הקדושה לדברים אחרים שאינם מענין הקדושה · ואין עונין קדושה בפחות מעשרה :

דין עניית אמן

בעוד שהחזן מסדיר את התפלה ואו' י"ח בקול ראוי לכל הקהל לעמוד על רגליהן ולכוין את לבם לשמוע כל ברכה וברכה כדי לענות אמן בעונתה שאם יש ביניהם מי שלא יכוין לבו יפה בתפלתו יכוין לבו היטב עם שליח צבור ועונה אמן בכל ברכה וברכה ויצא ידי חובתו · ואין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי החזן ואין החזן רשאי להתחיל ברכה אחרת עד שיכלה אמן מפי הצבור · ואין הצבור רשאין להגביה את קולם ולא להסמיך את קולם אלא כנגד המברך · ואין עונין לא אמן חטופה ולא אמן קטופה · אלא עונה אדם אמן שלימה בכוונת הלב והפה ושיהא יודע במה הוא עונה אמן ומי הוא המברך אם ראוי לענות אחריו אמן וקטן הלמד את התפלה אין עונים אחריו אמן בשעה שהוא מתלמד לברך ולהתפלל אבל בשעה שהוא מברך לצאת ידי חובה עונים אחריו אמן ואף ע"פ שהקטן אינו מחוייב בכך · וגוי המברך את השם אין עונים אחריו אמן ואין אדם רשאי לענות אמן אחר ברכותיו והעונה אמן אחר ברכותיו הרי זה מגונה לפי שאפשר לשנות בברכותיו אבל בסוף ברכותיו רשאי לענות אמן :

דין שאלה בברכת השנים

מיום שתקופת תשרי נופלת ויום תקופה מן המנין מתחילין ומונים ששים יום ובליל ששים מתחילין ושואלין את הגשמים שאומרים ותן טל ומטר בברכת השנים ואין מפסיקים בו עד יום טוב ראשון של פסח ואם טעה ולא הזכיר ותן טל ומטר בברכת השנים אם נזכר קודם שיגיע לשומע תפלה אומרו קודם שומע תפלה ואינו חוזר ואם נזכר לאחר שומע תפלה חוזר לברכת השנים · ואם התפלל ואינו יודע אם הזכיר ותן טל ומטר בימות הגשמים או אם הפסיק בימות החמה כל שלשים יום חוזר מספק מכאן ואילך אינו חוזר :

דין סדר ברכת כהנים

אם יש בבית הכנסת כהן הראוי לברך בנשיאות כפים כיון שמתחיל החזן ברכת רצה הכהן עוקר את רגליו לעלות לדוכן מיד ויאמר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל בלא מכשול ובלא עון · וחולץ מנעליו וסנדליו ונוטל את ידיו ומברך בא"י אמ"ה אק"בו על נטילת ידים · ובא לו לדוכן במזרח

בית הכנסת והופך פניו במערב כלפי העם ואחוריו כלפי המזרח ומברך בא"י אמ"ה אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה · ונושא את ידיו נגד כתפיו ואומר בקול רם ובנעימה יברכך ויאר וישא כמו שכתוב למעלה במקומו והחזן מקרא אותו על כל תיבה ותיבה ואין החזן רשאי להתחיל תיבה אחרת עד שתכלה התיבה מפי הכהן ובסוף כל פסוק ופסוק עונין הצבור אמן · ואין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הכהן · ואין הכהן רשאי להתחיל ברכה אחרת עד שתכלה אמן מפי הצבור ואסור להסתכל בכהנים בשעת שנושאים כפיהם · ואסור לשוח דברים בטלים אלא עומדים כלם באימה וביראה ומכוונים לבם לאביהם שבשמים שיקיים להם ברכותיו · ואין הכהנים רשאין לכוף קשרי אצבעותיהן עד שיכלה אמן אחרון מפי הצבור · ואין הכהנים רשאין להחזיר פניהם מן הצבור עד שיתחיל שליח צבור שים שלום · וכשמחזירין פניהן מן הצבור אומרים רבון כל העולמים עשינו מה שגזרת עלינו עשה עמנו כמה שהבטחתנו בתורתך ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם ועם שאחורי הכהן אינם בכלל ברכה שלפני כהן וכל נדדין ישנן בכלל ברכה · ובתפלת שחרית ומוסף ובנעילת יום הכפורים ובמנחה של שאר תעניות הכהנים נושאין את כפיהן · אבל במנחת כל שאר ימים אין נושאין את כפיהם משום דשכיחא שכרות · וכן במנחה של יום הכפורים אין נושאין את כפיהן אף ע"ג דליכא שכרות משום דהא איכא נעילה במקומה · וכהן שנשא את כפיו בבית הכנסת זה ובא לו לבית הכנסת אחר ומצא צבור מתפללין רשאי לחזור ולישא את כפיו ואין בזה משום בל תוסיף · אבל על שלשה פסוקין מברכת כהנים אסור להוסיף :

סדר שני וחמישי

ובכל שני וחמישי שאינו יום טוב · ולא חולו של מועד · ולא ראש חדש · ולא חנוכה · ולא פורים · ולא ערב יום טוב · ולא אסרו חג שהוא יום שלאחר יום טוב · ואין בבית הכנסת ברית מילה · או שמחת חתונה · אומרים תחנונים אלו :

וְעַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ : אֲדֹנָי כְּכָל צִדְקוֹתֶיךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַםִ הַר קָדְשֶׁךָ : כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ יְרוּשָׁלַםִ וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל סְבִיבוֹתֵינוּ : וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי : הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמַע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ : כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים : אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ : אֵל הוֹרֵתָנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת) שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה · וּזְכוֹר לָנוּ (הַיּוֹם) בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה (כְּמוֹ) שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם · וְכֵן כָּתוּב (בְּתוֹרָתָךְ) וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ · וְשָׁם נֶאֱמַר : וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא · יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד

ואמת

ואמת : נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה : וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו : סלח לנו אבינו כי חטאנו מחול לנו מלכנו כי פשענו : כי אתה יי טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיך : כי עמך הסליחה למען תורא : למען שמך יי וסלחת לעוננו כי רב הוא :

אלהינו ואלהי אבותינו תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנו עזי פנים וקשי עורף בדבר הזה שנאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו · אבל אנחנו חטאנו · אשמנו · בגדנו · גזלנו · דברנו דופי · העוינו · והרשענו · זדנו · חמסנו · טפלנו שקר · יעצנו רע · כזבנו · לצנו · מרדנו · נאצנו · סררנו · עוינו · פשענו · צררנו · קשינו ערף · רשענו · שחתנו · תעבנו · תעינו · תעתענו · סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו הרשענו :

מה נאמר לפניך יושב מרום ומה נספר לפניך שוכן שחקים · הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע · אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי · אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב · אין כל דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך : יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתסלח ותמחול לנו על כל עונותינו ופשענו ותכפר לנו על כל חטאתינו :

בעשרת ימי תשובה אומרים ויש מקומות שאומרים אותו אחר שמונה עשרה מיד

בשבת תשובה אין אומרים חטאנו · ולא מחול · קרע · מחוק · מחה · ולא כתבנו בספר מחילה וסליחה וכפרה :

אבינו מלכנו חטאנו לפניך :
אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה :
אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך :
אבינו מלכנו בטל מעלינו גזרות קשות :
אבינו מלכנו חדש עלינו בשורות טובות :
אבינו מלכנו חדש עלינו שנה טובה :
אבינו מלכנו בטל מחשבות שונאינו :
אבינו מלכנו הפר עצת אויבינו :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲצוֹר (יותר טוב לומר מְנַע) מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר (יותר טוב לומר זְכוֹר) כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחוֹק שְׁטַר חוֹבוֹתֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחוֹל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַל תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זָכִיּוֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ וְחוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעֲנֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ אַפְּךָ וַחֲמָתְךָ :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ בִּזָּה וְשִׁבְיָה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ גָּלוּת וְטִלְטוּל :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ דֶּבֶר וּמַשְׁחִית :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ הֹוָה עַל הֹוָה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ וֶסֶת עֲבוֹדַת אֱלִילִים :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ זַעַם וְעֶבְרָה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ חֲרוֹנְךָ וְקִצְפְּךָ :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ טִנּוּף מַעֲשִׂים רָעִים :

תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ יֵצֶר הָרָע :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ כִּלְיוֹן עֵינַיִם :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ לוֹחֲמִים וְלוֹחֲצִים :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ מַלְאַךְ הַמָּוֶת :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ נֶגֶף וְחָרוֹן :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ שִׂנְאַת חִנָּם :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ עַיִן הָרָע :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ פִּיק בִּרְכַּיִם :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ צָרָה וְצוּקָה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ קָלוֹן וְחֶרְפָּה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ רָעַת אָדָם :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ שִׁלְטוֹנִים קָשִׁים :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ שְׁמוּעוֹת רָעוֹת :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ תַּחֲרוּת וְאֵיבָה :
תְּכַלֶּה מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי פוּרְעָנִיּוֹת וְכָל מִינֵי יִסּוּרִים וָחֳלָאִים רָעִים ׃
אָמֵן :

נפילת אפים

ונופלין על פניהם ׃ והחזן נופל על פניו לפני הארון ונוכב על ידו השמאלית על לבו כדי שיהא ככנע למקום ולוחשין כל אחד ואומרים ׃

רַחוּם וְחַנּוּן חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ : אָב הָרַחְמָן מָלֵא רַחֲמִים רַבִּים ׃ בּוֹרֵא רַחֲמִים חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ : גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה ׃ דּוֹבֵר צְדָקוֹת וּמַגִּיד מֵישָׁרִים ׃ הָדוּר בַּלְּבוּשׁ וְנָאֶה בַּכֶּתֶר ׃ וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ : זַךְ וְיָשָׁר ׃ חַנּוּן וְרַחוּם ׃ טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל ׃ יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר וְרוֹאֶה כָּל סֵתֶר ׃ כּוֹבֵשׁ עֲוֹנוֹת וּמַשְׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת יָם ׃ לוֹבֵשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן וִישׁוּעָה כְּכוֹבַע חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ : מֶלֶךְ מַמְלִיךְ מְלָכִים וּלְךָ הַמְּלוּכָה ׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים ׃ סוֹמֵךְ נוֹפְלִים ׃ עוֹנֶה עֲשׁוּקִים ׃ פּוֹדֶה וּמַצִּיל ׃ צַדִּיק וְיָשָׁר חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ : קָרוֹב אַתָּה לְכָל קוֹרְאֶיךָ בֶּאֱמֶת ׃ רָחוֹק יוֹשֵׁב וְקָרוֹב ׃ שׁוֹמֵעַ שַׁדַּי שׁוֹכֵן שְׁחָקִים שׁוֹמֵר שׁוֹמֵעַ שַׁוְעָה ׃ תַּקִּיף עַל כָּל

תמים

תָּמִים פָּעֳלוֹ אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ:

ויושב החזן לפני הארון · כופף את רגליו · ומכסה אותן בטליתו · שכן כתוב ובשתים יכסה רגליו · קל וחומר לבשר ודם · ואומר:

(יש מוסיפים לומר רַחוּם וְחַנּוּן חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:)

לְדָוִד אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא: אֱלֹהַי בְּךָ בָטַחְתִּי אַל אֵבוֹשָׁה אַל יַעַלְצוּ אֹיְבַי לִי: גַּם כָּל קֹוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ יֵבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם: דְּרָכֶיךָ יְיָ הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי: הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: חַטֹּאות נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל תִּזְכֹּר כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי אַתָּה לְמַעַן טוּבְךָ יְיָ: טוֹב וְיָשָׁר יְיָ עַל כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ: יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ: כָּל אָרְחוֹת יְיָ חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדֹתָיו: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא: מִי זֶה הָאִישׁ יְרֵא יְיָ יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר: נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ: סוֹד יְיָ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם: עֵינַי תָּמִיד אֶל יְיָ כִּי הוּא יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי: פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי: צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְּצוּקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי: רְאֵה עָנְיִי וַעֲמָלִי וְשָׂא לְכָל חַטֹּאותָי: רְאֵה אוֹיְבַי כִּי רָבּוּ וְשִׂנְאַת חָמָס שְׂנֵאוּנִי: שָׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי אַל אֵבוֹשׁ כִּי חָסִיתִי בָךְ: תֹּם וָיֹשֶׁר יִצְּרוּנִי כִּי קִוִּיתִיךָ: פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל צָרוֹתָיו:

ביום שני אומרים זה המזמור

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְיָ: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי יְיָ קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו:

ביום חמישי אומרים אלו הפסוקים

אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: כִּי רַבּוּ מְשׁוּבוֹתֵינוּ לְךָ חָטָאנוּ: מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יְיָ מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה: לָמָּה תִהְיֶה

כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַ נָטָה לָלוּן: לָמָּה תִהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם כְּגִבּוֹר לֹא יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ: וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ יְיָ וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל תַּנִּיחֵנוּ: מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבּוֹשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם:

לשני וחמישי אחר שאמר אחד מאלו המזמורים מתחיל החזן ואומר׃

זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: והצבור חוזרו זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק וְהָשֵׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: והצבור חוזרו אַל תַּעַזְבֵנִי יְיָ אֱלֹהַי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי יְיָ תְּשׁוּעָתִי: והצבור חוזרים ואומרים אותו

אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ בְּךָ בָּטַחְנוּ לֹא נֵבוֹשׁ׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ דְּרַשְׁנוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ הִמָּצֵא לָנוּ: והושיענו הֵעָתֵר לָנוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ׃ וְאַל תְּבִישֵׁנוּ מִשִּׂבְרֵנוּ: והושיענו זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃ חֲמוֹל עָלֵינוּ כְּאָב עַל בָּנִים: והושיענו טוֹב אַתָּה וּמֵטִיב לְקוֶֹיךָ׃ יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ מֵעָלֵינוּ׃ והושיענו כָּלָה אַל תַּעַשׂ לִשְׁאֵרִיתֵנוּ׃ לֹא נֵבוֹשׁ מִמִּשְׁאֲלוֹתֵינוּ׃ והושיענו מִלְּפָנֶיךָ אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ׃ נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ: והושיענו סְעָדֵנוּ בְךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ סְלַח נָא לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ: והושיענו עֵת צָרָה הִיא וּלְךָ לְבַד לְהוֹשִׁיעַ׃ עֲנֵנוּ בְּעֵת צָרוֹתֵינוּ: והושיענו פָּנֶיךָ אַל תַּסְתֵּר מִמֶּנּוּ׃ פְּדֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל צָרוֹתֵינוּ: והושיענו צַדִּיק אַתָּה יְיָ צְדָקוֹת אָהַבְתָּ׃ צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ צַעֲקָתֵנוּ תַּעֲלֶה לַמָּרוֹם: והושיענו קוֹלֵנוּ תִשְׁמַע וְתָחוֹן׃ רַחֵם עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ כִּי מְאֹד צַר לָנוּ: והושיענו שַׁוְעָתֵנוּ תְקַבֵּל בְּרָצוֹן׃ שְׁאֵלוֹתֵינוּ תְּמַלֵּא בְּרַחֲמִים: והושיענו תַּעֲלֶה תְּפִלָּתֵנוּ לִמְעוֹן שְׁמֶיךָ׃ תִּמְצָא תְּחִנָּתֵנוּ חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ: והושיענו כִּי אֵין לָנוּ אֱלוֹהַּ אַחֵר אֶלָּא אַתָּה: והושיענו אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל

מְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:
והושיענו אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

(לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד:) יַעַנְךָ יְיָ בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ: יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶיךָ וְעוֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה סֶלָה: יִתֶּן לְךָ כִלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ יְמַלֵּא: נְרַנְּנָה בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל יְמַלֵּא יְיָ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ יְיָ מְשִׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ בִּגְבֻרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ: אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר: הֵמָּה כָּרְעוּ וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַּמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

ועומד החזן על רגליו ואומר בכל יום שאומר תחינה

וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: אַל תִּזְכָּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד: חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז: בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר: כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ: עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: ואומר החזן חצי קדיש

ובשאר ימי השבוע הראויין ליפול על פניהן בין בשחרית בין במנחה אומר רחום וחנון ואנחנו לא נדע וכו'

דין הימים שאין נופלין על פניהם

בראש חדש ובמנחה שלפניו · בחנוכה ובמנחה שלפניו · בפורים וביום שלאחריו · ואם הוא יום שני או חמישי אין אומרים ועתה וכו' · חדש ניסן כולו · מר"ח חדש סיון עד יום שלשה עשר בו · מיום כפור עד ר"ח חדש חשון · ואם הוא שני או חמישי אין אומרים ועתה וכו' וכן בחולו של מועד · בתשעה בא"ב בשחרית · אבל במנחה נופלין על פניהן · בר"ח השנה ובמנחה שלפניו · אבל יום שלפניו ושלאחריו נופלין על פניהן · ביום הכפורים אלא בתפלת נעילה בלבד ולא ביום שלפניו ושלאחריו · ויש נוהגים שלא ליפול על פניהן אפילו בנעילה · ימים שבין יום הכפורים לחג הסוכות יש מקומות שנוהגין שלא ליפול על פניהם · ובשני ובחמישי דבנתים אין אומרים ועתה וכו' · בב"הכ ששם ברית מילה ואפילו בתענית צבור · ואם הוא שני או חמישי אין אומרים לא הוידוי וכו' · וכן בבית הכנסת שיש שמחת חתונה · וכן בבית האבל ואין אומרים שם ועתה וכו' · והימים והתפלות הללו שוין ליחיד ולצבור ויחיד המתפלל שני או חמישי רשאי לומר תחנונים אבל אינו רשאי לומר שלש עשרה מדות · ומתחיל ואומר ועתה וכו' כי שמך נקרא על עירך ועל עמך · ואל הוריתנו עד ויקרא בשם ה' ושם נאמר · ומדלג ואומר וסלחת עד כי רב הוא ואומר הוידוי · במעמדות כשמשכימין בעמוד השחר ואומרים תחנונים אם אין בבית הכנסת

עשרה

עשרה בני אדם אין אומרים השלש עשרה מדות אלא מדלגין כסדר הזה שאמרנו :

סדר קריאת התורה

בשני וכחמישי קורין בתורה · פותח החזן את הארון שבו ספרי התורה · ונוטל ספר התורה בחיקו בכבוד והדר ואוחזו בימינו ואומר מזמור כרצון החזן ואחר שהוציא ספר התורה מן הארון וראוי לקרות בו אין מחזירין אותו בלא קריאה להוציא ספר אחר ולקרות בו משום פגמו של ראשון ואומר :

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ : קוּמָה עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ : כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָםִ : יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר : יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר : (ויש מי שאומר שיר למעלות אשא) ומוציאין ספר תורה ואומר

גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו :

והצבור עומדים על רגליהם עד שמניחו על הדוכן ואומרים

רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ : אֵין קָדוֹשׁ כַּייָ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ : (יש מוסיפין כִּי מִי אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי יְיָ וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ :) אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ :

יש קהלות שמוסיפין בשבת וכי"ט אלו הפסוקים · ויש קהלות אחרות שנוהגים לאומרן במקום ותגלה

(כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ : מְהֻלָּל אֶקְרָא יְיָ וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ : וַיֹּאמֶר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה תָּמִיד הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְאִמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן :) הכל

ואומר החזן וְתִגָּלֶה וְתֵרָאֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְיָחוֹן וִירַחֵם פְּלֵיטָתֵנוּ וּפְלֵיטַת כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וִיחָנֵנוּ (תָּמִיד) לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן וְאִמְרוּ כָּל הָעָם אָמֵן : הַכֹּל הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה : קְרַב כֹּהֵן עֲמוֹד רַבִּי פְּלוֹנִי הַכֹּהֵן ואם אין שם כהן אומר אֵין כָּאן כֹּהֵן עֲמוֹד רַבִּי פְּלוֹנִי בִּמְקוֹם כֹּהֵן · והצבור עונין אחריו בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי : פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם : יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו : הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

וקורין שלשה כהן לוי וישראל ואם אין שם לוי כהן קורא תחתיו ומברך לפניה ולאחריה ואחר

ואחר כך קורא פעם שניה ומברך לפניה ולאחריה ואין צריך לישב בין שתי הקריאות הללו שהברכות הן מפרידות את הקריאות להעלותן לשנים ואחר כך קורא ישראל אחד ודיו ׃ וכהן שקרא ראשון הוא קורא במקום לוי ולא אחר ואם אין שם כהן אין הלוי קורא ראשון במקום כהן ולא שני במקום לוי ולא שלישי במקום ישראל · ויש אומרים שהלוי רשאי לקרות במקום ישראל שאומר לו החזן עמוד פלוני הלוי במקום ישראל ומותר וכן הכהן שאומר לו עמוד רבי פלוני הכהן במקום ישראל שאם היתה כנסת שכולה כהנים או שכולה לוים היאך יעשו אלא כן ואין פוחתין משלשה קוראין בתורה ואם טעו וקראו שנים וגללו הספר והניחוהו בארון חוזרין ומוציאין ספר תורה וקורין עוד אחד כדי להשלים שלשה ומלות קריאה עשרה פסוקים בין שלשתן לכל הפחות ואם טעו וקראו ט׳ פסוקים כל אחד ואחד מהם שלשה יש לומר שיצאו ידי קריאה וראיה ממה שאנו קורין בפורים ויבא עמלק ואין אדם רשאי לעלות לקרות בתורה אלא אם כן החזן קורא אותו וחזן הכנסת הבא לקרות בתורה עומד אחר וקורא אותו וסדר הקריאה כך היא עומד הקורא מימין החזן ואוחז בספר ופותח אותו ורואה מהיכן הוא צריך לקרות ·

העולה אומר יְיָ עִמָּכֶם : והצבור עונין יְבָרֶכְךָ יְיָ : וחוזר ואומר העולה בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ : והצבור עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד : והעולה חוזר ואומר בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים · וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

וקורא הקריאה ורשאי החזן לסייעו אך צריך להנמיך את קולו יותר מן הקורא ולא יגביה החזן את קולו כדי שישמעו הקריאה מפי הקורא המברך על התורה · אסור לו להפסיק קריאתו בדברים אחרים עד שיגמור קריאתו ויברך לאחריה · וכן הצבור חייבין לשתוק ולכוין את לבם לשמוע את הקריאה מפי הקורא דכתיב ואזני כל העם אל ספר התורה ואסור להשען או להסמך על הדוכן בעוד שהוא קורא ואין אחד רשאי לצאת מבית הכנסת כל זמן שספר תורה פתוח אבל בין קורא לקורא רשאין לצאת · השלים את קריאתו גולל את הספר ומברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

ברכת הגומל

ארבעה הם שצריכים להודות · יורדי הים · והולכי מדברות · והיוצא מבית האסורים · ומי שחלה ונתרפא · ובכולם כתיב יודו לה׳ חסדו וירוממוהו בקהל עם · מכאן שצריך להודות בקהל · ומאי מברכין :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל טוֹב :

וזהו הסדר לכל הקוראין בתורה · ואם אחד מן הקוראים בתורה התחיל לקרות ונתעלף או נשתתק ואינו יכול להשלים קריאתו עומד אחר תחתיו וקורא ומתחיל במקום שהתחיל הקורא הראשון שנתעלף ומברך לפניה ולאחריה · לאחר שנגמרו כל הקוראין נוטל החזן ס״ת ומהדקו והקהל עומדים על רגליהם ואומר החזן קדיש לעילא ואח״כ ·

אַתָּה יְיָ לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כִּסְאֲךָ לְדוֹר וָדוֹר : לָמָּה לָנֶצַח תִּשְׁכָּחֵנוּ תַּעַזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים : הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם : והצבור גם

כן חוזרים ואומרים הטיכוי וכן כלם אָנָּא רַחוּם אַל תְּפֶן לְרִשְׁעֵנוּ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ הוֹשִׁיעֵנוּ כִּי לְךָ עֵינֵינוּ וּלְכָה לִישׁוּעָתֵנוּ: רַחֵם נָא קְהַל עֲדַת יְשֻׁרוּן סְלַח וּמְחוֹל עֲוֹנָם הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ: הוֹשִׁיעֵנוּ מוֹשִׁיעֵנוּ כִּי לְךָ עֵינֵינוּ וּלְכָה לִישׁוּעָתֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם:

וכוטל החזן הספר תורה מעל הדוכן והופך פניו כנגד הקהל ואומר בקול רם

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וכל העם עונין תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב: וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

ופונה לצד ימין והולך ליסב על הכסא · וגוללין את הספר ואומר החזן בנעימה

יְהִי רָצוֹן לִפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְכוֹנֵן אֶת בֵּית חַיֵּינוּ וּלְהָשִׁיב שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכוֹ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לִפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְרַחֵם עַל פְּלֵיטָתֵנוּ וְלַעֲצוֹר הַמַּגֵּפָה וְהַמַּשְׁחִית מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל בָּתֵּינוּ וּמֵעַל כָּל עֲדַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לִפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְקַיֵּים לָנוּ אֶת כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הֵם וּבְנֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וְתַלְמִידֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לִפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וְנֶחָמוֹת מְהֵרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמַר אָמֵן:

אַחֵינוּ יִשְׂרָאֵל וַאֲנוּסֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבִשְׁבְיָה הַמָּקוֹם (בְּרַחֲמָיו) יְרַחֲמֵם וְיָחוֹן אוֹתָם בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל וְיוֹשִׁיעֵם וְיוֹשִׁיעֵנוּ וְיוֹצִיאֵם וְיוֹצִיאֵנוּ מִצָּרָה לִרְוָחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה (בְּקָרוֹב) וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה יְיָ אֱלֹהָי: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: מָגִנֵּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים וְהַבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

ואומרים אשרי שהוא בדף י"א · ואחר כך עומד החזן ואומר

(יש מי שמוסיף זה הפסוק בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים:)

יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

והצבור עונין מְהֻלָּל אֶקְרָא יְיָ וּמִן אוֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ: וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: ומחזיר ספר תורה למקומו

ושאר ימי השבוע שאין בהם קריאת התורה לאחר שהסדיר החזן שמונה עשרה אם הם ימים שראוים ליפול בהן על פניהן נופלין על פניהן ואומרים רחום וחנון ואנחנו לא נדע וקדיש עד לעילא · וימים שאין נופלין על פניהן אומרים קדיש עד לעילא ואשרי וכו׳ ואח״ך אומר

ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם יי : ואני זאת בריתי אותם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר יי מעתה ועד עולם : ואתה קדוש יושב תהלות ישראל : וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : ומקבלין דין מן דין ואמרין קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכינתיה קדיש על ארעא עובד גבורתיה קדיש לעלם ולעלמי עלמיא יי צבאות מליא כל ארעא זיו יקריה : ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו : ונטלתני רוחא ושמעית בתראי קל זיע שגיא דמשבחין ואמרין בריך יקרא דיי מאתר בית שכינתיה : יי ימלך לעולם ועד : יי מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא : יי אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך : והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו : כי אתה יי טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך : צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת : תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבתינו מימי קדם : ברוך אדני יום יום יעמס־לנו האל ישועתנו סלה : יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה : יי צבאות אשרי אדם בטח בך : יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו : ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו : הרחמן הוא יפתח לבנו לתורתו ויטע אהבתו ויראתו בלבנו וישים בלבנו לאהבה אותו וליראה אותו ולעבדו ולעשות רצונו בלבב שלם ובנפש חפצה למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה : וכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שנשמור חקיך בעולם הזה ונזכה ונחיה ונראה ונירש ישועת שני המשיח לטובה ולברכה לזכות ולמעשים טובים ולחיי העולם הבא : ואומר החזן

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַדָּר וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא לְעֵילָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא שִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן: ואומר החזן והצבור עמו

אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ קְטוֹרֶת הַסַּמִּים · כְּתוּם הַקְּטוֹרֶת הַצֳּרִי · וְהַצִּפּוֹרֶן · הַחֶלְבְּנָה · וְהַלְּבוֹנָה · מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה · מוֹר · וּקְצִיעָה · שִׁבּוֹלֶת נֵרְדְּ · וְכַרְכּוֹם · מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה · הַקּוֹשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר · וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה · וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָא תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָת וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִיוַרְיָן עַתִּיק · מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהִיא אִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ וְאִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָא שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה · יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפּוֹרֶן מִפְּנֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בַּמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים הַלְוִיִּם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ · בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים:
לְדָוִד מִזְמוֹר לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: כִּי הוּא עַל יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ צְבָאוֹת

הוא

הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים

שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ: יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב: כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו: הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ: רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה: בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ: כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר יְיָ צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה: דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל קַצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ: יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לִבְּכֶם לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל מוּת:

בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים

מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: עַד מָתַי תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֶלָה: שִׁפְטוּ דָל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ: פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם: אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ: קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים

אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים: עַד מָתַי רְשָׁעִים יְיָ עַד מָתַי רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ: יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ עָתָק יִתְאַמְּרוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן: עַמְּךָ יְיָ יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ: אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יָּהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ: הֲנֹטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם יֹצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט: הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת: יְיָ יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ: לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת: כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׁרֵי לֵב: מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן: לוּלֵי יְיָ עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי: אִם אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְיָ יִסְעָדֵנִי: בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי: הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי חֹק: יָגוֹדּוּ עַל נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְיָ לִי לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי: וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

ויש מוסיפים לְכוּ נְרַנְּנָה לַייָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים

לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לְאָסָף: הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם נָבֶל: תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע: הֲסִירוֹתִי מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה: בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה: שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי: לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ: וְלֹא שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ: כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי: מְשַׂנְאֵי יְיָ יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם: וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ:

בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

בשבת אומרים מזמור שיר ליום השבת · ואחר כך אומרים

מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת (שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב שֶׁכֻּלּוֹ אָרוֹךְ) שֶׁהִיא מְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ אַל תִּקְרֵי בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל: (שָׁלוֹם רַב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:)

ועומדים הצבור על הגליהם ואומרים

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי (כְּגוֹיֵי) הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם שֶׁהָיוּ (שֶׁהֵם) מִשְׁתַּחֲוִים לַאֲלִילִים

ומתפללים

וּמִתְפַּלְלִים לְאֵל לֹא יוֹשִׁיעַ וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וְכִסֵּא כְבוֹדוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ אֱמֶת מַלְכֵּנוּ וְאֵין זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתָךְ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזָּךְ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ וִיקַבְּלוּ כֻלָּם עוֹל מַלְכוּתֶךָ וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְכָתוּב שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ואומר קדיש יתום ואחר כך אומרים

יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ אַל יַעַזְבֵנוּ וְאַל יִטְּשֵׁנוּ: לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת אֲבוֹתֵינוּ: וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד:

ואומרים ביציאתם

יְיָ נְחֵנִי בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ: אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים: וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: יְיָ יִשְׁמוֹר צֵאתִי וּבוֹאִי לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם · אָמֵן:

והיוצא מבית הכנסת לא יהא מחזיר את פניו ויוצא אלא מצדד את פניו ויוצא עד פתח הכנסת והולך לו שכל מה שהוא יכול ליזהר שלא יחזיר אחוריו כלפי הקדש יזהר ויקבל שכר כפי כוונת לבו:

סדר תפלת המנחה

תפלת המנחה נקראת תפלת הצהרים דכתיב לרוח היום ומתרגמינן למנח יומא והוא לשון רצון ומנחה · והמנחה מתחלת שבע שעות ולמעלה · ואם הקדימה קודם לא יצא ידי חובתו · וכל מה שמתכוין להתפלל אותה עם דמדומי חמה יותר טוב הוא אך יזהר שלא ידחוק את השעה שמא תחשך ונמצא שכרו יוצא בהפסדו · וטוב להקדים מעט להתפלל עד שלא תשקע החמה :

לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר : מַה יְּדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְיָ צְבָאוֹת : נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְיָ לִבִּי וּבְשָׂרִי יְרַנְּנוּ אֶל אֵל חָי : גַּם צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְיָ צְבָאוֹת מַלְכִּי וֵאלֹהָי : אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה : אַשְׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ בָךְ מְסִלּוֹת בִּלְבָבָם : עֹבְרֵי בְּעֵמֶק הַבָּכָא מַעְיָן יְשִׁיתוּהוּ גַּם בְּרָכוֹת יַעְטֶה מוֹרֶה : יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל חָיִל יֵרָאֶה אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן : יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת שִׁמְעָה תְפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה : מָגִנֵּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים וְהַבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : כִּי טוֹב יוֹם בַּחֲצֵרֶיךָ מֵאָלֶף בָּחַרְתִּי הִסְתּוֹפֵף בְּבֵית אֱלֹהַי מִדּוּר בְּאָהֳלֵי רֶשַׁע : כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן יְיָ לֹא יִמְנַע טוֹב לַהֹלְכִים בְּתָמִים : יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ :

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר : צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ : וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיְיָ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד : אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם : וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין : עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ : וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיְיָ : וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ :

ואומר פטום הקטורת ואחר כך אומר בנעימה

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָ͏ִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת :

ואומר אשרי וקדיש עד לעילא ומתפללין שמונה עשרה בלחש וחוזר החזן ומסדר את התפלה בקול רם ואומר קדושה כמו שכתוב בסדר תפלת שחרית ואין אומר ברכת כהנים אם אינו יום תענית ונופלין על פניהם ואומר קדיש שלם ושיר של הלוים · ואם שגג או נאנס ולא התפלל מנחה יתפלל ערבית שתים · אך שיתפלל תפלת מנחה באחרונה · ויש מי שאומר פטום הקטורת אחר קדיש :

סדר ערבית של חול

נהגו להלקות החוטאים בין תפלת מנחה לתפלת ערבית וקורא המלקה על הלוקה והוא רחום יכפר עון שהן שלש עשרה תיבות שלש פעמים על כל הכאה והכאה תיבה אחת שעולין לארבעים חסר אחת · ומיד עומד החזן ומתחיל והוא רחום יכפר עון · ומצות ערבית לאחר שקיעת החמה · ואם הקדים אותה מפלג המנחה אחרונה דהיינו אחד עשר שעות חסר רביע יצא ידי חובתו · והנכון לאחר אותה שעה כדי לקרות את שמע לאחר צאת הכוכבים וזמנה כל הלילה ורגוי להקדימה משתחשך ולא לאחר אותה שלא יאמר אדם אוכל קימעא ואשתה קימעא ואחר כך אקרא קרית שמע ואתפלל וחוטפתו שינה ונמצא ישן כל הלילה אלא קורא את שמע ומתפלל ואחר כך אוכל ושותה לשובע נפשו ויישן ועריבה לו שנתו ויבואו לו ברכות על ראשו ·

יש נוהגים לומר השיר של הלוים ואחר כך אומר

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת: שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו אֶשְׁכְּבָה וְאִישָׁן כִּי אַתָּה יְיָ לְבָדָד לָבֶטַח תּוֹשִׁיבֵנִי: תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח: מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: יוֹמָם יְצַוֶּה יְיָ חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירֹה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְיָ מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל הַמְיַחֲלִים לַייָ:

ויורד החזן לפני התיבה ואומר

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ:

והצבור עונים אחריו יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

ואומר החזן בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ:

והצבור עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד: והחזן חוזרו

ואחר כך אומר החזן והצבור עמו

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים וּבְחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹמָם וָלַיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר הַמַּעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה הַמַּבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ וּשְׁמוֹ

אל

(אֵל) חַי וְקַיָּם תָּמִיד הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים ׃

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ תֵּן בְּלִבֵּנוּ לָשִׂיחַ בְּחֻקֵּי רְצוֹנָךְ ׃ וְנִשְׂמַח וְנַעֲלוֹז בְּדִבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ (וְחֻקּוֹתֶיךָ) לְעוֹלָם וָעֶד ׃ כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסֵר מִמֶּנּוּ עַד נֶצַח נְצָחִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

ואומרים קרית שמע ססוא בדף י"ד

וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ ׃ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים הַגּוֹאֲלֵנוּ מַלְכֵּנוּ מִכַּף כָּל עָרִיצִים ׃ הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ הַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ ׃ הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ ׃ הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ ׃ הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם ׃ הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ מִתּוֹכָם לְחֵירוּת עוֹלָם ׃ הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע ׃ וְרָאוּ בָנִים אֶת גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם ׃ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם ׃ מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא ׃ מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל ׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה שֶׁהִיא טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ (מְהֵרָה) לְמַעַן שְׁמֶךָ ׃ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וַאֲנָחָה ׃ וּשְׁבוֹר (וְהָסֵר) שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד ׃ אָמֵן

ואומרים

ואומרים בלחש

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃ יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃ בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ׃ בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ׃ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן׃ יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו׃ כִּי לֹא יִטּשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃ וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים׃ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃ הוֹשִׁיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ׃ כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ׃ כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃ וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃ בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם · בָּרוּךְ יְיָ בַּלַּיְלָה · בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ · בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמֵנוּ׃ כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים · אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חָי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ׃ בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת׃ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃

בקול רם תְּהִלָּה נַבִּיעַ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת לָאֵל הַמְפֹאָר בְּמַקְהֵלוֹת קְדוֹשִׁים ·
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אֵל חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח׃

ואומר החזן קדיש לעילא · ומתפללין שמונה עשרה בלחש וקדיש גמור ועלינו לשבח ואומר יהי ה' אלהינו עמנו · ובתפלת ערבית אין נופלין על פניהם לא ביחיד ולא בצבור · ואם שגג או נאנס ולא התפלל ערבית יתפלל שחרית שתים · אבל אינו אומר השכיבנו אלא חותם בגאל ישראל :

סדר קרית שמע לפני המטה

יש שנוהגין לקרא את שמע וכל הסדר על מטתו טרם יפשוט את בגדיו ויסיר את המכנסים · ויש נוהגין לקרותו אחר כל זה בתוך המטה וחוצצין בסדינם על לבם כדי שלא יהא הלב רואה את הערוה וגם אם אשתו או אחר במטה עמו זה הופך פניו מכאן וקורא וזה הופך פניו מכאן וקורא אבל בלא הפוך פנים אסור לקרא · ואם בניו ובנותיו קטנים מותר וירא השם יהא זהיר בקריאת שמע על המטה אם אשתו עמו שלא יבא לידי הרהור · ועמך כלם צדיקים · וזהו סדר הקריאה :

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה שֶׁהִיא טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ (מְהֵרָה) לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וַאֲנָחָה · וּשְׁבוֹר (וְהָסֵר) שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

שמע

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃ יאומר בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ ע״כ וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ
וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ
לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי
אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃
בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא
תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב
יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃
רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי אַתָּה יְיָ מַחְסִי
עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ׃ לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא יִקְרַב
בְּאָהֳלֶךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ׃ עַל כַּפַּיִם
יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃ עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר
וְתַנִּין׃ כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי׃ יִקְרָאֵנִי
וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃ אֹרֶךְ יָמִים
אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל הַשָּׂטָן יִגְעַר יְיָ בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְיָ בְּךָ הַבּוֹחֵר
בִּירוּשָׁלָיִם הֲלֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ׃
יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי׃ עֶזְרִי
מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם
שֹׁמְרֶךָ׃ הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃ יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ
צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ׃ יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃ יְיָ
יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ׃ יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל׃
כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ
מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת׃ מִפַּחְדָּהּ שֶׁל גֵּיהִנָּם שֶׁהִיא דּוֹמָה לְלָיְלָה׃ בְּיָדְךָ

הפקיד

אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּפִּיל חֶבְלֵי שֵׁנָה עַל עֵינַי וּתְנוּמָה עַל עַפְעַפָּי וְהַמֵּאִיר לְאִישׁוֹן בַּת עָיִן : יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּרְגִּילֵנִי לִדְבַר מִצְוָה וְאַל תַּרְגִּילֵנִי לִדְבַר עֲבֵרָה וְעָוֹן וְהַשְׁלֵט בִּי יֵצֶר טוֹב וְאַל תַּשְׁלֶט בִּי יֵצֶר רָע · וְאַל יְבַהֲלוּנִי חֲלוֹמוֹת רָעִים וְהִרְהוּרִים רָעִים וְהַשְׁכִּיבֵנִי בְּמִטָּתִי לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנִי מִתּוֹכָהּ לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם וְהָאִירָה עֵינַי פֶּן אִישַׁן הַמָּוֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֵּאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדוֹ : אֲנִי שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה הֱקִיצוֹתִי כִּי יְיָ יִסְמְכֵנִי : אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ : נַפְשִׁי לַייָ מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר :

סדר הטבת חלום

אם יש בבית הכנסת מי שראה חלום שלבו דואג עליו מביא שלשה בני אדם ומטיבין לו את חלומו ומבקשים עליו רחמים כסדר הזה · החולם אומר שבעה פעמים ·

חֶלְמָא טָבָא חֲזָאִי · וטונין חֶלְמָא טָבָא חֲזֵית טָבָא הוּא טָבָא הֲוֵי וְטָבָא לֶיהֱוֵי רַחֲמָנָא טָבָא לְשַׁוְיֵהּ טָבָא דִּיהֵי טָבָא וִיהֵי טָבָא : וחוזרים כסדר הזה שבעה פעמים ואחר כך אומרים החולם והמטיבים שִׁבְעָה בְּשִׁבְעָה וּמְנִין גְּזֵרְנָא עֲלוֹהִי מִן שְׁמַיָּא לִיגְזִיר עֲלוֹהִי דִּיהֵי טָבָא וִיהֵי טָבָא :

הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה : וְלֹא אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ : אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּו וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם : פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרָב־לִי כִּי בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי : וּפְדוּיֵי יְיָ יְשֻׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה : וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי יְיָ אִם יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי עִם אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנָתָן וְלֹא מֵת : בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו : וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלִישִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד : וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם : לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֶב טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ : וּתְשׁוּבָה וּצְדָקָה וּתְפִלָּה וְתַעֲנִית מַעֲבִירִין אֶת הַפּוּרְעָנוּת · וְשָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל :

יש יחידים שמתענין כדי להכנע לש"י ולחזור בתשובה וכל תענית שלא קבלו עליו היחיד ביום שלפניו מבעוד יום אינו תענית · בתפלת המנחה בשומע תפלה או אחר שסיים תפלתו קודם שיעקור רגליו אומר ·

הֲרֵינִי בְּתַעֲנִית יָחִיד לְמָחָר יְהִי רָצוֹן שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתִי בְּיוֹם תַּעֲנִיתִי מְקוּבֶּלֶת:

ואף על פי שלא הוציא דברים אלו בשפתיו רק בלבו הויא קבלה:

כל המתענה בין לנדר בין לחובה אומר עננו בתפלתו · היחידים שאינן קובעין ברכה לעצמן וגם החזן כשהוא מסדר תפלתו בלחש אומר אותו בשומע תפלה אחר ולא כשוב ריקם מלפניך וחותמין ברוך אתה ה' שומע תפלה · וכשהחזן מסדר תפלתו בקול אומרו בין גואל לרופא וחותם ברוך אתה ה' העונה בעת צרה ומושיע · ויש נוהגים שלא לומר עננו כי אם במנחה שמא יארע לו אונס או שנה ויאכל וישתה וימצא שקרן בתפלתו אבל החזן אומרו גם בשחרית כשהוא חוזר תפלתו בקול שהרי שליח צבור הוא ואי אפשר שלא יהיו בבית הכנסת עשרה שמתענין ובתענית יחיד במנחה אומר ·

אֱלֹהַי בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם הָיָה אָדָם חוֹטֵא וּמַקְרִיב לְפָנֶיךָ קָרְבָּן וּמִתְכַּפֵּר לוֹ · עַכְשָׁיו שֶׁבַּעֲוֹנוֹתֵינוּ אֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם אֵין לָנוּ אֶלָּא תַּעֲנִיּוֹתֵינוּ וּתְפִלּוֹתֵינוּ · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיֶה חֶלְבִּי וְדָמִי שֶׁנִּתְמַעֵט בְּתַעֲנִיתִי כְּאִלּוּ הִקְרַבְתִּי לְפָנֶיךָ קָרְבָּן וְתִרְצֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

סדר ענין שבת

בערב שבת שחרית יש נוהגים שלא ליפול על פניהן לפי שהן צריכין למהר בתפלתן כדי להתעסק ולהשתדל בצרכי שבת אבל אם היה תענית צבור נופלין על פניהן בשחרית ואומרים סליחות ואין בכך כלום אבל במנחה אין נופלים על פניהם אפילו בתענית צבור · והמתענה בערב שבת מתענה ומשלים · וצריך אדם למעט במלאכתו ועסקיו בערב שבת כדי שלא יהיה טרוד במלאכתו ויבא להתבטל מעונג שבת · והעושה מלאכה בערבי שבתות ובערבי ימים טובים מן המנחה ולמעלה אינו רואה סימן ברכה לעולם · לפי שצריך לכבד שבתות וימים טובים בכניסתם וכן במוצאי שבתות וימים טובים אין אדם רשאי לקבוע את עצמו במלאכה ומלאכה שהיא לצורך שבתות וימים טובים או מלאכת שמים מותר אך שלא יתבטל מעונג שבתות וימים טובים · ומנהג לגבות הקופה בכל ערב שבת ותמחוי בכל יום כדי לחלק וליתן לעניים שיהא מצוי בידם מה להוציא לצורך השבת לפי שכשם שאדם חייב להתענג ולשמוח בשבתות וימים טובים כך הוא חייב לשמח העניים וליתן להם מתנות לשבתות וימים טובים · וצריך אדם להוציא הוצאות של שבתות וימים טובים בעין יפה שעל ידי כן הוא מתברך · שכן אמרו חכמינו ז"ל כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה עד ראש השנה · כך חסרונו קצוב לו · חוץ ממה שאדם נותן בשכר סופרים ומשנים · ומה שהוא הוציא לשבתות וימים טובים שאם פיחת פוחתים לו ואם מוסיף מוסיפין לו · ומקרא מלא כתוב וקראת לשבת עונג וגו' וכתיב בתריה אז תתענג על ה' והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב וגו' · וצריך אדם לבשל ולהטמין ולאפות מה שהוא צריך לשבת מבעוד יום כדי שלא יבא לידי ספק חיוב חטאת וכשהוא מטמין לצורך השבת יטמין קודם שקיעת החמה אבל לאחר שקיעת החמה אסור להטמין · וגם כשהוא מטמין מבעוד יום צריך להוסיב את הקדירה על הפטפוט או רחוק מן הגחלים כדי שלא יכנע את הגחלים בשבת בשעת סילוק הקדירה ואם לא עשה כן אסור לסלקה משם למחר מפני שהוא מכניע את הגחלים ומבעירן:

בעל

בעל הבית שעומד עם בניו ובני ביתו והן כולן סמוכין על שלחנו אע"פ שהם חלוקין בדירתן בחצר או בבתים מטלטלין ביניהן מבית לבית דרך החצר ואין צריכין ערוב · ואם כל אחד סומך על שולחנו איש איש בביתו או שאר בני אדם שהן דרין בחצר איש איש בביתו או שהם דרין בבתים סמוכים זה לזה וחלוקין בדירתן ואינן סמוכים על שלחן א' אסור לטלטל מזה לזה ומן הבתים לחצר בלא ערוב · וחצר שדרין שם ב' ישראלים או יותר צריכין לערב ביניהן · ואם לא ערבו אסורין לטלטל מבתיהן לחצר ומן החצר לבתיהן · וכן אם יש חלון ביניהן אסורין לטלטל דרך החלון מזה לזה בלא ערוב ואם ערבו מותרין הן לטלטל מזה לזה בין דרך חצר בין דרך חלון ופתחים · ושיעור החלון שהוא מכשיר לטלטל מבית לבית על ידי ערוב בזמן שהוא ארבעה טפחים על ארבעה טפחים מרובעין אם הוא עגול ויש בהקפו י"ז טפחים פחות חומש שאתה יכול לרבעו מתוך עגולו ארבעה על ארבעה טפחים מצרף את הבתים לערוב · ואם החלון עגול או מרובע פחות מכשיעור זה או אפילו אם הוא ארוך וקטון הרבה שיש בו בתברייתא יותר מארבעה על ארבעה טפחים כיון שאין רבועו שלם כשיעור זה אין מצרף את הבתים לערוב · ואם שכח אחד מבני החצר ולא נתן חלקו בערוב הרי הוא מעכב על שאר בני החצר ואסור להכנים ולהוציא מזה לזה דרך החצר · אבל דרך החלון שביניהן מותרין · ומה תקנתן נותן להם את רשותו שבחצר ואומר להם רשותי שבחצר קנויה לכם · רשותי שבחצר מבוטלת לכם · וא"צ קנין ולא זכייה אחרת אלא בדבור לבד קנוי · והם מותרין להכנים ולהוציא מן החצר לבתיהן ומן בתיהן לחצר · וכן אותו שלא ערב רשאי להוציא מבתיהן לחצר ומן החצר לבתיהן אבל מביתו לחצר אסור להכנים ולהוציא בין לאותן שערבו ובין לאותו שלא ערב · ואם בטל רשותו לאחד מבני החצר שערב הרי הוא כאילו נתנו ובטלו לכלם · ורשאים להכנים ולהוציא דרך החצר כאילו בטלו לכל בני החצר · ואפילו בשבת יכול לבטל להן את רשותו אם לא נתנו ובטלו להן מבעוד יום · וגוי או מומר שהיה דר עם ישראלים בחצר אינו יכול לבטל רשותו וליתנו במתנת חנם אלא צריך להשכיר להן רשותו ואפילו בפחות משוה פרוטה יכולין לשכור ממנו ואפילו אשתו ובניו ואפי' שכירו ולקיטו יכולין להשכירם רשותו · ואימתי צריכים לשכור רשותו של גוי בזמן שדיורין של ישראל חלוקין בחצר · אבל אם היו כמה גוים דרין בחצר וישראל אחד דר ביניהן אינו צריך לשכור רשותן ואינן יכולין לעכב על ידו ומטלטל מביתו לחצר כרצונו · ובית שבין שני חצרות או שבין שני בתים וערב האמצעי עם החיצונים והחיצונים לא ערבו זה עם זה האמצעי מותר עם שניהן והן מותרין עמו · והחיצונים אסורין לטלטל זה עם זה אפילו דרך האמצעי · שכיון שלא ערבו החיצונים זה עם זה אין רשאין לטלטל כלים ששבתו בחצר להוליכן בחצר אחרת אף על פי שהן רשאין להוליכן בבית האמצעי · ואם החיצונים ערבו זה עם זה והאמצעי לא ערב עמהם אין ערובן מועיל כלום שהרי דרך האמצעי אינן רשאין להכנים ולהוציא אלא אם כן דיורי האמצעי יוצאין להם ומבטלין ונותנין להם רשותן · וחצר שפרצתה בעשר אמות אף על פי שהעומד מרובה על הפרוץ אין ערוב מועיל בה · פחות מכן אם העומד מרובה על הפרוץ מערבין · פרוץ מרובה על העומד אין מערבין · וזה סדרו של ערוב נוטלין קמח מן הדיורין שצריכין לערב יחד · ועושין מאותו קמח עוגה אחת ואופין אותה מצה · ואם אפו אותה חמץ מותר · אלא נהגו לאפותה מצה לפי שמשתמרת ימים רבים והיא מתעפשת להפסל ממאכל אדם כדרך החמץ · שכיון שהיא נפסלה ממאכל אדם היה הערוב בטל · ואפילו קטן גובה את הערוב · ואופהו ואין בכך כלום ונוטל הבקי העוגה בידו ומברך עליה ברכה זו :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב :

בְּדֵין יְהֵי שָׁרֵי לָנָא לְאַפּוֹקֵי וּלְעַיּוֹלֵי מִבֵּית פְּלוֹנִי לְבֵית פְּלוֹנִי וּמִבֵּית פְּלוֹנִי לְבֵית פְּלוֹנִי מֵעֲלִית לְתַחְתִּית וּמִתַּחְתִּית לַעֲלִית וּמִן הֶחָצֵר לַבָּתִּים

ומן

וּמִן הַבָּתִּים לְחָצֵר וּמִכָּל הַבָּתִּים שֶׁנָּהֲנוּ בְּעֵרוּב מִזֶּה לָזֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל :

ובערובי בתים אין מזכירין חצר ואם שכחו ולא ברכו על הערוב מותרין להכניס ולהוציא שאין הברכה מעכבת אלא שמצוה לברך · ואחד מבני החצר שעשה עוגה משלו ונתן אותה במתנה לכל בני החצר הרי הוא מתיר בערוב כאילו גבה קמח מכל אחד וא' אך צריך לזכות להן על ידי אחר ואע"פי כן אין ראוי לעשות כן אלא בשעת הדחק כגון ששכחו מלערב והגיע שעת בין השמשות שאין להן פנאי לגבות קמח ולעשות עוגה לערוב שהוא מערב בשלו אבל בשעה שיש להן פנאי לגבות קמח לערוב הנכון לערב בשלהן כדי שלא תשתכח תורת ערוב · ואם נתחלפו דיורי החצר נותן היוצא מן החצר חלקו שבערוב במתנה או במכירה לאותו שנכנס וקונה אותו במשיכה · ואין צריך ערוב אחר · וערובי בתים צריך להניחן באחד מן הבתים שערבו זה עם זה · וכן ערובי חצרות מניחין אותו באחד מן הבתים שבחצר · ואם נתנו את הערוב בבית שאינו נמשך עמהם בערוב הרי הן בלא ערוב ואסורין לטלטל מזה לזה וצריך להניח את הערוב למעלה מעשרה טפחים · וכל זמן שהערוב קיים אין צריכין לעשות עוד ערוב אחר אלא שנהגו לערב מפסח לפסח כדי שלא תשתכח תורת ערוב · ואם אבד או נאכל הערוב מבעוד יום אסורין להכניס ולהוציא עד שיערבו · אבל אם אבד או נאכל משחשיכה מותרין לאותה שבת · ולשבת אחרת צריכין לערב · ולא הוצרכו ערובי בתים וחצרות אלא לשבת ויום הכפורים אבל ליום טוב אינו צריך ערוב :

הכנסת שבת · והדלקת נר של שבת

ערב שבת צריך אדם להקל בסעודה מן המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת בתאוה · ואחר שבשלו ואפו כל צרכן צריכין לחוף את ראשן ולרחוץ בחמין כל גופן או לפחות פניהן ידיהן ורגליהן ולהתעטף בבגדים נאים לכבוד השבת כאדם המתעטף ומתקשט בבגדים נאים להקביל פני המלך · וצריך אדם למשמש בבגדיו ערב שבת עם חשיכה שלא יהו מעות צרורות בכנף בגדו או מחט תחובה בכסותו או דבר אחר שלא יבא להוציאם בשבת · וצריך להדליק את הנרות מבעוד יום בשמן זית זך וצלול ובפתילה מחורכת כדי שיהו דולקין יפה · ואחר כך סמוך לחשיכה נוטל פתילה או נר אחר בידו ומדליקה ומכבה את הנרות ומתקן את הפתילות ומסיר חושכן ומברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת :

ומדליקן ומניח את הנר או את הפתילה מיד · ומצוה להדליק שתי נרות על השלחן אחת כנגד זכור ואחת כנגד שמור · ויחיד שקבל עליו שבת בטעית כסבור שחשיכה כגון שהיה יום המעונן ואחר כך זרחה החמה והרי הוא צריך לתקן את הנרות או לעשות דבר אחר לצורך שבת מותר שהרי בטעות קבל עליו את השבת וקבלת טעות אינה חשובה קבלה אבל אם קבל עליו את השבת בכוונה בלא טעות אסור לעשות כלום · נר שכבה בלילי שבת אסור לומר לגוי להדליקה לפי שכל מלאכה שעושה הגוי לצורך ישראל אסור לישראל ליהנות בה · ואם היה ישראל מתארכן בביתו של גוי והגוי מדליק את הנר לצורך עצמו מותר לישראל ליהנות לאורה שהרי הגוי לצורך עצמו הדליק ואין מטריחין על האדם לצאת מביתו : לפיכך צריך אדם להיות זריז וזהיר בהדלקת הנר שכל זמן שהאורה בבית שמחה בבית · וכן צריך אדם לכבד את הבית ולהציע את המטות ולערוך את השלחן מבעוד יום · שכשהאדם בא לביתו בלילי שבת ומצא נר דולק ושולחנו ערוך ומטתו מוצעת המלאך הטוב משני המלאכים הממונין עליו לשמרו אומר יהא רצון שתהא לשבת אחרת כך · והמלאך הרע עונה אמן בעל כרחו · ואם לא מצא כן הפך הדבור :

בערב שבת במנחה מתפללין כשאר הימים ואין נופלין על פניהם כל עיקר ואפילו בתענית צבור :

סדר ערבית של שבת

בהרבה מקומות נוהגים לומר קודם המעריב פרק במה מדליקין · ואחר כך אומרים בנעימה:

לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה :

שמור וזכור בדבור אחד · השמיענו אל המיוחד · יי אחד ושמו
אחד · לשם ולתפארת ולתהלה : לכה

לקראת שבת לכו ונלכה · כי היא מקור הברכה · מראש
מקדם נסוכה · סוף מעשה במחשבה תחלה : לכה

מקדש מלך עיר מלוכה · קומי צאי מתוך ההפכה · רב לך
שבת בעמק הבכא · והוא יחמול עליך חמלה : לכה

התנערי מעפר קומי · לבשי בגדי תפארתך עמי · על יד בן ישי
בית הלחמי · קרבה אל נפשי גאלה : לכה

התעוררי התעוררי · כי בא אורך קומי אורי · עורי עורי שיר
דברי · כבוד יי עליך נגלה : לכה

לא תבושי ולא תכלמי · מה תשתוחחי ומה תהמי · בך יחסו
עניי עמי · ונבנתה עיר על תלה : לכה

והיו למשסה שוסיך · ורחקו כל מבלעיך · ישיש עליך אלהיך ·
כמשוש חתן על כלה : לכה

ימין ושמאל תפרוצי · ואת יי תעריצי · על יד איש בן פרצי ·
ונשמחה ונגילה : לכה

באי בשלום עטרת בעלה · גם בשמחה (ברנה) ובצהלה · תוך
אמוני עם סגלה · באי כלה באי כלה : תוך אמוני עם
סגלה · באי כלה שבת מלכתא :

מזמור שיר ליום השבת : טוב להודות ליי ולזמר לשמך עליון :
להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות : עלי עשור ועלי
נבל עלי הגיון בכנור : כי שמחתני יי בפעלך במעשי ידיך
ארנן : מה גדלו מעשיך יי מאד עמקו מחשבותיך : איש בער
לא ידע וכסיל לא יבין את זאת : בפרח רשעים כמו עשב ויציצו
כל פעלי און להשמדם עדי עד : ואתה מרום לעולם יי : כי
הנה אויביך יי כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פעלי און :
ותרם כראם קרני בלתי בשמן רענן : ותבט עיני בשורי בקמים
עלי

עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ:
יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אַתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

מתחיל החזן בכונס בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ:

והצבור עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד: והחזן חוזר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר כִּלָּה מַעֲשָׂיו בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּקְרָאֵהוּ שַׁבַּת קֹדֶשׁ מֵעֶרֶב וְעַד עֶרֶב וּנְתָנוֹ מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בּוֹרֵא יוֹמָם וָלַיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר הַמַּעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לַיְלָה הַמַּבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ וּשְׁמוֹ אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:
אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהַבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ תֵּן בְּלִבֵּנוּ לָשִׂיחַ בְּחֻקֵּי רְצוֹנְךָ · וְנִשְׂמַח וְנַעֲלוֹז בְּדִבְרֵי תַּלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ (וְחֻקּוֹתֶיךָ) לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסֵר מִמֶּנּוּ עַד נֶצַח נְצָחִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ואומרים קרית שמע בסוף בדף י"ד

וֶאֱמוּנָה בַּשְּׁבִיעִי קִיַּמְתָּ גָּזַרְתָּ דִּבַּרְתָּ הִקְשַׁבְנוּ וְשָׁמַעְנוּ זָכוֹר חֶמְדַּת טְהוֹרִים יְרֻשָּׁה כְּתוּבָה הִיא לְרֹאשׁ אַרְבָּעָה מֵעֵת נְתוּנָה שָׂמַח בָּהּ לֵב יְשׁוּרוּן עֵדָה פְּדוּיָה צְדָקָה קָנִיתָ רוֹמַמְתָּ שַׁבָּת תָּמִיד בֵּינְךָ וּבֵינֵינוּ אוֹת הִיא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עוֹלָמְךָ תִּקַּנְתָּ וּבַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ לְמַעַן שֶׁתָּנִיחַ לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ שִׁבְּחוּ וְזִמְּרוּ בָּרוּךְ הוּא · מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר

בקדש

בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא : שׁוֹמְרֵי שְׁבִיעִי רָאוּ גְבוּרוֹתֶיךָ עַל הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : תָּחִישׁ יְשׁוּעָה לְשׁוֹמְרֵי עֲנוּגָה תִּפְדֶּה לְצֹאנְךָ וְאַל יִהְיוּ עוֹד לְבִזָּה כַּכָּתוּב וְהוֹשַׁעְתִּי לְצֹאנִי וְלֹא תִהְיֶינָה עוֹד לָבַז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה שֶׁהִיא טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ (מְהֵרָה) לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וַאֲנָחָה · וּשְׁבוֹר (וְהָסֵר) שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם · וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן :

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ : ואומר חצי קדיש

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ·

בשבת תשובה אומרים זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ (אֱלֹהִים חַיִּים) אֵל חַי :

מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם : אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ·

בשבת תשובה אומרים מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן (הָרַחֲמִים) זוֹכֵר יְצוּרֶיךָ (זוֹכֵר יְצוּרָיו)

ברחמים

כְּרַחֲמִים לְחַיִּים מֵמִית וּמְחַיֶּה:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

בשבת תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

וּמֵאַהֲבָתְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָהַבְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וּמֵחֶמְלָתְךָ מַלְכֵּנוּ שֶׁחָמַלְתָּ עַל בְּנֵי בְרִיתֶךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה לִגְדוּלָּה וְלִגְבוּרָה וְלִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה וְלַעֲבוֹדָה וּלְהוֹדָאָה וְלָתֵת לָנוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם מֵאִתָּךְ:

רבים כוהגים לומר במקום ומאהבתך אתה קדשת

אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לִשְׁמֶךָ תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וּבֵרַכְתּוֹ מִכָּל הַיָּמִים וְקִדַּשְׁתּוֹ מִכָּל הַזְּמַנִּים וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ · וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

בראש חדש ובחול המועד אומרים זה

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה וְיֵרָצֶה יִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד · וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַםִ עִירֶךָ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן · בראש חדש בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה · בחול המועד של פסח בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · בחול המועד של סוכות בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה · לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה ·

והושיענו

וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז ׃
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל
חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל
נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת
עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ ׃ הַמְּרַחֵם כִּי לֹא
תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׃ לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא
עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ:

בחנוכה אומרים

עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל
הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:
בִּימֵי מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת
יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם ׃ רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם
נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ
שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ ׃ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כַּךְ
בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ
נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה ׃ וְכַשֵּׁם
שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה:

בשבת תשובה אומרים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת כַּעַסְךָ ׃ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב
וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה וְכָל מַחֲלָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ׃

כשמיליה נוהגים לומר כאן וכתוב ׃

כֹּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה ׃ וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת:
בשבת תשובה אומרים וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ

נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

בשבת תשובה אומרים וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פַּרְנָסָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה חֵן וָחֶסֶד נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן :

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

ואחר כך עומדים ואומרים

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

החזן אומר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל (בשבת תשובה אומר הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ הַשְּׁבִיעִי הַמֵּנִיחַ בִּקְדוּשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה נָא בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת :

ויחיד המתפלל בלילי שבת אומר ויכולו ואינו אומר ברכה אחת מעין שבע ויחיד שטעה בלילי שבת ולא התפלל של שבת וכיון לבו עם שליח צבור ברכה אחת מעין שבע אומרים הגאונים חלקם בחיים שאין צריך לו לחזור ולהתפלל · ויחיד הטועה ומתחיל של חול בשבת ונזכר שהוא שבת גומר אותה הברכה וחוזר לשל שבת · ודין ויכולו לאומרו בעמידה בין יחיד בין צבור · ויום טוב שחל להיות בלילי שבת אומר ויכולו ואין מזכירין של יום טוב בברכה אחת מעין שבע :

ואומר החזן קדיש תתקבל · ואחר כך נהגו לשנות פרק זה ממסכת שבת

בַּמֶּה מַדְלִיקִין וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִין · אֵין מַדְלִיקִין לֹא בְלֶכֶשׁ וְלֹא בְחוֹסֶן · וְלֹא בְכָלָךְ · וְלֹא בִפְתִילַת הָאִידָן · וְלֹא בִפְתִילַת הַמִּדְבָּר · וְלֹא בִירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם · לֹא בְזֶפֶת וְלֹא בְשַׁעֲוָה וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק · וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה · וְלֹא בְאַלְיָה · וְלֹא בְחֵלֶב · נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבוּשָּׁל וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד מְבוּשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ : אֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב · רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת · וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין · בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים · בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת · בְּשֶׁמֶן דָּגִים · בְּשֶׁמֶן פַּקּוּעוֹת בְּעִטְרָן וּבְנֵפְטְ · רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבַד : כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִשְׁתָּן וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִשְׁתָּן · פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר טְמֵאָה הִיא וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה הִיא וּמַדְלִיקִין בָּהּ : לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה וִימַלְּאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת אֲפִילוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר · אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד : לֹא יְמַלֵּא אָדָם קְעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר : הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא · מִפְּנֵי גוֹיִם מִפְּנֵי לִסְטִים מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה וְאִם בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן פָּטוּר · כְּחָס עַל הַנֵּר · כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן · כְּחָס עַל הַפְּתִילָה חַיָּב · וְרַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן חוּץ מִן הַפְּתִילָה · מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂה פֶּחָם : עַל שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת נָשִׁים מֵתוֹת בְּשַׁעַת לֵדָתָן · עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בְּנִדָּה וּבְחַלָּה · וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר : שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה עִשַּׂרְתֶּן · עֵרַבְתֶּן · הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר · סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ חֲשֵׁכָה · אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי · וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים ·

ואין

וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת · אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדְּמַאי וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ אַל תִּקְרֵי בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ : יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ : לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ : לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ : וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל : (שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :)

ואומר עלינו לשבח · וקדיש בלא תתקבל · ואחר כך אומרים ·

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח · נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל מְצִיאוּתוֹ · אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ · נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדּוּתוֹ · אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ : קַדְמוֹן לְכָל דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא · רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ : הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצָר · יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ : שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ : לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד · נָבִיא וּמַבִּיט אֶת תְּמוּנָתוֹ : תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל · עַל יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ : לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר · דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ : צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ · מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמוּתוֹ : גּוֹמֵל לְאִישׁ חָסִיד כְּמִפְעָלוֹ · יִתֵּן לְרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ : יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִים מְשִׁיחֵנוּ · לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ · מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרוֹב חַסְדּוֹ · בָּרוּךְ עֲדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ : אֵלֶּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֵם עִקָּרִים · יְסוֹד תּוֹרַת מֹשֶׁה וּנְבוּאָתוֹ :

ויש אומרים גם כן אדון עולם

בָּרוּךְ יְיָ אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֵּר לֹא נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ :

ואומר יהי ה' אלהינו עמנו וכו' · והולכים לבתיהם לשלום :

סדר שחרית של שבת

בשחרית משכימין ומברכין כל אחד ואחד בפני עצמו הברכות שהוא רגיל לברך בכל יום והן כתובים למעלה על סדר מאה ברכות · וקורין איש לעצמו פרשת היום שנים מקרא ואחד תרגום לפי שאדם צריך להשלים פרשיותיו עם הצבור · וכל המשלים פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום מאריכין לו ימיו ושנותיו · וגם נכון לפרש אותה כל אחד ואחד לפי הלעז שלו איש איש כלשונו · ובאין לבית הכנסת ואומרין הזמירות בקול ובנעימה עד אמן ואמן ואחר כך אומרים :

מזמור

מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ: עִבְדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה: דְּעוּ כִּי יְיָ הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ: בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: כִּי טוֹב יְיָ לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ:

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

הודו

הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו : שִׁירוּ לוֹ
זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאֹתָיו : הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח
לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ : דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד : זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו
אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ : זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו : הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו : זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר : אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק :
וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ
כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם : בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ :
וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר : לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ
לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים : אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל
תָּרֵעוּ : שִׁירוּ לַייָ כָּל הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ : סַפְּרוּ
בַגּוֹיִם · אֶת כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו : כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל
מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים : כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים ·
וַייָ שָׁמַיִם עָשָׂה : הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ : הָבוּ לַייָ
מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז : הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ
מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ : חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל
הָאָרֶץ אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט : יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ : יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר
בּוֹ : אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ :
הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ : בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ
כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ :

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד : הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מַגִּיד הָרָקִיעַ : יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְלַיְלָה יְחַוֶּה
דָּעַת : אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם : בְּכָל הָאָרֶץ יָצָא
קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם : וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא
מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח : מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ
עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ

עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו: הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב: שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל יִמְשְׁלוּ בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

ביום טוב מוסיפין זה המזמור

יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים: עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ: אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו: הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל הָאָרֶץ: הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יֵבֹשׁוּ כָּל עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים: שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ: כִּי אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם: אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה: שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּייָ וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ: ע"כ

יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ: יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן לָמוֹ: יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל עֲלִילוֹתָם: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: אַתָּה יְיָ לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי: תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים

מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: קַוֵּה אֶל יְיָ חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל יְיָ: אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים: עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ: מִגְדַּל עֹז שֵׁם יְיָ בּוֹ יָרוּץ צַדִּיק וְנִשְׂגָּב: עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שֹׂנְאַי וְיֵבֹשׁוּ כִּי אַתָּה יְיָ עֲזַרְתַּנִי וְנִחַמְתָּנִי: וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם: וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָיו: וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל שׁוֹבֵיהֶם: הוֹשִׁיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה כִּי מָלַךְ יְיָ צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְיָ קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ: בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ: שֶׁעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל אֱלֹהִים: כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה: שָׁלַח אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר:

כִּי

כִּי יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֶשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת יְיָ: בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה · בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם · בָּרוּךְ אֵל חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח · בָּרוּךְ עֹשֶׂה בְרֵאשִׁית · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת · בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו · בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל · בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַמְהֻלָּל הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר בְּפִי עַמּוֹ וּבִלְשׁוֹן כָּל חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו · וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְרוֹמִמְךָ וּנְגַדֶּלְךָ וְנַמְלִיכְךָ וְנַזְכִּיר אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חַי הָעוֹלָמִים מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עֲדֵי עַד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ביום טוב כשחל בימות השבוע מתחילין מטוב להודות

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ: יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת

קולָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֻצוּ עֵצָה וְתֻפָר דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֺן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת יְיָ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו: תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדוּלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ

לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ: עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְיָ אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת יְיָ הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל

מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ: כִּי רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כהתי״ה

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה

עשית

עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיַּאֲמִינוּ בַּיְיָ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַייָ
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי
וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ
בְיַם סוּף: תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ אָבֶן: יְמִינְךָ
יְיָ נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב:
וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ:
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ
נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג
אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק
חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי: נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ
כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים: מִי כָמֹכָה
בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ:
נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ:
שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי
פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ
רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל
עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד יַעֲבֹר
עַמְּךָ יְיָ עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְּדָשׁ

אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃
כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם׃ וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ הַמְּלוּכָה׃ וְכָתוּב וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃

ואומר כל ברוכי בסוף בדף ג׳

יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃ מַלְכוּתְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר׃ שֶׁאַתָּה הוּא אַדִּיר בִּקְדוּשָּׁה וּלְךָ נָאֶה הַמְּלוּכָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃ אֲבָרְכָה אֶת יְיָ בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃ דָּרַשְׁתִּי אֶת יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃ הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃ טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ׃ יְראוּ אֶת יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃ כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב׃ לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם׃ מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃ עֵינֵי יְיָ אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָם הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ׃ שֹׁמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ׃

נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ ׳ וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ (תָּמִיד) ׳ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה הוּא אֵל ׳ וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל מְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אַתָּה׃

כיוס טוב מוסיפין

אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֱלוֹהַּ כָּל בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרוֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים וַיְיָ (עֵר) לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ רְדוּמִים (נ"א נִרְדָּמִים) סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים:

וּלְךָ (לְבַדְּךָ) אֲנַחְנוּ מוֹדִים: אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם · וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו · וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת: אֵין אָנוּ מַסְפִּיקִין לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת שְׁמֶךָ (מַלְכֵּנוּ) עַל אַחַת מֵאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת (פְּעָמִים) הַטּוֹבוֹת (נִסִּים וְנִפְלָאוֹת) שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ) וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָאִים רָעִים וְרַבִּים דִּלִּיתָנוּ · וְעַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוּנוּ אַל יַעַזְבוּנוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָכֵן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּנוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ · הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ אֶת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ כִּי כָל פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה · וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ · כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ: כו"ט מוסיפין

מִי יִדְמֶה לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָּךְ וּמִי יַעֲרוֹךְ לָךְ וּמִי יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרוֹתֶיךָ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ הַגָּדוֹל וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ הַגִּבּוֹר לָנֶצַח נוֹרְאוֹתֶיךָ נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְבָרֵךְ אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ וְדָוִד עַבְדְּךָ אָמַר לְפָנֶיךָ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ:

מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוֹזְלוֹ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי (כָּל)	יְ	שָׁרִים	תִּתְ	ר	וֹמָם:
וּבְדִבְרֵי	צַ	דִּיקִים	תִּתְ	בָּ	רַךְ:
וּבִלְשׁוֹן (כָּל)	חֲ	סִידִים	תִּתְ	קַ	דָּשׁ:
וּבְקֶרֶב	קְ	דוֹשִׁים	תִּתְ	הַ	לָּל:

וּבְמַקְהֲלוֹת

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יִתְפָּאַר שִׁמְךָ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר וּלְקַדֵּשׁ עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת שֶׁאָמַר דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדוּלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדוּשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת׃ אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים אָמֵן׃

ואומר החזן

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ׃ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ׃ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם לְעָלְמֵי עָלְמַיָּא (וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) יִתְבָּרַךְ׃ וְיִשְׁתַּבַּח׃ וְיִתְפָּאַר׃ וְיִתְרוֹמַם׃ וְיִתְנַשֵּׂא׃ וְיִתְעַלֶּה׃ וְיִתְהַדָּר׃ וְיִתְהַלָּל׃ שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׃ לְעֵילָּא לְעֵילָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא׃ שִׁירָתָא׃ תֻּשְׁבְּחָתָא׃ וְנֶחָמָתָא׃ דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן׃

וכורע כריעה גדולה ואומר בנעימה בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

והצבור עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וגם החזן יחזור זה אחר הצבור

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל אוֹר עוֹלָם אוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי׃ הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ׃ הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח׃ וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ וּמוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ׃ וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים׃ הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ׃ וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ

מלאה

מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְהֻלָּל הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין עֲרוֹךְ לָךְ וְאֵין זוּלָתֶךָ אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וְאֵין דּוֹמֶה לָּךְ: אֵין עֲרוֹךְ לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ · וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים: אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים · בָּרוּךְ (הוּא) וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם דַּעַת וּתְבוּנָה סוֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ · וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ · חֶסֶד וְרַחֲמִים מָלֵא כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם בְּדֵעָה (נ״א בְּדַעַת) בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל · כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם שָׂשִׂים בְּבוֹאָם · עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם · פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם · תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

כי״ט מקהילין סמך וגו׳

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת זֶה שִׁיר וְשֶׁבַח לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו וְשֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לְמֶלֶךְ שֶׁנָּתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ:

שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת וְעַל כָּל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהַמְּאוֹרוֹת אֲשֶׁר יָצַרְתָּ הֵמָּה יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד קוֹל בְּדִבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ

עוֹלָם כֻּלָּם אֲהוּבִים ׳ כֻּלָּם בְּרוּרִים ׳ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים ׳ כֻּלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנֵהֶם : וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה ׳ וּמְבָרְכִים ׳ וּמְשַׁבְּחִים ׳ וּמְפָאֲרִים ׳ וּמַקְדִּישִׁים אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה בִּנְעִימָה וּבִקְדוּשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּיִרְאָה וְאוֹמְרִים ׳ קָדוֹשׁ ׳ קָדוֹשׁ ׳ קָדוֹשׁ ׳ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ כֻּלָּם בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ :

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם לָעַד זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת ׳ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת ׳ בַּעַל מִלְחָמוֹת ׳ זוֹרֵעַ צְדָקוֹת ׳ נוֹרָא תְהִלּוֹת ׳ בּוֹרֵא רְפוּאוֹת ׳ מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת ׳ אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת ׳ הַמְחַדֵּשׁ טוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׳ וּבְחַסְדּוֹ נְתָנָם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בָךְ : וַתְּלַמְּדֵם לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן ׳ הַמְרַחֵם רַחֵם נָא עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וְלִשְׁמֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ לְמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ ׳ כִּי שֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת נִקְרָא עָלֵינוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ : הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תָּרִים קַרְנֵנוּ וְתַמְלִיךְ עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי בְךָ בָּטַחְנוּ לֹא נֵבוֹשׁ וּבְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל חָסִינוּ לֹא נִכָּלֵם וְלֹא נִכָּשֵׁל לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עַד ׳ כִּי אָבִינוּ וֵאלֹהֵינוּ אַתָּה וְרַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הָרַבִּים אַל יַעַזְבוּנוּ נֶצַח סֶלָה וָעֶד וְנָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ ׳ וְהָבֵא עָלֵינוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם מְהֵרָה מֵאַרְבַּע

כנפות

כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה · וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ (מַלְכֵּנוּ) לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בֶּאֱמֶת וּבְאַהֲבָה ·
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

ויאריך מאד באחד ויכוין להמליך הקב"ה למעלה ולמטה וד' רוחות העולם :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : ואומר בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : ע"כ וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל · לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב · בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה · אַף יְיָ בָּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם · מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם · אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל · לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם · אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם · אֹתָם · אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל צִיצִת הַכָּנָף · פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם · אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם · אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׂיתֶם · אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם · אֶת כָּל מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְיָ

אלהיכם

אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם ׳ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם :

יחזקאל עונים אֱמֶת : וחוזר הש"ץ יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת :

וְיַצִּיב ׳ וְנָכוֹן ׳ וְקַיָּם ׳ וְיָשָׁר ׳ וְנֶאֱמָן ׳ וְאָהוּב ׳ וְחָבִיב ׳ וְנֶחְמָד ׳
וְנָעִים ׳ וְנוֹרָא ׳ וְאַדִּיר ׳ וּמְתֻקָּן ׳ וּמְקֻבָּל ׳ וְטוֹב ׳ וְיָפֶה ׳
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד ׳ אֱמֶת הוּא אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ
צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם וְכִסְאוֹ
נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת ׳ וּדְבָרָיו חַיִּים וְקַיָּמִים
וְנֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עָלֵינוּ עַל אֲבוֹתֵינוּ עַל
בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ ׳ עַל
הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חֹק וְלֹא
יַעֲבוֹר ׳ אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ
גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ צוּרֵנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ
מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלֹהִים עוֹד זוּלָתֶךָ :

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ
עַד אַפְסֵי אָרֶץ ׳ אֱמֶת אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע אֶל מִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ
וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ ׳ אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל
וְגִבּוֹר לָרִיב אֶת רִיבָם ׳ אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא
אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ : אֱמֶת מִמִּצְרַיִם
גְּאַלְתָּנוּ כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ בְּכוֹרְךָ גָּאַלְתָּ יַם סוּף בָּקַעְתָּ זֵדִים
טִבַּעְתָּ יָם לְיַבָּשָׁה שַׂמְתָּ וִידִידִים עָבְרוּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד
מֵהֶם לֹא נוֹתָר ׳ עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים לָאֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לַמֶּלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא
חַי וְקַיָּם גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים מַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים
וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵת שַׁוְעָם אֵלָיו
תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם : מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא ׳ שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
לְשִׁמְךָ (הַגָּדוֹל) עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ

יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּגְלַל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים וְתָבִיא גְאוּלָה לִבְנֵי בְנֵיהֶם כִּי מֵעוֹלָם אַתָּה גוֹאֵל בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

ועומדים ומתפללים בלחש

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק אֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׃

בשבת תשובה אומרים זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ (אֱלֹהִים חַיִּים) אֵל חַי:

מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ׃

בשבת תשובה אומרים מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן (הָרַחֲמִים) (זוֹכֵר יְצוּרָיו) וְזוֹכֵר יְצוּרֶיךָ בְּרַחֲמִים לְחַיִּים מֵמִית וּמְחַיֶּה:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

ויש נוהגים לומר במקום כתר | ובחזרה שליח צבור יאמר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) | נַקְדִּישָׁךְ וְנַעֲרִיצָךְ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד
הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) | שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ
קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ | קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב על יד וגו'

יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר ׃ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר ׃ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

בשבת תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

ישמח

ישמח משה במתנת חלקו · כי עבד נאמן קראת לו אלהינו ·
כליל תפארת בראשו נתת · בעמדו לפניך על הר סיני ·
ושני לחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת · וכן
כתוב בתורתך : ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת
לדרותם ברית עולם : ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי
ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת
וינפש : ולא נתתו יי אלהינו לגויי הארצות ולא הנחלתו מלכנו
לעובדי אלילים · גם במנוחתו לא ישכנו ערלי לב (ערלים) · כי
לישראל עמך נתתו באהבה · ולזרע יעקב אשר בם בחרת עם
מקדשי שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו
וקדשתו חמדת ימים אותו קראת זכר למעשה בראשית :

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך ותן
חלקנו בתורתך שבענו מטובך שמחנו בישועתך וטהר
לבנו לעבדך באמת והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת
קדשך וישמחו בך כל ישראל מקדשי שמך ברוך אתה יי מקדש
השבת :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ואל תפלתם שעה והשב העבודה
לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך : בר"ח ובחול המועד אומרים זה
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא יגיע יראה וירצה ישמע ויפקד ·
ויזכר זכרוננו וזכרון אבותינו וזכרון ירושלים עירך וזכרון משיח
בן דוד עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן
לחסד ולרחמים ולרצון · בראש חדש ביום ראש החדש הזה · בחול המועד של
פסח ביום חג המצות הזה · בחול המועד של סוכות ביום חג הסכות הזה · לרחם
בו עלינו ולהושיענו · זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה ·
והושיענו בו לחיים טובים בדבר ישועה ורחמים וחוס וחננו ורחם עלינו
והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

ותחזינה עינינו בשובך לציון ולירושלים עירך ברחמים כמאז ·
ברוך אתה יי המחזיר ברחמיו שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך שאתה הוא
יי אלהינו ואלהי
אבותינו

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו
ולוחשין ואומרים

מודים

אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם
עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם
הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ
הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ כִּי
מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא
הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ ׃

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל
בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ
וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע
כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם
עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל
הַהוֹדָאוֹת ׃

בחנוכה אומרים

עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה ׃
בִּימֵי מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם · רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בָּעוֹלָם · וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה · וּכְשֵׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה ׃

בשבת תשובה אומרים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת כַּעַסְךָ · כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה וְכָל מַחֲלָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ ׃

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ·

בויניציאה נוהגים לומר כאן וכתוב ׃

כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת ׃

בשבת תשובה אומרים וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת ׃

ובחזרת תפלת צבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל

יָדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

בשבת תשובה אומרים וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פַּרְנָסָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה חֵן וָחֶסֶד נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן : ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

ואחר שהתפללו בלחש החזן מסדיר התפלה בקול רם להשמיע לרבים ואומר כתר יתנו לך וברכת כהנים ואומר קדיש גמור וכלל זה יהיה בידך לקדיש שלפני ס"ת כל יום שיש בו מוסף גומרים אותו ויום שאין בו מוסף מקדשין עד לעילא ומוציאין ספר תורה בכבוד ועומדין על רגליהם ואומר החזן והצבור עמו מזמורים לסדר היום · כגון מזמור שיר ליום השבת · הלא פרוש או מאין כמוך · וחסדי ה׳ ואומר גדלו וכו׳ · ומניח ס"ת על הבימה ואח"ך אומר ותגלה מלכותו עלינו כסדר הכתוב בחול · וקורין בתורה בפ׳ השבוע ז׳ בני אדם אין פוחתין מהם אבל מוסיפין עליהם כפי רצון הקהל · ולאחר קריאת התורה אומר החזן קדיש עד לעילא · ועומד המפטיר וקורא בתורה בסוף הפרשה וחוזר על קריאתו של אחרון · הקורא בתורה לא יפחות משלשה פסוקים ומברך לפניה ולאחריה ואח"ך מפטיר בדומה לענין הפרשה · ושבת שקוראין שתי פרשיות מפטירין בשל אחרונה · ואין המפטיר רשאי להפטיר בנביא אלא אם הוא קורא בתורה תחילה ואחר שקרא בתורה אינו רשאי להתחיל להפטיר בנביא עד שיגלל ספר תורה · והמפטיר בנביא מברך לפניה ולאחריה : ואין המפטיר בנביא רשאי לסלק ספר הנביאים מלפניו עד שיגמור כל ברכותיו כדי שיראה

סירלה על מה הוא מברך · לאחר שמפטיר וגמר ברכותיו מזכירים נשמות ומברכים את העוסקין בתורה ובצרכי צבור ואומר ·

מי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶת כָּל קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם וּמִי שֶׁמְּתַקְּנִין בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה וְהַבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וְהַנּוֹתְנִים שֶׁמֶן לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה וּמְזוֹנוֹת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לַעֲנִיִּים וְהָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת וְהָעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר לְשֵׁם שָׁמַיִם וּבֶאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיִסְלַח לְכָל עֲוֹנָם וְיִרְפָּא לְכָל גּוּפוֹתֵיהֶם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן :

מי שֶׁבֵּרַךְ אִמּוֹתֵינוּ שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה הוּא יְבָרֵךְ אֶת כָּל בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹשָׂה מְעִיל אוֹ מִטְפַּחַת לִכְבוֹד הַתּוֹרָה וְהַמְתַקֶּנֶת נֵר לִכְבוֹד הַתּוֹרָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָהּ וְיִתֵּן לָהּ גְּמוּלָהּ הַטּוֹב וְנֹאמַר אָמֵן :

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים לְטוֹבָה אֶת נֶפֶשׁ כָּל שְׁכִבֵי (שׁוֹכְבֵי) עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עִם נֶפֶשׁ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אֲבוֹתֵינוּ וְעִם נֶפֶשׁ שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ לְנַפְשׁוֹתָם זְכִירָה בְּהֶקְדֵּשׁ יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם בְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן :

בשבת שלפני ראש חדש מכריזין ואומרים

מי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ וִיקַבֵּץ אוֹתָנוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמַר אָמֵן : כַּךְ גָּזְרוּ רַבּוֹתֵינוּ הַמְכוּבָּדִים שֶׁנַּכְרִיז בִּפְנֵי הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁיִּהְיוּ יוֹדְעִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רֹאשׁ חֹדֶשׁ פלוני בְּחֶשְׁבּוֹן רַבּוֹתֵינוּ יום פלוני · ויום פלוני · הָרַחֲמָן יְשַׂמַּח אוֹתָנוּ וִיקַבֵּץ אוֹתָנוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמַר אָמֵן : ע"כ

אַחֵינוּ יִשְׂרָאֵל וַאֲנוּסֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה הַמָּקוֹם (בְּרַחֲמָיו) יְרַחֲמֵם וְיָחוֹן אוֹתָם בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל וְיוֹשִׁיעֵם וְיוֹשִׁיעֵנוּ וְיוֹצִיאֵם וְיוֹצִיאֵנוּ מִצָּרָה לִרְוָחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה (בְּקָרוֹב) וְנֹאמַר אָמֵן :

יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ : כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה יְיָ אֱלֹהָי : לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : מָגִנֵּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים הַבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ : יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ :

כשיבא ראש חדש שני ימים אומר כמו שכתבנו וחותם ביום אחרון שהוא עקר לקביעת המועדים והלומות · ושבת שמכריזין בו ראש חדש תמוז וראש חדש אב אין אומרים מי שעשה נסים אלא מתחילין כך גזרו · לפי שאירע בם צרות לישראל · ומחזירין ספר תורה לארון ואומר החזן קדיש לעילא · ומתפללין תפלת מוסף בלחש :

תפלת מוסף של שבת

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׃

בשבת תשובה אומרים זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ (אֱלֹהִים חַיִּים) אֵל חַי :

מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ׃

בשבת תשובה אומרים מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחְמָן (הָרַחֲמִים) זוֹכֵר יְצוּרֶיךָ (זוֹכֵר יְצוּרָיו) בְּרַחֲמִים לְחַיִּים מֵמִית וּמְחַיֶּה :

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

ובחזרה שליח צבור אומר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ כַּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר ׃ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן (בְּרַחֲמָיו) לְעַמּוֹ הַמְיַחֲדִים אֶת שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר תָּמִיד בְּכָל יוֹם פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים ׃ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי ׃ לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם : (בי"ט יוסיף אֱלֹהִים אֵל עֶלְיוֹן הַשּׁוֹכֵן בִּמְרוֹם חֶבְיוֹן הָשֵׁב שְׁכִינָתֶךָ (שְׁכִינַת מַלְכוּתְךָ) בִּמְהֵרָה לְצִיּוֹן :) וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר ׃ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל

וקדוש

וְקָדוֹשׁ אַתָּה ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

בשבת תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

תִּכַּנְתָּ שַׁבָּת רָצִיתָ קָרְבְּנוֹתֶיהָ צִוִּיתָ פֵּירוּשֶׁיהָ עִם סִדּוּרֵי נְסָכֶיהָ מְעַנְּגֶיהָ לְעוֹלָם כָּבוֹד יִנְחָלוּ טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גְּדֻלָּה בָּחָרוּ ׳ אָז מִסִּינַי נִצְטַוּוּ עָלֶיהָ וַתְּצַוֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב בָּהּ קָרְבַּן מוּסַף שַׁבָּת כָּרָאוּי :

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ (בְשִׂמְחָה) לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין כְּסִדְרָן וּמוּסָפִין כְּהִלְכָתָן וּמוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנָךְ ׳ כְּמָה שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתָךְ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדָּךְ מִפִּי כְבוֹדָךְ כָּאָמוּר :

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ :

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתָךְ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבָךְ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתָךְ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבָךְ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתָךְ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בָךְ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׳ וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדָךְ

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לפניך

בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׳ לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ :

לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת :

בחנוכה אומרים

עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְמַן הַזֶּה :

בִּימֵי מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם ׳ רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָם ׳ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה ׳ וְכַשֵּׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה :

בשבת תשובה אומרים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת כַּעַסְךָ ׳ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה וְכָל מַחֲלָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ׳

בויניציאה נוהגים לומר כאן וכתוב ׳

כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה ׳ וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת :

בשבת תשובה אומרים וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

ובחזרה סליח צבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ ׳ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ

כאמור

כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בשבת תשובה אומרים וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פַּרְנָסָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה חֵן וָחֶסֶד נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם: וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

והחזן אומר קדיש גמור ואחר כך אומרים

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ · אֵין כַּאדוֹנֵנוּ · אֵין כְּמַלְכֵּנוּ · אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ · מִי כַאדוֹנֵנוּ · מִי כְמַלְכֵּנוּ · מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ · נוֹדֶה לַאדוֹנֵנוּ · נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ · נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ · בָּרוּךְ אֲדוֹנֵנוּ · בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ · בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ · אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵנוּ · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ: אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: (אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ · אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד:)

ואומר פטום הקטורת ועלינו לשבח · ואומר החזן קדיש בלא תתקבל · ויגדל וברוך ה' אשר נתן

נתן מנוחה לעמו ישראל · יהי ה' אלהינו עמנו וכו' · ואחר כך הולכים לבתיהם לשלום : בכל מקום שאומרים שם דברי תורה או ברייתא או מימרא של גמרא אומר קדיש על דאמירן בעלמא ואחר כך אומר ·

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא קַדִּשְׁתָּא דִּי בְּאַתְרָא הָדֵין וְדִי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמִין וּמְזוֹנֵי רְוִיחִין מִן קֳדָם מָרֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן : ואומר יהא שלמא רבא וכו'

וכבוד סעודת שחרית קודמת לכבוד סעודת לילה ואסור להתענות בשבת אם לא על ידי חלום · ואם התענה בשבת תענית חלום צריך לו להתענות גם למחר באחד בשבת כדי שיתכפר לו עון בטול עונג שבת · והמתענה בשבת אומר עננו אחר המברך עמו ישראל בשלום ואינו חותם · ואומר במנחה אלהי בזמן שבית המקדש קיים כמו שכתוב למעלה בדף כ"ט ע"ב :

מנחה של שבת

אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְיָ מְכֻבָּד וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר : אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר : מַה נָּאווּ עַל הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מַשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ : גִּילִי מְאֹד בַּת צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת יְרוּשָׁלַםִ הִנֵּה מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל חֲמוֹר וְעַל עַיִר בֶּן אֲתֹנוֹת : הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאוֹם יָבוֹא אֶל הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה בָא אָמַר יְיָ צְבָאוֹת : הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְיָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם : הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְיָ וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ : בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה שְּׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרְאוֹ יְיָ צִדְקֵנוּ : וְיָשְׁבוּ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בָהּ אֲבוֹתֵיכֶם וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם : וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם וּנְתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם וְנָתַתִּי אֶת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם : וְהָיָה מִשְׁכָּנִי

עליהם

עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל בִּהְיוֹת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם:

ואומרים (פטום הקטורת) אשרי ובא לציון והחזן אומר קדיש עד לעילא ואח"ך אומרים ׳

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: והצבור עונין כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ ׳ אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ:

ומוציאין ס"ת וקורין בו שלשה בני אדם בפרשת השבוע הבאה וקודם שגוללים ס"ת אומרים המזמור הזה ויש אומרים אותו בהוצאת ספר תורה ׳

הַלְלוּיָהּ אוֹדֶה יְיָ בְּכָל לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה: גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְיָ דְּרוּשִׁים לְכָל חֶפְצֵיהֶם: הוֹד וְהָדָר פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד: זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ: טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל פִּקּוּדָיו: סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר: פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְיָ שֵׂכֶל טוֹב לְכָל עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד:

וגוללין ס"ת ואומר החזן יהי רצון ׳ ואומר יהללו ׳ וקדיש עד לעילא ומתפללין בלחש ׳

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק אֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׳

בשבת תשובה אומרים זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ (אֱלֹהִים חַיִּים) אֵל חַי:

מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ׳

בשבת תשובה אומרים מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן (הָרַחֲמִים) (זוֹכֵר יְצוּרָיו) זְכוֹר יְצוּרֶיךָ

ברחמים

בְּרַחֲמִים לְחַיִּים מִמִּית וּמְחַיֶּה:
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

וכחזרה שליח צבור יאמר ויש נוהגים לומר במקום כתר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) נַקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד
הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ
קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב על יד וגו'
יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

בשבת תשובה אומרים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ תִּפְאֶרֶת גְּדֻלָּה וַעֲטֶרֶת יְשׁוּעָה מְנוּחָה וּקְדוּשָּׁה לְעַמְּךָ נָתַתָּ · אַבְרָהָם יָגֵל יִצְחָק יְרַנֵּן יַעֲקֹב וּבָנָיו יָנוּחוּ בוֹ מְנוּחַת אַהֲבָה וּנְדָבָה מְנוּחַת אֱמֶת וֶאֱמוּנָה מְנוּחַת שָׁלוֹם הַשְׁקֵט וָבֶטַח מְנוּחָה שְׁלֵמָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה בָּהּ · יַכִּירוּ בָנֶיךָ וְיֵדְעוּ כִּי מֵאִתְּךָ הִיא מְנוּחָתָם וּלְמשֶׁה עַבְדְּךָ מִסִּינַי אָמַרְתָּ פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִיחוֹתִי לָךְ:
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבְךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתְךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבָּת קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

בראש חדש ובחול המועד אומרים זה

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה וְיֵרָצֶה יִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד · וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַםִ עִירָךְ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ

בן

בן דוד עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן לחסד ולרחמים ולרצון ׃ בר״ח אומר ביום ראש החדש הזה ׃ בחול המועד של פסח ביום חג המצות הזה ׃ בחול המועד של סוכות ביום חג הסכות הזה ׃ לרחם בו עלינו ולהושיענו ׃ זכרנו יי אלהינו בו לטובה ׃ ופקדנו בו לברכה ׃ והושיענו בו לחיים טובים בדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה ׃

ותחזינה עינינו בשובך לציון ולירושלם עירך ברחמים כמאז ׃ ברוך אתה יי המחזיר ברחמיו שכינתו לציון ׃

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום ויום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך המרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך ׃ לא הכלמתנו יי אלהינו ולא עזבתנו ולא הסתרת פניך ממנו ׃

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מודים כורעים ומשתחוים אנחנו לפניך אלהינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותחננו ותאסוף גליותינו מארבע כנפות הארץ ונשוב לשמור חקיך ולעשות רצונך באמת ובלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות ׃

בחנוכה אומרים

על הנסים ועל הגבורות ועל התשועות ועל המלחמות ועל הפורקן ועל הפדות שעשית עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן הזה ׃

בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה עליהם מלכות יון הרשעה לשכחם מתורתך ולהעבירם מחקי רצונך ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם ׃ רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך ולך עשית שם גדול וקדוש בעולם ׃ ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ואחר כך באו בניך לדביר ביתך ופנו את היכלך וטהרו את מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך וקבעו שמונה ימים בהלל ובהודאה ׃ וכשם שעשית עמהם נס כן עשה עמנו יי אלהינו פלא ונסים בעת הזאת ונודה

לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה:

בשבת תשובה אומרים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת כַּעַסְךָ · כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וּמַגֵּפָה וְכָל מַחֲלָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמָם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ·

בוויניציאה נוהגים לומר כאן וכתוב ·

כֹּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת:

בשבת תשובה אומרים וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמָךְ:

בשבת תשובה אומרים וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פַּרְנָסָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה חֵן וָחֶסֶד נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם: וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

ואחר כך אומרים

צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד

מרום

מָרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ : צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי
אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ :

ואומר קדיש גמור וברוך ה׳ אשר נתן מנוחה (או מזמור שיר ליום השבת) ויהי ה׳ וכו׳ ואין אומרים צדקתך בשבת שהוא יום טוב או ערב יום טוב או יום אסרו חג או חולו של מועד או ראש חדש או חנוכה או פורים וכן כשחל ראש חדש למחר באחד בשבת יש נוהגין שלא לאומרו שכן אם באו עדים מן המנחה ולמעלה היו נוהגים אותו היום קדש ולמחר קדש וכן אין אומרים אותו בבית האבל אתהלך לפני ה׳ בארצות החיים אמן · ולאחר המנחה אומרים ·

סדר אלפא ביתא

אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת יְיָ : אַשְׁרֵי נֹצְרֵי עֵדֹתָיו בְּכָל לֵב יִדְרְשׁוּהוּ : אַף לֹא פָעֲלוּ עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ : אַתָּה צִוִּיתָה פִקֻּדֶיךָ לִשְׁמֹר מְאֹד : אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכָי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ : אָז לֹא אֵבוֹשׁ בְּהַבִּיטִי אֶל כָּל מִצְוֹתֶיךָ : אוֹדְךָ בְּיֹשֶׁר לֵבָב בְּלָמְדִי מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ : אֶת חֻקֶּיךָ אֶשְׁמֹר אַל תַּעַזְבֵנִי עַד מְאֹד :

בַּמֶּה יְזַכֶּה נַּעַר אֶת אָרְחוֹ לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ : בְּכָל לִבִּי דְרַשְׁתִּיךָ אַל תַּשְׁגֵּנִי מִמִּצְוֹתֶיךָ : בְּלִבִּי צָפַנְתִּי אִמְרָתֶךָ לְמַעַן לֹא אֶחֱטָא לָךְ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ : בִּשְׂפָתַי סִפַּרְתִּי כֹּל מִשְׁפְּטֵי פִיךָ : בְּדֶרֶךְ עֵדְוֹתֶיךָ שַׂשְׂתִּי כְּעַל כָּל הוֹן : בְּפִקּוּדֶיךָ אָשִׂיחָה וְאַבִּיטָה אֹרְחֹתֶיךָ : בְּחֻקֹּתֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשָׁע לֹא אֶשְׁכַּח דְּבָרֶךָ :

גְּמֹל עַל עַבְדְּךָ אֶחְיֶה וְאֶשְׁמְרָה דְבָרֶךָ : גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ : גֵּר אָנֹכִי בָאָרֶץ אַל תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ : גָּרְסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל מִשְׁפָּטֶיךָ בְכָל עֵת : גָּעַרְתָּ זֵדִים אֲרוּרִים הַשֹּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ : גַּל מֵעָלַי חֶרְפָּה וָבוּז כִּי עֵדֹתֶיךָ נָצָרְתִּי : גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים בִּי נִדְבָּרוּ עַבְדְּךָ יָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ : גַּם עֵדֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי אַנְשֵׁי עֲצָתִי :

דָּבְקָה לֶעָפָר נַפְשִׁי חַיֵּנִי כִּדְבָרֶךָ : דְּרָכַי סִפַּרְתִּי וַתַּעֲנֵנִי לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ : דֶּרֶךְ פִּקּוּדֶיךָ הֲבִינֵנִי וְאָשִׂיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ : דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ : דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי : דֶּרֶךְ אֱמוּנָה בָחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי : דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֹתֶיךָ

יְיָ אַל תְּבִישֵׁנִי: דֶּרֶךְ מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ כִּי תַרְחִיב לִבִּי:
הוֹרֵנִי יְיָ דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב: הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה תוֹרָתֶךָ
וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל לֵב: הַדְרִיכֵנִי בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי בוֹ
חָפָצְתִּי: הַט לִבִּי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ וְאַל אֶל בָּצַע: הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת
שָׁוְא בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי: הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ:
הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים: הִנֵּה תָּאַבְתִּי
לְפִקֻּדֶיךָ בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי:

וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ יְיָ תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ: וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר כִּי
בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ: וְאַל תַּצֵּל מִפִּי דְבַר אֱמֶת עַד מְאֹד
כִּי לְמִשְׁפָּטֶךָ יִחָלְתִּי: וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ נֶגֶד
מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ: וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי: וְאֶשָּׂא
כַפַּי אֶל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ:

זְכָר דָּבָר לְעַבְדֶּךָ עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי: זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי כִּי
אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי: זֵדִים הֱלִיצֻנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ לֹא
נָטִיתִי: זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְיָ וָאֶתְנֶחָם: זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי
מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי תּוֹרָתֶךָ: זְמִרוֹת הָיוּ לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרָי:
זָכַרְתִּי בַלַּיְלָה שִׁמְךָ יְיָ וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ: זֹאת הָיְתָה לִּי כִּי
פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי:

חֶלְקִי יְיָ אָמַרְתִּי לִשְׁמֹר דְּבָרֶיךָ: חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְכָל לֵב חָנֵּנִי
כְּאִמְרָתֶךָ: חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדֹתֶיךָ:
חַשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמָהְתִּי לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ: חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי
תּוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי
צִדְקֶךָ: חָבֵר אָנִי לְכָל אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי פִּקּוּדֶיךָ: חַסְדְּךָ
יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי:

טוֹב עָשִׂיתָ עִם עַבְדְּךָ יְיָ כִּדְבָרֶךָ: טוּב טַעַם וָדַעַת לַמְּדֵנִי כִּי
בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי: טֶרֶם אֶעֱנֶה אֲנִי שֹׁגֵג וְעַתָּה אִמְרָתְךָ
שָׁמָרְתִּי: טוֹב אַתָּה וּמֵטִיב לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: טָפְלוּ עָלַי שֶׁקֶר זֵדִים
אֲנִי בְּכָל לֵב אֶצֹּר פִּקּוּדֶיךָ: טָפַשׁ כַּחֵלֶב לִבָּם אֲנִי תּוֹרָתְךָ
שִׁעֲשָׁעְתִּי: טוֹב לִי כִי עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ: טוֹב לִי תוֹרַת

פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף:

יָדֶיךָ עָשׂוּנִי וַיְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵנִי וְאֶלְמְדָה מִצְוֹתֶיךָ: יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׂמָחוּ כִּי לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי: יָדַעְתִּי יְיָ כִּי צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וֶאֱמוּנָה עִנִּיתָנִי: יְהִי נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנִי כְּאִמְרָתְךָ לְעַבְדֶּךָ: יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאֶחְיֶה כִּי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי: יֵבֹשׁוּ זֵדִים כִּי שֶׁקֶר עִוְּתוּנִי אֲנִי אָשִׂיחַ בְּפִקּוּדֶיךָ: יָשׁוּבוּ לִי יְרֵאֶיךָ וְיֹדְעֵי עֵדֹתֶיךָ: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ:

כָּלְתָה לִתְשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי: כָּלוּ עֵינַי לְאִמְרָתֶךָ לֵאמֹר מָתַי תְּנַחֲמֵנִי: כִּי הָיִיתִי כְּנֹאד בְּקִיטוֹר חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: כַּמָּה יְמֵי עַבְדֶּךָ מָתַי תַּעֲשֶׂה בְרֹדְפַי מִשְׁפָּט: כָּרוּ לִי זֵדִים שִׁיחוֹת אֲשֶׁר לֹא כְתוֹרָתֶךָ: כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שֶׁקֶר רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי: כִּמְעַט כִּלּוּנִי בָאָרֶץ וַאֲנִי לֹא עָזַבְתִּי פִקֻּדֶיךָ: כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדוּת פִּיךָ:

לְעוֹלָם יְיָ דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם: לְדֹר וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד: לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ: לוּלֵי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: לְךָ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: לִי קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן: לְכָל תִּכְלָה רָאִיתִי קֵץ רְחָבָה מִצְוָתְךָ מְאֹד:

מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי: מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי: מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן כִּי פִקּוּדֶיךָ נָצָרְתִּי: מִכָּל אֹרַח רָע כָּלִאתִי רַגְלָי לְמַעַן אֶשְׁמֹר דְּבָרֶךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִּי כִּי אַתָּה הוֹרֵתָנִי: מַה נִּמְלְצוּ לְחִכִּי אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ לְפִי: מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן עַל כֵּן שָׂנֵאתִי כָּל אֹרַח שָׁקֶר:

נֵר לְרַגְלִי דְבָרֶךָ וְאוֹר לִנְתִיבָתִי: נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: נַעֲנֵיתִי עַד מְאֹד יְיָ חַיֵּנִי כִדְבָרֶךָ: נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא יְיָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי: נַפְשִׁי בְכַפִּי תָמִיד וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: נָתְנוּ רְשָׁעִים פַּח לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא תָעִיתִי: נָחַלְתִּי עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם כִּי שְׂשׂוֹן לִבִּי הֵמָּה: נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ

לְעוֹלָם עֵקֶב׃

סֵעֲפִים שָׂנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃ סִתְרִי וּמָגִנִּי אַתָּה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ סוּרוּ מִמֶּנִּי מְרֵעִים וְאֶצְּרָה מִצְוֹת אֱלֹהָי׃ סָמְכֵנִי כְאִמְרָתְךָ וְאֶחְיֶה וְאַל תְּבִישֵׁנִי מִשִּׂבְרִי׃ סְעָדֵנִי וְאִוָּשֵׁעָה וְאֶשְׁעָה בְחֻקֶּיךָ תָמִיד׃ סָלִיתָ כָּל שׁוֹגִים מֵחֻקֶּיךָ כִּי שֶׁקֶר תַּרְמִיתָם׃ סִגִים הִשְׁבַּתָּ כָל רִשְׁעֵי אָרֶץ לָכֵן אָהַבְתִּי עֵדֹתֶיךָ׃ סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יָרֵאתִי׃

עָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וָצֶדֶק בַּל תַּנִּיחֵנִי לְעֹשְׁקָי׃ עֲרֹב עַבְדְּךָ לְטוֹב אַל יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים׃ עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתֶךָ וּלְאִמְרַת צִדְקֶךָ׃ עֲשֵׂה עִם עַבְדְּךָ כְחַסְדֶּךָ וְחֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃ עַבְדְּךָ אָנִי הֲבִינֵנִי וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃ עֵת לַעֲשׂוֹת לַיְיָ הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ׃ עַל כֵּן אָהַבְתִּי מִצְוֹתֶיךָ מִזָּהָב וּמִפָּז׃ עַל כֵּן כָּל פִּקּוּדֵי כֹל יִשָּׁרְתִּי כָּל אֹרַח שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃

פְּלָאוֹת עֵדְוֹתֶיךָ עַל כֵּן נְצָרָתַם נַפְשִׁי׃ פֵּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מֵבִין פְּתָיִים׃ פִּי פָעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה כִּי לְמִצְוֹתֶיךָ יָאָבְתִּי׃ פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כְּמִשְׁפָּט לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ׃ פְּעָמַי הָכֵן בְּאִמְרָתֶךָ וְאַל תַּשְׁלֶט בִּי כָל אָוֶן׃ פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃ פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלַמְּדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ׃ פַּלְגֵי מַיִם יָרְדוּ עֵינָי עַל לֹא שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃

צַדִּיק אַתָּה יְיָ וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃ צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדֹתֶיךָ וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃ צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ צָרָי׃ צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃ צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה פִּקֻּדֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃ צַר וּמָצוֹק מְצָאוּנִי מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃

קָרָאתִי בְכָל לֵב עֲנֵנִי יְיָ חֻקֶּיךָ אֶצֹּרָה׃ קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃ קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ קִדְּמוּ עֵינַי אַשְׁמֻרוֹת לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃ קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי׃ קָרְבוּ רֹדְפֵי זִמָּה מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃ קָרוֹב אַתָּה יְיָ וְכָל מִצְוֹתֶיךָ אֱמֶת׃ קֶדֶם יָדַעְתִּי מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃

רְאֵה עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי כִּי תוֹרָתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי : רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי : רָחוֹק מֵרְשָׁעִים יְשׁוּעָה כִּי חֻקֶּיךָ לֹא דָרָשׁוּ : רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי : רַבִּים רֹדְפַי וְצָרָי מֵעֵדְוֹתֶיךָ לֹא נָטִיתִי : רָאִיתִי בֹגְדִים וָאֶתְקוֹטָטָה אֲשֶׁר אִמְרָתְךָ לֹא שָׁמָרוּ : רְאֵה כִּי פִקּוּדֶיךָ אָהָבְתִּי יְיָ כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי : רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וּלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפַּט צִדְקֶךָ :

שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי : שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב : שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וָאֲתַעֵבָה תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי : שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ : שָׁלוֹם רַב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל : שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְיָ וּמִצְוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי : שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ וָאֹהֲבֵם מְאֹד : שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ :

תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְיָ כִּדְבָרְךָ הֲבִינֵנִי : תָּבוֹא תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי : תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי תְּהִלָּה כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ : תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ כִּי כָל מִצְוֹתֶיךָ צֶּדֶק : תְּהִי יָדְךָ לְעָזְרֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי : תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְיָ וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי : תְּחִי נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעְזְרֻנִי : תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל יְיָ בַּצָּרָתָה לִּי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי : יְיָ הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְּׂפַת שֶׁקֶר מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה : מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה : חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים : אוֹיָה לִי כִּי גַרְתִּי מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם אָהֳלֵי קֵדָר : רַבַּת שָׁכְנָה לָּהּ נַפְשִׁי עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם : אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הֵמָּה לַמִּלְחָמָה :

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי : עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ : הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל : יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ : יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה : יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ : יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ : עֹמְדוֹת

הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלָםִ: יְרוּשָׁלַםִ הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה
לָּהּ יַחְדָּו: שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהֹדוֹת
לְשֵׁם יְיָ: כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד:
שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָםִ יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה
בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן
בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם: הִנֵּה
כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד
גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ כִּי
רַב שָׂבַעְנוּ בוּז: רַבַּת שָׂבְעָה לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז
לִגְאֵי יוֹנִים:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל: לוּלֵי
יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם: אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת
אַפָּם בָּנוּ: אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ נַחְלָה עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ: אֲזַי עָבַר
עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים: בָּרוּךְ יְיָ שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם:
נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלְטָה מִפַּח יוֹקְשִׁים הַפַּח נִשְׁבָּר וַאֲנַחְנוּ נִמְלָטְנוּ:
עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבֹּטְחִים בַּייָ כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם יֵשֵׁב:
יְרוּשָׁלַםִ הָרִים סָבִיב לָהּ וַייָ סָבִיב לְעַמּוֹ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
כִּי לֹא יָנוּחַ שֵׁבֶט הָרֶשַׁע עַל גּוֹרַל הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא יִשְׁלְחוּ
הַצַּדִּיקִים בְּעַוְלָתָה יְדֵיהֶם: הֵיטִיבָה יְיָ לַטּוֹבִים וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם:
וְהַמַּטִּים עֲקַלְקַלּוֹתָם יוֹלִיכֵם יְיָ אֶת פֹּעֲלֵי הָאָוֶן שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אָז
יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְיָ
לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה: הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה
יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ:
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לִשְׁלֹמֹה אִם יְיָ לֹא יִבְנֶה בַיִת שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו
בּוֹ אִם יְיָ לֹא יִשְׁמָר־עִיר שָׁוְא שָׁקַד שׁוֹמֵר: שָׁוְא לָכֶם
מַשְׁכִּימֵי קוּם מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת אֹכְלֵי לֶחֶם הָעֲצָבִים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ

שִׂנְאָ : הִנֵּה נַחֲלַת יְיָ בָּנִים שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן : כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים : אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם
לֹא יֵבֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו : יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ : אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ : הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ : יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָםִ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ : וּרְאֵה
בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל : רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי גַּם לֹא יָכְלוּ לִי : עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁים הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם : יְיָ צַדִּיק קִצֵּץ עֲבוֹת רְשָׁעִים : יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כֹּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן : יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת שֶׁקַּדְמַת שָׁלַף יָבֵשׁ : שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר : וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת
יְיָ אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְיָ : אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי : אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־ יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד : כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא : קִוִּיתִי יְיָ קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי : נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר : יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ
פְדוּת : וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלַּכְתִּי בִּגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי : אִם לֹא שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כַּגָּמֻל עָלַי נַפְשִׁי : יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכוֹר יְיָ לְדָוִד אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ : אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַיְיָ נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב : אִם אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֶרֶשׂ יְצוּעָי : אִם אֶתֵּן שְׁנַת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה : עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַיְיָ מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב : הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵי יָעַר : נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם רַגְלָיו : קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ : כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ

יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ נִשְׁבַּע יְיָ לְדָוִד
אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ׃ אִם יִשְׁמְרוּ
בָנֶיךָ בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי זוֹ אֲלַמְּדֵם גַּם בְּנֵיהֶם עֲדֵי עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא
לָךְ׃ כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ׃ זֹאת מְנוּחָתִי עֲדֵי עַד
פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ׃ צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃
וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ׃ שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד
עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי׃ אוֹיְבָיו אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ׃

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם
יָחַד׃ כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן
שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו׃ כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם
צִוָּה יְיָ אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם׃

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ
בַּלֵּילוֹת׃ שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְיָ׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן
עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר
וָדֹר׃ בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד
עוֹלָם אַתָּה אֵל׃ תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם׃
כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃
זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב
יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃ כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ
לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ
שָׁנֵינוּ כְמוֹ הֶגֶה׃ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃ מִי יוֹדֵעַ עֹז
אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב
חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְיָ עַד מָתָי וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל יָמֵינוּ׃ שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת
רָאִינוּ רָעָה׃ יֵרָאֶה אֶל עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי
נֹעַם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
כּוֹנְנֵהוּ׃

יש נוהגין לומר יושב בסתר עליון וכו׳

סדר ערבית למוצאי שבת

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת עָרֶב: עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא הֵסִיר תְּפִלָּתִי וְחַסְדּוֹ מֵאִתִּי: יש נוהגין לומר שיר למעלות אשא וכו׳

לְדָוִד בָּרוּךְ יְיָ צוּרִי הַמְלַמֵּד יָדַי לַקְרָב אֶצְבְּעוֹתַי לַמִּלְחָמָה: חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי לִי מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי הָרוֹדֵד עַמִּי תַחְתָּי: יְיָ מָה אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ: אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר: יְיָ הַט שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ: בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם: שְׁלַח יָדֶיךָ מִמָּרוֹם פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נֵכָר: אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר: אֱלֹהִים שִׁיר חָדָשׁ אָשִׁירָה לָּךְ בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָּךְ: הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה: פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נֵכָר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר: אֲשֶׁר בָּנֵינוּ כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בִּנְעוּרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְזָוִיֹּת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל: מְזָוֵינוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזַּן אֶל זַן צֹאנֵנוּ מַאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת בְּחוּצוֹתֵינוּ: אַלּוּפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה בִּרְחֹבֹתֵינוּ: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה: לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ:

ומתפללין ערבית כמו של חול · ואחר קדיש לעילא אומר ·

ויהי

וִיהִי נֹעַם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃ בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ׃ לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ׃ עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃ עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃ כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי׃ יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃ אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃

ואומר החזן פעם אחרת אורך ימים אשביעהו וכו׳ ומאריך בנעימתו ועונין אחריו גם כן אורך ימים וכו׳ ואומרים ואתה קדוש וקרא זה אל זה וכולי׳ וקדיש גמור בנחת ובנעימה׃ ואם חל יום טוב באחד משבת ימי החול משבוע הבא ואפילו בערב שבת אין אומרים ויהי נועם ולאחר קדיש אומר׃

וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ׃ יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ׃ וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים׃ וְיִתֶּן לְךָ אֶת בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם׃ הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל בִּרְכֹת הוֹרַי עַד תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃ יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃ בָּרוּךְ

אתה

אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה: בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ: יִתֵּן יְיָ אֶת אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ: יְצַו יְיָ אִתְּךָ אֶת הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה: אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיְיָ מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ: וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ: הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ: זַמְּרוּ יְיָ כִּי גֵאוּת עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ: צַהֲלִי וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּייָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא תֵבֹשׁוּ וְלֹא תִכָּלְמוּ עַד עוֹלְמֵי עַד: כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וַאֲנַחְנוּ נֵלֵךְ בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר יְיָ: וַיְהִי דָוִד לְכָל דְּרָכָיו מַשְׂכִּיל וַייָ עִמּוֹ: וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם: הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבֹא אֶל הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה בָא אָמַר יְיָ צְבָאוֹת: הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְיָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: אַחֲרֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן: וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ כָף:

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם

שֹׁמְרֶךָ : הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל : יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ : יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה : יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ : יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי : פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם : יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו : הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים : גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב : שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי : גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹךְ עַבְדֶּךָ אַל יִמְשְׁלוּ בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי : צוּרִי בָּעוֹלָם הַזֶּה וְגֹאֲלִי בָעוֹלָם הַבָּא : וַאֲנִי אַגִּיד לְעוֹלָם אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה קַרְנוֹת צַדִּיק : טוֹב לִי כִי עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ : טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף : בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ :

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ : הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ : הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר : הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב : הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ אַל תִּקְרֵי בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ : יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ : לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ : לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ : וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל : (שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :)

ואומר עלינו לשבח וקדיש בלא תתקבל

הבדלה על הכוס

מביאין כוס של יין מלא על כל גדותיו ומקבלו בשתי ידיו ואוחזו בימינו ובשמים בשמאלו
ונר ואבוקה כנגדו ואומר בקול נעים ·

לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וִיקָר כְּשִׂמְחָה נוֹעַדְנוּ בְּבַיִת הַזֶּה וּבְכָל מָקוֹם שֶׁנִּהְיֶה שָׁם : יְהִי אַדִּיר בְּעֶזְרֵנוּ סִימָן טוֹב בְּבֵיתֵנוּ מַזָּל טוֹב בְּגוֹרָלֵנוּ יְבָרְכֵנוּ יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר כָּל בְּפִרְיָה וְרִבְיָה בְּעוֹשֶׁר בִּבְרִיאוּת בִּנְכָסִים וּבְרוֹב כֹּל בַּכֹּל יְשַׂמְּחֵנוּ אֲדוֹן מְעוּזֵּנוּ וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל יַדְרִיכֵנוּ : כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא : אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא : אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא : אָנָּא יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וְנֹאמַר אָמֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא עֲצֵי (עִשְׂבֵי) (מִינֵי) בְשָׂמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לַגּוֹיִם (לָעַמִּים) בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל : וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְיָ כֵּן נִמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם : וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִיא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִיא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְיָ :

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא · אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא · אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא · בִּמְהֵרָה יָבֹא אֵלֵינוּ עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד :

ישותין בסימן ביתו ובכ"ה כה · יין בשמים נר הבדלה ושיורי הכוס מעבירין על פניהן לפי ששיורי מצוה מעכבין את הפורענות וכדי לחבב את המצוה · ובמוצאי שבת ליום טוב אין מברכין על הבשמים ואסור לטעום כלום עד שיבדיל על הכוס · ויש אומרין שהוא רשאי לשתות מים קודם שיבדיל · ואף על פי שאדם מבדיל בתפלה צריך הוא להבדיל על הכוס · שמצוה להבדיל על היין · ואם שכח וטעם עד שלא הבדיל חוזר ומבדיל עד חצי שבוע יום ראשון שני ושלישי מכאן ואילך אינו רשאי להבדיל ומי שהבדיל לעצמו רשאי להבדיל לאחרים שאין יודעין להבדיל ואם חל יום טוב אפילו באמצע השבוע מבדילין בתפלה ועל הכוס כשאר מוצאי שבת אבל לא על האור ולא על הבשמים ואין מברכין על הבשמים של מתים ולא על הבשמים של עבודה זרה ואין מברכין על האור אלא במוצאי שבת ובמוצאי יום הכפורים ואין מברכין לא על האור של כבשן ולא על הנר של עבודה זרה וכשהוא מברך בורא מאורי האש מסתכל בצפרניו כדי ליהנות מן האור וכשחל תשעה באב במוצאי שבת שאינו יכול להבדיל על הכוס במוצאי שבת שהרי מפסיק סעודתו מבעוד יום הרי הוא מברך על האור במוצאי שבת וכשישלים תעניתו מברך על הכוס בורא פרי הגפן ומבדיל ודיו לפי שאין מברכין על האור ולא על הבשמים אלא במ"ש ובמוצאי יום הכפורים

שחל

שחל בשבת · ואסור לאדם לעשות מלאכה עד שיבדיל או בתפילה או על הכוס ואם לא הבדיל בתפילה והרי הוא צריך להדליק את הנר או למלאכה אחרת עד שלא יבדיל על הכוס אומר המבדיל בין קודש לחול ועושה חפציו וכשהוא בא לסעוד מבדיל על הכוס והזהיר להבדיל על היין במוצאי שבתות ובמוצאי ימים טובים ישא ברכה מאת ה׳ וצדקה מאלהי ישעו ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם :

סדר ראש חדש

שבת שלפני ראש חדש מכריזין בבית הכנסת להודיע אימתי ראש חדש לאחר קריאת התורה וההפטרה כמו שכתוב בעניין שבת ובתפלת המנחה שלפני ראש חדש אין נופלין על פניהן אבל בשחרית נופלין על פניהן ואומר כל הסדר אם הוא שני וחמישי · ובליל שנכנס ראש חדש מכריז החזן קודם תפלת לחש של ערבית בקול רם ואומר ראש חדש · והצבור עונין אחריו לששון ולשמחה כדי להזכיר את הצבור להתפלל מעין המאורע · וכשמגיעין בברכת רצה ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך אומרים יעלה ויבא ותחזינה עינינו בשובך לציון וכולי וכן בשחרית ומנחה מזכירין יעלה יבוא · ואם טעה ולא הזכיר יעלה ויבא בערבית אינו חוזר אבל בשחרית וכן במנחה חוזר וכשהוא מתפלל בלחשתו עם הצבור אם הוא עומד לכוין את לבו עם השליח צבור אינו צריך לחזור · ושבת שחל בו ראש חדש אינו צריך להזכיר של שבת עם יעלה ויבא לפי שאין זכר לשבת בברכת רצה כל עיקר · ובתפלת שחרית בראש חדש גומרין הזמירות כשאר ימי החול ומתפללין כשאר הימים ומזכירין יעלה ויבא בעבודה · ואין נופלין על פניהם ואם הוא שני וחמישי אין אומר ועתה ולא הוידוי ולא אבינו הרחמן · וקורין את ההלל בדילוג בין ביחיד בין בצבור ומברכין עליו תחילה וסוף · וזה סדר קריאת ההלל :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרֹא אֶת הַהַלֵּל :

בשני ימים ראשונים של פסח · שבועות · סוכות · חנוכה · אומר את ההלל כולו ואומר.

(לִגְמוֹר אֶת הַהַלֵּל :)

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ : רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת : הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ : מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן : לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ : מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ :

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז : הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו : הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר : הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר : הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַ יַעֲקֹב : הַהֹפְכִי

הצור

הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם׃ בחנוכה וכי״ט מוסיפין

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ׃ לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם׃ וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה׃ עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃ יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים׃ יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם׃ בְּרוּכִים אַתֶּם לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם׃ לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל יֹרְדֵי דוּמָה׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

בחנוכה וביום טוב מוסיפין

אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי תַּחֲנוּנָי׃ כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא׃ וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא אָנָּא יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי׃ חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם׃ שֹׁמֵר פְּתָאיִם יְיָ דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃ שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי׃ כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדֶּחִי׃ אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃ הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד׃ אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב׃

מָה אָשִׁיב לַייָ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃ כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ׃ יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃ אָנָּא יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃ לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ׃ בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ׃

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל הָאֻמִּים׃ כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

יאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא: אנא אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אנא

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָעִים לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת · אָמֵן:

ואומר החזן קדיש גמור ומוציאין ספר תורה ואומרים זה המזמור ·

לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד: יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמָיִם: מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה: מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ: וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ: תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת רַגְלָיו: צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי: צִפּוֹר שָׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם עֹבֵר

אָרְחוֹת יַמִּים: יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וקורין בספר תורה ארבעה בני אדם אין פותחין מהן ואין מוסיפין עליהם ואין מפטירין
בנביא · וקורין בפרשת פנחס צו את בני ישראל וזה סדר קריאתן כהן קורא פ׳
וידבר צו את קרבני ואמרת להם לוי חוזר וקורא ואמרת להם את הכבש אחד ועשירית
האיפה · ישראל שלישי קורא עולת תמיד ונסכו רביעית ההין ואת הכבש וביום השבת ·
ישראל רביעי קורא ובראשי חדשיכם עד סוף הענין וזו היא הקריאה ·

וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי
בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהֹוָה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם: וַעֲשִׂירִית
הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין: עֹלַת
תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהֹוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהֹוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה: פ בשבת מתחילין מכאן
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד
וְנִסְכָּהּ: פ
וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהֹוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהֹוָה: וְנִסְכֵּיהֶם
חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ
יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת לַיהֹוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

ואומר החזן קדיש לעילא · וגוללין ס״ת ואומרים אשרי · ומחזירים ס״ת למקומו ואומרים
יהללו ובא לציון והחזן אומר קדיש לעילא ואחר כך אומרים בלחש ·

מוּסַף לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׳ מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה ׳ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

ובחזרת שליח צבור אומר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶּׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר ׳ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר ׳ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְעַמְּךָ נָתַתָּ זְמַן כַּפָּרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתָם בִּהְיוֹתָם מַקְרִיבִים לְפָנֶיךָ זִבְחֵי רָצוֹן שְׂעִירֵי חַטָּאת לְכַפֵּר בַּעֲדָם זִכָּרוֹן לְכֻלָּם יִהְיוּ (יִהְיֶה) תְּשׁוּעַת נַפְשָׁם מִיַּד שׂוֹנֵא מִזְבֵּחַ חָדָשׁ בְּצִיּוֹן תָּכִין וְעֹלַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ נַעֲלֶה עָלָיו וּשְׂעִירֵי עִזִּים נַעֲשֶׂה בְּרָצוֹן וּבַעֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִשְׂמַח כֻּלָּנוּ וְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ הַנִּשְׁמָעִים בְּעִירֶךָ הָאֲמוּרִים לִפְנֵי מִזְבְּחָךְ אַהֲבַת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם וּבְרִית אָבוֹת לַבָּנִים תִּזְכּוֹר ׳ אָז יָשִׂישׂוּ עַמְּךָ וַעֲדָתְךָ בַּעֲשׂוֹתָם קָרְבָּנָם עַל גַּבֵּי מִזְבְּחָךְ ׳ וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין כְּסִדְרָן וּמוּסָפִין כְּהִלְכָתָן וּמוּסַף יוֹם רֹאשׁ

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנָךְ כְּמָה שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ כָּאָמוּר: וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִין כְּהִלְכָתָן:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה לְפַרְנָסָה וּלְכַלְכָּלָה לִסְלִיחַת חֵטְא וְלִמְחִילַת עָוֹן לִגְמִילוּת חֶסֶד וּלְתַלְמוּד תּוֹרָה כִּי בְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ בָּחַרְתָּ מִכָּל הָאֻמּוֹת וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ:

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

בחנוכה אומרים

עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל

הפרות

הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְמַן הַזֶּה:

בִּימֵי מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם · רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ · וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כָּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה · וּכְשֵׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

וכחזרת ש״ץ כבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם

ותקלקל

וְתַקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם: וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

לאחר שיתפללו בלחש חוזר החזן ומסדיר את התפלה בקול להשמיעה לרבים ואומר קדושה וברכת כהנים וקדיש גמור ועלינו יהי ה׳ אלהינו וכו׳ ובברכת המזון מזכירין יעלה ויבא בברכה שלישית ברחם ואם לא הזכיר יעלה ויבא ונזכר עד שלא פתח הטוב והמטיב אומר ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְאוֹת וְלִבְרִית · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל. וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

ואם לא נזכר לאחר שפתח בהטוב והמטיב אינו חוזר:

ליל שבת וראש חדש

אחר מזמור שיר ליום השבת אומרים זה ·

בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ יְיָ אֱלֹהַי גָּדַלְתָּ מְּאֹד הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ: עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה: הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׂם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ: עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט: יָסַד אֶרֶץ עַל מְכוֹנֶיהָ בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם וָעֶד: תְּהוֹם כַּלְּבוּשׁ כִּסִּיתוֹ עַל הָרִים יַעַמְדוּ מָיִם: מִן גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן מִן קוֹל רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן: יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ בְקָעוֹת אֶל מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם: גְּבוּל שַׂמְתָּ בַּל יַעֲבֹרוּן בַּל יְשׁוּבוּן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן: יַשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שָׂדָי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם: עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן מִבֵּין עֳפָאיִם יִתְּנוּ קוֹל: מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ: מַצְמִיחַ חָצִיר לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ: וְיַיִן יְשַׂמַּח לְבַב אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ יִסְעָד: יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְיָ אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע: אֲשֶׁר שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ: הָרִים הַגְּבֹהִים לַיְּעֵלִים סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים: עָשָׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תָּשֶׁת חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה בּוֹ תִרְמֹשׂ

כל

כָּל חַיְתוֹ יָעַר: הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן וְאֶל מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן: יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עֲדֵי עָרֶב: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדֹלוֹת: שָׁם אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק בּוֹ: כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב: תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף רוּחָם יִגְוָעוּן וְאֶל עֲפָרָם יְשׁוּבוּן: תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ: אָשִׁירָה לַייָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּייָ: יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ:

ואומרים ערבית כסדר שבתות:

בתפלת שחרית אומרים התפלה כמו בשבת עד המאיר ואחר כך אומרים זה

יוצר של שבת וראש חדש

תְּאַמֶּתָ אוֹר בַּקֹּדֶשׁ · בְּיוֹם שַׁבָּת וְחֹדֶשׁ:

אוֹרוֹת גְּדוֹלִים שְׁנַיִם · אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם · בְּרָאתָם לְהוֹדוֹת (לְאוֹתוֹת) · בָּם לְחַדֵּשׁ אוֹתוֹת · גְּבוּל יָמִים וְלֵילוֹת · גּוֹרַלְתָּם בְּגוֹרָלוֹת: תאמת

הָבְקוּ אוֹר לְאוֹר · הָפְקוּ יַחַד לְאוֹר · הַחֹדֶשׁ וְשַׁבָּת · הֲנָחָה לְהוֹגֵי מְשִׁיבַת · וְאוֹרוֹ כְּמִשְׁנַיִם · וְטוֹב לָעֵינַיִם: תאמת

זֹאת הַמְּנוּחָה · זֶה הָעוֹנֶג לַהֲנָחָה · חִדּוּשׁ אוֹר מִקֹּדֶשׁ · חֲזוּת שִׁבְעָתַיִם יְחֻדָּשׁ · טְהוֹר נוֹגַהּ · טוֹב אוֹר חָדָשׁ יַגִּיהַּ: תאמת

יִשְׁעָךְ אוֹרֵנוּ · יְחַדֵּשׁ זְבוּל מַרְאֵנוּ · כִּמְאוֹר פָּנֶיךָ · כְּאוֹר אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ · לְאוֹר עוֹלָם · לְהָאִיר יְשֻׁלָּם: תאמת

מַה יָּפוּ וְנָעֲמוּ · מְאוֹרוֹת שֶׁנִּתְאָמוּ · נְגִיהַת חֹדֶשׁ וְנַחַת · נוֹהֲגִים כְּאַחַת · שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן · שָׂגוּ בְּלִי אָסוֹן: תאמת

עָשָׂה יָרֵחַ · עוֹנֶג וְחֹדֶשׁ זוֹרֵחַ · פִּלֶּס לַמּוֹעֵד · פְּקוּדַת מוֹעֲדִים לְהָעֵד · צַעַד חֳדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת · צִיְּנַת יָמִים וְשָׁנִים וְעִתּוֹת: תאמת

קִדְּשׁוּ אוֹרָה · קָרְאוּ לְהָאִירָה · רֵעוּת בְּחֹשֶׁךְ · רוֹעֲעוּ בְּנֶשֶׁךְ ·

שְׁנַיִם יַחַד · שֶׁטּוֹבִים מִן הָאֶחָד : תאמת

המאיר ויש מוסיפין קדושי אל ונו׳ או ברכו ומתפללין כשאר השבתות רק מזכירין יעלה ויבא בעבודה וקורין את ההלל בדילוג ואומרים קדיש גמור · ומוציאין ב׳ ס״ת וקורין ששה בפרשת היום ושביעי קורא בקריאתו של אחרון כשאר השבתות · ומפטיר בנביא בסוף ישעיה השמים כסאי עד סוף הספר ומשלימין והיה מדי חדש · ואם יהיה ר״ח בא׳ בשבת מפטירין בשמואל מחר חדש ויש נוהגין לקרות ז׳ בפרשת היום או יותר ומפטיר בלבד בשל ר״ח אך אין מפסיקין בקדיש בין קריאה למפטיר לקרות אחריו בתורה כמו שמפסיקין בשאר השבתות :

מוסף לשבת וראש חדש

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ (בקיץ מוֹרִיד הַטָּל) (בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

ובחזרת שליח צבור אומר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן (בְּרַחֲמָיו) לְעַמּוֹ הַמְיַחֲדִים אֶת שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר תָּמִיד בְּכָל יוֹם פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים · שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי · לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אלהינו

אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
אַתָּה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה יָצַרְתָּ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם כִּלִּיתָ מְלַאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בָּחַרְתָּ
בָּנוּ מִכָּל הָאֻמּוֹת ׃ וְרָצִיתָ בָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת ׃ וַתִּתֶּן לָנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה ׃ וְאֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
יוֹם רָצוֹן לְכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעוֹשֶׁק יָדֵינוּ ׃ אֲבָל מִשֶּׁחָטָאנוּ
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ חָרְבָה עִירֵנוּ וְשָׁמֵם מִקְדָּשֵׁנוּ
וְגָלָה יְקָרֵנוּ וְנִטַּל כָּבוֹד מִבֵּית חַיֵּינוּ ׃ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת
חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ :

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ
לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת
חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין כְּסִדְרָן וּמוּסָפִין כְּהִלְכָתָן וּמוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה וּמוּסַף רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ
מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר :

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת
הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ :

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם : וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן
לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִין כְּהִלְכָתָן :

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי
כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ
חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה
וְלִבְרָכָה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה לְפַרְנָסָה
וּלְכַלְכָּלָה לִסְלִיחַת חֵטְא וְלִמְחִילַת עָוֹן לִגְמִילוּת חֶסֶד וּלְתַלְמוּד
תּוֹרָה כִּי בְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ בָּחַרְתָּ מִכָּל הָאֻמּוֹת וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים

לָהֶם קָבָעְתָּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ :

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת :

בחנוכה אומרים

[ע]ל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל הַפְּדוּת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה :

[בִּ]ימֵי מַתִּתְיָה בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְשַׁכְּחָם מִתּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנָךְ וְאַתָּה [בְּ]רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם · רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם [נָ]קַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים [בְּ]יַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ [שֵׁ]ם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ · וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְאַחַר כַּךְ [בָּ]אוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ [נֵ]רוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה · וְכַשֵּׁם [שֶׁ]עָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֵס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

ובחזרה שליח צבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן :

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

ומשלימין תפלתן כשאר השבתות · ובמנחה אין אומרים צדקתך ·

ונשים נוהגות שלא לעשות מלאכה בראש חדש · ואין להקל לשנות את המנהג וכשהוא שני ימים אינן משמרות אלא יום אחרון :

ואם ח"ו נפטר איש ישראל בראש חדש אומרים צדוק הדין ביחיד ואין אומרים הלל בראש חדש בבית האבל · וחיים ושמחה ושלום עלינו ועל כל ישראל אמן :

ברכת הלבנה

הרואה לבנה בחדושה מברך וטוב לברכה במוצאי שבת ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּמַאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם חֹק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שֶׁלֹּא יְשַׁנּוּ אֶת תַּפְקִידָם שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם (פּוֹעֵל) פּוֹעֲלוֹ אֱמֶת (וּפְעֻלָּתוֹ) וּפְעֻלָּתָם צֶדֶק וְלַלְּבָנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בָטֶן (שֶׁאַף הֵם) שֶׁהֵם עֲתִידִין לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ וּלְפָאֵר לְיוֹצְרָם עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָא ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים ׃ ואומר שלשה פעמים בָּרוּךְ יוֹצְרֵךְ ׃ בָּרוּךְ עוֹשֵׂךְ ׃ בָּרוּךְ קוֹנֵךְ ׃ בָּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ ׃ ורוקד שלשה פעמים ואומר כְּשֵׁם שֶׁאֲנִי רוֹקֵד כְּנֶגְדֵּךְ ׃ וְאֵינִי יָכוֹל לִיגַּע בִּיךְ כָּךְ לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבַי לִיגַּע בִּי לְרָעָה ׃ ואומר שלשה פעמים תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן ׃ וחוזר ואומר שלשה פעמים כָּאָבֶן יִדְּמוּ זְרוֹעֲךָ בִּגְדֹל וָפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפֹּל ׃ ויש מוסיפין לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי ׃

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ ׃ הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ ׃ הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר ׃ הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב ׃ הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה ׃ כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ ׃

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי ׃ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ ׃ אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ ׃ הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל ׃ יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ ׃ יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה ׃ יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ ׃ יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃

ואחר כך אומרים קדיש

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם ׃ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם ׃ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם ׃ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם ׃ שָׁלוֹם עָלֵינוּ ׃ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן ׃

ואין מברכין על הלבנה אלא בלילה ומעומד ׃ ואם לא בירך עליה בלילה הראשונה ורואה אותה לאחר חדושה מברך עליה עד ליל ששה עשר לחדושה ׃

הסמוך לפתח מימין היוצא מן הבית שהוא צד שמאל לנכנס ולא נאמר זה אלא כשהוא מדליקה מבחוץ · אבל כשהוא מדליקה בתוך ביתו מדליקה בכל מקום שהוא רוצה · ומנהג לקבוע מקום לנר חנוכה בתוך ביתו מצד שמאל לנכנס כמו שקובעין לה מקום מבחוץ כדי לפרסם את הנס ובמקום שאין סכנה או שאין לחוש שמא יכבוה גוים או לסטים מדליקין אותה מבחוץ · ואחד אנשים ואחד נשים חייבין בנר חנוכה · והמדליק נר חנוכה בערב שבת מדליק של חנוכה תחילה ואח"ך מדליק של שבת בזמן שהיה בדעתו לקבל שבת בהדלקת הנר ואפילו אם אין בדעתו לקבל עליו שבת בהדלקת הנר והדליק של חנוכה תחלה ואחר כך הדליק של שבת לא הפסיד ואם שכח ולא הדליק נר חנוכה בא' מן הלילות אין לה תשלומין ביום ולא בשאר לילות ולא אפילו באותו הלילה לאחר שתכלה רוב רגל בני אדם מן השוק :

ומדליקין נר חנוכה בבית הכנסת כדי לפרסם הנס ומצוה מן המובחר להדליק בשמן זית זך וקובעין נר חנוכה בפתח הבית בצד שמאל ומתחילין להדליק הנרות מצד שמאל לצד ימין ליל ראשון נר א' ובכל לילה מוסיף נר אחד עד ח' לילות ח' נרות נמצא שמדליק בח' לילות ל"ו נרות ואסור להשתמש לאורן ואחר שמנה לילות אסור ליהנות מאותן הפתילות ומן השמן הנשאר אפילו תוך הפך אם זימן אותו להדלקת נר חנוכה אלא צריך להזהר לשרוף אותם בענין שלא ישתמש מאותה השריפה · וקודם שידליק מברך ברכות אלו :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנוּכָּה :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה : בליל א' אומר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה : אחר הדליקתם אומר

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד : אֲרוֹמִמְךָ יְיָ כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי : יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי : יְיָ הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי בוֹר : זַמְּרוּ לַייָ חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ : כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה : וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם : יְיָ בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל : אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל יְיָ אֶתְחַנָּן : מַה בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ : שְׁמַע יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עֹזֵר לִי : הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה : לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ :

בשחרית מתפללין כמו שאר ימים ואומרים על הניסים ואחר העמידה של שחרית אומרים ההלל גמור · ואומר קדיש עד לעילא ומוציאין ס"ת ואומרים מזמור חנוכת הבית · וקורין בו בכל יום שלשה בני אדם אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן וקורין בפרשת זו :

סדר הקריאות · יום א' כהן קורא ויהי ביום כלות · לוי ויאמר וכולי קח מאתם · ישראל ויהי המקריב : יום ב' כהן ולוי ביום השני וישראל ביום השלישי : יום ג' כהן ולוי

ביום הרביעי וישראל ביום החמישי · יום ה׳ כהן ולוי ביום החמישי וישראל ביום הששי ·
יום ו׳ כהן ולוי ביום הששי וישראל ביום השביעי · יום ז׳ כהן ולוי ביום השביעי וישראל
ביום השמיני · יום ח׳ כהן ולוי ביום השמיני · וגומרין כל הפרשה ומתחילין בהעלותך
וקרין בו ג׳ פסוקים :

בשבת וחנוכה קורין שבעה בפרשת היום · ומפטיר בחנוכה נשיא של יום ומפטיר רני
ושמחי בזכריה · ואם יבאו שתי שבתות שבת א׳ רני ושמחי · ובשבת ב׳ ויעש
חירם במלכים :

בראש חדש וחנוכה מוציאין שני ספרי תורה וקורין ג׳ בראש חדש וא׳ בנשיא של יום
לבד : בשבת וראש חדש וחנוכה מוציאין ג׳ ספרים וקורין בפרשת היום ששה
ושביעי קורא בראש חדש ומפטיר קורא בחנוכה בנשיא של יום ומפטיר בנביא בשל חנוכה
רני ושמחי · וסימן זה יהא בידך בענין הקורא המפטיר בתורה באותו ענין הוא מפטיר
בנביא · ויש נוהגין לקרא בשבת וחנוכה ששה בפרשה היום ושביעי קורא בשל חנוכה נשיא
של יום והמפטיר חוזר וקורא על קריאתו של שביעי הקורא אחריו כדרך שאר השבתות ·
וכן בשבת וראש חדש וחנוכה קורין חמשה בפרשת היום וששי קורא בראש חדש ושביעי
קורא בשל חנוכה · והמפטיר חוזר וקורא על קריאתו של שביעי · וזה המנהג הוא עיקר ·
וכלל הדברים כשהמפטיר קורא לבדו בחנוכה אין מפסיקין בקדיש בין הקוראים בפרשת
היום למפטיר הקורא בחנוכה · ואם אחד מהקוראים בתורה קורא בחנוכה והמפטיר חוזר
על קריאתו של אחרון כשאר השבתות · מפסיקין בקדיש בין הקורא האחרון למפטיר כדרך
שאר השבתות · ואלו הן הקריאות של שמונת ימי חנוכה :

יש קהלות שמתחילין מוידבר ויש קהלות אחרות שמתחילין מויהי ביום כלות :

יְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר : דַּבֵּ֤ר אֶֽל־אַהֲרֹן֙ וְאֶל־בָּנָ֣יו לֵאמֹ֔ר
כֹּ֥ה תְבָרְכ֖וּ אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אָמ֖וֹר לָהֶֽם : ס יְבָרֶכְךָ֥
הוָ֖ה וְיִשְׁמְרֶֽךָ : ס יָאֵ֨ר יְהוָ֧ה ׀ פָּנָ֛יו אֵלֶ֖יךָ וִֽיחֻנֶּֽךָּ : ס
שָּׂ֨א יְהוָ֤ה ׀ פָּנָיו֙ אֵלֶ֔יךָ וְיָשֵׂ֥ם לְךָ֖ שָׁלֽוֹם : ס וְשָׂמ֥וּ אֶת־שְׁמִ֖י
עַל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַאֲנִ֖י אֲבָרְכֵֽם : ס וַיְהִ֡י בְּיוֹם֩ כַּלּ֨וֹת מֹשֶׁ֜ה
לְהָקִ֣ים אֶת־הַמִּשְׁכָּ֗ן וַיִּמְשַׁ֨ח אֹת֜וֹ וַיְקַדֵּ֤שׁ אֹתוֹ֙ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֔יו וְאֶת־
הַמִּזְבֵּ֖חַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו וַיִּמְשָׁחֵ֖ם וַיְקַדֵּ֥שׁ אֹתָֽם : וַיַּקְרִ֙יבוּ֙ נְשִׂיאֵ֣י
יִשְׂרָאֵ֔ל רָאשֵׁ֖י בֵּ֣ית אֲבֹתָ֑ם הֵ֚ם נְשִׂיאֵ֣י הַמַּטֹּ֔ת הֵ֥ם הָעֹמְדִ֖ים עַל־
הַפְּקֻדִֽים : וַיָּבִ֨יאוּ אֶת־קָרְבָּנָ֜ם לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה שֵׁשׁ־עֶגְלֹ֥ת צָב֙ וּשְׁנֵ֣י
עָשָׂ֣ר בָּקָ֔ר עֲגָלָ֛ה עַל־שְׁנֵ֥י הַנְּשִׂאִ֖ים וְשׁ֣וֹר לְאֶחָ֑ד וַיַּקְרִ֥יבוּ אוֹתָ֖ם
לִפְנֵ֥י הַמִּשְׁכָּֽן :)(וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר : קַ֚ח מֵֽאִתָּ֔ם
וְהָי֕וּ לַעֲבֹ֕ד אֶת־עֲבֹדַ֖ת אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְנָתַתָּ֤ה אוֹתָם֙ אֶל־הַלְוִיִּ֔ם אִ֖ישׁ
כְּפִ֥י עֲבֹדָתֽוֹ : וַיִּקַּ֣ח מֹשֶׁ֔ה אֶת־הָעֲגָלֹ֖ת וְאֶת־הַבָּקָ֑ר וַיִּתֵּ֥ן אוֹתָ֖ם
אֶל־הַלְוִיִּֽם : אֵ֣ת ׀ שְׁתֵּ֣י הָעֲגָל֗וֹת וְאֵת֙ אַרְבַּ֣עַת הַבָּקָ֔ר נָתַ֖ן לִבְנֵ֣י
גֵרְשׁ֑וֹן כְּפִ֖י עֲבֹדָתָֽם : וְאֵ֣ת ׀ אַרְבַּ֣ע הָעֲגָלֹ֗ת וְאֵת֙ שְׁמֹנַ֣ת הַבָּקָ֔ר
נָתַ֖ן לִבְנֵ֣י מְרָרִ֑י כְּפִי֙ עֲבֹ֣דָתָ֔ם בְּיַד֙ אִֽיתָמָ֔ר בֶּֽן־אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵֽן :

וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי־עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃
וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ
הַנְּשִׂיאִם אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ׃)(ס וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

ואומר החזן קדיש לעילא ׳ וגומר התפלה כסדר הימים

בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃ הִקְרִב
אֶת־קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ
לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם
אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן
נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ פ
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד
בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים
אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ פ
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף

שבעים

שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃

בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־
בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ פ

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־
בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ פ

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־
בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ פ

בַּיּוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד

בן

בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ פ

בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃
כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל
אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ פ

בְּיוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ פ

בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ פ

זֹאת ׀ חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל
קַעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִזְרְקֵי־כֶסֶף שְׁנֵים עָשָׂר כַּפּוֹת
זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאַחַת כֶּסֶף וְשִׁבְעִים
הַמִּזְרָק הָאֶחָד כֹּל כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ׃ כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה
הַכַּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ כָּל־זְהַב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה׃ כָּל־הַבָּקָר

לעלה

לָעֹלָ֡ה שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֣ר פָּרִ֡ים אֵילִ֣ם שְׁנֵים־עָשָׂר֩ כְּבָשִׂ֨ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֤ה שְׁנֵים
עָשָׂ֙ר וּמִנְחָתָ֑ם וּשְׂעִירֵ֥י עִזִּ֛ים שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר לְחַטָּֽאת׃ וְכֹ֨ל בְּקַ֣ר ׀ זֶ֣בַח
הַשְּׁלָמִ֗ים עֶשְׂרִ֣ים וְאַרְבָּעָה֮ פָּרִים֒ אֵילִ֤ם שִׁשִּׁים֙ עַתֻּדִ֣ים שִׁשִּׁ֔ים
כְּבָשִׂ֥ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֖ה שִׁשִּׁ֑ים זֹ֚את חֲנֻכַּ֣ת הַמִּזְבֵּ֔חַ אַחֲרֵ֖י הִמָּשַׁ֥ח אֹתֽוֹ׃
וּבְבֹ֨א מֹשֶׁ֜ה אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵד֮ לְדַבֵּ֣ר אִתּוֹ֒ וַיִּשְׁמַ֨ע אֶת־הַקּ֜וֹל מִדַּבֵּ֣ר
אֵלָ֗יו מֵעַ֤ל הַכַּפֹּ֙רֶת֙ אֲשֶׁר֙ עַל־אֲרֹ֣ן הָעֵדֻ֔ת מִבֵּ֖ין שְׁנֵ֣י הַכְּרֻבִ֑ים
וַיְדַבֵּ֖ר אֵלָֽיו׃ פ

וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ דַּבֵּר֙ אֶֽל־אַהֲרֹ֔ן וְאָמַרְתָּ֖ אֵלָ֑יו
בְּהַעֲלֹֽתְךָ֙ אֶת־הַנֵּרֹ֔ת אֶל־מוּל֙ פְּנֵ֣י הַמְּנוֹרָ֔ה יָאִ֖ירוּ שִׁבְעַ֥ת הַנֵּרֽוֹת׃
וַיַּ֤עַשׂ כֵּן֙ אַהֲרֹ֔ן אֶל־מוּל֙ פְּנֵ֣י הַמְּנוֹרָ֔ה הֶעֱלָ֖ה נֵרֹתֶ֑יהָ כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה
יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וְזֶ֨ה מַעֲשֵׂ֤ה הַמְּנֹרָה֙ מִקְשָׁ֣ה זָהָ֔ב עַד־יְרֵכָ֥הּ
עַד־פִּרְחָ֖הּ מִקְשָׁ֣ה הִ֑וא כַּמַּרְאֶ֗ה אֲשֶׁ֨ר הֶרְאָ֤ה יְהוָה֙ אֶת־מֹשֶׁ֔ה
כֵּ֥ן עָשָׂ֖ה אֶת־הַמְּנֹרָֽה׃

ראש חדש טבת שחל בחול מתפללים כשאר הימים רק שאומרים אלהינו בעבודה · ועל הנסים בהודאה · וגומרין את ההלל וקדיש ומוציאין שני ס"ת ואומרים מזמור של ראש חדש ומזמור שיר חנוכת ואח"ך קורין ג' גברי בפרשת ראש חדש ולא יאמר קדיש ורביעי קורא בספר שני בחנוכת הנשיאים מענין היום · ואומר קדיש וגוללים ספר תורה ואומרים אשרי ויהללו ומחזירים ס"ת למקומו ואח"כ אומרים ובא לציון וקדיש גמור ופטום הקטורת ועלינו לשבח :

יוצר לשבת וחנוכה

אוֹדְךָ כִּי אָנַפְתָּ וַתָּשׁוֹב · אָזְנְךָ הִטֵּיתָ שַׁוְעִי לִקְשׁוֹב · אֹיְבַתִי בִּקֵּשׁ
כְּעַלְעוֹלֶת לִנְשׁוֹב : אָבִינָה וְאֶזְכְּרָה יְמֵי קֶדֶם · אֲשֶׁר קְרָאוּנִי
מִנִּכְתָּם אוֹדֶם · אוֹתוֹתָם אַגִּידָה וְלֹא אֶרְדֵּם : אָשִׂיחָה צָרוֹת
וְנִקְמַת אַנְטִיוֹכַס · אִבַּח חֲסִידַי וּמְשִׁיחַי נָכַס · אֱוִילֵי עַמִּי
כְּהִקְרִיצוּנִי לְהַרְכַּס : יַעַן וְיַעַד סוּסֵי פְּלָדוֹת · כָּמוֹ רוֹכְבִים
שְׁנוּסֵי לַפִּידוֹת · מוֹפֵת הַרְאוֹת בְּעִיר נִכְבָּדוֹת · קָדוֹשׁ :
בָּאוּ אָבֵן פָּרִיצִים לְלַשֵּׁן · בָּחֲרִי אַף הַמֶּלֶךְ לְעַשֵּׁן · בְּעַד לְהַכְרִית
שְׂרוּצֵי גוֹשֶׁן : בַּעֲרָה חֲמָתוֹ וַיֵּתֵא בְּפֶתַע · כִּלָּה בְּשָׂרִי וְחַיָּתִי
שֶׁתַע · בַּיְעָרִים חֻבֵּאתִי כַּבְּהֵמוֹת לְהָתַע : כְּבַלּוֹתוֹ לְהַשְׁמִיד עַם
וְלִרְפּוֹס · בִּאֵר לְשַׂר צְבָאוֹ פִילִיפוֹס · בְּרִית לְהַעֲבִירִי וּפִסְלוֹ
לִתְפּוֹס :

גָּזַר מִי בַּחֲזִיר יְפַגֵּל · גַּם מוֹשֵׁךְ עָרְלָה לְעַגֵּל · גְּוִיָּתָם לְהַשְׁלִיךְ וְהַמְמָאֵן מִלְּסַגֵּל : גֹּאֲלֵי כִּפַּת בַּגּוֹ וּבָאֱלִיל חִיָּה · גָּבְרוּ בְּתֻמָּם שַׁת לִשְׁאִיָּה · גָּדַע וְכִלָּה נוֹצְרֵי תוּשִׁיָּה : גְּבִירוֹת שְׁתַּיִם בְּנֵיהֶן מָלוּ · גָּלַל כֵּן בְּשָׁדֵיהֶן נִתְלוּ · גּוֹרִים וְאִמּוֹתָם מִמִּגְדָּל הִפִּילוּ :
דִּמּוּ לְטַנֵּף בְּזִבְחֵיהֶם אֶלְעָזָר · דָּתוֹ שָׁמַר וְעֹז נֶאֱזַר · דַּח וַיִּבֶז לְדִבְרֵי הָאַכְזָר : דִּבֵּר דָּאַגְתִּי עַל נַפְשְׁךָ · דְּרוֹשׁ אֶדְרוֹשׁ מִבְּשַׂר קָדְשְׁךָ · דּוֹם כִּי הֶאֱמַנְתִּי וַאֲנַטְּשֶׁךָ : דָּלַף בֶּן תִּשְׁעִים אָנֹכִי · דְּחוֹל אֱלֹהַי בְּמִרְמָה הַמְלִיכִי · דְּבָרֶיךָ כַּלֵּה זַנַּחְתִּים מִלְּהָפְכִי :
הֲלָוֶה יֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ · הַיָּשִׁישׁ בְּשׁוֹרָם נֶהֱרַג בְּעֶרְכּוֹ · הַבָּחוּר יוֹסִיף אוֹמֶץ בִּרְכּוֹ : הַעַל אֵלֶּה לֹא תִפְקוֹד · הַצָּפִיר וְהַשָּׂעִיר בַּחֲרוֹנְךָ לִיקוֹד · הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל וְהַזָּקָן וְהַקָּדְקוֹד : הַבֵּט וּזְכוֹר אֶת כָּל הַתְּלָאָה · הַהִשִּׂיגָה עֲדַת צוֹלֵעָה וְנֶהֱלָאָה · הַלְעוֹלָמִים תִּזְנַח בְּרַבַּת חֶלְאָה :
וְאַבִּיעָה עוֹד מִקְרֶה שִׁבְעָה · וָתִיקִים וְאַחִים תְּמִימֵי דֵעָה · וְקָלָם בָּאֵשׁ בַּשָּׁוְא נִתְעָה : וְעַל לֹא אָכְלוּ מִזִּבְחוֹ · וַיִּדְבְּקוּ בְּעוֹשֶׂה תֵּבֵל בְּכֹחוֹ · וְשִׁסְּפָם נָבָל בְּאַכְזָרִיּוּת רוּחוֹ : וּמַחֲבַת נְחשֶׁת בָּאוּר רִתַּח · וַיְפַשֵּׁחַ הָרִאשׁוֹן וַיְנַתַּח נֵתַח · וְעוֹד רֹאשׁוֹ חָשַׂף בְּתוֹתָח :
זָמַם לְהַהֲרִיג שֵׁשֶׁת אֶחָיו · זֵד יָהִיר בְּעֶבְרַת טוּחָיו · זְבָחָם כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף בְּחָחָיו : זָמַם אַפַּתֶּה הַשְּׁבִיעִי קְטַנָּם · זָהָב אַעֲשִׁירְךָ אֵלָיו נָם · זְמַנְתִּיךְ לִי לְמִשְׁנֶה קוֹנָם : זוֹרֵז הָעֶלֶם טוֹב לִבְחֵר · זָעַק הֲרָגֵנִי לָמָּה תְּאַחֵר · זָנַחְתִּי לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֵל אַחֵר :
חָם וַיִּחַר מוֹשֵׁל רֶשַׁע · חִזֵּק מַכּוֹתָיו בְּלִי פֶשַׁע · חָסַן הַיֶּלֶד וּלְסִבְלָם שִׁעֲשַׁע : חָזְתָה הוֹרָתָם מִשְׁפְּטֵי בָּנֶיהָ · חָמְטָה נַפְשָׁהּ עֲלֵי נִינֶיהָ · חָלְתָה וַתָּשֶׁב רוּחָהּ לְקוֹנָהּ : חֲמָסִי אִם גָּבַר לַעֲכוֹר · חֲסִידִים אֵלּוּ וַהֲרִיגָתָם זְכוֹר · חוֹן כְּרוּיֵי בִּלְהֶךָ וּכְוֹר :
טָפַשׁ עוֹד מָדוֹן מְגָרֶה · טִפְטוּפֵי אֲשֶׁר לֹא יַמְרֶה · טִימוֹסוֹ יְוָנִי הַחַי יִקָּרֵא : טִכֵּס זוֹכֵר שְׁמוֹ יְהוּדִי · טָבוֹחַ וְקָרוֹץ כְּמוֹ גְּדִי · טִרְיָה וּבִקּוֹרֶת לְהַכְבִּיד בְּשָׁלְדִּי · טוֹהַר טְבִילַת מִקְוֶה הֶחְדִּיל · טָסוּ קְדוֹשִׁים מִנְּשֵׁיהֶם לְהַבְדִּיל · טָרְחָם סָקַרְתָּ נֵס לְהַגְדִּיל :

יָחִיד וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן שָׁמַיִם · יִמֵּן לְכֻלָּם מִקְוָאוֹת מַיִם · יַעַן חֲסִידָיו מְיַחֲדָיו פַּעֲמַיִם: יָסַף יָרוֹ לְתָעֵב הָמוֹן · יְדִידוּת בַּיִת לְאִישׁ כִּזְמוֹן · יִשְׁכַּבְנָה אָז תְּחִלָּה הַהֶגְמוֹן: יָתֵר זֹאת נִתְקְעָה לְגוֹדֶשׁ · יְרָחִים אַרְבָּעִים וְאַרְבַּע חֹדֶשׁ · יְהוּדָה הִסִּיעָה כֹּהֵן הַקֹּדֶשׁ:

כִּנְתְמַלָּא סֶפֶק וְשַׂדַּי חָנַן · כְּנָסָה לְחַשְׁמוֹנָאִי בַּת יוֹחָנָן · כִּנְסוּם בְּמִשְׁתֶּה בְּחֻפָּה לְהִתְלוֹנָן: כָּל־עֶרְיָהּ פָּתְחָה הַכַּלָּה · כּוֹס מְזוּגָה לִקְרוּאֵי הִלּוּלָהּ · כָּבְשׁוּ עֵינֵיהֶם מֵהַבִּיט צִלָּהּ: כָּבַד שֶׁצֶּף הָאַח לְעֻמָּתָהּ · כַּבִּירִים קְרוּאִים פֹּה לְהַטְעִימָהּ · כְּנֶגְדָּם אֵיךְ עָמַדְתְּ בִּקְדֵשָׁה עֲרוּמָה:

לָמוֹ הֵשִׁיבָה נוֹת יְפֵה פִּיָּה · לִי אֵיךְ תְּיַסְּרוּנִי בִּרְמִיָּה · לְעָרֵל וְטָמֵא תַּשְׁכִּיבוּנִי עֶרְיָה: לָבְשָׁה רוּחַ אָז יְהוּדָה · לְכוּ מְלָאוּ גְּבוּרָה עֲנוּדָה · לָחַשׁ וַיְקַנֵּא קִנְאָה כְּבֵדָה · לַקֵּט הֲדַס וְכָל מִינֵי בְשָׂמִים · לְהָגִיל כְּמוֹ בְּגִיל הַנּוֹמִים · לְהִתְעוֹת לְעָוֶל חֻקּוֹ מַשְׁלִימִים:

מֵרָחוֹק בְּשָׁקְפָם מְזַמְּרִים וּמְחַנְּנִים · מִלֵּל אֵלּוּ הַשָּׂרִים וּמַנְהִיגִים · מֵעַתָּה נִכְנָסוּ בְּנִימוּסֵי עֲרוּגִים: מְשָׁרְתָיו וּמַחֲנֵהוּ חוּצָה הֵנִים · מַתִּתְיָה וְאֶחָיו פְּנִימָה הִכְנִים · מַכְּבִי יְהוּדָה גְּבוּרָה הִשְׁנִים · מְמוּאֶסֶת עֵץ הִדְקִיר הַמְּזַנֶּה · מֵעַכּוֹ לִנְמֵרִים רָדַף הַמַּחֲנֶה · מְחָצָם וְכֻלָּם וַיַּגֵּד לְאֱלִיפֶרְנֶה:

נָסַע וַיֶּאֱסוֹף הֲמוֹנוֹ לְהַקְמִיל · נַח קָרוֹב מִצִּיּוֹן מִיל · נַע לְבָבִי כְּיַעַר וּכְכַּרְמִיל · נָדְבוּ עַם לָשׁוּב לִמְחוֹלְלָם · נֶאֱנָחִים בְּצוֹם וּבְכִי כֻּלָּם · נֶחְמָדִים מִפָּז הָגוּ בִּפְלוּלָם: נִבָּא לַמֶּלֶךְ נֶאֱמָנוֹ אַכְיוֹר · גָּדִיב וְיוֹעֵץ דּוּכּוּס וְאַרְכַּרְכְיוֹר · נָצְרוּ חֻקָּם וַיְצִיתוּךְ בַּכִּיּוֹר:

סוֹטֵן כְּהֶאֱזִין עָלָיו הִגְעִיר · סַח לְהוֹקִיעוֹ כְּבוֹדוֹ לְהַבְעִיר · סָמוּךְ מְבוֹא שַׁעַר הָעִיר: סָעַף מָהַר הַקִּרְיָה כְּאַגְחִיל · סַיְיפִי בְּרֹאשׁ זֶה אַתְחִיל · סַנְגְּרוֹן מִשַּׂנְאַי עָבוּר הִשְׁחִיל · סִכְּכַתְנִי בַּלַּיְלָה הַהוּא יְהוּדִית · סוֹדָהּ בָּרוּךְ וְטַעְמָהּ עֲדִית · סוֹחֵרָה לְעַמָּהּ וְלִיָּוֵן לַפִּדִית:

עִיר וְיוֹשְׁבֶיהָ בְּכוֹשֶׁר כַּחֲזוּתָהּ · עָלְצָה וַתֵּלֶךְ עִמָּהּ שִׁפְחָתָהּ ·

עַל יְיָ הִשְׁלִיכָה יְהָבָהּ : עָמְדָה בְּרֹאשׁ מַחֲנוֹת הָאוֹיֵב · עֲלִיצוֹתָיו לַהֲפוֹךְ וְחֵילוֹ לְדַיֵּב · עַל רֹאשׁוֹ גְּמוּלוֹ לְחַיֵּב : עֲדִי יוֹפְיָהּ הִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ · עַלְמָה כָּמוֹהָ אֵין כַּפֶּלֶךְ · עָרְבָה עָלָיו וּלַהֲבִיאָהּ הָלַךְ :

פַּץ מָה דַּרְכֵּךְ הַשְׁמִיעִינִי · פָּצָה מִמִּשְׁפַּחַת נְבִיאִים אָנִי · פּוֹתְרִים עָלֶיךָ מַלְכִּי וּקְצִינַי : פֶּתַע פִּתְאוֹם כְּעֵת מָחָר · פְּגוּזֶיךָ יִתְּצוּ הָעִיר בְּפַחַד · פָּסַעְתִּי לְבַשְּׂרְךָ אַל תְּאַחֵר : פּוֹרָה כְּדוֹרְכָךְ כְּמוֹ חֲמָתֶךָ · פְּקוֹד וּזְכוֹר אֶת אֲמָתֶךָ · פִּרְחֵי מִשְׁפַּחְתִּי יְשָׁרְתוּךְ בְּבֵיתֶךָ :

צִפְצֵף כָּל שְׁאֵלָתֵךְ אֲמַלֵּא · צִבְיוֹנִי אִם תַּעֲשִׂי מְלַכָּלָה · צֶאֱצָאֵי בֵּית אָבִיךְ אֲעַלֶּה : צָרְחָה לוֹ אֵינֶנִּי טְהוֹרָה · צַו לְהַעֲבִיר קוֹל וּגְזֵרָה · צוּרוּ מֵהַגִּיעַ בְּעַלְמָה הַמְּטֻהָרָה : צָהַל כְּסוּס מְזֻיָּן וְכִרְכֵּר · צְבָאָיו לְמִשְׁתֶּה שְׁמָנִים הִשְׁכֵּר · צַוָּארוֹ לָצוּר שָׁתָה וַיִּשְׁכַּר :

קִפַּחְתּוֹ אָז שְׁנַת תַּרְדֵּמָה · קְרוּאָיו נָאֲמוּ הַנַּעֲרָה לְפַגְּמָה : קָדְקֳדוֹ הִשְׁכִּיב וּכְיָשֵׁן נִרְדָּמָה : קוּמוּ חִישׁ וּפְנוּ לְדַרְכְּכֶם · קַלּוּ רֶגֶל מֵעַל מַלְכְּכֶם · קִדְּמוּ וַיָּרוּצוּ לְאָהֳלֵי סוּכָּם : קְרוּאָה יִרְאַת יְיָ וּמַשְׂכֶּלֶת · קָצְצָה גּוּלְגָּלְתּוֹ בְּרֹאשׁ שִׁבּוֹלֶת · קְחָתוֹ וֶהֱבִיאָתוֹ לְהֵטִיב תּוֹחֶלֶת :

רָאוּהוּ וְלֹא הֶאֱמִינוּ לָהּ · רָצוּ לְאִישׁ בְּקִצְפּוֹ תָּלָה · רָחַשׁ הוּא רֹאשׁוֹ בְּאָלָה : רֶמֶשׁ הַהוּא גָּדְלוּ שְׂמָחוֹת · רָחֲקוּ וַיָּנוּסוּ יָגוֹן וַאֲנָחוֹת · רוֹדֵף וּמִתְנַקֵּם בְּהֶרֶף לִמְחוֹת רָקְדוּ וְחָדוּ כָּל הַלַּיְלָה · רֶנֶן הִנְעִימוּ לְנוֹרָא עֲלִילָה רְחָפָם וּפְקָדָם בְּפָסוֹחַ וְחֶמְלָה :

שַׁחַר כְּהִקְרִין וְהַבֹּקֶר אוֹר · שָׁאֲנוּ לְקוֹל אַדִּיר וְנָאוֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ לְבְאוֹר : שׁוֹדְדִים בְּשָׁמְעָם הֲמוּלַּת הֶהָמוֹן · שָׁחוּ לְהָקִיץ הַמֶּלֶךְ וְלִכְמוֹן · שֶׁזְּפוּהוּ מֵת מוּשְׁכָּב בְּאַרְמוֹן : שְׁאוֹנָם נִכְנַע וַתִּבְרַח רוּחָם · שַׁחֲווּ וְחָגְרוּ בְּפַחַד אֶבְחָם · שׁוֹבֵיהֶם רְדָפוּם וְהִכּוּם לְפַלְחָם :

תְּמוּם וַהֲרָגוּם תִּלֵּי תִלִּים · תּוֹדוֹת וְשִׁיר סִיְּגוּ סְגוּלִים · תּוֹקֶף הַנֵּס קָבְעוּ מַשְׂכִּילִים · תִּחֲמוּ הַלֵּל לִגְמוֹר שְׁמֹנָה · תּוֹכֶן נֵרוֹת לְהַעֲלוֹת בִּרְנָנָה · תָּמִיד בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה · תּוֹאֲמוּ הַיּוֹם שַׁבָּת וחנכה

וַחֲנֻכָּה · תִּפְאֹרֶת בְּעִנְיָנָם בַּעֲנוּגָה וְרַכָּה · תְּעִידְךָ נֶצַח לְךָ הַמְּלוּכָה · יְחִידֶיךָ וִידִידֶיךָ סֶלָה פְּקָדוּךָ · כַּל נִדְמֵיתָה שֶׁגְּבוּךָ לִכְדוּךָ · מִשְּׁבִי הַדְּרִיִרִם וְהַכֹּל יוֹדוּךָ · קָדוֹשׁ :

ואומר קדושי אל וברכו ומתפללין שחרית כסדר השבתות · ואומרים על הנסים · וגומרין את ההלל ומוציאים ב׳ ס״ת ואומרים מזמור חנוכת הבית · וקורין בספר א׳ ז׳ נכרי כפ׳ השבוע ואומר קדיש לעילא · ובב׳ קורא בנשיא של אותו היום ואומר קדיש לעילא ומפטירין רני ושמחי בזכריה ב׳ ואומרים אשרי ומחזירים ס״ת למקומו ואומר החזן קדיש לעילא · ואומר במוסף על הנסים ואחר חזרת ש״ץ המוסף נוהגים לומר זה קודם קדיש גמור

עושה שלום לשבת וחנוכה

יְתַנּוּ צִדְקוֹת יָהּ בְּנֵי חוֹסִים · חֲנֻכָּה כַּמִּשְׁפָּט עֵת לִהְיוֹת עוֹשִׂים · קוּמוּ חֲזוּ תָּקְפּוֹ כָּבוֹד לוֹ נָשִׂים · קָדוֹשׁ כִּי עָשָׂה פֶּלֶא וְרוֹב נִסִּים : יתנו אָגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדּוֹ כִּי גָבַר · חִבֵּל עוֹל עַמִּי מַטֵּה רְשָׁעִים שָׁבַר · סִפַּח קָדְקוֹד זָר בְּתוֹכָם כִּי עָבַר · בִּלַּע אַבִּירִים כִּקְדוֹחַ אֵשׁ הֲמָסִים : קומו בַּמָּה אֲקַדְּמֶנּוּ אִכַּף לְאֵל מָרוֹם · טְבוֹחַ מְשֻׁטְּמַי אַף הֶעָרִים עָרוֹם · עוֹד הִשְׁקִיט מַשְׁקִיט אֶרֶץ מִדָּרוֹם · נַפְשִׁי מֵאָדָם רַע מִכַּף אִישׁ חֲמָסִים : קומו גְּבוּרוֹתָיו לְהַגִּיד אַךְ לֹא לִשְׁכֹּחַ · יָדוֹ לֹא קָצְרָה בְּקוּמוֹ לְוִכּוּחַ · פְּדוּת לְעַמּוֹ לַעֲזוֹר בֵּין רַב וּלְאֵין כֹּחַ · שָׁם חָלָשׁ יֹאמַר כְּגִבּוֹרִים בּוֹסִים : קומו דּוֹחוּ יַד יָבִין הָיָה לְצוּר מָעוֹז · כַּף אֵשֶׁת הַקֵּינִי רֹאשׁ הַשָּׂר לִרְעוֹז · צִדְקוֹ כִּי הוֹשַׁע אֶת זְרוֹעַ לֹא עוֹז · מַעֲמָד וְאֵין מַפְנֶה כִּי הֵמָּה נָסִים : קומו הוֹלֵל אָח נִפְשַׁע בְּקוּמוֹ לִרְכָּב · לָצוּר בְּנֵי מִגְדּוֹל לְבַל תְּתוֹם שָׁכָב · קְטָפַתּוּ אַחַת בְּפֶלַח הָרֶכֶב · וְיָצְאוּ לִרְוָיָה מִבֶּטֶן עֲמוּסִים : קומו וְקַשׁ כִּי הִקְשׁוּ בְּנֵי אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ · מָגֵן גִּבּוֹרִם יַד בַּת הַיָּשִׁישׁ · רֹאשׁוֹ הֵסִירָה בְּמִיץ עִנְּבֵי אָשִׁישׁ · אֲזַי כִּבְמְצוּלָה עוֹמֵד בֵּין הַהֲדַסִּים : קומו זִמְרָה וְקוֹל תּוֹדָה וְנֶבֶל וְכִנּוֹרוֹת · שְׁמֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה הֵטִיבוּ נֵרוֹת · תָּקַף קוֹל שִׂמְחָה כְּמוֹ קוֹל צִנּוֹרוֹת · לְמִשְׁתֶּה מַמְתַּקִּים וּבַרְבּוּרִים אֲבוּסִים : קומו שְׁמוּטִים אֶשְׁתּוֹלְלוּ מִצּוּק הַתְּלָאוֹת · חֲפָצֵימוֹ יַצְלַח וְגַם יָגִילוּן עַל זֹאת · בְּרִית כִּימֵי עוֹלָם יִרְאוּ נִפְלָאוֹת · הוֹד לִשְׁמוֹ יִשָּׂאוּן וּבִרְכָתוֹ נָשִׂים : קומו

ואומר קדיש גמור · ופטום הקטורת · ועלינו לשבח כסדר השבתות :

יוצר לשבת שניה של חנוכה

וכשחלו שני שבתות בימי חנוכה אומרים יוצר זה בשבת שניה ·

סדר א"ב ואחר כך משה חזק

אזכור מעללי יה · ואתן לו הודיה · ממעשה שהיה · בימי מתתיה : בהיותי בזויה · שבורה ודחויה · מתוך דאב ודויה · הוציאי לרויה : גבר ועלה · אלכסנדרוס בגדולה · במלכות יון כתחלה · היא הקרן הגדולה : דמה לעור באפלה · וכלא היה לו בן להנחילה · וחלק מלכות וממשלה · לארבעה בני עולה : הם היו לסגלה · קוץ ודרדר וחרולה · וגזרו בחמה וכלה · תורת משה לגעלה : והגיון דת לבטלה · עם נדות לקלקלה · ושבתות לחללה · ובנים שלא למהלה : זוהמה וחזיר ונבלה · בכח אותם להאכילה · בריחי בתים לנטלה · ואם לא אותם לקטלה : חרות בקרני שורים תחלה · באל בלי היות למו נחלה · ועמדו ישראל בבהלה · ומכרו משור ועד עגלה : טומאת בעילה · גזרו על כל כלה · כשתנשא לבעלה · תבעל להגמון תחלה : יעצו חכמי עגולה · להטחין במגרוסות אכילה · רמז ששם ברכת הלולא · ונעשה נס ואחת מהנה לא נפסלה : כמו כן עשו בחכמה · בנרות להכמין בתי אימה · מצות מילה לקימה · בצווי תורה תמימה : לחץ יונה תמה · כשר שוכן רומה · לבש בגדי נקמה · בצרים להלחמה : מתתיה וחשמנים · אז חברו בחתונים · וכשהרגישו יונים · והנה ההגמון עם כל המונים : נגד ביתם חונים · כלה לטמאות בזנונים · ובית דין יושבים אנונים · נושאים כדבר ונותנים : סכלתנית היתה וחכמה · נערה וחנה שמה · קרעה לה בגדי רקמה · ועמדה לה ערמה · עיניהם כבשו לאדמה · והיא קולה הרימה · לערל תמסרוני בזמה · ולכם אחי בושת למה : פץ מתתיה לחשמונאי · אתם כהני יי · ואני ושבעה בני · כמספר שבטי אמוני : צרי לאבד ומוני · נדגול בשם יי · ומיד אלעזר התיז ראש הזנאי · שהוא ערום וקנאי : קמו בדברים · יהודה מכבי ושאר גבורים · כאיש אחד חברים · מחנה יונים מפגרים : רוצצים ומשברים · משנים עשר עברים · זה מכה וזה מחרים · ורדפום מעכו ועד נמרים :

שאל

שָׁאַל אַנְטִיוֹכַס אֵיכָכָה · סִיעָתוֹ רְכָכָה · וּכְשָׁמְעוֹ כָּכָה · חֲמָתוֹ לֹא שָׁכָכָה : תִּרְגֵּל פִּילָיו לְשְׂרוֹכָה · וְקַשְׁתוֹתָיו לִדְרוֹכָה · כְּלֵי קְרָב לַעֲרוֹכָה · וּבְחוֹזֶק עַם לְפְרוֹכָה : מִצְבָא הֲמוֹן נוֹא · גָּבַר חֵיל הֲמוֹנוֹ · וַיִּלְבַּשׁ שִׁרְיוֹנוֹ · וְעָלָה עַל פִּיל בִּגְאוֹנוֹ : שָׁאַג יְהוּדָה בְּעִנְיָנוֹ · וְאֶלְעָזָר יָרָה חֵץ שְׁנוּנוֹ · וַיַּךְ פִּיל בְּשִׁרְיֵי בִטְנוֹ · וְנָפַל וְנִשְׁבַּר הוּא וַאֲדוֹנוֹ : הִתְחַנֵּן מֶלֶךְ בִּבְכִיָּה · הִתְפַּלְלוּ עָלַי לִתְחִיָּה · וְאֶבְנֶה לוֹ בַּיִת בְּפָז וּטְרַקְיָא · וְלֹא אָבוּ לוֹ מְפִיקֵי תוּשִׁיָּה : חֵילוֹ אָבְדוּ כְּלֹא הָיָה · וְהוּרַד שְׁאוֹל תַּחְתִּיָּה · וּבַת קוֹל כָּרְזָה וְאָמְרָה נָצְחוּ טַלְיָא · דְּאַגָּחוּ קְרָבָא בְּאַנְטוֹכְיָא : זְמַן יְצִיאַת דְּבִים · מֵאֶחָד בְּאָב לְהַכְחִיד מַרְבִּים · וּבְחַג אָסִיף כָּלוּ כָּל אוֹיְבִים · וּבַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים בְּכִסְלֵו לְבֵיתָם שָׁבִים : קְרִיאַת הַלֵּל שְׁמוֹנָה נוֹכְבִים · כִּי מַשְׂבִּיעַת לוֹבִים · לֹא הָיְתָה כָּזֹאת לַחֲבִיבִים · וְעַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים :

ומתפללים כמו בשבת ראשון רק שמפטירין ויעש חירום במלכים א' ז' שהיא כתובה בחומשים בפר' פקודי · ואומרים מוסף · עושה שלום של חנוכה · וגומרין כמו שכתוב שם :

אם חל ר"ח חדש טבת להיות בשבת · בלילה מדליקין נר חנוכה קודם ואח"ך נר שבת · ומתפללים ערבית כמו בשבת ומזכירין אלהינו ועל הנסים וגומרים את התפלה · בשחרית מתפללין כסדר השבתות · וגומרין את ההלל · ואומר החזן קדיש גמור · ומוציאין ג' ספרי תורה ואומר החזן סדר המזמור של שבת ומוסיפים מזמור של חנוכה ואחר כך גדלו וכו' · וקורין ששה גברי בספר תורה א' בפרשת של השבוע ולא יאמר קדיש · ובספר שני קורא השביעי בפרשת שבת ור"ח חדש · ואומר קדיש · ובספר שלישי קורא בענין היום · ואומר קדיש · וגומרים כל התפלה כסדר השבתות :

מגילת אנטיוכוס

וַיְהִי בִּימֵי אַנְטִיוֹכוֹס מֶלֶךְ יָוָן מֶלֶךְ גָּדוֹל וְחָזָק הָיָה וְתַקִּיף בְּמֶמְשַׁלְתּוֹ וְכָל הַמְּלָכִים יִשְׁמְעוּ לוֹ : וְהוּא כָּבַשׁ מְדִינוֹת רַבּוֹת וּמְלָכִים חֲזָקִים וְהֶחֱרִיב טִירוֹתָם וְהֵיכְלֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ וְאַנְשֵׁיהֶם בְּבֵית הָאֲסוּרִים אָסַר : וְהוּא בָּנָה מְדִינָה גְּדוֹלָה עַל חוֹף הַיָּם לִהְיוֹת לוֹ לְבֵית מַלְכוּת וַיִּקְרָא לָהּ מְדִינַת אַנְטוֹכְיָא עַל שְׁמוֹ : וְגַם בַּגְרִיס מִשְׁנֵהוּ בָּנָה מְדִינָה אַחֶרֶת לְנֶגְדָּהּ וַיִּקְרָא לָהּ בַּגְרִיס עַל שְׁמוֹ וְכֵן שְׁמוֹתָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה : בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים לְמָלְכוֹ הוּא שְׁנַת מָאתַיִם וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים לְבִנְיַן בֵּית הָאֱלֹהִים שָׂם פָּנָיו לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם : וַיַּעַן וַיֹּאמֶר לְשָׂרָיו הֲלֹא יְדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ עַם הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַיִם בֵּינֵינוּ לֵאלֹהֵינוּ אֵינָם מַקְרִיבִין וְדָתֵינוּ אֵינָם עוֹשִׂים וְדָתֵי הַמֶּלֶךְ עוֹזְבִים לַעֲשׂוֹת דָּתָם : וְגַם הֵם מְיַחֲלִים לְיוֹם שִׁבְרוֹן הַמְּלָכִים

והשלטונים ואומרים מתי ימלוך עלינו מלכנו ונשלוט בים וביבשה וכל
העולם ינתן בידינו: אין כבוד למלכות להניח אלה על פני האדמה:
עתה באו ונעלה עליהם ונבטל מהם הברית אשר כרת להם אלהיהם
שבת ראש חדש ומילה: וייטב הדבר בעיני שריו ובעיני כל חילו:
באותה שעה קם אנטיוכוס המלך וישלח את נקנור משנהו בחיל גדול
ועם רב ויבא לעיר יהודה לירושלם: ויהרוג בה הרג רב ויבן במה
בבית המקדש במקום אשר אמר אלהי ישראל לעבדיו הנביאים שם
אשכן שכינתי לעולם: במקום ההוא שחטו את החזיר ויביאו את דמו
לעזרת הקדש: וכהיות זה כאשר שמע יוחנן בן מתתיה כהן גדול כי
זה המעשה נעשה נמלא קצף וחמה וזיו פניו נשתנה ויועץ בלבו מה
שיוכל לעשות על זה: ואז יוחנן בן מתתיה עשה לו חרב שתי
אמות ארכה וזרת אחת רחבה תחת בגדיו עטפה: ויבא לירושלם
ויעמוד בשער המלך ויקרא לשוערים ויאמר להם אני יוחנן בן
מתתיה באתי לבוא לפני נקנור: ואז באו השוערים והשומרים ויאמרו
לו הכהן הגדול מהיהודים עומד בפתח ויען נקנור ויאמר להם בוא
יבוא: ואז יוחנן הובא לפני נקנור ויען נקנור ויאמר ליוחנן אתה
הוא אחד מן המורדים אשר מרדו במלך ואינם רוצים בשלום מלכותו:
ויען יוחנן לפני נקנור ויאמר אדני אני הוא עתה באתי לפניך אשר
תרצה אעשה: ויען נקנור ויאמר ליונתן אם כרצוני אתה עושה קח
חזיר ושחטהו על הבמה ותלבש בגדי מלכות ותרכב על סוס המלך
וכאחד מאוהבי המלך תהיה: וכאשר שמע יוחנן השיבו דבר אדני ירא
אני מבני ישראל פן ישמעו כי עשיתי כן ויסקלוני באבנים: עתה יצא
כל איש מלפניך פן יודיעום אז נקנור הוציא כל איש מלפניו: וישא
יוחנן בן מתתיה עיניו לשמים ויתקן תפלתו לפני אלהיו ויאמר אלהי
ואלהי אבותי אברהם יצחק ויעקב אל תתנני נא ביד הערל הזה כי
אם יהרגני ילך ויתפאר בבית חנון אלהיו ויאמר אלהי נתנו בידי:
באותה שעה פסע עליו שלש פסיעות ויתקע החרב בלבו וישלך אותו
חלל בעזרת הקדש לפני אלהי השמים: ויען יוחנן ויאמר אלהי לא
תשים עלי חטא כי הרגתיו בקדש עתה כן תתן את כל העמים אשר
באו עמו להיצר ליהודה ולירושלם: אז יצא יוחנן בן מתתיה ביום ההוא
וילחם בעמים ויהרוג בהם הרג רב: מספר ההרוגים אשר הרג ביום
ההוא שבע מאות אלף ושנים ושבעים אלף אשר היו הורגים אלה
לאלה: כשובו בנה עמוד על שמו ויקרא לו מכבי ממית החזקים: ויהי
כאשר שמע אנטיוכוס המלך כי נהרג נקנור משנהו צר לו מאד וישלח

להביא

להביא לו בגרים הרשע המטעה את עמו: ויען אנטיוכוס ויאמר לבגרים הלא ידעת אם לא שמעת אשר עשו לי בני ישראל הרגו חילי ויבוזו מחנותי ושרי: עתה על ממוניכם אתם בוטחים או בתיכם לכם הם בואו ונעלה עליהם ונבטל מהם הברית אשר כרת להם אלהי השמים שבת ראש חדש ומילה: אז בגרים הרשע וכל מחנותיו בא לירושלם ויהרוג בהם הרג רב ויגזור בה גזרה גמורה על שבת ראש חדש ומילה: כהיות זה כאשר היה דבר המלך נחפזת מצאו איש אשר מל בנו ויביאו האיש ואשתו ויתלו אותם נגד הילד: וגם אשה אשר ילדה בן אחרי מות בעלה והמל אותו לשמונה ימים ותעל על חומת ירושלם ובנה מהול בידה: ותען ותאמר לך אומרים בגרים הרשע ברית אבותינו לא נבטל ממנו שבת ראש חדש ומילה ומבני בנינו לא יוסר: ותפיל בנה לארץ ותפול אחריו וימותו שניהם כאחד ורבים מבני ישראל היו עושים כן בימים ההם ולא שנו ברית אבותם: בזמן ההוא אמרו בני ישראל אלה לאלה באו ונלך ונשבות במערה פן נחלל את יום השבת וילשינו אותם לפני בגרים: אז בגרים הרשע שלח אנשים חלוצים ויבאו וישבו על פי המערה ויאמרו אליהם יהודים צאו אלינו ואכלו מלחמנו ושתו מיינינו ומעשינו תהיו עושים: ויענו בני ישראל ויאמרו אלה לאלה זוכרים אנחנו את יי אשר צונו על הר סיני ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום השביעי תשבות עתה טוב לנו אשר נמות במערה מאשר נחלל את יום השבת: בהיות זה כאשר לא יצאו אליהם הביאו עצים וישרפו על פי המערה וימותו כאלף איש ואשה: אחרי כן יצאו בני מתתיה יוחנן וארבעה אחיו וילחמו בעמים ויהרגו בהם הרג רב כי בטחו באלהי השמים: אז בגרים הרשע נכנס בספינה אחת וינס אל אנטיוכוס המלך ועמו אנשים פליטי חרב: ויען בגרים ויאמר לאנטיוכוס המלך אתה המלך צוית לבטל מן היהודים שבת ראש חדש ומילה מרמה גדולה ומרד בתוכה: אשר אם ילכו כל העמים והאמות והלשונות לא יוכלו לחמשה בני מתתיה מאריות הם חזקים ומנשרים הם קלים ומדבים הם נחפזים: עתה המלך ייטב עליך ולא תלחם באנשים מעט כי אם תלחם בהם ותבוש בעיני כל המלכים: לכן כתוב ושלח ספרים בכל מדינות מלכותך ויבאו שרי החילות ולא ישאר מהם אחד וגם פילים מלבשים שריונים יהיו בהם: וייטב הדבר בעיני אנטיוכוס המלך וישלח ספרים בכל מדינות מלכותו ויבאו שרי עם ועם מלכות ומרכבות ופילים מלבשים שריונים עמהם באו: ויקם בגרים הרשע שנית ויבא לירושלם ויברע החומה וינתק המבוא ויפרוץ במקדש שלש

עשרה

עשרה פרצות וגם מן האבנים שבר עד אשר היו כעפר ויחשוב בלבו ויאמר הפעם הזאת לא יוכלו לי כי רב חילי ועוז ידי ואלהי השמים לא חשב כן : וכשמוע חמשה בני מתתיה קמו ויבאו למצפה גלעד אשר היתה שם פליטה לבית ישראל בימי שמואל הנביא : צום גזרו וישבו על האפר לבקש רחמים מלפני אלהי השמים : אז נפל בלבם עצה טובה יהודה הבכור שמעון השני השלישי יוחנן הרביעי יונתן החמישי אלעזר : ויברך אותם אביהם וכן אמר יהודה בני אורך כיהודה בן יעקב אשר היה נמשל לאריה : שמעון בני אורך כשמעון בן יעקב אשר הרג יושבי שכם : יוחנן בני אורך כאבנר בן נר שר צבא ישראל : יונתן בני אורך כיונתן בן שאול אשר הרג עם פלשתים : אלעזר בני אורך כפינחס בן אלעזר אשר קנא לאלהיו והציל את בני ישראל : אחר זה יצאו חמשה בני מתתיה ביום הזה וילחמו בעמים ויהרגו בהם הרג רב ויהרג מהם יהודה : כאותה שעה כאשר ראו בני מתתיה כי נהרג יהודה שבו ויבאו אל אביהם ויאמר להם למה שבתם : ויענו ויאמרו אשר נהרג יהודה אחינו אשר היה חשוב ככלנו : ויען מתתיה אביהם ויאמר אליהם אני אצא עמכם ואלחם בעמים פן יאבדו בית ישראל ואתם נבהלתם על אחיכם : ויצא מתתיה ביום ההוא עם בניו וילחמו בעמים : ואלהי השמים נתן כל גבורי העמים בידם ויהרגו בהם הרג רב כל אוחזי חרב וכל מושכי קשת שרי החיל והסגנים לא נותר בהם שריד וינסו שאר העמים למדינות הים : ואלעזר היה מתעסק להמית הפילים ויטבע בפרש הפילים וכאשר שבו בקשוהו ואחר כן מצאוהו אשר טבע בפרש הפילים : וישמחו בני ישראל כי נתנו בידם שונאיהם מהם שרפו באש ומהם דקרו בחרב ומהם תלו על העץ : ובגריס הרשע המטעה את עמו שרפו אותו בית ישראל באש : ואז אנטיוכוס המלך כאשר שמע אשר נהרגו בגריס הרשע וכל שרי החיל אשר עמו נכנס בספינה וינס למדינות הים ויהי כל מקום אשר היה בא שמה מורדין בו וקוראין אותו הבורח : אחרי כן באו בני חשמונאי לבית המקדש ויבנו השערים הנשברים ויבנו הפרצה ויטהרו את העזרה מן ההרוגים ומן הטמאות : ויבקשו שמן זית זך להדליק המנורה ולא מצאו כי אם צלוחית אחת אשר היתה חתומה בטבעת הכהן הגדול וידעו כי היה טהור : כשיעור הדלקת יום אחד היה בה ואלהי השמים אשר שכן שמו שם נתן בה ברכה והדליקו ממנה שמונה ימים : על כן קימו בני חשמונאי קיום וחזקו אסר ובני ישראל עמהם כאחד לעשות שמונת הימים האלה ימי משתה ושמחה כימי המועדים הכתובים בתורה ולהדליק

בָּהֶם נֵרוֹת לְהוֹדִיעַ אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם אֱלֹהֵי חַשְׁמַנִּים נִצּוּחִים: וּבָהֶם אֵין לִסְפּוֹד וְלֹא לִגְזוֹר צוֹם וְתַעֲנִית זוּלָתִי אֲשֶׁר יֵשׁ עָלָיו מִלִּפְנֵי זֶה וְיִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהָיו: אַךְ חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו וַאֲחֵיהֶם לֹא גָזְרוּ בָּהֶם לְבַטֵּל עֲבוֹדַת מְלָאכָה וּמִן הָעֵת הַהִיא לֹא הָיָה שֵׁם לְמַלְכוּת יָוָן: וַיְקַבְּלוּ הַמַּלְכוּת בְּנֵי חַשְׁמוֹנָאִי וּבְנֵי בְנֵיהֶם מֵהָעֵת הַזֹּאת וְעַד חָרְבַּן בֵּית הָאֱלֹהִים מָאתַיִם וְשֵׁשׁ שָׁנִים: עַל כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמַעְלָה בְּכָל גָּלוּתָם שׁוֹמְרִים הַיָּמִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְאוּ לָהֶם יְמֵי שִׂמְחָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לְחֹדֶשׁ כִּסְלֵו: וְעַד עוֹלָם לֹא יָסוּרוּ מֵהֶם אֲשֶׁר הָיוּ בְּבֵית מִקְדָּשָׁם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַחֲכָמֵיהֶם אֲשֶׁר קִיְּמוּ עֲלֵיהֶם וְעַל בְּנֵי בְנֵיהֶם עַד עוֹלָם: הָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּהֶם נֵס וָפֶלֶא הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת וִיקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אַרְאֶנּוּ נִפְלָאוֹת:

ארבעה צומות תיקנו נביאים הראשונים להתענות בהם · צום הרביעי: וצום החמישי · וצום השביעי · וצום העשירי · והם עתידין להיות ימים טובים שנאמר כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו:

שמונה עשרה לעשרה בטבת

לאחר שהתפללו בלחש החזן מסדיר תפלתו בקול ואומר ·

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן:

בֵּן אָדָם אֱלוֹת אֶנַּח בְּשָׁמְעֶךָ · אוֹר מְנוֹרָתִי נִרְעַךְ בְּשָׁקְעֶךָ · בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה אוֹתִי מִלֵּא אוֹר בְּשַׁסְּעֶךָ · אַךְ אֶשָּׁעֵן בְּשֶׂגֶב יִשְׁעֶךָ · וַתִּתֶּן לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים:

כָּתוּב בִּיאַת פְּרִיץ חַיּוֹת כְּיָזְמְךָ · כִּי בְּפוֹשְׁעֵי נְסִיךְ צָפוּן קוֹמְמָךְ ·

בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בֶּן בּוּזִי כְּשַׁר הוֹמָךְ ׃ בְּחֹשֶׁר מְטָרוֹת עֹז עָם זוּ יוֹתְמָךְ ׃ וְגֶשֶׁם חַיִּים שָׁאַל מִמָּךְ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים ׃

וּבַחֲזָרָה שְׁלִיחַ צִבּוּר יֹאמַר ׃ וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לוֹמַר בִּמְקוֹם כֶּתֶר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) נַקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנֹעַם שִׂיחַ סוֹד
הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ
קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב עַל יַד וגו׳

יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר ׃ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ ׃ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ ׃ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר ׃ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ ׃

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה ׃

לְךָ גָּעִיתִי וְסַעְתָּה מִלְּהִפָּרֵעַ ׃ גָּבַר אֲרִי קַרְנוֹתַי לְגַדֵּעַ ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דֵעַ ׃ גָּנוּז בְּלִבָּךְ קֶרֶב עֵת תּוֹדִיעַ ׃ כְּנַאֲמָתְ וְאֶת שֵׁם קָדְשִׁי אוֹדִיעַ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה וְחָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה וּבִינָה וְהַשְׂכֵּל ׃

אֶת דְּבָרֶיךָ כְּזָנְחִי לְהִתְנַכֵּל ׃ דּוֹחַפְתִּי נְפוֹל עַל פִּי אוֹכֵל ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה דּוֹרֵס סָמַךְ לְשַׂכֵּל ׃ דְּרָשׁ־נָא מְכוֹנַת אַבְקַת רוֹכֵל ׃ לָקַחַת מוּסַר הַשְׂכֵּל ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת ׃

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ ׃

שֵׁם הוּקְלָךְ בְּנִקְהֲלוּ לוֹחֲמִים ׃ הַגּוֹי כְּרוֹגְנוּ כְּמִתְלַהֲמִים ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוּסְחַפְתִּי בְּיַד הוֹלְמִים ׃ הַג הֵן עֵת קֵץ לְשַׁלֵּם נִחוּמִים ׃ כְּנַאֲמָתָהּ שַׁבְתִּי לִירוּשָׁלַיִם בְּרַחֲמִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה ׃

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ ׃ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ ׃ כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ ׃ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא ׃ לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא ׃ כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל

רחמיך

רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנוּ בְטוּחִים וְעַל צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקַוִּים· אַתָּה הוּא יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקֶּדֶם· מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמֶּךָ וּמֵסִיר חַטֹּאת יְרֵאֶיךָ· כּוֹרֵת בְּרִית לָרִאשׁוֹנִים· וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לָאַחֲרוֹנִים· אַתָּה הוּא שֶׁיָּרַדְתָּ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל הַר סִינַי וְהֶרְאֵיתָ דַּרְכֵי טוּבְךָ לְמֹשֶׁה עַבְדֶּךָ· אָרְחוֹת חֲסָדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ וְהוֹדַעְתּוֹ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וּמַרְבֶּה לְהֵטִיב וּמַנְהִיג אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמִדַּת רַחֲמִים וְכֵן כָּתוּב· וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל טוּבִי עַל פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְיָ לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם· אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם אַתָּה בַּעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ· וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ· גְּדוּלַּת רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֶרַע יְדִידֶיךָ· תֵּפֶן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים· כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָרַחֲמִים· בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה (לְפָנֶיךָ) נְקַדֵּם· כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם· מֵחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב· כְּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב· בְּצֵל כְּנָפֶיךָ נֶחֱסֶה וְנִתְלוֹנָן· כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן· תַּעֲבוֹר עַל כָּל פֶּשַׁע וְתִמְחֶה אָשָׁם· כְּוַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם: תַּאֲזִין שַׁוְעָתֵנוּ וְתַקְשִׁיב (בְּרָצוֹן) מַאֲמַר· כְּוַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא:

לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא:

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: בְּךָ־יְהֹוָה חָסִיתִי אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצִדְקָתְךָ פַלְּטֵנִי: הַטֵּה אֵלַי ׀ אָזְנְךָ מְהֵרָה הַצִּילֵנִי הֱיֵה לִי ׀ לְצוּר־מָעוֹז ׀ לְבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי: כִּי־סַלְעִי וּמְצוּדָתִי אָתָּה וּלְמַעַן שִׁמְךָ תַּנְחֵנִי וּתְנַהֲלֵנִי: תּוֹצִיאֵנִי מֵרֶשֶׁת זוּ טָמְנוּ לִי כִּי אַתָּה מָעוּזִּי: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְהֹוָה אֵל אֱמֶת: שָׂנֵאתִי הַשֹּׁמְרִים הַבְלֵי־שָׁוְא וַאֲנִי אֶל־יְהֹוָה בָּטָחְתִּי: אָגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדֶּךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת־עָנְיִי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי: וְלֹא הִסְגַּרְתַּנִי בְּיַד אוֹיֵב הֶעֱמַדְתָּ בַמֶּרְחָב רַגְלָי: חָנֵּנִי יְהֹוָה כִּי

צַר לִי עָשְׁשָׁה בְכַעַס עֵינִי נַפְשִׁי וּבִטְנִי׃ כִּי כָלוּ בְיָגוֹן חַיַּי וּשְׁנוֹתַי
בַּאֲנָחָה כָּשַׁל בַּעֲוֺנִי כֹחִי וַעֲצָמַי עָשֵׁשׁוּ׃ מִכָּל־צוֹרְרַי הָיִיתִי חֶרְפָּה
וְלִשְׁכֵנַי מְאֹד וּפַחַד לִמְיֻדָּעָי רֹאַי בַּחוּץ נָדְדוּ מִמֶּנִּי׃ נִשְׁכַּחְתִּי
כְּמֵת מִלֵּב הָיִיתִי כִּכְלִי אֹבֵד׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִּבַּת רַבִּים מָגוֹר
מִסָּבִיב בְּהִוָּסְדָם יַחַד עָלַי לָקַחַת נַפְשִׁי זָמָמוּ׃ וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי
יְהוָה אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה׃ בְּיָדְךָ עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד־אוֹיְבַי
וּמֵרֹדְפָי׃ הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ יְהוָה אַל־
אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ יֵבֹשׁוּ רְשָׁעִים יִדְּמוּ לִשְׁאוֹל׃ תֵּאָלַמְנָה שִׂפְתֵי־
שָׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל־צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה וָבוּז׃ מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר־
צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃ תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר
פָּנֶיךָ מֵרֻכְסֵי אִישׁ תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה מֵרִיב לְשֹׁנוֹת׃ בָּרוּךְ יְהוָה כִּי
הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי בְּעִיר מָצוֹר׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד
עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃ אֶהֱבוּ אֶת־יְהוָה
כָּל־חֲסִידָיו אֱמוּנִים נֹצֵר יְהוָה וּמְשַׁלֵּם עַל־יֶתֶר עֹשֵׂה גַאֲוָה׃
חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־הַמְיַחֲלִים לַיהוָה׃

אֲבוֹתֵינוּ בְּשַׁלְוָתָם בָּעֲטוּ · בִּפְנֵי חוֹזֶיךָ שֶׁכֶם לֹא הִטּוּ · גָּרוּ לָהֶם
יוֹם יוֹם וּמִתּוֹכְחוֹתָם נָטוּ · דֶּרֶךְ שְׁרִירוּת לִבָּם אַחֲרֶיהָ
שָׁטוּ׃ הַסְעָתָה עֲלֵיהֶם כַּצֹּאן עָם וְשָׁלְטוּ · וַתַּפֵּל פִּתְאוֹם עִיר
וּבֶהָלוֹת וּפְנֵיהֶם לָטוּ · זֶה לָבִיא כְּהַיּוֹם בַּעֲשִׂירִי פָּרָשָׁיו שָׁטוּ ·
חוֹמוֹתַי סִבְּבוּ וְלֹא מָשׁוּ עַד אוֹתָם לִיהַטּוּ׃ טוֹבִים לֹא נִמְצְאוּ בִי
כִּי כֻלָּם מָטוּ · יְשִׁישַׁי מִשַּׁעַר שָׁבָתוּ וְנָאַמְתָּה שׁוֹטְטוּ · כְּתוֹב לְךָ
אֶת שֵׁם הַיּוֹם הַזֶּה צוֹפִים הֶעֱטוּ · לְמִסְמַךְ בֵּל עַל עִיר סְמִיכָתֵנוּ
הִתְמוֹטְטוּ׃ מַה נֶּאֶנְחוּ עַל מַכּוֹת אֲשֶׁר כָּם לְכַבְּטוּ · נַחְנוּ פְלֵיטַת
עַם בְּלֹא עֵת קֻמְּטוּ · סָבַלְנוּ עֲוֺנָם וַנֵּרַע מֵאֲשֶׁר בָּם נִשְׁפְּטוּ · עַל
כֵּן לֹא רָמָה קַרְנֵנוּ וְקִצֵּנוּ נָקְטוּ · פְּלָאוֹת עֹשֵׂה עַד אָנָה פָּנֵינוּ
כְּלִימוֹת עָטוּ · צְבָאוֹת קְרוּאֵי עַל שִׁמְךָ בַּגְּדֵרוֹת הִתְשׁוֹטְטוּ · קַצְוֵי
אֶרֶץ שָׁטוּ וִידֵי סֶלַע נִשְׁמְטוּ · רוֹצְצִים עָרִימוּ עַל שִׁמְךָ וְצַוָּאר
פָּשְׁטוּ׃ שָׁמוֹעַ שָׁמַעְנוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ מֵרָחוֹק נִבְּטוּ · שִׁחַרְנוּם וְלֹא
מְצָאנוּם כַּאֲשֶׁר נֶחֶרְטוּ · תַּחֲרִישׁ עַד מָתַי מֵאֲשֶׁר פָּלְטוּ · תָּשִׁיב
נָא שְׁבִיתָם וְהָקֵם וְהַרְבִּיתִים וְלֹא יִמְעָטוּ׃

אל

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן מַרְבֶּה מְחִילָה לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ וְלֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל · אֵל הוֹרֵתָנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת) שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וּזְכוֹר לָנוּ (הַיּוֹם) בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה (כְּמוֹ) שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם וְכֵן כָּתוּב (בְּתוֹרָתָךְ) וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא · יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא:

מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר: יְהֹוָה אַל־בְּקֶצְפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וּבַחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי: כִּי־חִצֶּיךָ נִחֲתוּ בִי וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ: אֵין־מְתֹם בִּבְשָׂרִי מִפְּנֵי זַעְמֶךָ אֵין־שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי: כִּי עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ רֹאשִׁי כְּמַשָּׂא כָבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי: הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ חַבּוּרֹתָי מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי: נַעֲוֵיתִי שַׁחֹתִי עַד־מְאֹד כָּל־הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי: כִּי־כְסָלַי מָלְאוּ נִקְלֶה וְאֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי: נְפוּגוֹתִי וְנִדְכֵּיתִי עַד־מְאֹד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי: אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָל־תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא־נִסְתָּרָה: לִבִּי סְחַרְחַר עֲזָבַנִי כֹחִי וְאוֹר־עֵינַי גַּם־הֵם אֵין אִתִּי: אֹהֲבַי ׀ וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק עָמָדוּ: וַיְנַקְשׁוּ ׀ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יֶהְגּוּ: וַאֲנִי כְחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח־פִּיו: וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שֹׁמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת: כִּי־לְךָ יְהֹוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: כִּי־אָמַרְתִּי פֶּן־יִשְׂמְחוּ־לִי בְּמוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ: כִּי־אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד: כִּי־עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי: וְאֹיְבַי חַיִּים עָצֵמוּ וְרַבּוּ שֹׂנְאַי שָׁקֶר: וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְפִי־טוֹב: אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהֹוָה אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי: חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי:

אז בעזבי מקרא דת מעת אל עת · בכל זמן לא אביתי
הליכותיו מהועת · געלני אדני ומשאתו אבעת · דכאני
לספר צרות אשר ארעוני בכל עת : היום עלה אריה מסבכו ·
והשאין פרש וגלגל וצבא נסיכו · זורו וסמך אל עיר הומיה ויט
סכו · חנייתו ההיא לא נסע עד הפכו : טעיתי אחרי גלולים
וכל תבנית · יהירים הריקו עלי חרב וחנית · כלתה רוחי בחדש
זה כנכתבה דת יונית · לכן וימש חשך שלשה ימים וגזרתים
תענית : מניתי חדשי כמה מהם נשמחה · נשאנום ולא אחד
מהם בלי אנחה · סקרתי כי הגיעתני בזאת תוכחה · על כי
לא ידעתי עשות נכוחה : פלצות אחזתני מרוב עונות · צמקה
רוחנו מיחל לדר מעונות · קצנו חיים בצרות על צרות שונות ·
ראשונות שכחנו ברבות אחרונות : שטחנו אליך בשתי כפים ·
שמך שחרנו ותלינו לך עפעפים · תשכח צרותינו ותחוקקנו
על כפים · תסלח לאשר השארת ארך אפים : אל מלך

בך־יהוה חסיתי אל־אבושה לעולם : בצדקתך תצילני
ותפלטני הטה־אלי אזנך והושיעני : היה לי ׀ לצור מעון
לבוא תמיד צוית להושיעני כי־סלעי ומצודתי אתה : אלהי
פלטני מיד רשע מכף מעול וחומץ : כי־אתה תקותי אדני
יהוה מבטחי מנעורי : עליך ׀ נסמכתי מבטן ממעי אמי אתה
גוזי בך תהלתי תמיד : כמופת הייתי לרבים ואתה מחסי־עז :
ימלא פי תהלתך כל־היום תפארתך : אל־תשליכני לעת זקנה
ככלות כחי אל־תעזבני : כי־אמרו אויבי לי ושמרי נפשי נועצו
יחדו : לאמר אלהים עזבו רדפו ותפשוהו כי־אין מציל : אלהים
אל־תרחק ממני אלהי לעזרתי חושה : יבשו יכלו שטני נפשי
יעטו חרפה וכלמה מבקשי רעתי : ואני תמיד איחל והוספתי
על־כל־תהלתך : פי ׀ יספר צדקתך כל־היום תשועתך כי לא
ידעתי ספרות : אבוא בגברות אדני יהוה אזכיר צדקתך לבדך :
אלהים למדתני מנעורי ועד־הנה אגיד נפלאותיך : וגם עד־
זקנה ׀ ושיבה אלהים אל־תעזבני עד־אגיד זרועך לדור לכל־
יבוא גבורתך : וצדקתך אלהים עד־מרום אשר־עשית גדלות

אלהים

אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ: אֲשֶׁר הִרְאִיתַנִי צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת תָּשׁוּב תְּחַיֵּינִי וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי: תֶּרֶב גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב תְּנַחֲמֵנִי: גַּם־אֲנִי אוֹדְךָ בִכְלִי־נֶבֶל אֲמִתְּךָ אֱלֹהָי אֲזַמְּרָה לְךָ בְכִנּוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: תְּרַנֵּנָּה שְׂפָתַי כִּי אֲזַמְּרָה־לָּךְ וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ: גַּם־לְשׁוֹנִי כָּל־הַיּוֹם תֶּהְגֶּה צִדְקָתֶךָ כִּי־בֹשׁוּ כִּי־חָפְרוּ מְבַקְשֵׁי רָעָתִי:

אַרְיֵה מִסֻּבְּכוֹ בְּעֵת עָלָה · בְּיוֹם זֶה סָמַךְ אֶל עִיר הַהֲלָלָה · נָגְעָה חוֹזֶה כִּי כָלָה אַךְ נִבְהָלָה · עַל כֵּן מָלְאוּ מָתְנַי חַלְחָלָה: דַּיֵּק בִּבְנוֹתוֹ דְּרוּשָׁה חֲרֵדָה · הַנָּאוָה וְהַמְּעֻנָּגָה נָעָה הִתְנוֹדְדָה · וַיִּזְעַק הַנָּבִיא אוֹי כִּי נִלְכְּדָה · צִירִים אֲחָזוּנִי כְּצִירֵי יוֹלֵדָה: זֶה הַיּוֹם כְּשֶׁאָפוּ רַבּוּ תְּלָאוֹת · חֶדְוַת כָּל הָאָרֶץ נִמְלְאָה תְשׁוּאוֹת · טוֹרֵף בִּתְּתוֹ קוֹל אוֹתָהּ לְהַשְׁאוֹת · נַעֲוֵיתִי מִשְּׁמוֹעַ נִבְהַלְתִּי מֵרְאוֹת: יְרוּשָׁלַםִ בְּצוּרוֹ חַלְחָלָה אֲחָזַתְנִי · כָּרִים בְּשׁוּמוֹ רוּחִי הֱצִיקַתְנִי · לְקוֹל הַתְּרוּעָה שַׁמָּה הֶחֱזִיקַתְנִי · תָּעָה לְבָבִי פַּלָּצוּת בִּעֲתַתְנִי: מִבְצָרִים בְּתָפְשׂוֹ עָרֵי יְהוּדָה · נַחְלָה מַכָּתִי צָעַק צִיר בַּחֲרָדָה · סוֹעָה מִסַּעַר בָּא וּשְׁנָתִי נָדְדָה · אֶת נֶשֶׁף חִשְׁקִי שָׂם לִי לַחֲרָדָה: עַד יְרוּשָׁלַםִ נָגְעָה חַרְבּוֹ · פֶּה פָּתַח בְּרֶצַח וְהֵרִיק לַהֲבוֹ · צָהַל אַבִּירָיו הֶחֱרִיד כָּל לֵב בְּקִרְבּוֹ · סֻגַּר כָּל בַּיִת מִבּוֹא: קוֹל עֵת נִתַּן עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל · רָעֲשָׁה כָּל הָאָרֶץ בְּצוּקוֹ לַאֲרִיאֵל · שַׁדַּי תָּשִׁיב שְׁבוּת וְתָחִישׁ גּוֹאֵל · יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: ואומרים אל מלך · ואחר הסליחות אומר ·

וּכְשֶׁחָטְאוּ אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּדְבָּר עָמַד מֹשֶׁה רַבֵּינוּ בִּתְפִלָּה לְפָנֶיךָ וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְכָבַשׁ חֲרוֹן אַפְּךָ מִנַּחֲלָתְךָ · וְכֵן אָמַר בִּתְפִלָּתוֹ מַלְכִּי וֵאלֹהַי סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגוֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָ לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה · וְאַתָּה הֱשִׁיבוֹתָ לוֹ כְּדַרְכֵי טוּבְךָ וּבִשַּׂרְתּוֹ וְאָמַרְתָּ לוֹ סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ · וְלִירוּשָׁלַםִ עִירְךָ אָמַרְתָּ לָהּ הִנְנִי נִשְׁפָּט אוֹתָךְ עַל אָמְרֵךְ לֹא חָטָאתִי · אֲבָל אָנוּ בּוֹשְׁנוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ וְנִכְלַמְנוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הוּשְׁחֲרוּ פָּנֵינוּ מִפְּנֵי חַטֹּאתֵינוּ וְנִכְפְּפָה קוֹמָתֵנוּ מִפְּנֵי אַשְׁמוֹתֵינוּ וְאֵין לָנוּ פֶּה לְהָשִׁיב וְלֹא מֵצַח לְהָרִים רֹאשׁ וְהֵיאַךְ נָעִיז פָּנֵינוּ

ונקשה

וְנַקְשֶׁה עָרְפֵּנוּ כַּדָּבָר הַזֶּה שֶׁנֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבֹתֵינוּ · אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דוֹפִי · הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר · יָעַצְנוּ (עֵצוֹת רָעוֹת) רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · (לוֹצַצְנוּ) · מָרַדְנוּ · (מָרִינוּ) · (נִאַפְנוּ) · נִאַצְנוּ · (נִשְׁבַּעְנוּ לַשָּׁוְא וְלַשֶּׁקֶר) · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף · רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ · סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ · כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ :

וְדָנִיֵּאל אִישׁ חֲמוּדוֹת אָמַר לְפָנֶיךָ · כשחל להיות התענית בשני ובחמישי מתחיל

וְעַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ · יְיָ כְּכָל צִדְקוֹתֶיךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַםִ הַר קָדְשֶׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלַםִ וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל סְבִיבֹתֵינוּ : וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן יְיָ : ואם איכו שני וחמישי מתחיל הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ : כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים : יְיָ שְׁמָעָה יְיָ סְלָחָה יְיָ הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ : עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ רְעֵבֵי טוּבְךָ צְמֵאֵי צִדְקֶךָ וּמְחַכֵּי יִשְׁעֲךָ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כִּי לַייָ אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת וְאַל יְעַכֵּב כָּל חֵטְא וְעָוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ :

הַיּוֹם וְקִלְקְלוּ חִיצִים שָׁנְנוּ · וָתִיקְתִי לְחַלֵּל מוֹעֲצוֹת שָׁנְנוּ · בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְשָׂרוֹתַי קוֹנְנוּ · וּבְעֵת הָרוּסַי בִּצְדָקָה יְכוֹנְנוּ · יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

רְאֵה נָא בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מַלְכֵּנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי (אֵל) גּוֹאֵל וְחָזָק אַתָּה ·

אֶת זוֹעֲמִי כַּסּוּפָה מְגוּלְגָּלִים · וַיָּנֻעַ יְסוֹדֵי הֱיוֹת מְגוּלִים · בְּעֶצֶם

היום

הַיּוֹם הַזֶּה נִזְעַמְתִּי בִּנְשִׁיקוֹת עֲגָלִים ׳ זְרוֹעֲךָ חֲשׂוֹף הֲשִׂמָה גַּלִּים ׳
דֶּרֶךְ לַעֲבוֹר גְּאוּלִים ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל :

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ וְאַל
תַּעְלֵם אָזְנְךָ מִשְּׁמוֹעַ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִבַּקָּשָׁתֵנוּ הֱיֵה
נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ טֶרֶם נִקְרָא אַתָּה תַעֲנֶה כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה
טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע כִּי אַתָּה
(יְיָ) פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה
(לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל) בְּעֵת צָרָה וּמוֹשִׁיעַ :

ויחיד אומרה בשומע תפלה שאין יחיד קובע ברכה לעצמו :

רְפָאֵנוּ יְיָ (אֱלֹהֵינוּ) וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אַתָּה
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ וּלְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ
כִּי אֵל רוֹפֵא רַחְמָן וְנֶאֱמָן אַתָּה :

עֶצֶם חָרָה מִיקוֹד זַעְמוֹ ׳ חֶפְתִּי לְמַגֵּר כֵּס נָהַם בְּרַעְמוֹ ׳ בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה חִסְרִי מֵהוֹד נוֹעֲמוֹ ׳ חֶנֶט כּוֹל יִצְמַח וְלִתְרוּפָה
טַעְמוֹ ׳ בְּיוֹם חֲבוֹשׁ יְיָ אֶת שֶׁבֶר עַמּוֹ ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְאֶת כָּל מִינֵי
תְבוּאָתָהּ וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבַּע
אֶת הָעוֹלָם מִבִּרְכוֹתֶיךָ ׳ וְתֵן בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה
יָדֵינוּ וּבָרֵךְ אֶת שְׁנוֹתֵינוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת וְהַמְבוֹרָכוֹת :

הַיּוֹם טוֹלְטַלְתִּי לְהִזָּרוֹת בַּמִּזְרֶה ׳ טַס כָּבוֹד אֲשֶׁר בְּתוֹכִי יִשְׁרֶת ׳
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה טָפְלוּ בְקֶסֶם לְהִתְגָּרֶה ׳ טוֹעֶה נָתִיב
בְּאוֹרְחָךְ עֵת תּוֹרֶה ׳ גַּם בְּרָכוֹת יַעְטֶה מוֹרֶה ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים :

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ ׳ (וְקַבְּצֵנוּ
יַחַד (מְהֵרָה) מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ) :

הַזֶּה יוּקַשׁ קֶרֶץ הַבָּא מִצָּפוֹנָה ׳ יַחַד אֵימֶיךָ נָשָׂאתִי אָפוּנָה ׳
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יִקְרַת לְהַשְׁלִיךְ מִפִּינָה ׳ יְשׁוּעוֹת חוֹמוֹתֶיהָ
עֵינֵינוּ תִּצְפֶּינָה ׳ בְּאָמְרֶךָ מִי אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה ׳ בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

השיבה

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ
אַתָּה לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט :

סָמַךְ כֶּשֶׂר לְהַכְסִיחִי כְּחֵדֶק · כִּקְרְקְרוּ קִירוֹתַי מִבֶּדֶק · בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה כָּל הֲמוֹנַי לְהָדֵק · כֵּס הַנִּמְגָּר עַד יוֹסַעַד בְּצֶדֶק ·
שׁוֹפֵט וְדוֹרֵשׁ מִשְׁפָּט וּמְהִיר צֶדֶק · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב
צְדָקָה וּמִשְׁפָּט :

וְלַמַּלְשִׁינִים (וְלַמִּינִים) כַּל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הַזֵּדִים כֻּלָּם כְּרֶגַע
יֹאבֵדוּ וְכָל אוֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וּמַלְכוּת זָדוֹן מְהֵרָה
תְּעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וְתַכְנִיעַ אוֹתָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ :

מֶלֶךְ לְשַׁסֵּף חוֹזֶה נִבָּא · לַחֲשׂוֹף אַשְׁמָתִי כִּי מִסְּרוֹם רַבָּה · בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה לְהַרְהֵר מְרִיבָה לְעוֹלֵל כֵּן לְשׁוֹטְנִים בְּאֵיבָה ·
וְלַהַט אוֹתָם הַיּוֹם הַבָּא · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ
זֵדִים :

עַל הַחֲסִידִים וְעַל הַצַּדִּיקִים וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעַל פְּלֵיטַת עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב
לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם
לֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים :

בָּבֶל מוֹרָטָה אֶבְרָתָהּ יַחַד · מַלְכָּה בְּקָדְשֵׁי בָּחוּרַי כִּחַד · בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה מִלֵּל הֶאָח וְחַד · מִשְׂגָּב עַד יְקָרֵב קֵץ הַמְיוּחָד ·
הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח
לַצַּדִּיקִים :

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב · וּבְנֵה אוֹתָהּ בִּנְיַן עוֹלָם בִּמְהֵרָה
בְיָמֵינוּ :

עַל נִפּוּץ פְּעָמַי בְּמְעוּד קַרְסוּלָיִם · נִגְפוּ עַל הָרֵי נֶשֶׁף רַגְלַיִם ·
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִגְלוּ שׁוּלַיִם · נִחַמְתִּי עַד תְּבַשֵּׂר בִּכְפְלַיִם ·
תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (אֱלֹהֵי דָוִד ו) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם :

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ בִּמְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ
כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן
יְשׁוּעָה :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְחוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים

וברצון

וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת תְּחִנָּתֵנוּ כִּי אָב מָלֵא רַחֲמִים רַבִּים אַרְיֵה הוּא מֵעוֹלָם וְלֹא נָשׁוּב רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה:

יְרוּשָׁלַיִם סָמַךְ תִּתּוֹ בָּמוֹת יַעַר · שָׂגַר לָשׂוּם כָּרִים בַּשַּׁעַר · בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה שָׂרָתִי עִרְעַר · שָׁשׂוֹן לְבֵנוּ עַתָּה יוּעַר · וְנֹאמַר פְּנֵה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז ·

בְּעֶצֶם עָצוּ הֲרוֹס מַעֲלוֹת · עֵת נִדּוֹנְתִּי בְּרוֹעַ עֲלִילוֹת · בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עָצְמוּ מְעִילוֹת · עַד טְלָאֶיךָ תְּנַהֵל כְּעָלוֹת · אָבוֹא בֵיתְךָ בְּעוֹלוֹת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד :) הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ:

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת:

הַיּוֹם פִּנָּתִי עָלוּ בִּצְבָאוֹתָם · פִּשְׁעֵי לְפָנֶיךָ כִּי נִכְתָּם · בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה פִּיהֶם פָּעֲרוּ בְּחֶרְפָּתָם · פְּלֵטִים יְבַשְּׂרוּ כִּי עֲוֹן

תָּם · וְשַׂשְׂתִּי עֲלֵיהֶם לְהֵטִיב אוֹתָם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ
וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

ובחזרה שליח צבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל
יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ
כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו
אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ
נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ ·

הַיּוֹם הַזֶּה צָרִים כְּגַלֵּי יָם רָחֲבוּ · קָרָא וְהַגֵּאִים חָרוֹב יֶחֱרָבוּ ·
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה רְחוּמֶיךָ יוּטָבוּ · שָׁמוֹעַ תַּשְׁמִיעַ בְּרִנָּה
יָשׁוּבוּ · וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֱהָבוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן :

ונופלים על פניהם ואומרים רחום וחנון שהוא בדף ד׳ ע״ב ואומר אחד מן המזמורים
הכתובים בתפלה של חול ואחר כך אומרים ·

זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק · וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׁאֵרִית
יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ : וזכור חוזרו

זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק · וְהָשֵׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ : וזכור חוזרו

וישב החזן לפני הארון ואומר (ר״ת בנימין)

זְכוֹר בְּרִית אַב הֲמוֹנֵי · וְאַל תִּשְׁכַּח אֱלֹהִים יְיָ · אֲשֶׁר בְּעָקְדוֹ שַׁחַת
לְעֵינַי · כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְיָ : ושוב

זְכוֹר נִינוֹ הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹת · בִּמְצוֹת הוֹרוֹ עָמוּת · וְגַם אֶעֱקֹד
וְאָמוּת · חֵרֵף נַפְשׁוֹ לָמוּת : והשב

זְכוֹר יֹשֵׁב בְּאָהֳלֵי תוּשִׁיָּה · הֶחָקוּק בְּכִסְאֲךָ דַּר עֲלִיָּה · וְעָלָיו
רָשׁוּם בְּכֵם יָהּ · כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ : ושוב

זְכוֹר מְשׁוּי נֶעֱלָה וְנִשָּׂא · מוֹרִיד הַמָּן בִּכְנִיסָה · וְהֵשִׁיךְ מִמְּךָ
רוֹב כְּעִיסָה · צִדְקַת יְיָ עָשָׂה : והשב

זכור

זְכוֹר יְדִיד יְיָ · מַקְטִיר לִפְנִים וְלִפְנַי · וּמְכַפֵּר עַל עַם אֱמוּנַי ·
הוּא אַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְיָ : ושוב
זְכוֹר נוֹצֵר אֱמוּנִים · אָהַב נַגֵּן בִּנְגוּנִים · הֱיוֹת לְמִסְמָךְ וּמַשְׁעֵנִים ·
חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים : והשב
אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא · בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שִׁמְךָ אַזְכִּירָה · גְּאוֹל שֶׂה פְּזוּרָה ·
מֵעֲבוֹדָה זָרָה · בִּזְכוּת אַבְרָהָם וְשָׂרָה : ושוב דַּלָּה מְשׁוּחָה עֲמֻקָּה · הַנִּדָּחִים בְּאֶרֶץ רְחוֹקָה · וַעֲשֵׂה צְדָקָה · לְאוֹם בָּךְ דְּבוּקָה · בִּזְכוּת יִצְחָק וְרִבְקָה : והשב זְרוֹעֲךָ הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה · חֲשׂוֹף לְאוֹם צוֹלֵעָה וְנַהֲלָאָה · טַהֵר מִכָּל טוּמְאָה · עֲדָתְךָ עָדֶיךָ בָּאָה · בִּזְכוּת יַעֲקֹב וְרָחֵל וְלֵאָה : ושוב יְשׁוּעָתְךָ קָרֵב לְמֵעֲמִים מְעוּטִים · כּוֹרְעִים לַכֹּל שְׁפוּט בְּאַרְבָּעָה שְׁפָטִים · לְקוּחִים לַמָּוֶת וְלַהֶרֶג מָטִים · הַצִּילָה בִזְכוּת שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים : והשב מְיַחֲדִים שִׁמְךָ בְּאֶרֶץ שְׁבִיָּם · נַאֲקָתָם שְׁעֵה אֵל חַי וְקַיָּם · סְלַח לַעֲוֹן עַם עוֹבְרֵי יָם · בִּזְכוּת מֹשֶׁה אַהֲרֹן וּמִרְיָם : ושוב עַמְּךָ אֲשֶׁר לַעֲבוֹדָתְךָ הִטָּה שִׁכְמוֹ · פְּדֵהוּ מִיַּד צָר וּמֵחֶרְמוֹ · וַהֲשִׁיבֵהוּ לְאַרְצוֹ וְלִמְקוֹמוֹ · בִּזְכוּת דָּוִד וּשְׁלֹמֹה : והשב קַצֵּץ עֲבוֹת רָשָׁע · רְאֵה בִּלְחִיצוֹת אוֹם בָּךְ נוֹשַׁע · שְׁלַח עֶזְרֵנוּ מִקֹּדֶשׁ וּפְדוּת וְיֶשַׁע · בִּזְכוּת אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע : ושוב תָּמִיד לְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים · וְעַל דַּלְתוֹתֶיךָ לְשַׁחֲרָךְ שׁוֹקְדִים · שְׁעֵה לְשַׁוְעַת עַם עֲנִיִּים וּמְרוּדִים · בִּזְכוּת עֲבָדֶיךָ
הַנְּבִיאִים וְכָל אַנְשֵׁי חֲסָדִים : והשב תחינה לאמרה מיוסד
אַל תַּעַזְבֵנִי יְיָ אֱלֹהַי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי יְיָ תְּשׁוּעָתִי :
והסכמה חוזרו (ר"ת אליה חזק)

אַל דְּמִי לָךְ רַב וְגוֹאֵל · יַעֲקֹב בַּמֵּצַר וְעֵת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל :
בְּרִבּוֹת עִתִּים פֶּלֶא עֲשׂוֹת הוֹאֵל · אַל תֶּחֱרַשׁ וְאַל תִּשְׁקוֹט אֵל : לֵב עֲבָדֶיךָ עֲזָבָם וְחֵיל הֶחֱזִיקָם · חִנָּם לְקָחוּ וְאוֹיֵב בְּאֶפֶס עֲשָׁקָם · קַנֵּא קִנְאָתָם וּנְקוֹם נִקְמָם · וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ שִׁבְעָתַיִם אֶל חֵיקָם : יָמִין וּשְׂמֹאל צִפִּיתִי וְאֵין מַכִּיר · צוֹרֵר מִתְאַבֵּר וּמִתְגַּבֵּר עַמְּךָ לְהַעֲכִיר · חֶרְפָּתָם נֶצַח תָּמִיד לְהַזְכִּיר · חַרְבְּךָ רַוֵּה וְחִצֶּיךָ מִדָּמָם תַּשְׁכִּיר : הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל אִם יוֹרֵשׁ אֵין לוֹ · לָבַז הָיָה וְשׁוֹדְדִים בָּאוּ לוֹ · לְתוֹהוּ וְהֶבֶל כִּלָּה כֹּחוֹ וְחֵילוֹ · נִרְדָּף יָגַע וְלֹא הוּנַח לוֹ

לוֹ: חֵילְךָה יַעֲזוֹב עָלֶיךָ עוֹז מִתְאַזֵּר · תְּהוֹם רַבָּה מַדְרִיךְ וְלַיָּם גּוֹזֵר · לָכֵן שָׁב אֵלֶיךָ וְעָדֶיךָ חוֹזֵר · כִּי יָתוֹם אַתָּה הָיִיתָ עוֹזֵר: זְרוֹעָם שָׂמוּ בָּשָׂר הִרְבּוּ כָּבוֹד · וּבוֹטְחֶיךָ חַי וְקַיָּם נִתְּנוּ לְמַאֲבוֹד · וּבְכָל זֹאת חֲטָבוּךָ וְהֶאֱמִירוּךָ לִלְבוֹד · יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: קוּמָה עֶזְרָתָה לְגוֹי לָקַחַת בְּמַסּוֹת · זָרוּי וְנָפוּץ וְגַם בְּצִלְּךָ לַחֲסוֹת · נְגֹהּ הַסֵּתֶר נוֹדֵד חוֹפֵף לְכַסּוֹת · קוּם כִּי עָלֶיךָ הַדָּבָר לַעֲשׂוֹת: אל תעזבני

תחינה מיוסד לעשרה בטבת (סדר א"ב ואחר כך יוסף ברבי יצחק)

תִּהְיֶינָה עֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת וְאָזְנֶךָ קַשֶּׁבֶת · לְדוֹפֶקֶת דְּלָתֶיךָ בְּרוּחַ נֶעֱצֶבֶת · וּרְצֵה תַּעֲנִיתָהּ כְּמִנְחָה נֶעֱרֶבֶת · בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בַּעֲשָׂרָה בְּטֵבֵת: אַתָּה מַגִּיד אַחֲרִית מֵרֵאשִׁית · אֶפֶס מַעְדִּיר אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂית: בְּטֶרֶם הַמַּחַל תְּעָלֶה לוֹ תּוּשִׁית · בְּזוּיִים תַּמְשִׁיל וְרָמִים תַּנְשִׁית: גִּלִּיתָ לְאֶזְרָח הַמְעֻתָּד לִהְיוֹת · גָּלוּת וּפִדְיוֹם · עֲתִידוֹת אַחֲרוֹנִיּוֹת: דִּבַּרְתָּ לוֹ בַּמַּרְאָה דִּין אַרְבַּע מַלְכֻיּוֹת · דּוֹלְקִים עִם זוּ כִּפְרִיצֵי חַיּוֹת: הֶחֱלָה לִרְדּוֹת עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת · הֲמוֹנַי פִּזְּרָה בְּכָל קַצְוֵי יַבֶּשֶׁת: וַתִּדְרוֹךְ גּוֹי כִּמְדֻרֶכֶת מַכְתֶּשֶׁת · וְהֶאֱרִיךְ עַל גַּבִּי מַעֲנִית הַמַּחֲרֶשֶׁת: זְעָבַנִי תְּחִלָּה אֲרִי נוֹהֵם הַצָּר · זְבוּלִי הֶחֱרִיב וַיְבִיאֵנִי בַּמַּעֲצָר: חֲטָפוּנִי שְׁנֵי גוּרָיו מִצּוֹק וּמִצָּר · חֵילִי אָפֵס וְכֹחִי נֶעֱצָר: טְרוּתַי שֶׁמְּמוּ שָׁבוּעִים עֶשֶׂר · טְרוּדִים הָלְכוּ אוֹכְלֵי הַבּוֹסֶר · יָדַי וְרַגְלַי כֻּבְּלוּ בְּאוֹסֶר · יוּקַשְׁתִּי בְּגָלוּת בְּיָגוֹן וְחוֹסֶר: כְּנִפְרַק מֵעָלַי עוֹל עֶגְלָה נוֹתֶשֶׁת · כִּלַּתְנִי הַמְמַתְּנִי עַז הַמְשֻׁלֶּשֶׁת: לְפַעֲמֵי פֵּרְשָׂה מִכְמָר וְרֶשֶׁת · לְנֶגְדִּי יָרְדָה יָרְתָה תּוֹתָח וְחִצֵּי קֶשֶׁת: מָדַי וּפָרַס נִקְווּ יַחַד · מְלָכִים שְׁלֹשָׁה מֵהֶם עָמְדוּ בְּפַחַד · נִמְשְׁכָה מַלְכוּתָם שְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה כְּאֶחָד · נִתַּתִּי בְּיָדָם וְנִכְחַדְתִּי בְּכַחַד: סוֹנֵף מוּט הָעַז וְהִנֵּה אַיִל מְשֻׁלָּשׁ · שְׁמָנַי כְּדוֹמֶן כְּמוֹ מַתְבֵּן מְפֻלָּשׁ · עָנָה וְצִמֵּת כָּל אַדִּיר וְחַלָּשׁ · עָרוֹם הִצִּיגַנִי כִּכְלִי רֵיק מְפֻלָּשׁ · פִּשְׁחַנִי וְהִשְׁקַנִי רֹאשׁ פֶּתֶן אַכְזָר · פָּרַע בִּי פְּרָעוֹת וּגְזֵרוֹת גָּזַר · צְנַחְתִּי שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מְפוֹרָד וּמְפֻזָּר · צְמוּת וְכָתוּת וְכָרוּת וּמְזָר: קֶרֶן אַיִל כְּנִקְצַץ שָׁרַק קוֹל הַתּוֹר · קִרְקַר וְהֶחֱרִיב בֵּית הַמַּעְתּוֹר · רָעֲשׁוּ

הַסִּפִּים בְּהַכּוֹתוֹ הַכַּפְתּוֹר · רְמָסוּנִי וְנוֹתַרְתִּי בְּאֵין מַחְסֶה וּמִסְתּוֹר ׃
שִׂכְּלַנִי וּפִלְּחָנִי זֶה כַּמֶּה זְמַנִּים · שָׁלְמוּ אֶלֶף וּמָאתַיִם וְעוֹד שָׁנִים ·
תְּלָאוֹת סָבַלְנוּ גַּם כַּמֶּה יְגוֹנִים · תְּמוּר קְדוּשַּׁת שִׁמְךָ שׁוֹכֵן
מְעוֹנִים ׃ יָהּ שׁוּר נָא כִּי כָל זֹאת אָזַל · וְכַאֲשֶׁר גָּזַרְתָּ כֵּן עָלֵינוּ
נָזַל · סוֹב נָא בְּרַחֲמִים עַל גּוֹזֵל הַנִּגְזָל · פָּשׁוּחַ הָאֵבֶר וְכָרוּת
הַזַּלְזָל ׃ בִּיאַת הָרָעָה כְּנוּחָצָה וַתִּשְׁקוֹד · רְצוּצֵי עֲנִיֶּיךָ כֵּן תָּחִישׁ
לִפְקוֹד · בְּזוּיֵי אַרְנוֹן יָרִימוּ קָדְקֹד · יְרִיבֵמוּ יוּסְקוּ בְּשַׁלְהֶבֶת
הַיְקוֹד ׃ יֵדְעוּ וְיָבִינוּ אָהֳלֵי עוּץ וְתֵימָן · צִפְצוּף יְצַפְצְפוּ דְּבַר יְיָ
אֲשֶׁר נֶאֱמָן · חוֹצֵב לְכָל מִפְעַל תַּכְלִית קֵץ וּזְמַן · קְדוּשָּׁתְךָ אָז
יִתְּנוּ נֶטַע הַנַּעֲמָן ׃ תהיינה

ואם הוא שני וחמישי אומרים אבינו אב הרחמן ואם לא אומר קדיש לעילא ומוציאין ספר
תורה וקורין פרשה ויחל כפרשה זו ·

וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה אַפְּךָ
בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה ׃
לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים
וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה
לְעַמֶּךָ ׃ זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל־
הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם ׃ וַיִּנָּחֶם
יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ ׃ לוי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת
אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ ׃
וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־
רֹאשׁ הָהָר ׃ וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר
גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא ׃ ישראל וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־
לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים ׃ וַיֵּרֶד יְהוָה
בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוָה ׀ עַל־
פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וֶאֱמֶת ׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא

יַנַקֶּה פֹּקֵד ׀ עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־
רִבֵּעִים׃ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־נָא
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי
כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־
הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה
יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃

ואומר קדיש לעילא ומחזירים ספר תורה למקומו ומשלימין תפלתן :

במנחה אומרים אשרי ובא לציון וקדיש לעילא ומוציאין ס"ת וקורין ויחל כמו שעשו בשחרית והשלישי הוא המפטיר · וברכות ההפטרה תמצאם ביום א' של פסח · אבל אין אומרים בסוף ברכת על התורה :

דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב׃ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ
וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל־יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ
כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃ כִּי לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם
דְּרָכָי נְאֻם יְהוָה׃ כִּי־גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דְרָכַי מִדַּרְכֵיכֶם
וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם׃ כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־
הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם־הִרְוָה אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ
וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃ כֵּן יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵא
מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רֵיקָם כִּי אִם־עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר חָפַצְתִּי וְהִצְלִיחַ
אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו׃ כִּי־בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּן הֶהָרִים
וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה וְכָל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ־כָף׃ תַּחַת
הַנַּעֲצוּץ יַעֲלֶה בְרוֹשׁ וְתַחַת הַסִּרְפַּד יַעֲלֶה הֲדַס וְהָיָה לַיהוָה
לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת׃ כֹּה אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ
צְדָקָה כִּי־קְרוֹבָה יְשׁוּעָתִי לָבוֹא וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת׃ אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ
יַעֲשֶׂה־זֹּאת וּבֶן־אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ
מֵעֲשׂוֹת כָּל־רָע׃ וְאַל־יֹאמַר בֶּן־הַנֵּכָר הַנִּלְוָה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר
הַבְדֵּל יַבְדִּילַנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאַל־יֹאמַר הַסָּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ
יָבֵשׁ׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־שַׁבְּתוֹתַי
וּבָחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפָצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי
וּבְחוֹמֹתַי יָד וָשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֶּן־לוֹ אֲשֶׁר
לֹא יִכָּרֵת׃ וּבְנֵי הַנֵּכָר הַנִּלְוִים עַל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה אֶת־

שם

שֵׁם יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לַעֲבָדִים כָּל־שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי : וַהֲבִיאוֹתִים אֶל־הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל־הָעַמִּים : נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִֹה מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו :

ואומר נואלנו וכו׳ · ומשלימין המנחה כשאר הימים :

סדר ענין ארבע פרשיות

לעולם קורין פרשת שקלים בשבת שלפני ראש חדש אדר או בשבת שנקבע בו ביום ראש חדש אדר הסמוך לניסן ופרשת זכור בשבת שלפני פורים · ופרשת פרה פעמים קורין אותה בשבת ראשונה שלאחר פורים · ופעמים בשבת שנייה שלאחר פורים · ופרשת החדש קורין אותה בשבת שלפני ראש חדש ניסן · או בשבת שנקבע בו ביום ראש חדש ניסן · וזה סדר קריאתן והפסקותיהן ומסורות שלהן : לעולם לא יבא ראש חדש אדר הסמוך לניסן אלא בזבד״ו וסימני הפסקות זט״ו · ב״ו · ד״ד · ובי״ו · והא לך פירוש סימנים כיצד חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן להיות בשבת קורין פרשת שקלים בו ביום · ולשבת שנייה ח׳ באדר קורין זכור · ופורים יהיה נקבע בשבוע שלאחריו יום ו׳ ולאחר שבת שלישית שהוא ט״ו באדר מפסיקין · ולשבת רביעית שהוא כ״ב באדר קורין פרשת פרה · ולשבת חמישית שהוא כ״ט באדר קורין פרשת החדש · וראש חדש ניסן יהיה נקבע למחר יום אחד · וסימן להפסקה זט״ו · חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן ביום ב׳ מקדימין וקורין פרשת שקלים בשבת שלפניו · ולשבת שנייה שהוא ו׳ באדר מפסיקין · ולשבת שלישית שהוא י״ב באדר קורין פרשת זכור · ופורים יהיה נקבע למחר יום א׳ · ולשבת רביעית שהוא ך׳ באדר קורין פרשת פרה · ולשבת חמישית שהוא כ״ז באדר קורין פרשת החדש · וראש חדש ניסן יהיה נקבע לשבוע הבא יום ג׳ וסימן להפסקה ב״ו · חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן ביום ד׳ מקדימין וקורין פרשת שקלים בשבת שלפניו ולשבת שנייה שהוא ד׳ באדר מפסיקין · ולשבת שלישית שהוא אחד עשר באדר קורין זכור ופורים יהיה נקבע לשבוע הבא יום שלישי ולשבת רביעית שהוא שמונה עשר באדר קורין פרשת פרה · ולשבת חמישי שהוא חמשה ועשרים באדר קורין פרשת החדש וראש חדש ניסן יהיה נקבע לשבוע הבא יום חמישי וסימן להפסקה ד״ד · חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן יום ששי מקדימין וקורין פרשת שקלים בשבת שלפניו ולמחר שבת שנייה שהוא שנים באדר מפסיקין ולשבת שלישית שהוא תשיעי באדר קורין פרשת זכור ופורים יהיה נקבע לשבוע הבא יום ד׳ ולשבת רביעית שהוא ט״ז באדר מפסיקין פעם שנייה ולשבת חמישית שהוא כ״ג באדר קורין פרשת פרה · ולשבת ששית קורין פרשת החדש ובו ביום יהיה נקבע ראש חדש ניסן · וסימן להפסקות ובי״ו · ויש נוהגין לפרשיות הללו ולהפסקות שלהם סימן אחר ב״ד כהלכה ושבת בנתים · ערב שבת ככוסות וזה פירושן · ב״ד כהלכה שאם חל ראש חדש אדר הסמוך לניסן ביום ב׳ או ביום ד׳ מקדימין וקורין פרשת שקלים בשבת שלפני ראש חדש אדר · ומפסיקין לשבת הבאה אחריו וזה שנינו ראש חדש אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים · חל להיות בתוך השבת מקדימין וקורין פרשת שקלים לשבת שעברה · ומפסיקין לשבת אחרת בשבת בנתים שאם חל ראש חדש אדר בשבת קורין בו ביום בפרשת שקלים לפי ששנינו בא׳ באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים מהו משמיעין מכריזין · לפי ששואלין הלכות המועד קודם למועד שלשים יום ובראש חדש צריכין להביא קרבן מתרומה חדשה · לפיכך מקדימין להכריז על השקלים מראש חדש אדר ומן השקלים הללו היו לוקחין מהן קרבנותיהן של צבור כמאמר האומר כשחל ר״ח אדר להיות בשבת קורין בו ביום פרשת שקלים שהוא יום הכרזה : ולשבת

הבאה

והמפטיר חוזר על קריאתו של שביעי כשאר השבתות · וכן בקריאת שקלים והחדש שלא חל בהן ראש חדש ביום קריאתן קורין ו׳ בראשון בסדרו של יום · והשביעי קורא בב׳ בשקלים או בהחדש פרשה של יום ומפסיקין בקדיש ואחר כך עומד המפטיר וקורא בתורה · וחוזר על קריאתו של אחרון כדרך שאר השבתות וזהו המנהג העיקר והנכון :

יוצר לשבת זכור

זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה · וַיְהִי לָבַז וְלִמְשִׁסָּה · וְגִזְעוֹ יֵעָקֵר בִּכְעִיסָה · בִּיטָּה וְחֵטְאוֹ אַל תִּשָּׂא · כִּי קְהָלְךָ עֻסָּה · בְּכָל צָרָה וּדְרִיסָה · גַּם כָּךְ לֹא חָסָה · וּבַעֲזוּת הִדְלִיל עֲמוּסָה · בְּתוֹךְ אֶבֶן מַעֲמָסָה : אַתָּה זוֹכֵר נִשְׁכָּחִים · זְכוֹר אוֹם לְךָ מְשַׁבְּחִים · וּקְדוּשָּׁה לְפָנֶיךָ מְפַצְּחִים · קָדוֹשׁ : זְכוֹר דִּבּוּרוֹ עָתָק בְּכָל עֵרֶךְ · לַחֲמוּקֵי יָרֵךְ · לִדְרוֹרֵי מְפָרֵךְ · הִקְדִּימָם וַיֵּצֵא לַדֶּרֶךְ · לְזַנֵּב כָּל בֶּרֶךְ · לִדְרוֹשׁ בְּגֵאוּת וּלְהַדְרִיךְ · וּכְבוֹדְךָ צָץ מֵחֶרֶךְ · בְּכָל רוֹחַב וְאוֹרֶךְ · וְעַמְּךָ בְּטוֹבָה לְהַאֲרִיךְ : זְכוֹר זְמוֹרָה שֶׁהִשְׁלִיךְ לְמַעְלָה · וַאֲהוּבֶיךָ אָץ לְחַלְחָלָה (לְחַלְלָה) · עֲשׂוֹתָם כִּמְעִי מַפָּלָה · חֵיק לְשִׁיתָם כָּלָה · וּתְקוּמָתָם לְהַפִּילָה · בְּהַכְנָעָה וּבְהַשְׁפָּלָה : טוֹב שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה הִפְלִיתוֹ בְּבֶהָלָה · וְעוֹד אַחֲרִיתוֹ לְקַלְקָלָה : זְכוֹר יָהִיר וְרָשָׁע · כִּי לִמְאֹד פָּשַׁע · וְהֵצִיק בֵּן מְשֻׁעְשָׁע · כָּבֵד בְּחֵטְא וּבְרֶשַׁע · וְאָזְנָיו הִכְבִּיד וְעֵינָיו הֵשַׁע · וּלְיִרְאָתְךָ לֹא שַׁע · לְמַעַנְךָ צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ · חִשְׁתָּ לַנּוֹשָׁעִים יֶשַׁע · נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע : זְכוֹר מִלּוּלוֹ לְמוֹלְךָ · וּמָאַס בְּפָעָלְךָ · בִּבְחוּרֵי קְהָלְךָ · נָא זְכוֹר יוֹם זְבוּלְךָ · יוּשְׁלַם לוֹ מִשֶּׁלְּךָ · גְּמוּל רָע מֵחֵילְךָ · סַעֲרֵהוּ בְּקֶצֶף גָּדְלְךָ · וְכָל פֶּה יְהַלְלְךָ · עַל פֶּלֶא מִפָּעָלְךָ : זְכוֹר עַמְּךָ וַעֲדָתְךָ · (וְנַחֲלָתְךָ) אֲשֶׁר הֵם אַהֲבָתְךָ · וּמְקַוִּים לִישׁוּעָתְךָ · פְּנֵה בִּתְהִלָּתְךָ : וְרַחֵם עַל עֲדָתְךָ · הַהוֹגִים בְּשַׁעֲשׁוּעַ דָּתְךָ : צַהֲלֵם בְּגַאֲוָתְךָ · וְתִטָּעֵם בְּקִרְיָתְךָ · וְשָׁם תְּצַמְצֵם שְׁכִינָתְךָ : זְכוֹר קִרְיַת חָנָה · וְעָפָר מִי מָנָה · הַמְפֻזֶּרֶת בְּכָל פִּנָּה : רוֹמְמָה וְחוֹנְנָהּ · כִּי בָאָה עוֹנָהּ · וְעֵת לְחֶנְנָהּ · שַׁבַּח שֵׁם עֲדִינָה · מִכָּל צַד וּמִכָּל פִּנָּה · וְהַמַּלְכוּת לִבְעָלֶיהָ שׁוֹבֵב נָא : תִּזְכּוֹר עַתָּה בְּרַחֲמִים · וְתוֹפִיעַ מִמְּרוֹמִים · וְתוֹשִׁיעַ מְעוּטֵי עַמִּים · קָדוֹשׁ :

ואומר קדושי אל וכו׳ וברכו ומתפללים תפלת שחרית כשאר השבתות ומוציאין ס״ת וקורין ז׳ גברי בפרשת היום ואומר החזן קדיש לעילא ואח״כ מוציאין ס״ת אחר וקורא

וקורא בו המפטיר פרשת זכור בפרשת כי תצא וזו היא הקריאה ·

זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃ אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹהִים׃ וְהָיָה בְּהָנִיחַ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ ׀ לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ מִסָּבִיב בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹוָה־אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא תִּשְׁכָּח׃

ואומר החזן חצי קדיש · ומפטירים בשמואל א׳ ט״ו ויאמר שמואל אל שאול · ואומרים מי שברך ואחינו ואחר כך אומרים ·

פיוט להחכם המשורר רבי יהודה הלוי זצ״ל בכמ״ר שמואל הלוי ז״ל

מִי כָמוֹךָ · וְאֵין כָּמוֹךָ · מִי דּוֹמֶה לָּךְ · וְאֵין דּוֹמֶה לָּךְ׃
אֲדוֹן חַסְדְּךָ בַּל יֶחְדַּל · אֲמִתְּךָ מִבְצַר עֹז וּמִגְדַּל · כִּי הָיִיתָ מָעוֹז לַדַּל · וּמָעוֹז לָאֶבְיוֹן בַּצַּר לוֹ׃ בִּימֵי חָרְפִּי מִקַּדְמוֹנַי · כִּי דִבֵּר רוּחַ יְיָ · וְהַיּוֹם אִם גֵּרְשׁוּנִי עֲוֹנַי · דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ׃ גְּמָלַנִי מֵאָז טוֹבוֹת · גְּלוּיוֹת יְדוּעוֹת לַלְּבָבוֹת · גַּם אִם יִהְיוּ הַצָּרוֹת קְרוֹבוֹת · אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ׃ דְּמֵי מִתְקוֹמְמַי אֶזֶּה · וְרִגְלֵי אָרִים בִּדְבַר כָּל חוֹזֶה · הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה · קִוִּינוּ לוֹ׃ הַיּוֹם אַבִּיעָה חִידוֹת · הָיוּ מִנִּי קֶדֶם עֲתִידוֹת · נִפְלָא בָם הַמֵּבִין צְפוּנֵי סוֹדוֹת · יוֹצְרִי מִבֶּטֶן לְעֶבֶד לוֹ׃ וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ · מֶלֶךְ הוּקַם עַל כִּבְרוֹשׁ · נִשָּׂא וָרָם עַל כָּל קָצִין וָרֹאשׁ · וַיְיָ הֵנִיחַ לוֹ׃ זְמַן בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְמַלְכוּתוֹ · לְהַרְאוֹת לְכָל עֲבָדָיו תְּכוּנָתוֹ · וְאַבְנֵי נֵזֶר מִתְנוֹסְסוֹת עַל אַדְמָתוֹ · וְעַפְרוֹת זָהָב לוֹ׃ חֵלֶק לְכָל בְּנֵי שׁוּשָׁן נָתַן · וְהִקְדִּישׁ קְרוּאָיו כְּחָתָן · בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתָן · אִוָּה לְמוֹשָׁב לוֹ׃ טַעַם עֲשׂוֹת רְצוֹן כָּל אִישׁ וְיִצְרוֹ · וְאֵין אוֹנֵס לְאִישׁ יַיִן עֲבָרוֹ · וְלָתֵת לְכָל שׁוֹאֵל דֵּי מַחְסוֹרוֹ · אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ׃ יַחַד אֶסְפוּ כָּל הַנִּדְרָשִׁים · גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים · וּמִשְׁתֵּה הַנָּשִׁים כַּאֲנָשִׁים · שִׁבְעַת יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ׃ כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּיַּיִן · אָמַר לְהָבִיא לְפָנָיו אֶת יְפַת הָעַיִן · וַתְּמָאֵן בִּדְבָרוֹ לֵאמֹר אָיִן · הֶעֱוָה פָּנֶיהָ וַתֹּאמַר לוֹ׃ לַקְּרוֹבִים אֵלָיו הַיּוֹשְׁבִים עֲלֵי כָן · שָׁאַל וַיְעָצֻהוּ מְמוּכָן · הוּא הָמָן לַפּוּרְעָנוּת מוּכָן · לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ׃ מוֹעֲצוֹתָיו כַּדָּת נְתוּנוֹת · הָיוּ לְעַמִּי רְפוּאוֹת צְפוּנוֹת · כִּי

לולי

לולי אגרות ראשונות · גם פליטה לא היתה לו : נועץ לקרוא
לכל המוניו · להביא כל יפת תאר לפניו · והנערה אשר תיטב
בעיניו · מהור ימהרנה לו : סנסן ליאיר האיר וזרח · ישיש
כגבור לרוץ ארח · טרם מכה ציץ רפואה פרח · כי הפלה יי
חסיד לו : עמו נאמנה הדסה תמה · היא אסתר בת דודו
ברה כחמה · ובמות אביה ואמה · לקחה מרדכי לו : פגעה
חן ותלך והלום · ותלקח אסתר אל בית המלך גזרת יהלום ·
ומרדכי צוה לה לכי לשלום · כי הוא אדניך והשתחוי לו :
צדק לבשה במלכתה · לא הגידה אסתר עמה ומולדתה ·
והמלך אהבה וירב תפארתה · כי מיי היתה לו : קשב רב
קשב צרור המור · מסריסי המלך הקבועים לשמור · והנם
הושבים על המלך לאמר · הבה נתחכמה לו : רחשה אסתר
למלך באמרי שפר · בשם מרדכי ונכתב בספר · בקש ונמצא
לפני צבי עופר · כי בול הרים ישאו לו : שניהם נתלו על העץ ·
כי שמע מרדכי לשונם בהועץ · נשקה למלך סם המות רועץ ·
אולי יפתה ונוכלה לו : תשועה זאת צפונה לדור אחרון ·
נכתבה על ספר הזכרון · להיות לו מן המלך תגמול ויתרון ·
כי פועל אדם ישלם לו :

ר"ת אני יהודה הלוי הקטן ברבי שמואל הלוי

אחר כל אלה הדברים · אחשורוש את המן הרים · וינשאהו
מעל כל השרים · ותועפות הרים לו : נמנע מרדכי
מסגוד לרשע · נין עמלק אשר מבטן פשע · וזה הוסיף על
חטאתו פשע · לא יאבה יי סלח לו : יום כרעו לו כל עבדי
המלך · ומרדכי בתומו הולך · בקש לחרחר ריב על עם דל
והלך · עובר ומתעבר על ריב לא לו : יען תחבולות כשכים
בצרו · ויבז בעיניו בגאון חמדו · לשלוח יד במרדכי לבדו · בז
לדבר יחבל לו : הרבה כסף וזהב לבלי חוק · ויאמר בלבו
זה עת לשחוק · ויבא עצות מרחוק · לרשת משכנות לא לו :
ויפל פור וידו בגורל הדה · וירא כי באדר מת אבי התעודה ·
ולא זכר כי היא עת הלידה · חבלי יולדה יבאו לו : רוב אורב

יְעַצּוּהוּ רַעְיוֹנָיו · וַיִּשְׁאַל שְׁאֵלָה מֵאֲדוֹנָיו · וְגַם הוּא שְׁנֵי אֲרָיוֹת
שִׁנָּיו · וּמְתַלְּעוֹת לָבִיא לוֹ : הֵן עָם אָחוֹר נָזוֹרוּ · וְדָתֵיהֶם שׁוֹנוֹת
וְהָתֵךְ כַּל יִנְצוֹרוּ · רוּחַ יִזְרָעוּ וְסוּפָתָה יִקְצוֹרוּ · קָמָה אֵין לוֹ :
הֲכִינוֹתִי כֶּסֶף לִגְנָזֶיךָ יַעַל · לְאַבֵּד זֶה הַגּוֹי הַנִּגְעָל · כָּל הַבִּרְכַּיִם
אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לַבַּעַל · וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ : לְהָבִיא אֶל
גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ אוֹסֵף · עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכְּרֵי כֶסֶף · וְנֶפֶשׁ אַכֶּה לְכָל
בֵּית יוֹסֵף · פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ : וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ יְהִי
לְךָ קִנְיָנְךָ · וְזֹאת טַבַּעְתִּי עַל יַד יְמִינֶךָ · וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ · וּבָא עַד קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ : יָצָא וְסוֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ נִקְרָאוּ ·
וַיִּכְתְּבוּ כְּכָל אֲשֶׁר הוֹרָהוּ · וּבְכָל עָם וָעָם רָצִים יָצָאוּ · שָׂרֵי הָרֶכֶב
אֲשֶׁר לוֹ : הָיָה דְבָרוֹ נָחוּץ לֵאמֹר · כֶּרֶם חֶמֶר בְּיוֹם אֶחָד לִזְמוֹר ·
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בַּאֲדָר הָחֵל וְגָמוֹר · לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ : קָרַע
מָרְדְּכַי בְּגָדָיו לִפְנֵי אֵל · וַיִּצְעַק מַר עַל גּוֹלַת אֲרִיאֵל · הֲבָנִים אֵין
לְיִשְׂרָאֵל · אִם יוֹרֵשׁ אֵין לוֹ : טָרֹף טֹרַף שְׁאַר הֲמוֹנִי · מִי נָתַן
לִמְשִׁסָּה יַעֲקֹב לְמוֹנַי · וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזְזִים הֲלֹא יְיָ · זוּ חָטָאנוּ לוֹ :
נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר הִגִּידוּהָ דָבָר · שָׁמַעְנוּ צְעָקָה כַּיְעֵנִים בַּמִּדְבָּר ·
וּמָרְדְּכַי כִּלְבוּשׁ שַׂק עָבַר · לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ : בְּגָדִים שָׁלְחָה
לְהַלְבִּישׁוֹ · וְלֹא קִבֵּל מִמְּרִירוּת נַפְשׁוֹ · וַתִּשְׁלַח לַהֲתָךְ לְחָקְרוֹ
וְלִדְרְשׁוֹ · לָדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ : רוּחוֹ הוֹצִיא לַהֲתָךְ וְחִוָּה ·
וּפָרָשַׁת הַכֶּסֶף לְפָנָיו שִׁוָּה · וְהַפַּתְשֶׁגֶן שָׁלַח וְעַל אֶסְתֵּר צִוָּה ·
לָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֶּן לוֹ : בַּת שׁוּבָתָהּ אָמְרָה לַהֲשִׁיבוֹ · דַּע כִּי
בֶן מָוֶת אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא וְיָבֹא · לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת
שַׁרְבִיט זְהָבוֹ · בְּקֶרֶב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ : יַקִּיר כְּשָׁמְעוֹ דִּבְרֵי
הֲדַסָּה · זָעַק אֲהָהּ כִּי אֵין מְנוּסָה · זַעַף יְיָ אֶשָּׂא · כִּי חָטָאתִי לוֹ :
שָׁלַח לָהּ לֵאמֹר אַל תְּדַמִּי · לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל לְאוּמִּי · כִּי
אַתְּ תֹאבְדִי וְאוּלַי עַמִּי · אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאוּלָּה תִּהְיֶה לּוֹ : מִמָּקוֹם
אַחֵר יִשְׁלַח שְׁלוֹמָיו · עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו · כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו · עַל
כֵּן אוֹחִיל לוֹ : וַתַּעֲנֵהוּ לֵךְ כְּנוֹס כָּל חוֹכֵי פִּדְיוֹם · וְצוּמוּ עָלַי שְׁלֹשֶׁת
יָמִים לַיְלָה וָיוֹם · וְרַחֲמִים בַּקְּשׁוּ מֵאֵל נוֹרָא וְאָיוֹם · אַל תִּתְּנוּ דֳמִי
לוֹ : אֵל נִדְרָשׁ בְּכָל לֵב יִדְרְשֻׁנוּ · כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו לְעַם יִקְרָאֻנוּ ·

ויאמר

שִׂפַת הַיָּם נוֹרָאָה · אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָאֹה גָּאָה · בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: דְּגָלִים עָבְרוּ בַיַּבָּשָׁה · וְלִפְנֵיהֶם אֵל נַעֲרָץ בִּקְדוּשָּׁה · אָז שׁוֹרְרוּ שִׁירָה חֲדָשָׁה · מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ:

קבלה ביד ק״ק ספרדים שנכתב פיוט מי כמוך מיד קדוש ר׳ יהודה הלוי ז״ל כאשר כתוב הדר הוא בסדר תפלתם וכן הסכימו שלמים וכן רבים שבכל דור ודור אך חכמי ק״ק איטליאני נוסחא אחרת היתה אתם ואפשר שרוח ר׳ יהודה הלוי דבר בם והאמת עמהם · לכן כדי לצאת מכל ספק הדפסנו שתי הנוסחאות של הפיוט הנכבד הזה והבוחר יבחר ·

מִי כָמוֹךָ · וְאֵין כָּמוֹךָ · מִי דוֹמֶה לָּךְ · וְאֵין דּוֹמֶה לָךְ:

סדר א״כ אֲדוֹן חַסְדְּךָ בַּל יֶחְדָּל · אֲמִתְּךָ לְעִיר מִבְצַר עֹז וּמִגְדָּל · כִּי הָיִיתָ מָעוֹז לַדָּל · וּמָעוֹז לָאֶבְיוֹן בַּצַּר לוֹ: בִּימֵי חָרְפִּי מִקַּדְמֹנִי · כִּי דִבֶּר רוּחַ יְיָ · וְהַיּוֹם אִם גֵּרְשׁוּנִי עֲוֹנַי · דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ: גְּמָלָנִי מֵאָז טוֹבוֹת · גְּלוּיוֹת לַכְּלָיוֹת וְלַלְּבָבוֹת · גַּם אִם יִהְיוּ הַצָּרוֹת מְרוּבוֹת · אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ: דְּמֵי מִתְקוֹמְמִים אֲזֶה · דִּגְלֵי אָרִים כְּדִבַּר כָּל חוֹזֶה · הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה · קִוִּינוּ לוֹ: הַיּוֹם אַבִּיעָה חִידוֹת · וּמֵאָז מִנִּי קֶדֶם עֲתִידוֹת · נִפְלָא בָם הַמֵּבִין צְפוּנֵי סוֹדוֹת · יוֹצְרִי מִבֶּטֶן לְעֶבֶד לוֹ: וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ · לַמֶּלֶךְ הוּקַם עַל כְּבְרוּשׁ · נִשָּׂא וָרָם עַל כָּל קָצִין וָרֹאשׁ · וַיְיָ הֵנִיחַ לוֹ: זְמַן בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְמַלְכוּתוֹ · לְהַרְאוֹת לְכָל עֲבָדָיו תְּכוּנָתוֹ · כִּי אַבְנֵי נֵזֶר מִתְנוֹסְסוֹת עַל אַדְמָתוֹ · וַעֲפָרוֹת זָהָב לוֹ: חֵלֶק לְכָל בְּנֵי שׁוּשָׁן נָתַן · וְהִקְדִּישׁ קְרוּאָיו כְּחָתָן · בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתָן · אִוָּה לְמוֹשָׁב לוֹ: טַעַם עֲשׂוֹת רְצוֹן כָּל אִישׁ וְיִצְרוֹ · וְאֵין אוֹנֵס לְאִישׁ יַיִן עֶבְרוֹ · וְלָתֵת לַשּׁוֹאֵל דֵּי מַחְסוֹרוֹ · אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ: יַחַד אֶסְפוּ כָּל הַנִּדְרָשִׁים · גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים · וּלְמִשְׁתֵּה הַנָּשִׁים כָּאֲנָשִׁים · שִׁבְעַת יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ: כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן · אָמַר לְהָבִיא לְפָנָיו אֶת יְפַת הָעַיִן · וַתְּמָאֵן כִּדְבָרוֹ לֵאמֹר אַיִן · הֵעֵזָּה פָנֶיהָ וַתֹּאמַר לוֹ: לַקְּרוֹבִים אֵלָיו הַיּוֹשְׁבִים עֲלֵי כֵן · שָׁאַל וַיְּעָצֵהוּ מְמוּכָן · הוּא הָמָן לַפּוּרְעָנוּת הוּכָן · לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ: מוֹעֲצוֹתָיו כַּדַּת נְתוּנוֹת · הָיוּ לְעַמִּי רְפוּאוֹת צְפוּנוֹת ·

כי

כי לולי אגרות הראשונות · פלטה לא היתה לו : נועץ לקרוא בכל המוניו · להביא כל יפת תואר לפניו · והנערה אשר תיטב בעיניו · מהור ימהרנה לו : סנסן ליאיר האיר וזרח · ישיש כגבור לרוץ ארח · טרם מכה ציץ רפואה פרח · כי הפלה יי חסיד לו : עמו נאמנה הדסה תמה · היא אסתר בת דודו ברה כחמה · ובמות אביה ואמה · לקחה מרדכי לו : פגעה חן ותלך והלום · ותלקח אסתר אל בית המלך גזרת יהלום · ומרדכי צוה לה לכי לשלום · כי הוא אדניך והשתחוי לו : צדק לבשה בממשלתה · לא הגידה עמה ומולדתה · והמלך אהבה וירב תפארתה · כי מיי היתה לו : קשב רב קשב צרור המור · מסריסי המלך הקבועים לשמור · והנם חושבים על המלך לאמר · הבה נתחכמה לו : (רצה האחד לשמר כפלים · משמרתו ומשמרת חברו שתי ידים · והשני סם בספל המים · שם שם לו :) רחשה אסתר למלך בשפר · בשם מרדכי ונכתב בספר · להנשא באחרית צבי עופר · כי בול הרים ישאו לו : שניהם נתלו על העץ · כי נשמע לשונם כהועץ · נשקה למלך סם המות רועץ · אולי יפתה ונוכלה לו : תשועתה זאת לדור אחרון · נכתבה על ספר הזכרון · לתת לו מן המלך יתרון · כי פועל אדם ישלם לו :

ר"ת אני יהודה הלוי הקטן ברבי שמואל הלוי ·

אחר כל אלה הדברים · אחשורוש את המן הרים · וינשאהו מעל כל השרים · ותועפות הרים לו : נמנע מרדכי מסגוד לרשע · נין עמלק אשר מקדם פשע · וזה הוסיף על חטאתו פשע · לא יאבה יי סלח לו : יום כרעו לו כל עבדי המלך · ומרדכי בתומו הולך · בקש לחרחר ריב על עם דל והלך · עובר ומתעבר על ריב לא לו : יעץ תחבולות לשכים בצדו · ויבז בעיניו בגאון חמדו · לשלוח יד במרדכי לבדו · בז לדבר יחבל לו : הרבה כסף וזהב לבלי חק · ויאמר בלבו זה עת לשחוק · ויבא עצות למרחוק · לרשת משכנות לא לו : ויפל פור וידו בגורל הדה · וירא כי באדר מת אבי התעודה · ולא ידע כי

הוא

הוּא עֵת הַלֵּידָה · חֶבְלֵי יוֹלֵדָה יָבֹאוּ לוֹ : דּוֹב אוֹרֵב יְעָצוּהוּ רַעְיוֹנָיו ·
וַיִּשְׁאַל שְׁאֵלָה מֵאֲדוֹנָיו · וְגַם הוּא שִׁנֵּי אַרְיֵה שִׁנָּיו · וּמְתַלְּעוֹת
לָבִיא לוֹ : הֵן עַם אָחוֹר נָזוֹרוּ · דָּתֵיהֶם שׁוֹנוֹת וְדָת הַמֶּלֶךְ לֹא
יִשְׁמוֹרוּ · רוּחַ יִזְרָעוּ וְסוּפָתָה יִקְצוֹרוּ · קָמָה אֵין לוֹ : הֲכִינוֹתִי
כֶּסֶף לְבֵית גְּנָזֶיךָ יַעַל · לְאַבֵּד זֶה הַגּוֹי הַנִּגְעָל · כָּל הַבִּרְכַּיִם
אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לַבַּעַל · וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ : לְהָבִיא אֶל
גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ אוֹסֵף · עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכְּרֵי כֶסֶף · וְנֶפֶשׁ אַכֵּה כָל
בֵּית יוֹסֵף · פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ : וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ יְהִי לְךָ
קִנְיָנֶךָ · וְזֹאת טַבַּעְתִּי עַל יַד יְמִינֶךָ · וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ · וּבָא עַד קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ : יָצָא וְסוֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ נִקְרָאוּ ·
וַיִּכְתְּבוּ כָּל אֲשֶׁר קָרָאוּ · וְאֶל כָּל עַם וָעַם רָצִים יָצָאוּ · שָׂרֵי הָרֶכֶב
אֲשֶׁר לוֹ : הָיָה דְבָרוֹ נָחוּץ לֵאמֹר · כֶּרֶם חֶמֶר בְּיוֹם אֶחָד לִזְמוֹר ·
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בַּאֲדָר הָחֵל וְגָמוֹר · לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ : קָרַע
מָרְדְּכַי בְּגָדָיו לִפְנֵי אֵל · וַיִּצְעַק זְעָקָה גְדוֹלָה וּמָרָה עַל גּוֹלַת
אֲרִיאֵל · הֲבָנִים אֵין לְיִשְׂרָאֵל · אִם יוֹרֵשׁ אֵין לוֹ : טָרֹף טֹרַף שְׁאַר
הֲמוֹנַי · מִי נָתַן לִמְשִׁסָּה יַעֲקֹב לְמוֹנַי · וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזְזִים הֲלֹא יְיָ ·
זוּ חָטָאנוּ לוֹ : נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר הִגִּידוּהָ דָבָר · שָׁמַעְנוּ צְעָקָה כַּיְעֵנִים
בַּמִּדְבָּר · וּמָרְדְּכַי בִּלְבוּשׁ שַׂק עָבַר · לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ :
בְּגָדִים שָׁלְחָה לְהַלְבִּישׁוֹ · וְלֹא קִבֵּל מִמְּרִירוּת נַפְשׁוֹ · וַתִּשְׁלַח
הֲתָךְ לְחָקְרוֹ וּלְדָרְשׁוֹ · לָדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ : רוּחוֹ הוֹצִיא אֵלָיו
וְחִוָּה · וּפָרָשַׁת הַכֶּסֶף לְפָנָיו שִׁוָּה · וְהַפַּתְשֶׁגֶן שָׁלַח וְאֶל אֶסְתֵּר
צִוָּה · לָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֵּן לוֹ : בִּתְשׁוּבָה אָמְרָה לַהֲשִׁיבוֹ ·
כִּי בֶּן מָוֶת אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא וְיָבֹא · לְבַד אִם יוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ
שַׁרְבִיט זְהָבוֹ · בְּקֶרֶב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ : יַקִּיר בְּשָׁמְעוֹ דִּבְרֵי
הֲדַסָּה · זָעַק אֲהָהּ כִּי אֵין מְנוּסָה · זַעַף יְיָ אֶשָּׂא · כִּי חָטָאנוּ לוֹ :
שָׁלַח אֵלֶיהָ עוֹד אַל תְּדַמִּי · לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל לְאֻמִּי · כִּי
אַתְּ תֹּאבְדִי וְאוּלַי עַמִּי · אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לוֹ : מִמָּקוֹם
אַחֵר יִשְׁלַח שְׁלוֹמָיו · עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו · כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו ·
עַל כֵּן אוֹחִיל לוֹ : וַתַּעֲנֵהוּ לֵךְ כְּנוֹס חוֹכֵי פִדְיוֹם · וְצוּמוּ עָלַי
שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וָיוֹם · וּבַקְּשׁוּ רַחֲמִים מֵאֵל אָיוֹם · וְאַל

תתנו

תִּתְּנוּ דֳּמִי לוֹ : אֵל נִדְרָשׁ לְכָל לֵב יִדְרְשֶׁנּוּ · נִכְמְרוּ רַחֲמָיו עַל
עַם יִקְרָאֶנּוּ · וַיֹּאמֶר עוֹד זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ · עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ :
לְכִשָׁה חֵן כַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתֵּלֶךְ · וַתִּיקַר מְאֹד בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ · וַיִּבֶז
בְּעֵינָיו כָּל אֲשֶׁר הוּא מוֹלֵךְ · וְאֵת כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ : הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
נְטַע נַעֲמָן · מַה שְּׁאֵלָתֵךְ כִּי הַכֹּל מְזוּמָּן · וַתֹּאמֶר יָבֹא הַמֶּלֶךְ
וְהָמָן · אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לוֹ : לְמָחָר קְרָאתָם לְסוֹד נִכְמָם ·
וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא נֶעֱלָס · וְהוּא בַּמְּלָכִים יִתְקַלָּס · וְרוֹזְנִים
מִשְׂחָק לוֹ : וַיָּבֵא אֹהֲבָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ · וַיְסַפֵּר לָהֶם כְּבוֹדוֹ
וּמֶמְשַׁלְתּוֹ · וּגְזֵרָה אָמְרָה לְעוּמָּתוֹ · הוֹי הַמַּרְבֶּה לֹּא לוֹ : יָעֲצוּהוּ
עֲשׂוֹת עֵץ גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים · לִתְלוֹת עָלָיו קְדוֹשׁ קְדֹשִׁים · וְלַהֲכִינוֹ
מִכָּל חָרָשִׁים · חָרָשׁ חָכָם יְבַקֶּשׁ לוֹ :

סדר ה״כ אֱלֹהִים עֵדֶר צֹאנוֹ בְּקֵר · וַתִּדַּד שְׁנַת הַמֶּלֶךְ עַד יְהִי
חוֹקֵר · בְּסֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת וְהָיָה כְקֵר · וְיוֹדַע יְיָ אֶת
אֲשֶׁר לוֹ : בְּמָצְאוֹ דְּבַר מָרְדְּכַי מְפוֹרָשׁ · מַה נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה
דָּרַשׁ · וַיֹּאמְרוּ כִּי לֹא פוֹרַשׁ · מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ : גִּלָּה אֹזֶן הָמָן
בִּדְבָרוֹ · מַה לַעֲשׂוֹת בָּאִישׁ חָפַצְתִּי בִּיקָרוֹ · וַיֹּאמֶר וַיִּנָּקֵשׁ בְּמַאֲמָרוֹ ·
פִּי כְסִיל מְחִתָּה לוֹ : דִּבֵּר לַעֲדוּתוֹ בְּעֵדֵי מְלָכִים · וְלָתֵת לְפָנָיו
אֶחָד מֵהַנְּסִיכִים · בְּמַחֲשָׁבָיו הוֹלֵךְ חֲשֵׁכִים · וְאֵין נֹגַהּ לוֹ : הֱשִׁיבוֹ
הַמֶּלֶךְ כֵּן דִּבַּרְתָּ · לֵךְ וַעֲשֵׂה כֵן לְמָרְדְּכַי כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ · כֵּן
מִשְׁפָּטְךָ אַתָּה חָרַצְתָּ · כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לוֹ : וַיָּשָׁב מָרְדְּכַי
אֶל מִשְׁמַרְתּוֹ · וְהָמָן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ · וַיִּוָּעֲדוּ אֹהֲבָיו וְכָל
חֲבוּרָתוֹ · לָבֹא לָנוּד לוֹ : זֶרַע יְשׁוּרוּן זִכְרוּ נְבוֹנָיו · אִם יֵשׁ מָרְדְּכַי
מִבָּנָיו · אֲשֶׁר הַחִלּוֹתָ לִנְפּוֹל לְפָנָיו · לֹא תוּכַל לוֹ : חֲכָמָיו עוֹדָם
מְדַבְּרִים עִמּוֹ · וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִבְהִילוּהוּ לַהֲקִימוֹ · וְלֹא יָדַע כִּי
בָא יוֹמוֹ · יְיָ יִשְׂחַק לוֹ : טֶרֶם כְּלוֹת מִשְׁתֵּה הַיַּיִן · אָמַר הַמֶּלֶךְ
אֶל יְפַת הָעַיִן · שַׁאֲלִי יִתֵּן לָךְ כִּי הַכֹּל נֶגְדֵּךְ כְּאַיִן · וַתֵּבְךְּ וַתִּתְחַנֶּן
לוֹ : יִנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי · וְעַמִּי אֲדֹנִי בְּבַקָּשָׁתִי · כִּי נִמְכַּרְנוּ
לַצַּר לְהַכְרִיתִי · תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּ לוֹ : כִּי מַה חֶפְצִי אַחַר זֶה הַצַּעַר ·
וּכְלֵי הַקְּרָב שַׁת שָׁתוּ הַשַּׁעַר · הֲיִשָּׁאֵג אַרְיֵה בַּיַּעַר · וְטֶרֶף אֵין לוֹ :
לָהּ אָמַר מִי הוּא מִכָּל אֲנָשַׁי · וְאֵי זֶה הוּא בְּכָל מִגְרָשַׁי · אוֹ

מִי מְנוּשִׁי · אֲשֶׁר מָכַרְתִּי אֶתְכֶם לוֹ: מִהֲרָה לְעַנּוֹתוֹ הָמָן זֶה הָרַע · פּוֹרְעָנוּת בְּגוֹי צַדִּיק פָּרַע · אוֹי לְרָשָׁע רָע · כִּי גְמוּל יָדָיו יֵעָשֶׂה לוֹ: נִתְמַלָּא חֵמָה וַיָּקָם עַל גִּנּוֹ · וּבְשׁוּבוֹ רָאָהוּ נוֹפֵל עַל כַּנּוֹ · יְגַלּוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ · וְאֶרֶץ מִתְקוֹמְמָה לוֹ: סָרִיס אֶחָד גִּלָּה חֶרְפָּתוֹ · הִנֵּה עֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה לְמָרְדְּכַי בְּבֵיתוֹ · וַיְצַו הַמֶּלֶךְ לִתְלוֹתוֹ · עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ: עָמְדָה אֶסְתֵּר לְבַקֵּשׁ עַל עַמָּהּ · לְהָשִׁיב סִפְרֵי הָאַף וְהַחֵמָה · כִּי נִחַם יְיָ עַל מַכָּה הָעֲצוּמָה · וְשָׁב וְרָפָא לוֹ: פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לִהְיוֹת הַיְּהוּדִים · לְהִנָּקֵם מֵאוֹיְבֵיהֶם עֲתִידִים · וַיִּפּוֹל פַּחַד מָרְדְּכַי עַל הַמּוֹרְדִים · וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ: צִוָּה מָרְדְּכַי בְּעַם לֹא אַלְמָן · מוֹשִׁיעַ וָרַב נָגִיד וְנֶאֱמָן · וְהָפְקַד עַל בֵּית הָמָן · וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ: קִדַּשְׁתִּי לְצוֹרְרִי מִזְבֵּחַ · כִּי הֵכִין לְבָנָיו מַטְבֵּחַ · בַּעֲוֹן אֲבִיהֶם הַמְרַצֵּחַ · וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיִּלּוֹדִים לוֹ: רַצַּצְתִּי פַּרְשַׁנְדָּתָא · דַּלְפוֹן וְאַסְפָּתָא · פּוֹרָתָא אֲדַלְיָא וַאֲרִידָתָא פַּרְמַשְׁתָּא · אֲרִיסַי אֲרִידַי וַיְזָתָא · וְגַם (קְבוּרָה) פְּלֵיטָה לֹא הָיְתָה לוֹ: שׁוֹלַלְתִּי שׁוֹלְלַי וְאָרִיעַ רֵיעַ · כִּי עָלָה מִשְּׁאוֹל עָנִי וְגוֹוֵעַ · יְמַלֵּט עָנִי מְשַׁוֵּעַ · וְיָתוֹם וְלֹא עוֹזֵר לוֹ: תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן · לִבְנֵי אֱמוּנִים לְזִכָּרוֹן · וְכָל הַמַּזְכִּיר אוֹתָהּ יָרוֹן · אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לוֹ:

ר"ת אני יהודה

אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ · וִימֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה זִכְרוּ · וְעִם שִׂמְחַתְכֶם הָעֲנִיִּים לְטוֹבָה זִכְרוּ · וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ: נִסֵּי אֵל מֵאָז נְשָׂאוּנִי · וְנִבְכֵי יָם הֶעֱבִירוּנִי · כִּלְיוֹתַי יִסְּרוּנִי · רוֹם לַיְיָ וְהִתְחוֹלֵל לוֹ: יוֹם צֵאת פַּרְעֹה אַחֲרַי · לִרְדּוֹף כְּאַרְיֵה עֲדָרַי · נִצְּבוּ מֵי מִשְׁבָּרַי · וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי חָרָה לוֹ: יָצָא אַחֲרֵי עַם קְדוֹשׁוֹ · וַיְצַו צוּר עָנָן לְהַפְרִישׁוֹ · לִהְיוֹת צֵל עַל רֹאשׁוֹ · מֵרָעָתוֹ לְהַצִּיל לוֹ: הֶעֱבִירוֹ בַּיַּבָּשָׁה וְצָרָיו הֶחֱרִיד · וּבֵינוֹ וּבֵין מְרַדְּפָיו הִפְרִיד · וּלְתַחְתִּית מְצוּלָה הוֹרִיד · חוֹקְקִי בַּסֶּלַע מִשְׁכָּן לוֹ: וּבְשׁוּב הַיָּם לְאֵיתָנוֹ · נִטְבַּע פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ · כִּי הִכְבִּיד מַרְכְּבוֹת גְּאוֹנוֹ · וַיַּרְא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ: דַּהֲרוֹת אַבִּירִים בְּעִמְקֵי יָם צָלְלוּ · וּפְנוֹת בֹּקֶר בַּמַּיִם נָפְלוּ · וְדוֹרְשֵׁי יְיָ יְהַלְּלוּ · בְּנֵבֶל עָשׂוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ: הֶרְאָנוּ יָדוֹ הַנִּפְלָאָה · עַל שְׂפַת יָם נוֹרָאָה · אָשִׁירָה לַיְיָ כִּי גָאֹה

גָּאָה · בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ : וַיָּשִׁירוּ עַם אֱמוּנַי · שִׁיר לְשׁוֹכֵן מְעוֹנַי · וּפַרְעֹה וְחֵילוֹ מְשַׂנְאֵי יְיָ · הֵמָּה יְכַחֲשׁוּ לוֹ : דְּגָלִים עָבְרוּ בַּיַּבָּשָׁה · הָיָה לָהֶם כְּבוֹד נַעֲרָץ בִּקְדוּשָּׁה · וְאָמְרוּ בְּשִׁירָה חֲדָשָׁה · בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ : הִנֵּה נַפְשִׁי חֲפֵצָה · בְּדַת אֵל וּמְאֹד עָלְצָה · לָשֵׂאת מָשָׁל וּמְלִיצָה · חִידוֹת לוֹ :

ואומרים אשרי ומשלימין תפלתן כבשאר השבתות :

תפלה לתענית אסתר

מתפללין כשאר הימים ואחר שהתפללו בלחש מתחיל החזן השמונה עשרה ואומר עד הרוצה בתשובה ואחר כך אומרים ·

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ · מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ · כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קוֹרְאֶיךָ : כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא : לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא : כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים : כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנוּ בְטוּחִים וְעַל צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקַוִּים · אַתָּה הוּא יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקֶּדֶם · מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמְּךָ וּמֵסִיר חַטֹּאת יְרֵאֶיךָ · כּוֹרֵת בְּרִית לָרִאשׁוֹנִים · וּמְקַיֵּים שְׁבוּעָה לָאַחֲרוֹנִים · אַתָּה הוּא שֶׁיָּרַדְתָּ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל הַר סִינַי וְהֶרְאֵיתָ דַּרְכֵי טוּבְךָ לְמֹשֶׁה עַבְדְּךָ · אָרְחוֹת חֲסָדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ וְהוֹדַעְתּוֹ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וּמַרְבֶּה לְהֵטִיב וּמַנְהִיג אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמִדַּת רַחֲמִים וְכֵן כָּתוּב · וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל טוּבִי עַל פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְיָ לְפָנֶיךָ וְחַנּוֹתִי אֶת אֲשֶׁר אָחוֹן וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם · אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם אַתָּה בַּעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ · וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ · גְּדוּלַּת רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֶרַע יְדִידֶיךָ · תֵּפֶן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים · כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָרַחֲמִים · בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה (לְפָנֶיךָ) נְקַדֵּם · כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם · מֵחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב · כְּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב · בְּצֵל כְּנָפֶיךָ נֶחֱסֶה וְנִתְלוֹנָן · כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן · תַּעֲבוֹר עַל כָּל פֶּשַׁע וְתִמְחֶה אָשָׁם · כְּוַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם : תַּאֲזִין שַׁוְעָה וְתַקְשִׁיב (בְּרָצוֹן) מַאֲמָר · כְּוַיִּקְרָא

בשם

בְּשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ
אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב
וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא:
לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא:

ואומר מזמור בך ה׳ חסיתי שהוא בדף ע״ג ואחר כך אומר ·

סדר א״ב ואחר כך ר״ת בסימן

אֲבַשְּׂרָה בְּקָהָל רַב תּוֹקֶף וֶעֱזוּז אֵלִי זֶה · אֲשֶׁר פָּעַל וְעָשָׂה
וְהִרְבָּה בַּזְּמַן הַזֶּה · בְּקוּם לְבַלְּעֵנוּ חִנָּם אִישׁ צַר בּוֹזֶה ·
וְאָץ לְהַכְרִית זַלְזַלֵּי הַנְּטִישׁוֹת הֵסֵר וְהַתְזֶה: גָּדְלָה צַעֲקָתִי וְעָלְתָה
לִשְׁמֵי עֲלִיָּה · וְנִקְרַע לְקוֹלִי גְּזַר דִּין הֶחָתוּם לִכְלָיָה · דַּלּוֹתִי וְלִי
יְהוֹשִׁיעַ וְאָצַל רַגְלִי מִדְּחִיָּה · לֹא נְטָשַׁנִי וְלֹא עֲזָבַנִי בְּגָלוּת וּבִשְׁבִיָּה:
הֵן כָּל פַּעַם בְּהִתְעַבְּרוּ עַל כָּל לָשׁוֹן וְאֻמָּה · מַלְקָה לָהּ בְּתַחַל
וְאַחַר כַּךְ מֵכִין מְלַגְמָה · וְלִי לִפְנֵי מְזוֹרֵי רְפָאוֹת תַּעַל מוּקְדָּמָה ·
כִּי כָל מִדּוֹתָיו עָלַי חֶסֶד וְרַחֲמִים הֵמָּה: זֶה כַּאֲשֶׁר זַד הוּסַב
וְגוֹלְגַּל עָלָיו · כִּי נָטָה אֶל אֵל יָדוֹ וְרָץ בְּצַוָּאר אֵלָיו · חָשַׁב לְשָׁרֵשׁ
כֶּרֶם מְשַׂמֵּחַ בְּפִרְיוֹ בְּעָלָיו · חֶרְפָּתוֹ תְּגַל הַיּוֹם וְרוֹעַ קִלְקוּלָיו ·
טִבּוּעוֹ בְּהַגִּיעַ נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ · וְשָׁאַג וְצָרַח סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת
לְפָנָיו לְהַלֵּךְ · יִפּוּי כֹּחַ פִּתְחִיָּה בְּהִתְרָאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ · שִׁמְשַׁי
מוֹחֵק וְגַבְרִיאֵל כּוֹתֵב בְּהֶלֶךְ: כְּשָׁמְעוֹ אוֹמֵר מַהֵר וַעֲשֵׂה כֵן ·
גָּחַן צַוָּאר וְטָעַן לְהָכֵן · לְכִתּוֹ מְצָאוֹ יוֹשֵׁב מוֹרֶה קוֹמֶץ בֵּית שָׁכֵן ·
שַׁח בָּא מִיעוּטָךְ וְדָחָה אֶת כָּל הַתּוֹכֶן: מָשַׁךְ הַמֶּרְכָּב וּמָשַׁךְ
עֲדִי לְפָנִים · וְעָנָה אֵין כִּי יְכוֹלֶת עַד אֶרְחַץ בְּצוֹנֵן וּבְחַמִּין:
נְחַצָּה הֲדַסָּה וְאָסְרָה כָּל בָּתֵּי הַבַּלָּנִים · וְהָלַךְ וְשָׁאַב וְהֵחַם
וְעָשָׂה כָּל תִּקּוּנִים: סוֹפֵר וְנֶאֱנָח הָיָה בְּעָרְכוֹ הֶעָרוּךְ · כִּי לֹא
נִסָּה בְּכַךְ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרוֹךְ · עַל גַּבָּיו עָלָה וּבָעַט מִפְרַקְתּוֹ לִפְרוֹךְ ·
לְקַיֵּים וְאַתָּה עַל בָּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ: פּוֹסְעִים בִּהְיוֹתָם פְּנֵי בֵּית הָמָן ·
הִפִּילָה עָלָיו בִּתּוֹ עָצִיץ מְדוּמָן (מְדוּמֶּן) · צָצָה וְהִנֵּה הוּא צָנְחָה
וּמֵתָה לְעֻמָּן · וְנִדְחַף אָבֵל בְּשֶׁלָּה וְחָפוּי רֹאשׁ עַל רוֹעַ הַסִּימָן:

קרא

קָרָא לְמֵרֵעָיו וְהִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר קָרָהוּ · וּכְדַבְּרָם עִמּוֹ סָרִיסִים הִבְהִילוּהוּ · רִבְּצָם עַל מִשְׁתֶּה וּמַלְכָּה הִלְשִׁינַתְהוּ · וְנִבְעַת וְנֶחְפַּז וְצִירִים אֲחָזוּהוּ : שָׁצַף וְקָצַף הַמּוֹשֵׁל וְקָם בַּחֲמָתוֹ · וְהִנָּם חוֹטְבִים וְכוֹרְתִים כָּל אַשְׁלֵי גִנָּתוֹ · תָּבַע שׁוּב לְפָנִים וּמְצָאוֹ עַל מִטָּתוֹ · וַיִּחַר עָלָיו אַפּוֹ וְצִוָּה לִתְלוֹתוֹ : בַּאֲבוֹד טֹרֵף וְגוּרָיו נָחוּ חַיְתוֹ יָעַר · נָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וְאֶנֶף וְסַעַר · יָרַךְ הַגְּדוֹלָה פִּרְסְמוּ מִשַּׁעַר לְשַׁעַר · מַרְחִיב בַּצַּר וּמֵשִׁיב לִנְדָן תַּעַר · נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ כְּשֶׁעָנִיתָ לִקְדוּמִים · כִּי שָׁחָה לֶעָפָר נַפְשֵׁנוּ תַּחַת יַד מַעְגִּימִים · נָא לְמַעַנְךָ הַכְמֵר עָלֵינוּ נְחוּמִים · אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים :

ואומר אל מלך ואח"ך מזמור לדוד להזכיר בדף ע"ד ואח"ך אומר ·

סדר א"ב ואחר כך ר"ת סמואל

אַלּוּפֵי דַת וְחַכְמֵי דוֹרוֹת · בֶּעָפָר יוֹשְׁבִים כְּהַיּוֹם בְּכָל דִּירוֹת · גַּם תִּנוֹקוֹת מִתְפַּלְּשִׁים בְּאֶפְרוֹת · דּוֹאֲגִים וּבוֹכִים עַל רוֹעַ גְּזֵרוֹת : הֵן כַּיּוֹם זֶה נִגְזְרָה גְּזֵרָה · וְנֶחְתְּמוּ סְפָרִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה · זֶרַע יְשׁוּרוּן לְהַכְרִית מִזְּכִירָה · חָשִׁים הָרָצִים בִּכְתָב וּבְשׁוּרָה : טַעַם זֶה כְּנִשְׁמַע בְּקֶפֶד · יָגוֹן וַאֲנָחָה לַיְּהוּדִים וְצוֹם וּמִסְפֵּד · כְּאַחַת גָּזְרוּ תַּעֲנִית בָּאֵפֶר לְהִתְרַפֵּד · לְבַל תִּתְקַיֵּם עֲצַת קוֹפֵד : מִדַּת הַדִּין קַטֵּיגוֹרְיָא לְמְדָה · נֵץ יְמִינִי בְּלֹא קָשְׁבוֹ בִּתְעוּדָה · סַעַר וּפַלָּצוּת אֲחָזוּם בִּרְעָדָה · עַל כִּי נֶהֱנוּ מִן הַסְּעוּדָה : פְּלִיאָה יָצְאָה בְּבִגְדֵי אַלְמְנוּת · צוּר מִי יֶהְגֶּנִי וִיפַתְּרֵנִי בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת · קָמוּ אָבוֹת וְרוֹעָה בִּתְחִינוֹת · רָמוּ קוֹל תִּינוֹקוֹת לְשׁוֹכֵן מְעוֹנוֹת : שַׁדַּי פָּץ כְּקוֹל גְּדָיִים אֲנִי שׁוֹמֵעַ · תָּקַף רוֹעֶה וְצָוַח קוֹל קְטַנֵּי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עוֹלֶה כְּדֶמַע · שׁוֹרֶשׁ אֲגָגִי חָשַׁב אוֹתָם לְנַמֵּעַ · מַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר בְּפִיהֶם נִשְׁתַּמֵּעַ : וּמִיַּד נִתְגַּלְגְּלָה מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת רַחֲמִים · אֵבֶל נֶהְפַּךְ לְיוֹם טוֹב וְנִחוּמִים · לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן שְׁנֵי יָמִים · בִּגְזֵרַת אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים :

ואומר אל מלך ואח"ך כך ה' חסיתי בדף ע"ד ע"ב ואחר כך אומר

סדר א"ב ואחר כך ר"ת סמואל

אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פֶלֶא · בְּכָל דּוֹר וָדוֹר לְעַם לְךָ מְחַלֶּה · גְּבוּרוֹת

רַחֲמֶיךָ לָעַד נִסְפַּר · דַּלִּים מְקִים מֵעָפָר וָאֵפֶר : הַנֶּהֱרָגִים הוֹרְגִים אֶת הוֹרְגֵיהֶם · וְהַנִּצְלָבִים צוֹלְבִים אֶת צוֹלְבֵיהֶם : זָר אֲגָגִי עַל אוֹמֶן הֲדַסָּה · חָשַׁב לִיתֵּן יַעֲקֹב לָבַז וְלִמְשִׁסָּה : טַף וְנָשִׁים מֵבִין עִם תַּלְמִיד · יוֹם אֶחָד כְּנִתְּנוּ לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד וּלְהַשְׁמִיד : כְּעָמִיר גּוֹרְנָה תִּנּוֹקוֹת אִסֵּף · לִפְנֵי אֲבוֹתָם שְׁאֵרָם לְשַׁסֵּף : מִחוּץ אִמּוֹתָם גּוֹעוֹת בִּדְאָגָה · נִינֵיהֶם כְּנִתָּנוּ כְּמוֹ צֹאן לַהֲרֵגָה : סְפָרִים גּוֹלְלִים וְלָרַב נוֹתְנִים · עַד עַתָּה הָיִינוּ סְבוּרִים · כִּי בָּם נַאֲרִיךְ שָׁנִים : פְּגִיעָתָם עָלְתָה בִּשְׁתֵּי שָׁעוֹת בַּלַּיְלָה · צוּר פָּץ כְּקוֹל גְּדָיִים עוֹלֶה לְמַעְלָה : קָמוּ מַלְאָכִים וְנָאֲמוּ לִפְנֵי אֵל · לֹא קוֹל גְּדָיִים הֵם כִּי אִם קוֹל קְטַנֵּי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל : רַחְמָן רַחֵם וְחוֹתָם קָרַע · וְהֵשִׁיב הָרָעָה עַל רֹאשׁ הָמָן הָרָע : שֵׁנָה נָדְדָה וְנֶהֶפְכוּ עִנְיָנִים · לְהִתָּלוֹת עַל עֵץ אָב עִם בָּנִים : תָּקְפוּ מֵתִים וּמֵתוּ חַיִּים · כִּי יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם : שַׁדַּי אַתָּה לֹא שָׁנִיתָ · מִבְּנֵי בְנֵיהֶם אֲנַחְנוּ רַחֵם כְּמוֹ רִחַמְתָּ · וְזָכְרֵנוּ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקוּדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים · אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים : אל מלך

ואחר כך אומר וכשהשלו וכל הסדר שכתוב לעיל כסדר תפלת עשרה בטבת עד את זועמי · שבמקומו אומר עננו בין גואל לרופא ואח"ך אומר רפאנו וגומר השמונה עשרה כמו שאר ימי החול · ונופלין על פניהם ואומר רחום וחנון ואחד מן המזמורים הכתובים בתפלה של חול ואחר כך אומר זכור ברית כמו בטבת · עד שמגיע לתהיינה עיניך שבמקומו אומר :

תחינה מיושב

שׁוֹכֵן עֶלְיוֹנִים מֶלֶךְ מַסְכִּית עֶתֶר · וְלוֹבֵשׁ גֵּאוּת אַף עָטוּר כֶּתֶר : לְדוֹרְשֶׁיךָ בַּצַּר אָנָּא הֵעָתֵר · כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר : סדר א"ב ואח"ך ר"ת שמואל בר מייבו הקטן חזק

אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי בְּתוֹךְ קְהַל עֲדָתִי · בְּמוֹפְתֵי פְלָאֶיךָ אֶשְׁפּוֹךְ שִׂיחָתִי · גְּבוּרוֹתֶיךָ אֲשַׁנְּנָה בְּכָל עוֹד כִּי נִשְׁמָתִי · דְּרָכֶיךָ יְיָ לְהוֹדִיעֵנִי כִּימֵי קֶדֶם קַדְמָתִי : לדורשיך הוּשְׁלַכְתִּי בְּעֵילָם בְּתוֹךְ שִׁבְעִים שָׁנָה · וְעָלַי יָצְאָה גְזֵרָה מְשֻׁנָּה · זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ עֲזַרְתַּנִי עֶזְרָה הַיְשָׁנָה · חַסְדֵי יְיָ אַזְכִּיר בְּכָל עֵת וּבְכָל עוֹנָה : לדורשיך טִירַת בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּטֶרֶם נָשְׂאוּ רֹאשׁ · יְהִירִים יָעֲצוּ עַל גַּבִּי לַחֲרוֹשׁ · כִּמְעַט כָּלִיתִי בְּמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ · לוּלֵי רַחֲמֶיךָ מֵבִין

אחרית

אחרית מראש : לדוירשיך מרים ראשי כבן מחלתי · ניהג מדתו והקדים רפואתי · סורה כמורדת המלכה ושתי · עותה וגורשה ותלקח הדסתי : לדוירשיך פלצני נושאה עד עתים נחלפים · צורר גדל על כל שרים ואלופים · קדם לאבדי בככרי אלפים · רשומות החתים ביד רצים ורחופים : לדוירשיך שלוחים יצאו ועיר שושן נבוכה · תרגמן בקורעו ותתחלחל המלכה · שאלה על מה זה ועל מה זאת המבוכה · מרדכי הודיעה על מקרה ענגה ורכה : לדוירשיך ושרת פנימה בעצת לבות תוכן · אמרים השיבתו על יד התך הסוכן · לך כנוס היהודים שלש צומות להכן · בתחן וגם אני ונערותי אצום כן : לדוירשיך רחש תחנתם האזין במכון שבתו · מחשבות המן הפיר והניא עצתו · יזם לאבדי והושב בו רעתו · יקש ונתלה בעצת זרש אשתו : לדוירשיך ואז ליהודים ריוח והצלה · הוכן כיום זה יום כניסה ותפלה · קימו עליהם ימי הפורים לנחלה · טכסום מאז ולדורות סלה : לדוירשיך נא כאז כן עתה קום לנקום נקמתי · חיש מהר וטיב אחריתי מראשיתי · זרוי כמה להשיב אל קדש אדמתי · קדושתך אז אעריץ אל הדר הורתי : שוכן ר"ת אברהם

אל אחד ואין שני · תהי ירך לעזרני · ברית אמת בינך וביני · שמורה לי ולגיני · ביום עשית דיני · ביד הדסה ואיש ימיני · ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני : בני בכירה היא לאה · שנים כשני מאורות · ידי ראשון עת באה · שמש עשו גבורות · ובן פלגש נכאה · וידיו היו אסורות · וששף ראש צפעוני · ביד אחיו השני : ואני תמיד רחל ילדה שלשה · גבורים בני חיל · זרוע בן נון חלשה · מזנב בא כדוב ליל · גם יד בן קיש קשה · ובתם בת אביחיל · יי להושיעני · באויבי ראתה עיני : ואני תמיד העירות ימין · ותפדה עם נעכר · ובצר לו כך האמין · ומתן ידו נזכר וטוב מחצית שקל מן · עשרת אלפים ככר · עוני לבד ימיתני · ואתה תשוב תחייני : ואני תמיד מעוני איך תענני · ואקרא ולא תענני · ביד אכזר תמסרני · וחנם לזר תמכרני · ובן אמתי ישימני · ואח על אח ישימני · אבי ראה

כי

כִּי עֵינִי · דָּאֲבָה מִנִּי עֹנִי : ואני תמיד

ואומר אבינו מלכנו אב הרחמן אם הוא ביום שני או חמישי · ואם לאו אומרים ואנחנו לא נדע וכו׳ · ואומר קדיש לעילא ומוציאין ס"ת ואומר ·

לַמְנַצֵּחַ עַל אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד : אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי
רָחוֹק מִישׁוּעָתִי דִּבְרֵי שַׁאֲגָתִי : אֱלֹהַי אֶקְרָא יוֹמָם וְלֹא
תַעֲנֶה וְלַיְלָה וְלֹא דוּמִיָּה לִי : וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל :
בְּךָ בָּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ : אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְנִמְלָטוּ בְּךָ
בָטְחוּ וְלֹא בוֹשׁוּ : וְאָנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עָם :
כָּל רֹאַי יַלְעִגוּ לִי יַפְטִירוּ בְשָׂפָה יָנִיעוּ רֹאשׁ : גֹּל אֶל יְיָ יְפַלְּטֵהוּ
יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ : כִּי אַתָּה גֹחִי מִבָּטֶן מַבְטִיחִי עַל שְׁדֵי אִמִּי :
עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלִי אָתָּה : אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי
כִּי צָרָה קְרוֹבָה כִּי אֵין עוֹזֵר : סְבָבוּנִי פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי בָשָׁן
כִּתְּרוּנִי : פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג : כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי
וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עַצְמוֹתָי הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנָג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי : יָבֵשׁ
כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי : כִּי
סְבָבוּנִי כְּלָבִים עֲדַת מְרֵעִים הִקִּיפוּנִי כָּאֲרִי יָדַי וְרַגְלָי : אֲסַפֵּר
כָּל עַצְמוֹתָי הֵמָּה יַבִּיטוּ יִרְאוּ בִי : יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל לְבוּשִׁי
יַפִּילוּ גוֹרָל : וְאַתָּה יְיָ אַל תִּרְחָק אֱיָלוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה : הַצִּילָה
מֵחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כֶּלֶב יְחִידָתִי : הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיֵה וּמִקַּרְנֵי
רֵמִים עֲנִיתָנִי : אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ : יִרְאֵי יְיָ
הַלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב כַּבְּדוּהוּ וְגוּרוּ מִמֶּנּוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל : כִּי
לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ אֵלָיו
שָׁמֵעַ : מֵאִתְּךָ תְהִלָּתִי בְּקָהָל רָב נְדָרַי אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יְרֵאָיו : יֹאכְלוּ
עֲנָוִים וְיִשְׂבָּעוּ יְהַלְלוּ יְיָ דֹּרְשָׁיו יְחִי לְבַבְכֶם לָעַד : יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ
אֶל יְיָ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפְּחוֹת גּוֹיִם : כִּי לַיְיָ
הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם : אָכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל דִּשְׁנֵי אֶרֶץ לְפָנָיו
יִכְרְעוּ כָּל יוֹרְדֵי עָפָר וְנַפְשׁוֹ לֹא חִיָּה : זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יְסֻפַּר לַאדֹנָי
לַדּוֹר : יָבֹאוּ וְיַגִּידוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה :

וקורין בתורה שלשה בני אדם בפרשת כי תשא ויחל משה כמו שכתוב בסדר תפלת עשרה בטבת ואחר כך משלימין תפלתן ובתפלת המנחה של צום אסתר אומרים אשרי ובא לציון וכולי סידרא ואומר החזן קדיש עד לעילא ומוציאין ספר תורה וקורין בו שלשה בני אדם בפרשת כי תשא ויחל משה כדרך שקראו בשחרית והשלישי הוא המפטיר · ומפטיר

כי שעיה דרשו והכל כתוב בתפלת תענית של עשרה בטבת · ומשלימין תפלתן כשאר ימות השנה :

סדר לפורים

בארבעה עשר באדר הסמוך לניסן הוא יום פורים · וכרכים של ארץ ישראל המוקפין חומה מימות יהושע בן נון ושושן הבירה עושין פורים בחמשה עשר · ובמנחה של ערב פורים אין נופלין על פניהן · ובתפלת ערבית שחרית ומנחה בפורים בין יחיד בין צבור כשמגיעין במודים לולא הסתרת פניך ממנו אומר על הנסים ובברכת המזון מזכיר על הנסים בברכה שנייה נודה לך ובין בתפלה בין בברכת המזון אם לא הזכיר על הנסים אינו חוזר · וחייבין בקריאת המגילה בין יחיד בין צבור בליל ארבעה עשר וביום ארבעה עשר באדר · הקורא את המגילה קורא ופושטה כאגרת ומנהג שלא להפסיק בפסוקים · וצריך אדם לקרא את המגילה או לשמוע אותה כלה על הסדר · ואין אדם רשאי להפסיק בה בשיחת חולין מתחלתה ועד סופה שהרי מברכין לפניה ולאחריה · והקורא על פה לא יצא · ואין קורין את המגילה אלא כשהיא כתובה בגליון כעין ספר תורה · וכתובה בגויל במקום שער ובקלף במקום בשר · ואם נשתתק או נתעלף הקורא נראה שהקורא אחרון מתחיל במקום שהפסיק בו הראשון ואינו צריך לחזור לראש ולא לברך עוד לפניה ואינו דומה לקריאת התורה שהרי נקראת אגרת ואין לנו בה אלא מצות קריאה לפרסם את הנס · והקורא קורא כדרכו בין עומד בין יושב בין מוטה · והמבקש לצאת לדרך לפני פורים אם יכול להוליך עמו המגילה כדי לקרותה בזמנה הרי זה משובח ואם אינו יכול להוליך עמו המגילה יקדים ויקרא אותה בא׳ עשר או בשנים עשר או בשלשה עשר ולא יקרא אותה אלא בעשרה · דאמר רב מגילה נקראת בזמנה ביחיד · שלא בזמנה אין קורין אותה אלא בעשרה הא למדת שלא בזמנה דברי הכל בעשרה · ובזמנה אם יכול אדם לקרותה בעשרה עדיף טפי דהוה עובדא וחש לה רב להא דרב אשי · ואפילו שלא בזמנה היכא דלא שכיחי עשרה אין מבטלין קריאתה בכך ומי שהיה בדרך או בספינה בארבעה עשר ואין בידו מגילה לקרותה והגיע ליסוב בחמשה עשר נראה שיכול לקרותה בחמשה עשר שהרי מוקפין חומה קורין אותה בט״ו ואם הוא מסתפק בדבר יקרא אותה ולא יברך לא לפניה ולא לאחריה אבל לקרותה לאחר ט״ו אינו צריך שהרי הכתוב אומר ולא יעבור · ונשים חייבות במקרא מגילה שהרי אף הן היו באותו הנס והקורא את המגילה מברך לפניה ולאחריה לפניה מברך בערבית שלש ברכות הללו · קודם קריאתה מברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגִלָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה: ביום אין אומרים שהחיינו

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה: לאחר קריאתה מברך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל הָרָב אֶת רִיבֵנוּ וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ וְהַנּוֹקֵם אֶת נִקְמָתֵנוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַנִּפְרָע לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרֵיהֶם הָאֵל הַמּוֹשִׁיעַ: אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי · בָּרוּךְ

מרדכי

מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי : אֲרוּרָה זֶרֶשׁ אֵשֶׁת מַפְחִידִי · בְּרוּכָה אֶסְתֵּר בַּעֲדִי : בָּרוּךְ בָּרוּךְ בָּרוּךְ יְיָ · בָּרוּךְ בָּרוּךְ בָּרוּךְ מָרְדְּכַי · בְּרוּכָה בְּרוּכָה בְּרוּכָה אֶסְתֵּר · בְּרוּכִים בְּרוּכִים בְּרוּכִים כָּל יִשְׂרָאֵל :

אָרוּר אָרוּר אָרוּר הָמָן · אֲרוּרָה אֲרוּרָה אֲרוּרָה זֶרֶשׁ :

ומנהג לשבר כלים וקדרות של חרס כשאומרים ארור המן ואומרים ושברה כשבר נבל יוצרים כתות לא יחמול ולא ימצא במכתתו חרש לחתות אש מיקוד ולחשוף מים מגבא וכשהקורא אומר נבוכדנצר הם אומרים שחיק עצמות וכשהוא אומר חרבונא אומרים זכור לטוב ונהגו לומר כל הפסוק יחד ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר · וכן ויתלו את המן · כי מרדכי היהודי · ואחר כך חוזר הקורא עליהם וקורא אותם פעם שנייה לפי שבקריאתן שקראו אותם הצבור לא יצאו ידי חובתן שהרי על פה קורין אותן · וכשהן אומרין ויתלו את המן חובטין רגליהן בקרקע ומכין בכפות ידיהן ומשמיעין את קולן · וצריך לומר עשרת בני המן בנשימה אחת · ויש מוסיפין לומר מן ואלך עד עשרת בנשימה אחת · וצריך להאריך בו' דויזתא · ואחר קריאת המגלה בערב ובבוקר אומרים קוראי מגלה ·

קוֹרְאֵי מְגִילָה · הֵם יְרַנְּנוּ אֶל אֵל · כִּי מְקוֹם תְּהִלָּה · הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל : אַחֲרֵי בְלוֹתִי · וַאֲנִי בְּעִיר בָּבֶל · נִמְשְׁלָה עֲדָתִי · כָּאֳנִי בְּלִי חוֹבֵל · בָּא זְמַן פְּדוּתִי · עַל יְדֵי זְרֻבָּבֶל · נִבְדְּלָה קְהִלָּה · מְעַוֵּיל וּמִתְגָּאֵל · וַתְּהִי סְגֻלָּה · עִם שְׁתִיל שְׁאַלְתִּיאֵל : קוראי

בָּא דְבַר אֲגָגִי · הֶחֱזִיק בְּפוּר יָדוֹ · בַּאֲדָר לְהָרְגִי · נֶהְפַּךְ לְהַשְׁמִידוֹ · אֶתְּנָה הֶגְיוֹנִי · בּוֹ וְאֶזְכְּרָה אֵידוֹ · וְאֻמָּה נִקְלָה · זֹאת לְאֵל וְכֵן יוֹאֵל · לַעֲשׂוֹת וְכָלָה · אַדְבְּאֵל וּמַגְדִּיאֵל (אוֹיֵב אֵל וּמַרְגִּיז אֵל) : קוראי

רוֹעֲצִים כֶּעָשָׁן · נִמְשְׁלוּ בְּתוֹךְ כִּבְשָׁן · בֶּן אֲגָג בְּכוּשָׁן · קָם וְשָׁב כְּבֶן בָּשָׁן · מָרְדְּכַי בְּשׁוּשָׁן · מָר־דְּרוֹר עֲלֵי שׁוֹשָׁן · כֵּן שְׁנַת גְּאֻלָּה · אֵל יְצַו לְדַל שׁוֹאֵל · עַד לְבֵית תְּפִלָּה · יַעֲלוּ לְהַהַרְאֵל : קוראי

מַעֲשִׂים וְנִסִּים · שִׁית בְּךָ לְעַר נֶאֱמָן · גַּם בְּחִכְּךָ שִׂים · צוּף דְּבַשׁ דְּבַר הָמָן · לֵךְ שְׁתֵה עֲסִיסִים · אַחֲרֵי אֱכוֹל מִשְׁמַן · אֵל זְכוֹר תְּהִלָּה · גַּם שְׁנֵה בְּמִיכָאֵל · תַּחֲזוֹר חָלִילָה · קֵץ פְּדוּת וּבָא גוֹאֵל : קוראי

ולאחר קריאת המגלה אומר ובא לציון גואל ואני זאת בריתי וכו' וקדיש גמור · ואם חל פורים במוצאי שבת לאחר שהתפללו ערבית בלחש גומרין את הקדיש כולו וקורין את המגלה ואחר קריאת המגלה אומר ויהי נועם אורך ימים ואתה קדוש וכו' ויש נוהגין להפסיק בקדיש עד לעילא בין קריאת המגלה לויהי נועם · ואומר ויהי נועם אורך ימים וכו' קדושה דסידרא וקדיש גמור ואומר ויתן לך וקדיש כדרך שאר מוצאי שבת : בויניציאה במוצאי שבת אין מדליקין שום נר בבית הכנסת עד אחר ואתה קדוש וכן קבלנו מרבנן קשישי על כן כשחל פורים במוצאי שבת מנהגינו לומר ויהי נועם ואתה קדוש וקדיש תתקבל קודם קריאת המגלה כדי שיוכלו לקרותה לאור הנר :

בשחרית

בשחרית מתפללין כשאר הימים ומזכירין על הנסים בהודאה ואין נופלין על פניהן · ואם הוא יום חמישי אין אומרים ועתה ולא י"ג מדות ולא הוידוי ולא אבינו הרחמן · וקורין בתורה בפורים שלשה גברי אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן · ואין מפטירין בנביא וקורין בסוף פרשת ויהי בשלח ויבא עמלק:

וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִים: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר אָנֹכִי נִצָּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה: וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק: וִידֵי מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֶב: פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם: וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה ׀ נִסִּי: וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר:

ובופלין פסוק אחרון משום השלמת עשרה פסוקים ואחר כך אומר החזן חצי קדיש ומחזירין ספר תורה לארון ואומרים אשרי (ויש מקומות שנוהגים לומר אשרי קודם חזרת ס"ת) וקורין את המגילה כדרך שקראו בערב ומברכים עליה תחלה וסוף ואין מברכים שהחיינו ואחר קריאתה מברך לאחריה כדרך שעשו בערבית ואומרים ובא לציון ואתה קדוש וקדיש גמור · ומחלקין צדקה לעניים מעות פורים ונותנים להם מתנות ממיני מאכל ומשתה · גם בעלי בתים שולחים מנות זה לזה · כדכתיב ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים · ואיסור מלאכה בפורים הולך אחר מנהג המקום ובט"ו באדר אין נופלין על פניהן · ואם חל בשני או בחמישי אין אומרים ועתה ולא הוידוי ולא אבינו הרחמן:

יוצר לשבת פרה

אוֹם אֲשֶׁר בָּךְ דְּבוּקָה · חָפַצְתָּ וְרָצִיתָ לְצַדְּקָהּ · לְהַנְחִילָהּ מִדְּבַשׁ מְתוּקָה · בְּאוֹר אֲרֻכָּה וַעֲמוּקָה · לָהֶם בְּאַהַב לַחֲשׁוּקָה · כִּרְבִיד בְּצַוָּאר לְהֵחָבְקָה · גַּם הִיא בִּמְאֹד מְחֻזָּקָה · בְּתוֹקֶף וּבִתְנַאי נֶחְקָקָה · מֵעַמּוֹ בְּלִי לְסַלְּקָהּ: אַשְׁרֵי מִי זֹאת · בְּהִתְחַזְּקָם בְּתוֹרָה זֹאת · בְּפִתְחֵי מְזוּזוֹת · קָדוֹשׁ: דָּרַשׁ בַּעַד נוֹטְרָהּ · וְנָאַם לְהָבִיא פָּרָה · בַּעֲדָם עֲבוּר לְכַפָּרָה · הֲלֹא כְּחָטְאוּ בְּבֶן פָּרָה · חָרַת עֲלֵיהֶם גְּזֵרָה · וְהָגָם בַּאֲמִירַת סוֹרֵרָה · וְזֶה

הַמְקַבֵּל עֲתִירָה ׃ חָשַׂךְ מֵהֶם עֶבְרָה ׃ וְכָל צוּקָה וְצָרָה ׃ זִכְרוֹן פָּרָה אֲדֻמָּה ׃ כְּפִי יוֹנָה תַמָּה ׃ לָעַד בְּלִי לְעַלְמָה ׃ חֶסֶד דַּת תְּמִימָה ׃ יָעֲטוּ בָהּ לְהִתְרוֹמְמָה ׃ לִפְנֵי יוֹצֵר נְשָׁמָה ׃ טוֹעֲמֶיהָ בְּטוּב נְעִימָה ׃ בְּלִי הֱיוֹת לְשַׁמָּה ׃ וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה ׃ זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה ׃ עֲרוּכָה וּשְׁמוּרָה ׃ בָּהּ לְהַקְדִּישׁ לְנוֹרָא וְקָדוֹשׁ ׃ יְקָרָה וְהַרְבֵּה תְּמִימָה ׃ וּמִכָּל מוּם שְׁלֵימָה ׃ בִּנְקִיּוּת וּבְטַהֲרָה מְסֻיָּמָה ׃ כְּתָב חָקוּק רְשׁוּמָה ׃ לְשַׂמֵּחַ נֶפֶשׁ עֲגוּמָה ׃ לְמַעְלָה לִזְקוֹף וּלְרוֹמְמָה ׃ לְטַהֵר חֵטְא וְאַשְׁמָה ׃ וְלִמְחוֹל עָוֹן וְזוֹעֲמָה ׃ עוֹד בְּלִי לְהַאֲשִׁימָה ׃ מְטַהֶרֶת גּוֹי אֶחָד ׃ לִרְצוֹת לְשֵׁם הַמְּיוּחָד ׃ אֲשֶׁר בְּכָל פֶּה נִתְיַחֵד ׃ נַפְשָׁם תֶּחְשַׂךְ מִפַּחַד ׃ וְהֶגְיוֹנָם בַּל יִתְפַּחַד ׃ בְּהִתְנַפְּלָם בְּלֵב אֶחָד ׃ שׂוֹנְאֵי יְיָ יוֹרְשׁוּ כְּאֶחָד ׃ בְּפַחַת וָפַחַד ׃ בְּעָבְדָם לְצוּר שְׁכֶם אֶחָד ׃ עַל יַד כֹּהֵן נְתִינָתָהּ ׃ וְלִכְבוּדוֹ מַתְּנָתָהּ ׃ וּבְדִקְדּוּק כָּל פִּנָּתָהּ ׃ פְּעוּלָתָהּ וּקְרִיבָתָהּ ׃ הוּא יַקְרִיב אוֹתָהּ ׃ וְהוּא יוֹצִיא אוֹתָהּ ׃ צוֹפִים הַכֹּל טוֹבָתָהּ ׃ וּמְתַנִּים אֶת בִּרְכָתָהּ ׃ כָּל קְהַל רַעְיָתָהּ ׃ קְדוֹשָׁה וְלֹא פְּסוּלָה ׃ בְּלֹא מוּם וַעוֹלָה ׃ בְּקָרְבַּן כָּלִיל וְעוֹלָה ׃ רָם אוֹתָהּ עִילָּה ׃ כְּחֵפֶץ וְלֹא בְגִעִילָה ׃ קְהָלוֹ בָהּ לְהוֹעִילָה ׃ שׁוֹמְרֶיהָ יוּנְצָרוּ מֵחַלְחָלָה ׃ וּמִכָּל נֶגַע וּמִכָּל מַחֲלָה ׃ בְּשׁוֹרְרָם שִׁיר וּתְהִלָּה ׃ תִּפֶן בְּכֻלָּם בְּרוּרִים ׃ אֲשֶׁר שִׁמְךָ מַזְכִּירִים ׃ וּזְרוֹק עֲלֵימוֹ מַיִם טְהוֹרִים ׃ קָדוֹשׁ ׃

ואומר קדושי אל וכו׳ וברכו ומתפללים תפלת שחרית כסדר השבתות ומוציאין ספר תורה וקורין ז׳ גברי בפרשת היום ואומר החזן קדיש לעילא ואח״ך מוציאין ספר תורה אחר וקורא בו המפטיר פרשת פרה בפרשת חקת וזו היא הקריאה ׃

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר ׃ זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל ׃ וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו ׃ וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים ׃ וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף ׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה ׃ וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־

המחנה

הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם
וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף ׀ אִישׁ טָהוֹר אֵת
אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא׃ וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־
אֵפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם
וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃
כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־
מִשְׁכַּן יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה
לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־
יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת
יָמִים׃ וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא׃
וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם
אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת
הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃ וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם
אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר
הָיוּ שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃ וְהִזָּה
הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא
וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ
יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־
הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא
עַד־הָעָרֶב׃

ואומר החזן קדיש לעילא · ומפטירים ביחזקאל ל"ו ויהי דבר ה' וגומרים התפלה כסדר השבתות :

יוצר לשבת החדש

אות זֶה הַחֹדֶשׁ · אַצְתָּ מִכָּל לְקַדֵּשׁ · וּבוֹ יֶשַׁע לְחַדֵּשׁ : בּוֹחֲרֶיךָ
תּוֹבְעִים אוֹתְךָ לְקַדֵּשׁ · וְאַתָּה אוֹתָם מְקַדֵּשׁ · אֵל נַעֲרָץ

בקדש: גאלתם עתה תחדש · ושונאיך (וצורריהם) פתאום להרש · וכל פה ירומם ויקדש : החדש הזה לכם · בכל מושבותיכם · נחלה בכל קהלכם · קדוש : דרשתו מכל חדשים · והנחלתו לקדושים · להיות בו מקדישים : הזמנתו לשלישים · לאפרתים מוגלשים · למנות בו עד שלשים · ובו תפיל קדשים : ותחמול על צאן קדשים · כבית קדש הקדשים : זכרון שבועת ברוכים · הזכרת למבורכים · להושיעם מיד מפריכים : חונן דלים ודכים · חמלת על נמוכים · אשר אחריך משוכים : טוב טעם מעריכים · ולפניך לב שופכים · בראש ירח ממליכים : יקבצו עתה מקהלים · ביופי תואר מכלולים · ושם תשמע פלולים : כבוד שמך מעלים · ובשיח תחן מתפללים · בחשבון ראש רגלים : לפניך יהיו מסגלים · בכל גזעי דגלים · משוררים ומהללים : מה גדלו מעשים · עושה נפלאות ונסים · לבנים אהובים ועמוסים : נצלו מיד פתרוסים · אשר אותם מעשים · והועמסו היות ששים : שונאיהם בים דורסים · וכנת ראשימו רופסים · כי בגוחם היו חוסים : עולצי בשמחות · ישישו ברוב הצלחות · ויתמלטו מכל אנחות : פודה אלהי הרוחות · המעלה מכל שבחות · יטה אזן לשיחות : צורריהם יפיל בשוחות · ונפשותם יהיו שחות · בכל רע מוכחות : קדוש חושק עדרים · זכר ברית אבירים · אשר לפניו היו ברורים : רצה בבנים מבחרים · מכל צר ועברים · לפניו היות משמרים (שמורים) : שקד עליהם בליל שמורים · מקטל למענם בכורים · והוציאם בפדות מודרים : תפן באני ישנה · ותצילה
מעדינה · בראשון לחדשי השנה · קדוש :

ואומר קדושי אל וכו' וברכו ומתפללים תפלת שחרית כסדר השבתות ומוציאין ס"ת וקורין ז' גברי בפרשת היום ואומר החזן קדיש לעילא · ואח"ך מוציאין ס"ת אחר וקורא בו המפטיר פרשת החדש בפרשת בא וזו היא הקריאה ·

ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן בארץ מצרים לאמר : החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה : דברו אל־כל־עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית־אבת שה לבית : ואם־ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל־ביתו במכסת נפשת איש לפי אכלו

תכסו

תכסו על־השה׃ שה תמים זכר בן־שנה יהיה לכם מן־הכבשים
ומן־העזים תקחו׃ והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום
לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת־ישראל בין הערבים׃
ולקחו מן־הדם ונתנו על־שתי המזוזת ועל־המשקוף על הבתים
אשר־יאכלו אתו בהם׃ ואכלו את־הבשר בלילה הזה צלי־אש
ומצות על־מררים יאכלהו׃ אל־תאכלו ממנו נא ובשל מבשל
במים כי אם־צלי־אש ראשו על־כרעיו ועל־קרבו׃ ולא־תותירו
ממנו עד־בקר והנתר ממנו עד־בקר באש תשרפו׃ וככה תאכלו
אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם
אתו בחפזון פסח הוא ליהוה׃ ועברתי בארץ־מצרים בלילה
הזה והכיתי כל־בכור בארץ מצרים מאדם ועד־בהמה ובכל־
אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהוה׃ והיה הדם לכם לאת
על הבתים אשר אתם שם וראיתי את־הדם ופסחתי עלכם ולא־
יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים׃ והיה היום הזה
לכם לזכרון וחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגהו׃
שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר
מבתיכם כי ׀ כל־אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום
הראשן עד־יום השבעי׃ וביום הראשון מקרא־קדש וביום
השביעי מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכה לא־יעשה בהם אך
אשר יאכל לכל־נפש הוא לבדו יעשה לכם׃ ושמרתם את־
המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את־צבאותיכם מארץ
מצרים ושמרתם את־היום הזה לדרתיכם חקת עולם׃ בראשן
בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד
ועשרים לחדש בערב׃ שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם
כי ׀ כל־אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר
ובאזרח הארץ׃ כל־מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו
מצות׃

ואומר החזן קדיש עד לעילא ומפטירין ביחזקאל מ"ה כה אמר ה' אלהים וגו' · וגומרים התפלה כסדר השבתות :

ואם חל ר"ח חדש להיות בשבת אומרים התפלה עם היוצר של ר"ח חדש ואחר כך יוצר של החדש ומוציאין שלשה ספרי תורה בראשון קורין ששה גברי בפרשת השבוע ואינו

אומר

אומר הקדיש · והשביעי קורא בספר שני בפרשת שבת ור"ח בדף כ"ח · ואומר הקדיש עד לעילא · ובספר שלישי קורא פרשת החדש · ואחר כך אומר קדיש לעילא ומפטירים ביחזקאל מ"ה וגומרים התפלה כמו של שבת של ראש חדש :

יוצר לשבת הגדול

אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת · אוֹתָם סִרְסֵר נוֹרָא תְּהִלּוֹת · בְּעֵת פְּקָדָנִי לְהוֹצִיאִי מִסִּבְלוֹת · בִּזְמַן הַתּוֹר הִשְׁמִיעַ קוֹלוֹת : יָדוֹ שָׁלַח מִן הַחוֹר · הִקְרִיבַנִי לְעָם וּבְחָרַנִי בָּחוֹר · וְסִכְּכָנִי בְּאֶבְרָתוֹ בְּאֶרֶץ שִׁיחוֹר · דָּמַי כְּנִתְבּוֹסַסְתִּי הֶחֱיָנִי בְּמָחוֹר · הָמוּ מֵעַי גְּדֻלָּתוֹ מִלְּאָחוֹר · קָדוֹשׁ : גַּל לַחֲצִי לִפְנֵי עֻזִּי · גִּלָּה כְּבוֹדוֹ בַּסְּנֶה לְחוֹזִי · דִּבֵּר בְּקָדְשׁוֹ לְחַדִּי וּלְהַעֲלִיזִי · דַּכּוֹת פּוֹרְכֵי מִמִּשְׁמַן מַרְזִי : הִרְצָה לְפָנָיו כָּל הַמִּשְׁלַח · וְהֶשִׁיבוֹ שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלַח · וַיִּפְצַר בּוֹ בְּזֹאת לְהִשְׁתַּלַּח · וַיֵּלֶךְ הוּא וְנִבְחַר לְמִפְלַח : זִקְנֵי כָבוֹד אֶסְפוּ קִבְּצוּ · זֶה צִוָּם לָמוֹ פָּצוּ · חִבְּרוּ לֵילֵךְ לְמִמֶּנּוּ נִלְחָצוּ · חֻבָּאוּ וְנִשְׁמְטוּ וְהָאַחִים רָצוּ : טְחוֹן עֲנָיָיו מַה לָּךְ · טוֹרַח עוֹל מֵעֲלֵיהֶם הַשְׁלֵךְ · יָמִים שְׁלֹשָׁה יֵלְכוּ מַהֲלָךְ · יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק לִמְחוֹלְלָךְ : כַּעַס רָשָׁע וְשִׁנָּיו חָרַק · כֶּאֱוִיל עָנָה וְנֶאָצוֹת שָׁרַק · לָמָּם חֶסֶד וְיִרְאָה פָּרַק · לֹא יָדַעְתִּי שׁוֹלֵחַ בָּרָק : מַעַן לְגוֹאַל עָלָה וְעָנָה · מַה תְּחַשֵּׁב וּתְבַקֵּשׁ תּוֹאֲנָה · נְאֻמָּךְ לָמוֹ מִטּוּבָךְ לְהִתְדַּשְּׁנָה · נֶהְפַּכְתָּ עַתָּה לְרוֹשׁ וְלַעֲנָה : שַׂגִּיא כֹחַ עֲנָיִים רוֹאֶה · סִרְסְרַנִי לֵךְ לְהָנִיחַ הַנִּלְאֶה · עוֹרְךָ אִם תַּקְשֶׁה תִּשָּׁאֶה · עִירְךָ וְאַרְצָךְ וְכָל הַנִּרְאֶה : פֶּן תֵּצֵא כָּאֵשׁ חֵמָה · וּפְקוֹד וְהַחֲרֵם יוֹשְׁבֵי מִצְרַיְמָה · צִבְאוֹת קְדוֹשִׁים לְשׁוֹכֵן רוּמָה · צְאֵם מֵעִמְּךָ וְיָחֹגוּ בְּאֵימָה · קָשַׁח לֵב לְהַחְפִּישׁ רְצוּצִים · קָמְטוּ בְּמַעַשׁ פָּעֳלָם רוֹעֲצִים · רְבָבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה צָצִים · רָם נְתָנַנִי וְאוֹיְבַי קָצִים : שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יָהּ עֵדוּת · שְׁלֵמִים וּכְשֵׁרִים לַייָ לְהוֹדוֹת · תּוֹלְדוֹתָם נִתְיַחֲסוּ וְהִרְבֵּיתָ פֵּרוֹת · תְּמַכְתָּם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר עֵדוּת : יָדוֹ שָׁלַח מִן הַחוֹר · הִקְרִיבַנִי לְעָם וּבְחָרַנִי בָּחוֹר · וְסִכְּכָנִי בְּאֶבְרָתוֹ בְּאֶרֶץ שִׁיחוֹר · דָּמַי כְּנִתְבּוֹסַסְתִּי הֶחֱיָנִי בְּמָחוֹר · הָמוּ מֵעַי גְּדֻלָּתוֹ מִלְּאָחוֹר · קָדוֹשׁ :

ואומר קדושי אל וכו' וברכו ומתפללים התפלה כשאר השבתות · ומוציאין ספר תורה וקורין שבעה גברי בפרשת השבוע ומפטירין וערבה לה' במלאכי ג' ואומרים מי שברך ואחינו ואחר כך אומרים :

רשות

כך גזרו רבותינו סנהדרין גאוני עולם · כבית מקדש שני כנבנה
ונשלם · ואז נראה כסא אש בשלם · ועליו מלכו של עולם · מסתלסל
ועומד בין האולם · וקבלו כתר ותפשו חותם נעלם · ומנו ותקנו תקנת
עולם · ונתן כיר רבי אליעזר גדול שבכלם · והתקין לא בד"ו פור ולא
בד"ו פסח ולא גה"ז עצרת ולא אד"ו ראש השנה ולא אג"ו יום כפור
לעולם · וברשותם יש לנו חג המצות הזה יום פלוני ויום פלוני כעם עולם ·
ישמחנו בו אלהי עולם: אז כגלגל שעבור הורים · כבבלי עם לועז היות
אסורים · גמרו לבלעם כרבים ונמרים · דשום כהדוש גורן עמרים ·
השליכו והטילו ליאור זכרים · וחוק ברית מילה מפירים ומעקרים ·
זעקו וחננו לאל משפיל ומרים · חנונם הקשיב משמי אוירים · טס וירא
ובא להוציא אסירים · ידע דברו ללא איש דברים · כציר נאמן הלך
למלך מצרים · לשלח להחפיש רצוצים ושבורים · מרד וסרב למולו וחל
להקשות אמרים · נאם מי הוא אלהי העברים · ספר לי כחו וגדלו
בברורים · עד כמה כרכים כבש בכל עברים · פקודיו וצבאיו במה
מתגברים: ציר השיבו אלהינו אדיר כאדירים · קשתו אש וחציו שלהבת
ורומחו לפידים בוערים · ראוים מעשיו ונפלאותיו ושיחותיו ברקים
מאירים · שאונו משבר סלעים ומפרק הרים · תקפו ותהלתו רום ותחת
מספרים: בכל זאת לא שב ולא רחק מבעורים · נדמה לעבד לא יוסר
בדברים · יוצר נגעו בנגעים משנים ועכורים · ממכת דם ועד מכת
בכורים · ילילו ונהמו והמו גדולים וצעירים · נכנע ערפם והורד גאונם
לעפרים · ואז שלחום ולוום חשים ונמהרים · עדויי כסף וזהב ופנינים
יקרים · ולפני צאתם הוזהרו בחירים · קחת צאן ממכלאות עדרים ·
ולאוכלו על מצות ומרורים · רגלים נעולות ומתנים חגורים ואזורים ·
ונעשה למו דמות כנפי נשרים · ודאו ועפו לנחלת צבי מהירים · ואכלו
שם הפסח בהלולים ושירים · כי חוצה לארץ פסחים לא נכשרים · ובו
בלילה שבו לגיא כפתורים · לכן ימי הפסח קבועים לדורי דורים · כחק
מצות אלהינו וכהורית מורים: מה טעם בחרסת מטבילים ושורים · זכר
לעבדת טיט אשר היו חומרים: מה טעם שני תבשילין בקערה סודרים ·
זכר לאהרן ומשה שני שלוחים וצירים: מה טעם שלחן ממקומו עוקרים ·
כדי שישאלו מה נשתנה ליל זה נערים: מה טעם בוצע בפרוסת בכרות
הדרים · כי אין כבר שלמה בכלי עניים וחסרים: מה טעם בהסבה
שותים וגומרים · זכר לעבדים שנעשו בני חורים: מה טעם בלא הסבה
אכילת מרורים · זכר למקדש החרב בחטא ומרדים: מה טעם כוסות

ארבעה שעורים · זכר לארבעה גליות בני ציון היקרים : מה טעם על כוס חמישי הלל הגדול גומרים · זכר לכוס ישועות אשא וארים : ואחרי צאתם רדפום בפחורים · מכל כלי זיין חגורים ואזורים · והשיגום חונים על שפת ים מגרים · ונשאו עין וצעקו עדת בחירים · לגזר ים סוף לגזרים : לגזרים כנקרע ונעשה נתיבה · נגלה עליו בעצמו חוצב להבה · ובא אזרחי ועמד פני המרכבה · ונעקר ואיש תם מימין להתיצבה · וארבע אמהות משמאל לקרבה · ואחר הכסא שנים עשר שבטי תאוה : ואלמלא תורה קריאה וכתיבה · אי אפשר לשוחחה ולנובבה · נגד אבותם עשה פלא בקרץ בא בה · וקול ממרום למי הים צוה · הזהרו והשמרו בצמחי רבבה · לבל תזיקום בטפה דקה ועבה · ועברו וגזו בתוך הים בחרבה · גם בחור גם בתולה יונק עם איש שיבה · ורודפיהם נגערו והשכבו למעצבה · ואז ידידים שבחו ורננו באהבה וחבה · לנערץ בסוד קדושים רבה : רבת תפארת הרבו לנצב בעדתו · אשר גאל ופדה מפרך אימתו · ושפך על רודיה אפו וחמתו · וכמו כן עתיד לחשוף זרוע תפארתו · ולכנס מארבע צאן מרעיתו · ולבנות היכל קדש על רום מכונתו · ויקיץ ויעורר ישני אדמתו · ויוריד חנוך בן ירד ממעון דירתו · ויעלה מתוך שאול קרח וכל עדתו · ויעידו יחד יחוד אלהותו · ואז ירומם קרן עמו ונחלתו · ויקבלו כל באי עולם עול מלכותו · ונחזהו עין בעין בהגלותו · ונאמר זה אלהינו וזה גבורתו · ונגילה ונשמחה בישועתו : ותחיש משממים · למחולת מחנים · איש חכליל עינים · ולבן שנים · ושכלל משמים · מקום שם לב ועינים · בימינו ובימיכם ובימי כל בית ישראל ונאמר אמן :

ואומר החזן אשרי ומשלימין תפלתן כשאר השבתות :

סדר ענין פסח

בחמשה עשר בניסן חג המצות כדכתיב ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה׳ ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות תאכלו · ואנו בגולה עושין אותו שמונה ימים משום דשלחו מתם הזהרו במנהג אבותיהם בידכם · ובאלו שמונה ימים אוכלים לחמם מצה ואין אוכלין חמץ לפי שהוא באיסור כרת ואיסורו בכל שהוא ואפילו תערובותיו אסורין אפילו בהנאה אסור · ולא מבעיא שהוא אסור באכילה ובהנאה כל ימי הפסח אלא אפילו לשהותו בביתו וברשותו אסור שנאמר לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולך · ואפילו יום ארבעה עשר בניסן שהוא יום ערב פסח אינו רשאי לאכול חמץ אלא עד ד׳ שעות · ומתחלת שש ולמעלה אסור בין באכילה בין בהנאה עד אחר הפסח · אבל מתחלת חמש עד תחלת שש אסור באכילה ומותר בהנאה · ומתוך שאמר לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור צריך אדם לבער את החמץ ולפנותו מביתו ומרשותו ומכיון שהוא צריך לבדוק בחורין ובסדקין והוא צריך לאור הנר וביום אין אורו של

נר מבהיק · לפיכך תקנו חכמים ז"ל לבדוק בליל ארבעה עשר כמו ששנינו אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר · וזה סדר ביעור חמץ אור לארבעה עשר בניסן שהוא ליל ערב פסח אוחז הבקי את הנר ובודק בסלים ובתיבות ובחורין ובסדקין כל מקום הראוי להמצא שם חמץ ובככר או פרוסה ראשונה שהוא מוצא מברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר חָמֵץ:

ובודק בכל מקום שהוא צריך לבדוק · ומחפש בכל מה שיש לו לחפש · ואחר שהשלים לבדוק יבטל אותו בלשון הזה ואומר ·

כָּל חֲמִירָא דְּאִכָּא בִּרְשׁוּתִי דְּלָא יְדַעְנָא בֵּיהּ לִבְטִיל וְלֶהֱוֵי כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא:

ומנהג שלא לשוח בין ברכה לבטול ואם שח אינו צריך לחזור ולברך · וכל החמץ שהוא מוצא מצניעו שלא יאבדו ממנו פירוריו על ידי עכבר או שאר שרצים ויצטרך עוד לחפש אחריהן · ומותר לו לאכול ממנו ולהאכיל ולעשות ממנו כל חפצו והנאתו למחר עד ארבע שעות · ומתחלת חמש עד תחלת שש רשאי ליהנות בו · ומתחלת שש אסור ליהנות בו ואסור להאכילו לבהמתו ולמכרו לנכרי · ומבעירו באור ומאבדו באור או במים או בכל דבר האבד בו ואין בו משום בזיון אוכלין · ואם שרפו קודם שש שעות מותר ליהנות בו בשריפתו · אבל כשהוא שורפו מתחלת שש ולמעלה אסור ליהנו' בו בשריפתו ואם אינו מוצא חמץ בשעת בדיקה אינו מברך שעל מה מברך והוא אינו מבער כלום · תדע לך שהוא כן שהרי אין מברכין על הבדיקה אלא על הבעור · ולשון בעור שמפנה ביתו מן החמץ · כמו בערתי הקדש מן הבית · אבל מכל מקום צריך לבטלו ויעשה לו מדורה בפני עצמו וישרפנו ותכף יבטלנו ויאמר ·

כָּל חֲמִירָא דְּאִכָּא בִּרְשׁוּתִי דַּחֲמִיתֵיהּ וּדְלָא חֲמִיתֵיהּ דְּבַעַרְתֵּיהּ וּדְלָא בַעַרְתֵּיהּ לִבְטִיל וְלֶהֱוֵי כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא:

שאם ימצא חמץ ברשותו אחרי כן לא יעבור עליו בבל יראה ובל ימצא · וכיון שבטלו יצא מרשותו · ואם לא בדק בליל ארבעה עשר בודק ביום ארבעה עשר ואפילו לאחר שש יכול לבדוק אם שגג או נאנס ולא בדק בערב אבל לבטלו אינו יכול אלא עד שש שעות · אבל לאחר שש שעות אינו ברשותו לבטלו · לפיכך צריך אדם ליזהר בבדיקה ובבטול כדי שלא יעבור בבל יראה ובל ימצא ואם חל ארבעה עשר בשבת שאינו יכול לבדוק בליל שבת בודק ליל ערב שבת ומבער כל מה שיש לו לבער מערב שבת ומניח לסעודת שבת מה שהוא צריך לאכול בשבת עד ד' שעות · ושיורי פתיתין הנשארים לפניו מאכילן לבהמתו ומבטלן בלבו טרם שעות שש ודיו :

סדר הגעלה

וצריך אדם לטהר את כליו שהוא משתמש בהן חמץ כל השנה ולהגעילן כדי שיהא מותר לו להשתמש בהן בפסח וכיצד סדר הגעלה מדיח ושוטף יפה כל כליו של עץ ושל מתכת ומעביר את חלודתן · ואחר כך הוא מרתיח יורה גדולה שלא הרתיחו בה מים מעת לעת ובעת שהיא רותחת שופכים את המים ושוטפין אותה בצונן יפה יפה וחוזרים ומרתיחים אותה עוד במים אחרים · ובעוד שהיא רותחת נותן לתוכה קערות של עץ ועץ הפרור וסכין ויורות קטנות ומרתיחן לתוכה אחד אחד או שנים שנים הכל לפי גדלן או קוטנן של הנגעלין ולפי גודל היורה הנגעלין בתוכה ויזהר בה שלא תנוח היורה מרתיחתה כל זמן שהכלים בתוכה ויניחם בתוכה שעה קלה · ויוציאם בעוד שהיא רותחת שאם יוציאם כשהיא נחה מרתיחה הרי הן חוזרין ובולעין את פליטתן וכשהן מוציאין אותן מן היורה שוטפין אותן בצונן מיד · ואין צריך להטביל אותן בארבעין סאה שאין צריך טבילה

אלא

אלא כלי מתכות וכלי זכוכית הנלקחים מן הגוי בין ישנים שלכן כאור או שהגעילן · אבל אם היו שאולין או ממושכנין בידו אינן צריכין טבילה עד שיסתפקו בידי שפוד ואסכלה אם נשתמש בהן חמץ מטהר כדרך תשמישן · כוסות וצלוחיות של זכוכית מדיחן בצונן ודיו · וכית שאור שחמולו קשה וכית חרוסת אם יכול להגעילן ברותחין מגעילן ואם הם גדולים שאינו יכול להגעילן כגון אלו הערבות שמטילין לתוכן שאור גורדן בסכין יפה יפה · ומדיחן ומניחן ואינו משתמש בהן בפסח · וכלי חרס שנשתמש בהן חמץ וקדרות של חרס אין להם תקנה כל עיקר ואסור להשתמש בהן בפסח · ואין משתמשין בהן אלא בחדשים בלבד · וצלוחיות של חרס שלא נשתמש בהן חמץ ולא נשתמשו בהן אלא על ידי צונן רשאי להשתמש בהן בפסח · ומחבת של חרס שמסיקין אש בתוכה ואופין בתוכה חמץ כל ימות השנה מותר לאפות בתוכה מצה בפסח :

דין לישת מצה בפסח

חטים של מצות צריך אדם לעשות להם שמור לשם מצה דכתיב ושמרתם את המצות · ויש שמשמרין אותם לשם מצה משעת הקציר ומכניסין אותם בשבולים כדי לעשות מהן השמורים · וכן נהגו לשלוח אחר הרחים לשומרן בשעת טחינה על שם ושמרתם את המצות · ואף על פי שאמרו חכמים שאדם יכול לקנות קמחים ושלמות מן הגויים לא אמרו אלא להתירן לאכילה בפסח אבל לצאת ידי חובתן בלילה הראשון לשם שמורים אינו יוצא אלא במצה שהיא משומרת מתחלה לשם מצה וצריך לטחון את החטים של מצות יום או יומים קודם ליפתן ואין ראוי ללוש אותם ביום טחינתן · לפי שהקמח הוא חם ביום טחינתו ומחמם את המים והן קרובין לבא לידי חמוץ · ואין אדם יוצא ידי חובת מצה אלא מחמשת המינים בלבד ואלו הן · חטים ושעורין וכוסמין שבולת שועל ושיפון · ואין לשין את המצות כל ימי הפסח אלא במים שנשאבו מאתמול ולנו בכלים כל הלילה ואין מטילין בהן מלח ובשמים · ואין לשין המצות בחמין ולא בחמי חמה · וכן אין לשין את המצות במקום שהחמה זורחת ולא סמוך לאש · לפי שאפשר שהמים מתחממין וקרובין להחמיץ · וכן אין לשין את המצות במים ומי פירות מעורבין יחד שמי פירות מחממין את המים וקרובין להחמיץ · אבל במי פירות בלא מים מותר שמי פירות בלא מים אין מחמיצין · אבל מכל מקום ביום הא׳ אין לשין אותן במי פירות דהוי מצה עשירה וקרא כתוב לחם עוני · והוא הדין ללוש בדבש ובצים ועיסה הנלושות על ידי גוי וחרש ושוטה מותר לאכול בפסח כשלא החמיצה · אבל אינו יוצא בה ידי חובתו לשם מצה בלילה הראשון ואינה ראויה לשמורים והלש עסה של מצה יהא זריז להתעסק בה שכל זמן שמתעסק בה אינה ראויה לבא לידי חמוץ וצריך לצנן תמיד ידיו במים בשעת לישתה · ושיעור שאשה אחת יכולה ללוש בפסח בבת אחת הוא השיעור שחייב בחלה · ושיעורו מג׳ בצים וחומש ביצה וכן עולה חלה בגימט׳ · כיצד יעשה מביא כלי מלא מים על כל גדותיו ותביא שלשה וארבעים בצים וחומש ביצה בינוניות של תרנגולת ונותנן בתוך הכלי של מים אחת אחת לאט לאט וכשיעור המים היוצאין מן הכלי הוא שיעור הקמח לחלה · ואין לצמצם את השיעור הזה אלא להרויחו מעט כדי להפריש את החלה בעין יפה · ואם לש פחות מכשיעור הזה נותן אותן בתוך הסל או בתוך תיבה אחת שיהא שפת הסל או דופני התיבה עודפים ועולין למעלה מן הלחם והן מצטרפין זה עם זה להתחייב בחלה אע״פי שנלושו שלא כשיעור · והמפריש את החלה בין עסה בין לחם מברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה (אוֹ חַלָּה) :

וביום טוב אופה אותה תחלה ואינו קורא לה שם חלה עד לאחר אפייתה · ולאחר אפייה נותן אותה עם שאר הלחם בסל או בתיבה ומניע אותה החלה אל שאר הלחם כדי להפריש מן המוקף ומברך עליה ומניחה במקומה שהרי אינה ראויה לטלטלה ובמוצאי

יום טוב שורפה · אבל ביום טוב אסור לשורפה ואסור לטלטלה לאחר שקרא לה שם · ובשאר ימים טובים שאין חוששין לה מחמוץ יכול לקרא לה שם בין קודם אפייה בין לאחר אפייה · ומכל מקום אם קרא לה שם קודם אפייה מניחה כשהיא עסה עד מוצאי יום טוב שאסור לאפותה ובמוצאי יום טוב שורפה · אבל בפסח שחוששין לה מחמוץ לא יקרא לה שם חלה בעודה עסה שכיון שהוא אסור לאפותה בו ביום סוף שהיא באה לידי חמוץ · ואם שכח וקרא לה שם חלה בעודה עסה מניחה בתוך המים צוננים ואינו חושש לה אם החמיצה ובמוצאי יום טוב שורפה · ועסה שנלושה מערב יום טוב ואין לו לחם לאכול בשבת או ביום טוב כיצד יעשה נותן את כל הלחם בתוך הסל או בתוך התיבה ונותן את עיניו באחד מהן להפריש ממנו חלה ואוכל והולך את שאר הלחם ובמוצאי שבת או במוצאי יום טוב יפריש את החלה מאותו הלחם שנתן בו עיניו להפרישה · ואף על פי שבשעת הפרשתו אין שיעור בלחם להתחייב בחלה אינו חושש שהרי בתחילה היה בו שיעור חלה · ואמרו חכמים ז"ל תרומת חוצה לארץ אוכל והולך ואח"ך מפריש · והלש את המצות בפסח ישפוך את המים שהוא מדיח בהן את העריבה במקום מדרון · וכן רשאי לגרר העריבה ולבטל מה שהוא נגרר ממנו לאבוד ולדורסה ברגל כדי שלא תבא לידי חמוץ ואין כאן משום בזיון אוכלין שהרי כוונתו למצוה והנכון לבטלה עד שלא תחמיץ · וארבעה עשר שחל להיות בשבת מותר ללוש מצה מערב שבת · אך יזהר שמא ישנה בשמירתן מתוך שהחמץ מצוי עדיין אצלו וכן אם היה נכנס בספינה או יוצא לדרך קרוב לפסח יכול לאפות מצות להוליך עמו אך שיהא נזהר בהן לשמרן היטיב והמחמיר עליו שלא ללוש ולאפות מצות עד מוצאי שבת תבא עליו ברכה · וערב הפסח אסור לאכול מצה כל עיקר וכן מן המנחה אסור לאכול אפי' מיני תרגימא כדי שיכנס לאכול מצה לתיאבון והבכורות ראויין להתענות בערב הפסח וכל אדם ראוי להקל באכילתן ערב הפסח כדי שיכנסו לאכול מצה בתיאבון :

דין ערובי תבשילין

יום טוב שחל להיות בערב שבת צריך אדם להניח ערוב תבשילין מערב יום טוב ובכך יהא לו היתר לאפות ולבשל מיום טוב לשבת בכל צרכו ואם לא הניח ערובי תבשילין אסור לו לבשל ולאפות מיום טוב לשבת ואם בשל ואפה לצורך יום טוב והותיר מותר לאכלו בשבת ובלבד שלא יערים בכך · ואם חל יום טוב בחמישי ובששי צריך לערב ברביעי ואם שכח ולא עירב ברביעי הרי הוא מערב בחמישי על ידי תנאי ומתנה בלשון הזה ואומר אם היום קדש ומחר חול אין בדברי כלום ואם היום חול ומחר קדש ערובי ערוב ואחר כך מניח את ערובו כשאר הימים · ושני ימים טובים של ראש השנה אי אפשר להתנות ששתיהן קדושה אחת הן · וכן אם לא נזכר לו שלא הניח ערובי תבשילין אלא בערב שבת אין לו תקנה לערב ורשאי ליתן מה שרוצה לאפות ולבשל במתנה לאחר שערב והוא אופה ומבשל אותו לעצמו ואם רצה חוזר ונותנו לו במתנה · ויכול אדם לערב לאחרים משלו בין מדעתן בין שלא מדעתן אך צריך לזכות להם על ידי אחר · ואינו מזכה להן על יד בנו ובתו הקטנים ועל ידי אשתו מפני שידן כידו · אבל מזכה להן על יד בנו ובתו הגדולים או על ידי אחר · וביום טוב חוזר ומודיעם ואומר להם כל מי שלא הניח ערובי תבשילין יסמוך על שלי ·

וזה משפטו

מביא ככר לחם ובשר או לחם וביצה בין צלויים בין מבושלין ונותנן ביד אחר ואומר לו זכה בערוב זה חלק מתנה לכל בני עירי ומברך ואומר כדרך הזה ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב :

בְּדֵין יְהֵא שָׁרֵי לָנָא לְבַשׁוּלֵי וּלְאַפּוּיֵי וּלְטָמוּנֵי וּלְאַדְלוּקֵי שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל מַה דִּצְרִיךְ לָנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא לָנָא וּלְכָל יִשְׂרָאֵל הַסְּמִיכִין עַל עֵרוּבָא הָדֵין :

ונוטל את הערוב ומצניעו במקום שיהא משתמר יפה שאם נאכל הערוב או נאבד עד שלא אפה ובשל לצורך השבת הרי זה כאלו לא ערב ואסור לו לאפות ולבשל מיום טוב לשבת · ואם כבר אפה ובשל או התחיל לאפות ולבשל ואחר כך נאכל או נאבד אין בכך כלום וכל הבקי בערוב ומערב לעצמו ואינו מזלזל במצוה לסמוך על אחרים בזמן שיש לו פנאי לערב בעצמו תבא עליו ברכה :

ובמנחת ערב פסח באין לבית הכנסת ומתפללין תפלת מנחה כדרך שמתפללין בשאר ימות החול · ואין נופלין על פניהן :

סדר ערבית של פסח

ירד החזן לפני התיבה ומנעים קולו ואומר ברכו · ואם חל בשבת אומרים ערבית כמו בשבת · ואם חל בחול מתפללים כמו של חול ואח"ך אומרים ·

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם :

ואם הוא שבת אומר ושמרו ואחר כך אלה מועדי ואומר החזן קדיש ומתפללין בלחש ·

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם · (בליל שני ואילך אומרים מוֹרִיד הַטָּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · קִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ

לַעֲבוֹדָתֶךָ

לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא עָלֵינוּ קָרָאתָ :

אם חל פסח במוצאי שבת אומרים

וַתּוֹדִיעֵנוּ מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ · וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ · וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם · וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה · וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל וּבֵין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הִבְדַּלְתָּ וְהִקְדַּשְׁתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ :

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה ו אֶת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע · וְיִפָּקֵד · וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ · זִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ · וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ · וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן ביום השבת הזה ו בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים · בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה :

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ לְבָרְכֵנוּ כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סֶלָה : קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבתות ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שֶׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ :

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמָךְ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן : ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ :

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

והאומר קדיש ועלינו לפסח · וקדיש בלא תתקבל ויגדל וכו׳ · ואם הוא שבת אומר ויכולו ויש נוהגין שלא לומר ברכה מעין שבע שהלילה הזה משומרת מן המזיקין וגומרין הערבית :

חרוז לסדר ההגדה

קַדֵּשׁ · וּרְחַץ · כַּרְפַּס · יַחַץ · מַגִּיד · רָחְצָה · מוֹצִיא מַצָּה · מָרוֹר · כּוֹרֵךְ · שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ · צָפוּן · בָּרֵךְ · הַלֵּל · נִרְצָה :

צריך להיות בקערה שלשה מצות וחרוסת וחזרת שני מיני בשר צלי ומבושל · אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה · ודג וביצה וקליות והאגוזים · דג משום לויתן · ביצה משום זיז שדי · בשר משום בהמות · והאגוזים בשביל הנערים שלא ישנו וישאלו :

סדר קדוש של פסח

קַדֵּשׁ כשחל פסח בשבת אומרים

(יוֹם הַשִּׁשִּׁי)

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

ואם חל בחול מתחילין מכאן

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם · וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו · וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות ולמנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת יום השבת הזה · ואת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה · זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם · כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים · ושבתות ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה : ושותין בהסיבת שמאל

ואם חל במוצאי שבת אומרים

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם · וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו · וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה · זְמַן חֵרוּתֵנוּ בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם · כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים · וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ ·

ברוך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לַחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבֵין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הִבְדַּלְתָּ וְהִקְדַּשְׁתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדוּשָּׁתָךְ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָינוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה :

ושותין בהסיבת שמאל · ולא בימין שמא יקדים קנה לושט · אשה אינה צריכה הסיבה ואם חשובה היא צריכה הסיבה · בן אצל אביו צריך הסיבה · תלמיד אצל רבו אינו צריך · שמש אינו צריך וא' האנשים וא' הנשים חייבין בד' כוסות הללו :

ורחץ נוטלין ידיהם ואין מברכין :

כרפס נוטל כרפס ומטבל בחרוסת ויש מטבלין בחומץ ומברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה :

יחץ בוצע מצה אחת לשתי פרוסות חציה נותן בין השלימות · וחציה נותן בצד השלחן תחת המפה והוא אפיקומן :

מגיד מגביהין את הקערה כדי שיראו התינוקות וישאלו ואומרים ·

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם · כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוּל · כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח · הָא שַׁתָּא הָכָא לְשַׁתָּא דְּאַתְיָא (לְשָׁנָה הַבָּאָה) בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל · הָא שַׁתָּא הָכָא עַבְדֵי · לְשַׁתָּא דְּאַתְיָא (לְשָׁנָה הַבָּאָה) בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי חוֹרִין :

ומסלקים את הקערה מן השלחן ומוזגים כוס שני ואחר כך אומרים

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּלִין אֲפִילוּ פַּעַם אַחַת · וְהַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים · שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ אוֹ מַצָּה וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה · שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת וְהַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר · שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין (וְשׁוֹתִין) בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין :

ומחזירים את הקערה למקומה ואומרים ·

עבדים

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה ׳ וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הֲרֵי (עֲדַיִן) אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים (כֻּלָּנוּ זְקֵנִים) כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה ׳ מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם ׳ שֶׁכָּל הַמְסַפֵּר (הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר) בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח :

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי בְרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא שֶׁנֶּאֱמַר ׳ לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ ׳ יְמֵי חַיֶּיךָ הַיָּמִים ׳ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלֵּילוֹת ׳ וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה ׳ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ :

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא ׳ (בָּרוּךְ) שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ הוּא : כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תּוֹרָה ׳ אֶחָד חָכָם ׳ וְאֶחָד רָשָׁע ׳ וְאֶחָד תָּם ׳ וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאֹל :

חָכָם מַה הוּא אוֹמֵר ׳ מָה הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם ׳ וְאַף אַתָּה אֱמוֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח ׳ אֵין מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן :

רָשָׁע מַה הוּא אוֹמֵר ׳ מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם ׳ לָכֶם וְלֹא לוֹ ׳ וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכְּלָל וְכָפַר בָּעִקָּר ׳ אַף אַתָּה הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו וֶאֱמוֹר לוֹ ׳ בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי (בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם) ׳ לִי וְלֹא לוֹ ׳ שֶׁאִלּוּ הָיָה שָׁם לֹא הָיָה נִגְאָל :

תָּם מַה הוּא אוֹמֵר ׳ מַה זֹּאת ׳ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחוֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים :

וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאֹל אַתְּ פְּתַח לוֹ ׳ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר ׳ בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם ׳

יָכוֹל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ ׳ תַּלְמוּד לוֹמַר בַּיּוֹם הַהוּא אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם תַּלְמוּד לוֹמַר בַּעֲבוּר זֶה ׳ בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמַרְתִּי ׳ אֶלָּא בְשָׁעָה שֶׁמַּצָּה וּמָרוֹר מוּנָחִים לְפָנֶיךָ :

מִתְּחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁיו קֵרְבָנוּ הַמָּקוֹם לַעֲבוֹדָתוֹ ׳ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים : וָאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּה אֶת זַרְעוֹ וָאֶתֵּן לוֹ אֶת יִצְחָק : וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם :

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ הוּא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחַשֵּׁב אֶת הַקֵּץ לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים ׳ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל :

הִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ ׳ שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ ׳ אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר (רַבִּים) עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם : צֵא וּלְמַד מַה בִּקֵּשׁ לָבָן הָאֲרַמִּי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁפַּרְעֹה לֹא גָזַר אֶלָּא עַל הַזְּכָרִים וְלָבָן בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל שֶׁנֶּאֱמַר אֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב : וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה ׳ אָנוּס עַל פִּי הַדִּבּוּר ׳ וַיָּגָר שָׁם מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ אֶלָּא לָגוּר שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן : בִּמְתֵי מְעָט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרָיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב : וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻיָּנִים שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם כְּמָה

שנאמר

שֶׁנֶּאֱמַר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד
וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם: וָרָב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר רְבָבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה
נְתַתִּיךְ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתָּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ
צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה: וַיָּרֵעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ
עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה: וַיָּרֵעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִים כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הָבָה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם הוּא
עַל שׂוֹנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ:

וַיְעַנּוּנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ
בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּתֹם וְאֶת
רַעַמְסֵס: וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ
וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ: וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן
הָעֲבוֹדָה: וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת
נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת
יַעֲקֹב: וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ זוֹ פְּרִישׁוּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּרְא
אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים: וְאֶת עֲמָלֵנוּ אֵלּוּ הַבָּנִים
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן:
וְאֶת לַחֲצֵנוּ זֶה הַדְּחַק כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחַץ אֲשֶׁר
מִצְרַיִם לֹחֲצִים אוֹתָם: וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ
נְטוּיָה וּבְמוֹרָא גָּדוֹל וּבְאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף וְלֹא
עַל יְדֵי שָׁלִיחַ אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה
שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה אֲנִי וְלֹא
הַמַּלְאָךְ וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא הַשָּׂרָף וּבְכָל
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי וְלֹא הַשָּׁלִיחַ · אֲנִי יְיָ אֲנִי הוּא וְלֹא

אַחֵר: בְּיָד חֲזָקָה זוֹ הַדֶּבֶר כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה יַד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמוֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד: וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה זוֹ הַחֶרֶב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלָיִם: וּבְמוֹרָא גָּדוֹל זוֹ גִּלּוּי שְׁכִינָה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסּוֹת בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ: וּבְאוֹתוֹת זֶה הַמַּטֶּה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאוֹתוֹת: וּבְמוֹפְתִים זֶה הַדָּם כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן: דָּבָר אַחֵר בְּיָד חֲזָקָה שְׁתַּיִם · וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה שְׁתַּיִם · וּבְמוֹרָא גָּדוֹל שְׁתַּיִם · וּבְאוֹתוֹת שְׁתַּיִם · וּבְמוֹפְתִים שְׁתַּיִם:

אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם וְאֵלּוּ הֵן · דָּם · צְפַרְדֵּעַ · כִּנִּים · עָרוֹב · דֶּבֶר · שְׁחִין · בָּרָד · אַרְבֶּה · חֹשֶׁךְ · מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִימָנִים · דְּצַ"ךְ · עֲדַ"שׁ · בְּאַ"חַב:

רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר שֶׁלָּקוּ הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת · וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת · בְּמִצְרַיִם מַה הוּא אוֹמֵר וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּים אֶל פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא · וְעַל הַיָּם מַה הוּא אוֹמֵר וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיַּאֲמִינוּ בַּייָ וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ: כַּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מַכּוֹת אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר · יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים · עֶבְרָה אַחַת · וָזַעַם שְׁתַּיִם · צָרָה שָׁלשׁ · מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים אַרְבַּע · אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם מַכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ

הוא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל חָמֵשׁ מַכּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים · חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת · עֶבְרָה שְׁתַּיִם · זַעַם שָׁלֹשׁ · צָרָה אַרְבַּע · מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים חָמֵשׁ · אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים מַכּוֹת :

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ :

אִלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם
וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים
וְלֹא עָשָׂה דִין בֵּאלֹהֵיהֶם דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ עָשָׂה דִין בֵּאלֹהֵיהֶם
וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם
וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם
וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם
וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה
וְלֹא שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ
וְלֹא סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן
וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת
וְלֹא קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי דַּיֵּינוּ :
אִלּוּ קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי
וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דַּיֵּינוּ :

אלו

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיֵּנוּ :
אִלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דַּיֵּנוּ :
אִלּוּ בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַּיֵּנוּ :

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכֻפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ · הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם · עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים · עָשָׂה דִין בֵּאלֹהֵיהֶם · הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם · נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם · קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם · הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה · שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ · סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה · הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן · נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת · קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי · נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה · הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל · בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ · בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ :

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ וְאֵלּוּ הֵן · פֶּסַח · מַצָּה · וּמָרוֹר :

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִין בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם עַל שׁוּם מַה · עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַמָּקוֹם עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַייָ אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ :

והוחז מלה הפרוסה בידו והומר ·

מַצָּה זוּ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מַה · עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם (מִיַּד) שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגוֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם :

והוחז מרור בידו והומר ·

מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מַה · עַל שׁוּם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם

בעבודה

בַּעֲבוֹדָה קָשָׁה בְּחוֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבוֹדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל עֲבוֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת (לְהַרְאוֹת) אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם שֶׁלֹּא אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד גָּאַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא אַף אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתֵינוּ:

ולוחז הכוס בידו ואומר

לְפִיכָךְ אֲנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת · לְהַלֵּל · לְשַׁבֵּחַ · לְפָאֵר · לְרוֹמֵם · לְהַדֵּר · וּלְקַדֵּשׁ · לְמִי שֶׁעָשָׂה לָנוּ וְלַאֲבוֹתֵינוּ אֶת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים וְהַנִּסִּים הָאֵלֶּה וְהוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת לְחֵירוּת וּמִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְהִגִּיעָנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה לֶאֱכוֹל בּוֹ מַצָּה וּמָרוֹר כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ יַגִּיעֵנוּ (הַגִּיעֵנוּ) לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים (אֲחֵרִים) הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ שָׂשִׂים בַּעֲבוֹדָתָךְ וּבְחִדּוּשׁ בֵּית מִקְדָּשָׁךְ וְשָׁם נֹאכַל מִן הַפְּסָחִים וּמִן הַזְּבָחִים אֲשֶׁר יַגִּיעַ דָּמָן עַל קִיר מִזְבַּחֲךָ לְרָצוֹן וְנוֹדֶה לְּךָ שִׁיר חָדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ

ועל

וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן : ושותין בהסיבת שמאל

רחצה נוטלין ידיהן לטבול שני · אף על פי שנטלו ידיהם בטבול ראשון מפני שהידים עסקניות הן ומברכין ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם :

מוציא מצה בעל הבית אוחז מצה פרוסה משום לחם עוני ומברך · ויש אומרים שלא יברך אלא על שניהם יחד דהיינו הראשונה והפרוסה ואומר :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ :

ולא יבלע ומיד תופס השלימה לבדה ומברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה : ואוכלם יחד :

מרור נוטל החזרת ומטבילה בחרוסת ומברך ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר : ואוכל כזית :

כורך יקח המצה השלישית השלימה ופורס ממנה · וכורך בתוך החזרת ומטבלה בחרוסת ואומר ·

זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ כְּהִלֵּל דְּאָמַר עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלוּהוּ :

ואוכלים כזית מכל אחד יחדיו :

שולחן עורך אוכלין כל צרכם וגומרין סעודתן :

צפון לאחר שאכלו נוטל אותה חצי המצה שהיא בצד השלחן תחת המפה ואוכל כזית ונותן לכולם וזהו אפיקומן · מאי אפיקומן · פסח אפיקוכין שבמקום פסח אוכלין אותה · ואי בעית אימא אפיקומן לשון יוני הוא אפיק מזון · שכיון שאכלו אינו רשאי לאכול ולשתות יותר כדי שיהא טעם מצה בפיו · ואינו שותה אלא שתי כוסות אחת של ברכת המזון · ואחת שמזמר עליו לא לנו וכשאומר מצה זו צריך להגביה המצה וכן במרור · אבל הבשר אינו מגביה מפני שנראה כאוכל קדשים חוצה לארץ :

ברך נוטלין מים אחרונים ותופס כוס שלישי בידו ומברכין עליו ברכת המזון :

סדר ברכת המזון

קודם שיברך ברכת המזון בימי החול אומרים מזמור של אותו יום כמו שכתוב ביוצר ובשבת אומרים ותתפלל חנה וכו' · ובימים טובים אומרים המזמור של יו"ט כמו שכתוב כל אחד במקומו ואחר כך אומרים למנצח בנגינות · ואחר כך לוקחין כוס שלישי :

אם המסובין שלשה יאמר המברך נְבָרֵךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ : ועונין המסובין בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל חָיִינוּ : וחוזר המברך בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל

חיינו

חַיִּינוּ:

ואם הם עשרה או יותר יאמר המברך נְבָרֵךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ: ועונין המסובין בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל חָיִינוּ: ויחזור המברך בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל חָיִינוּ:

ביחיד בָּרוּךְ מַשְׂבִּיעַ לָרְעֵבִים בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַזָּן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בְּטוּבוֹ בְּחֵן וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים כָּאָמוּר נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וּבְחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל יִהְיֶה עִמָּנוּ כִּי הוּא אֵל זָן מְפַרְנֵס וּמְכַלְכֵּל אֶת הַכֹּל וּמֵכִין מָזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו וּלְכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו אֲשֶׁר בָּרָא · כָּאָמוּר פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַזָּן אֶת הַכֹּל:

נוֹדֶה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּנְפָאֶרְךָ מַלְכֵּנוּ וּנְשַׁבֵּחֲךָ יוֹצְרֵנוּ וּנְהַדֶּרְךָ מוֹשִׁיעֵנוּ וְנַמְלִיכָךְ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ יָחִיד חַי הָעוֹלָמִים · עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה · (האשה אינה אומרת בְּרִית וְתוֹרָה) וְחַיִּים וּמָזוֹן · וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מַלְכֵּנוּ מִבֵּית עֲבָדִים (האשה אינה אומרת וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחָתַמְתָּ בִּבְשָׂרֵנוּ וְעַל תּוֹרָתְךָ שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ) וְעַל חֻקֵּי רְצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל חַיִּים וּמָזוֹן שֶׁאַתָּה זָן וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע:

בחנוכה ופורים אומרים כאן על הנסים ·

עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמָךְ תָּמִיד אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהַנֹּקֵם לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְנוֹדֶה לְךָ עַל נַחֲלַת אֲבוֹתֵינוּ וְעַל מְזוֹנוֹת שֶׁחֲנַנְתָּנוּ כַּכָּתוּב וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָךְ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָךְ · וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו וְעָלֵינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ פַּרְנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ הַרְוִיחֵנוּ הַרְוַח לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אַל תַּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לִידֵי מַתְּנַת

בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְוָאַת אָדָם אֶלָּא לְיָדְךָ הַמְּלֵאָה הָרְחָבָה הַפְּתוּחָה וְהַשְּׂבֵעָה וְהַטּוֹבָה אֲשֶׁר לֹא נֵבוֹשׁ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נִכָּלֵם לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא בָּטַחְנוּ וְיָבֹא אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וּמָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְיָבִיאוּ לָנוּ שְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאֶרֶץ מֶרְחָק וְאַף עַל פִּי שֶׁאָכַלְנוּ וְשָׁתִינוּ חָרְבַּן בֵּיתְךָ הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ לֹא שְׁכַחְנוּ אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ לָנֶצַח וְאַל תַּעַזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים:

בשבת אומרים

נַחֲמֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּצִיּוֹן עִירֶךָ בְּרִנָּה וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיַן בֵּית בְּחִירָתֶךָ וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה תַּחֲזִירֶנָּה לִמְקוֹמָהּ:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל מִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוַת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה: כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא מִלְּפָנֶיךָ לִשְׁבּוֹת בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ: בִּרְצוֹנְךָ הָנַח לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל תְּהִא עָלֵינוּ צָרָה וְרָעָב וְיָגוֹן וַאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ כִּי אָמַר דָּוִד הֵנִיחַ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְעַמּוֹ וְיִשְׁכּוֹן בִּירוּשָׁלַיִם עַד לְעוֹלָם: וְנֶאֱמַר שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי · וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדֶּךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת · וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתוֹכָהּ · וְנִרְאֶה בְּנֶחָמָתָהּ וּבְבִנְיָנָהּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְנַחֵם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן:

בר״ח חדש וביום טוב אומרים זה

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה וְיֵרָצֶה יִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד · וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן ·

לפסח וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת

לשבועות בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת

לר״ה השנה בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן

לסוכות בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת

לשמ׳ עצרת בְּיוֹם שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת

לר״ח חדש בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַזֶּה · לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

וּבְנֵה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

בונה

בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו בִּנְיַן יְרוּשָׁלָיִם אָמֵן: בְּחַיֵּינוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְיָבֹא גוֹאֵל וְיִגְאָלֵנוּ וְתִבָּנֶה עִיר צִיּוֹן וְתִכּוֹן הָעֲבוֹדָה בִּירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִתְבָּרַךְ לָעַד הָאֵל אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַחְסֵנוּ אַדִּירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גֹּאֲלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל רוֹעֶה נֶאֱמָן הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב לַכֹּל אֵל שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ הוּא הֵטִיב לָנוּ הוּא מֵטִיב לָנוּ הוּא יֵיטִיב עִמָּנוּ הוּא גְמָלָנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִגְמְלֵנוּ בְּרַחֲמָיו לָעַד חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוּב וּמִכָּל טוּב אַל יְחַסְּרֵנוּ אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן:

הָרַחֲמָן הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הָרַחֲמָן יִתְבָּרַךְ עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ: הָרַחֲמָן יִשְׁתַּבַּח בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הָרַחֲמָן יִשְׁתַּבַּח לְדוֹרֵי דוֹרִים: הָרַחֲמָן יִתְפָּאַר בָּנוּ לָנֶצַח נְצָחִים: הָרַחֲמָן יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת: הָרַחֲמָן יַצִּילֵנוּ מֵעֲנִיּוּת: הָרַחֲמָן יַצִּילֵנוּ מִמִּיתָה מְשׁוּנָה: הָרַחֲמָן יַצִּילֵנוּ מִכָּל פֶּגַע רָע: הָרַחֲמָן יַצִּילֵנוּ מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּהִינָּם: הָרַחֲמָן יִשְׁבּוֹר עוֹל גָּלוּת מֵעַל צַוָּארֵנוּ: הָרַחֲמָן יֵיטִיב אַחֲרִיתֵנוּ מֵרֵאשִׁיתֵנוּ: הָרַחֲמָן יְסַלֵּק יֵצֶר הָרַע מִקִּרְבֵּנוּ: הָרַחֲמָן יְפַרְנְסֵנוּ בְּכָבוֹד: הָרַחֲמָן יִהְיֶה לָנוּ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ בְּכָל מָקוֹם: הָרַחֲמָן יִשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: הָרַחֲמָן יְבָרֵךְ אֶת הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת הַשֻּׁלְחָן הַזֶּה וַאֲנַחְנוּ שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו: הָרַחֲמָן יְבָרֵךְ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בִּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל כְּמוֹ שֶׁבֵּרַךְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בַּכֹּל מִכֹּל כֹּל · כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כֻּלָּנוּ יַחַד בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה וְנֹאמַר אָמֵן: הָרַחֲמָן יִשְׁלַח לָנוּ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לַטּוֹב וִילַמְּדֵנוּ לֶקַח טוֹב וְיִפְתַּח לָנוּ אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב: הָרַחֲמָן יִטַּע תּוֹרָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ בְּלִבֵּנוּ לְבִלְתִּי נֶחֱטָא:

הָרַחֲמָן יְזַכֵּנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

בשבת הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ עוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת מְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

בר"ח חדש הָרַחֲמָן הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

ביום טוב הָרַחֲמָן יַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם:

בר"ה השנה הָרַחֲמָן הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

בסוכות הָרַחֲמָן הוּא יָקִים אֶת סֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת:

הָרַחֲמָן יָשִׂים עָלֵינוּ בֵּינֵינוּ בְּרָכָה וְחַיִּים וּרְפוּאָה וְשָׁלוֹם מִשְׁמֶרֶת

שָׁלוֹם: מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

סַבְרִי מוֹרַי וְרַבּוֹתַי · ועונין לְחַיִּים ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

ושותין בפסח בהסיבת שמאל ואח"ד ימזוג כוס רביעי ואומר ·

שְׁפוֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ:

ואחר כך אומר לא לנו בדף כ"ז עד ועד עולם אתה אל · ואח"ד אומר הודו לה' כי טוב דף ל"ה ואח"ד הללויה הללו את שם ה' דף ל"ו ע"ב ואח"ד נשמת עד סוף ישתבח דף ט"ל ע"ב · ואז שותה כוס רביעי · ואם רוצה לשתות כוס חמישי שותה הרביעי אחר ההלל ואח"ד מוזג כוס חמישי וקורא עליו ההלל הגדול שהוא הודו לה' כי טוב שיש בו כ"ו כי לעולם חסדו · ונשמת כל חי · וישתבח · וחותמין במלך גדול בתשבחות וכו' · ובענין כוס זה רבו בו הדעות אם יש לחתום יהללוך אחר הכוס הרביעי אם לא · וכיון שהוא ספק טוב שלא לחתום בברכה כדי למעט בברכות במקום ספק:

אָז רוֹב נִסִּים הִפְלֵאתָ בַּלַּיְלָה · בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת זֶה הַלַּיְלָה · גֵּר צֶדֶק נִצַּחְתּוֹ כְּנֶחֱלַק לוֹ לַיְלָה · וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה: דַּנְתָּ מֶלֶךְ גְּרָר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה · הִפְחַדְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה · וַיִּשְׂרָאֵל יָשַׁר לָאֵל וַיּוּכַל לוֹ לַיְלָה: ויהי זֶרַע בְּכוֹרֵי פַתְרוֹס מָחַצְתָּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה · חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה · טִיסַת נְגִיד חֲרוֹשֶׁת סִלִּיתָ בְּכוֹכְבֵי אוֹר לַיְלָה: ויהי יָעַץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוּוּי וְהוֹבַשְׁתָּ פְגָרָיו בַּלַּיְלָה · כָּרַע בֵּל וּמַצָּבוֹ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה · לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רָז חֲזוֹן לַיְלָה: ויהי מִשְׁתַּכֵּר בִּכְלֵי קֹדֶשׁ נֶהֱרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה · נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרָיוֹת פּוֹתֵר בִּעֲתוּתֵי לַיְלָה · שִׂנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכָתַב סְפָרִים בַּלַּיְלָה: ויהי עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עָלָיו בְּנֶדֶד שְׁנַת לַיְלָה · פּוּרָה תִדְרוֹךְ לְשׁוֹמֵר מַה מִּלַּיְלָה · צָרַח כַּשּׁוֹמֵר וְשָׂח אָתָא בֹקֶר וְגַם לַיְלָה: ויהי קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה · רָם הוֹדַע כִּי לְךָ יוֹם אַף לְךָ לַיְלָה · שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה · תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה: ויהי

אוֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ בַּפֶּסַח · בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתָ פֶּסַח · גִּלִּיתָ לְאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסַח · וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח: דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחוֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח · הִסְעִיד נוֹצְצִים עֻגוֹת מַצּוֹת

בַּפֶּסַח ׃ וְאֶל הַבָּקָר רָץ אָב זֵכֶר לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח : ואמרתם זוֹעֲמוּ סְדוֹמִיִּים וְלוֹהֲטוּ בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח ׃ חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת אָפָה בְּקֵץ פֶּסַח ׃ טִאטֵאתָ אַדְמַת מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךָ בַּפֶּסַח : ואמרתם יָהּ רֹאשׁ כָּל אוֹן מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמּוּרִים בַּפֶּסַח ׃ כַּבִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדַם פֶּסַח ׃ לְבִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא בִּפְתָחַי בַּפֶּסַח : ואמרתם מְסֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֵי פֶּסַח ׃ נִשְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְׂעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסַח ׃ שׂוֹרְפוּ מִשְׁמַנֵּי פּוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד פֶּסַח : ואמרתם עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח ׃ פַּס יַד כָּתְבָה לְקַעְקֵעַ צוּל בַּפֶּסַח ׃ צָפֹה הַצָּפִית עָרוֹךְ הַשֻּׁלְחָן בַּפֶּסַח : ואמרתם קָהָל כִּנְּסָה הֲדַסָּה צוֹם לְשַׁלֵּשׁ בַּפֶּסַח ׃ רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מָחַצְתָּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח ׃ שְׁתֵּי אֵלֶּה רֶגַע תָּבִיא לְעוּצִית בַּפֶּסַח ׃ תָּעוֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינְךָ כְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח : ואמרתם

כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ אַדִּיר בִּמְלוּכָה ׃ בָּחוּר כַּהֲלָכָה ׃ גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ ׃ לְךָ וּלְךָ ׃ לְךָ כִּי לְךָ ׃ לְךָ אַף לְךָ ׃ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה : כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ דָּגוּל בִּמְלוּכָה ׃ הָדוּר כַּהֲלָכָה ׃ וָתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ זַךְ בִּמְלוּכָה ׃ חָסִיד כַּהֲלָכָה ׃ טַפְסְרָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ יָחִיד בִּמְלוּכָה ׃ כַּבִּיר כַּהֲלָכָה ׃ לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ מָרוֹם בִּמְלוּכָה ׃ נוֹרָא כַּהֲלָכָה ׃ סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ עָזוּז בִּמְלוּכָה ׃ פּוֹדֶה כַּהֲלָכָה ׃ צְבָאָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ קָדוֹשׁ בִּמְלוּכָה ׃ רַחוּם כַּהֲלָכָה ׃ שִׁנְאַנָּיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך כִּי לוֹ נָאֶה ׃ כִּי לוֹ יָאֶה ׃ תַּקִּיף בִּמְלוּכָה ׃ תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה ׃ תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ : לך

ואחר כך מברך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן :

ושותה בהסיבת שמאל ומברך לאחריו

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ טוֹבָה חֶמְדָּה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ ׃ רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָךְ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ ׃

לראש חדש	זָכְרֵנוּ בְּיוֹם רֹאשׁ חֹדֶשׁ
לשבת	וְנַחֲמֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
לפסח	וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת
לשבועות	וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת
לראש השנה	וְזָכְרֵנוּ בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן
לסוכות	וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת
לשמיני עצרת	וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת

הַזֶּה · וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ וּנְבָרֶכְךָ עָלֶיהָ בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה כִּי אֵל טוֹב וּמֵטִיב אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן : (ויש אומרים וְעַל הַפֵּירוֹת :)

ולא יאכל ולא ישתה אלא מים עד למחר :

למחר משכימין לבית הכנסת ואומרים הזמירות כנועס כדרך שאר השבתות וי"ט ואומר ה' מלך תגל הארץ ואומר לדוד בשנותו וכו' ואחר כך אומרים ·

רשות לנשמת של פסח

ר"ת בנימן

בֹּקֶר אָעִיר אֶקְרָאֲךָ · וּבְיֹשֶׁר לֵבָב אוֹדְךָ · יוֹרוּ שָׁמַיִם פִּלְאֲךָ · כִּי הִפְלֵאתָ לִגְדוּדֶיךָ : נָדַדְתִּי תּוֹךְ עֻגְלָה יָפָה · פִּיהָ וַתִּכְבַּד מוֹט וְעוֹל · עָנוּת בַּחֹמֶר רוֹדְפַי · טוֹב גַּם בַּטִּיט אוֹתָם גְּעוֹל · עַד פָּקַחְתִּי עַיִן וּפֶה · וָאֶקְרָא מוֹרִיד מֵי שְׁאוֹל : אָנָּא חוּס עַל קוֹרְאֲךָ וּפְדֵהוּ מִיַּד שׂוֹנַאֲךָ · הוֹסֵף תַּעֲצוּם עַל עַבְדְּךָ · וַעֲטֵהוּ מַעֲטֵה הוֹדְךָ : בקר יָרַד סִרְסֵר אֵל מַעֲבִיר · יוֹנָה בָּחַר מִכָּל לְאוֹם · חָפֵשׂ אוֹתָהּ פֶּן אֲאַבִּיד · מִצְרַיִם מִכָּל גּוֹי וְאוֹם · אַעֲטָה נֵזֶר גַּם רְבִיד אֶת צֶדֶק נוֹרְאוֹתַי נְאוּם · הוֹסִיף פֶּשַׁע וּשְׂנָאֲךָ · וַיַּקְשֶׁה עֹרֶף נֶגְדְּךָ וַיַּכְבֵּד עוֹל לְטָלְאֲךָ · עַד שָׁלַחְתָּ בּוֹ יָדְךָ : בקר מַכּוֹת עֶשֶׂר נִגְּעֵי עֲדַי · קָרָא אֵל יוֹנָתְךָ דְּרוֹר · רָעֲדוּ מָתְנֵי רָפוּ יָדַי · פּוֹטִים עַד שָׂבְעוּ מִמְּרוֹר · וַיֵּצְאוּ שָׂשִׂים חוֹמְדַי · צֶדֶק אֶת דַּת הָאֵל בְּרוֹר וּבְנֵךְ פֶּן שִׁיר וּקְרָאֲךָ · וַיָּשַׁר לָךְ וַיּוֹדְךָ · כִּי כָל רוּחַ יִירָאֲךָ · יָרוּ לִמְאֹד לִכְבוֹדְךָ : בקר נוֹסַף עָלָיו יָגוֹן וְצִיר · עֵת רָדַף אַחֲרֵי עַמְּךָ לִגְזוֹר הַיָּם נָאַמְתָּ לְצִיר · וַיַּעֲבֹר בּוֹ כָּל אֻמְּךָ · טָבַע בּוֹ תַּנִּין מַעֲצִיר · אֶת יוֹנָתְךָ בְּנָאֳמְךָ · לָכֵן כָּל עֵת אֲמַצְּאֲךָ · רוּחִי גַּם נַפְשִׁי תּוֹדְךָ · נִשְׁמַת כָּל חַי תִּקְרָאֲךָ · כִּי גָּבַר עָלַי חַסְדְּךָ : בקר

ואומר

ואומר נשמת עם אלהי הראשונים ומי ידמה לך וכו׳ · וקודם שיאמר יתגדל יאמר זה הרשות ·

יָהּ שִׁמְךָ אֲרוֹמִמְךָ · וְצִדְקָתְךָ · לֹא אֲכַסֶּה · הֶאֱזַנְתִּי · וְהֶאֱמַנְתִּי · לֹא אֶשְׁאַל וְלֹא אֲנַסֶּה · וְאֵיךְ (יֹאמַר) אוֹמֵר · כְּלִי (יְצִיר) חוֹמֶר · אֱלֵי יוֹצְרוֹ מַה תַּעֲשֶׂה · דְּרַשְׁתִּיהוּ · פְּגַשְׁתִּיהוּ · לְמִגְדַּל עֹז וְצוּר מַחְסֶה · הַבָּהִיר · כְּאוֹר (וְאוֹר) מַזְהִיר · בְּאֵין מָסָךְ וְלֹא מִכְסֶה · יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא : הַדְרַת כְּבוֹדָךְ · וְעֹז יָדָךְ · מְסַפְּרִים הַשָּׁמַיִם · בְּעֵת עֲלוֹתָם · וּבְעֵת פְּנוֹתָם · וּבְעֵת שְׁחוֹתָם אַפַּיִם · וּמַלְאָכִים · נֶהֱלָכִים · בְּתוֹךְ אַבְנֵי אֵשׁ וּמַיִם · יְעִידוּךְ · וְיוֹדוּךְ · בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתַיִם · כִּי תִסְבּוֹל · וְלֹא תִבּוֹל · בְּלִי זְרוֹעַ וְיָדַיִם · תַּחְתִּיּוֹת · וְעִלִּיּוֹת · וְהַחַיּוֹת וְהַכִּסֵּא : ישתבח

וּמִי יְמַלֵּל · כְּבוֹד מְחוֹלֵל · הַשְּׁחָקִים (בֶּאֱמוּנָתוֹ) בְּאִמְרָתוֹ · חַי עוֹלָם · אֲשֶׁר נֶעְלָם · בְּגָבְהֵי רוּם מְעוֹנָתוֹ · וּבִרְצוֹתוֹ בְּבֶן בֵּיתוֹ · בְּאָהֳלוֹ שָׁת שְׁכִינָתוֹ · וְשָׁם מַרְאוֹת · לִנְבוּאוֹת · לְהַבִּיט אֶל (גְּדוּלָּתוֹ) תְּמוּנָתוֹ · וְאֵין תַּבְנִית · וְאֵין תָּבְנִית · וְאֵין קֵץ לִתְבוּנָתוֹ · רַק מַרְאָיו · בְּעֵין נְבִיאָיו · כְּמֶלֶךְ רָם וּמִתְנַשֵּׂא : ישתבח

דַּבֵּר גְּבוּרוֹת · בְּלִי סְפוּרוֹת · וּמִי יְסַפֵּר תְּהִלּוֹתָיו · אַשְׁרֵי אִישׁ · אֲשֶׁר יָחִישׁ · לְהַזְכִּיר עֹז גְּדֻלּוֹתָיו · וְיִסָּמֵךְ בְּאֵל תּוֹמֵךְ · עוֹלָם עַל גְּבוּלוֹתָיו · וְיַעֲרִיצוֹ · שׁוּב וְרָצוֹא · וְיַצְדִּיק דִּין עֲלִילוֹתָיו · וְיוֹדֶה עַל אֲשֶׁר פָּעַל · כִּי לְמַעֲנוֹ פְּעֻלּוֹתָיו · וְכִי יֵשׁ יוֹם · לְאֵל אָיוֹם · וְדִין עַל כָּל הַמַּעֲשֶׂה : ישתבח

הִשְׁתּוֹנֵן · וְהִכּוֹנֵן · וְהִתְבּוֹנֵן בְּסוֹדֶךָ · וְהַכַּטְתָּ · מָה אַתָּה · וּמֵאַיִן יְסוֹדֶךָ · וּמִי הֱכִינְךָ · וּמִי הֱבִינְךָ · וְכֹחַ מִי יְנִידֶךָ · וְהַבֵּט אֶל גְּבוּרוֹת אֵל · וְהָעִירָה כְבוֹדֶךָ · חֲקוֹר פְּעָלָיו · רַק אֵלָיו · אַל תִּשְׁלַח יָדֶךָ · כִּי תִדְרוֹשׁ בְּסוֹף וּבְרֹאשׁ · בְּמוּפְלָא וּבִמְכוּסֶּה : ישתבח

ואומר החזן קדיש כנוסח כסדר השבתות וקודם ברכו אומרים ·

יוצר ליום ראשון של פסח

אַגְעִים חִדּוּשֵׁי שִׁירִים · שְׂכַר אֱמֶת מֵישָׁרִים · אֶעֶנְדֵנוּ עֲטָרוֹת מְשׁוֹרְרִים · שִׁיר הַשִּׁירִים : אַחַת לְאַחַת מַשִּׁיקוֹת · בְּהִירוֹת בְּרִכּוּמֵי רְשָׁקוֹת · אוֹמֵר וְחֶרֶת נֶחֱשָׁקוֹת · יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת : בַּחֲרָבוֹת הוֹלַכְתָּ נֶאֱמָנֶיךָ · הִלְעַטְתָּם שַׁד מִשְׁמָנֶיךָ · בְּלוֹתָם רַעֲנַנֵּי שְׁמָנֶיךָ · לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ : בֵּן עָמוּס מְשַׁחֲרֶךָ · יְדַעְתָּ טוּב סַחֲרֶיךָ ·

בקשה

בִּקְשַׁת מַנְעִים לְשַׁחֲרֶיךָ ׳ מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ : גְּדֵלָה לוֹ נָאוָה ׳ הֶאֱמַרְתִּיו בְּגֶרֶם תַּאֲוָה ׳ גֻּדַּלְתִּי כְּשֶׁמַּעְתִּיו כְּאִוָּה ׳ שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה : גַּם כְּבִכּוּר כְּחֶרֶת ׳ קְרָנוֹת עֶשֶׂר נִסְחֶרֶת ׳ גּוֹדֶל וְחֵכֶל נִבְחֶרֶת ׳ אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחוֹרֶת : דּוֹד אָהַב דִּגּוּלִי ׳ טְעָמָיו הִגִּיד לִי ׳ דֶּרֶךְ יְשָׁרִים מַגְדִּילִי ׳ הַגִּידָה לִי : דֵּעוֹת פְּרוּק מֵרֵעִי ׳ נוֹעַם הִזְהִיר לְיֹדְעִי ׳ דְּרוֹשׁ נָא לְיוֹדְעִי ׳ אִם לֹא תֵדְעִי : הִגַּהְתִּי אוֹר לַאֲרוּסָתִי ׳ בּוֹזֵה זְרוֹעוֹ חִכַּסְתִּי ׳ הִכְרַעְתִּי וְהוֹדַעְתִּי תְּבוּסָתִי ׳ לְסוּסָתִי : הִקְרַנְתִּי זִיו שְׁלוּחָיִךְ ׳ יִשַּׁרְתִּי שַׂמְתִּי לְנוּחָיִךְ ׳ הֲגוֹת עֲנוּק שִׂיחָיִךְ ׳ נָאווּ לְחָיַיִךְ : וְרוֹחֵץ הֶעֱבִיד לַהַב ׳ רִבָּבָה מְדֻגָּל כְּאַהַב ׳ וְהִנְחִיל לְנַעַר נֶאֱהַב ׳ תּוֹרֵי זָהָב : וְחָפֵץ שֵׁרוּת אוֹהֲבוֹ ׳ בִּסְנֶה נִגְלָה בְּלַהֲבוֹ ׳ וְשַׁר בְּחוֹלַת אֲהָבוֹ ׳ עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ ׳ זֵכֶר מָשׁוּל חֲמוֹר ׳ יִפּוּי כֹּחוֹ לֵאמֹר ׳ זֶבֶד סַמִּים שְׁמוֹר ׳ צְרוֹר הַמּוֹר : זֶרַע נִדְמָה לְעוֹפֶר ׳ מוֹגָיו לַשַּׁחַת עֹפֶר ׳ זֶרַע פִּדְיוֹן וְכוֹפֶר ׳ אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר : חֵן אָפַדְתִּיךְ רַעְיָתִי ׳ שֶׁמֶן וְטוֹב מַרְעִיתִי ׳ חִבַּבְתִּיהָ בְּכֶפֶל כִּרְאִיָּתִי ׳ הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי : חָזַרְתִּי גְּמוּל לְדוֹדִי ׳ הֲדָרוֹ בִּלְשׁוֹן חִדּוּדִי ׳ חִבַּבְתִּיךְ נְעִימֵי יְדִידִי ׳ הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי : טִכֵּס כָּחוּר כָּאֲרָזִים ׳ מְלָכִים מְגַלֶּה רָזִים ׳ טוֹרִים פּוֹסְלִים וְגוֹרְזִים ׳ קוֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים : טִפְטוּף נוֹעַם גָּרוֹן ׳ עָרַכְתִּי לְרִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן ׳ טוֹהַר מִשְׁכָּן וְאָרוֹן ׳ אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן : יִרְצֶה כְּרֵיחַ נִיחוֹחִים ׳ יְרוּדִים בַּסֵּגֶר בְּחָחִים ׳ יְלַקֵּט יְקַבֵּץ נִדָּחִים ׳ כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים : יָקוּם אוֹיְבָיו לִגְעַר ׳ רֶגֶל יוֹם מְבוֹעָר ׳ יַצִּיל בָּאֵי שַׁעַר ׳ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר : כִּבְּדַנִי מְשׁוֹטֵט בְּעַיִן ׳ רִבְּבוֹתָיו עִנְּדוּנִי זַיִן ׳ כִּוּוּן לֵב וָעַיִן ׳ הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן : כִּלְכְּלָנִי תְּמוּר אֲשִׁישׁוֹת ׳ מִלְּאוּי מְחַזֵּק תְּשִׁישׁוֹת ׳ כִּלְּלָנִי בִּשְׁתֵּי אִשּׁוֹת ׳ סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת : לִבִּי בָּחַן וּדְרָשִׁי ׳ מֵרֹאשׁ רֵאשִׁית הִפְרִישִׁי ׳ לְפָנַי יַעֲבוֹר בְּרֹאשִׁי ׳ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי : לְקַבֵּל בְּאַהַב מוּסְרוֹתֵיכֶם ׳ אִלַּפְתִּי בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵיכֶם ׳ לוֹחֵץ וְלֹא לְהִתְגָּרוֹתֵיכֶם ׳ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם : מָנַת דַּר מוֹעֲדִי ׳ יָרַד וּפִלֵּג דוֹדִי ׳ מְדַלֵּג הַר לְעוֹדְדִי ׳ קוֹל דּוֹדִי : מְכוֹסֶף צוּר מַחֲצָבִי ׳ חָלַל נִקְרַת מִקְצָבִי ׳ מִפְּעָלִים הֵלִיץ בִּי ׳ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי : נְעִימוּת נֶצַח הִגְדִּילִי ׳ יָפֶה וְהָדָר גּוֹרָלִי ׳ נְעִימִים

חבלים להגדילי · ענה דודי ואמר לי: נאור בעת עבר · הדרי בטוב דבר · גבול קש יועבר · כי הנה הסתיו עבר: סגר אויבי לקרץ · וירם קרני בערץ · סלד מכנף הארץ · הנצנים נראו בארץ: סוגה סכסך מפיגיה · יסד בית חוגגיה · סחור באתנני מוגיה · התאנה חנטה פגיה: עלק שבר לגלע · גררו וקלעו בקלע · עלומה בסחורת סלע · יונתי בחגוי הסלע: עטר כעב עולים · רעך עופרת משולים · ענו גזי שעולים · אחזו לנו שועלים: פאור ענוד כלילי · לכדני כתרני והכלילי · פודי ועוז מגדלי · דודי לי: פנותי מהמוה יום · בקשתי פני איום · פדות מתי ופדיום · עד שיפוח היום: צדק נאלמתי בעכובי · תפלתי סתם ועכבי · צערוני לילות לעכבי · על משכבי: צעקתי תקומם נא · וקרנות צדיק תרוממנה · צדקה כדוברך תקימנה · אקומה נא: קשוט נכוחים אמרים · רשם וחרט לשומרים · קרבתי הבלים משמרים · מצאוני השומרים: קיום שטר כשברתי · הלכתי קדורנית והשברתי · קלעתי ומלב נעברתי כמעט שעברתי: רצון ברכה אשיתכם · ומשנה תחת בשתכם · רזו אדום סותכם · השבעתי אתכם: רחשתי לרב עלילה · בעד תור המעלה · ראות רבון מעלה · מי זאת עולה: שנני כמלאכי מרומו · מושבו רשמני לרוממו · שתילים צדיקים כלמו · הנה מטתו שלשלמה: שומי כלב וקרב · צדקות מגיה ערב · שכל זמירות ערב · כלם אחזי חרב: תלף על הכלילו · ושם תפארת כללו · תלל כס שלו · אפריון עשה לו: תאב זקוק כסף · תאב ופז להכסף · תוכו עשוי בכוסף · עמודיו עשה כסף:

צאינה וראינה שמחת יום חתנה · הנך ברורה גדולה וקטנה:

שניך תקיפות לחיתוך נאמנה · כחוט השני ילידי שעשוע שושנה: כמגדל דוד בנוי לתלפיות מעונה · שני שדיך רבון מלון שכינה: עד שיפוח בשמים ראש ולבונה · כלך יפה ברה כחמה ולבנה: אתי מלבנון תשורי מראש אמנה · לבבתני אחותי כלה שמרתיך כבבת עינה: מה יפו הגיוניך בתלמוד ובמשנה · נפת תטופנה שפתותיך למלך מפואר בכל פנה:

יפה כתרצה ונאוה בהדורים · ברה כנדגלות אימה בהדרים :
הסבי השליכי יהב וסברים · למחולל כל מכלכל משברים :
שניך יאכלו הרצית פדרים · לינת צדק בה מתדירים : כפלח
הרמון ורדים הדורים · הומשל רקתך בתאב הדורים : ששים
המה בששה סדרים · נתנו מרועה אחד למסדרים : אחת
מעלמות חשובה כתדירים · יונה בת נדיב הביעי אדורים :
למיסד עוז מפי מאדרים · רם ומנשא אדיר באדירים · המאיר
לארץ ולדרים : אופן

גן נעול אשר בחצובי להבים · שלחיך בלקחם מתעלסים
באהבים : נרד וכרכם גבעת הלבונה הובים · מעין דולה
משליכים יהבים : עורי השמה מעמקי שעולים · דרך לעבור
גאולים : באתי ושוררתי לדודי הלולים · עוז יסדתי ביונקים
ועוללים : אני ישנה זבודה בעתיקים משלים · פששתי חקים
שלטי מושלים : דודי טענני בכנפי נשרים · קמתי יאבתי להעריצו
בשירים : פתחתי כבודו חמק בסתרים · מצאוני לחצוני הבלי
שוא משמרים : השבעתי מרודי לדודי לבארה · מה דודך
מדוד נאם השיבוני בבארה : דודי סגובו כקרח הנורא · ראשו
עטור תג עטרה : עיניו כיונים פונות לבו מושענים · לחייו
כערוגת הבשם צומחות ומצמיחות פדיונים : ידיו קבל פשוטות
בכנף רננים · שוקיו רגליו רובצים תחתונים : חכו ממתקים
שכל משלים עתיקים · אנה הלך שהבטחתו מחכים דבקים :
דודי תפארת שבחו מעריצים חזקים · אני תוקף ייחודו אספר
לעמת חיילי ברקים :

יעידון כל עבדיך לגדלך · ואין חקר להלולך ושירך : צבא
שחק וחיות ושרפים · הלא נלאו חקור איפא יקרך :
חסידיך בביתך עורכים שיר · תמור זבח עבודת בית דבירך :
קדושי אל תנו שבח ותודה · וברכו את יי המבורך :

והצבור עונין ברוך יי המבורך לעולם ועד : ויחזן חוזר

ומתפללין היוצר כמו בחול · ואם הוא שבת אומרים יוצר כמו בשבת עד גאל ישראל · ואח"ך מתפללין העמידה בלחש כמו בערבית בדף ל"ג ע"ב · ואחר כך חוזר החזן תפלתו בקול ואח"ך קורין את ההלל גמור בשני ימים ראשונים של פסח · ובחול המועד קורין

קורין כדילוג · ואח"ך אומרים קודם שיפתח הארון ·

אֶפְתַּח נָא שְׂפָתַי וְאֶעֱנֶה בְרוֹן · לְאֵל חַי אָשִׁיר בִּנְסֹעַ הָאָרוֹן :
מְהֻלָּל אֶקְרָא אֵל · עֵת יְשִׁעֵנוּ יוֹאֵל · וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל ·
נִקְרָא אָז בְּגָרוֹן : לאל חי תִּפְתַּח אֶרֶץ יֶשַׁע · לִתְפִלַּת דַּךְ תִּשַׁע ·
וְיִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע · וּלְשׁוֹן אִלֵּם תָּרוֹן : לאל חי תָּשׁוּב שְׁבוּתֵנוּ · אֵל חַי
גּוֹאֲלֵנוּ · וּנְשַׁלֵּם נְדָרֵינוּ · וְכִפֵּר אַהֲרֹן : לאל חי יָפוּצוּ אֵל אוֹיְבֶיךָ ·
יָרוֹנוּ תְּאֵבֶיךָ · יוֹם תָּרִיב אֶת רִיבֶךָ · יָשׁוּבוּ לְבִצָּרוֹן : לאל חי הֵן
נַעֲבוֹר גְּאוּלִים · וְלָנוּ אֵל אֵלִים · מָעוֹז וַחֲיָלִים · יִגְבַּר וְיִתְרוֹן : לאל חי
חִזְקִי נָא אֵל תְּהִי · וְנָס יָגוֹן וָהִי · נָשִׁיר כִּנְאַם וַיְהִי · בִּנְסֹעַ
הָאָרֹן : לאל חי

ומוציאין ספר תורה ואומרים זה המזמור

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו : שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ
לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו : הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב
מְבַקְשֵׁי יְיָ : דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד : זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר
עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיו : זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו :
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו : זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר
צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר : אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק :
וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן
אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם : בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים
בָּהּ : וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר : לֹא הִנִּיחַ
אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים : אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי
אַל תָּרֵעוּ : וַיִּקְרָא רָעָב עַל הָאָרֶץ כָּל מַטֵּה לֶחֶם שָׁבָר : שָׁלַח
לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף : עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה
נַפְשׁוֹ : עַד עֵת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְיָ צְרָפָתְהוּ : שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ
מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ : שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ :
לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם : וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב
גָּר בְּאֶרֶץ חָם : וַיֶּפֶר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו : הָפַךְ לִבָּם
לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו : שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר
בּוֹ : שָׂמוּ בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם : שָׁלַח חֹשֶׁךְ
וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ : הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת

דְּגָתָם: שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא
עָרֹב כִּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם:
וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק
וְאֵין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּךְ
כָּל בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין
בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: שָׁאַל וַיָּבֵא שְׂלָיו וְלֶחֶם שָׁמַיִם
יַשְׂבִּיעֵם: פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת
בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר
יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

ויש אומרים מזמור מי ימלל גבורות ה׳ · ומזמור משכיל לאסף וכסגולה הס״ת אומרים ·

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: מְהֻלָּל אֶקְרָא יְיָ
וּמֵאוֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ: וַיֹּאמֶר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: תָּמִיד הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְאִמְרוּ כָּל הָעָם
אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה: קְרַב כֹּהֵן עֲמוֹד רַבִּי
פְּלוֹנִי הַכֹּהֵן:

וקורין בתורה חמשה גברי בפרשת בא אל פרעה אין פוחתין מהן · ואם הוא שבת קורין ז׳:

סימני פרשיות של שמונת ימי פסח

משך · תורא · קדש · בכספא · פסל · במדברא · שלח · בוכרא:

וזה הסדר לא ישתנה כי אם כשחל פסח ביום חמישי שאז מהפכים הסדר וקורין בשבת של חול המועד פסל · וזה יהיה הסדר ·

משך · תורה · פסל · קדש · בכספא · במדברא · שלח · בוכרא:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכוּ וּקְחוּ לָכֶם
צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח: וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב
וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר־בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת
מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר:
וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹּף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמַּשְׁקוֹף וְעַל
שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וּפָסַח יְהוָה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל־
בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחָק־לְךָ וּלְבָנֶיךָ עַד־
עוֹלָם

עולם׃ עד כאן קורא ראשון והיה כי־תבאו אל־הארץ אשר יתן יהוה
לכם כאשר דבר ושמרתם את־העבדה הזאת׃ והיה כי־יאמרו
אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם׃ ואמרתם זבח־פסח הוא
ליהוה אשר פסח על־בתי בני־ישראל במצרים בנגפו את־מצרים
ואת־בתינו הציל ויקד העם וישתחוו׃ וילכו ויעשו בני־ישראל
כאשר צוה יהוה את־משה ואהרן כן עשו׃ עד כאן קורא השני ויהי
בחצי הלילה ויהוה הכה כל־בכור בארץ מצרים מבכר פרעה
הישב על־כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור
בהמה׃ ויקם פרעה לילה הוא וכל־עבדיו וכל־מצרים ותהי
צעקה גדלה במצרים כי־אין בית אשר אין־שם מת׃ ויקרא
למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם־אתם גם־
בני ישראל ולכו עבדו את־יהוה כדברכם׃ גם־צאנכם גם־בקרכם
קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם־אתי׃ ותחזק מצרים על־
העם למהר לשלחם מן־הארץ כי אמרו כלנו מתים׃ וישא העם
את־בצקו טרם יחמץ משארתם צררת בשמלתם על־שכמם׃
ובני־ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי־כסף וכלי
זהב ושמלת׃ ויהוה נתן את־חן העם בעיני מצרים וישאלום
וינצלו את־מצרים׃ עד כאן קורא שלישי ויסעו בני־ישראל מרעמסס
סכתה כשש־מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף׃ וגם־ערב רב
עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד׃ ויאפו את־הבצק אשר
הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי־גרשו ממצרים ולא
יכלו להתמהמה וגם־צדה לא־עשו להם׃ ומושב בני ישראל
אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה׃ ויהי מקץ
שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל־
צבאות יהוה מארץ מצרים׃ ליל שמרים הוא ליהוה להוציאם
מארץ מצרים הוא־הלילה הזה ליהוה שמרים לכל־בני ישראל
לדרתם׃ עד כאן קורא הרביעי ויאמר יהוה אל־משה ואהרן זאת חקת
הפסח כל־בן־נכר לא־יאכל בו׃ וכל־עבד איש מקנת־כסף ומלתה
אתו אז יאכל בו׃ תושב ושכיר לא־יאכל בו׃ בבית אחד יאכל
לא־תוציא מן־הבית מן־הבשר חוצה ועצם לא־תשברו־בו׃ כל־

עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהֹוָה
הִמּוֹל לוֹ כָל־זָכָר וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־
עָרֵל לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃
וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן כֵּן
עָשׂוּ׃ וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהֹוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃ ומוציאין ספר אחר ואומרים

אֱלֹהִים הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ הָאֵר פָּנֶיךָ
וְנִוָּשֵׁעָה׃ יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ הוֹשִׁיעָה
אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם׃ (יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ
יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃ יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃)

וקורא בו המפטיר בפרשת פינחס ׳

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהֹוָה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת
יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא־תַעֲשׂוּ׃
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהֹוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד
וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃
עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת
הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהֹוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

ואומר קדיש לעילא ומפטירין ביהושע סימן ה׳ ׳ ומברך לפניה ׳

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה
בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָהַצֶּדֶק׃

בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהֹוָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת
צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
שֵׁנִית׃ וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת
צרים

אֲמִיר דְּאִתְאֲמַר עַל יְדֵי יְהוֹשֻׁעַ נְבִיאָה׃
בְּעִדָּנָא הַהִיא אֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
עֲבֵד לָךְ אִזְמְלָן חֲרִיפִין
וְתוּב גְּזַר יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּנְיָנוּת׃
ויעש וַעֲבַד לֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ אִזְמְלָן
חריפין

צרים וימל את בני ישראל אל
גבעת הערלות: וזה הדבר
אשר מל יהושע כל העם היצא
ממצרים הזכרים כל אנשי
המלחמה מתו במדבר בדרך
בצאתם ממצרים: כי מלים היו
כל העם היצאים וכל העם
הילדים במדבר בדרך בצאתם
ממצרים לא מלו: כי ארבעים
שנה הלכו בני ישראל במדבר
עד תם כל הגוי אנשי
המלחמה היצאים ממצרים
אשר לא שמעו בקול יהוה
אשר נשבע יהוה להם לבלתי
הראותם את הארץ אשר
נשבע יהוה לאבותם לתת לנו
ארץ זבת חלב ודבש: ואת
בניהם הקים תחתם אתם מל
יהושע כי ערלים היו כי לא
מלו אותם בדרך: ויהי כאשר
תמו כל הגוי להמול וישבו
תחתם במחנה עד חיותם:
ויאמר יהוה אל יהושע היום
גלותי את חרפת מצרים
מעליכם ויקרא שם המקום
ההוא גלגל עד היום הזה:
ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו
את הפסח בארבעה עשר יום

חריפין וגזר ית בני ישראל בגבעתא
וקרא ליה גבעת ערלתא: וזה ודין
פתגמא די גזר יהושע כל עמא
דנפקו ממצרים דכריא כל גברי
מגיחי קרבא מיתו במדברא באורחא
במפקהון ממצרים: כי ארי גזירין
הוו כל עמא די נפקו וכל עמא
דאתילידו במדברא באורחא
במפקהון ממצרים לא גזרו: כי ארי
ארבעין שנין הליכו בני ישראל
במדברא עד דסף כל עמא גברי
מגיחי קרבא דנפקו ממצרים דלא
קבילו במימרא דיי דקיים יי להון בדיל
דלא לאחזיותהון ית ארעא דקיים יי
לאבהתהון למיהב לנא ארעא עבדא
חלב ודבש: ואת וית בניהון דקמו
בתריהון יתהון גזר יהושע ארי
ערלין הוו ארי לא גזרו יתהון
בארחא: ויהי והוה כד שלימו כל
עמא למגזר ויתיבו באתריהון
במשריתא עד דאיתסיאו: ויאמר
ואמר יי ליהושע יומא דין אעדיתי
ית חיסודי מצראי מעליכון וקרא
שמא דאתרא ההוא גלגלא עד יומא
הדין: ויחנו ושרו בני ישראל
בגלגלא ועבדו ית פסחא בארבעא
עשרא יומא לירחא ברמשא במשרי
יריחו: ויאכלו ואכלו מעיבורא
דארעא מבתר פסחא פטיר וקלי
בכרן יומא הדין: וישבת ופסק מנא
מיומא דבתרוהי במיכלהון

לחדש בערב בערבות יריחו: ויאכלו מעבור הארץ ממחרת
הפסח מצות וקלוי בעצם היום הזה: וישבת המן ממחרת

בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה
עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ
מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה
הַהִיא׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ
בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־
אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר
לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃
וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־
יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ
אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר
לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃
וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו
קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃
וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃

יש מדלגים זה הפסוק

וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי
שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

בְּמֵיכַל לְהוֹן מֵעִיבוּרָא דְאַרְעָא וְלָא
הֲוָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מַנָּא וַאֲכַלוּ
מֵעֲלַלַת אַרְעָא דִכְנַעַן בְּשַׁתָּא הַהִיא׃
ויהי וַהֲוָה כַּד הֲוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ
וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָה וְהָא גַּבְרָא קָאִים
לְקִבְלֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ
וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ
הַלְמְסַעְדָּנָא אַתְּ אָתֵיתָא אִם לְבַעֲלֵי
דְבָבָנָא׃ ויאמר וַאֲמַר לָא אֲרֵי אֲנָא
מַלְאָךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ כְּעַן אֲתֵיתִי
וּנְפַל יְהוֹשֻׁעַ עַל אַנְפּוֹהִי עַל אַרְעָא
וּסְגִיד וַאֲמַר לֵיהּ מָה רִבּוֹנִי מְמַלֵּל
עִם עַבְדֵּיהּ׃ ויאמר וַאֲמַר מַלְאֲכָא
דִשְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ שְׁרֵי
סֵינָךְ מֵעַל רִגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דִי אַתְּ
קָאִים עֲלוֹהִי קַדִּישָׁא הוּא וַעֲבַד
יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃ ויריחו וִירִיחוֹ אֲחִידָא הֲוַת
בְּדַשִּׁין דְּפַרְזְלָא וּמְתַקְּפָא בְּעַבְרִין
דִנְחָשׁ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵית
דְנָפִיק מִינָהּ לְמֶעְבַּד קְרָבָא וְלֵית
דְעָלֵיל בְּגַוָּהּ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָא׃
ויהי וַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדֵיהּ
דִיהוֹשֻׁעַ וַהֲוָה טִבֵיהּ בְּכָל אַרְעָא׃
גאלנו עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ
דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

ואחר ההפטרה אומרים

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל הַדּוֹרוֹת ׃ הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל דְּבָרָיו אֱמֶת (וָצֶדֶק)׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא יָשׁוּב רֵיקָם ׃ כִּי אֵל (מֶלֶךְ) נֶאֱמָן אַתָּה בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל דְּבָרָיו׃ רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ (וְלַעֲלוּבַת) וְלַעֲגוּמַת נֶפֶשׁ (תּוֹשִׁיעַ) תִּנְקוֹם נָקָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (מְשַׂמֵּחַ) מְנַחֵם צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃ שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ

משיחך

מְשִׁיחֶךָ · בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד :

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם (השבת הזה ועל יום) (בפסח חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה) (בשבועות חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה) שֶׁנָּתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (לקדושה ולמנוחה) לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת : עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (השבת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

ואומרים יזכור ואשרי · ומחזירים ס"ת למקומו ואח"ך אומר החזן חצי קדיש :

מוסף של פסח

במוסף יום ראשון של פסח אין מזכירין עוד גבורות גשמים באתה גבור :

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹרִיד הַטָּל · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

וכחזרת שליח צבור אומר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן (בְּרַחֲמָיו) לְעַמּוֹ הַמְיַחֲדִים אֶת שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר תָּמִיד בְּכָל יוֹם פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים · שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ

הוא

הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי · לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם: אֱלֹהִים אֵל עֶלְיוֹן הַשּׁוֹכֵן בְּרוּם חֶבְיוֹן הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ (שְׁכִינַת מַלְכוּתְךָ) כִּמְהֵרָה לְצִיּוֹן: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · קִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה ו אֶת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ · וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ · וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִין לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירָתְךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ · וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָב הָרַחְמָן מֶלֶךְ יַעֲקֹב שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ בְּיָמֵינוּ · אָבִינוּ · מַלְכֵּנוּ · יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חַי וְקָרֵב פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ · וַהֲבִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם · וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין כְּסִדְרָן וּמוּסָפִין כְּהִלְכָתָן · ומוסף יום השבת הזה · וּמוּסַף יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר: בשבת אומרים

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיְיָ: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל: בַּיּוֹם

הראשון

הָראשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִין כְּהִלְכָתָן: בשבת אומרים

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ שׁוּבָה עָלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן בֵּית מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב שְׁכִינָה לְתוֹכוֹ וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם לְשִׁירָה וּלְזִמְרָה וְשָׁם נַעֲלֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם · אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ לְבָרְכֵנוּ כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סֶלָה: קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבתות ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְתֵרָצֶה לְפָנֶיךָ אֶת תְּפִלַּת עַמּוּסֶיךָ כִּתְמִידֵי יוֹם וּכְקָרְבָּן (וּכְקָרְבָּנוֹת) מוּסָף (מוּסָפִין) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ :

מורים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמ ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹ וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּ כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּי וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵ עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵ הַהוֹדָאוֹת :

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

ובחזרה אם אין שם כהנים ש״ץ לבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְּשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן :

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי

תדום

תדום ולמצותיך תרדף נפשי · ונפשי כעפר לכל תהיה · יהי רצון מלפניך יי אלהי שכל הקמים עלי לרעה תפר עצתם ותקלקל מחשבותם : וכן יהי רצון מלפניך יי אלהי שתפתח לי שערי תורה · שערי חכמה · שערי בינה · שערי דעה · שערי פרנסה וכלכלה · שערי חיים · חן וחסד ורחמים ורצון מלפניך :
יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי :

וכהשליח לבור חוזר המוסף ביום ראשון כשמגיע לאתה רב להושיע אומר ·

שאתה הוא יי אלהינו משיב הרוח ומוריד הטל · לברכה ולא לקללה · לשבע ולא לרעב · לרצון ולא לרזון · לחיים ולא למות · מכלכל חיים בחסד וגו׳ · ממית ומחיה ומצמיח ישועה ואין דומה לך · ברוך אתה יי מחיה המתים : ואומר כתר וכו׳

סדר ברכת כהנים

אם יש בבית הכנסת כהן הראוי לברך בנשיאות כפים · קודם שיגיע החזן לרצה יטול ידיו וכיון שמתחיל ברכת רצה כל כהן שבבית הכנסת עוקר את רגליו לעלות לדוכן ואומר תפלה זו ·

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל ברכה שלמה בלי מכשול ובלי עון מעתה ועד עולם :

בא לו לדוכן והופך פניו כלפי ההיכל ואחוריו כלפי העם ואצבעותיו כפופות לתוך כפיו עד שש״ל מסיים מודים · וכשמגיע לשים שלום אומר החזן אלהינו וגו׳ עד מפי אהרן ובניו · ואם יש ב׳ כהנים או יותר קורא להם כהנים והם מברכים מיד אם הוא אחד בלבד אינו קורא אותו אלא הוא מעצמו מתחיל הברכה וכשמברכים מחזירים פניהם כלפי העם ומגביהים ידיהם כנגד כתפיהם · ויד ימנית למעלה מן השמאלית וחולקים אצבעותיהם בכל יד לשנים · ופורשים כפיהם כנגד הארץ ואחורי ידיהם כנגד השמים · וזו היא הברכה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו בקדשתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה :

והחזן מקרא להם השלשה פסוקים מלה במלה והם חוזרים המלה אחריו בשפה ברורה ובנעימה קדושה ובסוף כל פסוק ופסוק הקהל עונים אמן :

פסוקים שאומר הצבור בשעה שהכהנים מאריכים הניגון

יברכך — יברכך יי מציון עושה שמים וארץ :
יי — יי אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ :
וישמרך : — שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך תסתירני : אמן
יאר — אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה :

יְיָ — יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת :

פָּנָיו — פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא בָזָה אֶת תְּפִלָּתָם :

אֵלֶיךָ — אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם :

וִיחֻנֶּךָּ : — הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ : אמן

יִשָּׂא — יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ :

יְיָ — יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה :

פָּנָיו — אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי :

אֵלֶיךָ — אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא :

וְיָשֵׂם — שִׂימוּ לַייָ כָּבוֹד וּתְהִלָּתוֹ בָּאִיִּים יַגִּידוּ :

לְךָ — לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ :

שָׁלוֹם : — בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו : אמן

מי שראה חלום ונפשו עגומה עליו טוב לומר זה הרבון משעה שמאריכים הכהנים הניגון של סוף הפסוקים כדי לסיימו בעת שהצבור עונים אמן ·

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ · חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי אֲנִי לְעַצְמִי בֵּין שֶׁחָלְמוּ עָלַי אֲחֵרִים אִם טוֹבִים (הֵם) חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם כַּחֲלוֹמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמִרְיָם מִצָּרַעְתָּהּ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפוֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי · אָמֵן : ואומר שים שלום ואז הכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרים ·

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּתוֹרָתְךָ וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם : (ויש מוסיפין הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ):

ואין הכהנים רשאין ליעקר משם עד שיסיים ש"ץ שים שלום וימתינו עד שסיימו הצבור לענות אמן אחר ברכת שים שלום ·

עושה השלום לפסח שבועות וסוכות

שאומרים קדיש גמור

יְיָ יִשְׁפֹּת לָנוּ שָׁלוֹם · יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם : אִישׁ מַלְאָכִי

חפצתי

חָפַצְתִּי בוֹ · אֲשֶׁר בִּבְשׂוֹרָה טוֹבָה יָבֹא · כְּרִית לָנֶצַח מֵאֵת רַבּוֹ · הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם : יי יברך גּוֹלַת שְׁבָטַי בְּמַאֲסַר שְׁבִיָּתָהּ · נִכְסְפָה לְיַחֵל כָּמַהּ וְכָלְתָה · דַּרְכְּךָ אֵלָיו רוּץ נָא לִקְרָאתָהּ · וֶאֱמָר־לָהּ הַשָּׁלוֹם לָךְ שָׁלוֹם : יי יברך הֵן בַּיְיָ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל · יְפִי תּוֹחַלְתִּי לְבָבִי שׁוֹאֵל · וְאֶשְׁמְעָה מַה יְדַבֵּר הָאֵל · יְיָ כִּי יְדַבֵּר שָׁלוֹם : יי יברך זֵדִים יִכְלוּ וִיחִי רְאוּבֵן · בְּשׂוֹרָה יִשְׁמַע שִׁמְעוֹן וְיָבִן · חֲסִידְךָ בְּהִתְבַּשְּׂרוּתוֹ לְךָ בֵּן · דָּוִד וְעִמְּךָ בֶּן יִשַׁי שָׁלוֹם : יי יברך טַפֵּי כְּהֻנָּה וּלְוִיָּה יַחְדָּיו · נְכוֹנִים אִישׁ בְּמִשְׁמְרוֹת מַעֲמָדָיו · יְהוּדָה לָחוֹג חַגָּיו וּמוֹעֲדָיו · עַל מְקוֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם : יי יברך כְּאֶחָד יָדִין דָּנִי וְיִפְרֶה · יַחֲלוֹף כָּלִיל אֱלִיל הָרוֹדֶה · לְהוֹשִׁיב נַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה · וְיָשַׁב עַמִּי בִּנְוֵה שָׁלוֹם : יי יברך מַרְחִיב סָבִיב נַחֲלַת גָּדִי · מִשְׁפְּחוֹת אָשֵׁר לְאַשֵּׁר בְּהוֹדִי · נִשָּׂא וְנַעֲלָה מָגֵן בַּעֲדִי · דּוֹרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדוֹבֵר שָׁלוֹם : יי יברך סְמוּכִים בְּצוּרָם בְּנֵי יִשָּׂשכָר · נֶאֱמָן יָבֹא וְאִתּוֹ שָׂכָר · עוֹלְלֵי זְבוּלוּן בִּזְבוּל לְבַקֵּר · יַחֲזֵק בְּמָעֻזִּי יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם : יי יברך פְּלִיטֵי יוֹסֵף מִשְּׂמֹאל וְיָמִין · חֲבֵרִים עַל יְהוּדָה וּבִנְיָמִין · צִיּוֹן יַעֲלוּ לְקֵץ הַיָּמִין · יִשְׁאֲלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם : יי יברך קִרְאוּ וְדִרְשׁוּ לְשָׁלוֹם שָׁלֵם · זְבָחִים וְעוֹלוֹת וְתוֹדוֹת לְשַׁלֵּם · רֶגֶשׁ מְחוֹגְגִים יָשִׂישׂ וְעָלֵם · לְמוֹעֲדִים טוֹבִים וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם : יי יברך שָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רְגָלֵי שְׁבָחַי · קְרוּאִים לַעֲלוֹת לְבֵית נִיחוֹחַי · תֹּאמְרוּ כֹּה לֶחָי אַחַי · וְרֵעַי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם : יי יברך כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָא שָׁלוֹם בָּךְ · וְנֶאֱמַר שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ · וְנֶאֱמַר יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

ואומר החזן קדיש גמור אין כאלהינו ועלינו לשבח וקדיש וכו׳ :

במנחה אומרים מה טובו וכו׳ · ואם הוא שבת מתחילין אם תשיב וכו׳ · ואומרים אשרי ובא לציון וכו׳ וקדיש ומתפללין העמידה כמו שכתוב בליל פסח :

בליל שני של פסח מתפללין כמו בליל ראשון ואחר שהתפללו אומר קדיש גמור ומברכין על ספירת העומר ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעוֹמֶר :

(הַיּוֹם לָעוֹמֶר יוֹם אֶחָד :)

ומוסיפין בכל לילה יום אחד · וכשהם שבעה אומרים שהם שבוע אחד · וכשהם י"ד אומרים שהם שני שבועות · וכן כלם עד שמגיע לשבעה שבועות :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתָּשֵׁב עֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לִמְקוֹמָהּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ :

ואחר כך אומרים למנצח בנגינות וקדיש ונומרים תפלתם כמו בליל ראשון :

סדר תפלת יום שני של פסח

ביום שני אומרים הזמירות כמו ביום ראשון · ואומרים רשות לנשמת בקר אעיר וכו׳ · ואומרים נשמת ורשות · ואחר קדיש לעילא אומרים זה ·

יוצר ליום שני של פסח

אוֹר יֶשַׁע מְאֻשָּׁרִים · שָׁמוּר זֶה מוּכְשָׁרִים · אֲהוֹדֶנּוּ בִּידִידָיו כְּשָׁרִים · שִׁיר הַשִּׁירִים : אַיֶּלֶת אִוּוּי תְּשׁוּקוֹת · לְחֲלוֹתַהּ עֵינַי שׁוֹקְקוֹת · אֲסָמַי שָׂבָע לְהַשְׁקוֹת · יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת : בְּרוּכֵי מֶעֱלָמוֹת מִשְּׁמָנֶיךָ · מוֹשְׁלֵי גִנְזֵי מִכְמָנֶיךָ · בְּשַׂמְתָּם תַּמְרוּק סַמְמָנֶיךָ · לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ : בְּנֵי בֵיתְךָ וְחוֹרֶיךָ · הִנָּם חָזֵר סְחָרֶיךָ · בֵּית מִדִּין צְחָרֶיךָ · מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ : גֵּאֶה וְרַב עֲנָוָה · הוֹדִי מִבָּנוֹת נְוָה · גַּם כִּי דָוָה · שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה : גַּחַל כִּי מְחוֹרְחֶרֶת · קָרֵב רֹגֶז סְחַרְחֶרֶת · גַּחַן קְדוֹרַנִּית כַּחֶרֶת · אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת : דוּלִי וּמִכְמִדְּלִי בְדָלִי · טוֹטֶפֶת כְּלִילוֹ גְדָלִי · דִּגְלִי עֹז מִגְדָּלִי · הַגִּידָה לִי : דַּרְכּוֹנֵי מַלְמַד מַרְדְּעִי · נָתוּן רוֹעֶה דַּרְדְּעִי · דָּן וְהוֹכִיחַ פִּרְעִי · אִם לֹא תֵדְעִי : הִדְרִיךְ סוּס לִמְנוּסָתִי · בַּיָּם בִּקַּע לְבְסִיסָתִי · הֶמִירוֹ וּמָלֵא בְּפִיסָתִי · לְסֻסָתִי : הִתְרַנִּי מִלֵּי חַיָּיִךְ · רְטִיַּית גְּמִי מַחֲיָיִךְ · הַזֶּה וְהַבָּא לְתַחֲיָיִךְ · נָאווּ לְחָיַיִךְ : וְחָנַנִי חֵן מוּצְהַב בִּנְצוּל צוּל רַהַב · וְכַבִּיר הִצְבִּיר יַהַב · תּוֹרֵי זָהָב : וְלִבִּי גַּם כּוֹ · יָדַע סִיג סְכוֹ · וְסָר בְּאוֹכֵל עִשְׂבּוֹ · עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ : זְמַן זְמַן מִזְמוֹר · יָחוּד עֲרִיצִים לִזְמוֹר · זְבָלָנִי בַּצָּר לְכְמוֹר · צְרוֹר הַמֹּר : זִלְזוּל כְּרוּם סֵפֶר · הִזִּיל כְּרְכּוּם חֵפֶר · זֵיף חוֹב מִסֵּפֶר · אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר : חָשַׁק חִבַּת רֵעוּתִי · וְחָפֵץ חֶלְבֵּי רְעוּתִי · חִוָּה לְחֶפֶת יְרִיעָתִי · הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי : חַשׁ חָפְשִׁי מִדּוּדִי · דָּץ בִּרְווּי דוֹדִי · חִנַּנְתִּיו חֲתָנִי יְדִידִי · הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי : טִלְטֵל פְּנִיקְטֵי נִתְרָזִים ·

הרים

הָרִים עוֹקֵר וּתְרַזִּים ׳ טַם מַטַּע מְזוֹרָזִים ׳ קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים ׃
טִירַת בֵּיתוֹ נֶאֱצֶלֶת ׳ יִתְנֵנִי רוֹן מַצְהֶלֶת ׳ טַכְסִים חֲתוּנָה מְצַלְצֶלֶת ׳
אֲנִי חֲבַצֶּלֶת ׃ יַעֲלוּ רוֹם מְתוּחִים ׳ חֲרוּשִׁים דּוּשִׁים תִּיחוּחִים ׳
יָאִים עֲרֵיבִים נִיחוּחִים ׳ כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים ׃ יָצִיץ לוֹ לְמִצְעָר ׳
יֶהֱר שְׂאֵת מִזְעָר ׳ יִפְרַח לְוָיֵי מַעַר ׳ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר ׃ כִּתְּרַנִי
מֵהַכְשֵׁר יַיִן ׳ הִרְבָּנִי מְלֹא עַיִן ׳ כְּתָב רַאֲיָה וּמִנְיָן ׳ הֱבִיאָנִי אֶל
בֵּית הַיָּיִן ׃ כִּלְכֵּל עֲדָנַי מִתְשִׁישׁוּת ׳ יִסְּרַנִי קָשׁוֹת מְקֻשָּׁשׁוֹת ׳ כִּוַּנְתִּי
חוֹלַת תְּשִׁישׁוּת ׳ סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת ׃ לֹא דֶּרֶךְ כְּהַפְלִישִׁי ׳ גַּם צִיָּה
כְּהוֹרִישִׁי ׳ לְמָסָךְ וּפִנּוּי טְרַשִׁי ׳ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי ׃ לֵב אֶחָד
וּשְׁכֶם ׳ דָּאִים כָּעָב לְמָשְׁכֶם ׳ לַאֲסִירִים יַחְפּוֹץ בְּסֶכֶם ׳ הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם ׃ מִבּוֹר תַּחְתִּיּוֹת רְדוּדִי ׳ לָחַץ עַקְרָבֵי גְּדוּדִי ׳ מִהֵר קִדֵּר
מְדוּדִי ׳ קוֹל דּוֹדִי ׃ מִבֵּית חוֹמֶר קְצָבִי ׳ בֵּית חַיִּים הִצִּיבִי ׳ מְצַפִּי
מְצִיפִי מַצָּבִי ׳ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי ׃ נַחֲלַת שָׁפְרָה לִי ׳ תִּקְוַת שְׁלוֹשׁ
גּוֹרָלִי ׳ נְעִימוֹת בְּמַר לִי ׳ עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי ׃ נָם תַּתִּי סְבַר ׳
וְרַק אֵין דָּבָר ׳ נוֹסוּ נוֹדוּ כְּבַר ׳ כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר ׃ סִרְסוּר
זֵרוּז מֶרֶץ ׳ רֹאשׁ פָּרוּז הֶרֶץ ׳ סִלּוּל שָׁלוֹם וְתֵרֶץ ׳ הַנִּצָּנִים נִרְאוּ
בָאָרֶץ ׃ סָפֵק עַתִּיק מְפִיגֶיהָ ׳ הָפֵק מַמְתִּיק פִּיגֶיהָ ׳ סַלֵּת סֹלֶת
כְּפוּגֶיהָ ׳ הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ ׃ עֲקַלָּתוֹן נוֹשֵׁף קֶלַע ׳ וּפִיתוֹם
מְכַשֵּׁף נִצְלַע ׳ עָרֵב שִׁלְשׁוּל כְּהַקְלַע ׳ יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע ׃ עָרוּדִים
עִם עִילִים ׳ מְדוּ זָרוּ שְׁעוּלִים ׳ עִנְיָן לֹא מַעֲלִים ׳ אֶחֱזוּ לָנוּ שֻׁעָלִים ׃
פְּתִיגִיל וְעָגִיל בְּדָלִי ׳ עָנוּק פִּנּוּק קְדָלִי ׳ פָּנִים כְּפָנִים הִשְׁדִּילִי ׳
דּוֹדִי לִי ׃ פּוֹעַל בָּם תַּפּוּחַ ׳ שָׂכָר לֹא קָפוּחַ ׳ פְּקוֹד דַּר טָפוּחַ ׳ עַד
שֶׁיָּפוּחַ ׃ צִמְצֵם שִׁכְנוֹ מֶרְכָּבִי ׳ יוֹם חִנּוּךְ כַּרְכּוּבִי ׳ צִפִּיתִי פֹּה
עִכּוּבִי ׳ עַל מִשְׁכָּבִי ׃ צְבִי קֹדֶשׁ מְנָה ׳ מְקוֹם מִבְחַר (אֲמָנָה) מָנָה ׳
צִיּוֹן (קִרְיַת נֶאֱמָנָה) רֹאשׁ אֲמָנָה ׳ אָקוּמָה נָּא ׃ קָרַצְתִּי רַצְתִּי
בְּאוֹמְרִים ׳ טִפַּתְתִּי נַפְתִּי בְּמוֹרִים ׳ קִלְקַלְתִּי שְׁמָנִים שְׁמָרִים ׳ מְצָאוּנִי
הַשֹּׁמְרִים ׃ קִנְיַן כִּי שִׁבַּרְתִּי ׳ וְטוֹב לֹא סִבַּרְתִּי ׳ קְדוֹשַׁי לוּלֵי
הֶכַּרְתִּי ׳ כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי ׃ רָשַׁם אִסַּר בְּצִבְאוֹתֵיכֶם ׳ בְּזַעֲזוּעַ חִיל
אֱיָלוּתֵיכֶם ׳ רִחוּק דִּחוּק אוֹתְכֶם ׳ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם ׃ רֵישׁ גְּלֵי
כְּהֶעָלֶה ׳ יוֹנָה תַּמָּה עָלָה ׳ רָגְשׁוּ בְּנֵי עַוְלָה ׳ מִי זֹאת עוֹלָה ׃

שִׁירוֹת שַׁפְרִיר שִׁטָּתוֹ · מַטּוֹת וְרִבּוֹא חִטָּתוֹ · שַׁעַר צֵא וְשִׁטָּתוֹ · הִנֵּה מִטָּתוֹ : שִׁירַת עִרְבּוּב מִלְּעָרֵב · אוּמָּנוּת אִבּוּב עָרֵב · שִׁירוֹת (שׁוּרַת) נִבּוּב הֶרֶב · כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב : תָּאַב פָּסַק לוֹ · מַלְאוּת כַּנֵּי טְרַסְקְלוֹ · תַּטְלִיל חָסָה לוֹ · אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ : תֹּאַר פָּנִים מֵהַכְּסֵף · נוֹעֲמוּ יְדִידוּת כּוֹסֵף · תַּבְנִית אוֹת יוֹסֵף · עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף :

צְאֶינָה וּרְאֶינָה מַשְׂכִּיל שִׁיר יְדִידִים · רִנַּת חֲתֻנַּת דּוֹדִים : הִנָּךְ יָפָה דַּת דִּין וּפִקֻּדִים · כָּפַל יָחִיד לִפְקוּדִים : שִׁנַּיִךְ הַרְחֵק כְּאוּר חֲמוּדִים · קְלוּס (קְשׁוּת) לְשׁוֹן לְמוֹדִים : כְּחוּט הַשָּׁנִי טַעַם זַיִן יְדִידִים · נֶגְדּוֹ שִׁלַּם גְּמוּל לַיְלָדִים : כְּמִגְדַּל דָּוִד יִקְרַת פִּנַּת יְסוֹדִים · גְּבוּל הוֹרָיוֹת יְסוֹדִים : שְׁנֵי שָׁדַיִךְ דִּבּוּק אַחִים חֲסִידִים · לְרוֹעִים תַּיָּרִים חֲסוּדִים : עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם יוֹם צְדָקָה לַחֲרֵדִים · חִבּוּל זֵדִים זֵרְדִים : כֻּלָּךְ יָפָה בְּלִי מוּם מְכֻבָּדִים · תַּם וְחֶלְקוֹ מְזֻבָּדִים : אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה וִיעוּר שְׁכִינָה בְּשִׁעְבּוּדִים · רָצוּף בְּבֹא מֵאִבּוּדִים : לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה הַבַּת בַּת נְגִידִים · אַהֲבַת חִבַּת אֲגוּדִים : מַה יָּפוּ דוֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַלָּה מְנוּחָה וּשְׁאָר וִיעוּדִים · וְשֶׁמְנַיִךְ קְרִיַּת מוֹעֲדִים : נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה אַחֲוַת מְשׁוּחִים עוֹמְדִים · מִבְּלִי קִנְאָה מְצֻמָּדִים : גַּן נָעוּל נָקָם וְאֵין מַגִּידִים · סָתוּם לְתִלְבּוֹשֶׁת הַבְּגָדִים : שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס שֶׁפֶר נָאִים וַהֲדוּרִים · לְטַכְסִים מְלָכִים אֲדוּרִים : נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִזֶּה וּמִזֶּה סְדוּרִים · הַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ גְּדוּרִים : מַעְיַן גַּנִּים הַדָּחַת קַלִּים וַחֲמוּרִים · טְבִילַת נְקִיּוֹת שְׁמוּרִים : עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן יַחַד לְכַנֵּס נִסְעָרִים · גָּלוּת כָּל שְׁעָרִים : בָּאתִי לְגַנִּי דוּגְמַת מִלּוּאִים גְּמוּרִים · לְקַבֵּל אֵבָרִים וְאֵימוּרִים : אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר בִּיאַת עִיר מִשְּׂעִירִים · תּוֹחֶלֶת יִסְחָבוּם צְעִירִים : פָּשַׁטְתִּי אֶת כֻּתָּנְתִּי רַבָּתִי וּשְׁנֵי כְתָרִים · הָאוּרִים וְתֻמֵּי סְתָרִים : דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ אָז לִסְעֹד הוֹרִים · מְזֻמָּן עוֹד לְנִמְהָרִים : קַמְתִּי נִצַּבְתִּי בְּחֶמֶד הָרִים · וְרַצְתִּי אַצְתִּי בִּזְהָרִים : פָּתַחְתִּי מֵאֵלַי בְּנָטוֹף מוֹרִים · נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אוֹמְרִים : מְצָאוּנִי לִגְיוֹנוֹת סְבָבוּנִי כִּנְהָרִים · עוֹמֵד כַּהֲדַסִּים בֶּהָרִים : הִשְׁבַּעְתִּי דְּרוֹשׁ דּוֹד מֵישָׁרִים · סוּר מֶרְכְּסֵי קְשָׁרִים : מַה

דודך

דּוֹדְךָ מִדּוֹר לֶעָתִיד שְׁאוֹל נִפְשָׁרִים · הֵן בָּאֻמּוֹת הַכְּשֵׁרִים : מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹר נוֹאֲמִים בַּזֶּה הַקּוֹשְׁרִים · נֶגֶד נֶהֱרָגִים כַּשְּׁוָרִים : אָנָּא הָלַךְ נֵזֶר יְחוּדוֹ קוֹשְׁרִים · נֶצַח מַלְכוּתוֹ שָׁרִים : דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם נוֹעֲמוֹ עַמּוֹ מְיַשְּׁרִים · נִכְתַּב נִקְרָא בְּשִׁירִים : צִדְקוֹתָיו לְרֵקִים מַחֲזִרִים · צִבְיוֹנוֹ עֲשׂוֹת מִתְאַזְּרִים : צְפוּנוֹתָיו צְפוֹת מְשַׁחֲרִים · צִיּוֹן עַמּוּד שְׁחָרִים : צוּר קוֹנֵנוּ מַכְתִּירִים · צָרְכֵנוּ בְּפֶלֶל מַעְתִּירִים · חָזָה נֶהֱזֶה בִּבְרוּרִים · חָשְׁבֵנוּ לָעַד לְאוֹרִים : חַי זַכֵּנוּ כְּמִתְפָּאֲרִים · קַיָּם לְדוֹרֵי דוֹרִים · הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים :

ואחר שאמרו היוצר אומר החזן יעידון · ומסדר תפלתו כאתמול וקורין ההלל גמור ומוציאין ספר תורה ואומרין זה המזמור :

הַלְלוּיָהּ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ : אַשְׁרֵי שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט עֹשֵׂה צְדָקָה בְכָל עֵת : זָכְרֵנִי יְיָ בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי בִּישׁוּעָתֶךָ : לִרְאוֹת בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם נַחֲלָתֶךָ : חָטָאנוּ עִם אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ הִרְשָׁעְנוּ : אֲבוֹתֵינוּ בְמִצְרַיִם לֹא הִשְׂכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ לֹא זָכְרוּ אֶת רֹב חֲסָדֶיךָ וַיַּמְרוּ עַל יָם בְּיַם סוּף : וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת גְּבוּרָתוֹ : וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרָב וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהֹמוֹת כַּמִּדְבָּר : וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא וַיִּגְאָלֵם מִיַּד אוֹיֵב : וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר : וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרָיו יָשִׁירוּ תְּהִלָּתוֹ : מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו לֹא חִכּוּ לַעֲצָתוֹ : וַיִּתְאַוּוּ תַאֲוָה בַּמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ אֵל בִּישִׁימוֹן : וַיִּתֵּן לָהֶם שֶׁאֱלָתָם וַיְשַׁלַּח רָזוֹן בְּנַפְשָׁם : וַיְקַנְאוּ לְמשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְיָ : תִּפְתַּח אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן וַתְּכַס עַל עֲדַת אֲבִירָם : וַתִּבְעַר אֵשׁ בַּעֲדָתָם לֶהָבָה תְּלַהֵט רְשָׁעִים : יַעֲשׂוּ עֵגֶל בְּחֹרֵב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה : וַיָּמִירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב : שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְדֹלוֹת בְּמִצְרָיִם : נִפְלָאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נוֹרָאוֹת עַל יַם סוּף : וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוּלֵי משֶׁה בְחִירוֹ עָמַד בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חֲמָתוֹ מֵהַשְׁחִית : וַיִּמְאֲסוּ בְּאֶרֶץ חֶמְדָּה לֹא הֶאֱמִינוּ לִדְבָרוֹ : וַיֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְיָ : וַיִּשָּׂא יָדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר : וּלְהַפִּיל זַרְעָם בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת : וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל

פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים: וַיַּכְעִיסוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרָץ־בָּם מַגֵּפָה: וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה לְדֹר וָדֹר עַד עוֹלָם: וַיַּקְצִיפוּ עַל מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם: כִּי הִמְרוּ אֶת רוּחוֹ וַיְבַטֵּא בִּשְׂפָתָיו: לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְיָ לָהֶם: וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם: וַיַּעַבְדוּ אֶת עֲצַבֵּיהֶם וַיִּהְיוּ לָהֶם לְמוֹקֵשׁ: וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם לַשֵּׁדִים: וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דַּם בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זִבְּחוּ לַעֲצַבֵּי כְנָעַן וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ בַּדָּמִים: וַיִּטְמְאוּ בְמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם: וַיִּחַר אַף יְיָ בְּעַמּוֹ וַיְתָעֵב אֶת נַחֲלָתוֹ: וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שֹׂנְאֵיהֶם: וַיִּלְחָצוּם אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכָּנְעוּ תַּחַת יָדָם: פְּעָמִים רַבּוֹת יַצִּילֵם וְהֵמָּה יַמְרוּ בַעֲצָתָם וַיָּמֹכּוּ בַּעֲוֹנָם: וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם: וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָו: וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל שׁוֹבֵיהֶם: הוֹשִׁיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

וקורין חמשה גברי בפרשת אמור וזו היא הקריאה · תורה ·

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה: וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד: וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ: בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה: וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה: וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם: הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי: שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: ע"כ קורא הכהן פ

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

בחדש

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים
מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־
קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְהֵנִיף
אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃
וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה
לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה
רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ
עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ע"כ קורא השני ס וּסְפַרְתֶּם לָכֶם
מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת
תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים
יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה׃ מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם
תְּנוּפָה שְׁתַּיִם שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים
לַיהוָה׃ וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה
וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים׃ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אֹתָם
עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ
לַיהוָה לַכֹּהֵן׃ וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם
לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ
בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ע"כ קורא השלישי פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא־

קֹדֶשׁ׃ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה
יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי
כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃
וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי
אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם
אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ
שַׁבַּתְּכֶם׃ פ ע"כ קורא רביעי
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
לַיהוָה׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
תַעֲשׂוּ׃ אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃
מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד
כָּל־נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת
יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־
נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ
חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃ בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח
בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃ לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ואומר חצי קדיש ואחר כך מוליכין ספר תורה אחר ואומרים הסיבנו וכו׳ והמפטיר קורא
בפרשת

בפרשת פינחס כמו ביום ראשון והאומר חצי קדיש · ומפטירין במלכים ב׳ כ״ג :

וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם
לֵאמֹר עֲשׂוּ פֶסַח לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית
הַזֶּה׃ כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה
מִימֵי הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת־
יִשְׂרָאֵל וְכֹל יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃ כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ
נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה
בִּירוּשָׁלָם׃ וְגַם אֶת־הָאֹבוֹת
וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־הַתְּרָפִים
וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקֻּצִים
אֲשֶׁר נִרְאוּ בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
וּבִירוּשָׁלַםִ בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן
הָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה׃
וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ
אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ
וּבְכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל
תּוֹרַת מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו לֹא־קָם
כָּמֹהוּ׃ אַךְ לֹא־שָׁב יְהוָה
מֵחֲרוֹן אַפּוֹ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־חָרָה
אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל כָּל־הַכְּעָסִים
אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה גַּם אֶת־יְהוּדָה אָסִיר מֵעַל
פָּנַי כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל
וּמָאַסְתִּי אֶת־הָעִיר הַזֹּאת
אֲשֶׁר־בָּחַרְתִּי אֶת־יְרוּשָׁלַםִ וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי יִהְיֶה
שמי

אֲמִיר דְאִתְאֲמַר עַל יְדֵי יֹאשִׁיָהוּ
נְגִידָא :
וּפַקִיד מַלְכָּא יַת כָּל עַמָּא לְמֵימַר
עֲבִידוּ פִּסְחָא קֳדָם יְיָ
אֱלָהֲכוֹן כְּמָה דִכְתִיב עַל סִפְרָא
דִקְיָמָא הָדֵין : כי אֲרֵי לָא אִתְעֲבִיד
כְּפִסְחָא הָדֵין מִיוֹמֵי נְגִידַיָא דְדָנוּ יַת
יִשְׂרָאֵל וְכָל יוֹמֵי מַלְכַיָא יִשְׂרָאֵל
וּמַלְכַיָא דְבֵית יְהוּדָה : כי אֱלָהֵן
בְּתַמְנֵי עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא יֹאשִׁיָהוּ
אִתְעֲבַד פִּסְחָא הָדֵין קֳדָם יְיָ
בִּירוּשְׁלֶם : וגם וְאַף יַת בִּידִין וְיַת
דְכוּרוּ וְיַת צַלְמָנַיָא וְיַת טָעֲוָתָא וְיַת
כָּל שִׁקוּצַיָא דְאִתְחֲזִיאוּ בְּאַרְעָא
דְבֵית יְהוּדָה וּבִירוּשְׁלֶם פַּלֵי יֹאשִׁיָהוּ
בְּדִיל לְקַיָמָא יַת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא
דִכְתִיבִין עַל סִפְרָא דְאַשְׁכַּח חִלְקִיָה
כַּהֲנָא בְּבֵית מַקְדְשָׁא דַייָ : וכמוהו
וּכְוָתֵיהּ לָא הֲוָה קֳדָמוֹהִי מַלְכָּא דְתַב
לְפוּלְחָנָא דַייָ בְּכָל לִבֵּיהּ וּבְכָל
נַפְשֵׁיהּ וּבְכָל נִכְסֵיהּ כְּכָל אוֹרַיְתָא
דְמֹשֶׁה וּבַתְרוֹהִי לָא קָם כְּוָתֵיהּ :
אך בְּרַם לָא תַב יְיָ מִתְּקוֹף רוּגְזֵיהּ
רַבָּא דִתְקֵיף רוּגְזֵיהּ בִּדְבֵית יְהוּדָה
עַל כָּל אַרְגָזוּתָא דִי אַרְגֵיז קֳדָמוֹהִי
מְנַשֶׁה : ויאמר וַאֲמַר יְיָ אַף יַת דְבֵית
יְהוּדָה אַגְלֵי מֵעַל בֵּית שְׁכִינְתִּי
כְּמָה דְאַגְלֵיתִי יַת יִשְׂרָאֵל וְאַרְחֵיק
יַת קַרְתָּא הָדָא דְאִתְרְעֵיתִי
בִּירוּשְׁלֶם וְיַת בֵּיתָא דַאֲמָרִית אַשְׁרֵי
שכנתי

שְׁמִי שָׁם: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יְהוּדָה: בְּיָמָיו עָלָה
פַּרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־
מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־נְהַר פְּרָת וַיֵּלֶךְ
הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ לִקְרָאתוֹ
וַיְמִיתֵהוּ בִּמְגִדּוֹ כִּרְאֹתוֹ אֹתוֹ:
וַיַּרְכִּבֻהוּ עֲבָדָיו מֵת מִמְּגִדּוֹ
וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלַםִ וַיִּקְבְּרֻהוּ
בִּקְבֻרָתוֹ וַיִּקַּח עַם־הָאָרֶץ אֶת־
יְהוֹאָחָז בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ וַיִּמְשְׁחוּ
אֹתוֹ וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו:
גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

שְׁכִנְתִּי תַּמָּן: ויתר וּשְׁאַר פִּתְגָּמֵי
יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִינוּן
כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמִין לְמַלְכַיָּא
דְּבֵית יְהוּדָה: בימיו בְּיוֹמוֹהִי סְלֵיק
פַּרְעֹה חֲגִירָא מַלְכָּא דְמִצְרַיִם עַל
מַלְכָּא דְאָתוּר עַל נְהַר פְּרָת וַאֲזַל
מַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ לְקַדְמוּתֵיהּ וְקַטְלֵיהּ
בִּמְגִדּוֹ כַּד חֲזָא יָתֵיהּ: וירכבהו
וְאַחֲתוּהִי עַבְדוֹהִי כַּד מִית מִמְּגִדּוֹ
וְאַיְתוּהִי לִירוּשְׁלֵם וְאַקְבְּרוּהִי
בְּקִבּוּרְתֵיהּ וּדְבַר עַמָּא דְאַרְעָא יַת
יְהוֹאָחָז בַּר יֹאשִׁיָּהוּ וְרַבִּיאוּ יָתֵיהּ
וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ תְּחוֹת אֲבוּהִי:
עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִתְפָּאַר שְׁמֵיהּ דִּי
אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי
עָלְמַיָּא:

ואומר הברכות כמו כאתמול ואח"ך יזכור ואשרי · ומחזירין ס"ת למקומו ואומרים מוסף כמו כיום ראשון · וכשמגיע לעושה שלום קודם קדיש גמור אומרים ·

עושה שלום ליום שני של פסח

וְכָתוּב כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: וְכָתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

הַיּוֹם תְּאַמְּצֵנוּ · הַיּוֹם תְּבָרְכֵנוּ · הַיּוֹם תְּגַדְּלֵנוּ · הַיּוֹם תִּדְרְשֵׁנוּ לְטוֹבָה · הַיּוֹם תְּהַדְּרֵנוּ · הַיּוֹם תְּוַעֲדֵנוּ · הַיּוֹם תִּזְכְּרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ · הַיּוֹם תְּחַסְּנֵנוּ · הַיּוֹם תְּטַכְּסֵנוּ · הַיּוֹם תְּיַשְּׁרֵנוּ לְפָנֶיךָ · הַיּוֹם תְּכַבְּדֵנוּ · הַיּוֹם תְּלַבְּבֵנוּ · הַיּוֹם תְּמַלְּטֵנוּ מִכָּל רָע · הַיּוֹם תְּנַצְּרֵנוּ · הַיּוֹם תְּשַׂמְּחֵנוּ · הַיּוֹם תְּעַטְּרֵנוּ · הַיּוֹם תְּפָאֲרֵנוּ · הַיּוֹם תְּצַהֲלֵנוּ · הַיּוֹם תְּקוֹמְמֵנוּ · הַיּוֹם תְּרוֹמְמֵנוּ · הַיּוֹם תִּשְׁמַע שַׁוְעָתֵנוּ · הַיּוֹם תִּתְמְכֵנוּ: כְּהַיּוֹם הַזֶּה תְּבִיאֵנוּ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׁלֵם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: וְכָתוּב וַיְצַוֵּנוּ יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיּוֹתֵנוּ כְּהַיּוֹם

הַזֶּה : וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְחַיִּים וְשָׁלוֹם יִהְיֶה לָנוּ :

ואומר החזן קדיש גמור · וגומרים תפלתם כאתמול :

בליל שלישי של פסח מתפללין ערבית של חול ואומרים בשמונה עשרה אתה הבדלת ויעלה ויבא · ואחר שמונה עשרה אומר החזן קדיש גמור וספירת העומר · וגומרין ערבית כשאר ימי החול :

ביום שלישי מתפללין תפלה של חול ואומרים יעלה ויבא והלל בדילוג ואח״ך קורין ג׳ גברי בפרשת קדש ואינו אומר קדיש · קדש :

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים
כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ : הַיּוֹם
אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב : ע״כ קורא הראשון וְהָיָה כִי־יְבִיאֲךָ יְהוָה
אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת־הָעֲבֹדָה
הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה : שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג
לַיהוָה : מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא־
יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלֶךָ : וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם : וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל־
יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ כִּי בְּיָד
חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם : וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ
מִיָּמִים יָמִימָה : ע״כ קורא השני פ

וְהָיָה כִּי־יְבִאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ
וּנְתָנָהּ לָךְ : וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר ׀ שֶׁגֶר בְּהֵמָה
אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה : וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־
לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה : וְהָיָה כִּי־
יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ
יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים : וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ
וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה
עַל־כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי
אֶפְדֶּה : וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד
הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם :

והרביעי קורא בפרשת פינחס וזו היא הקריאה ·

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד
וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃
עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת
הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

ואומר החזן חצי קדיש ואומרים אשרי ובא לציון ומוסף כאתמול אלא במקום ובחמשה עשר
יום לחדש אומרים והקרבתם ומשלימין תפלתם :

ביום שני של חול המועד קורין שלשה גברי בפרשת ואלה המשפטים ואינו אומר קדיש ·
בכספא :

אִם־כֶּסֶף ׀ תַּלְוֶה אֶת־עַמִּי אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא־תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה
לֹא־תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ׃ אִם־חָבֹל תַּחְבֹּל שַׂלְמַת רֵעֶךָ עַד־
בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי הִוא כְסוּתוֹ לְבַדָּהּ הִוא שִׂמְלָתוֹ
לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב וְהָיָה כִּי־יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי־חַנּוּן אָנִי׃ ס
אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר׃ מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא
תְאַחֵר בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּתֶּן־לִי׃ כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְשֹׁרְךָ לְצֹאנֶךָ שִׁבְעַת
יָמִים יִהְיֶה עִם־אִמּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּתְּנוֹ־לִי׃ וְאַנְשֵׁי־קֹדֶשׁ תִּהְיוּן
לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ׃ ס
לֹא תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא אַל־תָּשֶׁת יָדְךָ עִם־רָשָׁע לִהְיֹת עֵד חָמָס׃
לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי־רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא־תַעֲנֶה עַל־רִב לִנְטֹת אַחֲרֵי
רַבִּים לְהַטֹּת׃ וְדָל לֹא תֶהְדַּר בְּרִיבוֹ׃ ס כִּי תִפְגַּע שׁוֹר
אֹיִבְךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תֹּעֶה הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ ס כִּי־תִרְאֶה חֲמוֹר
שֹׂנַאֲךָ רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ׃ ס
ע"כ קורא הראשון לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ בְּרִיבוֹ׃ מִדְּבַר־שֶׁקֶר תִּרְחָק
וְנָקִי וְצַדִּיק אַל־תַּהֲרֹג כִּי לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע׃ וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי
הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃ וְגֵר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם
יְדַעְתֶּם אֶת־נֶפֶשׁ הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְשֵׁשׁ שָׁנִים

תִּזְרַע אֶת־אַרְצֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃ ע״כ קורא השני וְהַשְּׁבִיעִת
תִּשְׁמְטֶנָּה וּנְטַשְׁתָּהּ וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה
כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ לְזֵיתֶךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת לְמַעַן יָנוּחַ שֽׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ בֶּן־אֲמָתְךָ וְהַגֵּר׃
וּבְכֹל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשָּׁמֵרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא
תַזְכִּירוּ לֹא יִשָּׁמַע עַל־פִּיךָ׃ שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי בַּשָּׁנָה׃ אֶת־
חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ
לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי־בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃
וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת
הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת־מַעֲשֶׂיךָ מִן־הַשָּׂדֶה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶל־פְּנֵי הָאָדֹן ׀ יְהוָה׃ לֹא־תִזְבַּח עַל־חָמֵץ דַּם־
זִבְחִי וְלֹא־יָלִין חֵלֶב־חַגִּי עַד־בֹּקֶר׃ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא
בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

והרביעי קורא והקרבתם ואח״ך החזן אומר חצי קדיש וגומרין תפלתם :

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד
וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃
עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת
הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

יום שלישי של חול המועד אם חל בחול קורין ג׳ גברי בפרשת כי תשא ויאמר ה׳ אל משה פסל לך עד בחלב אמו · והיא כתובה בשבת חול המועד והיכן אומר קדיש · וזאת הפרשה נקראת פסל · ואח״ך קורא רביעי בפרשת פינחס והקרבתם אשה לה׳ כשאר הימים ואח״ך אומר חצי קדיש · ואומרים מוסף וגומרים התפלה כמו שאר ימי חול המועד :
יום רביעי של חול המועד קורין בספר ראשון ג׳ גברי בפרשת בהעלותך והיכן אומר אחריה קדיש · במדברא ·

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר׃ וְיַעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־הַפָּסַח בְּמוֹעֲדוֹ׃ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם
תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמֹעֲדוֹ כְּכָל־חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ׃

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשֹׂת הַפָּסַח׃ ע"כ קורא ראשון וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינָי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם׃ ע"כ קורא השני פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה׃ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ לֹא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ כִּי ׀ קָרְבַּן יְהוָה לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח וּכְמִשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃

והרביעי קורא כאתמול ואומר החזן חצי קדיש ומשלימין תפלתן׃

לשבת חול המועד של פסח

אם חל שבת בחול המועד בליל שבת מתפללים כשאר לילי שבתות אלא שמזכירים אלהינו בעבודה ׳ ובשחרית של שבת מתפללים כשאר השבתות ואומרים אלהינו בעבודה ׳ והלל בדילוג ׳ ואומר החזן קדיש גמור ומוציאים ספר תורה ואומרים מזמור אחד של פסח איזה שירצה וקורין שבעה גברי בפרשת כי תשא וזו היא הקריאה ׳

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃ וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ וּבַמֶּה ׀ יִוָּדַע אֵפוֹא

כי

כי־מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני
ועמך מכל־העם אשר על־פני האדמה : ע"כ קורא ראשון פ
ויאמר יהוה אל־משה גם את־הדבר הזה אשר דברת אעשה
כי־מצאת חן בעיני ואדעך בשם : ויאמר הראני נא את־כבדך :
ויאמר אני אעביר כל־טובי על־פניך וקראתי בשם יהוה לפניך
וחנתי את־אשר אחן ורחמתי את־אשר ארחם : ויאמר לא תוכל
לראת את־פני כי לא־יראני האדם וחי : ויאמר יהוה הנה מקום
אתי ונצבת על־הצור : והיה בעבר כבדי ושמתיך בנקרת הצור
ושכתי כפי עליך עד־עברי : והסרתי את־כפי וראית את־אחרי
ופני לא יראו : ע"כ קורא השני פ ויאמר יהוה אל־
משה פסל־לך שני־לחת אבנים כראשנים וכתבתי על־הלחת
את־הדברים אשר היו על־הלחת הראשנים אשר שברת :
והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל־הר סיני ונצבת לי שם על־
ראש ההר : ואיש לא־יעלה עמך וגם־איש אל־ירא בכל־ההר
גם־הצאן והבקר אל־ירעו אל־מול ההר ההוא : ויפסל שני־
לחת אבנים כראשנים וישכם משה בבקר ויעל אל־הר סיני
כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים : וירד יהוה
בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה : ויעבר יהוה ׀ על־
פניו ויקרא יהוה ׀ יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב־חסד
ואמת : נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא
ינקה פקד ׀ עון אבות על־בנים ועל־בני בנים על־שלשים ועל־
רבעים : וימהר משה ויקד ארצה וישתחו : ויאמר אם־נא
מצאתי חן בעיניך אדני ילך־נא אדני בקרבנו כי עם־קשה־ערף
הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו : ויאמר הנה אנכי
כרת ברית נגד כל־עמך אעשה נפלאת אשר לא־נבראו בכל־
הארץ ובכל־הגוים וראה כל־העם אשר־אתה בקרבו את־מעשה
יהוה כי־נורא הוא אשר אני עשה עמך : ע"כ קורא הרביעי
שמר־לך את אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את־
האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי : השמר לך פן־
תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן־יהיה למוקש

בקרבך: כי את־מזבחתם תתצון ואת־מצבתם תשברון ואת־
אשריו תכרתון: כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו
אל קנא הוא: ע"כ קורא החמישי פן־תכרת ברית ליושב הארץ וזנו
אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו: ולקחת
מבנתיו לבניך וזנו בנתיו אחרי אלהיהן והזנו את־בניך אחרי
אלהיהן: אלהי מסכה לא תעשה־לך: את־חג המצות תשמר
שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי
בחדש האביב יצאת ממצרים: כל־פטר רחם לי וכל־מקנך
תזכר פטר שור ושה: ופטר חמור תפדה בשה ואם־לא תפדה
וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא־יראו פני ריקם: ששת ימים
תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: וחג שבעת
תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה: שלש
פעמים בשנה יראה כל־זכורך את־פני האדן יהוה אלהי ישראל:
כי־אוריש גוים מפניך והרחבתי את־גבלך ולא־יחמד איש את־
ארצך בעלתך לראות את־פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה:
לא־תשחט על־חמץ דם־זבחי ולא־ילין לבקר זבח חג הפסח:
ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא־תבשל גדי
בחלב אמו:

והאומר חצי קדיש וקורא המפטיר והקרבתם ואח"כ אומר חצי קדיש ומפטירין ביחזקאל ל"ז:

כה אמר אדני יהוה עוד זאת
אדרש לבית־ישראל
לעשות להם ארבה אתם כצאן
אדם: כצאן קדשים כצאן
ירושלם במועדיה כן תהיינה
הערים החרבות מלאות צאן
אדם וידעו כי־אני יהוה: היתה
עלי יד־יהוה ויוצאני ברוח יהוה
ויניחני בתוך הבקעה והיא
מלאה

אמיר דאתמר על יד יחזקאל נביאה:
כדנן אמר יי אלהים עוד דא
אשתאיל לכון במימרי לבית
ישראל למעבד להון אסגינון כאנשא
ואצלחינון כבעירא: כצאן כעמא
קדישא כעמא דמדכן ואתן לירושלם
בזמן מועדי פסחיא כן יהוין קירויא
ארעא דישראל דהואה חורבן מליין
אנשא עמא בית ישראל וידעון ארי
אנא יי: היתה שרת עלי רוח נבואה
מן קדם יי ואפקני ברוח נבואה
די שרת עלי מן קדם יי ואשריאני בנו בקעתא והיא
מליא

מלאה עצמות: והעבירני
עליהם סביב ׀ סביב והנה רבות
מאד על־פני הבקעה והנה
יבשות מאד: ויאמר אלי בן־
אדם התחיינה העצמות האלה
ואמר אדני יהוה אתה ידעת:
ויאמר אלי הנבא על־העצמות
האלה ואמרת אליהם העצמות
היבשות שמעו דבר יהוה: כה
אמר אדני יהוה לעצמות
האלה הנה אני מביא בכם
רוח וחייתם: ונתתי עליכם
גידים והעלתי עליכם בשר
וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם
רוח וחייתם וידעתם כי־אני יהוה:
ונבאתי כאשר צויתי ויהי־קול
כהנבאי והנה־רעש ותקרבו
עצמות עצם אל־עצמו: וראיתי
והנה־עליהם גידים ובשר עלה
ויקרם עליהם עור מלמעלה
ורוח אין בהם: ויאמר אלי
הנבא אל־הרוח הנבא בן־אדם
ואמרת אל־הרוח כה־אמר ׀
אדני יהוה מארבע רוחות באי
הרוח ופחי בהרוגים האלה
ויחיו: והנבאתי כאשר צוני
ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו
על־רגליהם חיל גדול מאד

מליא גרמי אנשא: והעבירני ואעברני
עליהון סחור סחור והא סגיאן
לחדא על אפי בקעתא והא יבשן
לחדא: ויאמר ואמר לי בר אדם
היחון גרמיא האלין ואמרית יי אלהים
את גלי קדמך: ויאמר ואמר לי
איתנבי על גרמיא האלין ותימר
להון גרמיא יבישיא קבילו פתגמא
דיי: כה כדנן אמר יי אלהים לגרמיא
האלין הא אנא מעיל בכון רוחא
ותיחון: ונתתי ואתן עליכון גידין
ואסיק עליכון בשרא ואקרום עליכון
משכא ואתן בכון רוחא ותיחון
ותדעון ארי אנא יי: ונבאתי ואתנביתי
כמה דאתפקדית והוה קל
באתנבאותי והא זיעא וקריבו גרמיא
גרמא לות גרמיה: וראיתי וחזית והא
עליהון גידין ובשרא סליק וקרם
עליהון משכא מלעילא ורוחא לית
בהון: ויאמר ואמר לי אתנבי על
רוחא אתנבי בר אדם ותימר לרוחא
כדנן אמר יי אלהים מארבע רוחיא
אתיא רוחא ועולי בקטיליא האלין
ויחון: והנבאתי ואיתנביתי כמא די
פקדני ועלת בהון רוחא וחיו וקמו
על רגליהון משירין סגיאן לחדא
לחדא: ויאמר ואמר לי בר אדם
גרמיא האלין כל בית ישראל אינון
הא אינון אמרין יבישו גרמנא פסק
סברנא אבדנא
לנא

מאד: ויאמר אלי בן־אדם העצמות האלה כל־בית ישראל
המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו
לנו

לָנוּ׃ לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה הִנֵּה אֲנִי
פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי
אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל׃ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהֹוָה
בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם
וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי׃ וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם
וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אַדְמַתְכֶם
וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה דִּבַּרְתִּי
וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהֹוָה׃ וַיְהִי דְבַר־
יְהֹוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ וְאַתָּה בֶן־
אָדָם קַח־לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתֹב
עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲבֵרָיו וּלְקַח עֵץ אֶחָד וּכְתוֹב
עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָיו׃ וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ
לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ׃

לְנָא׃ לכן בְּכֵן אִתְנַבֵּי וְתֵימַר לְהוֹן
כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלֹהִים הָא אֲנָא פָּתַח
יַת קִבְרֵיכוֹן וְאַסֵּק יַתְכוֹן מִקִּבְרֵיכוֹן
עַמִּי וְאָעֵיל יַתְכוֹן לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃
וידעתם וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ כַּד אֶפְתַּח
יַת קִבְרֵיכוֹן וְכַד אַסֵּיק יַתְכוֹן מִגּוֹ
קִבְרֵיכוֹן עַמִּי׃ ונתתי וְאֶתֵּן רוּחִי בְּכוֹן
וְתֵיחוּן וְאַשְׁרֵי יַתְכוֹן עַל אַרְעֲכוֹן
וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ גְזָרִית בְּמֵימְרִי
וְאַקֵּיִים אֲמַר יְיָ׃ ויהי וַהֲוָה פִּתְגָם
נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִמִּי לְמֵימַר׃
ואתה וְאַתְּ בַּר אָדָם סַב לָךְ לוּחָא
חֲדָא וּכְתוֹב עֲלוֹהִי לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה
וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהוֹן וְסַב לוּחָא
חֲדָא וּכְתוֹב עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְיוֹסֵף דִּי
הוּא שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
אֲחֵיהוֹן׃ וקרב וְתַקְרִיב יַתְהוֹן חַד
לְוַת חַד לָךְ לְלוּחָא חַד וִיהוֹן לְחוֹד
בִּידָךְ׃

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

ואומר הברכות כמו ביום ראשון של פסח · ואומר מי שברך ואשרי ומחזירים ס"ת למקומו ואומר החזן חצי קדיש ואומרים מוסף וגומרים תפלתן כסדר השבתות׃

בליל שביעי מתפללין ערבית כמו בליל ראשון · ובקידוש לילי ימים אחרונים אין אומרים שהחיינו׃

למחר באין לב"הכנ ואומרים הזמירות בנועם ורשות לנשמת בקר אעיר והוא כתוב למעלה או למטה בפסי ואומר נשמת ורשות לקדיש וקדיש עד לעילא ואח"כ אומרים ·

יוצר ליום שביעי של פסח

אַתָּה הֵאַרְתָּ יוֹמָם וָלַיְלָה לִפְנֵי מַחֲנַי · אַחֲרַי רָדְפוּ מַרְכְּבוֹת
מְעַנַּי · אִבְּדַת גּוּפָם עַל שְׂפַת יָם רָאוּ עֵינַי · אֱמוּנִים שֶׁהֵדְרוּ
בַּיּוֹם הַהוּא וַיּוֹשַׁע יְיָ׃ בְּרִית בְּתָרִים הִזְהִיר דָּן וְגוֹאֵל · בִּנְטוּתוֹ

זרועו

זְרוֹעוֹ וּגְאֻלַּת יַד כָּאֵל · בְּכֵן עַם יְרֵאָיו לְהַאֲמִין בּוֹ כִּי הוּא אֵל · בְּלוּעִים קָאָה יַם סוּף וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל : גְּאוּלִים יָצְאוּ מִכּוּר לְחֵירוּת חֲפוּשִׁי · גָּשׁוּ לְיַם סוּף וְלַמָּוֶת אֲנוּשִׁי · גֵּאִים אָבְדוּ וְרָדְפוּ בְּגַלֵּי יָם חֲלוּשִׁי · גָּאֹה גָּאָה שִׁיר יְשׁוּעָה אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה : דָּפַק פִּתְחֵי יְשֵׁנָה בְּנֶפֶשׁ בְּזוּיָה · דְּרוֹר נַחַת מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת עֲטוּיָה · דּוֹדָהּ הוֹצִיאָהּ בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה · דּוֹבְבוּ יוֹנְקִים זֶה אֵלִי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ : הָלְכוּ בְּתוֹךְ יָם וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה · הוֹלְכִים בַּתְּהוֹמוֹת כְּבַבִּקְעָה אֲדָם וּבְהֵמָה · הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם זַעַם בְּאַף וְחֵמָה · הַדּוֹרִים שִׁבְּחוּ לִשְׁמוֹ וְנָאֲמוּ יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה : וַיְחַזֵּק לִבּוֹ לִרְדּוֹף עִם כָּל צְבָא קְהָלוֹ · וְשֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר לָקַח לוֹ · וַיּוֹרֵם חִצֵּי אֵשׁ וְהָמַם וְהִבְהִילוֹ · וְטֻבְּעוּ בְיָם סוּף מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ : זָמְמוּ פֶּן יִרְבֶּה יוֹעֲצֵי תוֹלָלֵימוֹ · זָעוּ בְּפֶרֶךְ וְהִכְבִּידוּ עֲלֵיהֶם עֻלָּמוֹ · זְדוֹן מַחְשְׁבוֹתָם נֶהֱפַּךְ עָלֵימוֹ · זוֹרְקֵי יִלּוֹד בְּמַיִם תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ : חָתָם עַל הָרֵי בָתֶר נִקְמַת דִּנַּי · חִבֵּל נוֹגְשַׂי וְדָן דִּינַי · חָלְקוּ בְּגַלֵּי יַם כְּגֵרֵי מְדָיְנַי · חִזַּקְתַּנִי בְּכֹחַ נֶאְדָּרִי יְמִינְךָ יְיָ : טָמְנוּ בְּנֶגֶף בְּכוֹרֵי שׂוֹטְנֶיךָ · טוֹרְדוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹת רוֹדְפֵי הֲמוֹנֶיךָ · טָבְעוּ בְּלִבּוֹתֵי תְּהוֹם צוֹרְרֵי אֱמוּנֶיךָ · טוֹאֲטָאוּ קָמֶיךָ בַּחֲרוֹן וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ : יָרִיתָ אֵשׁ וְעָנָן חִצֵּי רְשָׁפֶיךָ · יָרְדוּ עַל מַחֲנוֹת צְבָא מְחָרְפֶיךָ · יַעַן כִּי רָדְפוּ אַחַר עַם מְצַפֶּיךָ · הִקְפֵּאתָ תְּהוֹם כְּקֶרַח וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ : כִּנֵּס כָּל עַמּוֹ יָהִיר חֲסַר לֵב · כַּעְסוּ הֵעִיר לִרְדּוֹף כְּדוֹב אוֹרֵב · כְּחָפַר בּוֹר וְלִנְפֹּל בּוֹ חוֹיֵב · כַּלָּה לְהוֹרִישׁ שׁוֹר וָשֶׂה אָמַר אוֹיֵב : לִשְׁפֹּט זֵדִים בְּמֵי מַבּוּל יָסַפְתָּ · לְאַדִּירֵי מַיִם כַּדָּגִים לְרֶשֶׁת אָסַפְתָּ · לְלוֹחֲצֵי עַמְּךָ מַכּוֹת עַל מַכּוֹת הוֹסַפְתָּ · לְכַסּוֹתָם בְּמֵי יָם בְּרוּחֲךָ נָשַׁפְתָּ : מוֹשָׁעֵי יַם סוּף בְּשִׁירָה קִדְּמוּךָ · מְסַפְּרִים מַעֲשֶׂיךָ יַחַד הִנְעִימוּךָ · מְנַשְּׂאִים כְּבוֹדְךָ בְּהַלֵּל רוֹמְמוּךָ · מְשַׁבְּחִים לְשִׁמְךָ נָאֲמוּ יְיָ מִי כָמֹכָה : נֶאֱנָחוּ מֵעַבְדוּת וְאֹזֶן הִטִּיתָ · נְקָמָה לָבַשְׁתָּ וְקִנְאָה עָטִיתָ · נוֹגְשֵׂימוֹ נִעַרְתָּ וְכֻלָּם טֵאטֵאתָ · נִבְלָתָם לִבְלוֹעַ גֵּיא יְמִינְךָ נָטִיתָ : סוֹבְלֵי עוֹל כָּבֵד לַחֲצָם רָאִיתָ · סְכוּרֵי כּוּר בַּרְזֶל לוֹחֲצֵיהֶם דָּחִיתָ · סוֹטְנֵימוֹ נִעַרְתָּ וְלִתְהוֹם רָמִיתָ · סְמוּכִים עַל שֵׁם קָדְשְׁךָ בְּחַסְדְּךָ נָחִיתָ : עוֹרֵר סְעָרָה בְּשַׁאֲגַת רְעָמִים · עוֹכֵר זֵדִים

בְּמִשְׁבְּרֵי יַמִּים · עָרַץ גֵּאִים וְהִשְׁפִּיל רָמִים · עֲלִילוֹת נִסֵּי נוֹרְאוֹתָיו שָׁמְעוּ עַמִּים : פְּדוּיִם לְחֵרוּת לְגוֹאֲלָם הִלְּלוּ · פְּרוּזֵי כְּנַעַן רָגְזוּ וְחָלוּ · פַּאֲתֵי מוֹאָב כְּרַעַר חַלְחָלוּ · פַּחֲתֵי אַלּוּפֵי אֱדוֹם אָז נִבְהֲלוּ : צִיר חִנֵּן לְהָנִיא חוֹבְרֵי פְּסִילֵיהֶם · צוֹוַחַת פִּימוֹ לִדּוֹם כְּאַבְנֵי אֱלִילֵיהֶם · צֹאנְךָ לְהַעֲבִיר עֲצַת גְּבוּלֵיהֶם · צוֹקַת פַּחַד וְאֵימָתָה תִּפֹּל עֲלֵיהֶם : קְהִלּוֹת אִישׁ תָּם בִּרְכוֹת אָב תַּשְׂבִּיעֵמוֹ · קָמֵיהֶם תַּפִּיל וּמִיָּדָם תּוֹשִׁיעֵמוֹ · קַבֵּץ פְּזוּרִים וּבִרְצוֹנְךָ תִּרְעֵמוֹ · קִרְיַת הַר נַחֲלָתְךָ תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ : רַהַב יָדַיִם גָּעַר וְהִרְעִיד · רָפוּת יָדַיִם לְהַעֲבִיר בָּהּ וְיָעַד · רָז הַמְּלוּכָה יְשׁוּרוּן הֵעִיד · רֶנֶן וְשִׁירָה נָאֲמוּ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : שָׁאַג אֵל כְּאַרְיֵה וְחָשַׂף זְרוֹעוֹ · שִׁפְעַת יָם סוּף חָרֵב וְהִבְקִיעוֹ · שִׁדְּפוּ בְּרוּחַ קָדִים וְהִפְרִיעוֹ · שָׁב וַיַּכֵּם רִכְבּוֹ וְחֵילוֹ כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה : תּוֹקֶף בֵּית יַעֲקֹב אַדֶּרֶת עֻטָּיִם · תִּפְאֶרֶת רֹאשָׁם עֲטֶרֶת עֲדָיִם · תּוּפִּפוּת בִּמְחוֹלוֹת כְּיָצְאוּ מִן הַיָּם · תְּעוֹרַרְת שִׁירָה נָאֲמוּ וַתִּקַּח מִרְיָם :

רה״ה זה חדש לכמה״ר עזריה מאדומים ·

וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיְיָ כִּי גָאֹה גָּאָה · סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם :
אָסַר רִכְבּוֹ בְּשָׁלִישֵׁי חֵילוֹ · גְּמוּלוֹ לְהָשִׁיב לוֹ דַּיָּן הִבְהִילוֹ :
סוס הֵעִיר חֵמָה וְנָאַם אֶרְדּוֹף · וְזוֹעֲמֵי גַלֵּי יָם חָשַׁב לַהֲדוֹף : סוס
טְבִיעַת מְצוּלָה יָרְדוּ שָׁלִישָׁיו · כְּעוֹפֶרֶת צָלְלוּ לְגְיוֹנֵי פָרָשָׁיו : סוס
מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה נֻעֲרוּ בְּתוֹךְ יָם · סָתְמוּ תְּהֹמֹת עֲלֵיהֶם מֵי יָם : סוס
פְּרִיצַת גְּזָרִים צָגוּ כְּחוֹמוֹת · קָפְאוּ בְּלֵב יָם רִבּוֹנֵי תְּהֹמוֹת : סוס
שְׁלֵמִים עָבְרוּ שִׁפְעַת בְּקִיעָה · תְּהֹמֹת דָּרְכוּ תְּמוּר גֵּיא רְקוּעָה : סוס

והאומר החזן יעידון והוא כתוב למעלה בסדר יום ראשון :

רשות אחרת לברכו לנועם יעידון כל

אֲרוֹמִמְךָ אֱלֹהִים הַמְּרוֹמָם · מְחוֹלָל כֹּל בְּנֹגַהּ אוֹר יְקָרֶךָ :
בְּנֵי אֵלִים שְׁחָקִים וַאֲדָמָה · וּצְבָאוֹתָם מְלֵאִים זִיו הֲדָרֶךָ :
בְּךָ נִצְחָם וְלִכְבוֹדְךָ בְּרָאתָם · הֲלֹא כֻּלָּם יְעִידוּן עַל פְּאֵרֶךָ :
וְיִשְׂרָאֵל בְּלֶקַח טוֹב קְרָאתָם · לְדָבְקָה בְּךָ וְהִתְעַנֵּג בְּאוֹרֶךָ :
בְּצִיּוֹן יַעֲלוּ עוֹד לְךָ זְבָחִים · וְאַךְ כַּיּוֹם תְּמוּרָתָם זְמִירֶךָ :
שְׂאוּ אֵיפוֹא לְבַבְכֶם לוֹ עֲבָדָיו · וּבָרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ :

ומסדרין

ומסדרין תפלתן כמו ביום ראשון אלא שאומרים הלל בדילוג ׃ ומוציאין ס״ת ואומרים זה המזמור סימן י״ח ׃

לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְיָ לְדָוִד אֲשֶׁר דִּבֶּר לַייָ אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יְיָ אוֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׁאוּל ׃ וַיֹּאמַר אֶרְחָמְךָ יְיָ חִזְקִי ׃ יְיָ סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי אֵלִי צוּרִי אֶחֱסֶה בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי ׃ מְהֻלָּל אֶקְרָא יְיָ וּמִן אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ ׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתוּנִי ׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סְבָבוּנִי קִדְּמוּנִי מוֹקְשֵׁי מָוֶת ׃ בַּצַּר לִי אֶקְרָא יְיָ וְאֶל אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו תָּבוֹא בְאָזְנָיו ׃ וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי חָרָה לוֹ ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו ׃ וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרֶא עַל כַּנְפֵי רוּחַ ׃ יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים ׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ ׃ וַיַּרְעֵם בַּשָּׁמַיִם יְיָ וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ ׃ וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם ׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ יְיָ מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ ׃ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים ׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז וּמִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי ׃ יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְיָ לְמִשְׁעָן לִי ׃ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי ׃ יִגְמְלֵנִי יְיָ כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי ׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְיָ וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי ׃ כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר מֶנִּי ׃ וָאֱהִי תָמִים עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר מֵעֲוֹנִי ׃ וַיָּשֶׁב יְיָ לִי כְצִדְקִי כְּבֹר יָדַי לְנֶגֶד עֵינָיו ׃ עִם חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם גְּבַר תָּמִים תִּתַּמָּם ׃ עִם נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל ׃ כִּי אַתָּה עַם עָנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינַיִם רָמוֹת תַּשְׁפִּיל ׃ כִּי אַתָּה תָּאִיר נֵרִי יְיָ אֱלֹהַי יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי ׃ כִּי בְךָ אָרֻץ גְּדוּד וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג שׁוּר ׃ הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ ׃ כִּי מִי אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי יְיָ וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ ׃ הָאֵל הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל וַיִּתֵּן תָּמִים דַּרְכִּי ׃ מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי ׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחֲתָה קֶשֶׁת נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי ׃ וַתִּתֶּן לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וִימִינְךָ תִסְעָדֵנִי וְעַנְוַתְךָ תַרְבֵּנִי ׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַחְתָּי וְלֹא מָעֲדוּ

קַרְסֻלָּי: אֶרְדְּפָה אוֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד כַּלּוֹתָם: וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם
וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי: וַתַּאְזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ
קָמַי תַּחְתֵּנִי: וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם: יִשְׁעוּ
וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל יְיָ וְלֹא עָנָם: וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר אָרֶץ כְּטִיט
חוּצוֹת אֲדִקֵּם אֶרְקָעֵם: וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא
יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי: בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי: בְּנֵי
נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם: חַי יְיָ וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי
צוּר יִשְׁעִי: הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי: וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי
וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי: עַל כֵּן אוֹדְךָ יְיָ בַּגּוֹיִם
וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר: מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ
לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם:

וקורין בפרשת בשלח חמשה גברי ואם הוא שבת קורין שבעה וזו היא הקריאה · שלח ·

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
כִּי קָרוֹב הוּא כִּי ׀ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם
מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה: וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר
יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־
עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד
יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם: וַיִּסְעוּ
מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר: וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם
בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת
יוֹמָם וָלָיְלָה: לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי
הָעָם: ע"כ קורא הראשון פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ
לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ
עַל־הַיָּם: וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם
הַמִּדְבָּר: וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה
וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן: וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ
מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ
מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר אֶת־
רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב

מצרים

מצרים ושלשם על־כלו: ויחזק יהוה את־לב פרעה מלך מצרים
וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה: ע״כ קורא
השני וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אותם חנים על־הים כל־סוס
רכב פרעה ופרשיו וחילו על־פי החירת לפני בעל צפן: ופרעה
הקריב וישאו בני־ישראל את־עיניהם והנה מצרים ׀ נסע אחריהם
וייראו מאד ויצעקו בני־ישראל אל־יהוה: ויאמרו אל־משה
המבלי אין־קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה־זאת
עשית לנו להוציאנו ממצרים: הלא־זה הדבר אשר דברנו
אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את־מצרים כי טוב
לנו עבד את־מצרים ממתנו במדבר: ויאמר משה אל־העם
אל־תיראו התיצבו וראו את־ישועת יהוה אשר־יעשה לכם היום
כי אשר ראיתם את־מצרים היום לא תסיפו לראתם עוד עד־
עולם: יהוה ילחם לכם ואתם תחרשון: ע״כ קורא השלישי פ
ויאמר יהוה אל־משה מה־תצעק אלי דבר אל־בני־ישראל ויסעו:
ואתה הרם את־מטך ונטה את־ידך על־הים ובקעהו ויבאו בני־
ישראל בתוך הים ביבשה: ואני הנני מחזק את־לב מצרים
ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל־חילו ברכבו ובפרשיו:
וידעו מצרים כי־אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו: ויסע
מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע
עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם: ויבא בין ׀ מחנה מצרים
ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את־הלילה ולא־
קרב זה אל־זה כל־הלילה: ויט משה את־ידו על־הים ויולך
יהוה ׀ את־הים ברוח קדים עזה כל־הלילה וישם את־הים
לחרבה ויבקעו המים: ויבאו בני־ישראל בתוך הים ביבשה
והמים להם חומה מימינם ומשמאלם: וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל־תוך הים: ויהי
באשמרת הבקר וישקף יהוה אל־מחנה מצרים בעמוד אש וענן
ויהם את מחנה מצרים: ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו בכבדת
ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם במצרים:
ע״כ קורא הרביעי פ ויאמר יהוה אל־משה נטה את־ידך על־
הים

הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־
יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ
וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם׃ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב
וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר
בָּהֶם עַד־אֶחָד׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם
לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־
יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת
הַיָּם׃ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם
וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ פ

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל   אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה
וַיֹּאמְרוּ   לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה   כִּי־גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה   בַיָּם׃ עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ
וַיְהִי־   לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ   אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃ יְהוָה   אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ׃
מַרְכְּבֹת   פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם   וּמִבְחַר
שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף   תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ
בִמְצוֹלֹת   כְּמוֹ־אָבֶן׃ יְמִינְךָ יְהוָה   נֶאְדָּרִי
בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ   אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
תַּהֲרֹס   קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ   כַּקַּשׁ׃
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ   מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים
קָפְאוּ   תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר   אוֹיֵב
אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל   תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק
חַרְבִּי   תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ   בְרוּחֲךָ
כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת   בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי־
כָמֹכָה   בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה   נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת   עֹשֵׂה פֶלֶא׃ נָטִיתָ
יְמִינְךָ   תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ   בְחַסְדְּךָ
עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ   אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ
עַמִּים   יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃   אָז
נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי   מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ

כל

כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ
יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ
יְהוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃ יְהוָה ׀
יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב
יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃
פ וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ
וַתֵּצֶאןָ כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת׃ וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם
שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ ס וַיַּסַּע
מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־
יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃ וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת
מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ הָעָם
עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ
וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם
נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר
בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃

ואחר כך מוציאין ס"ת אחר ואומרים אלהים השיבנו והמפטיר קורא כמו ביום ראשון של חול המועד ואומר חצי קדיש · ואח"ך מפטירין בשמואל ב' כ"ב ואומר הברכות ·

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי
הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל
יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף
שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר יְהוָה
סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃
אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־
בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי
ומנוסי

· אַמִּיר דְּאִתְּמַר עַל יְדֵי שְׁמוּאֵל נְבִיאָה׃
וְשַׁבַּח דָּוִד בִּנְבוּאָה קֳדָם יְיָ יָת
פִּתְגָּמֵי תּוּשְׁבַּחְתָּא הָדָא עַל
כָּל יוֹמַיָּא דִּי שֵׁזִיב יְיָ יָת יִשְׂרָאֵל מִיַּד
כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וְאַף לְדָוִד שֵׁזְבֵיהּ
מֵחַרְבָּא דְשָׁאוּל׃ ויאמר וַאֲמַר יְיָ
תּוּקְפִּי וְרוּחְצָנִי וּמְשֵׁזֵב יָתִי׃ אלהי
אֱלָהָא דְאִתְרְעֵי בִּי קָרְבַנִי לְדַחַלְתֵּיהּ
תּוּקְפִּי דְּמִן קֳדָמוֹהִי מִתְיְהֵב לִי תְּקוֹף
וּפוּרְקָן לְאִתְגַּבָּרָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבִי רוּחְצָנִי דְעַל מֵימְרֵיהּ אֲנָא רָחִיץ בְּעִדָּן
עָקָא מְגַן עָלַי מִבַּעֲלֵי דְבָבִי וַאֲמַר לְאָרָמָא קַרְנִי בְּפוּרְקָנֵיהּ סוֹמְכָנִי דַּהֲוָה

ממריה

וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס
תֹּשִׁעֵנִי׃ מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהֹוָה
וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי
אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת נַחֲלֵי
בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי
שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־מָוֶת׃
בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהֹוָה
וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ
קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃
וַיִּתְגָּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת
הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ
כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ
וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים
בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד
וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃
וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא
עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת
חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת־
מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃
מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ׃
יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם יְהֹוָה
וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִצִּים
וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיָּהֹם׃
וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מֹסְדוֹת
תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהֹוָה
מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃ יִשְׁלַח
מִמָּרוֹם

מֵימְרֵיהּ סָמַךְ לִי כַּד הֲוֵיתִי עָרִיק מִן
קֳדָם רוֹדְפַי פּוּרְקָנִי מִבַּעֲלֵי דְבָבִי
וְאַף מִיַּד כָּל חֲטוֹפִין שֵׁיזִיב יָתִי׃
מהלל אֲמַר דָּוִד בְּתוּשְׁבְּחָא אֲנָא
מְצַלֵּי קֳדָם יְיָ דִּבְכָל עִדָּן מִבַּעֲלֵי
דְבָבַי פָּרִיק יָתִי׃ כי אֲרֵי אַקִּפְתַנִי
עָקָא כְּאִתְּתָא דְּיָתְבָא עַל מַתְבְּרָא
וְחֵיל לֵית לָהּ לְמֵילַד וְהִיא מְסַכְּנָא
לִמְמַת סִיעַת חַיָּבִין בְּעֲתַת יָתִי׃
חבלי מַשְׁרְיַת רַשִׁיעִין אַקִּיפוּנִי קָדָמוּנִי
דִּמְזָוְּנִין כִּמְנֵי קְטוֹל׃ בצר אֲמַר דָּוִד
כַּד עָקָא לִי אֲנָא מְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וְקֳדָם
אֱלָהִי אֲנָא מִתְחַנַּן וּמְקַבֵּל מֵהֵיכָלֵיהּ
צְלוֹתִי וּבָעוּתִי קֳדָמוֹהִי מִתְעַבְדָא׃
ותגעש וְאִיתְרְגִיפַת וְאִיתְרְגִשַׁת אַרְעָא
שַׁכְלוּלֵי שְׁמַיָּא זָעוּ וְאִתְרְכִינוּ אֲרֵי
תְּקוֹף רוּגְזֵיהּ׃ עלה סְלִיק זְרוֹנֵיהּ
דְּפַרְעֹה רַשִׁיעָא כִּתְנָנָא קֳדָמוֹהִי כְּבֵן
שְׁלַח רוּגְזֵיהּ כְּאֶשָּׁא בְּעָרָא דְּמִן
קֳדָמוֹהִי מְשֵׁיצָאָה מְזוֹפִיתֵיהּ
כְּגוּמְרִין דְּנוּר דְּלָקָא מִמֵּימְרֵיהּ׃ ויט
וְאַרְכֵּין שְׁמַיָּא וְאִתְגְּלֵי יְקָרֵיהּ וַעֲנָן
אֲמִיטְתָא כְּבֵישׁ קֳדָמוֹהִי׃ וירכב
וְאִתְגְּלֵי בִּגְבוּרְתֵיהּ עַל כְּרוּבִין
קַלִּילִין וְדַבַּר בִּתְקוֹף עַל כַּנְפֵי רוּחָא׃
וישת וְאַשְׁרֵי שְׁכִנְתֵיהּ בַּעֲרָפְלָא וַעֲנַן
יְקַר סְחוֹר סְחוֹר לֵיהּ מָחִית מַיִין
תַּקִּיפִין מְרִיכְפַּת עֲנָנִין קַלִּילִין בְּרוּם
עָלְמָא׃ מנגה מִזִּיו יְקָרֵיהּ מִבְהִיקִין
שְׁמֵי שְׁמַיָּא מְזוֹפִיתֵיהּ כְּגוּמְרִין דְּנוּר
דְּלָקָא מִמֵּימְרֵיהּ׃ ירעם אַכְלֵיהּ מִן שְׁמַיָּא יְיָ וְעִילָּאָה אָרִים מֵימְרֵיהּ׃ וישלח
וּשְׁלַח מַחָתֵיהּ בְּגִירִין וּבַדְּרִינוּן בַּרְקִין וְשַׁגְשִׁינוּן׃ ויראו וְאִתְחֲזִיאוּ עוֹמְקֵי יַמָּא
אִתְגַּלִּיאוּ שַׁכְלוּלֵי תֵבֵל בְּמְזוֹפִיתָא מִן קֳדָם יְיָ מִמֵּימַר תְּקוֹף רוּגְזֵיהּ׃

מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי
מִמַּיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז
מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה
מִשְׁעָן לִי׃ וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב
אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי
יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי
יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה
וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃
כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו
לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה׃ וָאֶהְיֶה
תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי׃
וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי
כְּבֹרִי לְנֶגֶד עֵינָיו׃ עִם־חָסִיד
תִּתְחַסָּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים
תִּתַּמָּם׃ עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־
עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל׃ וְאֶת־עַם
עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים
תַּשְׁפִּיל׃ כִּי־אַתָּה נֵירִי
יְהוָה וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃ כִּי
בְכָה אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי
אֲדַלֶּג־שׁוּר׃ הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ
אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן
הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃ כִּי מִי־
אֵל

ישלח שלח נביוהי מלך תקיף דיתיב בתקוף רומא דברני שיזבני מעממין סגיאין: יצילני שיזבני מסנאי ארי תקפני מבעלי דבבי ארי אתגברו עלי: יקדמוני יקדמוני ביום טלטולי והוה מימרא דיי סמך לי: ויצא ואפיק לרוחא יתי שיזבני ארי אתרעי בי: יגמלני אמר דוד ישלמינני יי כזכותי כברירות ידי יתיב לי: כי ארי נטרית אורחן דתקנן קדם יי ולא הליכית ברשע קדם אלהי: כי ארי כל דינוהי גלן לקיבלי למעבדהון וקימוהי לא עדית מנהון: ואהיה והוית שלים בדחלתיה והוית נטר נפשין מחובין: וישב ואתיב יי לי כזכותי כברירותי קדם מימריה: עם עם אברהם דאשתכח חסיד קדמך כבן אסגיתא למעבד חסדא עם זרעיה יצחק דהוה שליס בדחלתך כבן אשלמתא מימר רעותך למעבד עמיה: עם עם יעקב דהליך בברירותא קדמך בחרת בנוהי מכל עממיא ואפרישתא זרעיה מכל פסולה פרעה ומצראי דחשיבו מחשבן על עמך כלבלתינון במחשבתהון: ואת וית עמא בית ישראל דמתקרן בעלמא הדין עם חשוך את עתיד למפרק ובמימרך תקיפא דמתגברין עליהון תמאיך: כי ארי את הוא מריה נהוריה דישראל יי ויי יפקינני מחשוכא לנהורא ויחזינני בעלמא דעתיד למיתי לצדיקיא: כי ארי במימרך אסגי משרין ובמימר אלהי איכבש כל כרכין תקיפין: האל אלהא דכיונה אורחיה אוריתא דיי בחירא היא תקיף הוא לכל די מתרחצין עלוהי: כי בכן על

אל מבלעדי יהוה ומי
צור מבלעדי אלהינו : האל
מעוזי חיל ויתר תמים
דרכי : משוה רגלי כאילות ועל־
במתי יעמידני : מלמד
ידי למלחמה ונחת קשת־
נחושה זרעתי : ותתן־
לי מגן ישעך וענתך תרבני :
תרחיב צעדי תחתני
ולא מעדו קרסלי : ארדפה
איבי ואשמידם ולא־
אשוב עד־כלתם : ואכלם
ואמחצם ולא יקומון
ויפלו תחת רגלי : ותזרני חיל
למלחמה תכריע קמי
תחתני : ואיבי תתה לי ערף
משנאי ואצמיתם :
ישעו ואין משיע אל־יהוה ולא
ענם : ואשחקם כעפר־
ארץ כטיט־חוצות אדקם
ארקעם : ותפלטני
מריבי עמי תשמרני לראש גוים
עם לא־ידעתי יעבדני :
בני נכר יתכחשו־לי לשמוע
אזן ישמעו לי : בני
נכר יבלו ויחגרו ממסגרותם :
חי־יהוה וברוך צורי
וירם

גיסא ופורקנא די תעביד למשיחך ולשארא דעמך דאשתארון יודון כל עממיא אומיא ולשניא ויימרון לית אלהא אלא יי ארי לית בר מינך ועמך יימרון לית דתקיף אלא אלהנא : האל אלהא דסעיד לי בחילא ומתקן שלים אורחי : משוה משוה רגלי קלילין כאילתא ועל בירת תקפי יקימינני : מלמד מליף ידי למעבד קרבא ומתקף בקשת נחשא דרעי : ותתן ויהבת לי תקוף ובפורקנך ובמימרך אסגיתני : תרחיב אסגיתא פסיעתי תחותי ולא אזדעזעא רכובתי : ארדפה רדפית סנאי ושיציתינון ולא תבית עד דגמרתינון : ואכלם ושיציתינון ונמרתינון ולא יכילו למיקם ונפלו קטילין תחות פרסת רגלי : ותזרני וסעדתני בחילא למעבד קרבא תברתא עממיא דקיימין לאבאשא לי תחותי : ואיבי וסנאי תברתא קדמי מחזרי קדל בעלי דבבי ושיציתינון : ישעו כען סעיד ולית להון פריק מצלן קדם יי ולא מקבל צלותהון : ואשחקם ודוששתינון כעפרא דארעא כיסין שקין בעטית בהון רפסתינון : ותפלטני ותשיזבינני מפלגות עמא תמנינני רישא לעממיא עמא דלא ידעית יפלחונני : בני בני עממיא יתכדבון לי למשמע אודן ישתמעון לי : בני בני עממיא יסופון ויזהון ויזועון מבירניתהון : חי בכן על גיסא ופורקנא דעבדתא לעמך בית ישראל אודיאו ואמרו קיים הוא יי ובריך תקיפא דמן קדמוהי מתיהיב לנא

תקוף

וְרָם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי: הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי: וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי: עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר: מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם:

תְּקוֹף וּפוּרְקָן וּמְרוֹמָם אֱלָהָא תְּקוֹף פּוּרְקָנָנָא: האל אֱלָהָא דַּעֲבַד פּוּרְעָנוּתָא לִי וּתְבַר עַמְמַיָּא דְּקַיְימִין לְאַבְאָשָׁא לִי תְּחוֹתַי: ומוציאי וּפָרְקִי מִסַּנְאַי וְעַל דְּקַיְימִין לְאַבְאָשָׁא לִי תְּגַבְּרִינָנִי מִגּוֹג וּמִמַּשְׁרְיָת עַמְמִין חֲטוֹפֵי דְּאָרְתוּ לַאֲנָסָא קְרָבָא עִמִּי תְּשֵׁיזְבִינָנִי: על עַל כֵּן אוֹדֵי קֳדָמָךְ יְיָ בְּעַמְמַיָּא וּלִשְׁמָךְ אֵימַר תּוּשְׁבְּחָן: מגדול מַסְגֵּי לְמֶעְבַּד פּוּרְקָן עִם מַלְכֵּיהּ וְעָבֵד טִיבוּ לִמְשִׁיחֵיהּ לְדָוִד וּלְזַרְעֵיהּ עַד עָלְמָא:

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

ואומר הברכות ואח"ך יזכור ואשרי ומחזירים ס"ת למקומו · ואומרים מוסף כמו ביום טוב ראשון וכשמגיע לעושה שלום קודם קדיש גמור אומרים ·

עושה שלום ליום שביעי של פסח

זה כבר היה לעולמים במחזור קדמון של לועזים:

יְיָ יִשְׁפּוֹת לָנוּ שָׁלוֹם · יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אֵתָיו אֱמוּנִים גְּזָעֵי שְׁלֹשָׁה · בְּאֶרֶשׁ רְנָנָה וְשִׁירָה חֲדָשָׁה · גַּדְּלוּ לָאֵל נַעֲרָץ בִּקְדוּשָּׁה · אֵל גִּבּוֹר אֲבִי עַד שַׂר שָׁלוֹם: יי ישפות דּוֹבֵר צְדָקָה אֵל לְמוֹשָׁעוֹת · הֵחִישׁ וְקָרֵב לְקוֹרְאָיו יְשׁוּעוֹת · וּבְאֶרֶץ נוֹף פָּרַע פְּרָעוֹת · וְלַיּוֹצֵא וְלַבָּא אֵין שָׁלוֹם: יי ישפות זָכַר יְדִידָיו בְּקָרְאָם אֵלָיו · חֲנִיטֵי אֵיתָן מְקַיֵּם מִלָּיו · טְלָאָיו בָּחַר לְחַלֵּשׁ גּוֹרָלָיו · כָּאָמוּר כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם: יי ישפות יַקִּיר יְדִידוֹ נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו · כִּלֵּל בְּהוֹדוֹ וְסַרְסְרוֹ לְמַפְלִיחָיו · לֵאמֹר שַׁלְּחוּ וְהָקֵל מָרְחָיו · כִּי יְיָ דִּבֶּר שָׁלוֹם: יי ישפות מִלּוּל הִכְבִּיד וּפֶרֶךְ הִקְשָׁה · נוֹסַף מֶרְיוֹ כִּי נָה קָשָׁה · סִדֵּר קָשׁוֹת בְּהֶגְיוֹן אֲרִישָׁה · וְלֹא יָדַע דֶּרֶךְ הַשָּׁלוֹם: ישפות עֹשֶׁר הוּכָּה בִּלְתִּי חֲנִינָה · פּוֹקֵר נִפְרַע בְּרוֹב אֲנִינָה · צְמֵאֵי יֶ֫שַׁע הוֹרְדָּרוּ בְּרִנָּה · וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם: יי ישפות קִשְׁיוֹן עָרְפּוֹ הִקְשָׁה וְהִכְבִּיד · רְצוּיִים כְּהַדְרִיר בְּנֵזֶר וְרָבִיד · שָׁב וַיִּדְלוֹק אוֹתָם לְהַכְבִּיד · עֵת מִלְחָמָה וְעֵת שָׁלוֹם: יי ישפות תְּמִימִים דְּרוּרִים חוֹנִים

בַּיָּם · כְּשׁוֹרָם פּוֹטִים שׁוֹלַל עֲדָיִם · נָשְׂאוּ לְבָבוֹת בִּידֵי גוֹיִם ·
וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ שָׁלוֹם : יי ישפות יָהּ מַדְרִירָם בְּתֹף וְחָלִיל · מַרְכְּבוֹת
צָרִים עוֹבְדֵי הָאֱלִיל · נִעֵר בַּיָּם לְהַשְׁקִיעַ וּלְהַצְלִיל · כִּדְבַר יְיָ
עוֹשֶׂה שָׁלוֹם : יי ישפות חֲסִידֶיךָ תְּרַחֵם וְהָשֵׁב בְּגַאֲוָתָם · זִכְרוֹן
שִׁמְךָ שִׁית בַּעֲדָתָם · קָרֵב בְּצִיּוֹנָה שִׁבְטֵי תָם · וַיֵּשֶׁב עַמִּי בִּנְוֵה
שָׁלוֹם : יי ישפות אֱמוּנִים הָשֵׁב בִּנְאוֹת עֲדָנַי · מַלֵּט וְהוֹצֵא לָאוֹר
דִּינַי · נוֹאֵם קַיֵּם יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :
יְיָ יִשְׁפּוֹת לָנוּ שָׁלוֹם · יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם · כַּכָּתוּב יִשָּׂא
יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם · וְנֶאֱמַר וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם · וְנֶאֱמַר יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת
עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

והאומר החזן קדיש גמור וגומרים תפלתם כמו ביום טוב ראשון :

ליל שמיני של פסח

קודם ערבית אומרים זה המזמור ·

הֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יֹאמְרוּ גְּאוּלֵי יְיָ אֲשֶׁר גְּאָלָם
מִיַּד צָר : וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב מִצָּפוֹן וּמִיָּם :
תָּעוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ עִיר מוֹשָׁב לֹא מָצָאוּ : רְעֵבִים גַּם
צְמֵאִים נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטָּף : וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם
יַצִּילֵם : וַיַּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה לָלֶכֶת אֶל עִיר מוֹשָׁב : יוֹדוּ לַייָ חַסְדּוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם : כִּי הִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ שֹׁקֵקָה וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה מִלֵּא
טוֹב : יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת אֲסִירֵי עֳנִי וּבַרְזֶל : כִּי הִמְרוּ אִמְרֵי
אֵל וַעֲצַת עֶלְיוֹן נָאָצוּ : וַיַּכְנַע בֶּעָמָל לִבָּם כָּשְׁלוּ וְאֵין עֹזֵר : וַיִּזְעֲקוּ
אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם : יוֹצִיאֵם מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת
וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק : יוֹדוּ לַייָ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם : כִּי
שִׁבַּר דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בַרְזֶל גִּדֵּעַ : אֱוִלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם
וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ : כָּל אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת :
וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם : יִשְׁלַח דְּבָרוֹ
וְיִרְפָּאֵם וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם : יוֹדוּ לַייָ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם :
וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וִיסַפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה : יוֹרְדֵי הַיָּם בָּאֳנִיּוֹת
עֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים : הֵמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְיָ וְנִפְלְאוֹתָיו בִּמְצוּלָה :

וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה וַתְּרוֹמֵם גַּלָּיו : יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְהוֹמוֹת נַפְשָׁם בְּרָעָה תִתְמוֹגָג : יָחוֹגּוּ וְיָנוּעוּ כַּשִּׁכּוֹר וְכָל חָכְמָתָם תִּתְבַּלָּע : וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם : יָקֵם סְעָרָה לִדְמָמָה וַיֶּחֱשׁוּ גַּלֵּיהֶם : וַיִּשְׂמְחוּ כִּי יִשְׁתֹּקוּ וַיַּנְחֵם אֶל מְחוֹז חֶפְצָם : יוֹדוּ לַיְיָ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם : וִירוֹמְמוּהוּ בִּקְהַל עָם וּבְמוֹשַׁב זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ : יָשֵׂם נְהָרוֹת לְמִדְבָּר וּמֹצָאֵי מַיִם לְצִמָּאוֹן : אֶרֶץ פְּרִי לִמְלֵחָה מֵרָעַת יוֹשְׁבֵי בָהּ : יָשֵׂם מִדְבָּר לַאֲגַם מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמֹצָאֵי מָיִם : וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים וַיְכוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב : וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְּעוּ כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרִי תְבוּאָה : וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד וּבְהֶמְתָּם לֹא יַמְעִיט : וַיִּמְעֲטוּ וַיָּשֹׁחוּ מֵעֹצֶר רָעָה וְיָגוֹן : שֹׁפֵךְ בּוּז עַל נְדִיבִים וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא דָרֶךְ : וַיְשַׂגֵּב אֶבְיוֹן מֵעוֹנִי וַיָּשֶׂם כַּצֹּאן מִשְׁפָּחוֹת : יִרְאוּ יְשָׁרִים וְיִשְׂמָחוּ וְכָל עַוְלָה קָפְצָה פִּיהָ : מִי חָכָם וְיִשְׁמָר־ אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי יְיָ : וגומרים ערבית כמו אתמול

ביום שמיני של פסח אומרים הזמירות כנוהג כמו ביום טוב ראשון ואומר רשות לנשמת בקר אעיר · ואומר נשמת ורשות ואחר כך אומר קדיש לעילא :

יוצר ליום שמיני של פסח

אוֹפֶל הֲמוֹנַי · נִגְלָה לְעֵינַי · וַיּוֹשַׁע יְיָ : בְּעֵת בָּקַע יָם גּוֹאֵל · נִגְלָה כְּבוֹד אֵל · וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל : גָּעַר בְּעוֹרֶף מַקְשֶׁה · וְנִשְׁבַּר עֻלּוֹ הַקָּשֶׁה · אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה : בְּרַחֲמָיו אֱלִי שָׁע · וְהוֹשִׁיַע וְנוֹשַׁע · הַנִּקְדַּשׁ בְּשִׁיר וַיּוֹשַׁע · קָדוֹשׁ : דִּבְּרָה כַּלָּה בְּחֶדְוָיָה · וְשָׂמְחָה בְּלוּבְשָׁהּ עֶדְיָהּ · עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ : הִפִּיל עַל אוֹיְבִים אֵימָה · בְּאַף וְקֶצֶף וְחֵמָה · יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה : וּמִצְרַיִם כֻּלּוֹ · בְּתוֹךְ יָם הִצְלִילוֹ · מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ : אֲשׁוֹרֵר לְיָהּ כְּזֹאת · עֵינַי לַחֲזוֹת · אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת · קָדוֹשׁ : זֵד לִבָּם וְשָׁמְמוּ · בַּחֲרוֹן אַף נִזְעֲמוּ · תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ : חֻבְּלוּ כָּל מְעַנַּי · וְשָׁרוּ כָּל מַאֲמִינַי · יְמִינְךָ יְיָ : טֻבְּעוּ בִּגְאוֹנְךָ · וְשֻׁקְּעוּ כֻּלָּם בַּחֲרוֹנְךָ · וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ : יָם עֲלֵיהֶם בְּהַצִּיפְךָ · יָרְדוּ בְּקָצְפְּךָ · וּבְרוּחַ אַפֶּךָ : כָּשַׁל כֹּחָם לְהִתְאַיֵּב · לִרְדֹּף אַחֲרֵימוֹ וּלְדַיֵּב · אָמַר אוֹיֵב : לְהִתְאַזְּרָם בְּכוֹחֶךָ · וּלְהִתְנוֹת שִׁבְחֶךָ נָשַׁפְתָּ בְרוּחֶךָ : מוֹשִׁיַע גְּאוּלִים · מְשׁוֹרְרִים וּמְהַלְלִים · מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים : נֶגֶד כָּל מַחֲנֶיךָ · לְמָחוֹץ רֹאשׁ מוֹנֶיךָ · נָטִיתָ

יְמִינְךָ

יְמִינֶךָ : סַעֲרָה בֶּעָנָן כְּבוֹדֶךָ ׳ לְהַנְחוֹת צֹאן יָדֶךָ ׳ נָחִיתָ בְחַסְדֶּךָ : עַם בָּךְ יַעֲלוֹזוּן ׳ בְּתוֹךְ הַיָּם כְּגָזוֹן ׳ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן : פַּרְעֹה וְחֵילוֹ כְּהֻצְלָלוּ ׳ אֱדוֹם וּמוֹאָב חִלְחֲלוּ ׳ אָז נִבְהֲלוּ : צָרַת קוֹל כְּאָהֳלֵיהֶם ׳ בִּנְפֹל כָּל חַלְלֵיהֶם ׳ תִּפּוֹל עֲלֵיהֶם : קְדוֹשִׁים כְּשִׁבְטְךָ תִּרְעֵמוֹ ׳ וּבְגַנְּךָ תַּרְבִּיץ מַטָּעֵמוֹ ׳ תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ : רוֹמֵם בֵּית תְּפִלָּתֶךָ ׳ לְהַשְׁמִיעַ תְּהִלָּתֶךָ ׳ בְּהַר נַחֲלָתְךָ : שַׁכֵּן יְדִידֶךָ ׳ בָּאֵי עָרֶיךָ ׳ מִקְּדָשׁ יְיָ כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ : תִּתְפָּאֵר בְּשָׁלֹשׁ לִמְלוֹךְ ׳ בְּהַמְלִיכָם שְׂרָפִים לִמְלוֹךְ ׳ יְיָ יִמְלוֹךְ : תִּתְקַדֵּשׁ בְּעַם עוֹלָם ׳ כְּמַעֲרִיצָךְ בְּהִלּוּלָם ׳ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם : תֶּעֱרַץ בְּקִרְיַת מוֹעֵד ׳ בְּסוֹד מְלָכִים לְהָעֵד ׳ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : אֲשׁוֹרֵר לְיָהּ בְּזֹאת ׳ עֵינַי לַחֲזוֹת ׳ אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת ׳ קָדוֹשׁ :

ומתפללין תפלתם כאתמול ומוציאין ספר תורה ואומרים ׳

(מֵאֵין כָּמוֹךָ יְיָ גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה : מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ :) אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים יְיָ וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ : מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר : יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם : שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : אֶחָד אֱלֹהֵינוּ בָּרוּךְ אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ : אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ : אֶחָד אֱלֹהֵינוּ רַחוּם אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ : אָב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם ׳ כִּי בְךָ בָטַחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים : וְעַתָּה קוּמָה יְיָ אֱלֹהִים לְנוּחֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ ׳ כֹּהֲנֶיךָ יְיָ אֱלֹהִים יִלְבְּשׁוּ תְשׁוּעָה וַחֲסִידֶיךָ יִשְׂמְחוּ בַטּוֹב : בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : יְיָ אֱלֹהִים אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי דָּוִד עַבְדֶּךָ : וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ : קוּמָה עֶזְרָתָה לָנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ : קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם : קוּמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי נָבָל כָּל הַיּוֹם : קוּמָה יְיָ קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְּטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ : קוּמָה יְיָ הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אֹיְבַי לֶחִי

שְׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ: קוּמָה יְיָ אֵל נְשָׂא יָדֶךָ אַל תִּשְׁכַּח עֲנָוִים: קוּמָה יְיָ אַל יָעֹז אֱנוֹשׁ יִשָּׁפְטוּ גוֹיִם עַל פָּנֶיךָ: קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: יְיָ אֱלֹהִים אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי דָּוִד עַבְדֶּךָ: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

תָּאִיר נוֹגַהּ · תָּאִיר נוֹגַהּ · תָּאִיר נוֹגַהּ · נוֹגַהּ תָּאִיר וְתַגִּיהַּ: תָּבֹא חָכְמָה · תָּבֹא חָכְמָה · תָּבוֹא חָכְמָה · חָכְמָה תָּבֹא מֵחָכְמָה: תַּגִּיהַּ נְהוֹרָא · תַּגִּיהַּ נְהוֹרָא · תַּגִּיהַּ נְהוֹרָא · נְהוֹרָא תַּגִּיהַּ וְתַשְׂגִּיחַ: תַּדְלֶה יוֹפְיָפָה · תַּדְלֶה יוֹפְיָפָה · תַּדְלֶה יוֹפְיָפָה · יוֹפְיָפָה תַּדְלֶה וְתַדְלֵג: תֶּהֱנֶה אֲהוּבָה · תֶּהֱנֶה אֲהוּבָה · תֶּהֱנֶה אֲהוּבָה · אֲהוּבָה תֶּהֱנֶה בְּכָל מִינֵי: תּוֹפִיעַ מַרְאֵךְ · תּוֹפִיעַ מַרְאֵךְ · תּוֹפִיעַ מַרְאֵךְ · מַרְאֵךְ תּוֹפִיעַ וְתוֹדִיעַ: תִּזְרַח כַּלָּה · תִּזְרַח כַּלָּה · תִּזְרַח כַּלָּה · כַּלָּה תִּזְרַח וְתַזְרִיחַ: תֶּחֱשֶׁה יְקָרָה · תֶּחֱשֶׁה יְקָרָה · תֶּחֱשֶׁה יְקָרָה · יְקָרָה תֶּחֱשֶׁה כְּבַעַל יְדֵי מֹשֶׁה: תְּטוֹפְנָה נוֹפֶת · תְּטוֹפְנָה נוֹפֶת · תְּטוֹפְנָה נוֹפֶת · נוֹפֶת תְּטוֹפְנָה כְּמָנָה: מְיֻקָּרָה · מְיֻשָּׁרָה · מְכֻתָּרָה · מְטוֹהָרָה · מְלֻמֶּדֶת · מְעֻטֶּרֶת · מְכֻתֶּרֶת · מְאֻפֶּדֶת: לְמַתַּן תּוֹרָה מִסִּינַי נְתוּנָה · עַל יְדֵי עָנָו נְכוֹנָה: לְנַגֵּן הַלֵּל וּלְזַמֵּר · לְאֵל יְשֻׁרוּן שׁוֹמֵר: לְסוֹקֵר נְמוּכִים תְּכָבִים · עַם נְמוֹ מְבָרְכִים: לְעוֹנָה עֲשׁוּקִים מִמַּעֲמַקִּים · לִירֵאָתוֹ דְּבֵקִים: לִיאָה בְּכָל מַרְאִית · צוּרָתָהּ כְּטוֹהַר מַרְגָּלִית: קוֹדַחַת בְּטוֹהַר כְּזוֹהַר · רְאוּיָה לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר מִזּוֹהַר: שְׁרוּיָה עַל הָרֹאשׁ כְּצִיץ וָנֵזֶר · תְּרוּנָה פַּרְהֶסְיָא כִּגְבִירָה בַּת מֶלֶךְ · תָּפוּץ פַּרְפְּרִיּוֹתֶיהָ מַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁלּוֹ כָּכָה · מְנַגֵּן וְאוֹמֵר לוֹ מִי כָמוֹךָ · לְמַשְׁפִּיל גְּבוֹהִים עַד דַּכָּא · וּמֵרִים שְׁפָלִים עַד הַמְּלוּכָה: מְנַגְּנִים מְנַצְּחִים וְאוֹמְרִים לוֹ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ

ידברו

יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ: אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא · אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא · אָנָּא יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים הוֹשִׁיעָה נָּא · בּוֹחֵן לְבָבוֹת הַצְלִיחָה נָּא · גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: דּוֹרֵךְ פּוּרָה הוֹשִׁיעָה נָּא · הָדוּר בִּלְבוּשׁ הַצְלִיחָה נָּא · וְזוֹכֵר הַנִּשְׁכָּחוֹת עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: זוֹכֵר הַבְּרִית הוֹשִׁיעָה נָּא · חַנּוּן וְרַחוּם הַצְלִיחָה נָּא · טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד מָרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ: מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: מִי כָמֹכָה אוֹמֵר וּמֵקִים · וּמִי כָּמֹכָה בָּחוּר בַּשְּׁחָקִים · וּמִי כָּמֹכָה גָּדְלָךְ בְּפִי יוֹנְקִים · הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: מִי כָמֹכָה דָּר בָּעֲרָבוֹת · וּמִי כָּמֹכָה הָדוּר בְּרִבֵּי רְבָבוֹת · וּמִי כָּמֹכָה וְזוֹכֵר בְּרִית אָבוֹת הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: מִי כָמֹכָה זוֹכֵר וּפוֹקֵד כֹּל · וּמִי כָּמֹכָה חַי וְקַיָּם יָכוֹל · וּמִי כָּמֹכָה טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל · הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: מִי כָמֹכָה יוֹדֵעַ מַעֲשִׂים · וּמִי כָּמֹכָה כּוֹבֵשׁ כְּעָסִים · וּמִי כָּמֹכָה לְהַצְדִּיק עֲמוּסִים · הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים הָרוֹכֵב בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז: עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמָם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַדַּר וְיִתְהַלַּל שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: יִתְרוֹמָם זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ · בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה נֶאְדָּר הוּא · יִתְעַלֶּה וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: יִתְרוֹמָם גֵּאוּת לָבֵשׁ בְּמַלְאָכִים · דּוֹרֵי דוֹרוֹת מְהַלְלִים וּמַמְלִיכִים · יִתְעַלֶּה וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים: יִתְרוֹמָם הָיָה וְהֹוֶה וְיִהְיֶה וּמִכָּל נֶעְלָם אֱלֹהֵי עוֹלָם וְאֵלָיו הַכֹּל יְשַׁלֵּם · יִתְעַלֶּה וְיִתְנַשֵּׂא בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ

לעולם

לְעוֹלָם : יִתְרוֹמָם זַךְ וְיָשָׁר בִּמְרוֹמִים חַי וְקַיָּם וּמָלֵא רַחֲמִים :
יִתְעַלֶּה וְיִתְנַשֵּׂא בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים :
יִתְרוֹמָם שֵׁם שַׁדַּי בְּרִבֵּי רְבָבָה · תָּמִים בְּכָל אֲשֶׁר יֵצֵא וַאֲשֶׁר בָּא ·
יִתְעַלֶּה וְיִתְנַשֵּׂא בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא · כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו
וְכִרְצוֹן כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : וְתִגָּלֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְיָחוֹן
וִירַחֵם פְּלֵיטָתֵנוּ וּפְלֵיטַת כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְיִתְּנֵנוּ (תָּמִיד) לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן כַּהֲמוֹן רַחֲמָיו הָרַבִּים וּכְרוֹב חֲסָדָיו הַגְּדוֹלִים
וְאִמְרוּ אָמֵן : אַב הָרַחֲמִים אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם הוּא יָחוּס וְיָגֵן וְיַחְמוֹל
וִירַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם
וְאִמְרוּ אָמֵן : וְעַל מָרֵי רַבּוֹתֵינוּ וּמַנְהִיגֵי דוֹרֵנוּ · אוֹרָם יָאִיר כְּאוֹר
שִׁבְעָתַיִם · בְּנֵיהֶם יִרְבּוּן כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם · גַּם תַּלְמִידֵיהֶם כְּזוֹהַר
הָרָקִיעַ · דָּתָם תַּעֲמוֹד וְלֹא תָמוּט · הֵם מְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְלֹא
יְמְעָטוּ · וְגַם חָכְמָתָם לֹא תִשָּׁכַח · זִכְרָם לָנֶצַח לֹא יִמָּנַע · וְנֵר
יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְבֶּה מִלְּפָנָיו לְעוֹלָם וָעֶד וְאִמְרוּ כָּל הָעָם אָמֵן :
אַהֲבָתוֹ יוֹדִיעַ לָכֶם · בִּרְכָתוֹ יָשִׂים עֲלֵיכֶם · גּוֹאֵל יָחִישׁ לָכֶם ·
דָּגוּל יְגַדֵּל אֶתְכֶם · הָדוּר בִּלְבוּשׁ יוֹאֲדַר מִכֶּם · וּמָוֶת אַל יִמְשׁוֹל
בָּכֶם · זַעַף הַשָּׂטָן יָסִיר מֵעֲלֵיכֶם · חֶמְלָתוֹ יַחְמוֹל עֲלֵיכֶם · טוּב עַיִן
יֵיטִיב לָכֶם · יֵצֶר הָרָע יָסִיר מֵעֲלֵיכֶם · כָּל הַבְּרָכוֹת יְסוֹבְבוּ אֶתְכֶם ·
לִוְיַת חֵן יָחוֹן עֲלֵיכֶם · מִשְׁאֲלוֹתֵיכֶם יְמַלֵּא לָכֶם · נוֹעַם נוֹצַרְכֶם
יִתֵּן לָכֶם · שִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵיכֶם יִשְׁעֶה מִכֶּם · עוֹז וִישׁוּעָה יַצְמִיחַ לָכֶם ·
פְּדוּת וּגְאֻלָּה יִשְׁלַח לָכֶם · צְדָקָה תְּרוֹמֵם אֶתְכֶם · קוֹמְמִיּוּת
יוֹלִיכְכֶם · רֵאשִׁית חָכְמָה יִלְוֶה לָכֶם · שַׁאֲנָן וָבֶטַח יוֹשִׁיבְכֶם ·
תּוֹרָה תְּמִימָה יְחַיֵּיכֶם וְיוֹשִׁיעֲכֶם וְאִמְרוּ כָּל הָעָם אָמֵן :

ואומרים כי שם ה' אקרא וכו' :

אם חל בשבת קורין שבעה גברי בפרשת ראה · ובחול מתחילין כל הבכור וקורין בו
חמשה גברי וזו היא הקריאה ·

כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה
הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ : וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ
לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם : הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ
אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ : וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ
מצרים

מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
הַיּוֹם׃ ע"כ קורא ראשון וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי
אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה
בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃
לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר
שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃
ע"כ קורא השני פ כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר
תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר
צֹאנֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־
יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם
רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר
יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ
כַּמָּיִם׃ ע"כ קורא ראשון כשחל בחול פ
שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ
הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ לֹא־
תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי
בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ ע"כ קורא השני וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ
שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
לַבֹּקֶר׃ לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעָרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד
צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃ וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה׃ ס ע"כ קורא
השלישי שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר
שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת׃ וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת
יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ

והגר

וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ
וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃ ע"כ קורא הרביעי פ
חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ׃
וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר
וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ׃ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ׀ בַּשָּׁנָה
יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג
הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה
רֵיקָם׃ אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

ואומר חצי קדיש ואחר כך מוליכין ספר תורה אחר ואומרים הסיכנו וכו׳ והמפטיר קורא בפרשת פינחס והקרבתם כאתמול ואומר חצי קדיש ומפטירין בישעיה י"א ואומר הברכות

עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יְנֹפֵף יָדוֹ הַר בַּת־צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלִָם׃ הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת

אמיר דאתאמר על ידי ישעיה נביאה׃
עד כען יומא רב וסגי עדן ליה למיעל הא סנחריב מלכא דאתור נטל ועבר תלתא אוונין ודבר עמיה ארבעין אלפין גספנין דדהב דבני מלכין קטרי תגא יתבין בהון ודבר עמיה מאתן אלפין אחידי סייפין ורומחין ודבר עמיה מאתן ושתין אלפין מחצצי גירין נוברין דרהטין קדמוהי מאה אלפין אורכא דמשריתיה ארבע מאה פרסין צואר סוסותיה ארבעין פרסין מנין משריתיה מאתן ושתין אלפין רבוא חסר חד וכן אתו על אברהם כד רמו יתיה לגו נורא יקדתא וכן עתידין למיתי עם גוג ומגוג כד ישלם עלמא קיציה למתפרקא משריתא קדמיתא כד עברו בירדנא שתו מיא דהוו בירדנא משריתא תניתא כד עברו בירדנא דלו עקבי סוסותא ושתו מיא משריתא תליתאה חפרו בירין ושתו מיא אתא וקם בנוב קרית כהניא לקביל שורה דירושלם עני ואמר לחילותיה הלא דא היא קרתא דירושלם דעלה ארגישית כל משריתי ועלה ארגשית כל מדינתי הא היא זעירא וחלשא מכל כרכי עממיא דכבישית בתקוף ידי עלה קא מניד ברישיה מוביל ומיתי בידיה על טור בית מקדשא די בציון ועל עזרתא דבירושלם׃
הנה חלף דאתרברב סנחריב מלכא דאתור הא רבון עלמא יי

צְבָאוֹת מְסָעֵף פֻּארָה בְּמַעֲרָצָה
וְרָמֵי הַקּוֹמָה גְּדוּעִים וְהַגְּבֹהִים
יִשְׁפָּלוּ׃ וְנִקַּף סִבְכֵי הַיַּעַר
בַּבַּרְזֶל וְהַלְּבָנוֹן בְּאַדִּיר יִפּוֹל׃
וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר
מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃ וְנָחָה עָלָיו רוּחַ
יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ
עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת
יְהוָה׃ וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה
וְלֹא־לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא־
לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃ וְשָׁפַט
בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר
לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט
פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃
וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו
וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃ וְגָר זְאֵב
עִם־כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם־גְּדִי יִרְבָּץ
וְעֵגֶל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעַר
קָטֹן נֹהֵג בָּם׃ וּפָרָה וָדֹב תִּרְעֶינָה
יַחְדָּו יִרְבְּצוּ יַלְדֵיהֶן וְאַרְיֵה
כַּבָּקָר יֹאכַל־תֶּבֶן׃ וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק
עַל־חֻר פָּתֶן וְעַל מְאוּרַת צִפְעוֹנִי
גָּמוּל יָדוֹ הָדָה׃ לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא
יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי כִּי־
מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת־יְהוָה
כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים׃ וְהָיָה בַּיּוֹם
הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֵס
עמים

צְבָאוֹת רָמֵי קְטוֹל בְּמַשִׁרְיָתֵהּ כִּבְעוֹט
הַמִתְבְּעֵט בְּמַעֲצַרְתָּא וְרָמֵי קוֹמָה
יִתְקַטְּפוּן וְתַקִיפַיָּא יִמְאַכוּן׃ ונקף
וִיקָטֵל גִּבָּרֵי רֵישֵׁי מַשִׁרְיָתֵיהּ
דְּמִתְגַּבְּרִין בְּפַרְזְלָא וְעָבְדֵי קְרָבֵיהּ
עַל אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְרְמוּן׃ ויצא
וְיִפּוֹק מַלְכָּא מִבְּנוֹהִי דְיִשַׁי וּמְשִׁיחָא
מִבְּנֵי בְנוֹהִי יִתְרַבֵּי׃ ונחה וְתִשְׁרֵי
עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ רוּחַ
חָכְמָה וְסוּכְלְתָנוּ רוּחַ מְלַךְ וּגְבוּרָה
רוּחַ מַדַּע וְדַחֲלְתָא דַיְיָ׃ והריחו
וִיקָרְבִינֵיהּ לְדַחַלְתָּא דַיְיָ וְלָא לְחֵיזוּ
עֵינוֹהִי יְהֵי דָאִין וְלָא לְמִשְׁמַע
אוּדְנוֹהִי יְהֵי מוֹכַח׃ ושפט וִידוּן
בְּקוּשְׁטָא מִסְכְּנִין וְיוֹכַח בְּהֵימְנוּתָא
מַחֲשׁוֹכֵי עַמָּא דְאַרְעָא וְיִמְחֵי חַיָּיבֵי
אַרְעָא בְּמֵימַר פּוּמֵיהּ וּבְמַמְלַל
שִׂפְוָתֵיהּ יְהֵי מָאִית אַרְמִילוֹס רַשִׁיעָא׃
והיה וִיהוֹן צַדִּיקַיָּא סְחוֹר סְחוֹר לֵיהּ
וְעָבְדֵי הֵימָנוּתָא יְהוֹן מְקָרְבִין לֵיהּ׃
וגר בְּיוֹמוֹהִי דִמְשִׁיחָא דְיִשְׂרָאֵל יִסְגֵּי
שְׁלָמָא בְּאַרְעָא וִידוּר דֵּיבָא עִם
אִמְּרָא וְנִמְרָא עִם גַּדְיָא יִשְׁרֵי וְעֶגְלָא
וְאַרְיָא וּפְטִים כַּחֲדָא וְיַנִּיק זְעֵיר יְהֵי
מְדַבַּר לְהוֹן׃ ופרה וְתוֹרְתָא וְדֵיבָא
יִרְעֲיָן כַּחֲדָא יִשְׁרוּן בְּנֵיהוֹן וְאַרְיָא
כְּתוֹרָא יֵיכוֹל תִּבְנָא׃ ושעשע וִיהָךְ
יַנְקָא עַל חוֹר חֵוֵי פִּתְנָן וְעַל חֵיזוּ
גַּלְגְּלֵי עֵינֵי חֵוֵי חוּרְמָן חֲסִילָא יְדוֹהִי
יוֹשִׁיט׃ לא לָא יְבָאֲשׁוּן וְלָא יְחַבְּלוּן
בְּכָל טוּרָא דְקוּדְשִׁי אֲרֵי הִתְמְלֵי
אַרְעָא לְמַדַּע יַת דַּחַלְתָּא דַיְיָ כְּמַיָּא
דִי לְיַמָּא חָפַן׃ והיה וִיהֵי בְּעִדָּנָא הַהִיא בַּר בְּרֵיהּ דְיִשַׁי עָתִיד דִיקוּם אָת
לעממיא

עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה
מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד׃ וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם
הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנָי ׀ שֵׁנִית יָדוֹ
לִקְנוֹת אֶת־שְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר
יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר וּמִמִּצְרַיִם
וּמִפַּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמֵעֵילָם
וּמִשִּׁנְעָר וּמֵחֲמָת וּמֵאִיֵּי הַיָּם׃
וְנָשָׂא נֵס לַגּוֹיִם וְאָסַף נִדְחֵי
יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ
מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ וְסָרָה
קִנְאַת אֶפְרַיִם וְצֹרְרֵי יְהוּדָה
יִכָּרֵתוּ אֶפְרַיִם לֹא־יְקַנֵּא אֶת־
יְהוּדָה וִיהוּדָה לֹא־יָצֹר אֶת־
אֶפְרָיִם׃ וְעָפוּ בְכָתֵף פְּלִשְׁתִּים
יָמָּה יַחְדָּו יָבֹזּוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם
אֱדוֹם וּמוֹאָב מִשְׁלוֹחַ יָדָם וּבְנֵי
עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם׃ וְהֶחֱרִים יְהוָה
אֵת לְשׁוֹן יָם־מִצְרַיִם וְהֵנִיף יָדוֹ
עַל־הַנָּהָר בַּעְיָם רוּחוֹ וְהִכָּהוּ
לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהִדְרִיךְ
בַּנְּעָלִים׃ וְהָיְתָה מְסִלָּה לִשְׁאָר
עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר כַּאֲשֶׁר
הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עֲלֹתוֹ
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם
הַהוּא אוֹדְךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי
יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי׃ הִנֵּה אֵל
יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד
כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְהוָה וַיְהִי־
לִי לִישׁוּעָה׃ וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם
בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה׃

ואמרתם

לְעַמְמַיָא לֵיהּ מַלְכְּוָן יִשְׁתַּמְעוּן וִיהֵי
בֵּית מֵישְׁרוֹהִי בִּיקָר׃ והיה וִיהֵי
בְּעִדָּנָא הַהִיא יוֹסִיף יְיָ תִּנְיָנוּת
גְּבוּרְתֵיהּ לְמִפְרוֹק יָת שְׁאָרָא דְעַמֵּיהּ
דְאִשְׁתְּאַר מֵאָתוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפַּתְרוֹס
וּמֵהוֹדוּ וּמֵעֵילָם וּמִבָּבֶל וּמֵחֲמָת
וּמִנִּגְוָת יַמָּא׃ ונשא וְיִזְקוֹף אָת
לְעַמְמַיָא וִיכַנֵּשׁ מְבַדְּרֵי יִשְׂרָאֵל
וְגָלְוָת יְהוּדָה יְכַנֵּשׁ מֵאַרְבַּע רוּחֵי
אַרְעָא׃ וסרה וְתֶעְדֵּי קִנְאָתָא דְבֵית
אֶפְרַיִם וּדְמְעִיקִין לִדְבֵית יְהוּדָה
יִשְׁתֵּיצוּן דְּבֵית אֶפְרַיִם לָא יְקַנּוּן
לִדְבֵית יְהוּדָה וּדְבֵית יְהוּדָה לָא
יְעִיקוּן לִדְבֵית אֶפְרַיִם׃ ועפו וְיִתְחַבְּרוּן
כָּתֵף חַד לְמִמְחֵי פְלִשְׁתָּאֵי דִּי
בְמַעַרְבָא כַּחֲדָא יִבּוּזוּן יָת בְּנֵי מַדִּנְחָא
בֶּאֱדוֹם וּמוֹאָב יוֹשְׁטוּן יְדֵיהוֹן וּבְנֵי
עַמּוֹן יִשְׁתַּמְעוּן לְהוֹן׃ והחרים וְיַבֵּשׁ
יְיָ יָת לִישַׁן יַמָּא דְמִצְרַיִם וִירִים מְחַת
גְּבוּרְתֵיהּ עַל פְּרָת בְּמֵימַר נְבִיּוֹהִי
וִימְחִינֵיהּ לְשַׁבְעָא נַחְלִין וְיַהֲכוּן בֵּיהּ
בְּסַנְדְּלִין׃ והיתה וּתְהֵי אוֹרַח כְּבִישָׁא
לִשְׁאָרָא דְעַמֵּיהּ דְּיִשְׁתְּאַר מֵאָתוּר
כְּמָה דַהֲוָת לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם מַסְּקְהוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ ואמרת וְתֵימַר
בְּעִדָּנָא הַהִיא אוֹדֵי קֳדָמָךְ יְיָ אֲרֵי
עַל דְּחָבִית קֳדָמָךְ הֲוָת רוּגְזָךְ עֲלַי
וּכְדוּ דְּתָבִית לְאוֹרַיְתָא יְתוּב רוּגְזָךְ
מִנִּי וּתְרַחֵם עֲלָי׃ הנה הָא עַל מֵימַר
אֱלָהָא פּוּרְקָנִי אֲנָא רָחִיץ וְלָא
אִזְדַּעְזַע אֲרֵי תּוּקְפִּי וְתוּשְׁבַּחְתִּי
דְּחִילָא יְיָ אָמַר בְּמֵימְרֵיהּ וַהֲוָה לִי
לְפָרוֹק׃ ושאבתם וּתְקַבְּלוּן אוּלְפַן
חֲדַת בְּחֶדְוָה מִבְּחִירֵי צַדִּיקַיָּא׃

ותימרון

וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהֹוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ׃ זַמְּרוּ יְהֹוָה כִּי גֵאוּת עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ׃ צַהֲלִי וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

ואמרתם וְתֵימְרוּן בְּעִדָּנָא הַהִיא אוֹדוּ קֳדָם יְיָ צַלּוֹ בִשְׁמֵיהּ חַווֹ בְעַמְמַיָּא עוֹבָדוֹהִי אַדְכַּרוּ אֲרֵי תַקִּיף שְׁמֵיהּ׃ זמרו שַׁבָּחוּ קֳדָם יְיָ אֲרֵי גְבוּרָן עֲבַד גַּלְיָא דָא בְּכָל אַרְעָא׃ צהלי כּוֹעִי וְשַׁבְּחִי כְּנִשְׁתָּא דְצִיּוֹן אֲרֵי רַבָּא אֲמַר לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ בְּגַוִּיךְ קַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל׃

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

ואומר הברכות ואומרים מי שבירך ויהי רצון אשרי ויהללו ומחזירין ס"ת למקומו וגומרים תפלתם כהרגיל ואומרים עושה שלום שכתוב למעלה ביום שני :

ביום טוב אחרון של רגל נהגו להעלות זכרון נשמות אבותיהם וקרוביהם לטובה ולומר מי שברך על כל אחד בנדר לה' למנוחת המת או לשלום החיים איש כברכת ה' אשר נתן לו · ויש לזכרון נשמות סמך מספרי האומר בלשון זה · כפר לעמך ישראל אלו החיים · אשר פדית · אלו המתים · מלמד שהמתים צריכין כפרה :

סדר זכרון נשמות

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים לְטוֹבָה אֶת נֶפֶשׁ רבי פלוני · או מרת פלונית שהלך או שהלכה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא עִם נֶפֶשׁ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב או שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה אֲשֶׁר הֵם חַיִּים בְּגַן עֵדֶן שֶׁיִּתֵּן רבי פלוני · או מרת פלוני בנו או קרובו מַה שֶּׁיִּדְּבֶנּוּ לִבּוֹ לִצְדָקָה אוֹ לְשֶׁמֶן הַמָּאוֹר לְכַפָּרַת נַפְשׁוֹ וּלְזִכְרוֹן טוֹב · הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָכִין לוֹ מְנוּחָה אֲשֶׁר יִיטַב לוֹ וְתִהְיֶה נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים הַנִּצְחִיִּים כְּגַן עֵדֶן תַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד וּלְעֵת תְּחִיַּת הַמֵּתִים יָקִיץ וִירַנֵּן עִם יֶתֶר שׁוֹכְנֵי עָפָר כִּדְכְתִיב יִחְיוּ מֵתֶיךָ נְבֵלָתִי יְקוּמוּן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר׃ ואל פלוני בנו או קרובו או מיורעו יִתֵּן יְיָ שָׂכָר טוֹב וְחַיִּים טוֹבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבּוֹ וְלִבֵּנוּ לְטוֹבָה וְיַצְמִיחַ לוֹ וְלָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן׃

סדר התרת נדרים

בִּרְשׁוּת בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וּבִרְשׁוּת בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה · וּבִרְשׁוּת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה וּבִרְשׁוּת סַנְהֶדְרֵי גְּדוֹלָה · וּבִרְשׁוּת סַנְהֶדְרֵי קְטַנָּה וּבִרְשׁוּת הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה · מוּתָּרִים יִהְיוּ כָּל

קללות

קְלָלוֹת אָלוֹת שְׁמַתּוֹת חֲרָמִים אֲרָרִים נִדּוּיִים כִּטּוּיִים כִּשּׁוּפִים וְכָל דְּבָרִים רָעִים וַחֲלוֹמוֹת רָעִים שֶׁהוּשְׂמוּ בְּבֵית שׁוּם יְהוּדִי אוֹ יְהוּדִית וּבִפְרַט אוֹתָם שֶׁהוּשְׂמוּ עַל רבי פלוני או מרת פלונית אוֹ עַל שׁוּם אֶחָד מִבְּנֵי בֵיתוֹ קְלָלוֹת שֶׁקִּלְּלוּהוּ אֲחֵרִים אוֹ שֶׁקִּלֵּל הוּא אֶת עַצְמוֹ אוֹ שֶׁקִּלֵּל הוּא אֶת אֲחֵרִים בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד בֵּין בְּכַעַס בֵּין בְּרָצוֹן בֵּין בְּכַוָּנָה בֵּין שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה בְּאֵי זֶה צַד וְאוֹפָן שֶׁיִּהְיֶה בִּרְשׁוּת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבֵית דִּינוֹ פַּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה וּפַמַלְיָא שֶׁל מַטָּה יִהְיוּ כֻּלָּם בְּטֵלִין וּמְבֻטָּלִין וַחֲשׁוּבִין כִּכְלִי חֶרֶשׂ הַנִּשְׁבָּר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ שְׁבִיתִין וּשְׁבִיקִין לָא שְׁרִירִין וְלָא קַיָּימִין כַּכָּתוּב וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְיָ מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ ׃ וְכָתוּב וְלֹא אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ ׃ וְכָתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם ׃

מִי שֶׁבֵּרַךְ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אֲבוֹתֵינוּ שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה הוּא יְבָרֵךְ רבי פלוני או מרת פלונית הוּא וְאָבִיו וְאִמּוֹ וְאָחִיו וְאַחְיוֹתָיו אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וּבְנוֹתָיו דּוֹדָיו וְגִיסָיו נְכָדָיו וּקְרוֹבָיו וּמְיֻדָּעָיו וְכָל יִשְׂרָאֵל בַּעֲבוּר שֶׁיִּתֵּן מַה שֶׁיִּדְּבֶנּוּ לִבּוֹ לִצְדָקָה אוֹ לְשֶׁמֶן הַמָּאוֹר בְּכָל אוֹפָן שֶׁיִּתֵּנֵם בִּשְׂכַר זֶה יְבָרְכֵהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְיִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וְיָנוּחוּ עָלָיו וְעָלֵינוּ כָּל הַבְּרָכוֹת וִיבַטֵּל מֵעָלָיו וּמֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְכָל חֲלוֹמוֹת רָעִים וְיִתֵּן לוֹ בָּנִים זְכָרִים עוֹסְקֵי תוֹרָה וּמְקַיְּמֵי מִצְוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וִימַלֵּא כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבּוֹ וְלִבֵּנוּ לְטוֹבָה וְיַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן ׃

במנחה של יום טוב אחרון אומרים מה כאן · תהלה לדוד ובא לציון · וכל הסדרא וקדיש עד לעילא · ומתפללין תפלה בלחש כסדר של שחרית · ונוהגין לקרות מגלת שיר השירים שחברה שלמה המלך ע״ה על עיקר גאולת מצרים ושאר הגאולות · ה׳ ישלח לנו משיח צדקנו וישיב שכינתו · ויבנה בית המקדש במהרה בימינו · ונשמח בנגונים וקול רננים אמן ׃

פרקי

פרקי אבות

שנוהגים לאומרם בשבתות שבין פסח לשבועות אחד לכל שבת :

יחידי סגולה נוהגים לאומרם פרק אחד בכל יום משמת ימי השבוע · ובשבת חוזרים לאומרם כולם יחד ·

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר :

פרק ראשון

א מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ · וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים · וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים · וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין וְהַעֲמִידוּ תַּלְמִידִים הַרְבֵּה וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה : ב שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הוּא הָיָה אוֹמֵר עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד · עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים : ג אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס אֶלָּא הֱווּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם : ד יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר (אִישׁ צְרֵדָה) אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם : ה יוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר · יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לִרְוָחָה וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה · בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ קַל וָחוֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים כָּל הַמַּרְבֶּה (זְמַן שֶׁאָדָם מַרְבֶּה) שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנָּם : ו יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתַּאי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לְךָ רַב וּקְנֵה לְךָ חָבֵר וֶהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת : ז נִתַּאי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת : ח יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח קִבְּלוּ מֵהֶם יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי אוֹמֵר אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִים וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַּעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִין לְפָנֶיךָ יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים וּכְשֶׁנִּפְטָרִין מִלְּפָנֶיךָ

יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין: ט שמעון בן שטח אומר הוי מרבה לחקור את העדים והוי זהיר בדבריך שמא מתוכם ילמדו לשקר: י שמעיה ואבטליון קבלו מהם. שמעיה אומר אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות ואל תתודע לרשות: יא אבטליון אומר חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו ונמצא שם שמים מתחלל: יב הלל ושמאי קבלו מהם. הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה: יג הוא היה אומר נגד שמא אבד שמיה ודלא מוסיף יסיף ודלא ילף קטלא חייב ודאשתמש בתגא חלף. הוא היה אומר אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי: יד שמאי אומר עשה תורתך קבע אמור מעט ועשה הרבה והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות: טו רבן גמליאל אומר עשה לך רב והסתלק מן הספק ואל תרבה לעשר אומדות: טז שמעון בנו אומר כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב (אלא שתיקה) משתיקה ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה וכל המרבה דברים מביא חטא: יז רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם עומד על הדין. ועל האמת. ועל השלום. שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר: ואומרים קדיש דרבנן

פרק שני

א רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעשיה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה.

הסתכל

הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה דַּע מַה לְמַעְלָה מִמְּךָ עַיִן רוֹאָה וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בַּסֵּפֶר נִכְתָּבִים: ב רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר יָפֶה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה סוֹפָהּ בְּטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עָוֹן וְכָל הָעוֹסְקִין עִם הַצִּבּוּר יִהְיוּ עוֹסְקִין עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד · וְאַתֶּם מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם שָׂכָר הַרְבֵּה כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם: ג הֱווּ זְהִירִין בָּרָשׁוּת שֶׁאֵין מְקָרְבִין לוֹ לְאָדָם אֶלָּא לְצוֹרֶךְ עַצְמָן נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בִּשְׁעַת הֲנָאָתָן וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בִּשְׁעַת דָּחְקוֹ: ד הוּא הָיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ · בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ: ה הִלֵּל אוֹמֵר אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר וְאַל תַּאֲמִן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ · וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשַׁר לִשְׁמוֹעַ שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע · וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה: ו הוּא הָיָה אוֹמֵר אֵין בּוּר יְרֵא חֵטְא וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד וְלֹא הַבַּיְישָׁן לָמֵד וְלֹא הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד וְלֹא כָל הַמַּרְבֶּה בִסְחוֹרָה מַחְכִּים וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ: ז אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמָּיִם אָמַר לָהּ עַל דְּאַטֵּפְתְּ אַטְפוּךְ וְסוֹף מְטִיפַיִךְ יְטוּפוּן: ח הוּא הָיָה אוֹמֵר מַרְבֶּה בָשָׂר מַרְבֶּה רִמָּה · מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דְאָגָה · מַרְבֶּה נָשִׁים מַרְבֶּה כְשָׁפִים · מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה זִמָּה · מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל · מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים · מַרְבֶּה יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה · מַרְבֶּה עֵצָה מַרְבֶּה תְבוּנָה · מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה שָׁלוֹם · קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה לְעַצְמוֹ · קָנָה לוֹ דִבְרֵי תוֹרָה קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: ט רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַּאי · הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם לָמַדְתָּ תוֹרָה הַרְבֵּה אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ כִּי לְכַךְ נוֹצַרְתָּ: י חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי וְאֵלּוּ הֵן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה וְרַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן

הוֹרְקָנוֹס בּוֹר סִיד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה · רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה
אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ · רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן חָסִיד · רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל
יְרֵא חֵטְא · וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר : יא הוּא הָיָה
אוֹמֵר אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן
הוֹרְקָנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם : יב אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר
מִשְּׁמוֹ אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן
הוֹרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶם וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה מַכְרִיעַ הוּא
אֶת כֻּלָּם : יג אָמַר לָהֶם צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ יְשָׁרָה
שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן טוֹבָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
אוֹמֵר חָבֵר טוֹב רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן טוֹב רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר
הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב טוֹב אָמַר לָהֶם רוֹאֶה
אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו
דִּבְרֵיכֶם : יד אָמַר לָהֶם צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק
מִמֶּנָּה הָאָדָם · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן רָעָה · רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
חָבֵר רָע · רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן רָע · רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הַלֹּוֶה
וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם · אֶחָד לֹוֶה מִן הָאָדָם כְּאִלּוּ לֹוֶה מִן הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן · רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב
רָע · אָמַר לָהֶם רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ
מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם : טו הֵם אָמְרוּ שְׁלשָׁה דְּבָרִים
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ וְאַל תְּהִי
נוֹחַ לִכְעוֹס וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ · וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד
אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים · וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה שֶׁנְּשִׁיכָתָן
נְשִׁיכַת שׁוּעָל · וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב · וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף ·
וְאַף כָּל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ : טז רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר עַיִן הָרָע ·
וְיֵצֶר הָרָע · וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת · מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם :
יז רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יְהִי מָמוֹן חֲבֵירְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ וְהַתְקֵן
עַצְמְךָ לִלְמוֹד תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ יְרוּשָּׁה לָךְ וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם
שָׁמַיִם : יח רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיַּת שְׁמַע וּבִתְפִלָּה
וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים
לִפְנֵי הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב

חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה: יט רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמוֹד תּוֹרָה וְדַע מַה שֶּׁתָּשִׁיב לְאֶפִּיקוֹרוֹס · וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר פְּעֻלָּתָךְ: כ רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה וּבַעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק: כא הוּא הָיָה אוֹמֵר לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמוֹר · וְלֹא אַתָּה בֶן חוֹרִין לִבָּטֵל מִמֶּנָּה · אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה נוֹתְנִין לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה · וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ · וְדַע מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא: רבי חנניא וכו׳ · וקדיש דרבנן

פרק שלישי

א עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵירָה · דַּע מֵאַיִן בָּאתָ וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן מֵאַיִן בָּאתָ מִטִּפָּה סְרוּחָה · וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ לִמְקוֹם עָפָר רִמָּה וְתוֹלֵעָה · וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ב רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁל מַלְכוּת שֶׁאִלְמָלֵא מוֹרָאָהּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלָעוֹ: ג רַבִּי חֲנִינָא בֶּן תְּרַדְיוֹן אוֹמֵר שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים שֶׁנֶּאֱמַר וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב · אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵינֵיהֶם · שֶׁנֶּאֱמַר אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יְיָ וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ · אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם מִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר שֶׁנֶּאֱמַר יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדּוֹם כִּי נָטַל עָלָיו: ד רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מֵתִים · שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָּל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צוֹאָה בְּלִי מָקוֹם · אֲבָל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁל מָקוֹם · שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ: ה רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן חֲכִינַאי אוֹמֵר

הנעור

הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי וְהַמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה · הֲרֵי
זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ׃ ו רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר כָּל הַמְקַבֵּל
עָלָיו עֹל תּוֹרָה מַעֲבִירִים מִמֶּנּוּ עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְכָל
הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עֹל תּוֹרָה נוֹתְנִין עָלָיו עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ׃
ז רַבִּי חֲלַפְתָּא אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָה אוֹמֵר עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וְעוֹסְקִין
בְּדִבְרֵי תוֹרָה שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת
אֵל · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ חֲמִשָּׁה שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ · וּמִנַּיִן
אֲפִילוּ שְׁלֹשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ שְׁנַיִם
שֶׁנֶּאֱמַר אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ · וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע ·
וּמִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי
אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃ ח רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר תֶּן
לוֹ מִשֶּׁלּוֹ שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ וְכֵן בְּדָוִד הוּא אוֹמֵר כִּי מִמְּךָ הַכֹּל
וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ׃ ט רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה
וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ וְאוֹמֵר מַה נָּאֶה אִילָן זֶה וּמַה נָּאֶה נִיר זֶה
מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ׃ י רַבִּי דוֹסְתָּאִי בַּר
יַנַּאי מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁיּוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה
וְשׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב
בְּנַפְשׁוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ · יָכוֹל אֲפִילוּ תָּקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ
תַּלְמוּד לוֹמַר וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הָא אֵינוֹ מִתְחַיֵּב
בְּנַפְשׁוֹ עַד שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ׃ יא רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר כָּל
שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת · וְכָל שֶׁחָכְמָתוֹ
קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת׃ יב הוּא הָיָה אוֹמֵר
כָּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ · חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת · וְכָל שֶׁחָכְמָתוֹ
מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו · אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת׃ יג הוּא הָיָה אוֹמֵר כָּל
שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ וְכָל שֶׁאֵין רוּחַ
הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ׃ יד רַבִּי דוֹסָא בֶּן
הַרְכִּינָס אוֹמֵר שֵׁינָה שֶׁל שַׁחֲרִית וְיַיִן שֶׁל צָהֳרַיִם · וְשִׂיחַת הַיְלָדִים
וִישִׁיבַת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן
הָעוֹלָם׃ טו רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר הַמְחַלֵּל אֶת הַקֳּדָשִׁים

והמבזה

וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת וְהַמַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בָּרַבִּים וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ
שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְהַמְגַלֶּה פָנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה אַף עַל
פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא :
טז רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ וְנוֹחַ לְתִשְׁחוֹרֶת וֶהֱוֵי מְקַבֵּל
אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה : יז רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר שְׂחוֹק וְקַלּוּת
רֹאשׁ מַרְגִּילִין אֶת הָאָדָם לְעֶרְוָה : יח הוּא הָיָה אוֹמֵר מַסּוֹרֶת
סְיָג לַתּוֹרָה מַעַשְׂרוֹת סְיָג לָעֹשֶׁר · נְדָרִים סְיָג לַפְּרִישׁוּת · סְיָג
לַחָכְמָה שְׁתִיקָה : יט הוּא הָיָה אוֹמֵר חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם ·
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם · שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
עָשָׂה אֶת הָאָדָם : כ חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם · חִבָּה
יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּנִים אַתֶּם
לַייָ אֱלֹהֵיכֶם : כא חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה חִבָּה
יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם
שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזוֹבוּ : כב הַכֹּל
צָפוּי וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה וּבְטוּב הָעוֹלָם נִדּוֹן וְהַכֹּל לְפִי רוֹב הַמַּעֲשֶׂה :
כג הוּא הָיָה אוֹמֵר הַכֹּל נָתוּן בְּעֵרָבוֹן וּמְצוּדָה פְרוּסָה עַל כָּל
הַחַיִּים הֶחָנוּת פְּתוּחָה וְהַחֶנְוָנִי מַקִּיף וְהַפִּנְקָס פָּתוּחַ וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת
וְכָל הָרוֹצֶה לִלְוֹת יָבֹא וְיִלְוֶה וְהַגַּבָּאִין מַחֲזִירִין תָּדִיר בְּכָל יוֹם
וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם בֵּין מִדַּעְתּוֹ וּבֵין שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ וְיֵשׁ לָהֶם עַל
מַה שֶׁיִּסְמוֹכוּ וְהַדִּין דִּין אֱמֶת וְהַכֹּל מְתֻקָּן לַסְּעוּדָה : כד רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אִם אֵין תּוֹרָה אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ
אֵין תּוֹרָה אִם אֵין יִרְאָה אֵין חָכְמָה אִם אֵין חָכְמָה אֵין יִרְאָה
אִם אֵין בִּינָה אֵין דַּעַת אִם אֵין דַּעַת אֵין בִּינָה אִם אֵין קֶמַח אֵין
תּוֹרָה אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קֶמַח : כה הוּא הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁחָכְמָתוֹ
מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין וְשָׁרָשָׁיו
מֻעָטִין וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוֹ וְהוֹפַכְתּוֹ עַל פָּנָיו שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה
כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר
אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא תֵשֵׁב · אֲבָל כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ לְמָה
הוּא דוֹמֶה לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מֻעָטִין וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּין שֶׁאֲפִילוּ כָּל
הָרוּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ

שנאמר

שנאמר והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חם והיה עלהו רענן ובשנת בצרת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: כו רבי אלעזר בן חסמא אומר קינין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות תקופות וגימטריאות פרפראות לחכמה:

רבי חנניה וכו' : וקדיש דרבנן

פרק רביעי

א בן זומא אומר איזהו חכם הלמד מכל אדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי · איזהו גבור הכובש את יצרו · שנאמר טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר · איזהו עשיר השמח בחלקו · שנאמר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך · אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא · איזהו מכבד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו: ב בן עזאי אומר הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה: ג הוא היה אומר אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום: ד רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח בפני כל האדם שתקות אנוש רמה: ה רבי יוחנן בן ברוקה אומר כל המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם: ו רבי ישמעאל (בנו) אומר הלומד על מנת ללמד מספיקין בידו ללמוד וללמד · והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות: ז רבי צדוק אומר אל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בהם וכן היה הלל אומר ודאשתמש בתגא חלף הא למדת כל הנהנה מדברי תורה נוטל חייו מן העולם: ח רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכבד על הבריות · וכל המחלל את התורה גופו מחלל על הבריות: ט רבי ישמעאל אומר החושך עצמו מן הדין פורק ממנו איבה וגזל ושבועת שוא והגס לבו בהוראה שוטה רשע

וגס

וְגַס רוּחַ: י הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תְּהִי דָן יְחִידִי שֶׁאֵין דָּן יְחִידִי
אֶלָּא אֶחָד וְאַל תֹּאמַר קַבְּלוּ דַעְתִּי שֶׁהֵן רַשָּׁאִין וְלֹא אָתָּה:
יא רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹנִי סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ
מֵעֹשֶׁר וְכָל הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹשֶׁר סוֹפוֹ לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי:
יב רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הֱוֵי מְמַעֵט בְּעֵסֶק וַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה וֶהֱוֵי שְׁפַל
רוּחַ בִּפְנֵי כָל הָאָדָם וְאִם בִּטַּלְתָּ מִן הַתּוֹרָה יֶשׁ לָךְ בְּטֵלִים הַרְבֵּה
כְּנֶגְדָּךְ וְאִם עָמַלְתָּ בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לִיתֶּן לָךְ: יג רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר (בֶּן יַעֲקֹב) אוֹמֵר הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת קוֹנֶה לוֹ פְּרַקְלִיט
אֶחָד וְהָעוֹבֵר עֲבֵירָה אַחַת קוֹנֶה לוֹ קַטֵּיגוֹר אֶחָד תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים
טוֹבִים כִּתְרִיס בִּפְנֵי הַפּוּרְעָנוּת: יד רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר כָּל
כְּנֵסִיָּה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם
אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם: טו רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ אוֹמֵר יְהִי כְבוֹד
תַּלְמִידְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ וּכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּךְ וּמוֹרָא
רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם: טז רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הֱוֵי זָהִיר בַּתַּלְמוּד
שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן: יז רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה כְתָרִים
הֵם כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עוֹלֶה
עַל גַּבֵּיהֶן: יח רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר הֱוֵי גוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה וְאַל
תֹּאמַר שֶׁהִיא תָבוֹא אַחֲרֶיךָ שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ וְאֶל בִּינָתְךָ
אַל תִּשָּׁעֵן: יט רַבִּי יַנַּאי אוֹמֵר אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת הָרְשָׁעִים
וְאַף לֹא מִיִּסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים: כ רַבִּי מַתְיָא בֶן חָרָשׁ אוֹמֵר הֱוֵי
מַקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל אָדָם וֶהֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים:
כא רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר בִּפְנֵי הָעוֹלָם
הַבָּא הַתְקֵן עַצְמְךָ בִּפְרוֹזְדוֹר כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לִטְרַקְלִין: כב הוּא
הָיָה אוֹמֵר יָפָה שָׁעָה אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בָּעוֹלָם
הַזֶּה מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא · וְיָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קוֹרַת רוּחַ
בָּעוֹלָם הַבָּא מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה: כג רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר
אוֹמֵר אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בִּשְׁעַת כַּעְסוֹ וְאַל תְּנַחֲמֶנּוּ בְּשָׁעָה
שֶׁמֵּתוֹ מוּטָל לְפָנָיו וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל
לִרְאוֹתוֹ בִּשְׁעַת קַלְקָלָתוֹ: כד שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר בִּנְפֹל אוֹיִבְךָ
אַל תִּשְׂמָח וּבִכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ פֶּן יִרְאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב

מעליו

מֵעָלָיו אַפּוֹ: כה אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר הַלּוֹמֵד (תּוֹרָה) יֶלֶד לְמָה הוּא דוֹמֶה לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ ׳ וְהַלּוֹמֵד (תּוֹרָה) זָקֵן לְמָה הוּא דוֹמֶה לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר מָחוּק: כו רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר הַלּוֹמֵד מִן הַקְּטַנִּים לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ ׳ וְהַלּוֹמֵד מִן הַזְּקֵנִים לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשׁוּלוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן: כז רַבִּי אוֹמֵר אַל תִּסְתַּכֵּל בְּקַנְקַן אֶלָּא בְמַה שֶּׁיֵּשׁ בּוֹ יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יָשָׁן וְיָשָׁן שֶׁאֲפִילוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ: כח רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אוֹמֵר הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: כט הוּא הָיָה אוֹמֵר הַיִּלּוֹדִים לָמוּת וְהַמֵּתִים לְהֵחָיוֹת וְהַחַיִּים לִידּוֹן לֵידַע לְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע שֶׁהוּא אֵל הוּא הַיּוֹצֵר הוּא הַבּוֹרֵא הוּא הַמֵּבִין הוּא הַדַּיָּן הוּא הָעֵד הוּא בַּעַל דִּין וְהוּא עָתִיד לָדוּן בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֵין לְפָנָיו (לֹא) עַוְלָה וְלֹא שִׁכְחָה וְלֹא מַשּׂוֹא פָנִים וְלֹא מִקַּח שֹׁחַד שֶׁהַכֹּל שֶׁלּוֹ וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן וְאַל יַבְטִיחֲךָ יִצְרְךָ שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ שֶׁעַל כָּרְחָךְ אַתָּה נוֹצָר וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה נוֹלָד וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה חַי וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה מֵת וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה עָתִיד לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: רבי חנניא וכו׳ ׳ וקדיש דרבנן:

פרק חמישי

א בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וַהֲלֹא בְמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת אֶלָּא לְהִפָּרַע מִן הָרְשָׁעִים שֶׁמְּאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת וְלִיתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים שֶׁמְּקַיְּמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת: ב עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין (לְפָנָיו) עַד שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת מֵי הַמַּבּוּל: ג עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְקִבֵּל (עָלָיו) שְׂכַר כֻּלָּם: ד עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעָמַד בְּכֻלָּם לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ שֶׁל

אברהם

אַבְרָהָם אָבִינוּ: ה עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה
עַל הַיָּם: ו עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים
בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם: ז עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ לְהַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא בַּמִּדְבָּר שֶׁנֶּאֱמַר וַיְנַסּוּ אוֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא
שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: ח עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ ·
לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ · וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ
מֵעוֹלָם · וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם · וְלֹא אֵירַע קֶרִי לַכֹּהֵן
גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וְלֹא כִבּוּ גְּשָׁמִים אֵשׁ שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה ·
וְלֹא נָצְחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן · וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בָּעֹמֶר ·
וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים · עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִים רְוָחִים ·
וְלֹא הִזִּיק נָחָשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם מֵעוֹלָם · וְלֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ
צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלַיִם: ט עֲשָׂרָה דְבָרִים נִבְרְאוּ בְּעֶרֶב
שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאֵלּוּ הֵן · פִּי הָאָרֶץ · וּפִי הַבְּאֵר · וּפִי הָאָתוֹן ·
וְהַקֶּשֶׁת · וְהַמָּן · וְהַמַּטֶּה · וְהַשָּׁמִיר · וְהַכְּתָב · וְהַמִּכְתָּב · וְהַלּוּחוֹת ·
וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף הַמַּזִּיקִין · וּקְבוּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ · וְאֵילוֹ שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ · וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף צְבָת בִּצְבָת עֲשׂוּיָה: י שִׁבְעָה
דְבָרִים בַּגּוֹלֶם וְשִׁבְעָה בֶּחָכָם · חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל
מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵירוֹ וְאֵינוֹ נִבְהָל
לְהָשִׁיב שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף שׁוֹאֵל כָּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה
וְאוֹמֵר עַל רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן וְעַל (מַה) שֶׁלֹּא שָׁמַע
אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת וְחִילוּפֵיהֶם בַּגּוֹלֶם: יא שִׁבְעָה
מִינֵי פוּרְעָנִיּוֹת בָּאִין לְעוֹלָם עַל שִׁבְעָה גּוּפֵי עֲבֵירוֹת מִקְצָתָן
מְעַשְּׂרִין וּמִקְצָתָן אֵינָן מְעַשְּׂרִין (רָעָב שֶׁל בַּצּוֹרֶת בָּא) מִקְצָתָן
רְעֵבִין וּמִקְצָתָן שְׂבֵעִין · גָּמְרוּ שֶׁלֹּא לְעַשֵּׂר רָעָב שֶׁל מְהוּמָה ·
וְשֶׁל בַּצּוֹרֶת בָּא וְשֶׁלֹּא לִיטּוֹל (אֶת) הַחַלָּה רָעָב שֶׁל כְּלָיָה בָּא:
יב דֶּבֶר בָּא לְעוֹלָם · עַל מִיתוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ
לְבֵית דִּין וְעַל פֵּירוֹת שְׁבִיעִית: יג חֶרֶב בָּא לְעוֹלָם עַל עִנּוּי הַדִּין
וְעַל עִוּוּת הַדִּין וְעַל הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה: יד חַיָּה רָעָה
בָּאָה לְעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא וְעַל חִלּוּל הַשֵּׁם: טו גָּלוּת בָּא
לְעוֹלָם עַל עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים וְעַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת וְעַל שְׁפִיכוּת

דָּמִים וְעַל שְׁמִיטַּת הָאָרֶץ : טו בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הַדֶּבֶר מִתְרַבֶּה
כְּרְבִיעִית ׳ וּבַשְּׁבִיעִית ׳ וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית ׳ וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל
שָׁנָה וְשָׁנָה ׳ כָּרְבִיעִית מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית ׳ בַּשְּׁבִיעִית
מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית ׳ בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִפְּנֵי פֵּירוֹת
שְׁבִיעִית ׳ וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מִפְּנֵי גֶזֶל מַתְּנוֹת
עֲנִיִּים : יז אַרְבַּע מִדּוֹת בָּאָדָם הָאוֹמֵר שֶׁלִּי שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ ׳ זוֹ
מִדָּה בֵּינוֹנִית ׳ וְיֵשׁ אוֹמְרִים זוֹ מִדַּת סְדוֹם ׳ שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלְּךָ
שֶׁלִּי עַם הָאָרֶץ ׳ שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ חָסִיד ׳ שֶׁלְּךָ שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי
שֶׁלִּי רָשָׁע : יח אַרְבַּע מִדּוֹת בַּדֵּעוֹת ׳ נוֹחַ לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת
יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ ׳ קָשֶׁה לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת יָצָא הֶפְסֵדוֹ
בִּשְׂכָרוֹ ׳ קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת חָסִיד ׳ נוֹחַ לִכְעוֹס וְקָשֶׁה
לִרְצוֹת רָשָׁע : יט אַרְבַּע מִדּוֹת בַּתַּלְמִידִים מַהֵר לִשְׁמוֹעַ וּמַהֵר
לְאַבֵּד יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ ׳ קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד יָצָא
הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ ׳ מַהֵר לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד זֶה חֵלֶק טוֹב ׳ קָשֶׁה
לִשְׁמוֹעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד זֶה חֵלֶק רָע : כ אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה
הָרוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים ׳ יִתְּנוּ
אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ ׳ יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים חָסִיד ׳
לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע : כא אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבֵית
הַמִּדְרָשׁ ׳ הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה שְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ ׳ עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ
הוֹלֵךְ שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ ׳ הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה חָסִיד ׳ לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא
עוֹשֶׂה רָשָׁע : כב אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵי לִפְנֵי חֲכָמִים סְפוֹג וּמַשְׁפֵּךְ
מְשַׁמֶּרֶת וְנָפָה סְפוֹג שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל מַשְׁפֵּךְ שֶׁמַּכְנִיס בְּזוֹ
מוֹצִיא בְזוֹ מְשַׁמֶּרֶת שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים ׳
נָפָה שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת הַסּוֹלֶת : כג כָּל אַהֲבָה
שֶׁהִיא תְלוּיָה בְּדָבָר בָּטֵל דָּבָר בְּטֵלָה אַהֲבָה וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה
בְּדָבָר אֵינָהּ בְּטֵלָה לְעוֹלָם ׳ אֵיזוֹ הִיא אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה
בְדָבָר זוֹ אַהֲבַת אַמְנוֹן וְתָמָר וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְּדָבָר זוֹ אַהֲבַת
דָּוִד וִיהוֹנָתָן : כד כָּל מַחֲלוֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם ׳ אֵיזוֹ הִיא מַחֲלוֹקֶת
שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם זוֹ מַחֲלוֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי ׳ וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם

שָׁמַיִם זוֹ מַחְלוֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ : כח כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים
אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ · וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים אֵין מַסְפִּיקִין
בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה · מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים זְכוּת הָרַבִּים
תָּלוּי בּוֹ · שֶׁנֶּאֱמַר צִדְקַת יְיָ עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל · יָרָבְעָם
חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים חֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ · שֶׁנֶּאֱמַר עַל
חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל :
כו כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הַלָּלוּ מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ · וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֲחֵרִים מִתַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע ·
עַיִן טוֹבָה וְרוּחַ נְמוּכָה וְנֶפֶשׁ שְׁפָלָה מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ · עַיִן רָעָה וְרוּחַ גְּבוֹהָה וְנֶפֶשׁ רְחָבָה מִתַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם
הָרָשָׁע · מַה בֵּין תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְתַלְמִידָיו שֶׁל
בִּלְעָם הָרָשָׁע · תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ אוֹכְלִין בָּעוֹלָם הַזֶּה
וְנוֹחֲלִין לָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר לְהַנְחִיל אוֹהֲבַי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם
אֲמַלֵּא · אֲבָל תַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע יוֹרְשִׁין גֵּיהִנָּם וְיוֹרְדִין
לִבְאֵר שַׁחַת שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי
דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ : כז יְהוּדָה בֶּן
תֵּימָא אוֹמֵר הֱוֵי עַז כַּנָּמֵר וְקַל כַּנֶּשֶׁר וְרָץ כַּצְּבִי וְגִבּוֹר כָּאֲרִי
לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם : כח הוּא הָיָה אוֹמֵר עַז פָּנִים לְגֵיהִנָּם
וּבוֹשֶׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שֶׁתִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ :
כט בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר הֲפוֹךְ בָּהּ וַהֲפוֹךְ בָּהּ דְּכוֹלָּא בָהּ וּבָהּ תֶּחֱזֵי
וְסִיב וּבְלֵה בָהּ וּמִינָהּ לָא תְזוּעַ שֶׁאֵין לָךְ מִדָּה טוֹבָה הֵימֶנָּה ·
בֶּן הֵא הֵא אוֹמֵר לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא : ל הוּא הָיָה אוֹמֵר בֶּן
חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא · בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים לַמִּשְׁנָה · בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
לַמִּצְוֹת · בֶּן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַתַּלְמוּד · בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה ·
בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף · בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ · בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה · בֶּן
חֲמִשִּׁים לָעֵצָה · בֶּן שִׁשִּׁים לַזִּקְנָה · בֶּן שִׁבְעִים לַשֵּׂיבָה · בֶּן שְׁמוֹנִים
לַגְּבוּרָה · בֶּן תִּשְׁעִים לָשׁוּחַ · בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן
הָעוֹלָם : רבי חנניא וכו׳ · וקדיש דרבנן :

פרק ששי

שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם :

א רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַי הוּא לוֹ נִקְרָא רֵעַ אָהוּב · אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת מְשַׂמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם מְשַׂמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמַלְבַּשְׁתּוֹ עֲנָוָה וְיִרְאָה וּמַכְשַׁרְתּוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק חָסִיד יָשָׁר וְנֶאֱמָן · וּמְרַחַקְתּוֹ מִן הַחֵטְא וּמְקָרַבְתּוֹ לִידֵי זְכוּת וְנֶהֱנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה בִּינָה וּגְבוּרָה · שֶׁנֶּאֱמַר לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה · וְנוֹתֶנֶת לוֹ מַלְכוּת וּמֶמְשָׁלָה וְחִיקּוּר דִּין וּמְגַלִּין לוֹ רָזֵי תוֹרָה וְנַעֲשֶׂה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנָהָר שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵק וְהוֹלֵךְ וַהֲוֵי צָנוּעַ וְאֶרֶךְ רוּחַ וּמוֹחֵל עַל עֶלְבּוֹנוֹ וּמְגַדַּלְתּוֹ וּמְרוֹמַמְתּוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים: ב אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה נִקְרָא נָזוּף שֶׁנֶּאֱמַר נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם וְאוֹמֵר וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת אַל תִּקְרֵי חָרוּת אֶלָּא חֵרוּת שֶׁאֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת : ג הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אַחַת אוֹ פָסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אַחַת צָרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד · שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחוֹמֶר וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אַחַת אוֹ פָסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אַחַת עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לֶקַח

טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: ד כַּךְ הִיא דַרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה
פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכַל וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה תִּשְׁתֶּה וְעַל הָאָרֶץ תִּישַׁן וְחַיֵּי
צַעַר תִּחְיֶה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל וְאִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּן אַשְׁרֶיךָ
וְטוֹב לָךְ׃ אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לָעוֹלָם הַבָּא אַל תְּבַקֵּשׁ
גְּדוּלָּה לְעַצְמְךָ וְאַל תַּחְמוֹד כָּבוֹד יוֹתֵר מִלִּמּוּדְךָ עֲשֵׂה וְאַל
תִּתְאַוֶּה לְשֻׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים שֶׁשֻּׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשֻּׁלְחָנָם וְכִתְרְךָ
גָּדוֹל מִכִּתְרָם וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר
פְּעֻלָּתֶךָ: ה גְּדוֹלָה תוֹרָה (יוֹתֵר) מִן הַכְּהֻנָּה וּמִן הַמַּלְכוּת שֶׁהַמַּלְכוּת
נִקְנֵית בִּשְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת וְהַכְּהֻנָּה (נִקְנֵית) בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע וְהַתּוֹרָה
נִקְנֵית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה דְבָרִים וְאֵלּוּ הֵן בְּתַלְמוּד׃ בִּשְׁמִיעַת הָאֹזֶן
בַּעֲרִיכַת שְׂפָתַיִם׃ בְּבִינַת הַלֵּב׃ (בְּשִׂכְלוּת הַלֵּב) בְּאֵימָה׃ בְּיִרְאָה׃
בַּעֲנָוָה׃ בְּשִׂמְחָה׃ בְּטָהֳרָה׃ בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים׃ בְּדִקְדּוּק חֲבֵרִים׃
וּבְפִלְפּוּל הַתַּלְמִידִים׃ בְּיִשּׁוּב (בִּישִׁיבָה) בְּמִקְרָא׃ בְּמִשְׁנָה׃ בְּמִיעוּט
סְחוֹרָה׃ בְּמִיעוּט שֵׁנָה׃ בְּמִיעוּט תַּעֲנוּג׃ בְּמִיעוּט שְׂחוֹק׃ בְּמִיעוּט
דֶּרֶךְ אֶרֶץ׃ בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם׃ בְּלֵב טוֹב׃ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים׃ וּבְקַבָּלַת
הַיִּסּוּרִים׃ הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ׃ וְהַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ׃ וְעוֹשֶׂה סְיָג
לִדְבָרָיו׃ וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ׃ אָהוּב׃ אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם׃
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת׃ אוֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת׃ אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת׃
אוֹהֵב אֶת הַמֵּישָׁרִים׃ מִתְרַחֵק מִן הַכָּבוֹד׃ וְאֵינוֹ מֵגִיס לִבּוֹ
בְּתַלְמוּדוֹ׃ וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה׃ וְהַנּוֹשֵׂא בְעוֹל עִם חֲבֵרוֹ׃ וּמַכְרִיעוֹ
לְכַף זְכוּת׃ וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת׃ וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשָּׁלוֹם׃ וּמִתְיַשֵּׁב
לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ׃ שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב׃ שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף׃ הַלּוֹמֵד עַל מְנַת
לְלַמֵּד׃ וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת׃ הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ׃ וּמְכַוֵּין אֶת
שְׁמוּעָתוֹ׃ וְאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ׃ הָא לָמַדְתָּ שֶׁכָּל הָאוֹמֵר דָּבָר
בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ מֵבִיא גְאוּלָּה לָעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ
בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי: ו גְּדוֹלָה תוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בָּעוֹלָם
הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ
מַרְפֵּא׃ וְאוֹמֵר רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶּךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ׃ וְאוֹמֵר
כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרוֹתֶיךָ׃ וְאוֹמֵר תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ
לִוְיַת חֵן עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ׃ וְאוֹמֵר עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים

כֹּחַ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר · וְאוֹמֵר דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם · וְאוֹמֵר אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ וּבִשְׂמֹאלָהּ עוֹשֶׁר וְכָבוֹד ·
וְאוֹמֵר כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ: ז רַבִּי שִׁמְעוֹן
בֶּן מְנַסְיָא מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר · הַנּוֹי · וְהַכֹּחַ ·
וְהָעוֹשֶׁר · וְהַכָּבוֹד · וְהַחָכְמָה · וְהַזִּקְנָה · וְהַשֵּׂיבָה · וְהַבָּנִים ·
נָאֶה לַצַּדִּיקִים · וְנָאֶה לָעוֹלָם · שֶׁנֶּאֱמַר עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה
בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵא · וְאוֹמֵר עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת
בָּנִים אֲבוֹתָם · וְאוֹמֵר תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה ·
וְאוֹמֵר וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה כִּי מָלַךְ יְיָ צְבָאוֹת בְּהַר
צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד: ח רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר
אֵלּוּ שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁמָּנוּ חֲכָמִים לַצַּדִּיקִים כֻּלָּם נִתְקַיְּמוּ בְּרַבִּי
וּבְבָנָיו: ט אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן קִסְמָא פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ
בַּדֶּרֶךְ וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד וְנָתַן לִי שָׁלוֹם וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם אָמַר
לִי רַבִּי מֵאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה אָמַרְתִּי לוֹ מֵעִיר גְּדוֹלָה שֶׁל חֲכָמִים
וְשֶׁל סוֹפְרִים אָנִי אָמַר לִי רַבִּי רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ וַאֲנִי
אֶתֵּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינְרֵי זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת אָמַרְתִּי
לוֹ בְּנִי אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁבָּעוֹלָם אֵינִי דָר אֶלָּא
בִּמְקוֹם תּוֹרָה לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלַוִּין לוֹ לְאָדָם
לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת אֶלָּא תּוֹרָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁנֶּאֱמַר בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר
עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ: בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בָּעוֹלָם
הַזֶּה · בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ בַּקֶּבֶר · וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ
לָעוֹלָם הַבָּא · שֶׁכֵּן כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף · וְאוֹמֵר לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב
אָמַר יְיָ צְבָאוֹת: י חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ
וְאֵלּוּ הֵן · תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד · שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד · אַבְרָהָם
קִנְיָן אֶחָד · יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד · בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד · תּוֹרָה
קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן דִּכְתִיב יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז ·
שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן דִּכְתִיב כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי
וְהָאָרֶץ הֲדוֹם רַגְלָי אֵיזֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵיזֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי ·

ואומר

וְאוֹמֵר מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ · אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן דִּכְתִיב וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ · יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן דִּכְתִיב עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יְיָ עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ · וְאוֹמֵר לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי בָם · בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן דִּכְתִיב מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְּדָשׁ יְיָ כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ · וְאוֹמֵר וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קָדְשׁוֹ הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ: יא וְכָל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בְרָא אֶלָּא לִכְבוֹדוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו · וְאוֹמֵר יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: רבי חנניא וכו׳ · וקדיש דרבנן:

יוצר לשבת שלפני שבועות

אֱמוּנַת עִתִּים אֶצְלוֹ אָמוֹן · שְׁלָחֶיהָ מְשׁוּלִים לְפַרְדֵּס רִמּוֹן · נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן · מַתָּנָה נְתוּנָה מִמִּדְבַּר יְשִׁימוֹן: אָז בְּשִׂמְחָתָהּ רֶכֶב הַקֹּדֶשׁ · מֶרְכְּבוֹתַיִם קֹדֶשׁ · אַלְפֵי שִׁנְאָן לְהִתְקַדֵּשׁ · יְיָ בָּם סִינַי בַּקֹּדֶשׁ: בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה · כְּבוּדָּהּ בִּהְיוֹתָהּ · בִּכְנִיסָתָהּ לַחֻפָּה · רָצוּ הַכֹּל לִרְאוֹתָהּ · מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ הִלְּלוּ אוֹתָהּ · כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְּחַר כֶּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ: גַּם עַל כָּל מַחֲמַדִּים חֲמוּדָה וַאֲהוּבָה · מְאֻשֶּׁרֶת בָּנִים וְלִמְלָכִים תְּאוּבָה · בְּאֵר חֲפָרוּהָ שָׂרִים וּמְנַדְּבִים · שְׁאוּבָה · יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁווּ בָהּ: דָּמִיהָ לְהַשְׁווֹת הַמַּעֲמִיק לְמַאֲבוֹד · דַּדֶּיהָ יְרַוּוּ לִוְיַת חֵן וְכָבוֹד · מַשְׁלֶמֶת שָׁלוֹם לְכָל עָמֵל וְיַעֲבוֹד · אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: הָעֵת אָב לִבְנוֹ יְרֻשָּׁתָהּ הִקְנָה · שְׁמַע בְּנִי מוּסָרָהּ תּוֹכַחַת חַיִּים קוֹנָה · אַל תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאל וְאַל תָּנוּד מִקִּנָּהּ · סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָּ תְּכַבֶּדְךָ כִּי תְחַבְּקֶנָּה: וְשָׂרֶיהָ כְּמִגְדָּלוֹת וְחוֹמָה בְּצָרוֹתֶיךָ · מֵעֲשָׂרָה שַׁלִּיטִים תָּעוֹז בְּקוֹרוֹתֶיךָ · אֲמָרֶיהָ אִמְרֵי נֹעַם יְהִי מִדַּבְּרוֹתֶיךָ · כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרוֹתֶיךָ: זָהָב וָכֶסֶף וְכָל כְּלֵי מַחֲמַדִּים · זָלִים יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ לְפִי הַדְרַת הוֹדָם · בָּהּ תָּשִׂים נֶפֶשׁ הַכָּשֵׁר וְהַדָּם · וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: חֶמֶד אַבְנֵי חֵפֶץ נֹפֶךְ סַפִּיר

וַיְּהַלֵּם קִנְיָנָם לְרֶגַע כְּמַרְאֵה הַחֲלוֹם · קִנְיָנָהּ נֶצַח בָּהּ תָּלֵט וְתִגְלוֹם · דְּרָכֶיהָ דַּרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : טַעֲמָהּ כִּי תִטְעַם יַחְפְּרוּ מְצֵרֶיךָ · הַחֲזֵק בְּמוּסָרָהּ וְיִכָּלְמוּ צָרֶיךָ · וְתוֹשִׁיבְךָ לָבֶטַח אֶל עִיר מִבְצָרֶיךָ · אַל תַּעַזְבֶהָ וְתִשְׁמְרֶךָּ אֱהָבֶהָ וְתִצְּרֶךָּ : יְדִידוּת מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ תַּחְמֹד וְתִתְאַשֵּׁר · מַעְגָּלָהּ תִּדְרֹךְ כִּי טוֹב וְיָשָׁר · מִצְוֹתֶיהָ לִנְצֹר עַל גַּרְגְּרוֹתֶיךָ תִּקְשַׁר · עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : כִּי נָעִים לְשָׁמְרָהּ בְּסוֹד מְזִמּוֹתֶיךָ · סַלְסְלֶהָ וְחַבּוּקָהּ כְּבוֹד מְרוֹמְמוֹתֶךָ · מִקּוֹל מְחַצְּצִים לְהַשְׁמִיעַ בְּנֶחָמוֹתֶיךָ · רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶּךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ : לֶאֱטוֹם אָזְנֶיךָ מִקַּחַת שִׁמְצָה · לָדַעַת וּלְהָבִין אִמְרֵי מָשָׁל וּמְלִיצָה · לִבְּךָ תִּתֵּן בְּמוּבָא וּבְמוֹצָא · אָז תָּבִין יִרְאַת יְיָ וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא : מוּסַר הַיִּרְאָה מַעְגָּלָהּ תַּדְרֵךְ · דֶּרֶךְ חַטָּאִים תָּסוּר וְתַסְרֵךְ · מִסּוֹדָם תִּרְחַק לְמַעַן תִּתְבָּרֵךְ · מְאֵרַת יְיָ בְּבֵית רָשָׁע וּנְוֵה צַדִּיקִים יְבָרֵךְ : נִפְלָאִים מִמְּךָ עֲלוּמִים וְלֹא גְלוּיִם · חַדְרֵי חֲדָרִים סְתוּרִים וַחֲבוּיִם · עֲבוּרָם תַּעֲבוֹר אִיֵּי אִיִּים · שְׁמַע בְּנִי וְקַח אֲמָרַי וְיִרְבּוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים : סְמוּכִים לָעַד בְּכָל פִּנּוֹתֶיךָ · כְּנֶטַע מַסְמֵר תָּקְעֵם בְּבִינָתֶךָ · מִשּׁוֹאַת רְשָׁעִים יִנָּצְרוּ מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ · אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ : עַל מִשְׁמָר תַּעֲמוֹד וְהִתְיַצֵּב בְּמִצְפֶּה · חֶמְדָּתָם תַּחְמוֹד מִשּׁוּהַם וְיָשְׁפֶה · מִכֶּסֶף מְזֻקָּק וּמִזָּהָב מְיוּפֶּה · כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא : פְּלָאִים וְנִפְלָאִים אִמְרֵי הַדַּעַת · עֲמוּקִים מִשְּׁאוֹל לְהָבִין וְלָדַעַת · נִרְאִים נִפְתָּלִים וְלֶנֶחְרָים מִדַּעַת · כֻּלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין וִישָׁרִים לְמוֹצְאֵי דָעַת : צְרוּפָה לִמְאֹד לִשְׁמוֹר הַבִּינָה · יִרְאַת יְיָ רֵאשִׁית חָכְמָה וּתְבוּנָה · כָּבוֹד יִנְחַל הַמַּשְׂכִּיל לְהִתְבּוֹנְנָה · תְּחִלַּת חָכְמָה יִרְאַת יְיָ וְדַעַת קְדוֹשִׁים בִּינָה : קִנְיַן תִּבְחַר לְעֵינַיִם מַגִּיהִים · שְׂנֹאת דֶּרֶךְ מְזִדִּים וּמִתְגָּאִים · סוּר וְאַל תֵּחַד בִּקְהַל יְהִירִים וְגֵאִים · טוֹב שְׁפַל רוּחַ אֶת עֲנָוִים מֵחַלֵּק שָׁלָל אֶת גֵּאִים : רֵאשִׁית חָכְמָה נְתִיבוֹתֶיךָ תְּיַשֵּׁר · צֶדֶק וּמִשְׁפָּט תָּבִין וּתְיַשֵּׁר · אָרְחוֹת חָכְמָה הֲבִינוֹתִיךָ לְיַשֵּׁר · בְּדֶרֶךְ חָכְמָה הוֹרֵתִיךָ הִדְרַכְתִּיךָ בְּמַעְגְּלֵי יֹשֶׁר : שַׁחַר וְאִישׁוֹן הִשָּׁמֵר מִמּוֹקֵשׁ · אַחֲרֵי לֹא יוֹעִיל פֶּן תִּנָּקֵשׁ · שְׁמוֹר אֲמָרַי וֶחְיֵה וְאַל תִּתְעַקֵּשׁ ·

בְּצֶדֶק כָּל אִמְרֵי פִּי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל וְעִקֵּשׁ : תּוֹחֶלֶת לְהוֹגֶיהָ
וּלְשׁוֹמְרֶיהָ סְבָרָה · תְּעָלָה וּרְטִיָּה מִפֶּצַע וַחֲבוּרָה · תּוֹר מֵהִשְׁתָּרֵר
כִּי אִם כִּי לְהִתְגַּבְּרָה · לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִּינָה לִי גְבוּרָה :
אָז בְּשִׂמְחָתָהּ רֶכֶב הַקֹּדֶשׁ · מֵרִבְבוֹתַיִם קֹדֶשׁ · אַלְפֵי שִׁנְאַן
לְהִתְקַדֵּשׁ · יְיָ בָּם סִינַי בַּקֹּדֶשׁ :

ואומר החזן קדושי אל וברכו · וגומרים תפלתם כסדר השבתות ·

אזהרות לרבי שלמה בן יהודה גבירול ז״ל

שאומרים אותם בשבת שלפני שבועות · ויש אומרים אותם ביום א׳ של חג השבועות :

רבי משה קמחי ומדקדקים אחרים שבאו אחריו שמו השיר הזה במכין ודמיון השירים השקולים היינו שכל דלת מדלתיו וגם השוגר שלו הוא מחובר מיתד וד׳ תנועות · ואולם אני לקוצר דעתי לא מצאתי שקול זה נמשך רק לשני הבתים הראשונים ואילו באנו למנות שקל זה בכל השיר היינו צריכים להטעות כל הנוסחאות · או שנאמר שרבים מהשואים הנעים צריך לאומרם בהבלעה ורבים מהנחים צריך להניע אותם ולא הנחנו מקום לקריאה המדוקדקת ואני הנחתי השיר על מתכונתו והרוצה להטעות הנוסחאות יטעה ובלבד שלא יטעה הוא · ובראשי תיבות בית ראשון נרמז שם המשורר ושם אביו שלמה בן יהודה :

סדר מצות עשה

שְׁמוֹר לִבִּי מַעֲנֶה · הֱיֵה בִמְאֹד נֶעֱנֶה · יְרָא הָאֵל וּמְנֵה · דְּבָרָיו
הַיְשָׁרִים : וְהוּא יִסְלַח אַשְׁמָה · וְהוּא יַרְבֶּה עָצְמָה · וְהוּא
יִתֵּן חָכְמָה · לְהָבִין נִמְהָרִים : אֲסַפֵּר תּוּשִׁיּוֹת · מְתוּקוֹת לַפִּיּוֹת ·
וְאַצִּיב תַּלְפִּיּוֹת · לְאַשֵּׁר (לְיַשֵּׁר) הָעִבְרִים : וְאַזְכִּיר מִצְוֹת עֲשֵׂה ·
בְּדַת מָעוֹז וּמַחְסֶה · וְעַל פְּשָׁעַי יְכַסֶּה · מְגַלֶּה נִסְתָּרִים : שְׁמוֹנָה
וְאַרְבָּעִים · וּמָאתַיִם נְטוּעִים · כְּמַסְמְרוֹת נִקְבָּעִים · בְּמִסְפַּר
אֵבָרִים : בְּסִינַי נוֹדָעוּ · וּמֵרוֹם נִשְׁמָעוּ · וַיַּחְדָּו הָטְבָּעוּ · בַּעֲשֶׂר
הַדְּבָרִים : אֲשֶׁר הִתְווּ הַתְּווֹת · בְּתֵיבוֹת (בְּאוֹתוֹת) נִשְׁתָּווֹת · בְּמִסְפַּר
הַמִּצְוֹת · וּבָהֶם נֶאֱמָרִים : וְהַמּוֹשִׁיעֲךָ · וְהַמּוֹדִיעֲךָ · וְעַד אֲשֶׁר
לְרֵעֲךָ · בְּתֻמָּם (נְתָנָם) נֶחְקָרִים : וְהִרְעִים אֵל דֵּעוֹת · בְּקוֹל הִפְלִיא
זְוָעוֹת · מְקַפֵּץ עַל גְּבָעוֹת · מְדַלֵּג עַל הָרִים : וְעֵת קָרָא אוֹתָם ·
רְעָדָה אֲחָזָתַם · וַיֵּצְאָה נִשְׁמָתָם · בְּרֶטֶט וּשְׁבָרִים : וְהוֹרִיד לַפִּדָיו ·
לְעַמּוֹ וַעֲבָדָיו · וְהֵשִׁיב בַּחֲסָדָיו · נְפָשׁוֹת לִפְגָרִים : אֲנִי הוֹצֵאתִיךָ ·
אֲנִי הִזְהַרְתִּיךָ · אֲנִי הִדְרַכְתִּיךָ · בְּדַרְכֵי הַיְשָׁרִים (מֵישָׁרִים) : לְיַחֵד
אֵל אָיוֹם · פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם · לְהִתְפַּלֵּל יוֹם יוֹם · עֲרָבִים וּשְׁחָרִים :

לעבדו

לְעָבְדוֹ וּלְאַהֲבוֹ · בְּלֵב וּלְדָבְקָה בוֹ · לְתָמְכָה בִנְתִיבוֹ · פְּעָמִים וַאֲשׁוּרִים : לְקַדֵּשׁ תַּעֲצוּמוֹ · לְיִרְאָה מִזַּעְמוֹ · לְהִשָּׁבַע בִּשְׁמוֹ · בְּלִי שָׁוְא וּשְׁקָרִים : לְצַדֵּק דִּינֵהוּ · וְלִרְדּוֹף צִדְקֵהוּ · וְלִשְׁמוֹר דָּתֵהוּ · וְלַעֲשׂוֹת מַאֲמָרִים : דְּבָרָיו שִׂים מַרְפֵּא · עֲלֵי לֵב גַּם עַל פֶּה · וְכָתְבֵם עַל סִפֵּי · מְזוּזוֹת וּשְׁעָרִים : וְשִׁנַּנְתָּם תָּמִיד · לְבִנְךָ וּלְתַלְמִיד · וְהַבְּרָכוֹת תַּצְמִיד · בְּמֵאָה (מֵאַת הַ) נִגְמָרִים : בְּכוֹר בָּנִים תִּפְדֶּה · וְטוֹטָפוֹת תַּעֲדֶה · וּבַכְּנַעֲנִי תִרְדֶּה · וְהַמּוֹל (וְתָמוֹל) בִּבְשָׂרִים : וְתִפְדֶּה פֶּטֶר חֲמוֹר · וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר · וְהַהַלֵּל תִּגְמוֹר · בְּיָמִים נִסְפָּרִים : וְעַל כַּנְפֵי בִגְדְךָ · גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ · וְהַלְוֵה דַּל וָדָךְ · וּפִיִּים (תְּפַיֵּס) בִּדְבָרִים : קְבַע בִּרְכַּת מָזוֹן · בְּאַט וּבְחִפָּזוֹן · וְלֹא תִמְצָא רָזוֹן · בְּעִנּוּי כִּפּוּרִים : עֲבוֹט עָנִי הָשֵׁב · וְאִתְּךָ אַל יֵשֵׁב · וְהַגָּזֵל תָּשֵׁב · וְעוֹשֶׁק מִסְחָרִים : הֱיֵה לַשָּׁב עָנָו · לְשִׂכְלוֹ וּלְשָׁנָיו · וְתָקוּם מִפָּנָיו · בְּפָנִים נֶהְדָּרִים : וְתַלְמוּד וּתְלַמֵּד · וְהוֹרֵיךָ תְּכַבֵּד · וְתָשִׁיב כְּלִי אוֹבֵד · וְתַקְדִּישׁ הַבִּכּוּרִים : וְהַדַּלִּים תְּרַחֵם · וְהַחוֹלִים תְּשִׂיחֵם · וְהָאֲבֵלִים תְּנַחֵם · וְהִקָּבוֹר נִגְזָרִים : וְלִפְתּוֹחַ וְלָתֵת · לְאֶבְיוֹן (יֵחָתֵת) מִתְחַתֵּת · וּלְשְׁמִיד וּלְמוֹתֵת · עֲמָלֵק רֹאשׁ צָרִים : לְבָעֵר מַחְמֶצֶת · בְּכָלָה נֶחֱרֶצֶת · וְלִשְׂרוֹף מִפְלֶצֶת · אֱלִילִים וַאֲשֵׁרִים : לְעַנֵּג יוֹם מְנוּחָה · בְּהַשְׁקֵט וּבְבִטְחָה · וְלָחוֹג וּלְשִׂמְחָה · וְלֶאֱהוֹב הַגֵּרִים : הַצְּדָקָה לַעֲשׂוֹת · בְּכַפֵּי יַד וּבְמַכּוֹת · וּמַשָּׂאוֹת וּמַעֲמָסוֹת · לְהָקִים לְהָרִים : וְתַלְמִיד שַׁעֲשׁוּעִים · לְהַדֵּר וּלְהַנְעִים · וְתוֹכַחַת רֵעִים · אַהֲבַת הַחֲבֵרִים : וְתוּמָה וַעֲנָוָה · וְיַיִן קִדּוּשׁ חֶדְוָה · וְיִרְאַת (אֵל תַּאֲוָה) מִקְדָּשׁ וְ · חֲכָמִים עִם הוֹרִים : וְתַלְמוּד (וְלִמּוּד) נֶאֱמָנָה · לְבָנִים בִּרְנָנָה · וְיָתוֹם וְאַלְמָנָה · וְלֵוִי עִם גֵּרִים : שְׁמוֹר (מַעֲשַׂר) מִצְוַת עָנִי · וְגַם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי · וְרִאשׁוֹן וּשְׁמִינִי · תְּקַדֵּשׁ בַּהֲדָרִים : וּמַעֲשֵׂר מִמַּעֲשֵׂר · וְגַם וִדּוּי מַעֲשֵׂר · וּמִבְּהֵמָה תַּעֲשֵׂר · וְרֵאשִׁית (וְרֹאשׁ) גֵּז מִ) עֲדָרִים : וְקָדְשֵׁי מַתָּנִי · וְגַם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי · וְתֹאכְלֵם בִּמְעוֹנִי · הַחַלָּה תָּרִים : וְחַזֵּק מַךְ יָמוּט · וְלָעַד לֹא תָמוּט · וְהַשְּׁבִיעִית תִּשְׁמוֹט · סְפִיחִים וּנְזִירִים : וְתִשְׁמוֹט מַשָּׁאוֹת · וְשִׁכְחָה עִם פֵּאוֹת · אִילָן בְּשָׂדֶה וּתְבוּאוֹת · וְעוֹלֵלוֹת מִבְּצִירִים : וְלֶקֶט הַקָּצִיר · וּפֶרֶט הַבָּצִיר · עֲזוֹב לִבְלִי תָצִיר · לְדַלִּים נֶאָרִים : וְאֵלִימוּ הַבֵּט · בְּהַעֲנֵק

וּבְהַעֲבֵט · וְהֵן פֶּן תִּלַבֵּט · נְדָבוֹת וּנְדָרִים : שְׂמַח וֶאֱמוֹר הֶאָח ·
בְּהַחֲיוֹתְךָ הָאָח · וְהַנּוֹתָר בָּאָח · יְהוּשְׁלַךְ עַל אוּרִים : וּפִגּוּל כִּי
יַבְאִישׁ · לְהִשָּׂרֵף (יִשָּׂרֵף) בָּאֵשׁ · וּפֶסַח בִּצְלִי אֵשׁ · וּמַצּוֹת וּמְרוֹרִים :
וְרִאשׁוֹן וּשְׁבִיעִי · תְּקַדֵּשׁ בְּחַג יִשְׁעִי · וּמִקְרָא שָׁבוּעִי · בְּבִכּוּרֵי
קְצִירִים : וְיוֹם זִכְרוֹן תְּרוּעָה · וְיוֹם כִּפּוּר תּוֹעָה · וְסֻכָּה וְאַרְבָּעָה ·
צְמָחִים נִבְחָרִים : עֲרָבִים בְּסֻמְדָר · וְעֵץ עָבוֹת נֶהְדָּר · וּפְרִי עֵץ
הָדָר · וְכַפּוֹת הַתְּמָרִים : וְכֹהֵן הוּקַם עַל · בְּאַלְמָנָה יִגָּעֵל ·
וּבִבְתוּלָה יִבְעַל · וְיָדֵהוּ יָרִים : וְיֵדַע הָעִתִּים · לְטַהֵר סוּת (נְגָעִים)
וּבָתִּים · וּפַתּוֹת הַפִּתִּים · וְהַקְטֵר (וְהָאֵשׁ) מְקֻטָּרִים : וְנִשְׁלַח שָׁלוּחַ ·
לְהַקְטִיר (ו) לִמְלוֹחַ · לְכַפֵּר (וְ) לִסְלוֹחַ · פְּשָׁעִים נֶעְתָּרִים : וְלִיצוֹק
וּלְהַבְלִל · וְלִשְׁחוֹט פַּר וְיוֹבֵל · וְלִמְלוֹק וּלְקַבֵּל · וְלִקְמוֹץ אַזְכָּרִים :
וְכֵן יִלְמַד עַם זֶה · לְהָנִיף וּלְהַזֶּה · וְהַשּׁוֹק וְהֶחָזֶה · לְחֻקּוֹ נֶעְצָרִים :
וְיִלְבַּשׁ לִמְלֶאכֶת · שְׂרָד בְּעֵת לֶכֶת · לְבֵית הַפָּרוֹכֶת · בְּגָדִים
מְשֻׁזָּרִים : וְתַבְנִית הַמִּשְׁכָּן · וְלֶחֶם הַנִּתְכָּן · וְשֶׁמֶן הַמִּתְכָּן ·
לְמָשְׁחָה וְלִמְאוֹרִים : חֲנֻכָּה וּמְלֶאכֶת · קְטוֹרֶת נִסֶּכֶת · וְשֵׁשׁ
הַמַּעֲרֶכֶת · וּשְׁתֵּי כִּכָּרִים : שְׁלָמִים וּמָנוֹת · וְעוֹלוֹת וְקָרְבָּנוֹת
וְשָׁלֹשׁ מַתָּנוֹת · בְּמוֹעֲדִים נִזְכָּרִים : וְהָעֹמֶר לְנַהֵל · וְנֵר שַׁבָּת (יָהֵל)
לָהֵל · וּפָרָשַׁת הַקְהֵל · וְשֹׁפְטִים עִם שׁוֹטְרִים : לְמַחְקוֹרֶת רִיבוֹת
נְפָשׁוֹת וּמַעֲרָבוֹת · וְדִין אַרְבַּע אָבוֹת · נְזִיקִים נִשְׁמָרִים : וְקֶצֶב
וּתְבוּנָה · לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה · וּמַתְּנוֹת כְּהֻנָּה · (כ) אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים :
וְהַתְּקוּפוֹת לְמַלְאוֹת · וְנֵר חֲנֻכָּה לְהַעֲלוֹת · וְלֵרָאוֹת וְלַעֲלוֹת
שְׁנֵי הַמַּעַשְׂרִים : לְהַנְעִים חוּמָשִׁים · וְגַם לִהְיוֹת קְדוֹשִׁים · וְלִטְבּוֹל
נִפְרָשִׁים · בְּעִתִּים נִגְזָרִים : וְשֶׁבֶת בִּבְהֵמָה · וְעֶבֶד עִם אָמָה
וּבִכּוּרֵי אֲדָמָה · וּמִקְרָא בִכּוּרִים : וְזֵרוּז מַתְּנִים · וְצֶדֶק מֹאזְנַיִם
וּמַתַּת פִּי שְׁנַיִם · לְבָנִים הַבְּכוֹרִים : וְחֹק אֵיפוֹתַיִם · וְגַם מִדּוֹתַיִם
וּמוֹצָא שְׂפָתַיִם · וּפִדְיוֹן נִמְכָּרִים : וְחוֹפֶשׁ הָאָמָה · בְּסִימַן נִכְתָּמָה
וְדִין עָרֵי חוֹמָה · וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים : וְאָדָם לֹא יָדוֹן · בְּנִמְכַּר עַל
זָדוֹן · בְּיוֹבֵל וּמוֹת אָדוֹן · יְשׁוּלַּח לַדְּרוֹרִים : וְצֵאת עֶבֶד חָפְשִׁית
בְּיוֹבֵל וּבַשִּׁשִּׁית · וְעָרְלָה עַד חֲמִישִׁית · וְהֶבְדֵּל שֵׁשׁ עָרִים : וְדִי
שִׁפְחָה חֲרוּפָה · וְסוֹד עֶגְלָה עֲרוּפָה · וּפֶסַח לִתְרוּפָה · לְלֹא הֶמָּר

טהורים

טְהוֹרִים : וְטָהֳרַת הַדָּוֹת · בְּמֵימֵי הַמִּקְוֹת · וּפַר בָּא עַל מִצְוֹת · וּפַר הַכִּפּוּרִים : וְטָהֳרַת הַטֻּמְאָה · בְּקָרְבָּן הַנִּרְאָה · וְקָרְבָּן חַטָּאָה · וּמוּסָפִין עֶשְׂרִים : וְיוֹרֵד עִם עוֹלֶה · וַוַּדַּאי עִם נִתְלֶה · וְחֵרֶם הַמּוּפְלָא · וְעֵרֶךְ הַנּוֹדְרִים : וְיַד וְיָהֵד לַחְפּוֹר · וְהָעוֹמֶר לִסְפּוֹר · וְאֵם קַן הַצִּפּוֹר · לְשַׁלַּח בַּיְּעָרִים : וְכָל טוּמְאָה לְהַפְלוֹת · בְּשֶׁרֶץ וּנְבֵילוֹת · וְאָדָם עִם מִכְלוֹת · וּמַשְׁקִים נִגָּרִים : וְהֶסֵּט (ו) שׁוֹכֶבֶת · וּמִקְרֶה מַחֲשֶׁבֶת · וְיִבּוּם נֶעֱזֶבֶת · וְאִגֶּרֶת פּוּרִים : וְתַחְלוּץ רוֹקֶקֶת · לְאֵשֶׁת גּוֹתֶקֶת · וְקוּץ כַּף מַחֲזֶקֶת · (ב) מְבוּשֵׁי הַגְּבָרִים : וְדִין אֵשֶׁת שִׁבְיָה · וְחֹק פְּרִיָּה וְרִבְיָה · וְתִלְבּוֹשֶׁת עֶרְיָה · וְנִסּוּךְ מֵי קָרִים : וְעָרְלָה וְהִלּוּלִים · וּמִשְׁנֶה לַמּוֹשְׁלִים · וּבְיוֹמָם לְהַשְׁלִים · שְׂכַר הַנִּשְׂכָּרִים : בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת · וּמֶכֶס וּנְחָלוֹת · וְסִיד אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת · וְיוֹבֵל לִדְרוֹרִים : וַחֲצוֹצְרוֹת עֵדָה · וּמוּרָם מִתּוֹדָה · וְטִבּוּל יוֹלֵדָה · מִן דְּמֵי הַמְּקוֹרִים : וּפָרָה לִשְׂרֵפָה · וְחָזֶה לִתְנוּפָה · וּמַעְשַׂר הָאֵיפָה · וְהַתְּרוּמָה לְהָרִים : וְעִיר יַד שׁוֹלַחַת · יְמַלֵּט (לְמַלֵּט) מִשַּׁחַת · וְעִיר וְעַם עִיר) הַנִּדַּחַת · לְהַחֲרִיב וּלְהַחֲרִים : וְעִיר כִּי תִסָּגֵר · אֲבָנֶיהָ תְּגֵר · וְאֵת נִבְלָה לַגֵּר · וּמָכוֹר לַנָּכְרִים : דְּמֵי כוֹפֶר תִּשְׁקוֹל · וְהַמֵּסִית תִּסְקוֹל · בְּיַעַן הֵרִים קוֹל · לַעֲבֹדָה לַאֲחֵרִים : וְחוֹלֵם וְעֵד זוֹמֵם · בְּאֶחָד הַחֲרִימֵם · לְבִלְתִּי יְרוֹמֵם · לְהִנָּבֵא שְׁקָרִים : וּפוֹרְעָנוּת תִּפְרַע · אֱלֵי מוֹצִיא שֵׁם רָע · וְאִישׁ זָב וּמְצוֹרָע · וְכֵהוּת נִטְהָרִים : בְּהַזֶּה (וּבְזֶה) יֵרָפֶה · טָמֵא מֵת אוֹ נִסְפֶּה · וּמַדִּיחַ תִּסְפֶּה · וְיִירְאוּ שְׁאָרִים : וְחוֹבֵל בַּחֲמִשָּׁה · תְּכַסֵּהוּ בוּשָׁה · וְדָם עַל יַבָּשָׁה · תְּכַסֶּה בֶּעֳפָרִים : וְהַסּוֹטָה תַּשְׁקֶה · לְמַעַן תִּנָּקֶה · וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה · לְהָסִיר מַכְמוֹרִים : וְחָתָן כָּל שְׁנָתוֹ · יְהִי נָקִי לְבֵיתוֹ · וְיוּחַר מְצִיאָתוֹ · וְלֹא יַעֲבוֹר דְּבָרִים : וְיָנִיף יַד רָמָה · מְשׁוּחַ מִלְחָמָה · לְבַל תִּפּוֹל אֵימָה · בְּלֵב הַנֶּחְגָּרִים : (ו) אֵלֶּה מִצְוֹתַי · וְאֵלֶּה תוֹרוֹתַי · אֵלֶּה חֻקּוֹתַי · תְּמִימִים וִישָׁרִים : תְּחַיֶּינָה מָהִיר · וְתִסְפֶּנָה יָהִיר · הַמַּזְהִיר יַזְהִיר · כְּזוֹהַר הַמְּאוֹרִים : וְלַנִּזְהַר יִקְרַב · בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רַב · וּבְאוֹר הַנֶּעֱרַב · יְשָׁרִים מַכְתִּירִים : שַׁדַּי שׁוֹכֵן מְעוֹנָה · לְמַעֲנָךְ נֵנֶה קִרְיַת חָנָה · מָרוֹם הַעֲלֵנוּ בִרְנָנָה · שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה : כָּתוּב שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ

בְּמָקוֹם

בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר:

תמו מצות עשה

סדר מצות לא תעשה

בְּצֵל שַׁדַּי אֶחֱסֶה · וְצִדְקוֹ לֹא אֲכַסֶּה · בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה · וְאַגִּיד מֵישָׁרִים: כְּתוּבִים בֶּאֱמוּנָה · כְּעֵדוּת נֶאֱמָנָה · וְכִימֵי הַשָּׁנָה · בְּמִסְפַּר נֶחְקָרִים: יְקָרָה מִפְּנִינִים · עֲתִידִים וּצְפוּנִים · לְבַת הָאֵיתָנִים · בְּעֶדְיֵי קְשׁוּרִים: צְאִי נָא לִקְרָאתִי · אֲחוֹתִי רַעְיָתִי · וְשִׁמְעִי תוֹרָתִי · וְלִקְחִי מוּסָרִים: חֲשַׁקְתִּיךְ וָאוֹהַב · פְּדִיתִיךְ מִלַּהַב · כְּמוֹ תוֹרֵי זָהָב · צְרוּפִים וּטְהוֹרִים: בְּצֵאתִי נִצָּבָה · בְּאֶלֶף וּרְבָבָה · וְקוֹל דּוֹדִי זֶה בָּא · מְדַלֵּג עַל הָרִים: וְאָנֹכִי יְיָ · קְרָאתִיךְ בְּסִינַי · וְלֹא יִהְיֶה עַל פָּנַי · אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וְלֹא תַעֲשֶׂה פֶסֶל · בְּרֶשַׁע וּבְכֶסֶל · וְלֹא תָשִׂים פֶּסֶל · לְהַקְנִיאִי כְּזָרִים: וְתָגוּר מִלְּהָבָה · לְהָבִיא תוֹעֵבָה · וְלִבְנוֹת מַצֵּבָה · וְלָטַעַת אֲשֵׁרִים: וְסוּר מִשֶּׁמַע שָׁוְא · וְלֹא תַאֲמֵן (וְהַאֲמֵן) כַּשָּׁוְא · וְלֹא תִשָּׂא לַשָּׁוְא · שְׁמוֹתַי הַיְקָרִים: וְנֶפֶשׁ לֹא תְנַקֵּשׁ · אֲשֶׁר דָּמָהּ אֲבַקֵּשׁ · וְלֹא תִתֵּן מוֹקֵשׁ · לְהַכְשִׁיל הָעִוְרִים: מִצְוַת לֹא תִנְאַף · שְׁמוֹר פֶּן יִחַר (יֶחֱרֶה) אַף · וְלִגְנֹב לֹא תִשְׁאַף · וְלֹא תַחְמוֹד חֲבֵרִים: וְשֶׁקֶר לֹא תַעֲנֶה · וְיָתוֹם לֹא תְעַנֶּה · וְאַרְצְךָ לֹא תִזְנֶה · כְּאַרְצוֹת הַזָּרִים: וְהַגֵּר לֹא תוֹנֶה · וְגָזִית לֹא תִבְנֶה · וְעַל רִיב לֹא תַעֲנֶה · לְחַרְחֵר מִתְגָּרִים: אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל · וְהַשֵּׁם לֹא תְחַלֵּל · וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל · וּפֶרֶט (הַקּוֹצְרִים) הַבּוֹצְרִים: וְלֹא תְקַלֵּל חֵרֵשׁ · חֲמָסוֹ יְדָרֵשׁ · וְלֹא יַצְמִיד חוֹרֵשׁ · שְׁוָרִים וַחֲמוֹרִים: וְלֹא תְאַחֵר בִּבְצְעֲךָ · מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ · וְלֹא תַעֲשׁוֹק רֵעֲךָ · וְלֹא תְאַחֵר נְדָרִים: וְלֹא תַעֲשׁוֹק שְׂכִירְךָ · וְלֹא תְלַקֵּט קְצִירְךָ · וְלֹא תַחְסוֹם שׁוֹרְךָ · בְּדִישׁוֹ הָעֳמָרִים: וְלֹא תְפָאֵר זֵיתְךָ · וְלֹא תְכַלֶּה פְּאָתְךָ · וְלֹא תוֹנֶה עֲמִיתְךָ · בְּמֶקַּח וּדְבָרִים: וְלֹא תִשָּׂא חֶטְאוֹ · אֲשֶׁר לִבּוֹ מְלָאוֹ · וְלֹא תַחְשׁוֹב לְשָׂנְאוֹ · כְּמַשְׂטֵמַת עָרִים: וְלֹא תִקּוֹם עַמְּךָ · לְבַל אֶנְקוֹם מִמְּךָ · וְלֹא תָלִין עִמְּךָ · פְּעוּלַת נִשְׂכָּרִים: וְלֹא תִטּוֹו אֵיבוֹת · וְלֹא תִשְׁאַל אוֹבוֹת · וְלֹא יוּמְתוּ אָבוֹת · וּבָנִים עַל הוֹרִים: וְלֹא תִשְׁמַע דִּבְרֵי · נְבִיא שֶׁקֶר מוֹרֶה · וְלֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי

מְסִיתִים נִבְעָרִים : וְעֶבֶד לֹא תַסְגִּיר · וּפָנִים לֹא תַכִּיר · וְטַל פֶּה
לֹא תַזְכִּיר · (כ) שֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים : וְכַסְפָּם לֹא תַחְמוֹד · וְעַל דָּם
לֹא תַעֲמוֹד · וְהֶחָדֵל לִלְמוֹד · שְׁבוּעוֹת לִשְׁקָרִים : נְצוֹר חֻקֵּי עַל
דַּל · וְלֹא תִשָּׂא פְּנֵי דַל · וּמִנֶּשֶׁךְ תֶּחְדַּל · לְרַבּוֹת בִּמְחִירִים :
וּמִצְוַת לֹא תַטֶּה · שְׁמוֹר פֶּן בָּהּ תִּשְׁטֶה · וְדִין יָתוֹם מַטֶּה · וְאַלְמָנָה
וְגֵרִים : וְלֹא תִקַּח שׁוֹחַד · וְלֹא יָעִיד אֶחָד · וְלֹא תֹאכַל יַחַד ·
נְפָשׁוֹת וּבְשָׂרִים : וְלֹא תַחְמוֹד גְזֵילָה · אֲשֶׁר הִיא (תִקַּח כֵּ) אֲפֵלָה ·
וְלֹא תֹאכַל נְבֵלָה · וְזִבְחֵי הַשְּׂעִירִים : וְלֹא תֹאכַל טְרֵפָה · וְתוֹעֵבָה
הַדּוּפָה · וְלֹא תַקְטִין אֵיפָה · לְהַפְקִיעַ שְׁעָרִים : וְלֹא תַעֲשֶׂה רָעוֹת ·
בְּמִדַּת קַרְקָעוֹת · וּמִשְׁקַל הַמָּעוֹת · וְגַם לֹא (וְתַקֵּן) בַּמְּשׂוּרִים :
וְלֹא תִתֵּן אָכְלְךָ · בְּמַרְבִּית פֶּן אֲכָלְךָ · וְלֹא תָרוּץ רַגְלְךָ · מְלָשְׁנִי
בַּסְּתָרִים : וְלֹא תָשִׁית יַד עִם · רְשָׁעִים וּמְרֵעִים · וְלֹא תִגּוֹשׂ
רֵעִים · וְאַחִים כַּנָּכְרִים : עֲזוֹב עוֹמֶר שִׁכְחָתוֹ · וְלֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ ·
לְאַלְמָנָה (נְתַתּוֹ) לְתִתּוֹ · וְלִיתוֹמִים וְגֵרִים : שְׁנַת שֶׁבַע תִּצּוֹר ·
וּבַיּוֹבֵל תַּעֲצוֹר · סְפִיחִים לֹא תִקְצוֹר · וְלֹא תִבְצוֹר נְזִירִים : וְלֹא
תִזְרַע תַּלְמְךָ · לְהוֹצִיא בּוֹ לַחְמְךָ · וְלֹא תִזְמוֹר כַּרְמְךָ · וְלֹא יַעֲלֶה
סִירִים : וְלֹא תֹאכַל קָלִי · וְלֶחֶם (וְ) כַּרְמֶלִי · בְּטֶרֶם תָּבִיא לִי ·
בְּרֵאשִׁית הַקְּצִרִים : וְלֹא תֹאכַל עֲרֵלִים · בְּטֶרֶם הִלּוּלִים · וְלֹא
תֶהְדַּר גְּדוֹלִים · וְדַלִּים (נֶחְפָּרִים) נֶאָרִים : וְלֹא תִהְיֶה כְּנוֹשֶׁה ·
לְאִישׁ עָנִי נִקְשֶׁה · וְלֹא תִתֵּן (תִתְּנוּ) אִשֶּׁה · בְּעוֹרִים וּשְׁבוּרִים :
וְלֹא יַעֲלֶה מְשִׁיחִי · בְּמַעֲלוֹת עַל מִזְבְּחִי · וְלֹא תִזְבַּח פִּסְחִי ·
בְּאַחַד הַשְּׁעָרִים : וְהַכֵּלִים תְּמַשֵּׁשׁ · וְהֶחָמֵץ תְּרוֹשֵׁשׁ · וְתִשְׂרְפֶנּוּ
בַּשֵּׁשׁ · (וְ) עַד אֶחָד וְעֶשְׂרִים : וְלֹא תוֹצִיא לַחוּץ · בְּשַׂר פֶּסַח נָחוּץ ·
זָר וְעָרֵל מִחוּץ · וְתוֹשָׁב וּשְׂכִירִים : וְזִבְחִי לֹא תְשַׁמֵּץ · בְּזָבְחֲךָ
(בְּזָבְחוֹ) עַל חָמֵץ · וְלִבְּךָ לֹא תְאַמֵּץ · לְהִתֵּן מַחְסוֹרִים : וְנָשִׂיא
לֹא תָאוֹר · וְלֹא יֵרָאֶה שְׂאוֹר · וְלֹא יָלִין עַד אוֹר · בְּשַׂר לֵיל
שִׁמּוּרִים : וְהֶלְבֵּי זִבְחֵיכֶם · וְחֶלְבֵּי חַגֵּיכֶם · וְתוֹדוֹת (וְזִבְחֵי)
שַׁלְמֵיכֶם · לְהוֹתִיר נֶאֱסָרִים : וְכִי יִגַּע בָּשָׂר · בְּכָל טָמֵא נֶאֱסַר ·
וְלֹא תֹאכַל מַעֲשַׂר · דְּגָנְךָ בִּשְׁעָרִים : וְיֵינְךָ וְיִצְהָרְךָ · וּבְכוֹרוֹת
בְּקָרְךָ · וּתְרוּמַת יָדְךָ · וּמִבְחַר הַנְּדָרִים : וְלֹא תֹאכַל עַל דָּם ·

תמידי

תְּמִידֵי הַנִּקְדָּם ׳ וְהַחֵלֶב וְהַדָּם ׳ שְׁנֵי אֵלֶּה אֲסוּרִים : וְדָג וְחַיָּה
שְׁנֵיהֶם ׳ וְעוֹפוֹת לְמִינֵיהֶם ׳ בְּלֹא סִימָנֵיהֶם ׳ אֲשֶׁר בָּם נִכָּרִים :
וּמוּם בּוֹ לֹא יִקְרַב ׳ לְהַקְרִיב שַׁי נֶעֱרָב ׳ בְּגִבֵּן אוֹ גָרָב ׳ וּפִסְחִים
אוֹ עִוְרִים : וּמִיַּד בֶּן נֵכָר ׳ (לְ) לֹא תַקְרִיב אֶשְׁכָּר ׳ וְלֹא יֵעָבֵד אִכָּר ׳
בִּבְכוֹרֵי שְׁוָרִים : וְלֹא (יַעֲלֶה) תַעֲלֶה לְרָצוֹן ׳ בְּכָל מָקוֹם חִיצוֹן ׳ וְלֹא
תָגוֹז בְּכוֹר צֹאן ׳ בְּמַשְׁקֶה הָעֲדָרִים : וְלֹא תָמִיר בְּהֵמָה ׳ מִקְדֶּשֶׁת
חֲתוּמָה ׳ וְלֹא יֹאכְלוּ (תֹאכְלוּ) תְרוּמָה ׳ טְמֵאִים עִם זָרִים : וְלֹא
תָבִיא לְמָנָה ׳ מְחִיר כֶּלֶב וְזוֹנָה ׳ וְלֹא תִתֵּן לְבוֹנָה ׳ בְּמִנְחַת
הַשְּׂעוֹרִים : וְלֹא תַקְרִיב לְמָשְׁחָה ׳ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה ׳ וְלֹא תָשִׂים
קָרְחָה ׳ וְשֶׂרֶט בִּבְשָׂרִים : קְטֹרֶת לֹא תִרְקַח ׳ וְעֵינֶיךָ תִּפְקַח ׳
וְכוֹפֶר לֹא תִקַּח ׳ לְרוֹצְחֵי מִסְתָּרִים : שְׁמוֹר פֶּן תְּנַשֶּׁה ׳ דְּבַר גִּיד
הַנָּשֶׁה ׳ וּמִצְוַת לֹא יִקְשֶׁה ׳ בְּעֵינֶיךָ תָּרִים : וְחֹק אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ ׳
בְּלִבְּךָ (תִּצְפְּנוּ) תְּהִי צוֹפְנוֹ ׳ וּבִנְךָ לֹא תִתְּנוֹ ׳ לְמוֹלֶךְ אַכְזָרִים :
וְכָל מְלָאכָה (לְהַקְצוֹת) לִקְצוֹת ׳ בְּשַׁבְּתוֹתַי לְרַצּוֹת ׳ מִקְרָא חַג
(וּמִקְרָאֵי) מַצּוֹת ׳ וְיוֹם (וּמִקְרָא הַ) בִּכּוּרִים : וּמִקְרָא זִכָּרוֹן ׳ לְצֶדֶק
וּלְכִשְׁרוֹן ׳ וּמִקְרָאֵי הָרוֹן ׳ וּמִקְרָא כִּפּוּרִים : וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבּוֹר ׳
בְּלֵיל צֵאתְךָ מִבּוֹר ׳ וְתַעַר לֹא יַעֲבוֹר ׳ עַל רָאשֵׁי נְזִירִים : וְלֹא
יֵצֵא מִפִּיו ׳ לְהִטַּמֵּא לְאָבִיו ׳ וְלַאֲחוֹתוֹ וּלְאָחִיו ׳ וְיֶתֶר הַשְּׁאֵרִים :
וְלֹא יִשְׁתֶּה יַיִן ׳ בְּהַכְלִילוּת עַיִן ׳ וְלֹא חוֹמֶץ יַיִן ׳ וְיֶתֶר הַדְּבָרִים :
וּכְתוֹבֶת קַעֲקַע ׳ בְּגֵוְךָ לֹא תִרְקַע ׳ וְהַמְקַלֵּל יוּקַע ׳ וְיוּבַל לִקְבָרִים :
וּמִקְרֶה (הַנִּרְאֶה) הַמַּרְאֶה ׳ מִמַּחֲנֶךָ תִּפְאֶה (בְּמַחֲנֶךָ הַפְּאֶה) ׳
וְצוּרְךָ לֹא יִרְאֶה ׳ בְּךָ עֶרְוַת דְּבָרִים : וְנֶשֶׁךְ לֹא תְתַכֵּן ׳ לְהָשִׂים
עַל מִסְכֵּן ׳ וְחֹק לֹא תַעֲשׂוּ כֵּן ׳ לְאַדִּיר אַדִּירִים : וְעֵינְךָ לֹא
תַעְלִים ׳ בְּנִדָּחִים וְנוֹפְלִים ׳ וְלֹא תַעֲשֶׂה אֱלִילִים ׳ כְּהַבְלֵי הַנָּכְרִים :
וְצֶמֶר לֹא תִלְבַּשׁ ׳ כְּמוֹ פִשְׁתִּים נֶחְבָּשׁ ׳ וְלֹא תַקְטִירוּ דְּבַשׁ ׳
תְּמָרִים וּשְׂאוֹרִים : וְלֹא תַעֲלוּ לַחְמִי ׳ וְלֹא תִסְכּוּ לִשְׁמִי ׳ בְּמִזְבַּח
(הַ) פְּנִימִי ׳ אֲשֶׁר לִפְנֵי עֳפָרִים : בְּצֵל נוֹף לֹא תֶחֱסוּ ׳ וְכָהֶם לֹא
תַעֲשׂוּ ׳ וְהָאֵל לֹא תְנַסּוּ ׳ כְּמַסַּת (הַמּוֹרִים) הַמַּמְרִים : וְחֹק לֹא יֵרָאוּ ׳
דְּבָרָיו תִּירָאוּ ׳ וְחַיִּים תִּמְצָאוּ ׳ וְשָׁלוֹם כַּנְּהָרִים : וּבִדְבַר לֹא
תְשַׁקְּצוּ ׳ מְאֹד חִזְקוּ וְאִמְצוּ ׳ וְהַגֵּר לֹא תִלְחָצוּ ׳ הֲכִי (כִּי) הֱיִיתֶם

גֵרִים: וּבִדְבַר לֹא תְנַחֲשׁוּ · מְאֹד חִקְרוּ וְדִרְשׁוּ · וּבִדְבַר לֹא תְכַחֲשׁוּ · כַּנֶּאֱלָחִים סָרִים: וּבִדְבַר לֹא תְבַשֵּׁל · חֲדַל מֵהִתְרַשֵּׁל · וְלֹא תֹאכַל בָּשֵׁל · וְנָא לֵיל שִׁמּוּרִים: וּבִדְבַר לֹא תְעוֹנֵן · אֲשׁוּרֶיךָ (כּוֹנֵן) תְּכוֹנֵן · וְהָעֲבָדִים תְּחוֹנֵן · בְּצֵאתָם לַדְּרוֹרִים: וְלֹא תִגְרַע חֻקָּם · לְמַלְאוֹת אֶת סִפְקָם · וְלֹא תְשַׁלַּח (תְּשַׁלְּחֵם) רֵיקָם · מְרוּדִים וּנְעוּרִים: וְלֹא תַעֲבוֹד בָּהֶם · עֲבוֹדַת עַבְדֵיהֶם · בְּיַעַן כִּי לִי הֵם · עֲבָדִים נִמְכָּרִים: וְלֹא תִקְפּוֹץ כַּפֶּךָ · וְלֹא תַקְשֶׁה עָרְפֶּךָ · וְלֹא תִתֵּן כַּסְפְּךָ · בְּנֶשֶׁךְ כַּיְהִירִים: וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ · בְּתִתְּךָ לְתוֹשָׁבְךָ · וְלֹא יִמָּצֵא בְךָ · קֹסְמִים וְחוֹבְרִים (וַחֲבָרִים): וְלֹא תַעֲבִיר בִּנְךָ · וְלֹא תַשְׁחִית זְקָנְךָ · וְלֹא תָחוֹס עֵינְךָ · לְכַלּוֹת הַצּוֹרְרִים: וְלֹא תִכְרוֹת לָהֶם · בְּרִית וְלֵאלֹהֵיהֶם · וְלֹא תַעֲשֶׂה כָּהֶם · בְּבוֹרוֹת נִשְׁבָּרִים: וְלֹא תֵלֵךְ אִתָּם · בְּחֻקּוֹת מִשְׁמַרְתָּם · וְלֹא תְחַיֶּה אוֹתָם · וְלֹא תָחוֹן זָרִים (צָרִים): בְּאַרְצְכֶם לֹא יִשְׁכְּנוּ · וּבָם לֹא תִתְחַתְּנוּ · וּמַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ · כְּהַבְלֵי שָׁוְא שׁוֹמְרִים: וְלֹא תַשְׁאִיר עוֹנָה · בְּעִיר עָלֶיהָ תִּזְנֶה · וְהִיא לֹא תִבָּנֶה · אֲבָל הַחֵרֶם תַּחֲרִים: וְחֵרֶם עִם נֶאֱבַק · בְּיָדְךָ לֹא יִדְבַּק · וְהָיְתָה תֵּל אָבָק · כְּמַהְפֵּכַת זָרִים: וְעַמּוֹנִי תְּפַזֵּר · וּמוֹאָבִי תְּבַזֵּר · וְלֹא יָבֹא מַמְזֵר · בְּסוֹד עַם נִבְחָרִים: וְלֹא תִדְרוֹשׁ שְׁלוֹמִים · לְאַכְזָרִים וְקָמִים · וְלֹא תָשִׂים דָּמִים · לְהַצִּיב מַכְמוֹרִים: וְלֹא תַהֲרֹג נְקִיִּים · וְצַדִּיקִים וַעֲנִיִּים · וְלֹא תַעֲזוֹב לְוִיִּם · לְבַל (וְלֹא) יִנְחֲלוּ עָרִים: וְלֹא תִדְרוֹשׁ אֶל מֵת · אֲשֶׁר אֵין עִמּוֹ אֱמֶת · וְהַמְכַשֵּׁף הַצְּמִית · אֲשֶׁר עָרוֹם יַעֲרִים: וְלֹא תַשִּׂיג (כָּל) גְּבוּל · בְּמִצְוַת שׁוֹכֵן זְבוּל · וְלֹא תַשְׁחִית עֵץ יְבוּל · בְּבִנְיַן (בְּעֵת תִּבְנֶה) הַמְּצוּרִים: וְלֹא תְחַלֵּל בִּתְּךָ · לְהַזְנוֹת (מִדַּעְתְּךָ) עַל דַּעְתְּךָ · וְלֹא תָשִׁיב אִשְׁתְּךָ · בְּלֶכְתָּהּ לַאֲחֵרִים: וְלֹא תִשְׁכַּב אוֹתָהּ · בְּנִדַּת טוּמְאָתָהּ · וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ · לְגַלּוֹת הַמְּקוֹרִים: וְלֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר · בְּעֻלַּת אָח (אִישׁ) נִגְזַר · וְלֹא יֹאכַל מוּזָר · קָדָשִׁים מוּזָרִים: וְלֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה · בְּסוֹד עֵדָה קְדוֹשָׁה · וְלֹא (יִהְיֶה עַל אִשָּׁה) יִהְיוּ עַל אִשָּׁה · לְבוּשֵׁי הַגְּבָרִים: וְלֹא יִלְבְּשׁוּ אֲנָשִׁים · לְבוּשֵׁי הַנָּשִׁים · וְלֹא יִהְיֶה (יִהְיוּ) קְדֵשִׁים · בְּבָנִים נִכְשָׁרִים: וְלֹא תִרְדֶּה בְחָרִי · בְּאָחִיךָ הָעִבְרִי · וְלֹא תַמְלִיךְ נָכְרִי ·

אבל

אֲבָל כִּי בֶן חוֹרִים: וְלֹא יַרְבֶּה נָשִׁים • וְסוּסִים וּפָרָשִׁים • וְלֹא יָשִׁיב חָפְשִׁים • לְאֶרֶץ הַמִּצְרִים: וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ • בְּסוּסֵי מֶרְכָּבוֹ • וְכַסְפּוֹ וּזְהָבוֹ • וְחֶמְדַּת (הַ) אוֹצָרִים: וְלֹא תִמְכּוֹר עִבְרִי • כְּמִמְכֶּרֶת נָכְרִי • וְלֹא תְתַעֵב מִצְרִי • בְּבֹאוֹ לַמְּגוּרִים: וְלֹא תְתַעֵב אֲדוֹמִי • בְּבוֹאוֹ לַהֲדוֹמִי • וְלֹא יָבֹא בְעַמִּי • פְּצוּעִים וּגְזוּרִים (וּשְׁבוּרִים): וְלֹא תֵצֵא עִבְרִית • אֲשֶׁר תִּקַּח כִּבְרִית • כְּצֵאת אָמָה נָכְרִית • בְּרָאשֵׁי אֵבָרִים: וְאִם יִבְגּוֹד גְּבִירָה • וְהֶפְדָּהּ בִּמְחִידָה • וְלֹא יִמְשׁוֹל לְמָכְרָהּ • בְּיֶתֶר מִמְכָּרִים: וְלֹא יִגְרַע אוֹתָהּ • שְׁאֵרָהּ וּכְסוּתָהּ • וּמִשְׁכַּב עוֹנָתָהּ • בְּקַחְתּוֹ בַּת אֲחֵרִים: וְאַרְבַּע נָשִׁים הֵן • אֲסוּרוֹת לַכֹּהֵן • וְאַחַת מֵהֶן • כְּשֵׁרָה לַאֲחֵרִים: וְלֹא יְגַדֵּל פֶּרַע • וְלֹא יִפְרוֹם קֶרַע • וְלֹא יְחַלֵּל זֶרַע • וּמִקְדָּשׁ מִבְצָרִים: וְלֹא יִטַּמֵּא עַצְמוֹ • לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ • אֲבָל עַל מֵת עַמּוֹ • אֲשֶׁר אֵין לוֹ קוֹבְרִים: וּבְדָבָר לֹא יֵצֵא • לִפְנַי יִרְצֵה • וְיָגִיל עֵת יֵצֵא • כְּחָתָן מֵחֲדָרִים: וּבְדָבָר לֹא (יִכְבֶּה) תִכְבֶּה • גְּדֻלָּתוֹ תַרְבֶּה • וְנֵרוֹ לֹא יִכְבֶּה • וְיִזְרַח (וְזָרַח) כִּמְאוֹרִים: וְלֹא תֹאכַל פִּתּוֹ • בְּקַחְתָּהּ (בְּקַחַת) זָר בִּתּוֹ • אֲבָל תֹּאכַל אִתּוֹ • כִּשׁוּבָהּ כִּנְעוּרִים: וְגַם לֹא (יֹאכַל) יֹאכְלוּ בוֹ • שְׂכִירוֹ וְתוֹשָׁבוֹ • וְעַל מֵת לֹא יָבֹא • בְּאָהֳלֵי תַמְרוּרִים: וְלֹא יֹאכַל פְּנִימִית • בְּזָדוֹן וּבְתַרְמִית • וְלֹא יַבְדִּיל לְהַצְמִית • שְׁסוּעֵי הַתּוֹרִים: וְלֹא יֹאכַל מִנְחַת • כְּלִילוֹ בַּל (פֶּן) יֵחַת • וְלֹא (תִזְבַּח) יִזְבַּח מָשְׁחַת • בְּאֵלִים (עִם כָּרִים) גַּם פָּרִים: וְזָר לֹא יִתְגַּלַּע • רְאוֹת קֹדֶשׁ כְּבַלַּע • וְטָמֵא פֶּן יִבְלַע • בְּשָׂאוֹן וּשְׁבָרִים: וְלֹא יַעֲבוֹט אוֹרַח • וְיִהְיֶה לַטּוֹרַח • וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח • וְרֵעָיו הַמַּמְרִים: וְלֵוִי הַזָּקֵן • עֲבוֹדָה לֹא יְתַקֵּן • וְלֹא תִקַּח אֵם (מִ) קֵן • עַל פְּנֵי (הַ) צִפּוֹרִים: וְיָמֶיךָ (אַמְשִׁיךְ) תַמְשִׁיךְ • בְּמִצְוַת לֹא תַשִּׁיךְ • וְאוֹרַח (וְאוֹרֶךְ) לֹא יַחְשִׁיךְ • בְּאֶרֶץ לֹא סְדָרִים: וְלֹא תִמּוֹט רַבַּת • בְּמִצְוַת גְּבוּל שַׁבָּת • וְחֹק מִנְחַת מַחֲבַת • וּמַאֲפֵה תַנּוּרִים: וּבֵיתְךָ לֹא יִסַּח • בְּמִצְוַת לֹא יִזַּח • וּמִצְוַת פֶּן תִּשְׁכַּח • שְׁתַּיִם נֶאֱמָרִים: וּמִצְוַת לֹא תְבַעֲרוּ • וּמִצְוַת לֹא תְשַׁקְּרוּ • וּמִצְוַת לֹא יִמָּכְרוּ • שְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרִים: וּמִצְוַת כִּלְאַיִם • וְרֶכֶב וְרֵחַיִם • וְאַבְנֵי מֹאזְנַיִם • בְּכִיסֵי מִסְחָרִים: וּמִצְוַת לֹא תָנִיף • לְעוֹלָם לֹא תַחֲנִיף • וּמִצְוַת (פֶּן יוֹסִיף) לֹא תוֹסִיף •

לְהַכּוֹת (נוֹתָרִים) נוֹסָרִים: וּמִצְוַת לֹא תַחְבּוֹל ׳ עֲלֵי כָּתֵף תִּסְבּוֹל ׳ וְעָלְךָ (וְחֵילְךָ) לֹא יִכּוֹל ׳ וְתִפְרַח כַּתְּמָרִים: וּמִצְוַת לֹא תִגְרַע ׳ לְעוֹלָם לֹא תִפְרַע ׳ וְחֹק מוֹצִיא שֵׁם רַע ׳ וְשָׂם עֲלִילוֹת דְּבָרִים: וְחֹק לֹא תוֹסִיפוּ ׳ וְחֹק לֹא תַחֲנִיפוּ ׳ וְחֹק לֹא תַקִּיפוּ ׳ פְּאַת רֹאשׁ כַּכְּמָרִים: וְחֹק לֹא (תָתוּרוּ) תַכִּירוּ ׳ וְחֹק לֹא תָגוּרוּ ׳ וְחֹק לֹא (תָסוּרוּ) יָסוּרוּ ׳ (וְחֹק) שְׁבוּעוֹת וַאֲסָרִים: וְחֹק לֹא אָכַלְתִּי ׳ וְחֹק לֹא בִעַרְתִּי ׳ וְחֹק לֹא נָתַתִּי ׳ לְמֵתִים (לְמֵיתִי) נִגְזָרִים: וּבִתְעוּדַת (הָ) עָבוֹט ׳ בְּמֵישָׁרִים תִּשְׁפּוֹט ׳ וּפָרָשַׁת הֶדְיוֹט ׳ וּפָרָשַׁת שֹׁטְרִים: וְכָל פָּרָשִׁיּוֹת ׳ מְפִיקֵי תוּשִׁיּוֹת ׳ אֲשֶׁר הֵם בַּצִּיּוֹת ׳ מְקוֹם נְהָרִים יְאוֹרִים: וְאֶחָד וְשִׁבְעִים הֵם ׳ חֲרוּצִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם ׳ וְאֵלֶּה פְּקוּדֵיהֶם ׳ בְּמִכְתָּב נִזְכָּרִים: אֲשֶׁר יִתֵּן זַרְעוֹ ׳ לַמֹּלֶךְ בְּרוֹב רִשְׁעוֹ ׳ וְהַמְגַדֵּף יִשְׁעוֹ ׳ אֲשֶׁר יָרוּ יָרִים: וּמֵסִית וּמְחַלֵּל ׳ וּבֵן סוֹבֵא וְזוֹלֵל ׳ וּמַכֶּה וּמְקַלֵּל ׳ וּמַדִּיחַ עָרִים: וְהַדּוֹבֵר סָרָה ׳ בְּשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה ׳ וּבַעַל אוֹב לְזָרָה ׳ וְיִדְּעוֹנִים (וְיִדְּעוֹנִי) שְׁקָרִים: וְנֶפֶשׁ רוֹצַחַת ׳ לְפַחַד וָפַחַת ׳ וְעַם עִיר נִדַּחַת ׳ בְּחֶרֶב נִדְקָרִים: וְנָבִיא מִדַּעַת ׳ תְּכַסֶּה תוֹלַעַת ׳ וְאִשָּׁה נִרְבַּעַת ׳ לְבַהֲמוֹת הַיְּעָרִים: וְהַבָּא עַל אֲרוּסָה ׳ וְעַל כַּלָּה כְּנוּסָה ׳ וְעַל בְּהֵמָה אֲבוּסָה ׳ וְהַבָּא עַל זְכָרִים: וּבָא עַל אֵשֶׁת אִישׁ ׳ מְאֹד יַחְפִּיר וְיַבְאִישׁ ׳ וְדוֹדָתוֹ מַבְאִישׁ ׳ שְׁנֵיהֶם נֶאֱרִים (שְׁנֵי אֵלֶּה אֲסוּרִים): וּבָא עַל יוֹלַדְתּוֹ ׳ וּבַת בְּנוֹ וּבַת בִּתּוֹ ׳ וּבִתּוֹ וּבַת אִשְׁתּוֹ ׳ לְפִי שְׁאוֹל נִפְזָרִים: וְהַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ ׳ וְהַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ ׳ וּבָא עַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ ׳ וּבָא עַל אֲחוֹת הוֹרִים: וְעַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ ׳ וּבַת בְּנָהּ וּבַת בִּתָּהּ ׳ וְעַל נִדָּה בְּשִׁבְתָּהּ ׳ לְמַלְאוֹת נִשְׁמָרִים (מִשְׁמָרִים): וְעַל אֵשֶׁת אָבִיו ׳ וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו ׳ וְאֵם חֲמוֹתוֹ וְחָמִיו ׳ וְכָל אֵלֶּה אֲרוּרִים (אֲסוּרִים): וּמִשְׁפַּט בְּנוֹת כֹּהֵן ׳ וּמִשְׁפַּט זוֹמְמֵיהֶן ׳ וּמִשְׁפַּט בּוֹעֲלֵיהֶן ׳ לְהַשְׁמִיד וּלְהַחֲרִים: וְהַבּוֹעֵל אֲרַמִּית ׳ כְּרָעָתוֹ לְהַצְמִית ׳ וְהַגּוֹנֵב בְּתַרְמִית ׳ קָשׁוֹת (נְפָשׁוֹת) נִבְחָרִים: וְהַגּוֹנֵב אָדָם ׳ בְּשַׁחַת יֵרְדָם ׳ וְאוֹכֵל חֵלֶב וָדָם ׳ יְהִי כִּיקַר כָּרִים: וְאָרוּר כָּל נוֹכֵל ׳ אֲשֶׁר חֵלֶב (פִּגּוּל) יֹאכֵל ׳ וְהוּא רַק יֵאָכֵל ׳ בָּאֵשׁ (בְּאִשֶּׁה) הַכִּיּוֹרִים: וְשִׁבְרוֹן מָתְנַיִם ׳ לְאוֹחֵז עֵינַיִם ׳ וְנִקָּיוֹן שִׁנַּיִם ׳ לְאוֹכֵל נוֹתָרִים: וְעוֹבֵד תִּפְלֶצֶת ׳ לְכָלָה וְנֶחֱרֶצֶת ׳ וְאוֹכֵל מחמצת

מַחְמֶצֶת · בְּיָמִים נִשְׁמָרִים (נִסְפָּרִים) : וּפֶסַח לֹא יַעֲשֶׂה · בַּחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה · וְאִישׁ אוֹכֵל וְעֹשֶׂה · בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים : וְאִישׁ סָךְ וּמְפַטֵּם · בַּעֲבָרָתִי אֶשְׁכְּטֵם · וְאִישׁ אָזְנוֹ יַאֲטֵם · לְמִשְׁפַּט הַמּוֹרִים : וְהַשּׁוֹחֵט מִחוּץ · וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ · וְשֶׁאֵינוֹ רָחוּץ · בְּמֵימֵי (הַ) כִּיּוֹרִים : וְעוֹבֵר עַל דַּם בְּרִית · תְּהִי נַפְשׁוֹ לְהַכְרִית · וְאֵין תִּקְוָה וְאַחֲרִית · לְשַׁלֵּחַ הָאֲסוּרִים : וְהַטָּמֵא יוֹרֵשׁ · בְּבוֹאוֹ לַמִּקְדָּשׁ · וְהָאוֹכֵל נִקְדָּשׁ · בְּטוּמְאַת הַבְּשָׂרִים : וְהָאוֹכֵל טֶבֶל · יְבוֹאֵהוּ חֶבֶל · וְיִיגַּע לָהֶבֶל · וִיאַחֲזוּהוּ צִירִים : וְזָר אוֹכֵל תְּרוּמָה · תְּבוֹאֵהוּ מְהוּמָה · וְכֹהֵן כִּי יִטְמָא · בְּעָבְרוֹ מַאֲמָרִים : וּמִתֵּבֵל יוּסַר · טְבוּל יוֹם הַנִּמְהָר · לְשַׁמֵּשׁ וּמְחֻסַּר · בְּגָדִים נִסְפָּרִים : וְהַזָּר הָעוֹבֵד · בְּמוֹתוֹ אֶכָּבֵד · וּמֵאֶרֶץ יֹאבֵד · מְחֻסַּר כִּפּוּרִים : וְהַמֵּת רָתוּי · לְפָרוּעַ וְשָׁתוּי · וְטָמֵא הָאָתוּי · לְשַׁמֵּשׁ בַּחֲדָרִים : וְאֵלֶּה הַתּוֹרוֹת · יְסוֹדוֹת (נִבְחָרוֹת) וּבְצוּרוֹת · וְלָהֵנָּה פֹּארוֹת · כְּסַנְסִנֵּי תְּמָרִים : כָּלוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה · וּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה · בְּעֶזְרַת צוּר מַחְסֶה · וּמָגֵן לַיְשָׁרִים : יְמַהֵר אֵל עֶלְיוֹן · לְקַבֵּץ עַם אֶבְיוֹן · וְיִבְנֶה עִיר (הַר) צִיּוֹן · וְעֵמֶק הַפְּגָרִים : וְיָקִים אֶת סֻכּוֹ · וְיַגִּיהַּ חָשְׁכּוֹ · וְיִתֵּן עֹז לְמַלְכּוֹ · וְקַרְנֵנוּ יָרִים : וְיִרְאוּ מְתֵי מִסְפָּר · בְּקוּם יְשֵׁנֵי עָפָר · וּבִתְקוֹעַ שׁוֹפָר · וְכִנְשֹׂא נֵס הָרִים : וּמֵרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת · תְּרַנֵּן כָּל (הָרִנָּה) פִּיּוֹת · וּמִמְּעוֹנוֹת אֲרָיוֹת · וּמֵהַרְרֵי נְמֵרִים : וְאָז כָּל עַם שׁוֹגֵג · בְּרָעָה יִתְמוֹגֵג · לְקוֹל הֲמוֹן חוֹגֵג · בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁירִים : וְעַל הַר הַגָּלִיל · נְהַלֵּךְ בֶּחָלִיל · וְאָז תַּחְפּוֹץ כָּלִיל · וְאָז יַעֲלוּ פָרִים : שׁוּבְבֵנוּ לִגְבוּלֵנוּ · מְהֵרָה הָתֵר עוּלֵנוּ · וּנְשׁוֹרְרָךְ גּוֹאֲלֵנוּ · בְּשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רְגָלֵינוּ : כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר :

אָז שֵׁשׁ מֵאוֹת · וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת · פֵּרוּשׁ עָנְשָׁן · וּמַתַּן שְׂכָרָן · אֲהוּבִים שְׁמָרוּם · עֲמוּסִים חֲקָרוּם · בְּכָל לֵב שְׁמָרוּם · וּלְחֶפְצֵיהֶם דְּרָשׁוּם :

אֶת אֵלֶּה תִּזְכּוֹר לָנוּ · אֱלֹהֵי מָעֻזֵּנוּ · וְתִרְצֶה בָּנוּ · וּתְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ · אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת · מְזֻקָּקוֹת שִׁבְעָתַיִם · צְרוּפוֹת כַּכֶּסֶף וּמוּבְחָנוֹת כַּזָּהָב :

עליונים

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ · וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת כַּלָּה · כְּתוּבַּת חָתָן ·
תּוֹאַר כַּלָּה · מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת
הַדִּבְּרוֹת :

ואח"ך אומרים אזהרת ראשית הכתובה לפנינו אחר מוסף של יום טוב ראשון דף קנ"ד :

סדר ערבית של שבועות

ירד החזן לפני התיבה ואומר ברכו ואם חל בשבת אומר אשר כלה ואם חל בחול מתפלל מעריב של חול עד ועל ירושלם ואחר כך אומרים ·

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם :

ואם הוא שבת אומר ושמרו ואח"ך אלה מועדי · ואומר החזן קדיש לעילא ומתפללין בלחש ·

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹרִיד הַטָּל · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · קִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא עָלֵינוּ קָרָאתָ :

אם חל במוצאי שבת אומרים

וַתּוֹדִיעֵנוּ מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ · וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ · וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת

טוֹבִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם ׃ וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה ׃ וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל וּבֵין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הִבְדַּלְתָּ וְהִקְדַּשְׁתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ ׃

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה ו אֶת יוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם ׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע ׃ וְיִפָּקֵד ׃ וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ ׃ זִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדָּךְ ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן ביום השבת הזה ו בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה ׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה ׃ וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה ׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים ׃ בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ ׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה ׃

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ לְבָרְכֵנוּ כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סֶלָה ׃ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבָךְ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתָךְ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבתות ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים ׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׃ וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן ׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ

חסדיך ומעולם קוינו לך · לא הכלמתנו יי אלהינו ולא עזבתנו
ולא הסתרת פניך ממנו :

על כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד · כל החיים יודוך
סלה · ויהללו לשמך הטוב באמת · ברוך אתה יי הטוב
שמך ולך נאה להודות :

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל
עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך
נתת לנו יי אלהינו תורת חיים אהבה וחסד צדקה ברכה ישועה
ורחמים וחיים ושלום וטוב יהיה בעיניך (לברכנו) ולברך את כל
עמך ישראל תמיד בכל עת ובכל שעה בשלומך · ברוך אתה
יי המברך את עמו ישראל בשלום אמן : יהיו לרצון אמרי פי
והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי :

עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל
ישראל אמן : ויש כוהנים לומר תחנה זו

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי
תדום ולמצותיך תרדף נפשי · ונפשי כעפר לכל תהיה ·
יהי רצון מלפניך יי אלהי שכל הקמים עלי לרעה תפר עצתם
ותקלקל מחשבותם : וכן יהי רצון מלפניך יי אלהי שתפתח לי
שערי תורה · שערי חכמה · שערי בינה · שערי דעה · שערי
פרנסה וכלכלה · שערי חיים · חן וחסד ורחמים ורצון מלפניך :
יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי :

ואומר קדיש התקבל ועלינו · וקדיש כלה תתקבל ויגדל וכו׳ · ואם הוא שבת אומר ויכולו
והחזן אומר ברכה מעין שבע · ואומר קדיש גמור וגומרין הערבית כסדר השבתות :

לאחר אומרים הזמירות כדרך סדר השבתות ואומר ה׳ מלך תגל הארץ ואומר לדוד בשנותו
וכו׳ · ואחר כך אומרים ·

רשות לנשמת של שבועות

אזכור מקדם פלאי אל · צורי הפליא עם קדמוני · עת היו
שבטי ישראל · כיום הזה במדבר סיני : אזכור ירד נבחר
נודע בשמו · מבית עבדות הוציא חמשים · ופקודי מספר כל
עמו · בלתי הטף רבוא ששים · צום תמנו כל איש יומו · מיום
צאתכם

צֵאתְכֶם עַד הַחֲמִשִּׁים · כִּי בוֹ כַּיּוֹם יֵרָאֶה אֵל · כֻּלָּם מוֹשִׁיעַ אִיתָנִי · וִישׁוּרוּן עָנָה אֵין כָּאֵל · וַיֹּאמְרוּ הַלֵּל לַייָ : אזכור וּבַחֲנוֹתָם עַל הַר סִינַי · כָּל הָעָם נִקְדַּשׁ בִּקְדֻשָּׁה · יַחַד בְּחוּרַי וּזְקֵנַי · כֻּלָּם נִשְׁמְרוּ מֵאִשָּׁה · עַל הַתּוֹרָה אוֹרוּ עֵינַי · לַעֲדָתִי הָיְתָה מוֹרָשָׁה · כִּי מֵאֵן עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל · לֹא רָצוּ עוֹל מִצְוֹת שׂוֹטְנַי · וַיִּדַּר יַעֲקֹב וְיוֹאֵל · נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע עָנוּ בּוֹנַי : אזכור אוֹם קָדוֹשׁ מִכָּל אוֹם נַעֲלָה · זֶה הַיּוֹם הָיָה לִסְגוּלוֹת · כִּי הַחֵרְשִׁים שָׁמְעוּ מִלָּה · הָעִוְרִים רוֹאִים הַקּוֹלוֹת · בִּלְשׁוֹן אִלְּם מַרְפֵּא הֶעֱלָה · צָחוֹת דִּבֵּר אָז וּגְדוֹלוֹת · הוּא עַצְמוֹ נִדְרָשׁ אֶל שׁוֹאֵל · קוֹלוֹ הִשְׁמִיעַ לַהֲמוֹנַי · אָנֹכִי הוּא הַצּוּר גּוֹאֵל · לֹא יִהְיֶה לְךָ אֵל עַל פָּנַי : אזכור בִּכְבוֹדוֹ נִרְאָה אֵל אֵלִים · וּדְבָרִים עֶשֶׂר הִשְׁמִיעָם וּמַלְאָכָיו יוֹרְדִים עוֹלִים · כִּתְרֵי עֲדִי שָׂמוּ בָּעָם · כֻּלָּם שָׂבִים גַּם עוֹלָלִים · מִזִּיו תִּפְאַרְתּוֹ הִשְׂבִּיעָם · עַל כֵּן עַל נִפְלְאוֹת הָאֵל · יַחַד נַפְשִׁי עִם רַעְיוֹנַי · בָּרְכוּ תָמִיד אֶת שֵׁם הָאֵל · נִשְׁמָתִי עִם כָּל מְעָיְנַי : אזכור

ואומרים נשמת והלכי הראשונים ומי ידמה לך וכו׳ · וקודם שיאמר קדיש יאמר יה שמך · ואחר כך אומרים ·

יוצר ליום ראשון של שבועות

אוֹר יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁי · אָתָא מֵרִבְבוֹת קֹדֶשׁ · אֲמָרִים נְעִימִים לְשָׁלִישִׁי · בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי : בָּם קְרוּאִים וּמְיֻסָּדִים · בָּרִים בְּסֶם עַמּוּדִים · בַּעֲדָם חַלּוֹ נוֹעָדִים · וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים : גֵּאוּת לוֹ וּגְדֻלָּה · גְּבוֹהִים הִרְכִּין וְהִפְלָא · גֵּאוֹ שִׁכֵּן סֶלָה וּמֹשֶׁה עָלָה : דְּרִיכַת אֲשֶׁר נִפְרַכְתֶּם · דִּמּוּי אֲשֶׁר נִדְמֵיתֶם · דִּלּוּי אֲשֶׁר נַעֲלֵיתֶם · אַתֶּם רְאִיתֶם : הֵל תָּהֵלּוּ כְּנִרְקָעוּ · הֲמוֹן סֶגֶל תּוֹדָעוּ · הַצָּפוּן וְזָרוּעַ תִּשְׁתַּעַשְׁעוּ · וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ : וְהַגּוֹיִם כְּמַר מִדְּלִי · וּכְשַׁחַק נֶחְשְׁבוּ לִי · וּבְנֵי בֵיתִי וְחֵילִי · וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי : זָךְ אֵלֶּה לְהוֹדִיעָם · זֹהַר מוּתֶבֶת לְהַבִּיעָם · זוֹרֵז כְּצִוָּה לְהַשְׁמִיעָם · וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם : חָפְצוּ לְמַלֹּאת סְבָרוֹ · חֻקֵּי אֱלֹהִים בָּרוּ · חָשְׁבוּ מְזִמָּה וּגְמָרוּ · וַיַּעֲנוּ כָל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ : טָהוֹר לִרְצוֹן מְיַחֲלֶיךָ · טִפַּחְתָּ לְנֶאֱמַן חֵילֶיךָ · טַף עָב לְהַסְגִּילֶךָ · וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ : יְדִידִים בְּיַד חוֹתָם · יְכַבְּסוּ בִּגְדֵי

שמלותם

שְׁמֻלוֹתָם · יָבֹאוּ לְקַבֵּל מַתְּנוֹתָם · וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם : כַּבִּיר נָאַם לְשָׁלִישִׁי · כָּל צִיָּה בְּהַגְעִישִׁי · כְּבוֹדִי יְגַלֶּה לְמַקְדִּישִׁי · וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי : לְבַעֲבוּר הַנָּמֵר מִלְּגַמֵּר · לְהַר מִלַּעֲלוֹת אֱמוֹר · לְקָצֵהוּ מִלִּיגַע יִשְׁמוֹר · וְהִגְבַּלְתָּ אֶת הָעָם סָבִיב לֵאמֹר : מְרֻגָּם (מַרְגֵּעַ) אוֹ (מְשׁוּיָּד) מְצוּיָּד · מַשִּׂיג גְּבוּל וַיָּד · מֵאָדָם וּבְעִיר הַמְּגוּיָּד · לֹא תִגַּע בּוֹ יָד : נְשׂוּאֵי מֵרֶחֶם מִשְּׁחַר · נוֹחֲלֵי בֶקַע וְהָר · נַקּוּת בִּקְדוּשׁ וְטוֹהַר · וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר : סְמוּכִים לְקַבֵּל וּמְתוּקָּנִים · שָׂרִים לְיָמִים הַנִּמְנִים · סְמַכְתָּם הִתְרַחֵק נְכוֹנִים · וַיֹּאמֶר אֶל הָעָם הֱיוּ נְכוֹנִים : עֶלְיוֹן כְּחָז קִדּוּשִׁי · עָלַז וּבָא לְקַדְּשִׁי · עִמּוֹ שֶׁנְּאַנִי קְדוֹשִׁי · וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי : פָּגִים בִּפָנִים לְרֵיעָם · פִּקּוּדָם מִפִּיו לְשׁוֹמְעָם · פְּאֵרוּתָם תִּתְעָרֵב בְּשַׁעֲשׁוּעָם · וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם : צִבְאוֹתַי רוּם כְּחֵילוֹ · צְרוּפָה שִׁבְעָתַיִם בְּהַנְחִילוֹ · צוּר לְעַמּוֹ בְּהִגָּלוֹ · וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ : קְרִינַת עוֹר הוּשְׁפַּר · קוֹשֶׁט אוֹמֶר כְּשִׁיפַּר · קַיָּם וְחָזָק בִּצְפַר · וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר : רֹאשׁ לַחֲכָמַי וְלִנְבוֹנַי · רַב מְאֹד בְּמַחֲנַי · רִבּוּתוֹ וְעָלוּ לְעֵינַי · וַיֵּרֶד יְיָ עַל הַר סִינַי : שָׁקַד מֵעוֹלָם מַחְשֶׁה · שָׁלוֹם שַׁעֲשׁוּעַ יוֹרְשַׁי · שֶׁלֹּא לִרְאוֹת נְגַשַׁי · וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה : תּוֹכֶן שְׁכוּן מִקְדָּשִׁים · תּוֹלְדוֹתָיו הוּזְהָרוּ מְקוּדָּשִׁים · תּוֹרָה וּמִשְׁפָּט מְפֹרָשִׁים וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים : יָשִׁירוּ תְּהִלּוֹת אֱמוּנַי · הִגְבַּלְתִּים סְבִיבוֹת סִינַי · וְהֶעֱמַדְתִּים יַחַד כְּפִקְדוֹנַי · וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְיָ : דְּגָלִים מִצּוֹעַן הֶעֱלִיתָ · הָעֵת שֵׁנִית כָּלִיתָ · גְּדוֹלָה לְמָשׁוּי תָּלִיתָ · וַיֹּאמֶר יְיָ לֵךְ רֵד וְעָלִיתָ :

ואומר יעידון כל · אז ארוממך · ואחר כך אומרים היוצר ואומרים העמידה כמו בערבית והחזן מסדיר תפלתו וגומרין ההלל ואומר קדיש גמור · ואומר אפתח כא ספתי ומוציאין ספר תורה ואומרים זה המזמור ·

לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר : יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ אוֹיְבָיו וְיָנוּסוּ מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו : כְּהִנְדֹּף עָשָׁן תִּנְדֹּף כְּהִמֵּס דּוֹנַג מִפְּנֵי אֵשׁ יֹאבְדוּ רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים : וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ יַעַלְצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וְיָשִׂישׂוּ בְשִׂמְחָה : שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו : אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ : אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָה מוֹצִיא אֲסִירִים

בכושרות

בַּכּוֹשָׁרוֹת אַךְ סוֹרְרִים שָׁכְנוּ צְחִיחָה׃ אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ לִפְנֵי
עַמֶּךָ בְּצַעְדְּךָ בִישִׁימוֹן סֶלָה׃ אֶרֶץ רָעָשָׁה אַף שָׁמַיִם נָטְפוּ
מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינַי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ גֶּשֶׁם
נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה אַתָּה כוֹנַנְתָּהּ׃ חַיָּתְךָ
יָשְׁבוּ בָהּ תָּכִין בְּטוֹבָתְךָ לֶעָנִי אֱלֹהִים׃ אֲדֹנָי יִתֶּן אֹמֶר
הַמְבַשְּׂרוֹת צָבָא רָב׃ מַלְכֵי צְבָאוֹת יִדֹּדוּן יִדֹּדוּן וּנְוַת בַּיִת
תְּחַלֵּק שָׁלָל׃ אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפַתָּיִם כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה
בַכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ בִּירַקְרַק חָרוּץ׃ בְּפָרֵשׂ שַׁדַּי מְלָכִים בָּהּ תַּשְׁלֵג
בְּצַלְמוֹן׃ הַר אֱלֹהִים הַר בָּשָׁן הַר גַּבְנֻנִּים הַר בָּשָׁן׃ לָמָּה
תְּרַצְּדוּן הָרִים גַּבְנֻנִּים הָהָר חָמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ אַף יְיָ יִשְׁכֹּן
לָנֶצַח׃ רֶכֶב אֱלֹהִים רִבֹּתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן אֲדֹנָי בָם סִינַי בַּקֹּדֶשׁ׃
עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶּׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם וְאַף סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן
יָהּ אֱלֹהִים׃ בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה׃ הָאֵל
לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְלֵיהוִה אֲדֹנָי לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת׃ אַךְ אֱלֹהִים יִמְחַץ
רֹאשׁ אֹיְבָיו קָדְקֹד שֵׂעָר מִתְהַלֵּךְ בַּאֲשָׁמָיו׃ אָמַר אֲדֹנָי מִבָּשָׁן
אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת יָם׃ לְמַעַן תִּמְחַץ רַגְלְךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ
מֵאֹיְבִים מִנֵּהוּ׃ רָאוּ הֲלִיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הֲלִיכוֹת אֵלִי מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ׃
קִדְּמוּ שָׁרִים אַחַר נֹגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת׃ בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ
אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל׃ שָׁם בִּנְיָמִן צָעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה
רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוּן שָׂרֵי נַפְתָּלִי׃ צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֻזֶּךָ עוּזָּה אֱלֹהִים
זוּ פָּעַלְתָּ לָּנוּ׃ מֵהֵיכָלֶךָ עַל יְרוּשָׁלָםִ לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שָׁי׃ גְּעַר
חַיַּת קָנֶה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֶגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרַצֵּי כָסֶף בִּזַּר עַמִּים
קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ׃ יֶאֱתָיוּ חַשְׁמַנִּים מִנִּי מִצְרָיִם כּוּשׁ תָּרִיץ יָדָיו
לֵאלֹהִים׃ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ אֲדֹנָי סֶלָה׃
לָרֹכֵב בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז׃ תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים
עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים׃ נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל
יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים׃

ואומר גדלו וכו׳ · וכשגוללין הספר תורה אומרים כי שם ה׳ אקרא וקורין ה׳ גברי בפרשת
וישמע יתרו בחדש השלישי וזו היא הקריאה׳

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה

באו

בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי: וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ
בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר: וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים
וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרָיִם וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם
עַל־כַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי: וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ
בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי
כָּל־הָאָרֶץ: וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ע״כ קורא הכהן וַיָּבֹא מֹשֶׁה
וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
צִוָּהוּ יְהוָה: וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְּרִי
עִמָּךְ וְגַם־בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־
יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר
וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם: וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד
יְהוָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם עַל־הַר סִינָי: וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם סָבִיב לֵאמֹר
הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת יוּמָת:
לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־
אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר: ע״כ קורא הלוי וַיֵּרֶד
מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם:
וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה:
וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד
עַל־הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה:
וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ
בְּתַחְתִּית הָהָר: וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה
בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר מְאֹד: וַיְהִי קוֹל
הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל: ע״כ
קורא שלישי וַיֵּרֶד יְהוָה עַל־הַר סִינַי אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה
לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֵד
הָעֵד בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ אֶל־יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב: וְגַם

הכהנים הנגשים אל־יהוה יתקדשו פן־יפרץ בהם יהוה׃ ויאמר
משה אל־יהוה לא־יוכל העם לעלת אל־הר סיני כי־אתה העדתה
בנו לאמר הגבל את־ההר וקדשתו׃ ויאמר אליו יהוה לך־רד
ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל־יהרסו לעלת אל־
יהוה פן־יפרץ־בם׃ וירד משה אל־העם ויאמר אלהם׃ ס
וידבר אלהים את כל־הדברים האלה לאמר׃ ס אנכי
יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים׃ לא־
יהיה לך אלהים אחרים על־פני׃ לא־תעשה לך פסל ׀ וכל־
תמונה אשר בשמים ׀ ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים ׀
מתחת לארץ׃ לא־תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
אלהיך אל קנא פקד עון אבת על־בנים על־שלשים ועל־רבעים
לשנאי׃ ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי׃ ס לא
תשא את־שם־יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר־
ישא את־שמו לשוא׃ פ

זכור את־יום השבת לקדשו׃ ששת ימים תעבד ועשית כל־
מלאכתך׃ ויום השביעי שבת ׀ ליהוה אלהיך לא־תעשה כל־
מלאכה אתה ׀ ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר
בשעריך׃ כי ששת־ימים עשה יהוה את־השמים ואת־הארץ
את־הים ואת־כל־אשר־בם וינח ביום השביעי על־כן ברך יהוה
את־יום השבת ויקדשהו׃ ס כבד את־אביך ואת־אמך
למען יאריכון ימיך על האדמה אשר־יהוה אלהיך נתן לך׃ ס
לא תרצח׃ ס לא תנאף׃ ס לא תגנב׃ ס לא־
תענה ברעך עד שקר׃ ס לא תחמד בית רעך׃ ס לא־
תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך׃
פ ע״כ קורא רביעי וכל־העם ראים את־הקולת ואת־הלפידים
ואת קול השפר ואת־ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק׃
ויאמרו אל־משה דבר־אתה עמנו ונשמעה ואל־ידבר עמנו
אלהים פן־נמות׃ ויאמר משה אל־העם אל־תיראו כי לבעבור
נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על־פניכם לבלתי
תחטאו׃ ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל־הערפל אשר־שם

האלהים

הָאֱלֹהִים׃ ס וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ לֹא תַעֲשׂוּן
אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ מִזְבַּח אֲדָמָה
תַּעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־
בְּקָרֶךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃
וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ
הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃ וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־
תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃

ומוציאין ספר אחר ואומרים אלהים הסיבנו בדף ק"ו ע"ב וקורא בו המפטיר בפרשת פינחס
וזו היא הקריאה ׃

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהֹוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל
אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן
עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם יִהְיוּ־לָכֶם
וְנִסְכֵּיהֶם׃

ואומר החזן חצי קדיש ומפטירין ביחזקאל א׳ ׳ ואומר הברכות כמו שכתוב בדף ק"ו ע"ב ׃

וַיְהִי ׀ בִּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּרְבִיעִי
בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ וַאֲנִי
בְתוֹךְ־הַגּוֹלָה עַל־נְהַר כְּבָר
נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת
אֱלֹהִים׃ בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ הִיא
הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגָלוּת הַמֶּלֶךְ
יוֹיָכִין׃ הָיֹה הָיָה דְבַר־יְהֹוָה אֶל
יְחֶזְקֵאל בֶּן־בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ
כשדים

אֲמִיר דְּאִתְאֲמַר עַל יְדֵי יְחֶזְקֵאל נְבִיאָה׃
וַהֲוָה בִּתְלָתִין שְׁנִין לִזְמַן דְּאַשְׁכַּח
חִלְקִיָּהוּ כַּהֲנָא רַבָּא סִפְרָא
דְּאוֹרַיְתָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא בַּעֲזָרְתָּא
תְּחוֹת אוּלָמָא בְּפַלְגוּת לֵילְיָא בָּתַר
מַעֲלָנֵי סִהֲרָא בְּיוֹמֵי יֹאשִׁיָּהוּ בַּר אָמוֹן
מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בְּתַמּוּז
בַּחֲמִשָּׁה לְיַרְחָא אֲמַר נְבִיָּא וַאֲנָא בְּגוֹ
בְּנֵי גָלוּתָא עַל נְהַר כְּבָר אִתְפְּתַחוּ
שְׁמַיָּא וַחֲזֵית בְּחֵיזוּ נְבוּאָה דִּי שְׁרַת
עֲלַי חֵיזוּ יְקַר שְׁכִינְתָּא דַיְיָ׃ בחמשה בַּחֲמִשָּׁה לְיַרְחָא הִיא שַׁתָּא חֲמִישֵׁתָא לְגָלוּת
מַלְכָּא יוֹיָכִין׃ היה מֵיהֲוָה הֲוָה פִּתְגַם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם יְחֶזְקֵאל בַּר בּוּזִי
כהנא

הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינָי כִּי־אַתָּה הַעֵדֹתָה
בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ־רֵד
וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־
יְהוָה פֶּן־יִפְרָץ־בָּם׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃ ס
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ ס אָנֹכִי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ לֹא־
יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃ לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל ׀ וְכָל־
תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם ׀ מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם ׀
מִתַּחַת לָאָרֶץ׃ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים
לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ ס לֹא
תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־
יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ פ

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־
מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ׀ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־
מְלָאכָה אַתָּה ׀ וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ׃ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה
אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ ס כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ
לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ ס
לֹא תִרְצָח׃ ס לֹא תִנְאָף׃ ס לֹא תִגְנֹב׃ ס לֹא־
תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ ס לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ׃ ס לֹא־
תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃
פ ע"כ קורא רביעי וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם
וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ
אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוּר
נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי
תֶחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם

האלהים: ס ויאמר יהוה אל־משה כה תאמר אל־בני
ישראל אתם ראיתם כי מן־השמים דברתי עמכם: לא תעשון
אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם: מזבח אדמה
תעשה־לי וזבחת עליו את־עלתיך ואת־שלמיך את־צאנך ואת־
בקרך בכל־המקום אשר אזכיר את־שמי אבוא אליך וברכתיך:
ואם־מזבח אבנים תעשה־לי לא־תבנה אתהן גזית כי חרבך
הנפת עליה ותחללה: ולא־תעלה במעלת על־מזבחי אשר לא־
תגלה ערותך עליו:

ומוציאין ספר אחר ואומרים אלהים הסיבנו בדף ק"ו ע"ב וקורא בו המפטיר בפרשת פינחס וזו היא הקריאה ·

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליהוה בשבעתיכם
מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו:
והקרבתם עולה לריח ניחח ליהוה פרים בני־בקר שנים איל
אחד שבעה כבשים בני שנה: ומנחתם סלת בלולה בשמן
שלשה עשרנים לפר האחד שני עשרנים לאיל האחד: עשרון
עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים: שעיר עזים אחד לכפר
עליכם: מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימם יהיו־לכם
ונסכיהם:

ואומר החזן חצי קדיש ומפטירין ביחזקאל א' · ואומר הברכות כמו שכתוב בדף ק"ו ע"ב:

ויהי ׀ בשלשים שנה ברביעי
בחמשה לחדש ואני
בתוך־הגולה על־נהר כבר
נפתחו השמים ואראה מראות
אלהים: בחמשה לחדש היא
השנה החמישית לגלות המלך
יויכין: היה היה דבר־יהוה אל
יחזקאל בן־בוזי הכהן בארץ
כשדים

אמיר דאתאמר על ידי יחזקאל נביאה:
והוה בתלתין שנין לזמן דאשכח
חלקיהו כהנא רבא ספרא
דאוריתא בבית מקדשא בעזרתא
תחות אולמא בפלגות ליליא בתר
מעלני סהרא ביומי יאשיהו בר אמון
מלכא דשבטא דבית יהודה בתמוז
בחמשה לירחא אמר נביא ואנא בגו
בני גלותא על נהר כבר אתפתחו
שמיא וחזית בחיזו נבואה די שרת
עלי חיזו יקר שכינתא דיי: בחמשה בחמשה לירחא היא שתא חמישתא לגלות
מלכא יויכין: היה מיהוה הוה פתגם נבואה מן קדם יי עם יחזקאל בר בוזי

כַּשְׂדִּים עַל־נְהַר כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד־יְהוָה׃ וָאֵרֶא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן־הַצָּפוֹן עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ וּמִתּוֹכָהּ דְּמוּת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן דְּמוּת אָדָם לָהֵנָּה׃ וְאַרְבָּעָה פָנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם׃ וְרַגְלֵיהֶם רֶגֶל יְשָׁרָה וְכַף רַגְלֵיהֶם כְּכַף רֶגֶל עֵגֶל וְנֹצְצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל׃ וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם עַל אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם לְאַרְבַּעְתָּם׃ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ כַּנְפֵיהֶם לֹא־יִסַּבּוּ בְלֶכְתָּן אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ׃ וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל־הַיָּמִין לְאַרְבַּעְתָּם וּפְנֵי־שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאול לְאַרְבַּעְתָּן וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן׃ וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה לְאִישׁ שְׁתַּיִם חֹבְרוֹת אִישׁ וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶנָה׃

ואיש

כַּהֲנָא בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל תָּב תִּנְיָנוּת וְאִתְמַלִּיל עִמֵּיהּ בִּמְדִינַת אֲרַע כַּסְדָּאֵי עַל נְהַר כְּבָר וּשְׁרַת עֲלוֹהִי תַּמָּן רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ׃ וארא וַחֲזֵית וְהָא רוּחָא עַלְעוֹלָא אָתֵי מִן צִיפּוּנָא עֲנַן רַב וְאֶשָּׁתָא מִשְׁתַּלְהֲבָא וְזֵיהוֹרָא לֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר וּמִגּוֹ עֲנָנָא וּמִגּוֹ עַלְעוֹלָא כְּעֵין חַשְׁמַלָּא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא׃ ומתוכה וּמִגַּוַּהּ דְּמוּת אַרְבַּע בִּרְיָין וְדֵין חֶזְוֵיהוֹן דְּמוּת אֱנָשָׁא לְהוֹן׃ וארבעה וְאַרְבְּעָא אַפִּין לְחָדָא וְאַרְבְּעָא אַפִּין לְכָל חַד וְחַד שִׁיתַּת עֲסַר אַפִּין לִבְרִיתָא חֲדָא מִנְיַן אַפַּיָּא דְאַרְבַּע בִּרְיָין שִׁתִּין וְאַרְבְּעָא אַפִּין וְאַרְבְּעָא גַּפִּין לַחֲדָא וְאַרְבְּעָא גַּפִּין לְכָל חַד וְחַד שִׁיתַּת עֲסַר גַּפִּין לְכָל אַפָּא וְאַפָּא שִׁתִּין וְאַרְבְּעָא גַּפִּין לִבְרִיתָא חֲדָא וַהֲווֹ מִנְיַן גַּפַּיָּא דְאַרְבַּע בִּרְיָין מָאתָן וְחַמְשִׁין וְשִׁיתָּא אַפִּין וְגַפִּין׃ ורגליהם וְרִגְלֵיהוֹן רִגְלִין כְּוָנָן וּפַרְסַת רִגְלֵיהוֹן כְּפַרְסַת רַגְלִין סַגְלְגְלָן וּמְזִיעָן עָלְמָא בְּמַהֲלַכְהוֹן וּמְנַצְּצָן כְּעֵין נְחָשׁ מְצַלְהַב׃ וידי וִידִין כִּידֵי אֱנָשָׁא עֲבִיד לְהוֹן מִתְּחוֹת גַּפֵּיהוֹן עַל אַרְבַּע סִטְרֵיהוֹן לְמֵיחֲתֵי בְהֵן גּוּמְרִין דְּאֶשָּׁא מִבֵּינֵי כְּרוּבַיָּא מִתְּחוֹת רְקִיעָא דְּעַל רֵאשֵׁיהוֹן לְמִתַּן עַל חוֹבֵי סָרְבַיָּא לְמוֹרַק עַל אֲתַר רַשִׁיעַיָּא לְאַבָּדָא חַיָּבַיָּא עֲבָרֵי מֵימְרֵיהּ וְאַפֵּיהוֹן וְגַפֵּיהוֹן שָׁוֵי לְאַרְבַּעְתְּהוֹן׃ חברת מְכַוְּנָן חֲדָא לָקֳבֵיל חֲדָא גַּפֵּיהוֹן לָא מִתְחַזְרִין בְּמֵיזַלְהֵין בִּרְיָא לָקֳבֵיל אַפָּהָא אָזְלָן׃ ודמות וּדְמוּת אַפֵּיהוֹן אַפֵּי אֱנָשָׁא וְאַפֵּי אַרְיָא עֲבִיד מִימִינָא לְאַרְבַּעְתְּהֵין וְאַפֵּי תוֹרָא עֲבִיד מִסְמָלָא לְאַרְבַּעְתְּהֵין וְאַפֵּי נִשְׁרָא לְאַרְבַּעְתְּהֵין׃ ופניהם וְאַפֵּיהֶן וְגַפֵּיהֶן פְּרִישָׁן מִלְעֵילָא לַחֲדָא תַּרְתֵּין מְכַוְּנָן וְלַחֲדָא תַּרְתֵּין

מכסן

וְאִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וּדְמוּת הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם כְּגַחֲלֵי־אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנֹגַהּ לָאֵשׁ וּמִן־הָאֵשׁ יוֹצֵא בָרָק׃ וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב כְּמַרְאֵה הַבָּזָק׃ וָאֵרֶא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו׃ מַרְאֵה הָאוֹפַנִּים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ וּדְמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעְתָּן וּמַרְאֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפַן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן׃ עַל־אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶן בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וְגַבֵּיהֶן וְגֹבַהּ לָהֶם וְיִרְאָה לָהֶם וְגַבֹּתָם מְלֵאֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן׃ וּבְלֶכֶת הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֶצְלָם וּבְהִנָּשֵׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים׃ עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים׃ בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ וּבְהִנָּשְׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים׃

ודמות

מִכַּבְּסַן יַת גְוִיוָתְהֶין׃ ואיש וּבְרִיָא לְקָבֵיל אַפָּהָא אָזְלָא לַאֲתַר דִּי תְהֱוֵי תַמָּן בַּעֲוָא לְמֵיזַל אָזְלָן לָא מִתְחַזְרָן בְּמֵיזַלְהֶן׃ ודמות וּדְמוּת בִּרְיָתָא חֶזְוֵיהוֹן כְּגוּמְרִין דְּאֶשָּׁא בָּעְרָן כְּחֵיזוּ בְּעוּרַיָּא אֶשָּׁתָא מִשְׁתַּלְהֲבָא בֵּין בִּרְיָתָא וְזִהוֹרַיָּא לְאֶשָּׁתָא וּמִן אֶשָּׁתָא נָפֵיק בַּרְקָא׃ והחיות וּבִרְיָתָא בְּאִשְׁתַּלּוּחֵהֶן לְמֶעְבַּד רְעוּת רִבּוֹנְהֶין דְּאַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ בִּמְרוֹמָא עִילָּאָה מִנְהֶין בְּאַגְפָּא עֵינָא לְמֶחֱזֵי חָזְרָן וּמְבַקְּקָן וּמִכַּבְּסָן יַת עָלְמָא וְתָיְבַן כְּשַׁעְתָּא חֲדָא וְקַלִּילָן כְּחֵיזוּ בַּרְקָא׃ וארא וַחֲזֵית בִּרְיָתָא וְהָא גַּלְגַּל חַד מִשְׁתְּוֵי מִלְּרַע לְרוּם שְׁמַיָּא בִּסְטַר בִּרְיָתָא לְאַרְבַּע אַפּוֹהִי׃ מראה חֵיזוּ גַלְגַּלַּיָּא וְעוֹבָדֵיהוֹן כְּעֵין אֶבֶן טָבָא וּדְמוּת חָד לְאַרְבַּעְתְּהֶין וְחֶזְוֵיהוֹן וְעוֹבָדֵיהוֹן כְּמָה דִּתְהֵוֵי גַּלְגַּל בְּגוֹ גַלְגַּל׃ על עַל אַרְבְּעָא סִטְרֵיהֶין בְּמֵיזַלְהֵין אָזְלִין לָא מִתְחַזְרִין בְּמֵיזַלְהֵין׃ וגביהן וְגַבֵּיהֶין שָׁוְיָן לְקָבְלָא רְקִיעָא וְרוּמָא לְהֵין וּדְחִילִין אִינוּן וְגַבֵּיהֶין מַלְיָין עֵינִין סְחוֹר סְחוֹר לְאַרְבַּעְתְּהֵין׃ ובלכת וּבְמֵיזַל בִּרְיָתָא אָזְלִין גַּלְגַּלַּיָּא לְקִבְלֵיהוֹן וּבְאִתְרָמָא בִּרְיָתָא מִלְּרַע לְרוּם שְׁמַיָּא מִתְרַמִּין גַּלְגַּלַּיָּא׃ על עַל אֲתַר דַּהֲוֵי תַמָּן רַעֲוָא לְמֵיזַל אָזְלִין לְתַמָּן רַעֲוָא לְמֵיזַל וְגַלְגַּלַּיָּא מִתְרַמִּין לְקִבְלֵיהוֹן אֲרֵי רוּחַ בִּרְיָתָא בְּגַלְגַּלַּיָּא׃ בלכתם בְּמֵיזַלְהוֹן אָזְלִין וּבְמֵיקַמְהוֹן קָיְמִין וּבְאִתְרַמּוּתְהוֹן מִלְּרַע לְרוּם שְׁמַיָּא מִתְרַמִּין גַּלְגַּלַּיָּא לְקִבְלֵיהוֹן אֲרֵי רוּחַ בִּרְיָתָא

בגלגליא

וּדְמוּת עַל־רָאשֵׁי הַחַיָּה רָקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא נָטוּי עַל־רָאשֵׁיהֶם מִלְמָעְלָה׃ וְתַחַת הָרָקִיעַ כַּנְפֵיהֶם יְשָׁרוֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ לְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לָהֵנָּה וּלְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לָהֵנָּה אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶם׃ וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל כַּנְפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים כְּקוֹל־שַׁדַּי בְּלֶכְתָּם קוֹל הֲמֻלָּה כְּקוֹל מַחֲנֶה בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה כַנְפֵיהֶן׃ וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר־עַל־רֹאשָׁם כְּמַרְאֵה אֶבֶן־סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא וְעַל־דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה׃ וָאֵרֶא ׀ כְּעֵין חַשְׁמַל כְּמַרְאֵה־אֵשׁ בֵּית־לָהּ סָבִיב מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמָעְלָה וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה רָאִיתִי כְּמַרְאֵה־אֵשׁ וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב׃ כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד־יְהוָה וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל־פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר׃ וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ׃

בְּגַלְגַּלַיָּא : ודמות וּדְמוּת עַל רֵישֵׁי בְרִיָּתָא רְקִיעָא כְּעֵין גְּלִיד חֲסִין מְרַכַּן עַל רֵישֵׁיהוֹן מִלְּעֵלָא : ותחת וּתְחוֹת רְקִיעָא גַּדְפֵיהוֹן מְכַוְּונָן חֲדָא לָקֳבֵיל חֲדָא לַחֲדָא תַּרְתֵּין מְכַסְּיָן לְהֶן וְלַחֲדָא תַּרְתֵּין מְכַסְּיָן לְהֶן יַת גְּוִיָּתְהוֹן : ואשמע וּשְׁמָעִית יַת קָל גַּדְפֵיהֶן כְּקָל מַיִין סַגִּיאִין כְּקָלָא מִן קֳדָם שַׁדַּי בְּמֵהַכְהֶן קָל מְלוּלֵיהֶן כַּד מוֹדָן וּמְבָרְכִין יַת רִבּוֹנֵיהוֹן קַיָּמָא מֶלֶךְ עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת כְּקָל מַשְׁרִית מַלְאֲכֵי מְרוֹמָא בְּמִקַּמְהֶן מִשְׁתַּתְקָן גַּדְפֵּיהֶן מִן קֳדָם דִּבּוּרָא : ויהי וּבִזְמַן דַּהֲוֵי רַעֲוָא קֳדָמוֹהִי לְאַשְׁמָעָא דִּבּוּרָא לְעַבְדוֹהִי נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הֲוֵי קָלָא וּמִשְׁתְּמַע מֵעִילָוֵי רְקִיעָא מִבֵּין כְּרוּבַיָּא מִתְּחוֹת רְקִיעָא דִּי עַל רֵישֵׁיהוֹן כְּמִקַּמְהֶן מִשְׁתַּתְקָן גַּדְפֵּיהֶן מִן קֳדָם דִּבּוּרָא: וממעל וּמֵעִילָוֵי רְקִיעָא דִּי עַל רֵישֵׁיהוֹן כְּחֵיזוּ אֶבֶן טָבָא דְּמוּת כּוּרְסַיָּא וְעַל דְּמוּת כּוּרְסַיָּא דְּמוּת כְּחֵיזוּ אֱנָשָׁא עִלּוֹהִי מִלְּעֵילָא : וארא וַחֲזֵית כְּעֵין חַשְׁמְלָא כְּחֵיזוּ אֶשָּׁתָא מִגַּיו לַהּ סְחוֹר סְחוֹר חֵיזוּ יְקַר דְּלָא יַכְלָא עֵינָא לְמֶחֱזֵי וְלָא אֶפְשַׁר לְאִיסְתַּכָּלָא בֵיהּ מִלְּעֵילָא וְחֵיזוּ יְקַר דְּלָא יַכְלָא עֵינָא לְמֶחֱזֵי וְלָא אֶפְשַׁר לְאִסְתַּכָּלָא בֵיהּ מִלְּרַע וַחֲזֵית כְּחֵיזוּ אֶשָּׁתָא וְזִיהוֹרָא לֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר : כמראה כְּחֵיזוּ קַשְׁתָּא דַּהֲוֵי בַעֲנָנָא בְּיוֹמָא דְּמִיטְרָא כֵּן חֵיזוּ זִיהוֹרָא סְחוֹר סְחוֹר הוּא חֵיזוּ דְּמוּת יְקָרָא דַּייָ וַחֲזֵית וְאִשְׁתַּטְּחִית עַל אַפַּי וּשְׁמָעִית קָל דְּמִתְמַלֵּל : ותשאני וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וּשְׁמָעִית בַּתְרַאי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דַייָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּיהּ :

גְּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

והאומר הברכות האחרונות שתמצאם בדף ק"ז ע"ב · והאומר החזן מי שברך והשרי ומחזירים ס"ת למקומו והאומר חצי קדיש · ואחר כך אומרים ·

סדר מוסף של שבועות

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹרִיד הַטָּל · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

ובחזרה שליח צבור אומר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ׃ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן (בְּרַחֲמָיו) לְעַמּוֹ הַמְיַחֲדִים אֶת שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר תָּמִיד בְּכָל יוֹם פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים · שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי · לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃ אֱלֹהִים אֵל עֶלְיוֹן הַשּׁוֹכֵן בִּמְרוֹם חֶבְיוֹן הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ (שְׁכִינַת מַלְכוּתְךָ) בִּמְהֵרָה לְצִיּוֹן׃ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל

וקדוש

וְקָדוֹשׁ אַתָּה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת ׃ קִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא עָלֵינוּ קָרָאתָ ׃

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה ו אֶת יוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם ׃

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ ׃ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ ׃ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִין לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ ׃ וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָב הָרַחֲמָן מֶלֶךְ יַעֲקֹב שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ בְּיָמֵינוּ ׃ אָבִינוּ ׃ מַלְכֵּנוּ ׃ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חַי וְקָרֵב פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ ׃ וַהֲבִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם ׃ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין כְּסִדְרָן וּמוּסָפִין כְּהִלְכָתָן ׃ ומוסף יום השבת הזה ׃ וּמוּסַף יוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה ׃ נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר ׃ בשבת אומרים

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ ׃

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיְיָ בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה ׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִין כְּהִלְכָתָן ׃ בשבת אומרים

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ

ויתענגו

וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ
זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ שׁוּבָה עָלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן בֵּית מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב שְׁכִינָה לְתוֹכוֹ וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם לְשִׁירָה וּלְזִמְרָה וְשָׁם נַעֲלֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתָךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבוּעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם · אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ לְבָרְכֵנוּ כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סֶלָה: קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתָךְ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ שַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתָךְ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבתות ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְתִרְצֶה לְפָנֶיךָ אֶת תְּפִלַּת עַמּוּסֶיךָ כִּתְמִידֵי יוֹם וּכְקָרְבָּן (וּכְקָרְבָּנוֹת) מוּסָף (מוּסָפִין)
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

ודִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
בוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
יָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם
מָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
טל

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ

שבכל
על

שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׃ לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ ׃

עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת ׃

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרֵךְ וְיִתְרוֹמָם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ׃ כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה ׃ וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת ׃

ובחזרה אם אין שם כהנים שליח צבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ ׃ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר ׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם ׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן ׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי ׃

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן ׃

ויש נוהגים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וּלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי ׃ וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה ׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם ׃ וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה ׃ שַׁעֲרֵי חָכְמָה ׃ שַׁעֲרֵי בִינָה ׃ שַׁעֲרֵי דֵעָה ׃ שַׁעֲרֵי פַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה ׃ שַׁעֲרֵי חַיִּים ׃ חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי ׃

וכשהחזן

וכשהחזן מסדיר מוסף בקול כשמגיע אל ושני תמידין כהלכתן אומר הקהל וראוי לחזן לשתוק עד שיאמרו הקהל הפיוטים האלה שלא להפסיק בתפלתו · (כדי שלא לעשות שום הפסקה בתפלה מנהגנו בויניציאה לאומרם קודם אשרי) :

אזהרת ראשית לעמך נתת · מצות עשה ומצות לא תעשה :
במספר במפקד הם שלש מאות וששים וחמש · כנגד ימות החמה :

גם מצות עשה מאתים וארבעים ושמונה · כנגד אברים שבאדם :
דוק וחלד העדת בנו על מתן שכרן וענשן · והראית לנו דרך החיים והטוב והמות והרע :

הורית לנו עשרת הדברות · וקשרת לנו עשרת כתרים · ובשני לוחות חקקתם · ושני עולמות הנחלתם · על ידי נאמן נתתם · ובין שני כרובים הנחתם :

זרוז מקרא ותרגום תורה · ונביאים שמונה · וכתובים משלשים אחד עשר · חקרי הלכות וסדרים ששה · ועליהם תלמוד שלשים וששה :

טעמים שלו שלשת אלפים · ויהי שירו חמשה ואלף · יחיד נתנה כששים רבוא · לעם אשר בחר משבעים לשונות :

כתובה באותיות בעשרים ושתים · וגם בשם המפורש בארבעים ושנים : לכל אחד ואחד עשרה כתרים · כתובים באצבע אלהים מעשה ידי ארון :

מלך הדרה ברוב נוראות · אזהרות בשם קדשו · ובשם ישראל יכנה · נקרא שבעים ועמו בחר משבעים · ושמו מעלה למעלת משבעים :

סדרה בסימנות · ובמסורות ובדקדוקות חקורות · בדיני ממונות · ובדיני נפשות · עטיפת הזין צהלה ורנה · ויראה ונבואה · הגיון ומליצה · תפארת ושמחה :

פרקי אגדות וערכי ענינים · ודקדוקיהן דקדוקי סופרים · צור כתבם בסוד שלישים · ונתנם באהבה יחד לזרע המקדיש :

קבלה בששי בחדש השלישי · ונתנה לזרע ישורון · ראשית ואחרית חקק בתוכה · והעיד עליה שמים וארץ :

שר ענו על זאת שירות הרבה · ופץ ואמר אין כאל ישורון ·

תורה

תּוֹרָה תְּמִימָה הִנְחִיל אָדוֹן לִשְׁבָטִים · כְּדֵי לְהַכְנִיסָם כְּגַן עֵדֶן לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים :

תּוֹרָה תְּמִימָה הִנְחַלְתִּי לָכֶם · חֶלְקִי וְנַחֲלָתִי כְּדֵי שֶׁאֶתֵּן לָכֶם · שָׂכָר טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְחֵלֶק טוֹב לָעוֹלָם הַבָּא :

דִּבְרֵי אֱמֶת וְחֻקֵּי צֶדֶק · וְשֵׂכֶל טוֹב יִנְחֲלוּ עוֹשֵׂיהֶן · לְעוֹלָם וָעֶד :

אָז שֵׁשׁ מֵאוֹת · וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת · פֵּרוּשׁ עָנְשָׁן · וּמַתַּן שְׂכָרָן · אֲהוּבִים שְׁמָרוּם · עֲמוּסִים חֲקָרוּם · בְּכָל לֵב שְׁמָרוּם · וּלְחֶפְצֵיהֶם דְּרָשׁוּם :

אֶת אֵלֶּה תִּזְכּוֹר לָנוּ · אֱלֹהֵי מָעֻזֵּנוּ · וְתִרְצֶה בָּנוּ · וּתְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ · אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת · מְזֻקָּקוֹת שִׁבְעָתַיִם · צְרוּפוֹת כַּכֶּסֶף וּמוּבְחָנוֹת כַּזָּהָב :

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ · וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת כַּלָּה · כְּתוּבַּת חָתָן · תּוֹאַר כַּלָּה · מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת :

ומשלים המוסף · וקודם שיאמר קדיש יאמר ה' ישפות הראשון או השני הכתובים בפסח · או היום תאמצנו · ואומר אין כאלהינו ועלינו לשבח וכו' :

בתפלת מנחה אומר מה כאוו · אשרי · ובא לציון · והעמידה · וקדיש · ויש אומרים פטום הקטורת ופרשת התמיד :

ביום שני מתפללים כמו ביום ראשון אלא שאומרים יוצר זה ·

יוצר ליום שני של שבועות

אֱלֹהִים בְּהַנְחִילְךָ דַּת מוֹרָשָׁה · לְאוֹם לְשִׁמְךָ מְקֻדָּשָׁה · אֶרֶץ רָעָשָׁה : בִּרְקִיעֲךָ יְסוֹד רוֹפְפוּ · וְרַעֲמֶיךָ הֲדוֹם הִתְרִיפוּ · אַף שָׁמַיִם נָטָפוּ : גּוֹעֲשׁוּ רְקִיעִים מִנָּגְהֶךָ · וְהָאָרֶץ הִתְרָעֲשָׁה מִשִּׂיחֶךָ · בְּהַשְׁמִיעֲךָ אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ · לְיוֹם וְיֶרַח הַנִּקְרָא שְׁלִישִׁי · אֲמָנָה נְחוּל מְכוּסָּה שְׁלִישִׁי · יַדַּעַת עַל יְדֵי שְׁלִישִׁי · קָדוֹשׁ :

דִּכִּיתִי מָתְנֵי קָמֵיכֶם · מִן יְקוּמוּן כְּנֶגְדְּכֶם · הִוִּיתִי וָאֶשְׁבֹּר מוֹטוֹת עֻלְּכֶם : הִצְמַתִּי וַעַד אַבִּירִים · מִצָּרִים צָרִים הַצּוֹרְרִים · וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים : וְעַתָּה קְהַל קְדוֹשַׁי וּבָנַי · הִזָּהֲרוּ בְּדַת אֱמוּנַי · לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי :

זֹאת זָכוֹר לְשָׁמְרָה · שֵׁם קָדְשִׁי לְגוֹרָה · אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא : חִנָּם בְּהַזְכִּירִי תִּרְעַשׁ אַרְקָא · בְּבוּקָה וּמְבוּקָה וּמְבֻלָּקָה ·

ונשבעת

וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי יְיָ בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה : טוֹעֲנֶיךָ שְׁמִי לַשָּׁוְא
פֶּן תֶּאְשַׁם · נֶעֱקַר הוֹגֵהוּ כְּמוֹ מִתְרַשֵּׁם · לֹא תִשָּׂא לַשָּׁוְא אֶת שֵׁם :
יְרוּשַּׁת זְקֵנֶיךָ אַאֲכִילֶךָ · וְאֶרֶץ צְבִי אַנְחִילֶךָ · אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת
רַגְלֶיךָ : כַּבֵּד יוֹם מְקֻדָּשִׁי · שִׁכְלוּל מַרְגּוֹעַ חִפּוּשִׁי · עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ
בְּיוֹם קָדְשִׁי : לְוֵה וְהַאֲמֵן בִּמְקַדִּישׁוֹ · וּבִקְרִיאַת עוֹנֶג לְאַשְּׁשׁוֹ ·
זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ :

מוֹלִידְךָ בְּיַקְּרְךָ מֵהוֹנְךָ · כְּמַתְשִׁיר פְּנֵי קוֹנֶךָ · וַתִּשָּׂא אֶל אֱלוֹהַּ
פָּנֶיךָ : נֶצַח אֲרִיכוּת יָמִים · תְּבַלֶּה בְּטוּב טְעָמִים · וְהַאֲרַכְתָּ
יָמִים · שׂוֹבַע שְׂמָחוֹת לְהַאֲסִימֶךָ · לְמַעַן יִרְבּוּ יָמֶיךָ · כַּבֵּד אֶת
אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ :

עֲמִיתֶךָ מֵעֲרוֹף בְּרֶצַח · הִזְהִיר הַיּוֹם בְּפֶצַח · עָנָה לֹא תִרְצַח :
פְּתָיוֹת הַמְזֻעֶכֶת אַף · עֲצָבִים גְּנוּבִים מִלְּשָׁאֵף · פָּקַד לֹא
תִנְאָף : צוֹדֵי נְפָשׁוֹת לַעֲנוֹב · עֲמָלָם מִיָּדָם לִקְנוֹב · עִמָּם לֹא
תִגְנוֹב :

קִרְקוּשׁ תַּהְפּוּכוֹת מֵהַבִּיעֶךָ · קָדוֹשׁ צִוָּה לְהוֹדִיעֶךָ · לֹא תַעֲנֶה
בְרֵעֲךָ : רְגִינַת כָּל שֶׁתָּמוּד · שָׁמוֹר לַעֲשׂוֹת וְלִלְמוֹד · צִוָּה לֹא
תַחְמוֹד : שַׁדַּי צָרַח לְהַשְׁמִיעֶךָ · שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ הַמַּגִּיעֶךָ · לֹא
תַחְמוֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ : תְּרָקוֹ בְּרָקוֹ אֲרָקוֹ · סִדְקוֹ עִזְקוֹ תְּרוּקוֹ ·
חִקּוֹ עוֹשְׁקוֹ לַחֲשׁוּקוֹ · קָדוֹשׁ :

ומסדרים תפלתם כאתמול וגומרין את ההלל · ואומר החזן קדיש גמור ומוציאין ספר
תורה ואומרים מאין כמוך · ואחר כך קורין חמשה גברי בפרשת כל הבכור
כמו בתפלת יום שמיני של פסח דף קכ"ח ע"ב · (ואם הוא שבת מתחילין כי ימכר וקורין
שבעה גברי ·) ומוציאין ספר אחר והמפטיר קורא וביום הבכורים כאתמול ומפטירין
בחבקוק ג׳ ואומר הברכות :

וַיהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ הַס מִפָּנָיו
כָּל־הָאָרֶץ :
תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא עַל
שִׁגְיֹנוֹת : יְהוָה שָׁמַעְתִּי
שמעך

אֲמַיר דְּאִתְּמַר עַל יְדֵי חֲבַקּוּק נְבִיאָה
וַיְיָ אִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ
בְּהֵיכְלָא דְּקוּדְשֵׁיהּ וִיסוּפוּן מִן
קֳדָמוֹהִי כָּל דַּחֲלַת אַרְעָא :
צְלוֹתָה דִּצְלֵי חֲבַקּוּק נְבִיָּא כַּד
אִתְגְּלֵי לֵיהּ עַל אַרְכָּא

דִּיהַב לְרַשִּׁיעַיָּא דְּאִם יְתוּבוּן לְאוֹרַיְתָא בְּלִבַּב שְׁלִים יִשְׁתְּבִיק לְהוֹן
וִיהוֹן כָּל חוֹבֵיהוֹן דְּחָבוּ קֳדָמוֹהִי דְּהָא בְּשָׁלוּתָא : יי שמעתי יְיָ שְׁמָעִית

שמע

שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי יְהוָה פָּעָלְךָ
בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיֵּיהוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים
תּוֹדִיעַ בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר׃ אֱלוֹהַּ
מִתֵּימָן יָבוֹא וְקָדוֹשׁ מֵהַר־פָּארָן
סֶלָה כִּסָּה שָׁמַיִם הוֹדוֹ וּתְהִלָּתוֹ
מָלְאָה הָאָרֶץ׃ וְנֹגַהּ כָּאוֹר
תִּהְיֶה קַרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ וְשָׁם חֶבְיוֹן
עֻזֹּה׃ לְפָנָיו יֵלֶךְ דָּבֶר וְיֵצֵא
רֶשֶׁף לְרַגְלָיו׃ עָמַד ׀ וַיְמֹדֶד
אֶרֶץ רָאָה וַיַּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְפֹּצְצוּ
הַרְרֵי־עַד שַׁחוּ גִּבְעוֹת עוֹלָם
הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ׃ תַּחַת אָוֶן
רָאִיתִי אָהֳלֵי כוּשָׁן יִרְגְּזוּן
יְרִיעוֹת אֶרֶץ מִדְיָן׃ הֲבִנְהָרִים
חָרָה יְהוָה אִם בַּנְּהָרִים אַפֶּךָ
אִם־בַּיָּם עֶבְרָתֶךָ כִּי תִרְכַּב עַל־
סוּסֶיךָ מַרְכְּבֹתֶיךָ יְשׁוּעָה׃ עֶרְיָה
תֵעוֹר קַשְׁתֶּךָ שְׁבֻעוֹת מַטּוֹת
אֹמֶר סֶלָה נְהָרוֹת תְּבַקַּע־אָרֶץ׃
רָאוּךָ יָחִילוּ הָרִים זֶרֶם מַיִם עָבָר
נָתַן תְּהוֹם קוֹלוֹ רוֹם יָדֵיהוּ נָשָׂא׃
שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ עָמַד זְבֻלָה לְאוֹר
חציך

שמע גבורתך דחלית יי כמה רברבין
עובדך די את יהב ארכא לרשיעיא
דאם יתובון לאוריתך ולא תבו אינון
מרגזין קדמך כגו שניא דיהבתא
להון חיא כבן את עתיד להודע
גבורתך כגו שניא דאמרתא לחדתא
עלמא לאתפרעא מרשיעיא דעברו
על ממרך וצדיקיא עבדי רעותך
ברחמין תדכר: אלוה במיתן אוריתא
לעמיה אלהא מדרומא אתגלי
וקדישא מטורא דפארן בגבורת
עלמין אתחפיאו שמיא זיו יקריה
ואמרי תושבחתיה מליא ארעא:
ונגה וזיהור יקריה כזיהור בראשית
אתגלי וזיקוקין מפרכבת יקריה
נפקין תמן גלא ית שכנתיה דהות
מטמרא מבני אנשא בתקוף רומא:
לפניו מן קדמוהי משתלח מלאך מותא
ונפיק בשלהובית אשתא מימריה:
עמד אתגלי ואזיע ארעא ואיתי מבולא
על עם דרא דעברו על ממריה ואף
בתגיינא כד תבו קדמוהי בחוביהון
כן בלבלינון ואתפריקו טוריא
דמלקדמין מבא דמתא דמן עלמא
גבורת עלמא די ליה: תחת כד
פלחו בית ישראל לטעותא מסרתינון
ביד כושן חייבא וכד תבו למעבד אוריתא עבדית להון נסין וגבורן ופרקתינון
מיד מדינאי על יד גדעון בר יואש: הבנהרים הא על מלכין ומשריתיהון
דסגיאין כמי נהרא הוה רגז מן קדמך יי על מלכיא הוה רוגזך וכימא
הודעתא בהון פורענות גבורתך ארי אתגליתא על מרכבת יקרך שכינתך
לעמך תקוף ופורקן: עריה אתגלאה אתגליתא בגבורתך בדיל קימך דעם
שבטיא ממרך קיים לעלמין להון בזיעתא טינרין תקיפין נפקו נהרין שטפין
ארעא: ראוך באתגליותך על טורא דסיני חזו יקרך זעו טוריא ענני מטרא
עדו ארים תהומא קליה חילי מרומא תמהו קמו: שמש אף במעבדך ניסין
ליהושע

חִצֶּיךָ יְהַלֵּכוּ לְנֹגַהּ בְּרַק חֲנִיתֶךָ׃
בְּזַעַם תִּצְעַד־אָרֶץ בְּאַף תָּדוּשׁ
גּוֹיִם׃ יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ לְיֵשַׁע
אֶת־מְשִׁיחֶךָ מָחַצְתָּ רֹאשׁ מִבֵּית
רָשָׁע עָרוֹת יְסוֹד עַד־צַוָּאר סֶלָה׃
נָקַבְתָּ בְמַטָּיו רֹאשׁ פְּרָזָו יִסְעֲרוּ
לַהֲפִיצֵנִי עֲלִיצֻתָם כְּמוֹ־לֶאֱכֹל
עָנִי בַּמִּסְתָּר׃ דָּרַכְתָּ בַיָּם סוּסֶיךָ
חֹמֶר מַיִם רַבִּים׃ שָׁמַעְתִּי
וַתִּרְגַּז בִּטְנִי לְקוֹל צָלְלוּ שְׂפָתַי
יָבוֹא רָקָב בַּעֲצָמַי וְתַחְתַּי אֶרְגָּז
אֲשֶׁר אָנוּחַ לְיוֹם צָרָה לַעֲלוֹת
לְעַם יְגוּדֶנּוּ׃ כִּי־תְאֵנָה לֹא־
תִפְרָח וְאֵין יְבוּל בַּגְּפָנִים כִּחֵשׁ
מַעֲשֵׂה זַיִת וּשְׁדֵמוֹת לֹא־עָשָׂה
אֹכֶל גָּזַר מִמִּכְלָה צֹאן וְאֵין
בָּקָר בָּרְפָתִים׃ וַאֲנִי בַּיהוָה
אֶעֱלוֹזָה אָגִילָה בֵּאלֹהֵי יִשְׁעִי׃
יֱהֹוִה אֲדֹנָי חֵילִי וַיָּשֶׂם רַגְלַי
כָּאַיָּלוֹת וְעַל־בָּמוֹתַי יַדְרִכֵנִי
לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹתָי׃

לִיהוֹשֻׁעַ בְּמִישַׁר גִּבְעוֹן שִׁמְשָׁא
וְסִיהֲרָא קָמוּ כְּמִדוֹרֵיהוֹן עַמָּךְ
בְּמֵימְרָךְ אִתְגַּבָּרוּ בִּתְקוֹף נִצְחָן
גְּבוּרְתָּךְ׃ בזעם בְּאִתְחֲיוּתָךְ לְוָט עַל
סַנְאֵי עַמָּךְ בְּאִתְגַּלְיוּתָךְ לְמִתְבַּר
רַשִׁיעֵי אַרְעָא בְּרוּגְזָךְ תִּקְטוֹל
בְּעַמְמַיָּא׃ יצאת אִתְגְּלֵיתָא לְמִפְרַק
יַת עַמָּךְ לְמִפְרַק יַת מְשִׁיחָךְ שֵׁיצִיתָא
מִן קֳדָמֵיהוֹן מַלְכַיָּא וְשִׁלְטוֹנַיָּא
מִבָּתֵּיהוֹן תְּרֵיכַת חַיָּיבַיָּא וְתַבַּרְתָּא
חֵילֵיהוֹן רִגְלֵי עַמָּךְ עַל צַוְּארֵי
סַנְאֵיהוֹן מֵימְרָךְ קַיָּים לְעָלְמִין׃ נקבת
בְּזַעֲתָא יַמָּא בְּחוּטְרֵיהּ דְּמֹשֶׁה וְגִבָּרֵי
רֵישֵׁי מַשִׁרְיַת פַּרְעֹה דַּחֲשִׁיבוּ מַחְשְׁבָן
בִּישָׁן עַל עַמָּךְ דְּבַרְתִּינוּן כְּרוּחַ עַלְעוֹלִין
וְטַבַּעְתִּינוּן כְּיַמָּא דְסוּף עַל דְּרָחִיקוּ
וְשַׁעְבִּידוּ יַת עַמָּךְ וִיהָבוּ עֵצָה
בְּסִתְרָא לְאוֹבָדֵיהוֹן׃ דרכת אִתְגְּלֵיתָא
עַל יַמָּא בִּמְרַכְּבַת יְקָרָךְ בִּרְגוּר מַיִין
סַגִּיאִין׃ שמעתי אֲמָרִית בָּבֶל שְׁמָעִית
וְזָעוּ מַלְכַיָּא מִן קֳדָם דִּינָא דִּי אִתְדָּנוּ
מִצְרָאֵי לְקָל מִילַיָּא אִלֵּין צַלָּא
שִׂפְוָתַאי אַחַד זִיעָא לְחַכִּימַי וּבְאָתַר
דְּשָׁרֵינָא זָעֵית דְּשַׁבְקַנִי לְיוֹם עָקָא
לְעִדָּן אַסְקָא גָּלוּת עַמִּי מִינֵי יִתְכַּבְּרִינַנִּי׃ כי אֲרֵי מַלְכוּת בָּבֶל לָא תִתְקַיַּים
וְלָא תַעֲבֵד שׁוּלְטָן עַל יִשְׂרָאֵל יִתְקַטְּלוּן מַלְכֵי מָדַי וְגִבָּרֵי יָוָן לָא יִצְלְחוּן
יִשְׁתֵּיצוּן אֲדוֹמָאֵי וְלָא יִגְבּוּן קְסוּמָא מִירוּשְׁלֵם׃ ואני בְּכֵן עַל נִיסָא וּפוּרְקָנָא
דְתַעְבֵיד לִמְשִׁיחָךְ וְלִשְׁאָרָא דְעַמָּךְ דְּיִשְׁתַּאֲרוּן יוֹדוּן לְמֵימַר אָמַר נְבִיָּא וַאֲנָא
בְּמֵימְרָא דַייָ אַבּוּעַ אָרוּץ לֶאֱלָהָא עָבִיד פּוּרְקָנִי׃ אלהים אֱלֹהִים יְיָ דְּסָעִיד
לִי בְחֵילָא וּמְשַׁוֵּה רִגְלַי קַלִּילִין כְּאַיָּלְתָא וְעַל בֵּית תּוּקְפִּי יְקִימִנַּנִי לִדְרִילֵיהּ
נִצְחָנִין וּגְבוּרָן וְקָדָמוֹהִי אֲנָא מְנַגֵּן בְּתוּשְׁבְּחָתִי׃

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמֵיהּ דִּי אֱלָהָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

ולומר

ואומר הברכות אחרונו׳ ומשלימין כאתמול ובחזרת מוסף כשמגיע החזן לשני תמידין אומר הקהל הפיוט הזה (בוויניציאה אומרים אותו קודם חזרת ס"ת לארון בין מי שברך לאשרי)

אַתָּה הִנְחַלְתָּ תּוֹרָה לְעַמְּךָ · וּכְאָב אֶת בֵּן אוֹתָם יִסַּרְתָּ · בִּימִינְךָ כָּתַבְתָּ דִּבְּרוֹת חַיִּים · וּבְאֶצְבְּעוֹתֶיךָ חֲקַקְתָּ תּוֹכְחוֹת מוּסָר :

גּוֹדֶל עֳנָשִׁים וְאַזְהָרוֹת הַרְבֵּה · מִצְוֹת עֲשֵׂה וּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה : דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְדִינֵי נְפָשׁוֹת וּנְתִינַת מוּם בְּנוֹתְנֵי מוּמִים :

הַזְהָרַת שׁוֹפְטִים בַּל שֹׁחַד רָשָׁע לָמוּת · וְצַוָּאַת שׁוֹטְרִים לְבַל הַכֵּר פָּנִים : וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת וּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן · וּשְׁבוּעַת הֶעְלֵם דָּבָר וְשִׁלּוּם גָּזֵל וְהָשֵׁב אֲבֵדָה :

זִקּוּק בֵּית דִּין בִּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה · סַנְהֶדְרֵי גְּדוֹלָה · וְסַנְהֶדְרֵי קְטַנָּה : חִזּוּק בֵּית דִּין בְּאַרְבַּע מִיתוֹת · עֲבֵירָה וַעֲבֵירָה וְעוֹנֶשׁ שֶׁלָּהּ :

טְרֵפָה לְהַשְׁלִיךְ נְבֵלָה לִמְכּוֹר לַנָּכְרִי · כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם שֶׁלֹּא לֶאֱכוֹל : יַיִן לְנַסֵּךְ וְשֶׁמֶן לְהַדְלִיק · עִשָּׂרוֹן וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם גֶּרֶשׂ קָלִי וְכַרְמֶל :

כֹּהֲנִים לְשָׁרֵת וּלְוִיִּם לְשׁוֹרֵר · תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת וְעָרֵי מִקְלָט : לְחָיַיִם וְהַזְּרוֹעַ וְהַקֵּבָה לָתֵת לַכֹּהֵן · מֵאֵת הָעָם וּמֵאֵת זוֹבְחֵי הַזֶּבַח · וְרֵאשִׁית הַגֵּז מִגְּוֹזֵי הַצֹּאן :

מַעֲשַׂר בְּהֵמָה וְקִדּוּשׁ הַבְּכוֹרוֹת · וּפִדְיוֹן הַבֵּן וְנֶדֶר וְהֶקְדֵּשׁ · נֶטַע רְבָעִי וִדּוּי מַעֲשֵׂר · מִקְרָא הַבִּכּוּרִים בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת :

שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה לִשְׂמוֹחַ בְּחַג · סֻכָּה וְלוּלָב וַעֲרָבָה וְנִסּוּךְ הַמָּיִם : עֲרָיוֹת לְהַפְרִישׁ נִדָּה לְהַרְחִיק · חֲלִיצָה וְיִבּוּם וְסֵפֶר כְּרִיתוּת :

פָּרָשַׁת סוֹטָה וְעֶגְלָה עֲרוּפָה · תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת וּמִצְוַת צִיצִית : צִוִּיתָ כֹּהֲנִים לְבָרֵךְ קָהָל וְעֵדָה · וּפִקּוּד לְוִיִּם לַעֲנוֹת בְּקוֹל רָם :

קְרִיאַת מוֹעֲדִים וּזְמַנֵּי רְגָלִים · תְּקִיעָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעִנּוּי נֶפֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים · רְגָלִים לַעֲלוֹת בְּשָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה · וּמַתְּנוֹת יָדַיִם מִבִּרְכוֹתֶיךָ :

שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת זְבָחִים וּנְסָכִים · נְדָרִים וּנְדָבוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת : תְּמִידִין וּמוּסָפִין לְשַׁבָּתוֹת וְלַחֳדָשִׁים : וְלַמּוֹעֲדִים · וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ

לשרת

לְשָׁרֵת לְפָנֶיךָ :

הומרים אז סם מהות וכו' סהוה בדף קכ"ד ע"ב · ומשלים תפלתו והומר היום תאמצנו במקום ה' יספות · במנחה הומרים מגלת רות · ומתפללים כאתמול רק אם חל בשבת מתחילין אם תשיב · וקורין שלשה גברי בפרשת השבוע :

לתענית שבעה עשר בתמוז

בשחרית הומרים תפלה של חול · ושמונה עשרה · והחזן מסדיר תפלתו בקול רם והומר ·

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

אַרְבָּעִים יוֹם הֵם יְמֵי שֶׁבֶר · אֵלּוּ אֲשֶׁר בָּם כֹּחִי נִשְׁבַּר · אֶרְעֵי בָּם כָּל מִכְשׁוֹל הַמְּדַבֵּר · אַף שָׂר כָּל אֻמָּה עָלַי בָּם גָּבַר · אַפּוֹ חָרָה וּבִי הִתְעַבָּר · אֲשֶׁר בָּם נֶעֱשָׂה עֵגֶל בַּמִּדְבָּר : בַּמִּדְבָּר יְדִידוּת מִשְׁכָּנוֹ כִּי יֵשֵׁב · יוֹם וָלֵיל אִתִּי לֵישֵׁב · יִזְכּוֹר אָהֵב וִימִינוֹ יֵשֵׁב · וּמָגֵן נִינֵי כְּחוֹם הַיּוֹם יוֹשֵׁב · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹרִיד הַטָּל · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה מַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים :

בִּשְׁנֵי דִּבְּרוֹת · אֲשֶׁר שָׁמְעוּ מִפִּיהוּ · בִּשְׁנֵיהֶם הִכְעִיסוּהוּ · בְּקֵץ אַרְבָּעִים יוֹם קִנְאוּהוּ · וּבְבֵן סוֹרֵרָה הֱמִירוּהוּ · בְּרֶדֶת מְחוֹקֵק מְנָוֵהוּ · בּוֹהֵל בְּהַבִּיטוֹ בָּעָם כִּי פָרֻעַ הוּא : הוּא וְאֵין אַחֵר · וּכְבוֹדוֹ לֹא יִתֵּן לְאַחֵר · וְיִבְחַר בְּעַם הַבָּחֵר · וּבִתְחִיַּת טַל מְשַׁחֵר · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

וכחורה סליח כבור ואמר

ויס בוהגים לומר במקום כתר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל)

נַקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ

קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב על יד נבי'
יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ
קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ
כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ
צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ
אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
וְקָדוֹשׁ אָתָּה :

גַּלְמוּדִים נֶחְשָׁבִים בְּחַיֵּיהֶם · גּוֹי לֹא עָמְדוּ בְּמֵימֵיהֶם · גַּם עַד
שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ לְהַמְצִיא חַיֵּיהֶם · גּוֹיִיסוּ וְהוּפַח רֵיחַ
צַחֲנָה מֵהֶם · גַּם כָּל הַלַּיְלָה יָשֵׁן אוֹבֵיהֶם · גָּחֲלוּ כַּבָּקָר לְמִכְשׁוֹל
לָהֶם · גָּלוּ פִּיהֶם · וּפָעֲרוּ וְנִפְרְעוּ לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם : בְּקָמֵיהֶם
דִּינֵי נְפָשׁוֹת יַעַשׂ · דִּין יָדִין וְכַאֲשֶׁר עָשׂוּ כֵּן בָּם יַעַשׂ · דַּאַג יְשַׁכֵּךְ
וְחֵימָה וְכַעַס · קָדוֹשׁ הַנִּקְדָּשׁ בְּכָל מַעַשׂ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל
הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה וְחָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה
וּבִינָה וְהַשְׂכֵּל :

דִּבְרֵי עֲנוּתוֹתִי מֵהַיּוֹם מַתְחִילִים · דְּבַר דִּבְרֵי חַלְחוּלִים · דּוֹר
לְדוֹר עֲלֵיהֶם מִתְאַבְּלִים · דּוֹמִים לַאֲבֵלִים · דְּבַר אֱלִי וָנֶהִי
מַכְפִּילִים · דְּעוּכִים דְּחוּפִים כִּי בָם עָלוּ מְרַגְּלִים : מְרַגְּלִים נָאֲמוּ
דִּבָּה · נָשְׂאָה קוֹל עֵדָה וְנִתְחַיְּבָה · נַאַק יִשְׁמַע וְיִזְכּוֹר אַהֲבָה ·
וִיחָנֵּנוּ דֵּעָה מַיִם רְחָבָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת :

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ
לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :

הָעוֹלָם רָעַשׁ בְּהוֹשִׁיעִי · הָרִים נָשְׂאוּ קוֹל בְּהִשָּׁמְעִי · הַכֹּל תָּמְהוּ
בְּפוֹשְׁעִי · הוּחַד לְהַשְׁמִידִי לוּלֵי רוֹעִי · הוּכַן וּבְיוֹם פָּקְדִי
לְיוֹם רִשְׁעִי · הוּרְשַׁם עָלַי בְּבִצְעִי · צוֹם הָרְבִיעִי : צוֹם הָרְבִיעִי
הָעֵת יְשַׁנֶּה לְמָשׁוֹשׁ · הָרְעָפַת נִטְפֵי טוֹהַר יִרְסוֹס · הָאֵל כְּשֵׂשׂ
עַל אֲבוֹתַי עָלַי יָשׂוּשׂ · וִישׁוֹבֵב שׁוֹבָבִים לְבֵית מָשׂוֹשׂ · בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה :

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ · מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ · כִּי
אל

אֵל טוֹב וְסַלָּח אָתָּה :

וּכְמַלְאֲכֵי שָׁרֵת אִוָּה שִׁמּוּשִׁי · וּלְשָׁרְתוֹ הִלְבִּישִׁי שֵׁשׁ וָמֶשִׁי · וּכְהַשְּׂמָאלִי הֶעֱרִיב שִׁמְשִׁי · וְהִכְפִּישִׁי וְהֶאֱמִישִׁי · וְחָרַט עַל יְדֵי חוֹזִי וְשַׁמָּשִׁי · וְכוֹחַ יְמֵי אֶבְלִי צוֹם הַחֲמִישִׁי : צוֹם הַחֲמִישִׁי בְּרַחֲמָיו יַהֲפוֹךְ לְשִׂמְחָה · כְּמוֹ בוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה · כֻּלָּנוּ כְּאֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה · וְלַעֲוֹנוֹתֵינוּ יַרְבֶּה סְלִיחָה :

ואומר סלח לנו עד לעונכו כי רב הוא ואח"ך · למנלח מזמור לדוד · בך ה' חסיתי עד כל המיחלים לה' · כמו שכתוב בעשרה בטבת · ואחר כך אומרים ·

אָתָאנוּ לְךָ יוֹצֵר רוּחוֹת · בַּעֲוֹנֵנוּ גָּבְרוּ אֲנָחוֹת · גְּזֵרוֹת עָצְמוּ וְצָרִיחוֹת · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת : גָּלִינוּ מִבֵּית הַבְּחִירָה · וְחָשַׁךְ בַּעֲדֵנוּ אוֹרָה · דִּינֵנוּ נִגְבַּר וְנִגְזְרָה גְזֵרָה · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז נִשְׂרְפָה הַתּוֹרָה : הָרְסוּ אֹיְבֵינוּ הַהֵיכָל · וּבָרְחָה שְׁכִינָה בִּזְוִיּוֹת הֵיכָל · וְנִמְסַרְנוּ בְּיַד זֵדִים לְמַאֲכָל · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הוּעֲמַד צֶלֶם בַּהֵיכָל : זוֹרַרְנוּ מֵעִיר אֶל עִיר · וְנִלְכְּדוּ מִמֶּנּוּ רַב וְצָעִיר · חָרְבָה מְשׂוֹשֵׂנוּ וְאֵשׁ בָּהּ הִבְעִיר · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הוּבְקְעָה הָעִיר : טָפַס בְּמִקְדָּשֵׁנוּ צַר הַמַּשְׁמִיד · וְנוֹטֵל מֵחָתָן וְכַלָּה אֶצְעָדָה וְצָמִיד · יַעַן כְּעַסְנוּךְ לָכֵן נוֹתַנּוּ לְהַשְׁמִיד · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בָּטֵל הַתָּמִיד : כָּלָה מִנּוּ כָּל הוֹד וָשֶׁבַח · חַרְבּוֹ שָׁלַף אוֹיֵב אוֹתָנוּ לִזְבֹּחַ · לִהְיוֹת עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים מְסוּרִים לָטֶבַח · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בָּטְלוּ עוֹלָה וָזֶבַח : מָרַדְנוּ בְּשׁוֹכֵן מְעוֹנוֹת · לָכֵן נִתְפַּזַּרְנוּ בְּכָל פִּנּוֹת · נֶהְפַּךְ לְאֵבֶל מְשׂוֹשֵׂנוּ וּמְחוֹלֵנוּ לְקִינוֹת · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בָּטְלוּ הַקָּרְבָּנוֹת : סָרַרְנוּ לְפָנֶיךָ מֵרִיב לְשׁוֹנוֹת · לָכֵן לָמְדָה לְשׁוֹנֵנוּ לוֹמַר קִינוֹת · עֲזַבְנוּ בְּלִי לְהִמָּנוֹת · כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז גָּרְמוּ לָנוּ עֲוֹנוֹת : פֻּזַּרְנוּ בְּלִי מְצֹא רְוָחָה · עַל כֵּן רָבְתָה עָלֵינוּ אֲנָחָה · צוּר רְאֵה נַפְשֵׁנוּ כִּי שָׁחָה · וְיוֹם זֶה הֲפוֹךְ לָנוּ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה : קָשִׁינוּ עוֹרֶף וְרָבְתָה עָלֵינוּ אָסוֹן · לְפִיכָךְ נְתַנְנוּ לְרִפְסָה וּלְרִפְסוֹן · רְאֵה יְיָ וְחַלְּצֵנוּ מֵאָסוֹן · וְיוֹם זֶה הֲפוֹךְ לָנוּ לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן : שְׁעֵנוּ שׁוֹכֵן רוּמָה · קַבֵּץ נְפוּצוֹתֵינוּ מִקַּצְווֹת אֲדָמָה · תֹּאמַר לְצִיּוֹן קוּמָה וְנָקוּמָה · וְיוֹם זֶה הֲפוֹךְ לָנוּ לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה :

אל

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן · מַרְבֶּה מְחִילָה לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ וְלֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל · אֵל הוֹרֵיתָנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת) שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וּזְכוֹר לָנוּ (הַיּוֹם) בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה (כְּמוֹ) שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם וְכֵן כָּתוּב (בְּתוֹרָתְךָ) וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא : יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב הוּא: ואומר מזמור לדוד להזכיר

תְּחִלַּת אוֹרַח אֲבוֹתֵינוּ נָשְׂאוּ בְּאֹרַח שַׁלְוָתָם · שָׁלוּ וְאָבְדוּ עֲצוֹת וְלֹא הֵבִינוּ לְאַחֲרִיתָם · רָטְשׁוּ מִשְׁפְּטֵי יוֹשֶׁר וְכָל בְּרִיתוֹתָם · קִנְאוּ אָב בְּהַבְלֵי נֵכָר וְלֹא הוֹעִילוּ בַּעֲבוֹדָתָם: צוּר הֶאֱרִיךְ אַפּוֹ בְּרַחֲמָיו לְהַרְבּוֹתָם · פָּשַׁט יַד דּוֹר וָדוֹר וְלֹא שָׁבוּ מִתְּעִיּוֹתָם · עַד עָלוֹת חֲמָתוֹ לְאֵין מַרְפֵּא מֵחַטֹּאתָם · סֶלָה שָׁפְכָה עֲלֵיהֶם וַהֲרָגָתַם מְשׁוּבָתָם: נֶגֶד זוֹנְחָם מוּסַר לְחוֹת וְלֹא אָבוּ לְקַחְתָּם · מֻגָּרוּ לְשַׁבֵּר כְּהַיּוֹם וְנִשְׁבַּר עוֹז גַּאֲוָתָם · לְסֶמֶל מַקְנֶה קִנְאוֹת הִצִּיבוּ בְּאַרְמְנוֹתָם · כֵּן פֶּסֶל הוּקַם עַל וְנִפְסְלוּ בְּאַדְמָתָם: יְסוֹבְבוּ חָמָס וְרִיב בָּעִיר וְאָוֶן עַל חוֹמוֹתָם · טִפְּחָה יַד צָר בְּמֹחִי קָבְלוּ וְחִתְּתָה קַשְׁתוֹתָם · חֵפֶץ לְלֹא אָבוּ בְּדַת לָלֶכֶת בְּמוֹרַשְׁתָּם: זִיקוֹת אוּרָם לִיהֲטָם וְנִכְשְׁלוּ בַּהֲלִיכָתָם · וְעַד עַתָּה אָנוּ בְנֵיהֶם תָּפַשְׂנוּ אוֹרְחוֹתָם · הִקְשִׁינוּ עֹרֶף כְּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם · דָּלוֹנוּ וְשַׁחְנוּ לַתְּהוֹמוֹת שֶׁטְּפָתְנוּ זִרְמָתָם · גּוֹעִים מִיָּמִים יְמִימָה אֶת עֲוֹנָם וְאֶת עֲוֹן אֲבוֹתָם · בְּיוֹם צוֹמֵנוּ שִׁחַרְנוּךָ אֵל אֱמוּנָה וָתָם · בִּיטָה כִּי גָמַר חָסִיד וְנָעוּ אֱמוּנִים מִמּוֹשְׁבוֹתָם · אִם לֹא תָחוֹן שְׁאֵרִיתָם אָבַד סִבְרָם וְתוֹחַלְתָּם · נָא הָקֵם נוֹאַמְךָ לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלּוֹתָם:

ואומר אל מלך · בך ה' חסיתי כדף ע"ד ע"ב · ואחר כך אומר סליחה זו ·

אנהים

אֲנֹהִים בְּמַר יְחִידָתִי · בְּתֶכֶף לְבוֹטֵי עֲדָתִי · כְּהַיּוֹם נִתְאַחֲרוּ בִּפְקוּדָתִי : בֶּאֱמוּנָה מוֹרֶה אֲבָרֵר · אֲשֶׁר לֹא בְּמֶרֶר · עָלַי שִׁלֵּם וַיְעוֹרֵר : גָּדַל מֵאָז עֲוֹנִי · בַּעֲלוֹת אִישׁ שׁוֹשְׁבִינִי · לָקַחַת מַתְּנוֹת חִתּוּנִי : דִּמִּיתִי אוֹכֵל עֵשֶׂב · לְעַל חוּג יוֹשֵׁב · וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיִּקְשֵׁב : הוֹרַד הַסַּרְסוּר בְּמַדּוּחוֹת · וּבָטְלוּ כָּל שְׂמָחוֹת · וּמִיַּד נִשְׁתַּבְּרוּ הַלֻּחוֹת : וּבְבוֹאִי לְאֶרֶץ הָרְחָבָה · לִשְׂמוֹחַ וּלְהִתְעַדֵּן מִטּוּבָהּ · תָּעִיתִי אַחַר הַתּוֹעֵבָה : זָנַחְתִּי אֱלֹהִים אֱמֶת · אֲשֶׁר כִּנַּעֲנִים צִמֵּת · סַרְתִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לְמֵת : חָרָה אַפּוֹ כִּי · וְהֶעֱלָה צַר סְבִיבִי · וְסִגְּרַנִי בְּיַד אוֹיְבִי : טוֹרַח רָעָב הָעִיר · וּבְמָצוֹר אוֹתִי הִסְעִיר · וּמִיַּד הוּבְקְעָה הָעִיר : יָרַשְׁתִּי בְּהַנְחִילִי שֵׁנִית · בְּלֹא מִלְחָמָה וַחֲנִית · חִזְּקַנִי בְּמַלְכוּתִי כָּרִאשׁוֹנִית : כְּכֶלֶב שָׁב עַל קִיאוֹ · שַׁבְתִּי לְהַכְעִיסוֹ וּלְהַקְנִיאוֹ · לְהָפֵר בְּרִית צִוּוּאוֹ : לְמַמְלְכוֹת הָאָרֶץ קָרָא · וּבְמָצוֹק הֱבִיאוּנִי הָעִירָה · וְנוֹתַרְתִּי כְּעִיר נְצוּרָה : מְפוּלֶּת בְּלִי מַעֲמִיד · מֻגַּרְתִּי לַטֶּבַח וּלְהַשְׁמִיד · בְּעֵת בֻּטַּל הַתָּמִיד : נְאוּצֵי מְחָרְפִים לְהַגִּידָה · אֲחָזַתְנִי חִיל וּרְעָדָה · כִּי רַבּוּ מִמְּרִידָה : סַרְעַפַּי נִבְהֲלוּ וּמְזִמָּתִי · כְּשׁוֹמְעִי מְחָרְפֶיךָ לְעֻמָּתִי · זֹאת חָסִין בְּאַשְׁמָתִי : עִירְךָ בָּאוּ צָרִים · וּמִקְדָּשְׁךָ טִמְּאוּ נָכְרִים · אֲשֶׁר מִקְּהָלְךָ מוּגְזָרִים : פָּנָה זָהִיר וְסָכָל · וְחֵרֵף לְכָל יוּכָל · וְהֶעֱמִיד צֶלֶם בַּהֵיכָל : צִמְּתַתְנִי וַאֲכָלַתְנִי קִנְאָתִי · וָאֶבְכֶּה בְּצוֹם קְרָאתִי · מָתַי קֵץ רְפוּאָתִי : קַלּוּ אוֹיְבַי מִנְּשָׁרִים · וּמֵאֲרָיוֹת חוֹיְלוּ מְגֻבָּרִים · שָׁקְדוּ עָלַי כִּנְמֵרִים : רְדָפוּנִי בְּדַת יְקָרָה · וְגָזְרוּ מֵהֲגוּתָהּ בַּחֲבוּרָה · וְשָׂרַף אַפּוֹסְטְמוֹס אֶת הַתּוֹרָה : שָׁתְפוּ חָמֵשׁ הַמַּכּוֹת · וּבְיוֹם זֶה עֲרוּכוֹת · וְהוּקְבַּע עָלַי לִמְבוּכוֹת : תָּבֹא לְפָנֶיךָ שַׁוְעַת חִנּוּן · וְאֶנְקַת אָסִיר בְּתַחֲנוּן · לְפָנֶיךָ רַחוּם וְחַנּוּן : לְךָ יֵאוֹתוּ מַמְלָכוֹת · נְטוּת יָדְךָ לְהַכּוֹת · זֵדִים לְשִׁיתָם כְּמַהְפֵּכוֹת : חָלִילָה לְךָ לְחָרְפֶךָ · זֹאת חֶרְפַּת חוֹרְפֶיךָ · קוּמָה יְיָ בְּאַפֶּךָ :

ואומר אל מלך · וכשמטאו אבותינו עד ועון את תפלתנו · כמו בעשרה בטבת דף ע"ה · וכשחל להיות בשני או בחמישי אומרים ועתה ה' אלהינו · ואחר כך אומר ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

רְאֵה נָא בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מַלְכֵּנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ

כי

כִּי (אֵל) גּוֹאֵל וְחָזָק אַתָּה ׃

זַז מִמְּקוֹמוֹ פְּרוֹתִי מֵאֲנָחוֹת ׃ זֶה יָם קָרַע לְמַסְלוּלֵי אֳרָחוֹת ׃ זְמַן בְּעָמוּר אֵשׁ מְסִילוֹתַי לְהַנְחוֹת ׃ זִנְקֵי צַחְצָחוֹת ׃ זָהָב כְּהִשְׁלַכְתִּי בָּאֵשׁ הִקְפִּיד אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת ׃ זָעַם גַּם סִרְסוּר וְנִשְׁתַּבְּרוּ הַלֻּחוֹת ׃ הַלֻּחוֹת הַחֲצוּבִים מִכִּסְאוֹ ׃ הַחֲקוּקִים בְּאֶצְבַּע מוֹרָאוֹ ׃ הָעֵת יַפְלִיא נִסֵּי פִלְאוֹ ׃ וְיִגְאַל עַם מְנַשְּׂאוֹ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל ׃

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם אָזְנְךָ מִשְּׁמוֹעַ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִבַּקָּשָׁתֵנוּ הֱיֵה נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ טֶרֶם נִקְרָא אַתָּה תַעֲנֶה כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע כִּי אַתָּה (יְיָ) פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה (לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל) בְּעֵת צָרָה וּמוֹשִׁיעַ ׃

ויחיד אומרים בשומע תפלה שאין יחיד קובע ברכה לעצמו ׃

רְפָאֵנוּ יְיָ (אֱלֹהֵינוּ) וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אַתָּה וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ וּלְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ כִּי אֵל רוֹפֵא רַחְמָן וְנֶאֱמָן אַתָּה ׃

חָר לְחַנְּכִי כְּמוֹ תַלְמִיד ׃ חַיֵּי שְׁנֵי עוֹלָמוֹת אוֹתִי לְהַלְמִיד ׃ חֵת וַאֲנָפָיו מִלְּפָנָי לְהַשְׁמִיד ׃ חֲנָיָתָם לִי לְהַתְמִיד ׃ חָרַשְׁתִּי רֶעַ וְאַתְמִיד ׃ חָר לְהָמִיר וּבִטֵּל הַתָּמִיד ׃ הַתָּמִיד נִבְטַל מְכַפֵּר כָּל חַטָּאָה ׃ נֶפֶשׁ כִּי תֶאְשַׁם וְחָטְאָה ׃ נֵס יְנוֹסֵס לְהַפְלִיאָה ׃ וּלְמַכָּתֵנוּ יַעֲלֶה רְפוּאָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבַּע אֶת הָעוֹלָם מִבִּרְכוֹתֶיךָ ׃ וְתֵן בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וּבָרֵךְ אֶת שְׁנוֹתֵינוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת וְהַמְבוֹרָכוֹת ׃

טוֹרְפַי כְּמַלְבֵּן בְּמַכּוֹת הִסְעִיר ׃ טִבְּעָם בִּמְצוּלָה וְיָרָה וְהֵגְעִיר ׃ טוֹהַר שְׁכִינָתוֹ שָׁרוּ רַב וְצָעִיר ׃ טָמֵא וְשׂוֹנֵא אֵיךְ בִּי הֵעִיר ׃ טְמֵאוֹת לִזְנוּת וְלַפְּעוֹר הִפְעִיר ׃ טַאֲטוּת בְּמַטְאֲטֵי הוּבְקְעָה הָעִיר ׃ הָעִיר הוּבְקָעָה בַּעֲוֹן חַמָּנִים ׃ בְּשׁוֹחֲחָם לָמוֹ עֲדַת אֱמוּנִים ׃

בְּרַחֲמָיו יִזְכּוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים · וִיבָרֵךְ כְּטַל יָמִים וְשָׁנִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ · (וְקַבְּצֵנוּ יַחַד (מְהֵרָה) מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ):

יְקוּתִיאֵל בַּעֲלוֹתוֹ לֶעָנָן חוּפָּה · יִימַן אַח וְחוּר לְשׁוֹאֲלֵי צְרוּפָה · יוֹנָה אֲשֶׁר בַּכֶּסֶף נֶחְפָּה · יָהֲרָה וְנִתָּנָה לְחֶרְפָּה · יְדִיד עָרְפָּה וְלַזָּר נִכְסְפָה · יוֹם כַּיּוֹצֵא בּוֹ תּוֹרָה נִשְׂרְפָה: נִשְׂרְפָה יָד לְיָד נְתוּנָה וְצוֹם נִקְבַּע · יְקִידָתָהּ מִמּוֹקְדָה יִתְבַּע · יָהּ הָרוֹכֵב חַיּוֹת אַרְבַּע · נְפוּצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵנוּ כְּבַתְּחִלָּה וּתְמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט:

כַּלְכּוּל לֶחֶם אַבִּירִים אוֹתִי כִּלְכֵּל · כְּחָם יִפָּה כָּל אוּתוֹ אָכָל · כִּי הָיָה בוֹ מְטַעַם כָּל מַאֲכָל · כְּבוֹדוֹ לֹא נָאֶה לִכְסִיל וְכָכָל · כְּבוֹאֵי חֲדָרָיו כַּפַּרְתִּי בְּכֹל יוּכַל · כְּמוֹ כֵן אוֹתִי שִׁכֵּל · בְּקָם צֶלֶם בָּהֵיכָל: כְּהֵיכָל רוּטְפַּשׁ בְּצַחֲנַת חֲרָמִים · רִפְּסוּ יִדְלֶה עַד צִית מְרוֹמִים · רוֹם יָרוּם בָּנוּי כְּמוֹ רָמִים · בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

וְלַמַּלְשִׁינִים (וְלַמִּינִים) כַּל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הַזֵּדִים כְּלָּם כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכָל אוֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וּמַלְכוּת זָדוֹן מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וְתַכְנִיעַ אוֹתָם בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ:

לָבֵשׁ גֵּאוּת עוֹז הִתְאַזֵּר · לְיֵשַׁע יָצָא וִיצוּרִים עָזַר · לְקֵץ תִּשְׁעִים וּשְׁנַיִם חִבַּקְתִּי לַזָּר · לָכֵן עָלַי נִתְאַכְזָר · לְאַרְבָּעִים יוֹם גְּזֵרָה נָּזַר · לַאֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ לָאָרֶץ נִגְזַר: נִגְזַר בַּמִּדְבָּר שְׁאוֹנָם לְהַרְדִּים · בִּשְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שֶׁהָיִינוּ כִּמְנוּדִּים · לְעֵת יְכוֹנֵן קִרְיַת מוֹעֲדִים וְיִנָּקֶה מִזֵּדִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַחֲסִידִים וְעַל הַצַּדִּיקִים וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעַל פְּלֵיטַת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם

לֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים:

מוֹעֲדִים שְׁלֹשָׁה כִּירָחִים שְׁלֹשָׁה · נִחֲלִי בַּחֲנִינָה מוֹעֵד לְכָל יֶרַח אֵין לִי לְעֶדְנָה · מוֹרָשָׁה כֵּן לִי לְהִתְנָה · מוֹעֵד גָּדוֹל בְּיוֹם הֱיוֹת לְמִי מָנָה · מָרִיתִי כִּבְנֵי עוֹנְנָה · מִלּוֹאֵי יְמֵי אֶבְלֵי חָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה: בָּרִאשׁוֹנָה יְשִׁיבָתוֹ הֶחֱרִיב וְהֶאֱנִיחִי · יְסוֹד מִזְבְּחוֹ זָנַח וְהִזְנִיחִי · יָהּ יְקָרֵב עֵת שׁוּבִי לְבֵית מְנוּחִי · כְּמוֹ אֲשֶׁר הִבְטִיחִי · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב · וּבְנֵה אוֹתָהּ בִּנְיַן עוֹלָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

נָבְעָה לִי בְּאֵר בְּאֶרֶץ צִיָּה · נְחָלֶיהָ מַגִּיעִים עַד גַּן עֵדֶן שְׂאֵת פְּרִי לְמִחְיָה · נִרְגַּנְתִּי עַל שָׁוְא בִּבְכִיָּה · נִלּוֹנְתִּי עַל חִנָּם בְּנִהְיָה · נִמְצֵאת מַכָּתִי מַכָּה טְרִיָּה · נָוָה כְּנִתַּן לִשְׁאִיָּה פַּעַם שְׁנִיָּה: שְׁנִיָּה מִלְּאָנִי חַלְחָלָה וְנִגְּפוּ רַגְלַיִם · מַכָּתִי הָיְתָה כִּפְלַיִם · מַאֲמַר נִחוּמַי יִהְיוּ כִּפְלֵי כִּפְלַיִם · וְנֶחֱזֶה בְּבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (אֱלֹהֵי דָוִד ו) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ בִּמְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְחוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת תְּחִנָּתֵנוּ כִּי אָב מָלֵא רַחֲמִים רַבִּים אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם וְלֹא נָשׁוּב רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה:

סֶלָה אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר · סִכּוּךְ עֲנָנִים · שִׁבְעָה אוֹתִי לְסַתֵּר · סוֹד נִחֲלִי אִסּוּר וְהֶתֵּר · סֻכַּת כְּבוֹדוֹ שָׂם בַּסֵּתֶר · סִרְחוֹנִי נִמְצָא בְּיוֹתֵר · סָעַר וְלֹא וִתֵּר וְנִלְכְּדָה בֵתֵר: בֵּתֵר סִפֵּחַ וּלְעֵינַי אֲפֵלָה · שָׁמְנִי מְעִי מַפָּלָה · שִׂיחַ תַּחֲנוּנִים אַפִּילָה · עַד יָשׁוּב שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ

בשובך

כְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז :

עַל שׁוֹאֲלֵי אוֹכְלִים שִׁשָּׁה ׳ עֵת עָנִיתִי נַפְשֵׁנוּ יָבֵשָׁה ׳ עֶפְתָה עָלַי הַמְּשִׁשָּׁה ׳ עָלֶיהָ עֵדָה גֶעֶנְשָׁה ׳ עוֹד גֶעֶנְשֶׁת עֲנִישָׁה ׳ עַל עִבְרִי עַל מוֹרָשָׁה ׳ הָעִיר נֶחֱרָשָׁה : נֶחֱרָשָׁה תִּקְרָא כִּסֵּא כָבוֹד ׳ תִּהְיֶה כְּאֵשׁ לְמֶלֶךְ הַכָּבוֹד ׳ תְּמִימֵי שְׁלָמֵי לִרְצוֹתוֹ אֶזְכּוֹד ׳ בְּפַחַד וּבְמוֹרָא תָּמִיד אוֹתוֹ אֶעֱבוֹד ׳ (ויש אומרים שאין לשנות ממטבע החתימה שחותמין בה)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד :) הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׳ לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנוּ :

מודים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת :

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד ׳ כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה ׳ וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת :

פֶּצַח אֲשֶׁר פָּץ לַאֲטוּמֵי חֶבְרוֹן ׳ פָּקוֹד פָּקַדְתִּי פְּקָדָנִי וַיָּרוֹן ׳ פִּתּוּחַ שֵׁם מְפוֹרָשׁ עַל מִצְחִי לְזִכָּרוֹן ׳ פָּנִיתִי אַחַר הַהֶבֶל וְנֶעְכַּר עִבָּרוֹן ׳ פְּקוּדָה קֶרֶב וּמַלְאָכֵי שִׁבָּרוֹן ׳ פָּעִיתִי בְגָרוֹן כִּי בָם מֵת אַהֲרֹן : אַהֲרֹן יִזְכּוֹר שֵׁרוּתוֹ ׳ יְשׁוֹבֵב שׁוֹבָבִים לַעֲבוֹדָתוֹ ׳ יִנְחֵם בְּצִדְקָתוֹ ׳ וְאֶכְרְעָה וְאֶשְׁתַּחֲוֶה בְּטוּב לְהוֹדוֹתוֹ ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

בחזרת תפלה הצבור אומר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשׁוּלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל

יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

צוֹעֵד עַמִּי וּלְעַמִּי הוֹלֵךְ · קוֹמְמִיּוּת כְּנְאֻם אֶתְכֶם אוֹלֵךְ · רָגַז כְּקָשַׁב הַיֵּשׁ בְּקִרְבֵּנוּ מִתְהַלֵּךְ · שְׁמָרָהּ לְיוֹם פְּקֻדָּה וַיֵּלֵךְ · תְּמִימִים הִשְׁלִיךְ בִּסְחוֹב וְהַשְׁלֵךְ · תִּקְוָתִי הוּא מֶלֶךְ הַמּוֹלֵךְ · יְבַשֵּׂר לַאֲבֵילֶיהָ וְשָׁלְמוּ יְמֵי אֶבְלֵךְ : אֶבְלֵךְ הִנֵּה שָׁלַם · הוּעֲבַר עוֹנֵךְ תַּם וְשָׁלַם · הֲמוֹן בָּנַיִךְ שָׁבוּ לִגְבוּלָם · מְעֻטָּרִים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם עַד הָעוֹלָם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן :

ונופלים על פניהם ואומרים רחום וחנון ואחד מן המזמורים הכתובים בתפלה של חול ואחר כך זכור ברית אברהם · וזכור ברית אב המוני · ואל תעזבני · ואל דמי לך · ואח"ך אומר תחנה זו מיוסד :

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זוֹעֶקֶת בְּקוֹלָהּ · צָרָה כְּמַבְכִּירָה וְקוֹל כְּחוֹלָה · וּבְעָנְיָהּ זָכְרָה יוֹפִי מִכְלוּלָהּ · כִּי שַׁדַּי הֵמַר לָהּ :

אֲנִי מִכָּל בְּחוּרָה הָיִיתִי · וּמִכָּל עֲלָמוֹת עָלִיתִי וְנִתְעַלֵּיתִי · וּמִירְדוּתִי שֶׁטִּמְּאָתִי מְאוּסָה נִקְרֵאתִי · נְפוּגוֹתִי נִדְכֵּיתִי בַּעֲוִיתִי שַׁחוֹתִי :

לִצְבִי אַפִּרְיוֹנוֹ רִפְּדָנִי אִשְּׁשָׁנִי · וּפְאֵר עִטְּרָנִי · וְכָבוֹד הִלְבִּישָׁנִי · וּמִכְּבוּדִי הִפְשִׁיטָנִי · וּבָאֵפֶר הִכְפִּישָׁנִי · עֲזָבַנִי שְׁכֵחָנִי מְאָסָנִי נְטָשָׁנִי :

יְפֵיפִיָּה הָיְתָה בְּקוֹזְמִידֵי מַחֲמַדֶּיהָ · כְּכַלָּה מְקֻשָּׁטָה בְּקִשּׁוּרֵי עֲנוּדֶיהָ · הִזִּילוּהָ מְכַבְּדֶיהָ · וְנָשְׂאוּ אֶת רְדִידֶיהָ · עֲנִיָּה צִיּוֹן פֵּרְשָׂה בְּיָדֶיהָ :

הֻכְתְּרָה בְּמַלְכוּת וּבִכְהוּנָּה גְּדוֹלָה · וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְבֻשָּׁה וְהֻכְלָלָה · וּמֵאוֹיְבֶיהָ זֻלְלָה · עֲלוּבָה כַּלָּה · צִיּוֹן הִיא דּוֹרֵשׁ אֵין לָהּ :

חֵרְפוּהָ מְחָרְפֶיהָ גַּלְמוּדָה וְסוּרָה · כַּלָּה שֶׁזָּנְתָה לַחֲתָנָהּ נֶאֶסְרָה · וְאִם תְּחַכִּי עוֹד לְמַלְכוּת וּלְשְׂרָרָה · שׁוּב לֹא תֶּחֱזִי לְמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה :

זאת

זֹאת כְּשָׁמְעָה נִטְרְפוּ עֶשְׁתֹּנוֹתֶיהָ · לֹא מָצְאָה תְּשׁוּבָה לִתְשׁוּבוֹתֶיהָ ·
וּלְקֵץ הַסָּתוּם לְעִתּוֹת חֶשְׁבּוֹנוֹתֶיהָ · צָרִים שָׂחֲקוּ עַל מִשְׁבַּתֶּיהָ :
קִוִּיתִיךָ אֱלֹהַי עוֹז אַהֲבָתִי · וְאַף גַּם זֹאת הַבְטָחַת תִּקְוָתִי · אֱלֹהַי
הוֹרֵנִי הֲשִׁיבֵנִי בְּהַר נַחֲלָתִי · וְאָז אוֹמְרָה לְאוֹיַבְתִּי · הִנֵּה אֵל
יְשׁוּעָתִי : כנסת ישראל וכו'

בשני או בחמישי אומרים אבינו אב הרחמן · ואם לאו אבינו מלכנו חטאנו · אבינו מלכנו למענך · ואנחנו לא נדע וכו' · ואומר החזן קדיש לעילא · ומוציאין ס"ת וקורין שלשה גברי בפרשת כי תשא ואינו מדלג כשאר תעניות רק קורין כל מעשה העגל שנעשה בו ביום ·

וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה אַפְּךָ
בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה :
לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים
וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה
לְעַמֶּךָ : זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל־
הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם : וַיִּנָּחֶם
יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ : ע"כ קורא הכהן פ
וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת כְּתֻבִים
מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים : וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת : וַיִּשְׁמַע
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה
בַּמַּחֲנֶה : וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה
קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ : וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת־
הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת וַיִּחַר־אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר
אֹתָם תַּחַת הָהָר : וַיִּקַּח אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן
עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיִּזֶר עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מֶה־עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי־הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה
גְדֹלָה : וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם
כִּי בְרָע הוּא : וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־
זֶה ׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה
לוֹ : וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ בָאֵשׁ וַיֵּצֵא
הָעֵגֶל הַזֶּה : וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם כִּי פָרֻעַ הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן

לשמצה

לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃ וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה
אֵלָי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ עַל־יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לָשַׁעַר
בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ־אֶת־אָחִיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קְרֹבוֹ׃
וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת
אַלְפֵי אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלְאוּ יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנוֹ
וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָה
אוּלַי אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃ וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא
חָטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה
אִם־תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃ וְעַתָּה
לֵךְ ׀ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ
וּבְיוֹם פָּקְדִי וּפָקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הָעָם עַל
אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ עֲלֵה מִזֶּה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ
אֶתְּנֶנָּה׃ וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ וְגֵרַשְׁתִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי הָאֱמֹרִי
וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ כִּי לֹא
אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף אַתָּה פֶּן־אֲכֶלְךָ בַּדָּרֶךְ׃ וַיִּשְׁמַע
הָעָם אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה וַיִּתְאַבָּלוּ וְלֹא־שָׁתוּ אִישׁ עֶדְיוֹ עָלָיו׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
רֶגַע אֶחָד אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ
וְאֵדְעָה מָה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֶדְיָם מֵהַר
חוֹרֵב׃ וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת־הָאֹהֶל וְנָטָה־לוֹ ׀ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק
מִן־הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל־מְבַקֵּשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל־
אֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל־הָאֹהֶל
יָקוּמוּ כָּל־הָעָם וְנִצְּבוּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד־
בֹּאוֹ הָאֹהֱלָה׃ וְהָיָה כְּבֹא מֹשֶׁה הָאֹהֱלָה יֵרֵד עַמּוּד הֶעָנָן וְעָמַד
פֶּתַח הָאֹהֶל וְדִבֶּר עִם־מֹשֶׁה׃ וְרָאָה כָל־הָעָם אֶת־עַמּוּד הֶעָנָן

עֹמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל־הָעָם וְהִשְׁתַּחֲווּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ׃
וְדִבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פָּנִים אֶל־פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
וְשָׁב אֶל־הַמַּחֲנֶה וּמְשָׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ
הָאֹהֶל׃ פ

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־הָעָם
הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ
יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ
וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃ וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ וּבַמֶּה ׀ יִוָּדַע אֵפוֹא
כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלֵינוּ אֲנִי
וְעַמְּךָ מִכָּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה
כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם׃ וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃
וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ
וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל
לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם
אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃ וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר
וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃ וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי
וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים
וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים
אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃ וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ
לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃ וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא
בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא׃ ע"כ
קורא הלוי וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר
וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת
אֲבָנִים׃ וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃
וַיַּעֲבֹר יְהוָה ׀ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ
אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע

וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד ׀ עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃

וגומרין תפלתן כשאר הימים · ובמנחה אומרים כמו בעשרה בטבת:

ענין תשעה באב

משנכנס אב ממעטין בשמחה במשא ובמתן ובנטיעה ובבנין של שמחה ושבת שחל ט' באב להיות בתוכה אסורין להסתפר ולכבס עד התענית ואחר התענית קרוב לשבת מותר מפני כבוד השבת · ונדה ויולדת ששלמו ימי טומאתן בין ראש חדש לתענית מותר להן לרחוץ ולכבס ולטהר לבעליהן שהרי אינן אסורין בתשמיש המטה אלא בתשעה באב בלבד אבל ביום תשעה באב אין להם לחוף ולרחוץ בחמין כדי לטבול בערב וכדאי הוא בית אלהינו לבטל עליו טבילה בזמנה פעם אחת בשנה וכן מי שאירעו אבל בר מינן וכלו ימי אבלו בשבת שחל תשעה באב להיות בתוכה הרי זה לא יספר ולא יכבס בגדיו ולא ירחץ עד לאחר התענית כן הוא בדברי הגאונים חלקם בחיים · ערב תשעה באב צריך אדם להפסיק סעודתו מבעוד יום ובסעודה המפסיק בה אסור לאכול בשר ולשתות יין ואסור לאכול ב' תבשילין והאוכל בשר ושותה יין עליו הכתוב אומר ותהי עונותם על עצמותם ואין אוכלים מסובין על השלחן ואין מזמנין זה עם זה אלא כל א' מברך לעצמו ויושבין על הארץ בעגמת נפש כאבלים ויין מגיתו ובשר מליח ששהה במלחו ג' ימים מותרין אפילו בסעודה המפסיק בה ויש נוהגין לאכול ביצים כדרך האבלים · ותשעה באב שחל להיות בשבת ונדחה לאחר השבת מסב ואוכל על שלחנו ואוכל בשר ושותה יין ומעלה על שלחנו אפי' כסעודת שלמה בשעתו ומברכין ומזמנין זה עם זה אך צריכין ליסב בעגמת נפש ובט' באב אסורין ברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה וחולצין את מנעליהן וסנדליהן מבערב קודם תפלת ערבית כלל הדבר לא נאסר מנעל וסנדל אלא של עור בלבד ונכנסין לבית הכנסת כשהן יחפין · ואם חל תשעה באב במוצאי שבת נכנסין במנעליהן לבית הכנסת מפני כבוד השבת וכשבאין להתפלל תפלת ערבית חולצין וההולך בדרך בתשעה באב הרי זה נועל מנעליו וכשהוא בא לעיר חולץ ותשעה באב שחל להיות בשבת ונדחה לאחר השבת אע"פי שהוא אוכל בשר ושותה יין ומותר ברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל י"א שהוא אסור בתשמיש המטה כדאמרינן לגבי אבל אף על פי שאין אבלות נוהגת בשבת דברים שבצנעה נוהג וי"א שלא נאסר תשמיש המטה בשבת כשם שלא נאסר כשאר דברים ואינו דומה אבלות ישנה לאבלות חדשה אבלות ישנה מקילין בה ואינה חלה בשבת כלל אבלות חדשה אף על פי שאינה נוהגת בשבת מכל מקום שם אבלות עליה שהרי עולה למנין שבעה ואינה מפסיקתן · ורחיצה שהיא אסורה בתשעה באב בין רחיצת כל גופו בין רחיצת אבר אחד בין פניו ידיו ורגליו בין בחמין בין בצונן ויש שורין מפה במים מערב תשעה באב ולמחר מעבירין אותה על פניהן ועל עיניהן · והכפנה מותר לו לרחוץ ידיו קנת אם בא לקרות או לברך אשר יצר וכן בשחרית מותר לשפוך מים על ידיו ולרחוץ ראשי אצבעותיו שלש פעמים מפני שרות רעה שורה עליהם וכן סיכה שהיא אסורה בתשעה באב בין סיכת כל גופו בין סיכת אבר אחד · ואם היו חטטין בראשו סך כדרכו ואינו חושש · וחולה או יולדת אוכלין ושותין

ורוחצין

ורוחצין וסכין ונועלין כדרכן ואע"פי שמאכילין הקטנים מרגילין ומלמדין אותם לחלוץ את מנעליהם ומונעין אותם מרחיצה וסיכה ואין שואלין שלום זה לזה בתשעה באב ועם הארץ שנותן שלום או אם שגג אדם ונתן שלום לחברו הרי זה משיב לו בשפה רפה ותשעה באב שחל להיות במוצאי שבת אין אומרים ויהי נועם ולא ויתן לך ואין מבדילין על הכוס שהרי הן אסורין לטעום כלום אלא מברכין על האור · ובמוצאי תשעה באב מבדילין על הכוס בלא נר ובשמים :

יוצר לשבת איכה

הכל אנחו במבוכה · כי נאנחה עגוה ורכה · על חמדתה אשר לאבל נהפכה · לכן מקוננת מגלת איכה : איכה אפל גאון עוזנו · כי הכעסנו לחוזנו · בכה נבכה לבוזזינו · מבית מעוזנו : אוי נא לנו · כי חטאנו · והרע הרענו · לכן כל זאת באתנו · ונבכה על עוננו : גלתה גילת חמדה · אשר היתה חמודה · דרכי דלתות יהודה · נעשו לנדה : היו שונאים אתם מונים · ובצרות אתם מענים · ויצא ויעור נגנים · אשר הודיות מנגנים : זכרה זוהר תוארה · וזיו יקר הדרה · חטא חטאה והקדירה · והבעיר גופה ובשרה : טומאתה טומאת נדה · כי כחשה בתעודה · ידו יהר צר ברעדה · ופגר בית העבודה : כל כבירים תמהו · איך ברורים נתבלהו · לא נמו טובה והוכהו · ובנהי נהיה נהו : ממרום מגר בית מושבו · והוא במחשבתו התעיבו · נשקד בעקולו והשכיבו · וצוה צרים להסבובו : סלה סכו ונסכו · ובניצוצים הרביכו · על אלה עויתי ובכן השליכו · באשר לא אביתי להמליכו : פרשה פזורה בידיה · וספדה על שריה · צדיק הערה יסודיה · והשחית כל מחמדיה : קראתי קהל עדתי · ולא אבו שמוע תורתי · ראה אותנו פצו לעמתי · ולא עניתים מחמתי : שמעו עמים וששו · ואותנו באפר עסו · תבא תתן להם גמולם כעשו · כמה שגזלו והחמיסו : ותאמר לנחם אימתך · ולכונן בית תפארתך · במכון לשבתך · ותגלה הדרתך · ותראה שכינתך · ותשמע מהם קדושתך : המאיר זולת

איך לזמר הגיון · מדי זכרי את ציון · יגוני ירבון : בינו יקודי נחלת · מה נפש סובלת · ובבות מה יחזיון : גדע חיל וחומה · לכן נפשי הומה · ועיני יבכיון : עקב עוז גדלך · אלהים אל

דְּמִי לָךְ · כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן :

דַּלּוֹתִי בְּאֵין שׁוֹרֶשׁ וְעָנָף · כִּדְרוֹר קְצוּצַת כָּנָף · מְקַוֶּה לָנוּד וָאַיִן : הֵן קִוִּיתִי מַרְפֵּא · וְלֹא אֶפְתַּח פֶּה · וְלֹא אֶפְקַח עַיִן : וּבַקֹּדֶשׁ קוֹל הֵרִימוּ · וְסוֹד עָלַי הֶעֱרִימוּ · חֲגוֹרֵי כְּלֵי זַיִן : הָאֵל הַמְרַחֵם · מָתַי תְּנַחֵם · שְׁכוּרָה וְלֹא מִיַּיִן :

זֵד מַחֲמַדַּי אָסַף · וְכָל סְתָרַי חָשַׂף · וְקָלָנִי מִפֹּה וּמִפֹּה : חִתְּתַנִי בְּרִשְׁפֵּי גַּחַל · וְשָׁאַג עָלַי כַּשַּׁחַל · וַיִּחַר עָלַי אַפּוֹ : טִלְטְלַנִי מִגְּבוּלִי · וְנָהַם עַל זְבוּלִי · כְּאַרְיֵה עַל טַרְפּוֹ : שָׂת עֻלּוֹ וְאִמֵּץ עֲבוֹתַי · וְאוֹמַר עַד מָתַי · יַעֲמוֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ :

יִסַּרְתָּנִי בְּנֶחֱרָצוֹת · וּפִזַּרְתָּנִי בְּכָל אֲרָצוֹת · וְהִשְׁקִיתַנִי כּוֹס מְשַׁכֶּרֶת : כְּבָלוּ בְּזִקִּים רַגְלַי · לָכֵן לָעוּ מִלַּי · וְנַפְשִׁי נֶעְכֶּרֶת : לְעֵת הַוּוֹתִי הָשְׁלַכְתִּי מְנוּחָתִי · אֶל אֶרֶץ אַחֶרֶת : מְעוֹנָתִי כְּנִגְמְרָה · אוֹיַבְתִּי אָמְרָה · לְעוֹלָם אֶהְיֶה גְּבֶרֶת :

נָאוֹר חַקּוֹתָה בִּתְעוּדָה · לְעֶבֶד שֵׁשׁ לַעֲבֹדָה · וּבַשְּׁבִיעִית יֵצֵא : סִדַּרְתָּ גַּם לַנִּרְצָע · לְסוֹף חֲמִשִּׁים יִבְצַע · וּבַיּוֹבֵל יֵצֵא : עֲבוֹדָתִי בְּמוֹרֶךְ · הַיּוֹם כַּמָּה בְּפֶרֶךְ · כָּלוּא וְלֹא אֵצֵא : עָבְרוּ זְמַנִּים וְעִתּוֹת · וְאֵין מוֹפֵת וְאוֹת · לִמְפֻזָּר בְּכָל קָצֶה :

פָּרִיצִים עַד יְסוֹד עָרוּ · וּבְלִבָּם אָמְרוּ · לֹא יִרְאֶה יָהּ : צָרִים אֲכָלוּנִי הֲמָמוּנִי · וּמֵעֶדְיִי הִנְצִילוּנִי · וְלֹא הִשְׁאִירוּ מִחְיָה : קָרְבוּ בְּיוֹם אֵידִי · וְהִצִּיגוּנִי כְּיוֹם הִוָּלְדִי · עָרוֹם וְעֶרְיָה : רְאֵה יְיָ רְאֵה · מָה רַבּוּ יְגוֹנַי · וּזְכוֹר מֶה הָיָה :

שׁוֹבֵב לְאַלְמָךְ · עַם עָנִי וָמָךְ · שַׁכְּחֵי רִבְצָם : תִּרְצֶה וְתִכְסוֹף · זְרוּיִים לֶאֱסוֹף · לִנְוֵה אַרְצָם : נִדָּחִים יְשׁוּבוּן · וּבְצִיּוֹן יְנוּבוּן · וְגוֹדֵר פִּרְצָם : גְּאוּלִים אָז יְזַמֵּרוּ · וּבַגּוֹיִם יֹאמֵרוּ · וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם : ואומר קדושי אל וברכו · וגומרין תפלתן כסדר השבתות :

סדר לתשעה באב

מתפללין תפלת ערבית כמו בחול · ובשמונה עשרה קודם חתימת בונה ירושלם אומרים רחם ה׳ אלהינו שהוא בשמונה עשרה של חול דף ט״ז ע״ב · ואומרים קדיש עד לעילא ויושבין על הארץ ואומרים איכה · ויש מי שאומר הקינה הזאת קודם איכה ·

לְמִי אֶבְכֶּה · וְכַף אַכֶּה · וּבִבְכִי אֲמָרֵר · וַהֲמוֹן מֵעַי אֲשַׁנֵּן :

הלמקדש

הַלְמִקְדָּשׁ וְאָרוֹן אוֹ כְרוּבִים · אֲשֶׁר עוֹרְבִים · וְקִפּוֹד שָׁם יְקַנֵּן :
וְעַל דּוּכָן · אֲשֶׁר הוּכַן · לַלְוִי לְנַצֵּחַ · בְּשִׁיר לָאֵל וְרַנֵּן : אֶהִי
מַשְׁמִים · עֲלֵי אוּרִים וְתוּמִים · אֲשֶׁר שָׁם כֹּהֲנֵי מִשְׁמָר יְכוֹנֵן :
וְעַל הֶרֶג חֲכָמִים · בֵּית אֱלֹהִים · וּבָא קוֹסֵם קְסָמִים גַּם מְעוֹנֵן :
אֵיכָה חָשְׁכָה · אוֹר הַהֲלָכָה · וְהַתַּלְמוּד · כְּמוֹ גַלְמוּד · מִי
מֵבוֹנֵן : וְסוֹד תּוֹרָה · הֲיֵשׁ מוֹצִיא לְאוֹרָה · וּמִי הוּא זֶה עֲלֵי
הַדּוֹר יְגוֹנֵן : חֲלָלִים נָפְלוּ עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים · וְאֵין מֵקִים · וְאֵין
חוֹמֵל וְחוֹנֵן : לְזֹאת כָּל יוֹם · וְכָל לֵיל אֲיֵלִיל · בְּרוֹב חֶבֶל כְּמוֹ
אֵבֶל וְאוֹנֵן : וּמַר אֶסְפּוֹד · וְאָח אֶקְרָא לְקִפּוֹד · וּמִדִּמְעֵי עֲפַר
צִיּוֹן אֲחוֹנֵן : וְאֶחְדַּל מִשְּׁמוֹעַ קוֹל מְרַנֵּן · וְאֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד אֲקוֹנֵן :

וקורין איכה

אֵיכָה ׀ יָשְׁבָה בָדָד הָעִיר רַבָּתִי עָם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה רַבָּתִי בַגּוֹיִם
שָׂרָתִי בַּמְּדִינוֹת הָיְתָה לָמַס : בָּכוֹ תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה וְדִמְעָתָהּ
עַל לֶחֱיָהּ אֵין־לָהּ מְנַחֵם מִכָּל־אֹהֲבֶיהָ כָּל־רֵעֶיהָ בָּגְדוּ בָהּ הָיוּ לָהּ
לְאֹיְבִים : גָּלְתָה יְהוּדָה מֵעֹנִי וּמֵרֹב עֲבֹדָה הִיא יָשְׁבָה בַגּוֹיִם לֹא
מָצְאָה מָנוֹחַ כָּל־רֹדְפֶיהָ הִשִּׂיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים : דַּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת
מִבְּלִי בָּאֵי מוֹעֵד כָּל־שְׁעָרֶיהָ שׁוֹמֵמִין כֹּהֲנֶיהָ נֶאֱנָחִים בְּתוּלֹתֶיהָ
נּוּגוֹת וְהִיא מַר־לָהּ : הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ אֹיְבֶיהָ שָׁלוּ כִּי־יְהוָה הוֹגָהּ
עַל רֹב־פְּשָׁעֶיהָ עוֹלָלֶיהָ הָלְכוּ שְׁבִי לִפְנֵי צָר : וַיֵּצֵא מִבַּת־צִיּוֹן
כָּל־הֲדָרָהּ הָיוּ שָׂרֶיהָ כְּאַיָּלִים לֹא־מָצְאוּ מִרְעֶה וַיֵּלְכוּ בְלֹא־כֹחַ
לִפְנֵי רוֹדֵף : זָכְרָה יְרוּשָׁלַם יְמֵי עָנְיָהּ וּמְרוּדֶיהָ כֹּל מַחֲמֻדֶיהָ אֲשֶׁר
הָיוּ מִימֵי קֶדֶם בִּנְפֹל עַמָּהּ בְּיַד־צָר וְאֵין עוֹזֵר לָהּ רָאוּהָ צָרִים
שָׂחֲקוּ עַל־מִשְׁבַּתֶּהָ : חֵטְא חָטְאָה יְרוּשָׁלַם עַל־כֵּן לְנִידָה הָיָתָה
כָּל־מְכַבְּדֶיהָ הִזִּילוּהָ כִּי־רָאוּ עֶרְוָתָהּ גַּם־הִיא נֶאֶנְחָה וַתָּשָׁב אָחוֹר :
טֻמְאָתָהּ בְּשׁוּלֶיהָ לֹא זָכְרָה אַחֲרִיתָהּ וַתֵּרֶד פְּלָאִים אֵין מְנַחֵם לָהּ
רְאֵה יְהוָה אֶת־עָנְיִי כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב : יָדוֹ פָּרַשׂ צָר עַל כָּל־
מַחֲמַדֶּיהָ כִּי־רָאֲתָה גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא־יָבֹאוּ
בַקָּהָל לָךְ : כָּל־עַמָּהּ נֶאֱנָחִים מְבַקְשִׁים לֶחֶם נָתְנוּ מַחֲמַדֵּיהֶם
בְּאֹכֶל לְהָשִׁיב נָפֶשׁ רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה כִּי הָיִיתִי זוֹלֵלָה : לוֹא
אֲלֵיכֶם כָּל־עֹבְרֵי דֶרֶךְ הַבִּיטוּ וּרְאוּ אִם־יֵשׁ מַכְאוֹב כְּמַכְאֹבִי אֲשֶׁר

עוֹלַל לִי אֲשֶׁר הוֹגָה יְהוָה בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ: מִמָּרוֹם שָׁלַח־אֵשׁ בְּעַצְמֹתַי וַיִּרְדֶּנָּה פָּרַשׂ רֶשֶׁת לְרַגְלַי הֱשִׁיבַנִי אָחוֹר נְתָנַנִי שֹׁמֵמָה כָּל־הַיּוֹם דָּוָה: נִשְׂקַד עֹל פְּשָׁעַי בְּיָדוֹ יִשְׂתָּרְגוּ עָלוּ עַל־צַוָּארִי הִכְשִׁיל כֹּחִי נְתָנַנִי אֲדֹנָי בִּידֵי לֹא־אוּכַל קוּם: סִלָּה כָל־אַבִּירַי ׀ אֲדֹנָי בְּקִרְבִּי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי גַּת דָּרַךְ אֲדֹנָי לִבְתוּלַת בַּת־יְהוּדָה: עַל־אֵלֶּה ׀ אֲנִי בוֹכִיָּה עֵינִי ׀ עֵינִי יֹרְדָה מַּיִם כִּי־רָחַק מִמֶּנִּי מְנַחֵם מֵשִׁיב נַפְשִׁי הָיוּ בָנַי שׁוֹמֵמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב: פֵּרְשָׂה צִיּוֹן בְּיָדֶיהָ אֵין מְנַחֵם לָהּ צִוָּה יְהוָה לְיַעֲקֹב סְבִיבָיו צָרָיו הָיְתָה יְרוּשָׁלַםִ לְנִדָּה בֵּינֵיהֶם: צַדִּיק הוּא יְהוָה כִּי־פִיהוּ מָרִיתִי שִׁמְעוּ־נָא כָל־הָעַמִּים וּרְאוּ מַכְאֹבִי בְּתוּלֹתַי וּבַחוּרַי הָלְכוּ בַשֶּׁבִי: קָרָאתִי לַמְאַהֲבַי הֵמָּה רִמּוּנִי כֹּהֲנַי וּזְקֵנַי בָּעִיר גָּוָעוּ כִּי־בִקְשׁוּ אֹכֶל לָמוֹ וְיָשִׁיבוּ אֶת־נַפְשָׁם: רְאֵה יְהוָה כִּי־צַר־לִי מֵעַי חֳמַרְמָרוּ נֶהְפַּךְ לִבִּי בְּקִרְבִּי כִּי מָרוֹ מָרִיתִי מִחוּץ שִׁכְּלָה־חֶרֶב בַּבַּיִת כַּמָּוֶת: שָׁמְעוּ כִּי נֶאֱנָחָה אָנִי אֵין מְנַחֵם לִי כָּל־אֹיְבַי שָׁמְעוּ רָעָתִי שָׂשׂוּ כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ הֵבֵאתָ יוֹם־קָרָאתָ וְיִהְיוּ כָמוֹנִי: תָּבֹא כָל־רָעָתָם לְפָנֶיךָ וְעוֹלֵל לָמוֹ כַּאֲשֶׁר עוֹלַלְתָּ לִי עַל כָּל־פְּשָׁעָי כִּי־רַבּוֹת אַנְחֹתַי וְלִבִּי דַוָּי:

אֵיכָה יָעִיב בְּאַפּוֹ ׀ אֲדֹנָי אֶת־בַּת־צִיּוֹן הִשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־זָכַר הֲדֹם־רַגְלָיו בְּיוֹם אַפּוֹ: בִּלַּע אֲדֹנָי וְלֹא חָמַל אֵת כָּל־נְאוֹת יַעֲקֹב הָרַס בְּעֶבְרָתוֹ מִבְצְרֵי בַת־יְהוּדָה הִגִּיעַ לָאָרֶץ חִלֵּל מַמְלָכָה וְשָׂרֶיהָ: גָּדַע בָּחֳרִי־אַף כֹּל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב וַיִּבְעַר בְּיַעֲקֹב כְּאֵשׁ לֶהָבָה אָכְלָה סָבִיב: דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ כְּאוֹיֵב נִצָּב יְמִינוֹ כְּצָר וַיַּהֲרֹג כֹּל מַחֲמַדֵּי־עָיִן בְּאֹהֶל בַּת־צִיּוֹן שָׁפַךְ כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ: הָיָה אֲדֹנָי ׀ כְּאוֹיֵב בִּלַּע יִשְׂרָאֵל בִּלַּע כָּל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שִׁחֵת מִבְצָרָיו וַיֶּרֶב בְּבַת־יְהוּדָה תַּאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה: וַיַּחְמֹס כַּגַּן שֻׂכּוֹ שִׁחֵת מוֹעֲדוֹ שִׁכַּח יְהוָה ׀ בְּצִיּוֹן מוֹעֵד וְשַׁבָּת וַיִּנְאַץ בְּזַעַם־אַפּוֹ מֶלֶךְ וְכֹהֵן: זָנַח אֲדֹנָי ׀ מִזְבְּחוֹ נִאֵר מִקְדָּשׁוֹ הִסְגִּיר בְּיַד־אוֹיֵב חוֹמֹת אַרְמְנוֹתֶיהָ קוֹל נָתְנוּ בְּבֵית־יְהוָה כְּיוֹם מוֹעֵד: חָשַׁב יְהוָה ׀ לְהַשְׁחִית חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן נָטָה קָו לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ מִבַּלֵּעַ וַיַּאֲבֶל־חֵל וְחוֹמָה יַחְדָּו אֻמְלָלוּ: טָבְעוּ

בארץ

בָּאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ אִבַּד וְשִׁבַּר בְּרִיחֶיהָ מַלְכָּהּ וְשָׂרֶיהָ בַגּוֹיִם אֵין תּוֹרָה
גַּם־נְבִיאֶיהָ לֹא־מָצְאוּ חָזוֹן מֵיְהוָה׃ יֵשְׁבוּ לָאָרֶץ יִדְּמוּ זִקְנֵי בַת־
צִיּוֹן הֶעֱלוּ עָפָר עַל־רֹאשָׁם חָגְרוּ שַׂקִּים הוֹרִידוּ לָאָרֶץ רֹאשָׁן בְּתוּלֹת
יְרוּשָׁלָםִ׃ כָּלוּ בַדְּמָעוֹת עֵינַי חֳמַרְמְרוּ מֵעַי נִשְׁפַּךְ לָאָרֶץ כְּבֵדִי
עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי בֵּעָטֵף עוֹלֵל וְיוֹנֵק בִּרְחֹבוֹת קִרְיָה׃ לְאִמֹּתָם
יֹאמְרוּ אַיֵּה דָּגָן וָיָיִן בְּהִתְעַטְּפָם כֶּחָלָל בִּרְחֹבוֹת עִיר בְּהִשְׁתַּפֵּךְ
נַפְשָׁם אֶל־חֵיק אִמֹּתָם׃ מָה־אֲעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה־לָּךְ הַבַּת יְרוּשָׁלַםִ
מָה אַשְׁוֶה־לָּךְ וַאֲנַחֲמֵךְ בְּתוּלַת בַּת־צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִי
יִרְפָּא־לָךְ׃ נְבִיאַיִךְ חָזוּ לָךְ שָׁוְא וְתָפֵל וְלֹא־גִלּוּ עַל־עֲוֹנֵךְ לְהָשִׁיב
שְׁבוּתֵךְ וַיֶּחֱזוּ לָךְ מַשְׂאוֹת שָׁוְא וּמַדּוּחִים׃ סָפְקוּ עָלַיִךְ כַּפַּיִם כָּל־
עֹבְרֵי דֶרֶךְ שָׁרְקוּ וַיָּנִעוּ רֹאשָׁם עַל־בַּת יְרוּשָׁלָםִ הֲזֹאת הָעִיר
שֶׁיֹּאמְרוּ כְּלִילַת יֹפִי מָשׂוֹשׂ לְכָל־הָאָרֶץ׃ פָּצוּ עָלַיִךְ פִּיהֶם כָּל־
אֹיְבַיִךְ שָׁרְקוּ וַיַּחַרְקוּ־שֵׁן אָמְרוּ בִּלָּעְנוּ אַךְ זֶה הַיּוֹם שֶׁקִּוִּינֻהוּ
מָצָאנוּ רָאִינוּ׃ עָשָׂה יְהוָה אֲשֶׁר זָמָם בִּצַּע אֶמְרָתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה
מִימֵי־קֶדֶם הָרַס וְלֹא חָמָל וַיְשַׂמַּח עָלַיִךְ אוֹיֵב הֵרִים קֶרֶן צָרָיִךְ׃
צָעַק לִבָּם אֶל־אֲדֹנָי חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן הוֹרִידִי כַנַּחַל דִּמְעָה יוֹמָם
וָלַיְלָה אַל־תִּתְּנִי פוּגַת לָךְ אַל־תִּדֹּם בַּת־עֵינֵךְ׃ קוּמִי רֹנִּי בַלַּיְלָה
לְרֹאשׁ אַשְׁמֻרוֹת שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי אֲדֹנָי שְׂאִי אֵלָיו כַּפַּיִךְ
עַל־נֶפֶשׁ עוֹלָלַיִךְ הָעֲטוּפִים בְּרָעָב בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת׃ רְאֵה יְהוָה
וְהַבִּיטָה לְמִי עוֹלַלְתָּ כֹּה אִם־תֹּאכַלְנָה נָשִׁים פִּרְיָם עֹלְלֵי טִפֻּחִים
אִם־יֵהָרֵג בְּמִקְדַּשׁ אֲדֹנָי כֹּהֵן וְנָבִיא׃ שָׁכְבוּ לָאָרֶץ חוּצוֹת נַעַר
וְזָקֵן בְּתוּלֹתַי וּבַחוּרַי נָפְלוּ בֶחָרֶב הָרַגְתָּ בְּיוֹם אַפֶּךָ טָבַחְתָּ לֹא
חָמָלְתָּ׃ תִּקְרָא כְיוֹם מוֹעֵד מְגוּרַי מִסָּבִיב וְלֹא הָיָה בְּיוֹם אַף־
יְהוָה פָּלִיט וְשָׂרִיד אֲשֶׁר־טִפַּחְתִּי וְרִבִּיתִי אֹיְבִי כִלָּם׃

אֲנִי הַגֶּבֶר רָאָה עֳנִי בְּשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ׃ אוֹתִי נָהַג וַיֹּלַךְ חֹשֶׁךְ וְלֹא־
אוֹר׃ אַךְ בִּי יָשֻׁב יַהֲפֹךְ יָדוֹ כָּל־הַיּוֹם׃ בִּלָּה בְשָׂרִי וְעוֹרִי
שִׁבַּר עַצְמוֹתָי׃ בָּנָה עָלַי וַיַּקַּף רֹאשׁ וּתְלָאָה׃ בְּמַחֲשַׁכִּים הוֹשִׁיבַנִי
כְּמֵתֵי עוֹלָם׃ גָּדַר בַּעֲדִי וְלֹא אֵצֵא הִכְבִּיד נְחָשְׁתִּי׃ גַּם כִּי אֶזְעַק
וַאֲשַׁוֵּעַ שָׂתַם תְּפִלָּתִי׃ גָּדַר דְּרָכַי בְּגָזִית נְתִיבֹתַי עִוָּה׃ דֹּב אֹרֵב
הוּא לִי אֲרִי בְּמִסְתָּרִים׃ דְּרָכַי סוֹרֵר וַיְפַשְּׁחֵנִי שָׂמַנִי שֹׁמֵם׃ דָּרַךְ

קַשְׁתּוֹ וַיַּצִּיבֵנִי כַּמַּטָּרָא לַחֵץ: הֵבִיא בְּכִלְיוֹתָי בְּנֵי אַשְׁפָּתוֹ: הָיִיתִי
שְׂחֹק לְכָל־עַמִּי נְגִינָתָם כָּל־הַיּוֹם: הִשְׂבִּיעַנִי בַמְּרוֹרִים הִרְוַנִי
לַעֲנָה: וַיַּגְרֵס בֶּחָצָץ שִׁנָּי הִכְפִּישַׁנִי בָּאֵפֶר: וַתִּזְנַח מִשָּׁלוֹם נַפְשִׁי
נָשִׁיתִי טוֹבָה: וָאֹמַר אָבַד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מֵיְהוָה: זְכָר־עָנְיִי
וּמְרוּדִי לַעֲנָה וָרֹאשׁ: זָכוֹר תִּזְכּוֹר וְתָשׁוֹחַ עָלַי נַפְשִׁי: זֹאת אָשִׁיב
אֶל־לִבִּי עַל־כֵּן אוֹחִיל: חַסְדֵי יְהוָה כִּי לֹא־תָמְנוּ כִּי לֹא־כָלוּ
רַחֲמָיו: חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ: חֶלְקִי יְהוָה אָמְרָה
נַפְשִׁי עַל־כֵּן אוֹחִיל לוֹ: טוֹב יְהוָה לְקֹוָו לְנֶפֶשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ: טוֹב
וְיָחִיל וְדוּמָם לִתְשׁוּעַת יְהוָה: טוֹב לַגֶּבֶר כִּי־יִשָּׂא עֹל בִּנְעוּרָיו:
יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו: יִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה:
יִתֵּן לְמַכֵּהוּ לֶחִי יִשְׂבַּע בְּחֶרְפָּה: כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָי: כִּי
אִם־הוֹגָה וְרִחַם כְּרוֹב חֲסָדָיו: כִּי לֹא עִנָּה מִלִּבּוֹ וַיַּגֶּה בְּנֵי־אִישׁ:
לְדַכֵּא תַּחַת רַגְלָיו כֹּל אֲסִירֵי אָרֶץ: לְהַטּוֹת מִשְׁפַּט־גָּבֶר נֶגֶד פְּנֵי
עֶלְיוֹן: לְעַוֵּת אָדָם בְּרִיבוֹ אֲדֹנָי לֹא רָאָה: מִי זֶה אָמַר וַתֶּהִי
אֲדֹנָי לֹא צִוָּה: מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב: מַה־יִּתְאוֹנֵן
אָדָם חָי גֶּבֶר עַל־חֲטָאָיו: נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ וְנַחְקֹרָה וְנָשׁוּבָה עַד־
יְהוָה: נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל־כַּפָּיִם אֶל־אֵל בַּשָּׁמָיִם: נַחְנוּ פָשַׁעְנוּ
וּמָרִינוּ אַתָּה לֹא סָלָחְתָּ: סַכּוֹתָה בָאַף וַתִּרְדְּפֵנוּ הָרַגְתָּ לֹא חָמָלְתָּ:
סַכֹּתָה בֶעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה: סְחִי וּמָאוֹס תְּשִׂימֵנוּ בְּקֶרֶב
הָעַמִּים: פָּצוּ עָלֵינוּ פִּיהֶם כָּל־אֹיְבֵינוּ: פַּחַד וָפַחַת הָיָה לָנוּ
הַשֵּׁאת וְהַשָּׁבֶר: פַּלְגֵי־מַיִם תֵּרַד עֵינִי עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי: עֵינִי
נִגְּרָה וְלֹא תִדְמֶה מֵאֵין הֲפֻגוֹת: עַד־יַשְׁקִיף וְיֵרֶא יְהוָה מִשָּׁמָיִם:
עֵינִי עוֹלְלָה לְנַפְשִׁי מִכֹּל בְּנוֹת עִירִי: צוֹד צָדוּנִי כַּצִּפּוֹר אֹיְבַי
חִנָּם: צָמְתוּ בַבּוֹר חַיָּי וַיַּדּוּ־אֶבֶן בִּי: צָפוּ־מַיִם עַל־רֹאשִׁי אָמַרְתִּי
נִגְזָרְתִּי: קָרָאתִי שִׁמְךָ יְהוָה מִבּוֹר תַּחְתִּיּוֹת: קוֹלִי שָׁמָעְתָּ אַל־
תַּעְלֵם אָזְנְךָ לְרַוְחָתִי לְשַׁוְעָתִי: קָרַבְתָּ בְּיוֹם אֶקְרָאֶךָּ אָמַרְתָּ אַל־
תִּירָא: רַבְתָּ אֲדֹנָי רִיבֵי נַפְשִׁי גָּאַלְתָּ חַיָּי: רָאִיתָה יְהוָה עַוָּתָתִי
שָׁפְטָה מִשְׁפָּטִי: רָאִיתָה כָּל־נִקְמָתָם כָּל־מַחְשְׁבֹתָם לִי: שָׁמַעְתָּ
חֶרְפָּתָם יְהוָה כָּל־מַחְשְׁבֹתָם עָלָי: שִׂפְתֵי קָמַי וְהֶגְיוֹנָם עָלַי כָּל־
הַיּוֹם: שִׁבְתָּם וְקִימָתָם הַבִּיטָה אֲנִי מַנְגִּינָתָם: תָּשִׁיב לָהֶם גְּמוּל

יְהֹוָה כְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם : תִּתֵּן לָהֶם מְגִנַּת־לֵב תַּאֲלָתְךָ לָהֶם :
תִּרְדֹּף בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם מִתַּחַת שְׁמֵי יְהֹוָה :

אֵיכָה יוּעַם זָהָב יִשְׁנֶא הַכֶּתֶם הַטּוֹב תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי־קֹדֶשׁ
בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת : בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְסֻלָּאִים בַּפָּז אֵיכָה
נֶחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי־חֶרֶשׂ מַעֲשֵׂה יְדֵי יוֹצֵר : גַּם־תַּנִּים חָלְצוּ שַׁד הֵינִיקוּ
גּוּרֵיהֶן בַּת־עַמִּי לְאַכְזָר כַּיְעֵנִים בַּמִּדְבָּר : דָּבַק לְשׁוֹן יוֹנֵק אֶל־
חִכּוֹ בַּצָּמָא עוֹלָלִים שָׁאֲלוּ לֶחֶם פֹּרֵשׂ אֵין לָהֶם : הָאֹכְלִים לְמַעֲדַנִּים
נָשַׁמּוּ בַּחוּצוֹת הָאֱמֻנִים עֲלֵי תוֹלָע חִבְּקוּ אַשְׁפַּתּוֹת : וַיִּגְדַּל עֲוֺן
בַּת־עַמִּי מֵחַטַּאת סְדֹם הַהֲפוּכָה כְמוֹ־רָגַע וְלֹא־חָלוּ בָהּ יָדָיִם :
זַכּוּ נְזִירֶיהָ מִשֶּׁלֶג צַחוּ מֵחָלָב אָדְמוּ עֶצֶם מִפְּנִינִים סַפִּיר גִּזְרָתָם :
חָשַׁךְ מִשְּׁחוֹר תָּאֳרָם לֹא נִכְּרוּ בַּחוּצוֹת צָפַד עוֹרָם עַל־עַצְמָם יָבֵשׁ
הָיָה כָעֵץ : טוֹבִים הָיוּ חַלְלֵי־חֶרֶב מֵחַלְלֵי רָעָב שֶׁהֵם יָזוּבוּ מְדֻקָּרִים
מִתְּנוּבֹת שָׂדָי : יְדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בִּשְּׁלוּ יַלְדֵיהֶן הָיוּ לְבָרוֹת
לָמוֹ בְּשֶׁבֶר בַּת־עַמִּי : כִּלָּה יְהֹוָה אֶת־חֲמָתוֹ שָׁפַךְ חֲרוֹן אַפּוֹ
וַיַּצֶּת־אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוֹדֹתֶיהָ : לֹא הֶאֱמִינוּ מַלְכֵי־אֶרֶץ כֹּל
יֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי יָבֹא צַר וְאוֹיֵב בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָם : מֵחַטֹּאת נְבִיאֶיהָ
עֲוֺנוֹת כֹּהֲנֶיהָ הַשֹּׁפְכִים בְּקִרְבָּהּ דַּם צַדִּיקִים : נָעוּ עִוְרִים בַּחוּצוֹת
נְגֹאֲלוּ בַּדָּם בְּלֹא יוּכְלוּ יִגְּעוּ בִּלְבֻשֵׁיהֶם : סוּרוּ טָמֵא קָרְאוּ לָמוֹ
סוּרוּ סוּרוּ אַל־תִּגָּעוּ כִּי נָצוּ גַּם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹיִם לֹא יוֹסִפוּ לָגוּר :
פְּנֵי יְהֹוָה חִלְּקָם לֹא יוֹסִיף לְהַבִּיטָם פְּנֵי כֹהֲנִים לֹא נָשָׂאוּ וּזְקֵנִים
לֹא חָנָנוּ : עוֹדֵינוּ תִּכְלֶינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֶזְרָתֵנוּ הָבֶל בְּצִפִּיָּתֵנוּ צִפִּינוּ
אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשִׁעַ : צָדוּ צְעָדֵינוּ מִלֶּכֶת בִּרְחֹבֹתֵינוּ קָרַב קִצֵּנוּ
מָלְאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קִצֵּנוּ : קַלִּים הָיוּ רֹדְפֵינוּ מִנִּשְׁרֵי שָׁמָיִם עַל־
הֶהָרִים דְּלָקֻנוּ בַּמִּדְבָּר אָרְבוּ לָנוּ : רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ יְהֹוָה נִלְכַּד
בִּשְׁחִיתוֹתָם אֲשֶׁר אָמַרְנוּ בְּצִלּוֹ נִחְיֶה בַגּוֹיִם : שִׂישִׂי וְשִׂמְחִי בַּת־
אֱדוֹם יוֹשֶׁבֶת בְּאֶרֶץ עוּץ גַּם־עָלַיִךְ תַּעֲבָר־כּוֹס תִּשְׁכְּרִי וְתִתְעָרִי :
תַּם־עֲוֺנֵךְ בַּת־צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתֵךְ פָּקַד עֲוֺנֵךְ בַּת־אֱדוֹם גִּלָּה
עַל־חַטֹּאתָיִךְ :

זְכֹר יְהֹוָה מֶה־הָיָה לָנוּ הַבִּיטָה וּרְאֵה אֶת־חֶרְפָּתֵנוּ : נַחֲלָתֵנוּ
נֶהֶפְכָה לְזָרִים בָּתֵּינוּ לְנָכְרִים : יְתוֹמִים הָיִינוּ וְאֵין אָב
אמתינו

אִמֹּתֵינוּ כְּאַלְמָנוֹת׃ מֵימֵינוּ בְּכֶסֶף שָׁתִינוּ עֵצֵינוּ בִּמְחִיר יָבֹאוּ׃ עַל צַוָּארֵנוּ נִרְדָּפְנוּ יָגַעְנוּ וְלֹא הוּנַח־לָנוּ׃ מִצְרַיִם נָתַנּוּ יָד אַשּׁוּר לִשְׂבֹּעַ לָחֶם׃ אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם וַאֲנַחְנוּ עֲוֹנֹתֵיהֶם סָבָלְנוּ׃ עֲבָדִים מָשְׁלוּ בָנוּ פֹּרֵק אֵין מִיָּדָם׃ בְּנַפְשֵׁנוּ נָבִיא לַחְמֵנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמִּדְבָּר׃ עוֹרֵנוּ כְּתַנּוּר נִכְמָרוּ מִפְּנֵי זַלְעֲפוֹת רָעָב׃ נָשִׁים בְּצִיּוֹן עִנּוּ בְּתֻלֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה׃ שָׂרִים בְּיָדָם נִתְלוּ פְּנֵי זְקֵנִים לֹא נֶהְדָּרוּ׃ בַּחוּרִים טְחוֹן נָשָׂאוּ וּנְעָרִים בָּעֵץ כָּשָׁלוּ׃ זְקֵנִים מִשַּׁעַר שָׁבָתוּ בַּחוּרִים מִנְּגִינָתָם׃ שָׁבַת מְשׂוֹשׂ לִבֵּנוּ נֶהְפַּךְ לְאֵבֶל מְחֹלֵנוּ׃ נָפְלָה עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ אוֹי־נָא לָנוּ כִּי חָטָאנוּ׃ עַל־זֶה הָיָה דָוֶה לִבֵּנוּ עַל־אֵלֶּה חָשְׁכוּ עֵינֵינוּ׃ עַל הַר־צִיּוֹן שֶׁשָּׁמֵם שׁוּעָלִים הִלְּכוּ־בוֹ׃ אַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כִּסְאֲךָ לְדוֹר וָדוֹר׃ לָמָּה לָנֶצַח תִּשְׁכָּחֵנוּ תַּעַזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה ׀ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃ כִּי אִם־מָאֹס מְאַסְתָּנוּ קָצַפְתָּ עָלֵינוּ עַד־מְאֹד׃

השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם׃

ואחר כך אומרים שני מזמורים אלו סימן קל"ז וע"ט׃

עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן׃ עַל עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃ כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן׃ אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אַדְמַת נֵכָר׃ אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָםִ תִּשְׁכַּח יְמִינִי׃ תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַםִ עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי׃ זְכֹר יְיָ לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָםִ הָאֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ׃ בַּת בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְשַׁלֶּם לָךְ אֶת גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ׃ אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת עֹלָלַיִךְ אֶל הַסָּלַע׃

מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת הֵיכַל קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת יְרוּשָׁלַםִ לְעִיִּים׃ נָתְנוּ אֶת נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמָיִם בְּשַׂר חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ אָרֶץ׃ שָׁפְכוּ דָמָם כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ וְאֵין קוֹבֵר׃ הָיִינוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ עַד מָה יְיָ תֶּאֱנַף לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ קִנְאָתֶךָ׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ

לֹא קָרָאוּ : כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ : אַל תִּזְכָּר־לָנוּ עֲוֹנֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד : עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ : לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ : תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֶנְקַת אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוּתָה : וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ שִׁבְעָתַיִם אֶל חֵיקָם חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ אֲדֹנָי : וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ :

ועומדים מעל הארץ ואומרים ובא לציון ואתה קדוש ואין אומרים ואני זאת בריתי · ואומר החזן קדיש גמור ויש מקומות שאין נוהגין לומר תתקבל בקדיש של אחר הקינות ערבית ושחרית ואין אומר עלינו · ותשעה באב שחל להיות במוצאי שבת מברכין על האור בלבד ובמוצאי תשעה באב מבדילין על הכוס בלא נר ובשמים :

בשחרית תשעה באב מברכין מאה ברכות כשאר הימים חוץ משעשה לי כל צרכי ומברכין על התורה וקורין פרשת התמיד משנה וגמרא ואין אומרים ה' מלך אלא מתחילין ברוך שאמר יהי כבוד וגו' ואין אומרים שירת ויושע · ומתפלל בשפה רפה עד גאל ישראל · ואומרים בעמידה בלחש עם רחם ועננו : יש מערערין על כל התוספות הכתובות במחזורים בתפלת כל תעניות ובפרט בשלשה ראשונות ובשלשה אחרונות כי לפי הגמרא ראוי לומר הברכות כהלכתן ולהוסיף אחריהן אפילו כסדר יוה"כ כרצון הקהל :

יְיָ שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

זְכוֹר אֵיכָה אָנוּ שְׁפָתֵנוּ · אֵיךְ אִכּוּ פַּעֲמֵי מְרוֹן שַׁאֲפָתֵינוּ · אוֹתִי אַזַּי הֵשַׁמּוּ עֲנִיפָתֵנוּ · אֱנִי אָנְפוּ כִּי טְלָאֵי תְּכִיפָתֵנוּ · אֵיכָה אֲבִיבֵי תְנוּפָתֵנוּ · אֲרוּכַת תְּרוּפָתֵנוּ · אֵיכָה אֲהָמוּ בְּחֶפָּתֵנוּ · אֶת חֶרְפָּתֵנוּ : חֶרְפָּתֵנוּ אָצוּ בְּרוּחָם · יַעֲלְעוּ אֶפְרוֹחָם · לָמָּה תִּהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם · וְאוֹרַךְ זוֹרְחָם · זְכוֹר אֶזְרָחָם · וְגוֹנְנֵם בְּרָחֲם · מָגֵן אַבְרָהָם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹרִיד הַטָּל · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים מַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי

עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה מַצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים :

נַחֲלָתֵינוּ בְּנֵי בְלִי שֵׁם כּוֹרִים · בְּמַחֲשַׁכִּים כְּמַאֲפֵלְיָה עָמוֹק עוֹכְרִים · בָּנָה בְדָיֵק סוֹלְלוֹת כָּרִים · בִּלָּה בְּשִׁמְצַת שׁוֹר אִכָּרִים · בִּלָּה (בִּלַּע) בְּעֶבְרָה זִיו נִבָּרִים · בַּחֲרוֹת אַף חוֹבְרִים · בָּכָה בְלֹא הוֹן נִמְכָּרִים · בָּתֵּינוּ לְנָכְרִים : לְנָכְרִים לִגְאֵיוֹנִים מוּמָתִים · וְחַיָּתָם לַמְּמִיתִים · לָמָּה תִהְיֶה כְּלֹא יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ עֲמוּתִים · וְיָדְךָ מִמְּתִים · זְכוֹר לַעֲקֵידַת בֵּין מְתִים · בְּטַל מְחַיֶּה הַמֵּתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

וּכְחֲזָרַת סְלִיחַ כָּבוֹר יֹאמַר · וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לוֹמַר בִּמְקוֹם כֶּתֶר

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ (יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים) נַקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד
הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם (עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ
קְבוּצֵי מַטָּה יַחַד כֻּלָּם קְדוּשָּׁה לְךָ קְדוּשָּׁה וְכֵן כָּתוּב עַל יַד וגו׳

יְשַׁלֵּשׁוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלָךְ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה :

יְתוֹמִים גַּם גֵּרִים נֶחְשָׁבוּ מִמָּנוֹת · גָּדַר גָּזִית לְהַפְשִׁיט הָאוּמְנוֹת · גַּם גָּמַר אוֹמֶר אֱמוּנוֹת · גָּדַר גַּבֵּי תְאוּמֵי נֶאֱמָנוֹת · גַּדַע גֶּרֶשׁ שְׁלִישִׁי מִמְנוֹת · גָּעֲרָה הַמָּנוֹת · גָּלְתָה גוֹלָה וְסוֹרָה לִמְנוֹת · אִמּוֹתֵינוּ כְּאַלְמָנוֹת : כְּאַלְמָנוֹת עֻנּוּנוּ לָדוּשׁ · סַעַר מַתְכֵּן כְּהִדּוּשׁ · לָמָּה תִהְיֶה כְּעוֹמֵד בְּרָחוֹק קָדוֹשׁ · וְאַתָּה קָדוֹשׁ · זְכוֹר עָקֵב בַּבֶּטֶן וְתִקְדּוֹשׁ · הָאֵל הַקָּדוֹשׁ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה וְחָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה וּבִינָה וְהַשְׂכֵּל :

מֵימֵינוּ דָּבַק דְּאָגָה וּרְגָזָה כְּבָאוּ · דָּרַךְ דֵּי עִיתָּה לוֹ וַיּוּבָאוּ · דַּרְכֵי דּוֹרְנִים כְּהוּבָאוּ · דּוֹב דָּאָב סַרְטָן בְּמַאֲרָב חֻבָּאוּ ·

דרך

דָּרַךְ דְּמוֹעַ מְבַכּוֹת תַּמּוּז כְּבָאוּ ׃ דּוֹהֲרֵי קֵץ תָּבוֹאוּ ׃ דַּרְכֵי דוֹלְקִים אֲשֶׁר יְלַבָּאוּ ׃ בִּמְחִיר יָבֹאוּ ׃ יָבֹאוּ זְדוֹנֵי נִגְדַּעַת ׃ הַשְּׁנִיַּת זְמַנֵּי מוֹדַעַת ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּזוֹעֵם לָדַעַת ׃ וּמַפִּיק דַּעַת ׃ זְכוֹר זוֹקֶן עֶדְנָה וְחוֹן מְיַדַּעַת ׃ חוֹנֵן הַדַּעַת ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת ׃
הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ ׃

עַל הָאוֹכְלִים הַלַּעַן הֶחֱלָנוּ ׃ הִשְׂבִּיעָנִי הִרְוַנִי וּמִלֶּחֶם בַּהֲלָנוּ ׃ הָיִיתִי הֲלוּמֵי יַיִן כְּהִבְהִילָנוּ ׃ הֵבִיא הַהֹגְרִים אֲרִי וְנִהֲלָנוּ ׃ הָיָה חוֹרֵם אָב וָאֵם חִלּוּנוּ ׃ הַשֵּׁאת וְהַשֶּׁבֶר לְנַחֲלֵנוּ ׃ הָיוּ הַמְּצָרִים לְזַחֲלֵנוּ ׃ וְלֹא הוּנַח לָנוּ ׃ לָנוּ רָעוֹת חִשְּׁבָה ׃ לְמַגַּר כֵּס יְשִׁיבָה ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּרוֹעָה שֶׁבָא ׃ וְעֶדְרוֹ נִשְׁבָּה ׃ זְכוֹר רְצוּצָה וְשׁוּבָה הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה ׃
סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ ׃ מְחוֹל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ ׃ כִּי אֵל טוֹב וְסַלָּח אָתָּה ׃

מִצְרַיִם וַיְגַדֵּל שָׁם שֵׁם נְשׂוּאֵי רַחַם ׃ וָאוֹמַר כְּמִימִין כֵּן יַעֲרוֹץ לוֹחֵם ׃ וַתִּזְנַח רוּחַ בְּחֵטְא נַאֲפוּף זֵהֶם ׃ וַיְגָרֵס הוֹד בְּתוּלָה מִקַּדְרוּת פֶּחָם ׃ וַיְחַמּוּס טוּר שֹׁהַם ׃ מְעַשְּׂרֵי בְּשֵׁשִׁי יַחַס ׃ וַיֵּצֵא קוֹל נוֹהַם ׃ כְּדֶרֶךְ קָרוּ שְׁבוּעַ לָחֶם ׃ לָחֶם בְּעֶרֶב לְמְלוּחַ ׃ תְּמוּר נִזְלֵי שִׁילוֹחַ ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּבַז לִשְׁלוֹחַ ׃ וְהֵם עַמְּךָ אֱלוֹהַּ ׃ זְכוֹר בְּרוּכַת בֶּטֶן וּסְלוֹחַ ׃ הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ ׃
רְאֵה נָא בְּעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מַלְכֵּנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי (אֵל) גּוֹאֵל וְחָזָק אָתָּה ׃

אֲבוֹתֵינוּ זַכּוּ וְחֶטְאָם תִּבַּלְנוּ ׃ זֹאת הָעֵת בְּכֵן בְּסוֹל וְקוֹץ נִבַּלְנוּ ׃ זְכוֹר גְּזֵרַת סַפִּיר קִבַּלְנוּ ׃ זְכוֹר לְהַכְרִיעַ בַּפֶּלֶס זְכוּת הַר הִגְבַּלְנוּ ׃ זָנַח וְחִבַּלְנוּ עַל חָבוֹל חִבַּלְנוּ ׃ זָכְרָה דַּת בַּשְּׁבִיעִי עוּלֵנוּ ׃ כִּי לֹא סָבַלְנוּ ׃ סָבַלְנוּ יִסּוּרֵי אֵל ׃ וְנָהִינוּ הוֹי אֲרִיאֵל ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּיָשֵׁן אֵל ׃ עוּרָה וְאַל תִּישַׁן אֵל ׃ וְצִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל ׃ זְכוֹר יְפַת תּוֹאַר לְהִגָּאֵל ׃ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל ׃

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ וְאַל

תַּעְלֵם אָזְנְךָ מִשְּׁמוֹעַ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִבַּקָּשָׁתֵנוּ הֱיֵה נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ טֶרֶם נִקְרָא אַתָּה תַעֲנֶה כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע כִּי אַתָּה (יְיָ) פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה (לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל) בְּעֵת צָרָה וּמוֹשִׁיעַ :

רְפָאֵנוּ יְיָ (אֱלֹהֵינוּ) וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אַתָּה וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ וּלְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ כִּי אֵל רוֹפֵא רַחְמָן וְנֶאֱמָן אַתָּה :

עֲבָדִים חָשַׁךְ לִי לְיוֹם אֵידָם · חֶלְקִי וַאֲבִיָּה בְּנַאֲצָם בְּחִידָם · חֳדָשִׁים מִקָּרוֹב עַמִּי בְּצֵידָם · חֲסִידֵי מְקוֹם עֶקְרַב תַּמּוּ לִידָם · חָשַׁב לְצַיְּדָם בְּבוּל שְׁמִינִי לְגַיְּדָם · חֵטְא כְּחִיְּבוּ לְיָדָם · פּוֹרֵק אֵין מִיָּדָם : מִיָּדָם רְטַפֵּשׁ מַחֲלִי · וּרְפָה חֵילִי · לָמָּה תִהְיֶה כְּרֵעַ כְּאָח לִי · וְלֹא תְרַפְּאֵנִי מֵחוֹלִי · זְכוֹר רוֹבַע מְחוֹלְלִי · רוֹפֵא חוֹלִי · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבַּע אֶת הָעוֹלָם מִבִּרְכוֹתֶיךָ · וְתֵן בְּרָכָה רְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וּבָרֵךְ אֶת שְׁנוֹתֵינוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת וְהַמְבוֹרָכוֹת :

בְּנַפְשֵׁנוּ טוֹבִים נֶאֱלָחוּ לְלֹא דָבָר · טוֹב מִבְצַר שׁוּר וְאַרְבֵּל הֶדְבַּר · טוֹב עַד צוֹלָה אִתָּם נִדְבַּר · טוֹב רִשְׁפֵּי קֶשֶׁת בְּעֵמֶק שִׁבַּר · טָבְעוּ בַדָּבָר (כַּמִּדְבָּר) עַד תְּשִׁיעִי דֻּבַּר · טוּמְאָתָהּ מִשְׁלוֹחַ דֶּבֶר · לְצוּק הַמִּדְבָּר : הַמִּדְבָּר בְּאִשּׁוֹנִים · בְּפָנִים מְשֻׁנִּים · לָמָּה תִהְיֶה כְּבַשּׁוֹשַׁנִּים · מַבְעִיר עֲשָׁנִים · זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים · בְּטַל מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים :

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ · (וְקַבְּצֵנוּ יַחַד (מְהֵרָה) מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ) :

עוֹרְנוּ יְדֵי עָב כְּמָרוּ לִיעָב · יִתֵּן עוֹל כְּבוּל מְתִימֵי לְהִתְעַב · יִתֵּן יְשׁוּעָתִי לְהַעֲבִיר כְּעָב · יֵשֵׁב בְּמַאֲרָב טְבוֹחַ גְּדָיֵי מֵעָיו · יֵשְׁבוּ מֵרֵעָיו בְּעָשׁוֹר עִיר לְלָעַב · יָדוּ נַחַת וְתִעָב · בְּזַלְעָפוֹת רָעָב : רָעָב יָעַף יִשְׁרֵי אֵל · מֵרֶגֶשׁ הַרְרֵי אֵל · לָמָּה תִהְיֶה כְּיוֹסֵר אֵל ·

הָקִיצָה וְאַל תִּזְנַח אֵל ׃ זְכוֹר יָהּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט ׃

נָשִׁים כַּלָּה בְּבוֹא אִתָּם מִלְּהִתְיַחֲדָה ׃ כִּי פְּנוּיוֹת קָנָה אוֹתָם לְיַחֲדָה ׃ כִּי בְעוּלוֹת מִלֵּט וְצוּר לוֹ הוֹדָה ׃ כִּי כְּמַסְלוּל צַר דְּלָיו חִידָה ׃ כֻּלּוֹ בִּפְחִידָה ׃ כְּהֻפְקַד שֵׁבֶט לַחֲדָה ׃ כָּל גֵּיא כְּיָדוֹ אֲחוּדָה ׃ כִּגְלָתָהּ יְהוּדָה ׃ יְהוּדָה קְהָלָהּ נִשְׁפָּט ׃ בְּאַרְבַּעַת שְׁפָטַי שֹׁפֵט ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּקָמִים לְהִשָּׁפֵט ׃ בְּעֵמֶק יְהוֹשָׁפָט ׃ זְכוֹר קוֹשֶׁט שָׁפַט ׃ אוֹהֵב הַמִּשְׁפָּט ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט ׃

וְלַמַּלְשִׁינִים (וְלַמִּינִים) כַּל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הַזֵּדִים כְּלָם כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכָל אוֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וּמַלְכוּת זָדוֹן מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וְתַכְנִיעַ אוֹתָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ ׃

שָׂרִים לֹא מָצְאוּ מִרְעֶה כְּנֶעֶדְרוּ ׃ לְעַוֵּת מִבְצַר צְפַת אֲדָמוֹת נֶעֶדְרוּ ׃ לְהַטּוֹת מִדִּין דַּלִּים נֶאֱרָרוּ ׃ לְדַכֵּא נְדִיגִים רְשָׁתוֹת סָדָרוּ ׃ לְאֻמּוֹתָם לֹא נָדָרוּ ׃ וּגְיָהּ הָדָר קָדָרוּ ׃ לֹא שִׁלְּמוּ כְּנָדָרוּ ׃ לָכֵן לֹא נֶהְדָּרוּ ׃ נֶהְדָּרוּ לְהַאֲדִים ׃ פְּנֵי כַשְׂדִּים ׃ לָמָּה תִּהְיֶה כְּלוֹחֵם יְדִידִים ׃ וּמַלְחִים מְזִידִים ׃ זְכוֹר לְאִישׁ חֲסָדִים ׃ וְהַכְנַע זֵדִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים ׃

עַל הַחֲסִידִים וְעַל הַצַּדִּיקִים וְעַל גֵּירֵי הַצֶּדֶק וְעַל פְּלֵיטַת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם לֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָטַחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים ׃

בַּחוּרִים מֵחַטַּאת כְּנוֹקֶךְ נָשָׁלוּ ׃ מַה יִּתְרוֹן כִּי דַלּוּ וּמִמְּעוֹן נֶחְשָׁלוּ ׃ מִפִּי גְזֵרַת מֶלֶךְ נוֹשִׂים מָשָׁלוּ ׃ מִי הֶאֱמִין בְּנוֹגְשִׂים כִּי בָם נִמְשָׁלוּ ׃ מַה בֶּצַע כִּי נֶאֱשָׁלוּ ׃ וּבַזִּיקִים שֻׁלְשָׁלוּ ׃ מִמָּרוֹם בְּאֵשׁ בְּשָׁלוּ ׃ כַּאֲשֶׁר כָּשָׁלוּ ׃ כָּשְׁלוּ יְלָדִים דַּקִּים בְּיַד מַדִּיקִים ׃ לָמָּה תִהְיֶה כְּיָם רְחוֹקִים ׃ וְלֹא תַעֲנֶה דְחוּקִים ׃ זְכוֹר יְשִׁישַׁת מַצְדִּיקִים ׃ מִבְטַח לַצַּדִּיקִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים ׃

ולירושלם

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב · וּבְנֵה אוֹתָהּ בִּנְיַן עוֹלָם בִּמְהֵרָה
בְּיָמֵינוּ :

זְקֵנִים עָנוּ (נָעוּ) מִסֵּדֶר אֲגֻנָּתָם · נַחְנוּ כָּרִים שׁוֹחִים לְגַנּוֹתָם · נִשָּׂא
קִינָה לְאֶלֶף מַגִּנָּתָם · נֶחְפָּשָׂה אֵין מְצוֹא יְשִׁיבַת גִּנָּתָם ·
נְבִיאַיִךְ בְּאַגֻּנָּתָם · הָפַךְ מַנְגִּינָתָם · נִשְׂקַד עוֹל גָּלוּתָם · וּפַסּוּ
אֱמוּנִים מִנְּגִינָתָם : מְנַגְּנָתָם רְבִיד יָהִיר הֶאֱבִיד · לָמָּה תִּהְיֶה כְּרַב
מַקְפִּיד · מַשְּׂאוּי לְהַכְבִּיד · זְכוֹר רָם וְתָלוּל לְהַרְבִּיד · אֱלֹהֵי דָוִד ·

יש קהלות שנוהגין לומר כאן רחם ולגמור אחר כך כל התפלה ואחר כך יושבין על הארץ ומתחילין מכאן לומר הקינות · ומנהג יפה הוא שלא להפסיק כל כך התפלה בדבור וכמעשה ·

דָּוִד זַרְעוֹ מִכִּסְאוֹ נִשְׁבַּת · עַל כִּי עָבְרוּ אִמְרֵי מְשִׁיבַת · וּבַעֲוֹנוֹתָם
הוּגָלוּ נְצוּרֵי כְּבָבַת · לָכֵן מְשׂוֹשׂ לֵב שָׁבַת :

שָׁבַת סוּרוּ מֶנִּי שְׁמָעוּנִי עוֹכְרַי · סְחִי הֱשִׂימוּנִי בְּעֶדְרֵי חֲבֵרַי ·
סַכּוֹת מִשְׁכָּן מִסְּכוֹת (ב) דְּבִירַי · סַכּוֹתָ וְהוּבְלָגוּ גִּבּוֹרַי ·
סָפְקוּ כַף וּמָעֲדוּ אֵבָרַי · בְּסִלָּה כָּל אַבִּירַי :

נָפְלָה עִירֵנוּ בְּחוּג דְּכוּיָה · עֵינִי חִכְּתָה (לַ) חֲזוֹן בֶּן בְּרַכְיָה
(יְבֶרֶכְיָה) · עַד פִּלְאֵי גִלְגַּל חֲבוּיָה · עֵינִי מְעֻלֶּלֶת בְּיוֹנִית
נְכוּיָה · עָשָׂה וְנִחָם וַיִּקְרָא לְבִכְיָה · וְנָאַם עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה :

עַל פְּנֵי פְרָת נִפְּצוּ חֲסִידֶיהָ · פַּלְגֵי סוּף זָכְרָה כְּעָרוּ יְסוֹדֶיהָ · פַּחַד
חֵטְא שִׁילוֹ תָּכַף סוֹדֶיהָ · פָּצוּ יַעְרֵי חֲזִיר (חֲזִירֵי יַעַר) אֵיהּ
חֲסִידֶיהָ · פָּצוּ מַעֲשֵׂה עֶרְוָה לְנִידֶיהָ · פֵּרְשָׂה צִיּוֹן בְּיָדֶיהָ :

עַל הַר צִיּוֹן צָדוּ שְׁאוֹנֵי מְדִינַי · צָפוּ עַל רָאשֵׁי זְדוֹנַי · צָמְתוּ
בְּנוֹב לַעֲמוֹד (לְהַעֲמִיק) זְדוֹנַי · צוּר נָצַרְתָּ לְעוֹרֵר מְדָנַי ·
צָעַק עַמִּי בִּימֵי דָן דִּינַי · צַדִּיק הוּא יְיָ :

אַתָּה קַלִּים הִכְבַּדְתָּ וּמֵעֲדֵי עַרְמוֹנִי · קָרַבְתָּ בָּא (בּוֹאָם) אֵלַי
וַיַּחֲרִימֵנִי · קָרָאתִי לְיוֹשְׁבֵי גִבְעוֹן עוֹד (גַּם) הֵם זֵרְמוּנִי : קוֹלִי
לְהַשְׁמִיעַ בַּעֲרָב הִגְרִימוּנִי · קוּמִי עֲבוּרִי בְּהָתֵל הֶעֱרִימוּנִי · קָרָאתִי
לַמְאַהֲבַי הֵמָּה רִמּוּנִי :

לָמָּה רוּחַ אַפֵּנוּ לַטֶּבַח שְׁמָרוּ · רָאִיתָ כִּי כְּתַנּוּר עוֹרוֹ כָּמָרוּ ·
רָאִיתָ עָמָל וָכַעַס בְּאוּוִיךְ גָּמָרוּ · רַבְתָּ בְּיַד יְחֶזְקֵאל לִנְקוֹם
כְּמוֹ מָרוּ · רְאֵה וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי אָמָרוּ · רְאֵה יְיָ כִּי צַר לִי מֵעַי

חֲמַרְמָרוּ :

הֲשִׁיבֵנוּ שִׁישִׁי שָׁמַע לְגוֹי צְאֱנִי · שִׁבְתָּם רְמוֹס חֲצֵרַי לְהַדְכִּיאָנִי
שִׂפְתֵי מְשׁוֹרְרֵי דְּבִיר דְּמֵמוּ לְהָדִיאֲנִי · שָׁמַעְתְּ (כִּי)
זְמוֹרוֹת אַף (אַף) הֵכִין (הֵכִינוּ) לְטַאטְאַנִי · שָׁכְבוּ וְנָדוּ חָצָץ
לְהַבְרִיאָנִי · שָׁמְעוּ כִּי נֶאֱנָחָה אָנִי :

כִּי תָם חִקְתָּ בְּכֵס אוֹפַנֶּיךָ · תָּשִׁיב גְּמוּל (לָהֶם) כְּאָז (לָ) חֲזוֹת
פָּנֶיךָ · תִּדְרוֹךְ לְצַלְמוֹן יוֹעֲצֵי צְפוּנֶיךָ · תִּתֵּן לְהַבְהַב נוֹתְצֵי
פָּנֶיךָ (פְּנִינֶיךָ) · תִּקְרָא לְשַׁכְּרָם (בְּ) כּוֹס כָּמוּס פְּנִינֶיךָ (כְּפִיגֶיךָ) · תָּבֹא
כָּל רָעָתָם לְפָנֶיךָ : תָּבֹא אֶל צַר אֲשֶׁר כִּלָּנוּ · לְמַבֹּא חֲמַת בְּחֵימָה
נִהֲלָנוּ · עַד לַחֲלָח · וְחָבוּר הֶגְלָנוּ · זָקֵן בָּחוּר וּבְתוּלָה כְּבָלָנוּ ·
רָם הַבֵּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ · זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ : לָנוּ שַׁלּוֹתָ בַּחֲרוֹן
אַפֶּךָ · מֵעֵת נִתְּנוּ סִפֵּינוּ אֶת סִפֶּיךָ · וְסִכַּרְתָּנוּ בְּשֶׁצֶף קִצְפֶּךָ ·
אוֹיְבִים עָלֵינוּ בְּהַצִּיפֶךָ · לְבַלַּע נַחֲלָתְךָ וְחֶפֶךָ · אֵיכָה אַצְתָּ בְּאַפֶּךָ :
אֵיכָה אַצְתָּ בְּאַפֶּךָ · לְאַבֵּד בְּיַד כַּשְׂדִּים (אֲדוֹמִים) אֱמוּנֶיךָ · וְלֹא
זָכַרְתָּ · בְּרִית בֵּין בְּתָרִים אֲשֶׁר בֵּרַרְתָּ לִבְחוּנֶיךָ · וּבְכֵן בְּטִינוּ :
זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ :

אֵיכָה גָּעַרְתָּ בְּגַעֲרֶךָ · לְגַלּוֹת בְּיַד גֵּאִים גְּמוּלֶךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
דְּגִילַת דִּלּוּג דֶּרֶךְ · אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לִרְגָלֶיךָ · וּבְכֵן דִּבַּרְנוּ : זכור
אֵיכָה הִבַּעְתָּ בְּהֶגְיֶךָ · לַהֲדוֹף בְּיַד הוֹלְלִים הֲמוֹנֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
וָתֶק וִיעוּד וֶסֶת · אֲשֶׁר וִתַּרְתָּ לִוְיעוּדֶיךָ · וּבְכֵן וְקוֹנַנְנוּ : זכור
אֵיכָה זָנַחְתָּ בְּזַעְמֶךָ · לְזַלְזֵל בְּיַד צָרִים זְבוּלֶךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ : חִתּוּן
חֻקֵּי חוֹרֵב אֲשֶׁר חָקַקְתָּ לַהֲמוֹלֶיךָ · וּבְכֵן חִוִּינוּ : זכור
אֵיכָה טָרַחְתָּ בְּטוֹרְחֶךָ · לִטְרוֹף בְּיַד טְמֵאִים טְלָאֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
יְקַר יְדִידוּת יוֹשֶׁר · אֲשֶׁר יִחַדְתָּ לְיוֹדְעֶיךָ · וּבְכֵן יָלַלְנוּ : זכור
אֵיכָה כִּוַּנְתָּ בְּכַעַסֶךָ · לְכַלּוֹת בְּיַד כּוֹשְׁלִים (כַּשִּׁילִים) כְּרָמֶיךָ · וְלֹא
זָכַרְתָּ : לֹא לִזְנוֹחַ לְעוֹלָם · אֲשֶׁר לִמַּדְתָּ לְלוֹקְחֶיךָ · וּבְכֵן
לְהַגְנוּ : זכור

אֵיכָה מִלַּלְתָּ בְּמוֹאֲסֶךָ · לִמְחוֹת בְּיַד מוֹנִים מְנַשְּׂאֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
נְשִׂיאַת נוֹצַת נֶשֶׁר · אֲשֶׁר נָשָׂאתָ לִנְשׂוּאֶיךָ · וּבְכֵן נָהִינוּ : זכור
אֵיכָה סַעְתָּה בְּסַעֲרֶךָ · לְסַגֵּר בְּיַד סֵעֲפִים סַהֲדֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ : עֹז
עדי

עֲדִי עֲדָיִם · אֲשֶׁר עִטַּרְתָּ לַעֲבָדֶיךָ · וּבְכֵן עִנִּינוּ : זכור
אֵיכָה פַּצְתָּ בְּפַחְדֶּךָ · לְפַגֵּר בְּיַד פְּרִיצִים פְּלָאֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
צַהֲלַת צְבִי צֶדֶק · אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִצְבָאֶיךָ · וּבְכֵן צָעַקְנוּ : זכור
אֵיכָה קָרָאתָ בְּקִרְיָאתֶךָ · לְהַקְנוֹת בְּיַד קָמִים קְרוּאֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
רֶגֶשׁ רֶכֶב רִבּוֹתַיִם · אֲשֶׁר רָצִיתָ לְרֵעֶיךָ · וּבְכֵן רָנַנְנוּ : זכור
אֵיכָה שָׁאַגְתָּ בְּשַׁאֲגֶךָ · לְשַׁלּוֹת בְּיַד שׁוֹלְלִים שְׁלֵמֶיךָ · וְלֹא זָכַרְתָּ :
תּוֹקֶף תַּלְתַּלֵּי תוֹאַר · אֲשֶׁר תִּכַּנְתָּ לִתְמִימֶיךָ · וּבְכֵן תְּאַנְנוּ :
זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ :

לָנוּ שִׁחֵת צַר וְתִעֵב כִּמְנֻדָּה · מִפְּנֵי נְתִינַת נֵדָה · וּבְכֵן בְּמַר נֶפֶשׁ
אֶדַּדֶּה · אֶבְכֶּה וַאֲבַכֶּה עַל פִּי בוֹדֶה · לָמָּה תַּחַת עוֹל רוֹדֶה ·
מֵחוּג וְעַד חוּג אֶאֱדֶה :

אֶאֱדֶה עַד חוּג שָׁמַיִם · אַאֲלֶה אִתִּי שָׂא מַיִם · אָאוֹר יוֹם מַחֲרִיבֵי
פַּעֲמַיִם · אֶתְרוֹנֵן מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם :

אַבְחִין בִּבְכִי לֵיל מִדְבָּר · אֶבְחֲנָה לֵיל מִלֵּיל וּמִדְבָּר מִמִּדְבָּר ·
אֲבַכֶּה אִתִּי עוֹלַת מִדְבָּר · אֶשְׁאַג מִי יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר :

אֶגְוַע (אֶגַּדַּע) וְאֶנָּשֵׁל כְּנוֹקֶף זַיִת · אֲגָרֶה בִּי כָּל בְּנֵי בַיִת · אֶגְרוֹם
שֶׁיֹּאמַר בַּעַל הַבַּיִת · אֶרָשֶׁה מִי יִתְּנֵנִי שָׁמִיר שָׁיִת :

אַדְוֶה בְּכָל לֵב לְהַמְצִיהוּ · אֶדְעָה מִילִים כָּם לְאַמְצֵהוּ · אֶרְאַג
רוֹעֶה וְלֹא אֶמְצָאֵהוּ · אֶקְרָא מִי יִתֵּן יָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ :

אֶהֶפְכָה וְאֶתְהַפְּכָה כְּאוֹפָן בְּמִילַי · אֶהֱגֶה פָּנִים בְּפָנִים לְתַנּוֹת
עֲמָלַי · אֲהַהוּ חֶרֶס וְסַהַר מִלְהַגִּיהַּ לְמוּלַי · אַצְרִיחַ (אֶצְרַח)
מִי יִתֵּן אֵיפוֹא וְיִכָּתְבוּן מִלָּי :

אוֹרַח מִשְׁפְּטֵי גוֹנְבֵי עֵלִי · אוֹדִיעַ בִּבְצָעִי וּמַעֲלִי · אֲמַלְּלוּ מַזָּלוֹת
בְּקָרְעִי מְעִילִי · אָפוּנָה מִי יִתֵּן לִי שׁוֹמֵעַ לִי :

אַזָּרֶה (אֶזָּרֶה) כְּהוּפָרָה הָאֲבִיוֹנָה · אֶזְכְּרָה כִּהְיִיתִי מְחֻתָּנָה · אָזִיל
פְּלָגִים כִּבְרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה · אֶעֱגוֹם מִי יִתֵּן לִי אֵבֶר כַּיּוֹנָה :

אַח נִפְשַׁע מִקִּרְיַת עוֹז אֵל צוּר · אָחוּ בְּלִי מַיִם אַף לַעֲצוֹר · אָחַז
קָמוֹת לִקְצוֹר · וְעוֹלְלוֹת לִבְצוֹר · אָשִׂיחַ מִי יוֹבִילֵנִי עִיר מָצוֹר :

אֶטַּע אָהֳלֵי אַפַּדְנִי בְּצַלְמָוֶת · אָטוּסָה וְאֶשְׁכּוֹנָה עַד חֲצַר מָוֶת ·
אֲטַפֵּל וְאֶת הַמְחַכִּים לַמָּוֶת · אֶנְהֶה מִי גֶבֶר יִחְיֶה וְלֹא
יראה

יִרְאֶה מָּוֶת:

אֵילוּתִי לְעֶזְרָתִי תַּרְתִּי לַחֲזוֹת · אֲיָמָתִי בְּכָל שָׁנָה אוֹמֶרֶת הִיא שָׁנָה זֹאת · אֵיַדַּע לַכֹּל כִּי מוּדַעַת זֹאת · אִם לֹא כִּי יַד יְיָ עָשְׂתָה זֹאת:

אֶכּוֹף לָךְ רֹאשׁ חֵילִי · אֶכְרְעָה לָךְ בֶּרֶךְ לְחַלּוֹת מֵחֲלִי · אֲכַתִּירְךָ בְּשִׁיר כְּשִׁירֵי מְחוֹלִי · אֲכַוֵּין מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי:

אַל תִּשְׁכַּח צַעֲקַת אֲרִיאֵל · אֵלָיו לֶאֱגוֹר יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל · אַלְפֵי שִׁנְאָן אֲשֶׁר מָסַר אֵל · לֵאמֹר מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל:

יִשְׂרָאֵל לְמֵעֵת בִּדְרָכַי לֹא הָלְכוּ · עֲזָבוּנִי וַעֲזַבְתִּים וְשָׁכְבוּ · זָעַמְתִּי וּפָנַי מֵהֶם נֶהֶפְכוּ · רִנַּנְתִּי וְהֵלַלְתִּי אֵיכָה תִּפְאַרְתִּי מֵרַאֲשׁוֹתַי הִשְׁלִיכוּ:

יִשְׂרָאֵל שְׁתִילֵי בֵיתִי · מוֹאֲסוּ וְגוֹרְשׁוּ מִנַּחֲלָתִי · וּכְלֹא אָבוּ קְשׁוֹב דִּבְרֵי תוֹכַחְתִּי · אֶסְפוּ וְיָדִי כָּבְדָה עַל אַנְחָתִי · לְמַטָּה לְמַטָּה עַד עֲפַר אַדְמָתִי · אֵיכָה תִּפְאַרְתִּי:

לָמָּה תָרִיבוּ אֵלַי כֻּלְּכֶם · חָזְקוּ עָלַי דִּבְרֵיכֶם · מִיֶּדְכֶם הָיְתָה זֹּאת לָּכֶם:

אֵיכָה תִּפְאַרְתִּי מֵרַאֲשׁוֹתַי הִשְׁלִיכוּ · וּכְנֶגֶד כִּסֵּא הַכָּבוֹד צֶלֶם הִמְלִיכוּ · וּבְחַלְלֵי תְּנָאֵי אֲשֶׁר חוּזֵי נִמְלָכוּ · נָאַם אִם בְּחֻקּוֹתַי תֵּלֵכוּ: למה

בִּלַּע שׁוֹפְטֵי בְּמוֹעֲצוֹת עִוּוּתָם · וּפָנִים הִסְתִּיר מֵהֶם כְּשַׁר עֲוָתָם · וַיּוֹמַר לְאָבָק מִטְרָם (מָטָר) לְהַבְעִיתָם · חֵלֶף וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם:

סְחִי וּמָאוֹס שָׂמָנִי · כִּלָּה בְּאַפּוֹ וַיְשַׁמְּמֵנִי · נִחוּמָיו מְהֵרָה יְשַׁעַשְׁעוּנִי:

גָּדַע רוּם קַרְנָם וַעֲלוּמָם הִקְצִיר · וּבְאִבְחַת חֶרֶב שַׁעֲרֵיהֶם הֵצִיר · מְזֵי רָעָב עָשׁ בַּקָּצִיר · תְּמוּר וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת בָּצִיר: למה

דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וְכִלָּה בְּחֶרֶץ · וְכַבַּרְזֶל אִפֵּל שְׁמֵי עֶרֶץ · פִּרְצָנִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פֶּרֶץ · תַּחַת וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ: סחי

הָיָה צוֹרְכֶם עֻזְּכֶם וּמִשְׂגַּבְּכֶם · הָפַךְ לְאַכְזָר וְנִלְחַם בָּכֶם · הַנּוֹצְרְכֶם הוֹשִׁיקֵיכֶם תִּעֲבְכֶם · אָנָה הִבְטַחְתָּנוּ וּרְדַפְתֶּם אֶת אֹיְבֵיכֶם: למה

וַיְחַמּוֹס פְּנַת צֶדֶק מְלֵאָה · כִּי בְּמַשְׂכִּיתָהּ מָצָא כָּל טוּמְאָה ·

וּמְכַבְּדֶיהָ הִזִּילוּהָ כְּדָוָה מְטוּמָאָה · בְּשִׁנּוּי וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה
מֵאָה : סחי

זָנַח עֶלְיוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵיכֶם · וְהֶאֱבִיל שַׁעֲרֵי חֵיל עֲמִידַת רַגְלֵיכֶם ·
מִי בִקֵּשׁ זֹאת פָּץ וְהֶגְלְכֶם · וְגָמַר אוֹמֶר וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם : למה

חָשַׁב שְׂנֹאת אוֹם לִקֵּט כַּשּׁוֹשַׁן · וּמֵחֵלֶב עוֹלָלֶיהָ אוֹתָהּ דִּשֵּׁן ·
קִיטוֹר חֶדְוָתָהּ הֶעֱלָה כַּכִּבְשָׁן · וְשַׁאֲלוּ אַיֵּה דָגָן וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן
נוֹשָׁן : סחי

טָבְעוּ נָכְסוּ רוֹבְדֵי דוֹכָנִי · בְּנֵי חֲמַת כְּנִקְטַל מְכַהֲנִי · אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת (הֲרֵי כַּמָּה שָׁנִים) גִּלָּה יְסוֹד מְכוֹנִי · וְסַע מִתּוֹכִי אוֹמֵר
וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי : למה

יָשְׁבוּ מְבַכִּים מִנַּאַק מְתֵיכֶם · בְּאַרְבַּע מִיתוֹת הִפִּיל מְתֵיכֶם · חֶרֶב
וְרָעָב וְחַיָּה וְדֶבֶר שִׁחֲתְכֶם · כְּסַר צֵל (וּכְסַר צִלָּם) פָּץ וְהִתְהַלַּכְתִּי
בְּתוֹכְכֶם : סחי

כָּלוּ לְשׁוֹד רֶגַע אָהֳלֵיכֶם · וּבָכֶם נִשְׁבְּעוּ מְהוֹלְלֵכֶם · לְחֵיקְכֶם
שָׁפְכוּ נַפְשׁוֹת עוֹלְלֵיכֶם · בְּמוֹאַסְכֶם שִׂיחַ אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם : למה

לְאִמּוֹתָם כִּלְכּוּל אָנָּא שִׁוְּעוּ · וְצוּר לְמַלְאָכָיו שָׁח מֶנִּי שְׁעוּ · אֶרֶץ
הַכַּרְמֶל הֶבֵאתִים וְשׁוּעֲשָׁעוּ · וְשָׂנְאוּ מוֹכִיחַ וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ : סחי

מַה אֲעִידֵךְ יְשִׁישָׁיִךְ עִם גּוּרַיִךְ כּוֹסָסוּ · אוֹמְרֵי (אָמְרוּ) עַל סוּס
נָנוּס עַל כֵּן נָסוּ · נִלְאֵיתִי נְשֹׂא עֲוֹנֹתֵיכֶם כְּהוּעֲמָסוּ · וַאֲיַסֶּרְכֶם
וְנָאַמְתִּי (כְּנָאַמְתִּי) · וְאִם בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ : למה

נְבִיאַיִךְ טָעוּ (בְּ) תַרְמִית שָׁוְא (לַ) חֲזוֹת · וָאֶדְרוֹשׁ לִסְלוֹחַ וְנָאַמְתִּי
אֵי לָזֹאת · פְּתָתִים וּכְנֶגְדִּי הֵשִׁיבוּ עַזּוֹת · וְאָנַפְתִּי וְשַׁחְתִּי אַף
אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת : סחי

סָפְקוּ חָרְקוּ שָׁרְקוּ מוֹנַי · מִכִּפְנִים וּמִבַּחוּץ לְהַצְמִית אֱמוּנַי · כִּי
בָּנִים (בָּאוּ) זָרִים חִלְּלוּ סְפוּנַי · לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נָאַם וְנָתַתִּי
פָּנַי : למה

פָּצוּ זֵדִים לִפְנֵי מִי תְחִלֶּה · עִם כֶּבֶד עָוֹן פָּקַד וַיִּלְאֶה (וּפֶקֶד מָלֵא) ·
לֹא תְחַכּוּ מוֹפֵת וְאוֹת וָפֶלֶא · כְּנָסַב וְנָסַע וְנָאַם וְאִם עַד אֵלֶּה : סחי

עָשָׂה וַיָּרֶם קָדְקֹד בְּנֵי שָׁאוֹן · וְדָמִי שִׁכְּרָנִי בְּגֵי צִמָּאוֹן · וּבְכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה הוֹסִיף יָגוֹן עַל אוֹן · מֵעֵת כָּעַס וְנָאַם וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן : למה

צַעַק הוי הוי וְאַשְׁפָּה הֵרִיק · מִפֹּה וּמִפֹּה הֵבִיא מַעֲרִיק · וּבְלַעֲגֵי מָעוֹג שִׁנֵּי צָר הֶחֱרִיק · וְכִלָּה כֹּחִי בְּבוֹאָם (כְּנוֹאָם) וְתַם לָרִיק: סחי
קוֹמִי דִּפְקִי שַׁוְעִי אַל דָּמִי · וּתְנִי כְּאוֹב קוֹלֵךְ מֵאֶרֶץ וְדוּמִי · מֵי רֹאשׁ הִשְׁקַנִי וַהֲרִימִי · וְחָשַׁךְ הִלּוּכִי בְּנוֹאַם וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי: למה
רְאֵה גוֹרָל אִוִּיתָ (אִוּוּ רוֹעִים) הוּשַׂם לְעַיִת · וְלִקְאַת מִדְבָּר הָיִיתִי דִּמּוּיַת · גּוֹלָה גְּנוּיַת וְסוּרָה כְּנוּיַת · כְּשָׁמְעִי וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת חַיַּת: סחי
שָׁכְבוּ בְּעָלוּף כְּתֹא וְאֵין דּוֹלֶה · הַמְלֵאִים גַּעַר לְאֵין מַרְפֵּא עוֹלֶה · וַהֲרֵי כַּמֶּה שָׁנִים לְהִתְכַּלֶּה · אֲנוּשִׁים בְּוֹכַח וְאִם בְּאֵלֶּה: למה
הִקְרָא אֵיד עוֹלַלְתָּ עַל אַרְמוֹנַי · לְסַחֲפוֹ וּלְשַׁסְּפוֹ שִׁבְעָתַיִם כְּאוֹנַי · תְּהוֹם צָרַי כְּצֵאת קוֹל מֵאַרְמוֹנַי · כְּנֶהֱמַמְתִּי בְּרִיב וְהָלַכְתִּי אַף אֲנִי: סחי
אֲנִי לְבַטְּתִי מִיַּד כָּל עוֹבֵר · עֲבוּר שַׁעֲשׁוּעַי כִּי תִעַבְתִּי מִלְּחַבֵּר · זְרוּמִים הֵעִיר עָלַי לְהִתְגַּבֵּר · רְדוֹת בִּי וְעוֹלְלַי לְשַׁבֵּר · לָכֵן קוֹנַנְתִּי אֵיכָה אַשְׁפָּתוֹ פָּתוּחַ כַּקָּבֶר:
אֵיכָה אַשְׁפָּתוֹ פָּתוּחַ כַּקֶּבֶר · וּלְרוֹדִי בְּאַף הוֹסִיף אֵבֶר · אֲנִי הַגֶּבֶר: אֵיכָה אֶשָּׂא עָוֹן הַג · וְחָכָם פִּי מְפַלֵּל (ו) לַהַג · אוֹתִי נָהַג: אֵיכָה אַץ זַעְמוֹ לִשְׁפּוֹךְ · הֵכִיל נִלְאֵיתִי וְנָאַם שְׁפוֹךְ · אַךְ בִּי יָשׁוּב יַהֲפוֹךְ: זְכוֹר אֲפִיפָתִי בְּזֶרֶב (כַּשָּׁרֶב) · וְנָאַם בַּל יִנָּטוּ צִלְלֵי עֶרֶב · וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב:
כָּכָה בְּעֵת כָּל חֲסָרַי · וּכְעוֹזֵב (וּבְעָזְבִי) אוֹרַח יְסָרַי · בִּלָּה בְשָׂרִי: בִּלַּע בַּיִת לָרוּם מְזֻקָּף · וּכְבַרְזֶל סְבָכוֹ נִקַּף · בָּנָה עָלַי וַיַּקַּף: בְּנֵי בִטְנִי לֶאֱכוֹל הִקְשִׁיבַנִי · מְנִי צָר אָחוֹר הֱשִׁיבַנִי · בְּמַחֲשַׁכִּים הוֹשִׁיבַנִי: נַחֲלָתֵנוּ בְּנוֹתְשָׁה (כְּנוֹטְשָׁה) בְּיַד לוֹחֵם · נָאַם לֹא אָחוּס וְלֹא אֲרַחֵם · בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה לֶחֶם:
גָּלְתָה גְּהוּצָה לְעַנּוֹת (לְשַׁנּוֹת) עֶדְיִי · וּמֶחְפָּה לְגָלוֹת לְעַתִּדַי · גָּדַר בַּעֲדִי: גָּרַע גְּאוֹן נָגִיד וְשׁוֹעַ · וְהֵשִׁיב יָמִין אָחוֹר מִלְּהוֹשִׁיעַ: גַּם כִּי אֶזְעַק וַאֲשַׁוֵּעַ: גַּם גִּבֵּר עָלַי פּוֹרְכַי · וּבְנַאֲקִי סָתַם חֲרַכַּי · גָּדַר דְּרָכַי: יְתוֹמִים גְּרוּשִׁים מֵאֲחוּזּוֹת · וְלֹא שָׁב אַפּוֹ בְּכָל זֹאת · כְּאוֹמֵר וְאִם בְּזֹאת:

דַּרְכֵי דַיִּץ (דִּיצָה) סָךְ לְהַאֲבִילִי · וּבְגָלוּת (וּלְגָלוּת) לְשֵׁשַׁךְ הוֹבִילִי · דּוֹב אוֹרֵב הוּא לִי: דָּרַךְ דּוֹחֵק (דַּרְכֵי דָּחַק) עַל בָּמוֹת (בָּמוֹתַי) לְהִשְׂתָּרֵר · שְׁעוּ מֶנִּי בְּבִכְי אֲמָרֵר · דְּרָכַי סוֹרֵר: דָּבַק דּוֹלְקַי וְצָרַי בְּרִשְׁתּוֹ · עָלַי לִלְטוֹשׁ מַחֲרַשְׁתּוֹ · דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ: מִמְּמֵינוּ דָּלָה וְנָאַם אֲשִׁמְכֶם · גֵּיא גָּלוּת אֲטִילְכֶם לְהַכְלִימְכֶם · וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם:

הָיוּ הָהּ לְיוֹם בְּכִיּוֹתַי · וְצָרֶבֶת אֵשׁ כְּוִיּוֹתַי · הֵבִיא בְּכִלְיוֹתַי: הָיָה הוֹלֵךְ מִפְּנֵי מַזְעִימִי · וְכֶעָסִים דְּמֵי הַטְעִימִי · הָיִיתִי שְׂחוֹק לְכָל עַמִּי: הָאוֹכְלִים הַקֹּדֶשׁ פֶּסַח בְּלֵיל שִׁמּוּרִים · הֶאֱכִילָם בְּכָפָן רֹאשׁ חֲמוֹרִים · הִשְׂבִּיעַנִי בַמְּרוֹרִים: עַל צַוָּארֵנוּ הִסְגִּיר (הִשְׂרִיג) וְחִלְחֵל שֶׁכֶם · וְנָאַם אֶפְקוֹד עַל עֲוֹנֹתֵיכֶם · וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם:

וַיֵּצֵא וְקָדְקֹד סִפַּח וְרִצֵּץ · וְחִזֵּק מוֹסָרַי כִּי אֶתְלוֹצֵץ · וַיְגָרֵס בֶּחָצָץ:

וַיְּחָמוֹם וִיעוּדַי (וַיִּנָּצֵל מֶעֶדְיִי) לְהַכְפִּישִׁי · (וְ) לְתֹהוּם נְמוּגָה (מְגוּבַהּ) הִרְפִּישִׁי · וַתִּזְנַח מִשָּׁלוֹם נַפְשִׁי: וַיְגַדֵּל וְכָבַד נָאַק רִצְחִי · וּבְקָדְקֳדִי עָלָה צְוָחִי · וָאוֹמַר אָבַד נִצְחִי: מִצְרַיִם וְכוּשׁ סַח אֲשִׁיבְכֶם · וְאֶשְׁכָּטְבֶם בְּזִמּוֹתֵיכֶם · וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת בָּמוֹתֵיכֶם:

זָכְרָה זֹאת כִּי נִכְאַר (נִבְאַשׁ) נִרְדִּי · וּלְכַלָּה פָּץ מִכְּבוֹד רוֹדִי (רְדִי) · זְכוֹר עָנְיִי וּמְרוּדִי: זָנַח זוֹעֵם וְלֵב הִקְשִׁיחַ · וּבְהִתְעַבְּרוֹ עִם מְשִׁיחַ · זָכוֹר תִּזְכּוֹר וְתָשׁוּחַ: זַכּוּ זְקֵנַי וּפָעֳלָם אָבִיא · כִּי כְּבֶן פֶּרֶץ גֶּדֶר נָבִיא (נְתִיבִי) · זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי: אֲבוֹתֵינוּ זָעֲקוּ וְכִלּוּ מְרִיבָה · וְשַׂח עַל רָעָתֵנוּ כִּי רַבָּה · וְנָתַתִּי אֶת עָרֵיכֶם חָרְבָּה: חֵטְא חָז כִּי (בְּ) עָוֹן נֶכְתַּמְנוּ · תְּמוֹר בְּצִיּוֹן כִּי נֶחְתַּמְנוּ · חַסְדֵי יְיָ כִּי לֹא תָמְנוּ: חָשַׁב חוֹרְשֵׁי לְקַרְקֵר קִיר יְקָרִים · מַר יִבְכָּיוּן מַכָּתִי סוֹקְרִים · חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים: חָשַׁךְ חֲזוֹן מַגִּישֵׁי אִשַּׁי · קִיר כְּעִוֵּר מְגַשְּׁשִׁי · חֶלְקִי יְיָ אָמְרָה נַפְשִׁי: עֲבָדִים חִסְּמוּנִי מִלִּגְדּוֹר פֶּרֶץ · וְתוֹכָחוֹת קָשׁוֹת פָּץ בְּחֶרֶץ · וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת הָאָרֶץ:

טִמְאָתָהּ טְפוּלָה (טְפֵלָה) וְנָטָה קָו · וְלֹא נָסוֹב (נָסוֹגוּ) אָחוֹר מִקָּו (מִקַּוָּיו) · טוֹב יְיָ לְקֹוָו: טָבְעוּ טִירוֹתַי וּפִי צַר הָמָם · וְכָל עוֹבֵר שָׁרַק וְשָׁמַם · טוֹב וְיָחִיל וְדוּמָם: טוֹבִים טַפִּים נִכְלוּ כְּהוֹסִיפוּ לִמְעוֹל · וּכְמַעַלְלֵי חַר (חָרָה) בִּי לִפְעוֹל · טוֹב לַגֶּבֶר כִּי יִשָּׂא

עֹל

עוֹל · בְּנַפְשֵׁנוּ טֶרֶף אֵפֶר נִבְרָה · כִּי כְמוֹ בָּרַחַת וּבַמִּזְרֶה · נָאַם וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה :

יָרוֹ יָרָה כִּי אוֹר כִּסְדוֹם · וְעַל כָּל אֵלֶּה הוֹנַתְנִי בַּת אֱדוֹם · יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדּוֹם · יֵשְׁבוּ יְגוֹנִים בָּנַי עַל חוֹפֵהוּ · כִּי כָבֵד עָלַי אַפֵּהוּ · יִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ : יְדֵי יְסוֹדַי שָׁתוּ כִּי מֶחִי · וְקַשְׁבָתִי מִפִּי צַר שׁחִי · יִתֵּן לְמַכֵּהוּ לֶחִי : עוֹרֵנוּ יוֹעַם כְּחֶרֶשׁ בְּקֶרֶץ · וְגֵוֵינוּ שַׁמְנוּ כָּאָרֶץ · אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ :

כָּל כְּבוֹד תָּאֳרֵנוּ הוֹכְלָם · וְצוּר אוֹרְחוֹתָיו חֶסֶד כֻּלָּם · כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם : כָּלוּ כִּמְעַט כִּי בִי נִלְחַם · וְעַל הָרָעָה הוּא נִחַם · כִּי אִם הוֹגָה וְרִחַם : כִּלָּה כַּעְסוֹ וְהִצִּית לַהֲבוֹ · וּבְתַכְלִית שָׂסָה מַאֲוַיֵּי כִּי בוֹ · כִּי לֹא עִנָּה מִלִּבּוֹ : נָשִׁים בִּפְרוּעוֹת יוֹשְׁבוֹת שָׁמָּה · בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מַזְכִּירוֹת אַשְׁמָה · כָּל יְמֵי הָשַּׁמָּה :

לֹא אֲלֵיכֶם לוֹחֲצֵי גְלָיו · וְעַל בָּנָיו הֶעֱבִיר גַּלָּיו · לְדַכֵּא תַּחַת רַגְלָיו : לְאֻמּוֹתָם לְעֵת כָּמְהוּ מִשֶּׁבֶר · יַעַן כִּי גָבְהוּ (פָּתְחוּ) גָּרוֹן כְּקֶבֶר · לְהַטּוֹת מִשְׁפַּט גָּבֶר : לֹא לִמְחוֹת פָּץ לְעַם קְרוֹבוֹ · וְאֵיךְ מִתַּעַר הוֹצִיא חַרְבּוֹ · לְעַוֵּת אָדָם בְּרִיבוֹ : שָׂרִים לְכוֹדִים הוֹצִיא מִשְּׁעָרִים · (לָ) תֵּת כַּתְּאֵנִים הַשּׁוֹעָרִים · לְעוֹלֵל הַנִּשְׁאָרִים :

מִמָּרוֹם מְגִלָּה כָּתַב בְּנֶהִי · קִינִים וָהֶגֶא וָהִי · מִי זֶה אָמַר וַתֶּהִי : מַה אֲעִידֵךְ מְאוּסָה מִלְּהֵרָצֵה · נְתוּנָה בְּיַד מֵרִיב וּמִתְנַצֶּה · מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא : מֵחַטֹּאת מַדִּיחַ (שָׁוְא) אֲקוֹנֵן · מְנַחֲמַי כְּמַיִן מִתְרוֹנֵן · מַה יִּתְאוֹנֵן : בַּחוּרִים מוּטָטוּ (כּוֹשֵׁל) כִּי לְהָרֶב · וּשְׁכִינָה הֶעֱלָה מִקֶּרֶב · וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי חָרֶב :

נִשְׂקַד נֵטֶל עוֹל פּוֹרְכֵינוּ · וַיִּתְעַב שַׁי עֶרְכֵּנוּ · נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ : נְבִיאַיִךְ נָאֲצוּ לִקְרוֹץ עַפְעַפִּים · וְאַכְזְרוּ עָלֵינוּ אֶרֶךְ אַפַּיִם : נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל כַּפָּיִם : נָעוּ נָדוּ רֹאשׁ בְּמַהֲמוֹרֵנוּ · רְשָׁעִים מַפִּילִים בְּמִכְמוֹרֵנוּ · נַחְנוּ פָשַׁעְנוּ וּמָרִינוּ : זְקֵנִים נִינִים לָרוֹב סְגוּיִם · אֲכָלוּם וְהוֹשַׁתְנוּ מָשָׁל בַּגּוֹיִם · כְּנָאַם וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם :

סַלָּה סַמֵּי קְטוֹרָה בְּאַף · וָאֶפְעַר פֶּה וָאֶשְׁאַף · סַכּוֹתָה בָאַף : סָפְקוּ סוֹטְנַי כַּף וָאֶשְׁתּוֹנַן · וָאֶצְעַק חָמָס וָאֶתְחַנַּן · סַכּוֹתָה

בְּעָנָן: סוּרוּ טָמֵא שָׁחוּ מַאֲשִׁימֵנוּ׳ כְּהִנָּתֵן כַּבַּרְזֶל שָׁמֵינוּ׳ סְחִי וּמָאוּס תְּשִׂימֵנוּ: שָׁבַת מְשׂוֹשׂ שֶׂמַח (שֶׁבֶת) מְשׁוֹרְרִים׳ וְרוֹדְפֵי קַלּוֹ מִנְּשָׁרִים׳ לְאַבֵּד וְהַנִּשְׁאָרִים:

פֵּרְשָׂה פָּצְתָה אוֹי כִּי סֻגְּרָה׳ תְּמוּר מָתְנֶיהָ בְּעוֹז חָגְרָה׳ עֵינִי נִגְּרָה: פָּצוּ וּפָעֲרוּ פִּיהֶם מִבְּאֵר שַׁחַת׳ וְאַכְזָרוּ עָלֵינוּ בְּתוֹכַחַת׳ פַּחַת וָפַחַד: פְּנֵי פְאֵר חֶפַּת מְעוֹנִי׳ הִקְמִיל וְהֵרִים מַעֲנִי׳ פַּלְגֵי מַיִם תֵּרַד עֵינִי: נָפְלָה עֲטֶרֶת עוֹז מִשְּׁעָנָם׳ וְצַר בְּשִׁבְעָה דְּרָכִים עִנָּם׳ וְהִתְוַדּוּ אֶת עֲוֹנָם:

עַל אֵלֶּה עָשְׁקוּנוּ בְּחֵרוּפֵיהֶם׳ הִגְדִּילוּ שְׁאוֹן גִּדּוּפֵיהֶם׳ פָּצוּ עָלֵינוּ פִּיהֶם: עָשָׂה עֶבְרָתוֹ וַיֶּחֱרֶה׳ וְעָרַף אֶת מָדוֹן מְגָרֶה׳ עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא: עוֹדֵנוּ עָף כָּבוֹד וְעָלָה׳ וְעֵשֶׂר מַעֲלוֹת נֶעֱלָה׳ עֵינִי עוֹלְלָה: עַל זֶה פָּסַק נוֹאֲמָם׳ (וְצוּר) שַׁח לֹא אֶעֶזְבְכֶם בְּכַף זוֹעֲמָם׳ אַף אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם:

צַדִּיק צַר צְעָדַי לִסְפּוֹר׳ וּכְעִקַּלְתִּי יוֹשֶׁר וָאֶכְפּוֹר׳ צוֹד צָדוּנִי כַּצִּפּוֹר: צָעַק צוּרִי וְסַכֵּךְ מֵעֲבוֹר׳ וּבְחִלְלֵי עָרַךְ לִשְׁבּוֹר׳ צָמְתוּ חַיָּי בַּבּוֹר: צָרוּ (צְעָדַי) צָרַי וְסָע דּוֹרְשִׁי׳ בְּהַעֲלוֹת כַּיָּם עָלַי לְגָרְשִׁי׳ צָפוּ מַיִם עַל רֹאשִׁי: עַל הַר צִיּוֹן צָבְאוּ לְהַכְרִיתִי׳ וְצוּר שַׁח אֶחְמוֹל עַל שְׁאֵרִיתִי׳ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי:

קָרָאתִי קְשׁוֹב חֶרְפַּת מוֹנַי׳ עַל הַלְּחִי מַכִּים בָּנַי׳ קָרָאתִי שִׁמְךָ יְיָ: קוּמִי קִרְאִי כִּי לֹא יִכָּלֵם׳ עַל יֶתֶר לִמְקַנְאַי שַׁלֵּם׳ קוֹלִי שָׁמַעְתָּ אַל תַּעְלֵם: קַלִּים קְרָאוּנִי (קַדְמוֹנִי) וְעַלְמַתְּ מַרְאֶךָ׳ הֵשַׁתָּ בַּגּוֹיִם מוֹרָאֶיךָ׳ קָרַבְתָּ בְּיוֹם אֶקְרָאֶךָּ: אַתָּה יְיָ קֵץ אַל תְּכַזֵּב׳ עַד מָתַי כְּחוֹרֵשׁ אֵעָזֵב׳ וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב:

רְאֵה רוֹגֵז מַכַּת אֲנוּשִׁי׳ וְאוֹמֵר בְּהִנָּטְשִׁי בְּנִשְׁשִׁי׳ רַבְתָּ יְיָ רִיבֵי נַפְשִׁי: רְאֵה רִיב (רוֹב) בְּעִיתָתִי׳ הַשִּׁימוֹת כָּל עֲדָתִי׳ רָאִיתָ יְיָ עַוָּתָתִי: רוּחַ רָפְתָה בִּי מֵאֵימָתָם׳ (כִּי) לְבַלְעִי הֶעֱלוּ חֲמָתָם׳ רָאִיתָ כָּל נִקְמָתָם: לָמָּה רָחוֹק תַּעֲמוֹד בְּדַבְּרָם עַזּוֹת׳ נֶאֱמַתְּ הַנְּשָׁמָה אוֹשִׁיב פְּרָזוֹת׳ וְאַף גַּם זֹאת:

שָׁמְעוּ שֶׁנּוֹקַשְׁתִּי בְּדַחִיפָתָם׳ וּכְיֶלֶק עָלָה עֵיפָתָם׳ שָׁמַעְתָּ חֶרְפָּתָם: שָׁכְבוּ שׁוֹחֲחִים בָּנַי בִּיגוֹנָם׳ וְשׁוֹבֵיהֶם נָאָה לִמְאֹד גְּאוֹנָם׳

שפתי

שִׂפְתֵי קָמַי וְהֶגְיוֹנָם : שִׁישִׁי שׂוֹסָתִי כִּי בְּיַד מַטָּה · מֻשְׁפֶּלֶת עַד שְׁאוֹל מַטָּה · שִׁבְתָּם וְקִימָתָם הַבִּיטָה : הֲשִׁיבֵנוּ שַׁלֵּם (לְאוֹרֶךְ) שָׁנִים · וְתֹאמַר אֶפְרַיִם מִשּׁוֹנִים · וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים :

תָּבֹא תָּשׁוּר מַעֲנֵי לָמוּל · הֵם שָׁגְבוּ וְאִוּוּךְ אָמוּל · תָּשִׁיב לָהֶם גְּמוּל : תִּקְרָא תְּגַלֶּה יוֹם כָּמוּס מִלֵּב · וּמְחַפְּשֵׂי לִפְעוֹל עוֹלוֹת מִלֵּב · תִּתֵּן לָהֶם מְגִנַּת לֵב : תַּם תַּכְלִית תָּקְפָּם לְלָכְדֵם · יִפְּלוּ בְּלִי לְהַעֲמִידֵם · תִּרְדּוֹף בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם : כִּי תָמִיד רוֹקְדִים וְשׂוֹחֲקִים · וּמִתּוֹרָתְךָ אָנוּ לֹא רְחוֹקִים · הֲשִׁיבֵנוּ וְהוֹרֵנוּ אֵלֶּה הַחֻקִּים : ויוסכין על הארן

כְּדוּמִיָּה בָּדָד אֵשְׁבָה · כְּאֵם עֲזוּבָה נֶחְשָׁבָה · לְכָל צַר קְהָלָהּ נִשְׁבָּה · וְכָל תַּנְחוּמֶיהָ לֹא קָשְׁבָה · עַל כִּי שׁוֹבְבָה מְשׁוּבָה · נְהִי קוֹנְנָה אֵיכָה יָשְׁבָה :

אֵיכָה יָשְׁבָה חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן · וְדָמַם רוֹן מִפִּי נוֹשְׂאֵי אָרוֹן · נָעוּ מִמִּשְׁמְרוֹתָם כֹּהֲנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן · כְּנִמְסַר הַבַּיִת בְּמַסְרְכֵי מָרוֹן : (יהויריב)

בָּכֹה תִבְכֶּה מֵחֲמֵשֶׁת סְפָרִים · כְּנֶהֱרַג כֹּהֵן וְנָבִיא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים · וְעַל דָּמוֹ נִשְׁחֲטוּ פְרָחִים כִּצְפִירִים · וְגָלוּ כְּצִפֳּרִים כֹּהֲנֵי צִפּוֹרִים : (ידעיהו)

גָּלְתָה מֵאַרְצָהּ כַּלָּה מְקֻשָּׁטָה · בַּעֲוֹן מַעַשְׂרוֹת וּשְׁמִטָּה · וּבְאַרְבַּעַת שְׁפָטִים הֻשְׁפָּטָה · וּמֶעֶדְיָהּ הֻפְשָׁטָה מִשְׁמֶרֶת מִפְשְׁטָה : (חרים)

דַּרְכֵי הֵיכָל דָּמְמוּ כְּנִפְרָץ כּוֹתְלוֹ · וְהַמְּעִיל כְּנִקְרַע פְּתִילוֹ · וְהוּרַד וְהֻשְׁפַּל מִתִּלּוֹ · וְנַע מִשְׁתִּילוֹ כֹּהֵן עָיְתָה לוֹ : (שעורים)

הָיוּ מַלְעִיבִים בְּלוֹחֲמֵי לֶחֶם · כְּבִטְּלוּ הֲלֹא פָּרֹס לָרָעֵב לַחְמָם · וְרָעֲבוּ וְצָמְאוּ מִמַּיִם וּמִלֶּחֶם · וּבִטְּלוּ שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִבֵּית לָחֶם : (מלכיה)

וַיֵּצֵא (הָדָר) אוֹם בְּכֶסֶף נֶחְפֶּת · וְתַמּוּרוֹ אֵפֶר (בְּ) רֹאשָׁהּ חָפַת · וְנֵרוֹת נִכְבּוּ וּמְנוֹרָה נִכְפַּת · כְּפָשְׁעוּ בְּלֶחֶם פַּת · נִלְכְּדָה יוֹדְפַת : (מימין)

זכרה

זָכְרָה זְמַן נַעֲשָׂה וְנִשְׁמַע הֵשִׁיבוּ · וְעַתָּה אָמֵן עֲנוֹת לֹא אָבוּ · לַעֲנָה וָרֹאשׁ שָׂבְעוּ וְרָבוּ · וְהוּקְצוּ וְהֻלְעָבוּ כֹּהֲנֵי עֵילְבוּ : (הקיץ)

חֵטְא חָטְאָה וְאָמְרָה לָאֱלִיל זֶה אֵל · וְהֻלְעֲגָה וְתִתְעַתָּעָה בְּחוֹזֵי אֵל · עֲבוּר כֵּן הֻקְנְאָה בְּמַרְגִּיזֵי אֵל · וַיֵּצֵא מִמְּעוֹן אֵל כְּפַר עֻזִּיאֵל : (אביה)

טֻמְאָתָהּ הֶחֱנִיפָה תֵּבֵל · וְנַעֲלָה רַב הַחוֹבֵל · וַעֲנַן אֲבַק רַגְלָיו כְּאָבֵל · וְאֵין מִתְכַּרְבֵּל בְּכֹהֲנֵי אַרְבֵּל : (ישוע)

יָדוֹ פָּרַשׂ צַר בְּבֵית זְבוּל · כִּי כְלָיָה חֻיַּבְתִּי בְּדוֹר הַמַּבּוּל · כִּסְאוֹ הֵשִׁית לְתִבּוּל וּגְבוּל · וַיֵּצֵא מִכֶּבֶל כָּבוּל כֹּהֵן כָּבוּל : (שכניהו)

כָּל עַמָּהּ קוֹנְנוּ קִינָה · כִּי הִכְעִיסוּ לְאֵל קַנָּא · בְּגוֹי נָבָל אוֹתָהּ קִנֵּא · וְנָדְדָה מִן קִנָּהּ · מִשְׁמֶרֶת אֶלְקָנָה : (אלישיב)

לֹא לַמָּרוֹם עַיִן צָפַת · וְכֶסֶף עַל חֶרֶשׂ צִפַּת · בְּחִזּוּק מוּסַר הִרְפַּת · וְנֶהֶרַס וְנִלְפַּת כֹּהֵן צְפַת : (יקים)

מִמָּרוֹם הִשְׁמִיעַ נִלְאֵיתִי טְעוֹן · וְהִכַּנִי בְּעִוָּרוֹן וּבְשִׁגָּעוֹן · וּפָקַד עָלַי עֲוֹן נוֹב וְגִבְעוֹן · וְנָעָה מִמְּעוֹן כְּהֻנַּת בֵּית מָעוֹן : (חופה)

נִשְׂקַד עוֹל עָוֹן וְנִכְאַב · כְּהוֹשַׁבְתִּי אֲגוּנָה מִבְּלִי אָב · דּוּמַמְתִּי מִלְצַפְצֵף בְּמִנִּים וְעֻגָב · וְנָשְׂאָה עָלַי קִינָה מִשְׁמֶרֶת יֶשֶׁבְאָב : (אמר)

סִלָּה אַבִּירַי מוֹרֶה הוֹרָיָה · וְלֹא נִזְכַּר לִי עֲקֵדַת מוֹרִיָּה · מֵרוֹב מְרִירָה וּמְרִיָּה · וְצָגָה עֵרוֹם וְעֶרְיָה · מִשְׁמֶרֶת מַעַדְיָה : (חזיר)

עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חוֹרְשִׁים וְהֶאֱרִיכוּ מַעֲנִית · וְהֵרִיקוּ עָלַי חֶרֶב וַחֲנִית · וְהִרְבֵּתִי צוֹמוֹת וְתַעֲנִית · וּמְצוּרַת תַּבְנִית יָצְאָה יְוָנִית : (הפצץ)

פֵּרְשָׂה וְאֵין יַד שׁוֹלֵחַ · כִּי לֹא הֶאֱמִינָה בְּהַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ · וְהִשְׁבַּתָּה בְּרִית מֶלַח · וְאֵין שֶׁמֶן מִמְּלַח · בְּרֹאשׁ מִמַּלֵּחַ : (פתחיה)

צַדִּיק הוּא יְיָ כִּי פִיהוּ מָרַת · וְעָרוּ עָרוּ (עַד הַיְסוֹד) הוּעֲרַת · תִּמּוֹר עֻזִּי וְזִמְרַת · קִינִים עָלֶיהָ נֶחֱרַת · וּבְשַׁעֲרֵי אֶרֶץ נִזְרַת · מִשְׁמֶרֶת נַצֶּרֶת : (יחזקאל)

קָרָאתִי בַּצַּר לִי וְלֹא קֵרַב · וְקוֹנַנְתִּי בַּיַּעַר בַּעֲרָב · וְכָבָה נֵר הַדָּלֵק בְּמַעֲרָב · וְרֵיחַ לֹא עָרַב מַאֲכָלָהּ עָרֵב : (יכין)

ראה

רְאֵה כִּי הֻסְעַרְתִּי כָּאֳנִיָּה · בְּתַאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה · וּקְהָלִי כַּצֹּאן לַטֶּבַח מְנוּיָה · וְנָעָה מֵחֲנָיָה · מִגְדַּל נוּנָיָא : (גמול)

שִׁמְעוּ כִּי נִזְהַמְתִּי בְּצַחֲנָה · וְסָתַם מֶנִּי תְּחִנָּה · וְלֹא נִתַּן לִי רַחֲמִים וַחֲנִינָה · וּמִקִּרְיַת חָנָה · נָעָה כְּפַר יוֹחֲנָה : (דליהו)

שִׁמְעוּ כִּי יָצָאתִי בַּשִּׁבְיָה · וְנִשְׂרְפָה דַּת מָרוֹם שְׁבוּיָה · וְהוּשַׁתִּי לְשַׁמָּה וְעַרְבְּבִיָּא · וּמֵהֶסְתֵּר חֲסָיָה · גָּלַת בֵּית חוּבַיָּה : (מעזיהו)

תָּבֹא רָעַת שְׁמוּנֵי הַדָּמִין · וְשָׁתוּ שְׁעָרֵי שׁוֹמֵמִין · וְהֵשִׁיבוּ אָחוֹר יָמִין · וּבְעָוֹן צְלָמִים נָעָה צַלְמִין : תָּבֹא תַּמְרִיחַ וְחֶשְׁכִּי תַּזְרִיחַ · וּכְדֶשֶׁא עַצְמוֹתֵינוּ תַפְרִיחַ · וְרֵיחַ כְּקֶדֶם תָּרִיחַ · וּמִשֻּׁלְחָנְךָ תַּאֲרִיחַ · שׁוּלֵי חֲמָת אָרִיחַ :

לוּ אֵלֶּה גָּעוּנוּ וְשָׁכְכָה חֵמָה · עָבְרוּ וְעוֹד נוֹסַף עֲלֵיהֶם דְּבָרִים רַבִּים כָּהֵמָּה · זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם וָאֶתְנֶחָמָה רוֹאָה וְשׁוֹחָה · עַד קֵץ נֶחָמָה : נֶחָמָה לִפְתָּה מַחֲלִי · עוֹמֶדֶת מְצַפָּה לְקוֹל פִּתְחִי לִי · זְדוֹן כְּרֵתוֹת וְדִכְּרוֹת כְּבַהֲלִי · לוֹטַשְׁתִּי (לוֹחַשְׁתִּי) לְחֶשְׁבּוֹנָם אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ לְמִנְיַן אָהֳלִי :

אָהֳלִי אֲנִי עָבַטְתִּי בְּדִבּוּר סָרָה · וְגוֹרְרוּ יְרִיעוֹת עֶשֶׂר בְּמוֹאֲסִי עֲשָׂרָה · כִּלָּה קְרָנוֹת עֶשֶׂר לְמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה · וְדָמְמוּ מִירִיחוּ קוֹלוֹת עֲשָׂרָה : שֻׁדַּד גָּדֵר צֹאן בְּאֶפֶס חָצִיר · בְּבוֹגְדֵי בְאָנֹכִי שָׁלַח אֵשׁ בַּקָּצִיר · דּוֹב שִׁכֵּל בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן וַיַּעַר הַבְּצִיר · וְנֶאֱלַם מִפֶּתַח שֶׁמַע קוֹל הַצִּיר : וְכֹל הֵבִיא פֶּתַע וּבוֹעֲרוֹת הַפְּשִׁיר · וּכְצַג אֱלִיל בְּאֵוִי לְשֵׁשַׁךְ אוֹתָם הֵשִׁיר · וַיְגָרֵם סִכּוּךְ קֶרֶן כְּנוֹעַ דַּל וְעָשִׁיר · וְיָרוּם מִמֶּרְחַק שֶׁמַע קוֹל הַשִּׁיר : מִתָּרֵי זֹאת פָּסְקָה מֵחֲצֶרֶת · בְּמַשְׂאוֹת שָׁוְא אֲשֶׁר פּוֹצֶרֶת · חַסְדֵי קַרְנֵי רְאֵם לוּ הֱיוֹת נוֹצֶרֶת · הָיָה לָהּ לְהַשְׁמִיעַ כְּאָז קוֹל חֲצוֹצֶרֶת : נִתְּקוּ טוֹב כְּרַע עוֹנֶג כְּהוֹפֵר · כְּחָלָל בְּהֵזִיד כְּלִי הֱיוֹת מְשַׁפֵּר · יֵשֵׁב בָּדָד מִקִּרְיַת שֶׁפֶר · כִּי אֵין לְיַבֵּב קוֹל תֶּקַע שׁוֹפָר : בָּנַי כִּי אָב וָאֵם הֵקַלּוּ כָלִיל · וְאַיֵּה קָרוֹן עוֹר בַּעֲדָם לְהַפְלִיל · לְדַכֵּא בְּצוּלָה שָׁאַג וְהֵלִיל · וַיִּסָּכֵר קָנֶה קוֹל הֶחָלִיל : יְצָאוּנִי מִי יֵלֵךְ אִתָּם לְצָרְפָה · וְהִנָּם חֲלָלִים וְאֵין עָרוֹף עֲרוּפָה · נַחְפְּשָׂה עַל מָה קֶרֶן נְבוּאָה חֲרוּפָה · כִּי פָּסוּ אֶלֶף מִינֵי זֶמֶר מִקּוֹל הַמַּגְרֵפָה :

ואינם

וְאֵינָם סַכּוֹתָה בַּעֲדָם עֲדָיִם לְנַצֵּל ׃ כִּי כְנַאֲפוּף שַׁד שְׁאֵרָם פִּצֵּל ׃ עֵינִי בְקֶרֶן לִוְיָה מֵהֶאָצֵל ׃ וַיִּדּוֹם מִמֶּרְחָק שֶׁמַּע קוֹל הַצִּלְצֵל ׃ אֵין פַּחַד וְחִיל כְּאוּרוֹ מֵרוֹז ׃ וַיִּגְנְבוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נַעַר בְּעֵץ לַחֲרוֹז ׃ צוֹד צָרוּ קַרְנֵי מִזְבֵּחַ בּוֹ חֲזִיר לִפְרוֹז ׃ וּפָס מִדּוּכָן קוֹל גְּבִינֵי כָּרוֹז ׃ נוֹטָה קָרָאתִי וְחָרָה אַף לְהַשֵּׁם ׃ וַיָּעִידוּ בִּי שֶׁקֶר בְּנֵי בְלִי שֵׁם ׃ רַבְּתָ קֶרֶן נְבוּאָה וּמַלְכוּת מִלְּהַרְשֵׁם ׃ וְלֹא נִשְׁמַע עוֹד קוֹל כֹּהֵן אוֹמֵר הַשֵּׁם ׃ עוֹד שָׁמַעְתָּ תְּנוּאוֹת מְקַטֶּרֶת ׃ בְּלֹא חֶמְדָּה הֱיוֹת כְּרָמִים נוֹטֶרֶת ׃ אָהֳלֵי שִׂפְתֵי כַּחַשִׁי שָׁלְלוּ מֶנִּי עֲטֶרֶת ׃ וְלֹא הֵפִיחָה עַד יַעֲזֵר רֵיחַ עֲנַן הַקְּטוֹרֶת ׃ וּמֵקִים יְרִיעוֹתַי תָּשִׁיב כְּאָרְחוֹ ׃ כְּמֶלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ ׃ אֶחָד עָשָׂר סַמִּים בְּהָרִיחוֹ ׃ יְשׁוֹבֵב לְקַדְמָתָן שְׁמוֹנַע עֲשָׂרָה אֵלֶּה מִירִיחוֹ ׃ מִירִיחוֹ לְכַר קְהָלִי ׃ עַד הַנִּסְתָּרִים לְהַבְהִילִי ׃ זָרְחִי בְחֶרְמוֹ לְהָנִיא צַהֲלִי ׃ רָחְקָה וּמִשָּׁם סִלְּקָה שְׁכִינַת אָהֳלִי ׃ זְקֵנִים יָשְׁבוּ וַיִּדְּמוּ ׃ וְרַבִּים יֶהֱמוּ ׃ מְקוֹר דִּמְעָתִי יִזְּלוּ מַיִם ׃ מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי עֵינִי יוֹרְדָה מַיִם ׃ אֶבְכֶּה כְּמַר נַפְשִׁי ׃

אֵיכָה אֲהוּבִים (נֶאֱמָנִים) ׃ אָבְדוּ בְּיַד מְעַנִּים (אוֹיְבִים) ׃ בָּנַי רֵעַי ׃ אֶבְכֶּה בְּמַר נַפְשִׁי ׃ אֵיכָה גְּאוּלֵי בְּחֵילִי ׃ גָּלוּ מִזְּבוּלִי (מִגְּבוּלִי) ׃ דּוֹדֵי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה הֲמוֹנִים ׃ הָגְלוּ מִמְּעוֹנִים (מֵהֲדוֹמִים) ׃ וּמַאֲמִינֵי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה זַכִּים ׃ זוֹלְלוּ בְּיַד זוֹעֲכִים ׃ חֲבִיבַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה טְפִים ׃ טוֹרְפוּ בְּיַד טוֹרְפִים ׃ יְדִידַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה כֹּהֲנַי (כֹּהֲנִים) ׃ כָּלוּ בְּיַד מְעַנַּי (מְעַנִּים) ׃ לְקוּחַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה מַאֲמִינִים ׃ מֻגְּרוּ בְּיַד מוֹנִים ׃ נְגִידַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה סְגוּלִים ׃ חֻלְּפוּ בְּיַד סְכָלִים ׃ עֲמוּסַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה פְּזוּרִים ׃ פֻּלְּצוּ בְּיַד זָרִים (פָּרִיצִים) ׃ צְנוּעַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה קְדוֹשִׁים ׃ קֻלְּעוּ בְּיַד קְדֵשִׁים ׃ רְחוּמַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי אֵיכָה שְׁלֵמִים ׃ שֻׁכְּחוּ (שׁוּדְּדוּ) בְּיַד אֲשֵׁמִים (שׁוֹדְדִים) ׃ תְּמִימַי רֵעַי ׃ אבכה במר נפשי

זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ ׃

זְכוֹר אֲשֶׁר עָשׂ (עָשָׂה) צָר בִּפְנִים ׃ שָׁלַף חַרְבּוֹ וּבָא לִפְנַי לִפְנִים ׃ נַחֲלָתֵנוּ (בִּיעַת) בְּעַת כְּטִמֵּא לֶחֶם הַפָּנִים ׃ וְגֵרֵר פָּרֹכֶת

בעלת

בַּעֲלַת שְׁתֵּי פָנִים : יְתוֹמִים גֹּעַל בְּמָגֵן מְאָדָּם · וְצָרַר קֵן (וּמָרַד קֵן) בְּמַרְאֶה אֲדַמְדָּם · מִימִינוֹ דָּלָה וְהִשְׁכִּיר חִצָּיו מִדָּם · כְּיָצָא מִן הַבַּיִת וְחַרְבּוֹ מְלֵאָה דָם : עַל צַוָּארֵנוּ הַוּוֹת גָּבַר · וְנָטָה אֶל אֵל יָדוֹ לְמוּלוֹ לְגַבַּר · מִצְרַיִם וְכָל לְאוֹם אִם כָּם גָּבַר · אֲנִי בְּתוֹךְ אוּוֹיו אָרוּץ אֵלָיו בְּצַוָּאר : אֲבוֹתֵינוּ זָרָה כְּהַכְנִיסוֹ בַּחוּרָיו אָכְלָם אֵשׁ · וְזֶה זוֹנָה הִכְעִיס (הִכְנִיס) וְלֹא נִכְוָה בָּאֵשׁ · עֲבָדִים חִתּוּ בִּסְכּוֹ לַבַּת אֵשׁ · וְלָמָּה בְּבֵית אֵשׁ מִמָּרוֹם שָׁלַח אֵשׁ : בְּנַפְשֵׁנוּ טָבַעְנוּ כְּהוֹצִיא כְּלֵי שָׁרֵת · וְשָׂמָם בְּאֶנֶי שַׁיִת כָּם לְהַשְׁרֵת · עוֹרְנוּ יָקָר (נִמַּק) כְּהִשְׁכִּים מְשָׁרֵת · וְלֹא מָצָא תִּשְׁעִים וּשְׁלֹשָׁה כְּלֵי שָׁרֵת : נָשִׁים כְּשָׁרוּ כִּי בָא עָרִיץ · וּבְקַרְקַע הַבַּיִת נְעָלָיו הֶחֱרִיץ · שָׂרִים לוֹפְתוּ בְּדָמָם לְהָרִיץ · וּבְבֵית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים צַחֲנָתוֹ הִשְׁרִיץ : בַּחוּרִים מִבַּחוּץ צָגוּ מְחֻזָּקִים · וְתָרוּ כִּי יָזַק בְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא מַזִּיקִים · זְקֵנִים נִבְעָתוּ כְּהִרְשׁוּהוּ חֲזָקִים (מְשַׂחֲקִים) · עֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְהוּא אָסוּר בַּזִּקִּים : שָׁבַת סוֹטֵם וַיָּבֹא אַרְמוֹן · וַיְסַבֵּב חוֹמַת וִיַעֲוֵת הֲמוֹן · נָפְלָה עֶבְרָה עַל בֵּית פֶּצֶל (לַח וְלוּז וְ) עַרְמוֹן · עֵת כִּי נֻטַּשׁ מְדוּק אַרְמוֹן : עַל פֶּתַח הַר הַבַּיִת הַחֵל לָבֹא · וּבְיַד אַרְבָּעָה טַפְסְרָיו נְתָנוֹ לְהַחֲרִיבוֹ · עַל צַד מַעֲרָבִי לְזֵכֶר הִשְׁרִיד בּוֹ · וְצָג אַחַר כָּתְלֵינוּ וְלֹא רָב רִיבוֹ : אַתָּה קְצַפְתָּ וְהִרְשַׁתָּ גּוֹיִם לִפְנוֹת · יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם כָּל מוּם מִבֵּיתְךָ פִּנּוֹת · לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וְלֹא שָׁעִיתָ פְּנוֹת · וְשִׁלַּחְתָּם לְאֶרֶץ עוּץ בְּשָׁלֹשׁ סְפִינוֹת · הֲשִׁיבֵנוּ שׁוֹעוּ כְּבָאוּ בְנִבְכֵי יָם · וְשִׁתְּפוּ עַצְמָם יַחַד לִנְפּוֹל בַּיָּם · שִׁיר תִּשְׁבָּחוֹת שׁוֹרְרוּ כְּעַל יָם (עַל הַיָּם) · כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ עַד מְצוּלוֹת יָם : כִּי תְהוֹמוֹת בָּאוּ עַד נַפְשָׁם · כָּל זֹאת בָּאַתְנוּ חִילוּ לְמִמְשָׁן · תִּקְוָתָם נָתְנוּ לְמֵשִׁיב מִבָּשָׁן · וּבַת קוֹל נִשְׁמְעָה עוּרָה לָמָּה תִישַׁן : מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם · עֵינִי עֵינִי יוֹרְדָה מַּיִם · עַל חָרְבָּנִי פַּעֲמַיִם · עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא יְיָ מִשָּׁמַיִם :

אוֹי כִּי אֶסַּרְתִּי בַּזִּקִּים וּבַכֶּבֶל · בְּיַד כּוֹרְעֵי לַבֵּל הֶבֶל · גּוֹלָה וְסוּרָה יָשַׁבְתִּי כְּאֵבֶל · דְּרוּסָה שִׁבְעִים כְּרֶגֶל בַּת בָּבֶל : אוֹי כִּי הֵיכָלַי נֶהֱרָס · וּקְלוֹנִי לְעֵין כָּל נִפְרָס · זְדוֹן עָרְפִּי נִרְדָּס · חֶשְׁבּוֹן חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם בְּיַד מָדַי וּפָרָס : אוֹי כִּי טָמֵא לְמוּלִי נִתְכַּוֵּן · יַעַן

עָלוֹת לְבֵית הַמְּכוֹן ׳ כִּבָּה נֵרוֹת וְהִשְׁבִּית קָרְבָּן ׳ לְהֲטִתְנִי מֵאָה שְׁמוֹנִים מַלְכוּת יָוָן : אוֹי כִּי מִכַּרְסֵם תָּפַשׂ הֲדוֹם ׳ נָעַץ כַּחֲזִיר אוֹתִי לְקִדּוּם ׳ סְחִי וּמָאוֹס כְּמַהְפֵּכַת סְדוֹם ׳ עֲשָׁקַנִי כַּמֶּה שָׁנִים שָׁמַנִי לְרַגְלָיו הֲדוֹם : אוֹי כִּי פֶּרֶא בַּעֲדִי נוֹעַל ׳ צְבָאָיו אֲפָפוּנִי בְּמַעַל מוֹעַל ׳ קָצְרוּ חַיַּי לְהִגָּעֵל ׳ רוּחִי קָפְדָה בְּשִׁלְטוֹן יִשְׁמָעֵאל : אוֹי כִּי שְׁחוֹרִים הִכְבִּידוּ עָלֵינוּ ׳ שָׁלְלוּ עֲמָלֵנוּ אֲכָלוּנוּ הֲמָמוּנוּ ׳ תָּקְפוּ עֻלָּם לִמְאֹד עָלֵינוּ ׳ וּמְדִירַת מוֹשְׁבוֹתֵינוּ הֶגְלוּנוּ : זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ ׳ כְּשֶׁרָה שְׁכִינָה נָאֲמָה אֵלֵךְ וְאָשׁוּב בְּרַחֲמִים אוּלַי יָשׁוּבוּ :

אֱוִיל כֹּהֲנִים חֶרֶף בְּהֵיכָל ׳ בָּרְחָה שְׁכִינָה בְּזָוִיּוֹת הֵיכָל : בָּרְחָה מֵהֵיכָל לַעֲזָרָה בִּמְבוּכוֹת ׳ וְרָאֲתָה הַנָּשִׁים תַּמּוּז מְבַכּוֹת :

גָּלְתָה מֵעֲזָרָה לַפֶּתַח עַל תְּנַאי ׳ וְרָאֲתָה אֲחוֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל יְיָ :

דָּאַת מִפֶּתַח לָרְחוֹב מִן הַנְּאוּצִים ׳ וְרָאֲתָה הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים :

הָלְכָה מֵרְחוֹב לְפִנַּת הַגַּגּוֹת ׳ וְרָאֲתָה מִשְׁתַּחֲוִים עַל הַגַּגּוֹת :

וּמִן הַגַּגּוֹת לְחוֹמָה נָדְדָה בַּחֲרוֹן ׳ וְרָאֲתָה נִשְׁבָּעִים בְּאַשְׁמַת שׁוֹמְרוֹן :

זָזָה וְנָדָה מֵחוֹמָה לְשָׂדֶה ׳ וְרָאֲתָה מִזְבְּחוֹתָם כְּגַלִּים עַל תַּלְמֵי שָׂדֶה : חָזְרָה מִשָּׂדֶה אֶל הֶהָרִים ׳ וְרָאֲתָה זוֹבְחִים עַל הֶהָרִים :

טָסָה מִן הֶהָרִים אֶל הַגְּבָעוֹת ׳ וְרָאֲתָה מְקַטְּרִים עַל הַגְּבָעוֹת :

יָצְאָה מִן הַגְּבָעוֹת אֶל הַגְּדוֹלִים לְנְעוֹל ׳ וְרָאֲתָה כִּי הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עוֹל :

כָּמְסָה מִגְּדוֹלִים אֶל כֹּהֲנֵי יְיָ ׳ וְרָאֲתָה וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְיָ : לָכְתָה מִן הַכֹּהֲנִים אֶל הַנְּעָרִים ׳ וְרָאֲתָה נוֹדְרִים וְגַם מְפִירִים :

מִן הַנְּעָרִים לְיוֹנְקִים חִנְּנָה ׳ וְרָאֲתָה זֶרַע מְנָאֵף בְּנֵי עוֹנְנָה : נָסְעָה מִיּוֹנְקִים אֶל גּוֹמְלֵיהֶם בְּצִבְיוֹן ׳ וְרָאֲתָה כִּי גָבְהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן :

סָלְקָה מִמַּכְעִיסוֹת אֶל גְּדוּדֵי זַךְ ׳ וְרָאֲתָה מְשׁוֹטְטִים וְלֹא מוֹצְאִים זַךְ : עָבְרָה מִן הַגְּדוּדִים אֶל הַשָּׂרִים ׳ וְרָאֲתָה וְנָאֲמָה שָׂרַיִךְ סוֹרְרִים :

פָּנַת מִשָּׂרִים אֶל כַּת מִתְנַבְּאִים ׳ וְרָאֲתָה כִּי כֻלָּם חַבְרֵי גַנָּבִים :

צָעֲדָה מֵחַבְרֵי גַנָּבִים אֶל זֶרַע אֱמֶת בְּלִי כַחַד ׳ וְרָאֲתָה כִּי כֻלּוֹ

אוֹהֵב

אוהֵב שוחֵר :

קָרָאתָ בִּכְפֶל הִנְנִי לְהַרְגִּיעַ · וְרָאֲתָה אֵין אִישׁ וְאֵין מַפְגִּיעַ : רִתְקָה בְּנַהַץ בְּרַבּוֹת בָּנוֹת · וְרָאֲתָה כַּעַס בָּנִים וּבָנוֹת :

שִׁחֲרָה לִרְפּוֹק הַשּׁוֹפְטִים · וְרָאֲתָה יְתוֹמִים לֹא נִשְׁפָּטִים : שָׁלֹשׁ שָׁנִים וּמֶחְצָה עָשְׁתָה בְּהַר הַזֵּיתִים · וְהָיְתָה בַּת קוֹל מְפוֹצֶצֶת שׁוּבוּ עֲמוּתִים :

תָּלַת מֵהַר הַזֵּיתִים לַמְּרוֹמִים · וְרָאֲתָה וְנָאֲמָה אֵלֵךְ לִי לַמְּרוֹמִים : תַּחְבּוּלוֹת עָשְׂתָה לְגָזֵי גִּנָּתִי · וְרָאֲתָה וְנָאֲמָה מַבְלִיגִיתִי :

כַּכָּתוּב אֵלֵךְ אָשׁוּבָה אֶל מְקוֹמִי · עַד אֲשֶׁר יֶאְשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָּנָי בַּצַּר לָהֶם יְשַׁחֲרֻנְנִי · אָנָה אֵלֵךְ וְאָנָה אֶזְעַק וְאָנָה אֶבְכֶּה וְאֶמְצָא בָּנַי :

אָנָה אֵלֵךְ וְאַזִּיל דְּמָעוֹת כַּמַּיִם · עַל בָּנַי כִּי גָלוּ · אוֹיָה מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם : אָנָה אֵלֵךְ וְאַגִּיר דִּמְעָה · עַל דּוֹדַי כִּי גָלוּ · וְעֵינַי מְקוֹר דִּמְעָה : אָנָה אֵלֵךְ וְאֶהֱמֶה בְּקוֹל יְלָלָה · עַל וָתִיקַי כִּי גָלוּ · וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה : אָנָה אֵלֵךְ וְאַזִּיל זַעְמִי · עַל חֲסוּנַי כִּי גָלוּ · אֶת חַלְלֵי בַת עַמִּי : אָנָה אֵלֵךְ וְאָנוּסָה בִּמְעוֹנוֹת · עַל יְדִידַי כִּי גָלוּ · וּפָץ קִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת : אָנָה אֵלֵךְ וְאֵיכָה אֶמְצָאֶנָּה · עַל לְקוּחַי כִּי גָלוּ · וּפָץ קִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת וּתְבוֹאֶינָה : אָנָה אֵלֵךְ וְאֶמְצָא יוֹנָה · עַל נְגִידַי כִּי גָלוּ · וְאֶל הַחֲכָמוֹת שִׁלְחוּ וְתָבוֹאנָה : אָנָה אֵלֵךְ וְאָשִׂיחַ בְּטַעְמִי · עַל עֲמוּסַי כִּי גָלוּ · וְאֵין קוֹרֵא בְעַמִּי : אָנָה אֵלֵךְ וְאֶפְעֶה בְּהֵידָד · עַל צְנוּעַי כִּי גָלוּ · אֵיכָה יָשְׁבָה בָּדָד : אָנָה אֵלֵךְ וְאֶקְרָא בְּקוֹל יְלָלָה · עַל רֵעַי כִּי גָלוּ · בָּכֹה תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה : אָנָה אֵלֵךְ וְאֶשְׁפּוֹךְ לֵב כַּמַּיִם · עַל תְּמִימַי כִּי גָלוּ · עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא יְיָ מִשָּׁמָיִם : וַיְקוֹנֵן יִרְמְיָהוּ עַל יֹאשִׁיָּהוּ · לֹא שָׁמַע וְלֹא אָבָה · וְלֹא הֵסֵב פָּנָיו וְסִפְדוּ עַל זֹאת :

אֵיכָה אֵילֵי קוֹנְנוּ מֵאֵלָיו · בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנָה הֵחֵל לִדְרוֹשׁ מֵאֱלָיו (מֵאֱלֹהָיו) : בְּנֵי חָם בְּעָבְרָם חָנוּ עָלָיו · וְלֹא הֻזְכַּר לוֹ סִגּוּי מִפְּעָלָיו :

גַּם בְּכָל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר קָמוּ לַגְדוֹר · לֹא קָם כָּמוֹהוּ מִימוֹת אֲבִיגְדוֹר : דָּבַק בּוֹ חֵטְא לְצָנֵי הַדּוֹר · אֲשֶׁר אַחַר הַדֶּלֶת קָמוּ

לסדור :

הָאוֹכְלִים זֶרַע שִׁיחוֹר · כִּתְמוֹ הַטּוֹב פֶּחֲמוֹ מִשְׁחוֹר : וַיִּגְדַּל עָוֹן וְהֵשִׁיב יָמִין אָחוֹר · וְעוֹד לֹא שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר :
זַכּוּ אֲמָרָיו בִּיוֹזְמוֹ דָּת לְהָקִים · כִּבְצַע אֶמְרָתוֹ בְּאָרוּר אֲשֶׁר לֹא יָקִים : חָשַׁךְ תָּאֳרוֹ כְּאָצוּ רְחוֹקִים · בְּבֶצַע מוֹאֲסֵי דָת וְחֻקִּים :
טוֹבִים רָעִים נִקְרְאוּ בְשָׁלְחוֹ מַלְאָךְ · מַה לִּי וָלָךְ הַיּוֹם לְתַלְאָךְ : יְדֵי עַם הָאָרֶץ דּוֹמִים (דָּמִים) כְּמַלְאָךְ · תּוֹעֵנֶשׁ (וְתֵעָנֵשׁ) בְּבִצְעֵי אֶת פְּנֵי פִלְאָךְ :
כָּלָה הֲמוֹנֵי לָלֶכֶת אֲרַם נַהֲרַיִם · לְמַעַן לֹא תַעֲבוֹר חֶרֶב כָּל שֶׁהוּא בְּאֶפְרָיִם : לֹא שָׁמַע לַחוֹזֶה וַיָּשָׁב (לָשׁוּב) אֲחוֹרַיִם · כִּי גְזֵרָה נִגְזְרָה לְסַכְסֵךְ מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם :
מֵחַטֹּאת סְתִירַת מְזוּזוֹת · חֲזוֹן עַנְתוֹתִי הֵחֵלּוּ לְבַזּוֹת · נָעוּ עֲנָמִים לְחוּמוֹ לְהַבְזוֹת · וְלֹא הֵסֵב פָּנָיו וְסִפְּרוּ עַל זֹאת :
סוּרוּ הֵעִידוּ עַד לֹא שְׁאִיָּה · וַיְמָאֲנוּ סוֹר וּמָט יְסוֹד נְשִׁיָּה : פְּנֵי קְרָב קְרָב וְלֹא עָלְתָה לוֹ שְׁעִיָּה · וַיּוֹרוּ הַמּוֹרִים לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּה :
עוֹדֶנּוּ עוֹצֵם עֵינָיו בִּגְוִיּוֹ נוֹחֲצִים (מוּחָצִים) · חֵץ אַחַר חֵץ מוֹרִים וְלוֹחֲצִים · צוֹר צְרוּהוּ וְשָׂמוּהוּ כַּמַּטָּרָה לַחִצִּים · וַיִּזְרְקוּ בוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת חִצִּים :
קַלִּים צָתְתוּ רְדָפוּ (הִטּוּ) אַחֲרָיו (לְ) אֱזוֹן מוֹצָא פִיהוּ · וְעַד מִצּוּי נֶפֶשׁ מַעֲשָׂיו הֵפִיהוּ (הֵפִיחוּ) : רוּחַ שְׂפָתָיו הִפְצָה מִפִּיהוּ · צַדִּיק הוּא יְיָ כִּי מָרִיתִי פִיהוּ :
שִׁישִׁי נוֹף כִּי קָנָא זָעַם · לְשַׁלֵּם שְׁאִינָךְ בַּעֲוֹן בִּצְעָם · תַּם כֶּתֶם הַטּוֹב עִם זוֹ בְּפוֹשְׁעָם · וַיְקוֹנְנוּ עָלָיו כָּל אֵיכָה יוֹעָם :
תָּם בְּמִקְרֶה אֶחָד כּוֹס מְגִדּוֹ לִשְׁתּוֹת · בְּמוֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּגַע הַקָּהָל לֶאֱתוֹת · תָּלָה עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם מֵהֲרוֹס שָׁתוֹת · כְּסָפְדוֹ כָּל אֵיכָה בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת :
שְׁתַּיִם נָשִׁים בְּנוֹת אֵם אַחַת · וַתִּהְיֶין לִי שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת · וּכְעִוְּתוּ שְׁלָחֶיהֶם כְּאַחַת · עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל פָּגְעָה אַחַת לְאַחַת · וַתִּשְׁאַלְנָה אַחַת לְאַחַת · וַתְּקוֹנֵנָּה אַחַת אֶל אַחַת · וּשְׁמוֹתָן שׁוֹמְרוֹן אָהֳלָה · וִירוּשָׁלַיִם אָהֳלִיבָה :

אוי כי מחלוקת ביני ובינך נסבה · ומה אעשה כי היתה סבה :
אמרה אהלה לאהליבה
בעזבי עצת זקנים תורה מלומדים · נוקשתי בעצת הילדים :
אמרה אהליבה לאהלה
גליתי תחלה מעל אדמתי · וסברתי כי תשארי לי אחותי :
אמרה אהלה לאהליבה
דמיתי לסדום ולעמורה כתוצאות · לולי יי צבאות :
אמרה אהליבה לאהלה
הוכיחי מביאי אל בית היין · השותים במזרקי יין :
אמרה אהלה לאהליבה
וגם אלה שגו ביין · כהן ונביא מנסכי מים ויין :
אמרה אהליבה לאהלה
זלעפתי ברעב ובחוסף · עד היות ראש חמור בשמנים כסף :
אמרה אהלה לאהליבה
חיילי קהלי משחור חשכו · כספם בחוצות ישליכו :
אמרה אהליבה לאהלה
טפותי בשלתי בעובדי למולך · וצעקתי הושיעה אדני המלך :
אמרה אהלה לאהליבה
ידי נשים רחמניות · נתאכזרו על ילדיהן כנמיות :
אמרה אהליבה לאהלה
כובד מכה הכני מורד מים · כאשר ינוד הקנה במים :
אמרה אהלה לאהליבה
לי הכה מכות שתים · ולקיתי מידו כפלים :
אמרה אהליבה לאהלה
מוכיחי היה ארך אפים · ונאם מה אעשה לך אפרים :
אמרה אהלה לאהליבה
נוכחתי נגדך תוכחה מיוחדה · ונאם מה אעשה לך יהודה :
אמרה אהליבה לאהלה
סרו מני קהל ורוב עם · בגלל חטאת ירבעם :
אמרה אהלה לאהליבה

עניתי

עֲנִיתִי מִי יָגוּר וּמִי יִנְשֶׁה · בִּגְלַל חַטַּאת מְנַשֶּׁה :
אָמְרָה אָהֳלִיבָה לְאָהֳלָה
פָּעַלְתִּי שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב · וְנִתְקְשׁוּ עָלַי מֵעֵגֶל זָהָב :
אָמְרָה אָהֳלָה לְאָהֳלִיבָה
צַגְתִּי פֶּסֶל הַסֶּמֶל לִפְעוֹר · וְנִתְקַשָּׁה עָלַי מִבַּעַל פְּעוֹר :
אָמְרָה אָהֳלִיבָה לְאָהֳלָה
קָלְעוּ עֲשָׂרָה שְׁבָטִים בְּיַד גּוֹזָן · (עַד) לַחְלַח וְחָבוֹר וּנְהַר גּוֹזָן :
אָמְרָה אָהֳלָה לְאָהֳלִיבָה
רְטֻשָׁה נַחֲלָתִי אֲשֶׁר נִשְׁאֲרָה כְּחֶבֶל · וּבָכִיתִי עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל :
אָמְרָה אָהֳלִיבָה לְאָהֳלָה
שַׁלְמַנְאֶסֶר הַנִּקְרָא שִׁבְעָה שֵׁמוֹת · אָכַל בְּשָׂרִי וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹת :
אָמְרָה אָהֳלָה לְאָהֳלִיבָה
תָּכַף נְבוּכַדְנֶאצַּר בְּעוֹפֶל וָבַחַן · וְעִצֵּם עֲצָמַי וְהִדִּיחָן :
אָמְרָה אָהֳלִיבָה לְאָהֳלָה

בַּת קוֹל יָצְאָה מֵהֵיכַל מְזוּזוֹת · וְרָעֲשָׁה סִפִּים וּמְזוּזוֹת · לְבָבוֹת בְּתוֹךְ מֵעַיִם לְהַמְזוֹת · עוֹצֶם מַכּוֹת שְׁתֵּיהֶן לַחֲזוֹת · זֹאת זָכְרוּ וְאִמְרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה הַזֹּאת · רִשּׁוּם קִינוֹת · לְהַטִּיף לְהִנְאִים וּלְהַזּוֹת · עַל כֵּן שׁוֹמוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת :

בְּמַכַּת אָהֳלָה אָמַרְתִּי יֵשׁ פְּלֵיטָה ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה בָּהּ לֹא יָכוֹלְתִּי לְהַבִּיטָה :
בְּמַכַּת אָהֳלָה גַּזַּרְתִּי לְבַצַּע אֲמָרָתִי ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה דִּמְמְתִּי וּבִצַּעְתִּי אִמְרָתִי :
בְּמַכַּת אָהֳלָה הָיִיתִי צוֹעֵק וּמִתְנַחֵם ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה וְכִחַתִּי אַל תָּאִיצוּ לְנַחֵם :
בְּמַכַּת אָהֳלָה זָעַקְתִּי אֵלֶיהָ אוֹי ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה חָרַדְתִּי וְצָעַקְתִּי אוֹי אוֹי :
בְּמַכַּת אָהֳלָה טַסְתִּי לִבְרוֹחַ מִפְּנֵי אֲרִי הָרִאשׁוֹן ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה יָצָאתִי לֵילֵךְ אֶל מְקוֹמִי הָרִאשׁוֹן :
בְּמַכַּת אָהֳלָה כְּגָלְתָה לֹא נֶאֶמְרוּ עָלֶיהָ קִינוֹת ·
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה לְעֵת גָּלְתָה נְאַמְתִּי קִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת :

בְּמַכַּת אָהֳלָה מָסַרְתִּי שִׁבְטֵי קָדְשִׁי ׃
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה נָתַתִּי אֶת יְדִידוּת נַפְשִׁי :
בְּמַכַּת אָהֳלָה סָמַכְתִּי נִחוּמִים לְהִנָּחֵם ׃
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה עָלֶיהָ פַּצְתִּי אוֹי אֶנָּחֵם :
בְּמַכַּת אָהֳלָה פוּל בָּא אוֹתָהּ לַחֲטוֹף ׃
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה צַר חָשׁ כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוֹף :
בְּמַכַּת אָהֳלָה קָרָאתִי שְׁאֵרִית יֵשׁ פֹּה ׃
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה רַבְּתִי וְעַתָּה מַה לִּי פֹה :
בְּמַכַּת אָהֳלָה שְׁלשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיִיתִי מְפִיגָה ׃
וּבְמַכַּת אָהֳלִיבָה תְּנִיתִי אַל תִּתְּנִי פוּגָה :

שׁוֹמּוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת ׃ חָטָאנוּ כָּאֵלֶּה וְלָקִינוּ בְּכָל אֵלֶּה :

עֲוֹנֵינוּ אֲרוּכִים וּרְחָבִים וּגְבוֹהִים ׃ בְּבִטּוּתֵינוּ קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים ׃ גָּרְמוּ לְשַׁבֵּר לֻחוֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים : עֲוֹנֵינוּ דִּכְּאוּ דוֹר הַמִּדְבָּר בְּסֶלֶף ׃ בְּהוֹצִיאָם דִּבַּת הָאָרֶץ בְּחֵלֶף ׃ וְסָפוּ בַּמִּדְבָּר שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף : עֲוֹנֵינוּ זֵרוּ עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים בְּכָל מַעְגָּלִים ׃ בְּהַכְבְּקָנוּ לִשְׁנֵי עֲגָלִים ׃ טוּלְטַלְנוּ עַד לַחְלַח וְחָבוֹר הֱיוֹת גּוֹלִים : עֲוֹנֵינוּ יִגְּעוּנוּ הֱיוֹת בּוֹשִׁים וְנֶחְפָּרִים ׃ בְּכֹהֵן וְנָבִיא אֲשֶׁר הָרַגְנוּ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים ׃ לָכֵן עַל דָּמוֹ נִשְׁחֲטוּ שְׁמֹנִים אֶלֶף סוֹפְרִים : עֲוֹנֵינוּ מִלְּאוּ חוּצוֹת יְרוּשָׁלַיִם חֲלָלִים ׃ בִּנְאָצוֹת אֲשֶׁר עָשִׂינוּ לִכְרוֹעַ לַבְּעָלִים ׃ סוּגַרְנוּ לְבָבֶל בַּחֲבָלִים : עֲוֹנֵינוּ עִנּוּנוּ בְּאֵין מָנוֹס ׃ בְּפֶשַׁע אֲשֶׁר הִרְבִּינוּ לִכְנוֹס ׃ צֻמַּתְנוּ לְהִמָּסֵר בְּיַד קֵיסָר אַדְרִיָנוּס : עֲוֹנֵינוּ קָשׁוּ וְעָצְמוּ עַד עֲלִיּוֹת ׃ בְּרֶשַׁע אֲשֶׁר בִּבְצָעֵנוּ הִרְעִישׁ יְסוֹדֵי תַּחְתִּיּוֹת ׃ שֶׁפְּכוּ אַבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת : עֲוֹנֵנוּ הִקְּפוּ כְּהִקִּיפָה ׃ בְּתִבְלֵנוּ אֲשֶׁר כָּבֵד כְּחֶרְפָּה ׃ תּוֹעַבְנוּ בְּרָעָב וּבְגָלוּת וּבְמַגֵּפָה :

נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ ׃ כִּי לַייָ אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ אֲנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ ׃ אַלְלַי לִי :

אִם תֹּאכַלְנָה נָשִׁים פִּרְיָם עוֹלְלֵי טִפּוּחִים : אללי לי
אִם תְּבַשַּׁלְנָה רַחֲמָנִיּוֹת (נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת יַלְדֵיהֶן) הַמְּדוּדִים טְפָחִים טְפָחִים : אללי לי

אם

אִם תְּגוּזְנָה פְּאַת רֹאשׁ וְתִקְשׁוֹרְנָה לְסוּסִים פּוֹרְחִים : אללי לי
אִם תִּדְבַּק לְשׁוֹן (יוֹנֵק לַ) חֵיךְ בְּצִמָּאוֹן שִׂיחִים (צְחִיחִים) : אללי לי
אִם תְּהוּמְנָה זוֹ לְעֻמַּת זוֹ וְנִבַּשֵּׁל אֶת בְּנֵי צוֹרְחִים : אללי לי
אִם תֹּאמַרְנָה זוֹ לַזוֹ תְּנִי אֶת בְּנֵךְ וְהוּא חָבוּי מְנֻתָּח נְתָחִים נְתָחִים : אללי לי
אִם תַּזְמִין בְּשַׂר אָבוֹת לַבָּנִים בִּמְעָרוֹת וְשִׂיחִים : אללי לי
אִם תְּחוּבַּבְנָה בָּנוֹת עַל חֵיק אִמּוֹתָם נִתְפָּחִים : אללי לי
אִם תְּטוּסְנָה רוּחוֹת עוֹלְלִים בִּרְחוֹבוֹת קִרְיָה טְפוּחִים (תְּפוּחִים) אללי לי
אִם תִּיקַרְנָה בְּשִׁכּוּל רֶחֶם וְצִמּוּק שָׁדַיִם אֵם עַל בָּנִים שָׁחִים : אללי לי
אִם תְּכַשַּׁלְנָה שְׁמוֹנִים אֲלָפִים (שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת) מָגִנִּים בַּעֲרַב אֲלוּחִים : אללי לי
אִם תְּלוּהַטְנָה רוּחָם בְּמִינֵי מְלוּחִים וְנוּדוֹת נְפוּחִים : אללי לי
אִם תְּמַעַטְנָה מֵאֶלֶף מֵאָה וּמִמֵּאָה עֲשָׂרָה וּמֵעֲשָׂרָה (עַד) אֶחָד לְמַפָּחִים : אללי לי
אִם תְּנוּסְנָה לְמְסַךְ הֵיכָל שְׁמוֹנִים אֶלֶף פִּרְחִים : אללי לי
אִם תִּשָּׂרַפְנָה שָׁם כָּל אוֹתָן הַנְּפָשׁוֹת כְּקוֹצִים כְּסוּחִים : אללי לי
אִם תֵּעָרוֹפְנָה עַל דַּם נָקִי שְׁמוֹנִים אֶלֶף כֹּהֲנִים נִרְצָחִים : אללי לי
אִם תְּפַּחְנָה נַפְשׁוֹת מְדֻקָּרִים מֵרֵיחַ תְּנוּבוֹת שִׂיחִים : אללי לי
אִם תִּצָּבַרְנָה עַל אֶבֶן אַחַת תִּשְׁעָה קַבִּין מוֹחֵי יְלָדִים מוּבָחִים (מוּנָחִים) : אללי לי
אִם תְּקַעֲנָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת יוֹנְקִים בִּסְבָכָה אַחַת מְתוּחִים : אללי לי
אִם תֵּרָאֶנָה רַכּוֹת (וַ) עֲנוּגוֹת כְּבוּלוֹת עַל יַד רַב טַבָּחִים : אללי לי
אִם תִּשְׁכַּבְנָה בֵּין שְׁפַתַּיִם בְּנוֹת מְלָכִים מְשֻׁבָּחִים : אללי לי
אִם תִּתְעַלַּפְנָה הַבְּתוּלוֹת וְהַבַּחוּרִים בַּצָּמָא צִיחִים : אללי לי

וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְמוּלָם תַּרְעִים · הוֹי עַל כָּל שְׁכֵנֵי הָרָעִים · מַה שֶּׁהֶקְרָאָם (שֶׁקָּרָה לָהֶם) מוֹדִיעִים · וּמַה אֲשֶׁר עָשׂוּ לֹא מְיַדְּעִים · אִם תֹּאכַלְנָה נָשִׁים פִּרְיָם מַשְׁמִיעִים · אִם יֵהָרֵג בְּמִקְדַּשׁ יְיָ כֹּהֵן וְנָבִיא לֹא מַשְׁמִיעִים · בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי בְּחֶבִי · וְהֵם

פִּשְׁעוּ בִּי :

אִם תָּעִירוּ תְּלֻנּוֹתֵיכֶם · דְּעוּ מַעֲשַׂי וּמַעֲשֵׂיכֶם · וְהִנְנִי עֲנוּ בִּי : אִם שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלָּתִי · צִוִּיתִי וְלֹא עֲנִיתֶם אוֹתִי · וּמָה הֶלְאֵיתִיךָ עֲנֵה בִּי : אִם רַחֲצוּ הִזַּכּוּ פַּצְתִּי · וְלֹא קְרָאתֶם אוֹתִי · מַה יְגַעְתֶּם בִּי : אִם קָרָאתִי וַתַּכְבִּידוּ אָזְנְכֶם · תִּקְרְאוּ וְלֹא אֶשְׁמַע לָכֶם · מַה תְּלִינוּ בִּי : אִם צִירִים שִׁלַּחְתִּי וְהַעֵדֹתִי בָּכֶם · מִכְּתָמִים לְשׁוֹבֵב אֶתְכֶם · מַה תַּהְכְּרוּ בִּי : אִם פְּתָאִים תְּאֵהֲבוּ פֶּתִי וְכַחֲשׁוּ · וּפְתָאִים עָבְרוּ וְנֶעֱנָשׁוּ · מַה תְּכַחֲשׁוּן בִּי : אִם עַל דָּגָן וְתִירוֹשׁ תִּתְגּוֹרָרוּ · וּכְפָרָה סוֹרֵרָה הֲרָרוּ · מַה תָּסוּרוּ בִּי : אִם סַרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ · וְהֵבֵאתִי בִּלְבַבְכֶם מוֹרֶךְ · מַה תִּתְגָּרוּ בִּי : אִם נִאֲצוּ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְנָזוֹרוּ אָחוֹר · וְהֵשִׁיב יָמִין אָחוֹר · מַה תִּתְחָרוּ בִּי : אִם מֵאַנְתֶּם אַרְבַּע עַד אָנָה · וְנִגְמַלְתֶּם אַרְבַּע עַד אָנָה · מַה תְּדַבְּרוּ בִּי : אִם לְבֶן אָמוֹץ נְסַרְתֶּם בִּמְגֵרָה · וְדָמוֹ נִדְרָשׁ בְּעֶבְרָה · מַה תְּהַתְּלוּ בִּי : אִם כֹּהֵן וְנָבִיא נִסְקַל בְּשַׁבָּת וְכִפּוּר · וְדָמוֹ מוֹכִיחַ · וְעָלָיו אֶתְכֶם אוֹכִיחַ · מַה תַּעֲנוּ בִּי : אִם יָשׁוּבוּ לְלֹא עַל · נָפְלוּ שָׂרֵיכֶם בְּמוֹעַל · מַה תִּרְגְּנוּ בִּי : אִם טְבַחְתֶּם מוֹכִיחַ בַּשַּׁעַר · וּבָא צָר בַּשַּׁעַר · מַה תָּשִׂיחוּ בִּי : אִם חָזְקוּ עָלַי דִּבְרֵיכֶם · מַה נִּדְבַּרְנוּ רְגַנְתֶּם כֻּלְּכֶם · מַה תַּחְשְׁבוּ בִּי : אִם זִכָּרוֹן הוּשַׂם · אַחַר הַדֶּלֶת כְּהַשְׁחָתָתָם · וְנִלְכַּד בְּשְׁחִיתוֹתָם · מַה תִּפְנוּ לָלוּן בִּי : אִם וְתִיק עֲנָוֹתִי הִשְׁלַכְתֶּם לַבּוֹר · וְנִצְמַתֶּם בַּבּוֹר · מַה תַּכְבִּידוּ בִּי : אִם הִקְנִיאוּנִי בְלֹא אֵל · וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא עָם וּמַרְגִּיזֵי אֵל · מַה תַּכְעִיסוּ בִּי : אִם דַּם נִמְלְאָה יְרוּשָׁלַיִם פֶּה לַפֶּה · וַיֹּאכְלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל פֶּה · מַה תָּנוּדוּ בִּי : אִם גָּמַלְתִּי שׁוֹלְמַי רַע · וְהוּמַר טוֹב בְּרַע · מַה תָּאִילוּ בִּי : אִם בִּקַּשְׁתִּי לְלֹא בִקְשׁוּנִי · נִדְרַשְׁתִּי לְלֹא דְרָשׁוּנִי · מַה תָּשִׁיבוּ בִּי : אִם אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי · קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי · מַה כֻּלְּכֶם בְּגַדְתֶּם בִּי : אִם יֵהָרֵג בְּמִקְדַּשׁ יְיָ כֹּהֵן וְנָבִיא ·

תְּמוּרוֹ אֶשְׁלַח לָכֶם · אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא : תמורו וכו'

אָז בַּחֲטָאֵינוּ חָרַב מִקְדָּשׁ · וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ נִשְׂרַף הֵיכָל · בְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָהּ קֻשְּׁרָה מִסְפֵּד : וּצְבָא הַשָּׁמַיִם נָשְׂאוּ קִינָה : גַּם בָּכוּ בְּמָרָה שִׁבְטֵי יַעֲקֹב · וְאַף מַזָּלוֹת יִזְּלוּ דִמְעָה · דִּגְלֵי

יְשֻׁרוּן חָפּוּ רֹאשָׁם · כִּימָה וּכְסִיל קָדְרוּ פְּנֵיהֶם : הֶעְתִּירוּ אָבוֹת וְאֵל כְּלֹא שׁוֹמֵעַ · זָעֲקוּ בָּנִים וְלֹא עָנָם (אָב) · וְקוֹל הַתּוֹר (הַתּוֹרָה) נִשְׁמַע (צוֹעֵק) בְּמָרָה · (וְ) רוֹעֶה נֶאֱמָן לֹא הִטָּה אֹזֶן : זֶרַע קֹדֶשׁ לָבְשׁוּ (חָגְרוּ) שַׂקִּים · וּצְבָא הַשָּׁמַיִם שַׂק הוּשַׁת כְּסוּתָם · חָשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ קָדַר · וְכוֹכָבִים אָסְפוּ נָגְהָם : טָלֶה רִאשׁוֹן בּוֹכֶה (צוֹעֵק) בְּמַר נֶפֶשׁ · עַל כִּי כְבָשָׂיו לַטֶּבַח הוּבָלוּ · יְלָלָה הִשְׁמִיעַ שׁוֹר בַּמְּרוֹמִים · עַל (כִּי) כֵּן בְּכוֹר שׁוֹר שָׁחוּ קַרְנָיו : כּוֹכָב תְּאוֹמִים חָלָה מִכַּעַס · כִּי דַּם אַחִים נִשְׁפַּךְ כַּמַּיִם · לָאָרֶץ בִּקֵּשׁ לִנְפּוֹל סַרְטָן · כִּי הִתְעַלְּפוּ צְחֵי צָמָא : מָרוֹם נִרְעַשׁ מִקּוֹל אַרְיֵה · כִּי שַׁאֲגָתֵנוּ עָלְתָה לַמָּרוֹם · נֶהֶרְגוּ בְתוּלוֹת גַּם בַּחוּרִים · עַל (כִּי) כֵּן בְּתוּלָה קָדְרוּ פָּנֶיהָ : סִבֵּב מֹאזְנַיִם וּבִקֵּשׁ תְּחִנָּה · כִּי נִכְרַע לָנוּ כַּף מָוֶת מֵחַיִּים · עַקְרָב (לָבַשׁ) לָבְשָׁה פַּחַד וּרְעָדָה · כִּי בְעַקְרַבִּים יִסְּרוּנוּ צָרֵינוּ : פְּנֵי הַקֶּשֶׁת נֶהֶפְכוּ לְאָחוֹר · כִּי צוּר דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ כְּאוֹיֵב · צָרַח דְּלִי כִּי צָפוּ מַיִם עַל רֹאשֵׁנוּ · וּמִבְּלִי דְּלִי מָלֵא חִכֵּנוּ יָבֵשׁ : קוֹל גְּדִי נִשְׁמַע לְהַפְסִיק (בִּילָלָה כִּי אָפֵס) קָרְבָּן · כִּי גְּדִי נִגְדַּע וּשְׂעִיר הַחַטָּאת · רָגַז וּפָחַד מַזַּל דָּגִים · כִּי כַדָּגִים נֶאֱחָזְנוּ בִּמְצוּדָה רָעָה : שָׁכַחְנוּ מוֹעֵד וְשַׁבָּת בִּטַּלְנוּ · שָׂרֵי מְסָרָנוּ בְּיַד צָר וְטִלְטְלָנוּ · תְּמַהֵר גְּאֻלָּה תָּחִישׁ יְשׁוּעָה · תֹּאמַר לִירוּשָׁלַיִם שַׁבְתִּי אֵלַיִךְ בְּרַחֲמִים : תמהר וכו׳

הַדְרַת מַלְכוּתָךְ תִּגָּלֶה אֵל עֶלְיוֹן · וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד :

קינה לכועס אז בחטאינו

בַּת צִיּוֹן שָׁמַעְתִּי מְקוֹנֶנֶת אֲמָרֶיהָ · אֲהָהּ עַל (כִּי) כּוֹס שָׁתִיתִי וּמָצִיתִי שְׁמָרֶיהָ · אֱלִי עֲדִינָה לִשְׁכִינָה אֲשֶׁר חָשְׁכוּ מְאוֹרֶיהָ · כִּבְתוּלָה חֲגוּרַת שַׂק עַל בַּעַל נְעוּרֶיהָ : הֵילִילִי יַעַר הַלְּבָנוֹן אַרְיֵךְ (אֲרָזַיִךְ) אֵשׁ אוֹכְלָה · שַׁעַר צִיּוֹן יִסְפּוֹד כִּי אֱלִי עָשָׂה בִּי כָלָה · וְתִתְפַּלֵּשׁ הָעֲזָרָה כִּי שָׁבְתָה הָעֲבוֹדָה · וְהַלִּשְׁכָּה תְּקוֹנֵן עַל כִּי אָסְפוּ סַנְהֶדְרֶיהָ : לִשְׁכַּת בִּירָה תִּבְכֶּה אוֹי עַל זֶרַע אַהֲרֹן · וְגַם קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אוֹי עַל גְּנִיזַת אָרוֹן · וְהַפָּרוֹכֶת תִּזְעַק אוֹי עַל מְקוֹמִי וְתָרוֹן · כִּי רָאֲתָה זָרִים גִּלּוּ סְתָרֶיהָ : וְהַמַּחְתָּה תְּקוֹנֵן אַיֵּה

קְטֹרֶת סַמִּים · וְלֵב אַהֲרֹן נִקְרַע עַל אֶפֶס אוּרִים וְתֻמִּים · וְהַמִּזְבֵּחַ יִתְרַגֵּז עַל עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים · מַדּוּעַ לֹא בְּעִתָּהּ יְכִינוּהָ סוֹדְרֶיהָ: יְיֵלִיל כִּנּוֹר לְוִיִּם מִי יָעִיר נְגִינוֹתַי · וְתַעֲנֶה הַמְּנוֹרָה מִי יַעֲלֶה נֵרוֹתַי · וְהָאֹהֶל מִתְאוֹנֵן אֵין מֵקִים יְרִיעוֹתַי · וְהַתּוֹרָה תִּתְרָעֵם כִּי חָדְלוּ שׁוֹמְרֶיהָ: חוּל יָחוּל הַשֻּׁלְחָן אֵי עוֹרְכֵי מַעֲרָכָה · וּכְיוֹנָה תֶהְגֶּה אֵיכָה שָׁבְתָה מְלָאכָה · וּבַת עַמִּי כָּל זֹאת מֵהוֹדָהּ נִתְּכָה · וְלִפְנֵי צָרֶיהָ הָלְכוּ שְׁבִי צִירֶיהָ: זֶה כַּמֶּה מִיחֶלֶת יוֹם רָצוֹן מִמְּךָ צוּר · קְשׁוּרָה כַּצִּפּוֹר בְּיַד צָר (וְאֶפֶס) עָזוּר וְעָצוּר · קוּם בְּטֶרֶם יִתַּמּוּ עוֹלְלוֹת כֶּרֶם בַּצּוּר (נָצוּר) · וּפְקוֹד כַּנָּה נָטַשְׁתָּ וּפָרַצְתָּ גְּדֵרֶיהָ: וּפקוד וכו׳

תִּסְתַּר לְאַלֵּם תַּרְשִׁישִׁים מֵרוֹן · וְזַעֲוַת עוֹלָם מִפְּנֵי חָרוֹן · כְּלַהֲטָה אֵשׁ בֵּין (שְׁנֵי) בַּדֵּי הָאָרוֹן: שְׁנֵי מְקֻדָּשִׁים אֲשֶׁר בְּמַעְלָה וּבְמַטָּה · זֶה עַל גַּבֵּי זֶה הוּאֲפָלוּ בַּעֲלָטָה · וְנָאֲמַתְּ אַחֲרִישׁ אֶתְאַפַּק וַאֲכִיטָה: רָאשֵׁי הַבַּדִּים (כְּ) נִגְנָזוּ (מִבֵּית) בֵּין הַפָּרוֹכוֹת · וְאַרְבַּע גֶּחָלִים כְּדַבִּיר מְהַלְּכוֹת · (וְ) אַרְבָּעִים יְסוֹד (יְסוֹדוֹת) עַד תְּהוֹם מִלַּחֲכוֹת: קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מִבָּתֵּי (כִּמְכוֹנְתִי) קֹדֶשׁ בֶּדֶר (נִבְדָּר) · וְשַׁחַתְּ וְהֵילַלְתָּ אָהֳלֵי שֹׁדֵד · (וְנָאֲמַתְּ) אַכֵּה כַּף אֶל כַּף הִשְׁמַעְתָּ בְּהֵידָד (וְשַׁאֲגַתְּ הֵידָד): צְפִירַת תִּפְאַרְתֵּךְ נִתְּנָה (כְּנִתְּנָה) בְּיַד צָר · (וְ) כָּל כְּלִי חֶמְדַּת אִוּוּי עִם הָאוֹצָר · וּלְךָ הַכֹּחַ וְהַגְּבוּרָה וְנָאֲמוּ עָצַר: פְּנֵי הַכִּסֵּא אָז אֻפָּלוּ · וְגָבְהֵי שָׁמַיִם לְקַדְרוּת הֻשְׁפָּלוּ · יָכִין וּבֹעַז לְהִשְׁתַּבֵּר כְּנָפְלוּ: עֲשֶׂרֶת שֻׁלְחָנוֹת זָהָב שֻׁלְּלוּ (אָז שׁוֹלְלוּ) · וּלְעוֹרְכֵיהֶם נָאֲמוּ אַיֵּה אָרוֹן אֵלּוּ · לְאוֹצַר שִׁנְעָר לִקְדָשִׁים הָנְחָלוּ (כְּהָנְחָלוּ): שְׂרָפִים עוֹמְדִים נָעוּ מִמַּעֲמָד · כְּנֶהֶרְסוּ מְכוֹנוֹת מִתּוֹךְ (מִבֵּית) מַחְמָד · וְזָרִים קָרְאוּ יְמֵי הַשְּׁמָד: נְחוֹשֶׁת יָם וַעֲשָׂרָה כִּיּוֹרוֹת · נִתְּנוּ (כְּנִמְסְרוּ) לַבֵּל וְהֵנָּם שְׁבוּרוֹת · וּשְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת מֵאָז קְדוֹרוֹת: מַעֲשֵׂה הָאוֹפַנִּים אֲשֶׁר בַּמֶּרְכָּבָה כְּהוּרְדוּ (הוּרַד) לָאָרֶץ זֹהַר הָרָקִיעַ כָּבָה · חוֹלֵשׁ (כְּחוֹלֵשׁ) עַל גּוֹיִם לִפְנֵי (מִ) כְּרוּבִים בָּא: לְוִיּוֹת הַמּוֹרָד מֵעֵת הָרְדוּ · הַתַּלְתַּלִּים עוֹד לִבְרָכָה לֹא יָרָדוּ · בִּלְבָבָם (כְּלָבִים) רָעִים מֵעַל בָּמָתֵי עָב רָדוּ: כָּל כְּלֵי הַכֶּסֶף וּכְלֵי הַזָּהָב קֻצְּצוּ וְשֻׁסּוּ מִבֵּית הַלַּהַב · כְּצֵאת (מִן) הֶהָדָר

שחתו עוזרי רהב : יום אשר נקרא מהומה ומבוכה · להקת מלאכים כאשה מצרה נבוכה · דכור פתח (אל) וענו אחריו איכה : טס עמוני ומואבי והוציאו הכרובים · ובכלבה היו אותם (בם) מסובבים · (ופצו) הנה ככל הגוים בית יהודה חשובים : חיל שרפי מעל חלף מגדלתו · ואל אדיר שמו לא אבה תהלתו · לגלים כהושם בית תפלתו (תפארתו) : זמרי שחק הוחשו (החשו) מנועם · ונאם מה לכם פה אין היום (לכם) טעם · מה תקלסון מלך בשעת הזעם : והכהנים (והלוים) על משמרותם נשחטים · ועל מחלקותם עמדו (שעטת) אסטרטיוטים · ונאמו איה מלך אסור ברהטים : הכלים (ו) המשמשים בשבי הולכים · והשרים והסגנים בכבל משוכים · ותמור בדים שק חגרו מלאכים : דץ עם נבו (לביא) ופקח עיניו · והנה מיכאל מהלך לפניו · והשרים הולכים כעבדים חזם בעיניו (חזו המוניו) : גאוה עטה וכבה (את) המנורה · ונטה ידו אל אל הנורא (המורא) · וערער שבעה מלהאירה (ויחשיך אור עוטה אורה) : בשאגו כאריה בדביר חיל בל · ברח דודי כבעל מת מתאבל · פקדון הרוחות בו בלילה לא קבל : אמר למשחיתים חמתי התכתי · את ידידות נפשי בידכם (בכף אויביה נ) תתי · עזבתי את ביתי ונחלתי נטשתי :

אש תוקד בקרבי · בעלותי על לבי · בצאתי ממצרים :
וקינים (וקינות) אעירה · למען אזכירה · בצאתי מירושלם :
אז ישיר משה · שיר לא ינשה · בצאתי ממצרים
ויקונן ירמיה · נהה נהי נהיה · בצאתי מירושלם
ביתי התכונן · ושכן הענן · בצאתי ממצרים
וחמת אל שכנה · עלי כעננה · בצאתי מירושלם
גלי ים המו · וכחומה קמו · בצאתי ממצרים
מים זדונים שטפו · על ראשי צפו · בצאתי מירושלם
דגן משמים · ומצור יזובו מים · בצאתי ממצרים
לענה ותמרורים · ומים המרים · בצאתי מירושלם
השכם והערב · סביבות הר חורב · בצאתי ממצרים

קרוא

קָרוֹא אֶל אֵבֶל · עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל : בצאתי מירושלם
וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְיָ · כְּאֵשׁ אֹכְלָה (אֹכֶלֶת) לְעֵינַי · בצאתי ממצרים
וְחֶרֶב לְטוּשָׁה · לַטֶּבַח נְטוּשָׁה · בצאתי מירושלם
זֶבַח וּמִנְחָה · וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה · בצאתי ממצרים
רְגָלָה (כְּעֶגְלַת אֵל) לְקוּחָה · כַּצֹּאן לְטִבְחָה · בצאתי מירושלם
חַגִּים וְשַׁבָּתוֹת · וּמוֹפְתִים וְאוֹתוֹת · בצאתי ממצרים
תַּעֲנִית וְאֵבֶל · וּרְדוֹף הַהֶבֶל · בצאתי מירושלם
טוֹבוּ אֹהָלִים · לְאַרְבַּעַת דְּגָלִים · בצאתי ממצרים
אָהֳלֵי יִשְׁמְעֵאלִים · וּמַחֲנוֹת הָאֱלִילִים (הַזָּרִים) · בצאתי מירושלם
יוֹבֵל וּשְׁמִיטָּה · וְאֶרֶץ שׁוֹקְטָה · בצאתי ממצרים
מָכוּר לִצְמִיתוּת · וְכָתוּב (וְכָרוֹת) לִכְרִיתוּת · בצאתי מירושלם
כַּפֹּרֶת וְאָרוֹן · וְאַבְנֵי זִכָּרוֹן · בצאתי ממצרים
אַבְנֵי הַקֶּלַע · וְאֶבְלֵי (וּכְלֵי) הַבָּלַע · בצאתי מירושלם
לְוִיִּם וְאַהֲרֹנִים (וְכֹהֲנִים) · וְשִׁבְעִים זְקֵנִים · בצאתי ממצרים
נוֹגְשִׂים וּמוֹנִים · מוֹכְרִים וְקוֹנִים · בצאתי מירושלם
מֹשֶׁה יִרְעֵנִי · וְאַהֲרֹן יַנְחֵנִי · בצאתי ממצרים
נְבוּכַדְנֶצַּר · וְאַדְרִיאָנוֹס הַצָּר (קֵיסָר) · בצאתי מירושלם
נַעֲרוֹךְ מִלְחָמָה · וַיְיָ שָׁמָּה · בצאתי ממצרים
רָחַק מִמֶּנּוּ · וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ · בצאתי מירושלם
סִתְרֵי פָרוֹכֶת · וְסִדְרֵי מַעֲרֶכֶת · בצאתי ממצרים
חֵמָה נִתֶּכֶת · וְעָלַי סוֹכֶכֶת · בצאתי מירושלם
עוֹלוֹת וּזְבָחִים · וְאִשִּׁים נִיחוֹחִים · בצאתי ממצרים
בַּחֶרֶב מְדֻקָּרִים · בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים · בצאתי מירושלם
פַּאֲרֵי הַמִּגְבָּעוֹת · לְכָבוֹד נִקְבָּעוֹת · בצאתי ממצרים
שְׁרִיקוֹת וּתְרוּעוֹת · לְקָלוֹן וּלְזַעֲוָעוֹת (וְקוֹלוֹת וּזְוָעוֹת) · בצאתי מירושלם
צִיץ הַזָּהָב · וְהַמְעִיל וְרַהַב · בצאתי ממצרים
אֶפֶס הָעֵזֶר · וְהַשְׁלֵךְ (כִּי הֻשְׁלַךְ) הַנֵּזֶר · בצאתי מירושלם
קְדוּשָׁה וּנְבוּאָה · וּשְׁכִינָה נִרְאָה · בצאתי ממצרים
נְגוֹאֲלָה וּמוֹרָאָה · וְרוּחַ הַטֻּמְאָה · בצאתי מירושלם
רִנָּה וִישׁוּעָה · וַחֲצוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה · בצאתי ממצרים

חֶסְרוֹן חַתַּלְמִיד · וּבִטּוּל הַתָּמִיד · בצאתי מירושלם
שֻׁלְחָן וּמְנוֹרָה · וְכָלִיל וּקְטוֹרָה · בצאתי ממצרים
אֱלִיל וְתוֹעֵבָה · וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה · בצאתי מירושלם
תּוֹרָה וְתוֹדָה · וְסִדּוּר הָעֲבוֹדָה · בצאתי ממצרים
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה · וְשׁוּבָה וְנוּחָה · בְּשׁוּבִי לִירוּשָׁלַיִם:

כַּכָּתוּב שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה:

לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי · תְּאֶגוֹר נִדָּחַי ·
לִמְזוּזוֹת פְּתָחַי · וְנַגִּישׁ זְבָחַי ·
רֵיחַ נִיחוֹחַי · וְיוֹדוּךָ חַי חַי ·
וְיֵדְעוּ כָּל חַי · כִּי הֵם בְּנֵי אֵל חַי:

וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן יְיָ:

אָנֹכִי אָנֹכִי אֶנָּחֵם · מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם · אֲבֵלִים תְּנַחֵם: אָז כְּשִׁבְעָה רוֹעִים · אַחִים וְרֵעִים · נֶחָמוֹת לְהַנְעִים: בְּשִׁבְעָה וּשְׁמֹנָה · תָּשׁוּר אֲמָנָה · נְסִיכִים שְׁמֹנָה: בָּם אֵיךְ אֶנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: גּוֹלְמִי כְּבָט בִּיאַת צַר · מְאֹד לוֹ הֵצַר · כִּי מַצַּע קָצַר: גָּלָה לוֹ לֹא תֹאכַל · וּבָגַד וְאָכַל · וְאֵיךְ יִנָּחֵם הֵיכָל: דָּמַם וְנִסְתַּכַּף · וְהַךְ כַּף אֶל כַּף · כִּי רֹאשׁ אָכַף: דְּבִיר אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: הֵחֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת · מְתוּשֶׁלַח רְאוֹת · בְּאוֹת תְּנוּאוֹת: הוּחַד בַּיָּמִים · בְּצַדִּיק וּתְמִים · דּוֹרוֹת לְהַתְמִים: וּמֵרוּחַ לֹא יָדוֹם · חַת וַיִּדּוֹם · וְאֵיךְ יִנָּחֵם הֲדוֹם: וְלִי אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: זָמַם מַלְכֵּי צֶדֶק · כִּי עַד צֶדֶק · מִשְׁפָּט וָצֶדֶק: זֵכֶר הוֹצִיא וְעָרַךְ · וְשֻׁלְחָן עָרַךְ · וּבָרוּךְ בֵּרַךְ: חַן שָׁלֵם דַּת מִכֹּהֵן · וְהוּא לָאֵל כֹּהֵן · לְבָבוֹת בּוֹחֵן: חָנָה אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: טוֹב צֶדֶק מֵעִיר · מִמִּזְרַח הָעִיר · וְחַל בְּעַד הָעִיר: טֶרֶף מַאֲרִיחִי · שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה יְרָחִי · בְּרִית אֶזְרָחִי: יָרָא שֵׁם וַיִּקְרָא · יִרְאֶה קָרָא · הַר שָׁב לְבִקְרָה: יְגוֹנִי אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: כְּבֹא שֶׁמֶשׁ לָן · קַח מֵאַבְנֵי אוּלָם · שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה סֻלָּם: כְּחָז עוֹלִים וְיוֹרְדִים · עָלֵי נִרְדִּים · יָרֵא מִיּוֹרְדִים: לְיֵשַׁע קִוָּה · אַחֲרִית וְתִקְוָה · בְּשֵׁם אֵל נִקְוָה: לְבָנוֹן אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: מֶלֶל שְׁלַח נָא · וְחִנֵּן

סלח

כְּלַח נָא · וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא: מִשַּׁכֵּךְ חֵמָה · מֵאֲנִי חוֹמָה · רְאוֹת נֶחָמָה: נִבּוּ עַל כְּרוֹשׁ · הוּא יֶתֶא רֹאשׁ · נִחוּמִים לִפְרוֹשׁ: נְוֵה אֵיךְ יִנָּחֵם · וְלֹא אֶנָּחֵם · עַד בֹּא מְנַחֵם: סִיֵּם אִישׁ בֵּית לֶחֶם · בְּחוֹטֶר גּוֹאֵל לְנַחֵם · מִשָּׁרָשָׁיו כִּתְפְרֶה לְהִנָּחֵם · סַמְּכוּנִי בַּאֲשִׁישֵׁי · לַחְמִי לְאִשַּׁי · גֶּזַע יִשַׁי: עִירוֹ אוֹכֵר · לַשּׁוֹרֵק לְבַשֵּׂר · רַגְלֵי מְבַשֵּׂר: עִמּוֹ אָז יִנָּחֵם · יֹאמַר הַמְּרַחֵם · עַל יְדֵי מְנַחֵם: פּוּגוֹת מְנַסְּכִים · מִנְחוֹת וּנְכָכִים · שְׁמֹנָה נְסִיכִים: פֶּרַח בָּחוּר וָטוֹב · בֶּן קִישׁ מִבַּשֵּׂר טוֹב · לְנַחֵם הָהָר הַטּוֹב: צוֹעֵק בַּמִּצְפֶּה כְּאָמָן · צְפוּת חֲזוֹת יֶשַׁע מוּכְמָן · וַעֲדַיִן לֹא זְמַן: צִיּוֹן תְּנַחֵם · תָּקוּם תְּרַחֵם · עַל יְדֵי מְנַחֵם: ומיד יקומו מעל הארץ קֵץ יוֹם מִכְמוֹס · רָפְסָה לִרְמוֹס · בְּנוֹקְדֵי עָמוֹס: קוֹל בַּנּוֹקְדִים · תַּגִּישׁ וְתַקְדִּים · פּוֹנֶה קָדִים: רוֹן הוֹי מוֹרָאָה · צְפַנְיָה רָאָה · עֲלִזִי לְהָרִיעָה: רַחוּם תְּרַחֵם · צִיּוֹן תְּנַחֵם · עַל יְדֵי מְנַחֵם: שׁוּבִי שׁוּבִי · שָׁלֵם לַהֲשִׁיבִי · צֶמַח וְתִשְׁבִּי: שְׁמוֹ אֲבִיעַד · שִׁבְעָה מוּעָד · הוּכַן וְהוּעַד: תַּנְחוּמִים לְהַבִּיעָה · כּוֹס יְשׁוּעוֹת לִרְבִיעָה · חֳדָשִׁים אַרְבָּעָה: תָּשׁוּב תְּרַחֵם · צִיּוֹן תְּנַחֵם · עַל יְדֵי מְנַחֵם:

בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא · בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן · אָמְנָם בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בּוֹ · מְנַחֵם בֶּן עַמִּיאֵל כִּתְאוֹם יָבוֹא · בְּבִקְעַת אַרְבֵּל יִצְמַח טוּבוֹ · וּבִגְדֵי נָקָם יִלְבַּשׁ בְּחֵטוּבוֹ:

בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא · בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי הוּא חֹדֶשׁ אִיָּר · גְּנוּזִים יִגָּלוּ בְּנוֹצְרֵי שְׁמִטִּים · תַּעֲלֶה עֲדַת קֹרַח לְעֵין כָּל שְׁבָטִים · דִּגְלֵי אָסָף יִהְיוּ מְקֻשָּׁטִים · מֵעַרְבוֹת מוֹאָב עַד נַחַל הַשִּׁטִּים:

בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא · בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיוָן · הֵם יָקוּמוּ אֲשֶׁר מֵתוּ בַּמִּדְבָּר · וְרַעַשׁ גָּדוֹל בְּחוֹמוֹת יוּגְבַר · וּבְרָאשֵׁי הֶהָרִים יְהִי פִסַּת בַּר · וְתִרְגַּז הָאָרֶץ וְסוֹד רָז יְדֻבָּר:

בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא · בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי הוּא חֹדֶשׁ תַּמּוּז · זַעַם וְעֶבְרָה בַּכֹּל תִּמָּצֵא · וּמֶלֶךְ מִבַּלְעֲדֵי שָׁמַיִם יֵצֵא · חוֹסֵן וּמַסְטִין יֹאמַר לוֹ צֵא · וְרֶיוַח וְהַצָּלָה לִמְעוּטִים תִּמָּצֵא:

בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא · בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ אָב · טָהוֹר יָעַט בִּגְדֵי נִקְמָתוֹ · וְהַר הַזֵּיתִים יִבָּקַע מִגַּעֲרָתוֹ · יֵצֵא מָשִׁיחַ

בגדלתו

בגדלתו · כצאת השמש בגבורתו :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש הששי הוא חדש אלול · כשרון יכריז בו בן שאלתיאל · וירדו מיכאל וגבריאל · לערוך מלחמת נקמת אל · ולא ישאירו אחד מאיבי אל :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש השביעי הוא חדש תשרי · מהומות וסכסוך יהיו בכל גוי · נורא כלקח לו גוי מקרב גוי · ויאמרו לכו ונכחידם מגוי · לבזה נפש למתעב גוי :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש השמיני הוא חדש מרחשון : סער יהיה בגלות ראשונה · ובו למדבר תצא שושנה · עשרה אלף יגלו במשענה · ולא תהיה כראשונה האחרונה :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש התשיעי הוא חדש כסלו · פתאום תפול חרב משמים · ודם רשעים יהלוך כנחלי מים · צח משלש ועד תשע יהום הומים כמים · ומתים יקומו ויחיו מיומים :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש העשירי הוא חדש טבת · קול יתנו שוקדי יום יום · אוי נא לנו כי פנה יום · רעב יהי ארבעים וחמשה יום · ושם יתהלל ברוך יי יום יום :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש עשתי עשר הוא חדש שבט · שבץ יהי בתשעים ומאה אלף · ובלבוש שריון מאה אלף · שמלחמת רביעית בצלע האלף · ושם אחד ירדוף אלף :

בימים ההם ובעת ההיא · בחדש שנים עשר הוא חדש אדר · תמיד יהיו שלשה בבנויה · תשבי ומנחם וגם נחמיה · תפארת מכהן עמם מנויה · ושם כל הנשמה תהלל יה :

ככתוב כל הנשמה תהלל יה הללויה : ונאמר וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי : ונאמר כי נחם יי ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יי ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה : ככתוב תביאמו וכו׳

ויכון עולם על מלאתו · מכל חסרותיו למלאותו · כימי עלומיו להעלותו · כמו שהיה מתחלתו · לתפארתו ולתהלתו · להיטיבו באחריתו · בטוב אחרית דבר להרבותו · כמו שהיה

מבריתו

מבריתו · כששה שחסר מראשיתו · עוד ישובו לו מלא לשיתו ·
כויו אשר חסרו מתולדתו · למספר ששה שחסר לידתו · ישובו
לו למלאות דתו · איש איש על עבודתו · וכל אחד ואחד קצב
מדתו · בקומה זקופה הקמתו · ותבנית היכל רקמתו · ממאה
ועד תשע קומתו · לכת קוממיות תקומתו · כצאת השמש זיו
דמותו · כי כימי העץ עצימתו · לבל ישוב לחוג אדמתו · מות
יבלע מאימתו · בלי למשול בו להמיתו · לחיי עד תחי נשמתו ·
להעביר חרפתו ואשמתו : וכל זרע זרוע הנזרע בארץ · בין יומו
ירטיב על הארץ · יהי פסת בר בארץ · להוציא לחם מן הארץ :
כלפת יגזיע שורש בארץ · ירעש כלבנון על הארץ · קנה
השבולת כצמרת הארז · וכליות חטה ככליות בקר בערץ ·
מרעיד בקנה ומתנערות לארץ · בלי לקצור ולדוש כדרך כל
הארץ · כי כל דבר ודבר מוכן בערץ : ועץ סרק יהא למאכל ·
כמו כרי עתה נאכל · בן (כן) עוקץ וקליפה ועץ יאכל · ולחדשיו
בכר כל מאכל · כקיץ ובחורף יהא נאכל · ולא יבאיש וירקב
יתאכל · כי בטעם ושומן וריח יתכלכל · ועל הנחל היוצא
מתחת היכל · יעלה על שפתו כל עץ מאכל · והיה פריו
מאכל · ועלהו לתרופה נאכל · לרפאת כל אלם וסכל ·
התריף כל רחם עקר ומשכל : ובעצבון כל יאכל לחם · ובעצבון
אשה בל תפתח רחם · כי תעבור הריון בכל יחם · ששים רבבות
עבר בכל רחם : בלי עוצר וצער ונהם · ויציצו מעיר כעשב
שהם · ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק · כאבקת רוכל להתאבק
שפחה כמשפחה להדבק · בימין רוממה להתחבק · עם גדודים
אראלים להאבק · לנשאם לנטלם בצורם אותם לדבק : ויבראו
שמים חדשים · ואתם יהיו ששה דברים חדשים · ושלשה אחרים
מיששים · ובקרבם מתכוננים ארבעה חרשים · וחפר התורה
כמו דורשים · ובניהם שבעה רועים מפורשים · עמקי הברית
כמו מפרשים · אשר מאז הם מעששים · יבאו לעטר צאן
קדשים · ובא יי אלהים וכל קדושים · ובתוכם שני בני היצהר
מאששים · ובמחנם שמנה נסיכים דרושים · ספר הישר למו

דורשים · ומהם יופיע משיח לקדושים · למשוח קדש קדשים ·
ויעביר מלכות קדשים · המטהרים והמתקדשים · ותנתן
לעליונים מקדשים · כיונים אל ארבותיהם דשים · בכנף רננים
מתחדשים · עם אברה חסידה מחדשים : ותחלק נחלת צבי
חלק כחלק · על פי הגורל מתחלק · לשלשה עשר תחלק ·
ונשיא בתוך יטול חלק · שבעה שבטים מצפון יטלו חלק ·
וחמשה מתימן יחלשו חלק · וכל חלק וחלק יהיא מיוחד
חלקו · מפאת קדים ימה חלקו · בארך אין סוף לחלקו (כי)
ממזרח שמש עד מבאו ארך חלקו · אבל רחבו ימדד בחקו ·
עשרים וחמשה אלף קנים ירחיב חיקו · בשבעים מיל ישיקו ·
והנשיא יבדיל ממנת חלקו : במטלת מרבעת במדת האלף ·
עשרים וחמשה אלף · על עשרים וחמשה אלף · מצפון
יומדד לכהנים בלי חלף · רוחב עשרת אלפים על ארך חמשה
ועשרים אלף · ומנגב יכיל ללוים בלי סלף · כמדתם בארך ברוחב
לצלע האלף · וקדמה וימה ינתן לנתינים בשלף · ונותר בתוך
בתוך עשרים וחמשה אלף · חמשת אלפים על חמשת אלפים
לצלע האלף · היא העיר ומגרשיה בנויה לתלף : כי כארכה כן
רחבה · וכארכה ורחבה כן גובהה · עולה ומרחבת ונוסבת ·
עד למעלה · למעלה מתחשבת · ועד כסא כבוד מסבת · וצר לי
המקום משבת · גשה לי ואשבה בשבת · ויושב לימין אותה
מישבת : ושתי חומות לה מקיפות · חומת אש וכבוד לה
מקיפות · שתים עשרה דלתות בם מזקפות · המון שנים עשר
שבט בשעריו זקופות · מדי חדש בחדשו בארבע תקופות ·
יבאו להשתחוות בארבע תכיפות : ויפתחו שערי עדן גן · ושבע
כתים (כתות) משוערים בגן · ועץ החיים בתוך הגן · ותחתיו ששים
ושמנה שרי אגן · שלשים וששה מעלות בתוכו מגן · מהלך
חמש מאות שנה ממגן · וישמעו קול צורם בגן · וכמו לשעבר
נתהלך בגן · כן יתהלך בתוכם בתוך הגן : ויראו ויראו באצבע
ובדמות · ויאמרו זה אלהים אלהינו ולא נמות · הוא ינהגנו על
מות · הוא ינהגנו בעלמות · הוא ינהגנו בלי עלמות : הוא

ינהגנו

ינהגנו בשני עולמות · ואז יראם שלש נחמות · זיז ולויתן ובהמות ·
זיז המטעים כל מין מטעמות · פורש כנפיו בתעלומות : ומכהה
מארות עד תהומות · ויוציא להם בכח בהמות : אשר רבצו
אלף הרים · ואבוסו מאלף הרים · משקהו מאוסם (מתוסס)
נהרים · יובל היוצא מעדן לארבעת נהרים · ישלח שרשיו
משקהו להרים · וכל חיתו יער אליו מדוהרים · מימיו לשתות
ממהרים · וחקוק בו שלשים סימנים טהורים · להטהר לישרים
ובחורים · מגעיתו מפרק הרים : הנה נא במתניו כחו · ומעידים
מעשיו על כרחו · ואונו בשרירי בטנו מוכיחו · ומי יוכל לעמוד
נכחו : יחפוץ כמו ארז להגביה זנבו · וכל חיתו שדי ישכין לקנן
בו · ואחרי כן יוריד בנחת זנבו · וישכין מעופפים באבו · לבל
ינזקו מחיות היושבות בקרבו · כי רחמן הוא בכל מדות שבו ·
ויושב כמלך במסבו · עד בא יום מוכן לשחק בו · ויגלה לעם
קרובו : ונגדו יצב לויתן · ושור בהמות יחיתן · כי עוד הוא
לשחקו נתן · לעתידים עורר לויתן · להנתן למו במתן : מלמטה
יחוללו לו דגים גדולים · ומלמעלה יצלצלו לו אראלים · הודו
ושבחו ממללים : תחתיו חדודי חרש · סנפיריו מכהה גלגל
חרס · ירפד חרוץ עלי טיט חרס · כרופד על חרוץ ועושהו חרס :
ירתיח כסיר מצולה · סגור חותם צר צולה · בקשקשותיו כובש
כל מי מצולה · לצמאו עולה מי צולה · למצוא ריוח והצלה :
מנחיריו יצא עשן · מרתיח כל מי בשן · מטריד בעוקצו ומדאיג
חיות ורומסן · ומהן ישבע וידשן · יחשוב תהום לשיבה בו
לכבשן : כעפעפי שחר מכנה בעינים · בשלש מאות וששים וחמש
עינים · סבוב אימות שנים · משכבת במינים ששים ושנים · ויש לו
זוגים שנים · בריח עקלתון ותנינים שנים · והוא עליהם כמלך
במחנים · מוכן במשתה נצחים לבן שנים : והוא מכלם כבד
וגדול · זנבו סמוכה בפיהו בחיל גדול · מסביב בטבעת הים
הגדול · ובבא יום הגדול · יאמר מלך הגדול · לתננו מאכל
לגוי גדול · וישלח בו השר הגדול · ואתו גרודים המון גדול ·
לפרום עליו חרב גדול · למשכו בחכה בכוחו הגדול : וירמחו בו

רְמָחִים ׃ וַיַּחְשׁוֹב לְתֶבֶן בַּרְזֶל מֵרְמָחִים ׃ וְעוֹד יַרְתִּיחוּ בּוֹ רְתָחִים ׃ וּלְקַשׁ נֶחְשְׁבוּ לוֹ תוֹתָחִים ׃ וְיוֹרוּ בוֹ חִצֵּי קֶשֶׁת ׃ לֹא יַבְרִיחֶנּוּ בֶן קֶשֶׁת ׃ לְעֵץ רִקָּבוֹן נְחֹשֶׁת וִיקַלְּעוּ בוֹ אַבְנֵים כַּסֶּלַע ׃ וּבוֹ נֶהְפְּכוּ לוֹ אַבְנֵי קָלַע ׃ וְאָז יֶחֱרֶה לְשִׁיתָם לְבַלַּע ׃ וַיַּגְבִּיהַּ רֹאשׁוֹ מוּל אֵלִים ׃ וּמִשְּׂאֵתוֹ יָגוּרוּ אֶרְאֶלִּים ׃ וּמִפָּנָיו בְּחִיל נִבְהָלִים ׃ וַיֵּדַע אֵל מָעוֹז ׃ וְיִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז ׃ לִשְׁלוֹחַ בּוֹ מַתָּן עֹז ׃ לְהִתָּפֵשׂ בְּלִי מָעוֹז ׃ בְּצַוָּארוֹ יָלִין עֹז ׃ וְאָז יִמְשׁוֹךְ (יִמָּשֵׁךְ) בְּמַעְיַן גַּנִּים ׃ וְיִכְרוּ עָלָיו יוֹשְׁבֵי גַנִּים ׃ לַחֲצוֹתוֹ בֵּין כְּנַעֲנִים ׃ וַיַּעֲמוֹד שָׁם לְעִתִּים מְזֻמָּנִים ׃ נֶגֶד שָׁרְרוֹ מְשֻׁמָּנִים ׃ וְיֻצָּנוּ בְּעֵדֶן מְזֻמָּנִים ׃ וְאֶחָד בְּאֶחָד יִגְּשׁוּ שְׁנֵיהֶם ׃ וְרוּחַ לֹא יָבֹא בְנֵיהֶם ׃ וּקְדוֹשִׁים יִרְאוּם בְּעֵינֵיהֶם ׃ אֵיךְ יִנָּצוּ לִפְנֵיהֶם ׃ וְצוּר יִשְׂחָק בָּם לִפְנֵיהֶם ׃ וַיַּתְחִיל מַקְרִין לְנַגֵּחַ בּוֹ בְקַרְנָיו ׃ וְזֶה בְּגַאֲוַת אֲפִיקֵי מָגִנָּיו ׃ וְיִבְעַר אֵשׁ עֲשָׁנָיו ׃ וַיֶּאֱחוֹז כְּגִזָּה אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו ׃ וְיָנוּס מִצַּעַר לְבֵין עֲצֵי עֲדָנָיו ׃ וְיָנוּס וְיִבְרַח מִפָּנָיו ׃ וַיֶּאֱחוֹז בְּקִיטוֹר עֲשָׁנָיו ׃ בַּעֲצֵי בְשָׂמִים שׁוֹשַׁנָּיו ׃ וַיַּעֲלֶה רֵיחַ קְטֹרֶת עַד שְׁמֵי מְעוֹנָיו ׃ וְכָל גַּן תֶּעְשַׁן בְּעִנְיָנָיו ׃ וּבַת קוֹל תְּפוֹצֵץ מִמְּרוֹמָיו ׃ הֲפִיחִי (גַּנִּי) יִזְּלוּ בְשָׂמָיו ׃ לְהָרִיחַ בּוֹ רֵיחַ סַמָּיו ׃ וְאָז יְעוֹרְרוּ צָפוֹן וְתֵימָן ׃ וִיסוֹבְבוּ לְאוֹת וְסִימָן ׃ וַיֶּאֱזוֹר עֹז חַיִל וַיְּוֹאֲמֶן ׃ וְיָשׁוּב עַל בְּרִית מְזֻמָּן ׃ וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ מְיֻמָּן ׃ וְיִלָּפְתוּ שֵׁנִית בּוֹ בִּזְמַן ׃ וְיִתְמַרְמַר אֵלָיו מִכְמָן ׃ וַיְּסַבִּיבוּ בְקַרְנָיו כְּאָמָן ׃ וְדָג לְעֻמָּתוֹ יְתֻיַּמָּן ׃ וּסְנַפִּירָיו יַשְׁחִיז לִזְמַן ׃ וּלְשַׁחֲטוֹ בָם יִתְאַמָּן ׃ זֶה קַרְנָיו לְמוּלוֹ יַעֲקֻמָן ׃ וְזֶה סְנַפִּירָיו לְמוּלוֹ יְקִימָן ׃ וּמִתּוֹךְ כַּךְ שְׁנֵיהֶם יַשְׁלִימָן ׃ לְשַׁחֲטָם וּלְטָבְחָם לְהַחֲרִימָן ׃ וְיִתְּנוּ מַאֲכָל לְעַם נֶאֱמָן ׃ וְיָבִינוּ כִּי לֹא אַלְמָן ׃ וְיֹאמְרוּ בָּרוּךְ הָאֵל הַנֶּאֱמָן ׃ כִּי כָל דָּבָר וְדָבָר אֲשֶׁר מֵאָז זֻמָּן ׃ הִקִּיצוּ לְקֵץ וּזְמַן ׃ וְהוּא מֵעוֹלָמִים נִקְרָא צוּר עוֹלָמִים ׃ וְצַר בְּיָהּ שְׁנֵי עוֹלָמִים ׃ וְגַל לְקִצָּם כָּל נֶעֱלָמִים ׃ לִכְבוֹד בֵּית הָעוֹלָמִים ׃ הַמְּכֻוָּן עַד עוֹלָמִים ׃ אִתּוֹ לַדּוֹרוֹת כּוֹנְנוּ מֵעוֹלָמִים ׃ מָכוֹן לְשִׁבְתּוֹ עוֹלָמִים ׃ וּבוֹ יִשְׁכּוֹן לְעוֹלָמִים ׃ וְיִטַּע בּוֹ מְשִׁיחוֹ וְעַמּוֹ לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים ׃ כַּכָּתוּב תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְּדָשׁ יְיָ כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ ׃ וְנֶאֱמַר בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית זְבוּל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים ׃ וְנֶאֱמַר כֹּה

אמר

אָמַר יְיָ שַׁבְתִּי לִירוּשָׁלַיִם בְּרַחֲמִים בֵּיתִי יִבָּנֶה בָּהּ נְאֻם יְיָ צְבָאוֹת וְקַו יִנָּטֶה עַל יְרוּשָׁלָיִם: וְנֶאֱמַר כֹּה אָמַר יְיָ שַׁבְתִּי אֶל צִיּוֹן וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלָיִם וְנִקְרְאָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הָאֱמֶת וְהַר יְיָ צְבָאוֹת הַר הַקֹּדֶשׁ: וְנֶאֱמַר מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם: וְנֶאֱמַר יְיָ אֱלֹהִים אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי דָּוִד עַבְדֶּךָ: וְנֶאֱמַר כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן נִחַם כָּל חָרְבוֹתֶיהָ וַיָּשֶׂם מִדְבָּרָהּ כְּעֵדֶן וְעַרְבָתָהּ כְּגַן יְיָ שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה: וְנֶאֱמַר שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל הָעִיר הָאֲבֵלָה הַחֲרֵבָה וְהַשּׁוֹמֵמָה הַנְּתוּנָה בְּיַד זָרִים הָרְמוּסָה בְּכַף עָרִיצִים וַיְבַלְּעוּהָ לִגְיוֹנוֹת וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי אֱלִילִים וּלְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתָּהּ וּלְזֶרַע יַעֲקֹב יְרוּשָׁה הוֹרַשְׁתָּהּ נִעֲרָהּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵעֲפָרָהּ וְהָקִיצָהּ מֵאֶרֶץ דְּוָיָה נֹטֶה עָלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם כִּי בָאֵשׁ הִצַּתָּהּ וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ כָּאָמוּר וַאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאֻם יְיָ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ׃ (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְנַחֵם צִיּוֹן עִירוֹ וַאֲבִילֵי עַמּוֹ וּבוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ בִּמְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת תְּחִנָּתֵנוּ כִּי אָב מָלֵא רַחֲמִים רַבִּים אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם וְלֹא נָשׁוּב רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ׃ ואומר עננו כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל תְּפִלָּתָם שְׁעֵה וְהָשֵׁב הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃ וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר בְּרַחֲמָיו שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מודים

מודים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ הַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ וּמֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ · לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ :

מורים דרבנן

כשהחזן אומר מודים חייבים כל הצבור לשוח עמו ולוחשין ואומרים

מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְחָנֵּנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת :

עַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · כָּל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה · וִיהַלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים אַהֲבָה וָחֶסֶד צְדָקָה בְּרָכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמָךְ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם אָמֵן : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן : ויש כוהנים לומר תחנה זו

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְלְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁכָּל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה תָּפֵר עֲצָתָם וּתְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה · שַׁעֲרֵי חָכְמָה · שַׁעֲרֵי בִינָה · שַׁעֲרֵי דֵעָה · שַׁעֲרֵי פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה · שַׁעֲרֵי חַיִּים · חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ :

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃

ומוליאין ספר תורה בחשאי ואין אומרים גדלו ולא ותגלה ואין מניחין הספר תורה על הדוכן כשאר הימים אלא אחד מבני הכנסת מקבלו על זרועותיו רחוק מן הדוכן שכיון שגלו ישראל כביכול השכינה והתורה גלו ממקומם · ואומר הבו גודל לאלהינו וקורין שלשה גברי וזו היא הקריאה ·

כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם
פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ׃
הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אָבֹד תֹּאבֵדוּן
מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן׃ וְהֵפִיץ יְהוָה אֶתְכֶם
בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם
שָׁמָּה׃ וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר
לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן וְלֹא יְרִיחֻן׃ וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃
בַּצַּר לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ׃ כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לָהֶם׃ כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־הַיּוֹם
אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים ׀ אָדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה
הַשָּׁמָיִם הֲנִהְיָה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃ הֲשָׁמַע
עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר־שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי׃
אוֹ ׀ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת
וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים
כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃ אַתָּה
הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ׃ מִן־
הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־הָאָרֶץ הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ
הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ וְתַחַת כִּי אָהַב אֶת־
אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאֲךָ בְּפָנָיו בְּכֹחוֹ הַגָּדֹל מִמִּצְרָיִם׃
לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמְּךָ מִפָּנֶיךָ לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת־לְךָ אֶת־
אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה
הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃

ושמרת

וְשָׁמַרְתָּ אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃

ואומר החזן חצי קדיש ׳ ומפטירין בירמיה ח׳ והמפטיר מברך ׳

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָהַצֶּדֶק׃

אָסֹף אֲסִיפֵם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בַּגֶּפֶן וְאֵין תְּאֵנִים בַּתְּאֵנָה וְהֶעָלֶה נָבֵל וָאֶתֵּן לָהֶם יַעַבְרוּם׃ עַל־מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים הֵאָסְפוּ וְנָבוֹא אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר וְנִדְּמָה־שָּׁם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הֲדִמָּנוּ וַיַּשְׁקֵנוּ מֵי־רֹאשׁ כִּי חָטָאנוּ לַיהוָה׃ קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּה וְהִנֵּה בְעָתָה׃ מִדָּן נִשְׁמַע נַחְרַת סוּסָיו מִקּוֹל מִצְהֲלוֹת אַבִּירָיו רָעֲשָׁה כָּל־הָאָרֶץ וַיָּבוֹאוּ וַיֹּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּכֶם נְחָשִׁים צִפְעֹנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לָחַשׁ וְנִשְּׁכוּ אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ מַבְלִיגִיתִי עֲלֵי יָגוֹן עָלַי לִבִּי דַוָּי׃ הִנֵּה־קוֹל שַׁוְעַת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מַרְחַקִּים הַיהוָה אֵין בְּצִיּוֹן אִם־מַלְכָּהּ אֵין בָּהּ מַדּוּעַ הִכְעִסוּנִי בִּפְסִלֵיהֶם בְּהַבְלֵי נֵכָר׃ עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ וַאֲנַחְנוּ לֹא נוֹשָׁעְנוּ׃ עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי הָשְׁבָּרְתִּי קָדַרְתִּי שַׁמָּה הֶחֱזִקָתְנִי׃ הַצֳרִי אֵין בְּגִלְעָד אִם־רֹפֵא אֵין שָׁם כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַת בַּת־עַמִּי׃ מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי בַת־עַמִּי׃ מִי־יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים וְאֶעֶזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֵלְכָה מֵאִתָּם כִּי כֻלָּם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בֹּגְדִים׃ וַיַּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם קַשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לֶאֱמוּנָה גָּבְרוּ בָאָרֶץ כִּי מֵרָעָה אֶל־רָעָה יָצָאוּ וְאֹתִי לֹא־יָדָעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ אִישׁ מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ וְעַל־כָּל־אָח אַל־תִּבְטָחוּ כִּי כָל־אָח עָקוֹב יַעְקֹב וְכָל־רֵעַ רָכִיל יַהֲלֹךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהָתֵלּוּ וֶאֱמֶת לֹא יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם דַּבֶּר־שֶׁקֶר הַעֲוֵה נִלְאוּ׃ שִׁבְתְּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנוּ דַעַת־אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי צוֹרְפָם וּבְחַנְתִּים כִּי־אֵיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַּת־עַמִּי׃ חֵץ שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִבֵּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים

אָרְכּוֹ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקָד־בָּם נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ עַל־הֶהָרִים אֶשָּׂא בְכִי וָנֶהִי וְעַל־נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה כִּי נִצְּתוּ מִבְּלִי־אִישׁ עֹבֵר וְלֹא שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֶה מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד־בְּהֵמָה נָדְדוּ הָלָכוּ׃ וְנָתַתִּי אֶת יְרוּשָׁלִַם לְגַלִּים מְעוֹן תַּנִּים וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב׃ מִי־הָאִישׁ הֶחָכָם וְיָבֵן אֶת־זֹאת וַאֲשֶׁר דִּבֶּר פִּי־יְהוָה אֵלָיו וְיַגִּדָהּ עַל־מָה אָבְדָה הָאָרֶץ נִצְּתָה כַמִּדְבָּר מִבְּלִי עֹבֵר׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא־הָלְכוּ בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּם אֲבוֹתָם׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מַאֲכִילָם אֶת־הָעָם הַזֶּה לַעֲנָה וְהִשְׁקִיתִים מֵי־רֹאשׁ׃ וַהֲפִיצוֹתִים בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הֵמָּה וַאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִתְבּוֹנְנוּ וְקִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת וּתְבוֹאֶינָה וְאֶל־הַחֲכָמוֹת שִׁלְחוּ וְתָבוֹאנָה׃ וּתְמַהֵרְנָה וְתִשֶּׂנָה עָלֵינוּ נֶהִי וְתֵרַדְנָה עֵינֵינוּ דִּמְעָה וְעַפְעַפֵּינוּ יִזְּלוּ מָיִם׃ כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע מִצִּיּוֹן אֵיךְ שֻׁדָּדְנוּ בֹּשְׁנוּ מְאֹד כִּי־עָזַבְנוּ אָרֶץ כִּי הִשְׁלִיכוּ מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ׃ כִּי־שְׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח אָזְנְכֶם דְּבַר־פִּיו וְלַמֵּדְנָה בְנוֹתֵיכֶם נֶהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה׃ כִּי־עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ לְהַכְרִית עוֹלָל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת׃ דַּבֵּר כֹּה נְאֻם־יְהוָה וְנָפְלָה נִבְלַת הָאָדָם כְּדֹמֶן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר מֵאַחֲרֵי הַקֹּצֵר וְאֵין מְאַסֵּף׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל הַדּוֹרוֹת ׃ הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִכָּל דְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא יָשׁוּב רֵיקָם ׃ כִּי אֵל (מֶלֶךְ) נֶאֱמָן אַתָּה בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל דְּבָרָיו׃ רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ (וְלַעֲלוּבַת) וְלַעֲגוּמַת נֶפֶשׁ (תּוֹשִׁיעַ) תִּנְקוֹם נָקָם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ (מְשַׂמֵּחַ) מְנַחֵם

צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ : שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְכֵן דָּוִד בֶּן יִשַׁי מְשִׁיחָךְ · בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד :

ואומרים אשרי · ומחזירין ספר תורה לארון ואין אומרים יהללו ויושבין על הארץ ואומרים איכה · ואחר כך ובא לציון ואתה קדוש ואין אומרים ואני זאת בריתי אותם · ואומר קדיש גמור · ויש נוהגים שלא לומר בשחרית תתקבל :

במנחה מניחין תפלין ואומרים אשרי ובא לציון ואני זאת בריתי וכו' ויש נוהגים שלא לומר ובא לציון סדרא וקדיש עד לעילא · ומוציאין ספר תורה ואומרים גדלו ותגלה מלכותו ומניחים אותו על דוכנו וקורין שלשה בני אדם בפרשת ויחל משה שהיא בדף ע"ט · ואח"ך אומר החזן קדיש לעילא · ואומר השיבנו שהרי לא אמרוהו בשחרית · והשלישי הוא מפטיר · ומפטירין בסוף הושע וזו היא ההפטרה ואומר הברכות לפניה ·

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ : קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אִמְרוּ אֵלָיו כָּל־תִּשָּׂא עָוֺן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ : אַשּׁוּר ׀ לֹא יוֹשִׁיעֵנוּ עַל־סוּס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ אֲשֶׁר־בְּךָ יְרֻחַם יָתוֹם : אֶרְפָּא מְשׁוּבָתָם אֹהֲבֵם נְדָבָה כִּי שָׁב אַפִּי מִמֶּנּוּ : אֶהְיֶה כַטַּל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כַּשּׁוֹשַׁנָּה וְיַךְ שָׁרָשָׁיו כַּלְּבָנוֹן : יֵלְכוּ יֹנְקוֹתָיו וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ וְרֵיחַ לוֹ כַּלְּבָנוֹן : יָשֻׁבוּ יֹשְׁבֵי בְצִלּוֹ יְחַיּוּ דָגָן וְיִפְרְחוּ כַגָּפֶן זִכְרוֹ כְּיֵין לְבָנוֹן : אֶפְרַיִם מַה־לִּי עוֹד לָעֲצַבִּים אֲנִי עָנִיתִי וַאֲשׁוּרֶנּוּ אֲנִי כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פֶּרְיְךָ נִמְצָא : מִי חָכָם וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם כִּי־יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָה וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ־בָם : גואלנו וכו'

ומברך לאחריה כסדר שחרית ומחזירין ספר תורה למקומו ואומר יהללו וקדיש עד לעילא ואומרים שמונה עשרה ומזכירין רחם בבונה ירושלם ואומרים רחם במקום נחם ואומר אלהי בזמן שבית המקדש קיים · והשליח צבור כשהוא מסדר התפלה בקול אומר עננו בין גואל לרופא ורחם בבונה ירושלם · וברכת כהנים · ונופלין על פניהם · ואומר החזן קדיש גמור · ובין יחיד ובין צבור שטעה ולא הזכיר עננו או רחם אינו חוזר כלל :

קינה

שנוהגים לומר קהל קדוש איטלייאני בעיר פירארא אחר שמונה עשרה של מנחה של תשעה באב :

אֶקְרָא יוֹם זֶה מָרָה · מִסְפֵּד וְתַמְרוּרִים · עַל אֲשֶׁר הוֹקְדָה · בְּמַחֲנֵה עִבְרִים ·
צָרָה כְּמַבְכִּירָה · זִכְרוֹן לְדוֹר דּוֹרִים · צְבִי בֵית תִּפְאָרָה · הָיְתָה כַּיְּעָרִים :
אוֹי לִי כִּי עַל שִׁבְרִי · אֶרְמַע כַּיְאוֹרִים :

בִּלְהָן וַעֲוֹן עָקָן · בְּחֹדֶשׁ חֲמִישִׁי · כָּל טוּב בּוֹ נִתְרוֹקָן · גַּם נִשְׁקַע שִׁמְשִׁי ·
יָרֵד נוֹעַץ הַקָּן · מֵאָז לְהַשְׁרִישִׁי · לָכֵן יוֹם זֶה נִתְקַן · לִשְׁתּוֹת בּוֹ מֵי
מָרִים : אוי לי

גְּמוּל אַנְשֵׁי רִבָּה · נִפְקַד עַל עֲוֹנָם · כִּי רָעָתָם רַבָּה · בְּבִכְיָה שֶׁל חִנָּם ·
עַל כָּל יוֹצֵא צָבָא · יָצָא גְזַר דִּינָם · וְעַד הַיּוֹם הַבָּא · חַטֹּאתָם
נִזְכָּרִים : אוי לי

דִּמּוּ יוֹצֵר הָרִים · וְשָׁמַיִם עָשָׂה · לְתַבְנִית שְׁוָרִים · אָז אֶרֶץ רָעָשָׁה · וּבְעָוֹן
סוֹרְרִים · לַשְּׁחִית בַּחֲמִשָּׁה · בְּחֹדֶשׁ מְרוֹרִים · עָבַר בֵּין גְּזָרִים : אוי לי

הַדּוֹר כֻּלּוֹ נֶעְתָּם · אֲשֶׁר פָּרְצוּ פֶּרֶץ · גְּזַר דִּינָם נֶחְתָּם · אֲנִי בְּאַף קוֹרֵץ ·
כִּי בַּמִּדְבָּר יִתַּם · וְלֹא יִרְאוּ הָאָרֶץ · נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוֹתָם · יוּבַל הוּא
לִקְבָרִים : אוי לי

וְגַם הַנִּכְנָסִים · בְּאֶרֶץ הַחֶמְדָּה · לֹא זָכְרוּ נִסִּים · נוֹתֵן הַתְּעוּדָה · וְהִרְבּוּ
כְּעָסִים · עַד בָּא יוֹם פְּקוּדָה · וְהוּכָּה כְּסִיסִים · בַּיִת בְּרֹאשׁ הָרִים : אוי לי

זֶה בָּא בָּרִאשׁוֹנָה · מַרְעִישׁ כָּל מַמְלָכוֹת · הֵסִיר מֶנּוּ עֶדְנָה · עֲנוּגוֹת וְרַכּוֹת ·
הִכְבִּיד אַחֲרוֹנָה · הִצִּיגַנִי בִּמְבוּכוֹת · שָׂרַף בֵּית כְּהוּנָה · וְכָל בֵּית
נִבְחָרִים : אוי לי

חִיל בַּעַר אַחֲוֹנִי · בִּגְזֵרַת רַב הַחוֹבֵל · קַדְמוֹנִי יְמֵי עוֹנִי · עַל נַהֲרוֹת
בָּבֶל · שִׁבְעִים עַל עֲוֹנִי · עוֹטֶה שָׁם כְּאָבֵל · אֲבָלוּנִי הֲמוֹנִי · בְּנֵי נָבָל
זָרִים : אוי לי

טָבַעְתִּי בְּמַדַּי · וּבְטִיט יָוָן רִשְׁעָה · כָּרוּ רַגְלַי יָדַי · וְלֹא נַחְתִּי שָׁעָה · עַד
כִּי רִחַם שַׁדַּי · שָׁב יְהוּדָה לִתְשׁוּעָה · זִקְנֵי יְדִידַי · בָּנוּ בִּירַת אֵל
עָרִים : אוי לי

יָשַׁבְתִּי שָׁם שֵׁנִית · וְאַרְמוֹן עַל תִּלּוֹ · נִתְעוֹרְרָה יְוָנִית · אָסַף עָלַי חֵילוֹ ·
וּבְחֶרֶב וַחֲנִית · הִכְבִּיד מְאֹד עֻלּוֹ · גָּזְרָתִי תַעֲנִית · עֲנֵנִי יוֹצֵר הָרִים : אוי לי

כֹּהֲנֵי יְיָ · מֵאֲרָיוֹת גָּבְרוּ · מַתִּתְיָה חַשְׁמוֹנָאִי · הַחִצִּים הֵבֵרוּ · הִפִּילוּ מְדַיְּנַי ·
וּמָתְנֵיהֶם שִׁבֵּרוּ · שַׁבְתִּי לְאֵיתָנִי · אַף לֹא בְּנֵי חוֹרִים : אוי לי

לֹא נַחְתִּי בִּמְכוֹנִי · מֵרוֹב הַמְּהוּמָה · כִּי סוֹף בַּיִת שֵׁנִי · רָבְתָה מִלְחָמָה ·
בְּיַלְדֵי הַשְּׁמִיעוֹנִי · עַד אֵין עוֹד תְּקוּמָה · וְסוֹף קָם בֶּן עֲנָנִי · הוּא רֹאשׁ
הַגְּבָרִים : אוי לי

מֵאֲרָיוֹת נִבְרוּ · פְּרִיצֵי עַמִּי · וְיַחְדָּו חוּבָּרוּ · לְהַכְרִית שְׁמִי · כָּל מִחְיָה בָּעֲרוּ ·
מִמֶּנִּי עַד תּוּמִי · וּפִיהֶם פָּעֲרוּ · עַל טִיטוּס וְשָׂרִים : אוי לי

נִשְׁפַּךְ דָּם כַּמַּיִם · אֲלָפִים וּרְבָבוֹת · וּבְדִמְעוֹת עֵינַיִם · חֲלָלִים בִּרְחוֹבוֹת ·
תְּצִילֶנָה הָאָזְנַיִם · יִבְכּוּ הַלְּבָבוֹת · כִּי אֵשׁ מִשָּׁמַיִם · יָרַד עַל רֹאשׁ
הָרִים : אוי לי

שָׂרַף בֵּית מִקְדָּשִׁי · גַּם פַּעַם שְׁנִיָּה · בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי · הִרְבָּה תַּאֲנִיָּה · נָפַל גְּזֵר רֹאשִׁי · בְּיָגוֹן וּבִבְכִיָּה · עֶבֶד מֶלֶךְ כּוּשִׁי · הִשְׂבִּיעַנִי מְרוּדִים (מְרוֹרִים): אוי לי

פְּרוּת לֹא מָצָאתִי · מָנוֹס לְהִסָּתֵר · כִּי בָא בְּתוֹרָתִי · וְאָנֹכִי הַסְתֵּר · הוּשְׁמָה עֲדָתִי · אַחַר חָרְבַּן בֵּיתָר · אִיבְתִּי צָרָתִי · אַדְרִינוּס רֹאשׁ צָרִים : אוי לי

עָמַדְתִּי בַּגּוֹלָה · וְעוֹד לִי רוֹדְפִים · וְנַפְשִׁי נִבְהָלָה · בִּשְׁפָטִים תְּכוּפִים · כִּי חָתָן עִם כַּלָּה · נִסְקָלִים נִשְׂרָפִים · נִשְׁחֲרַת עִם קְהִלָּה · כְּאֵילִים וּפָרִים : אוי לי

צַדִּיק אֲדוֹן עוֹלָם · מֶלֶךְ עֲלֵי רָמִים · אֵין כָּל מִמְּךָ נֶעְלָם · שׁוּב נָא בְּרַחֲמִים · עַל עַם דַּךְ וְנִכְלָם · הָשֵׁב בְּלֵב תָּמִים · מִן חַטֹּאתָיו כֻּלָּם · סְלַח לַסּוֹרְרִים : אוי לי

קוֹרֵא בְּשִׁמְךָ תָּמִיד · עִם כָּל הַקּוֹרוֹת · בְּאַהֲבָתְךָ צָמִיד · לְקַבֵּל גְּזֵירוֹת · וּבְיִחוּדְךָ מַתְמִיד · לְקַיֵּם הַתּוֹרוֹת · עַל צָר לְהַשְׁמִיד · הוּא חוֹבֵר חֲבֵרִים (חֲבָרִים) : אוי לי

רַבַּת צְרָרוּנִי · עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ · הִכּוּנִי פְּצָעוּנִי · רֶשֶׁת לִי פָּרְשׂוּ · בְּכָל צַר הִלְקוּנִי · אִם עַל בָּנִים רֻטָּשׁוּ · וְתָמִיד אֶל קוֹנִי · לִבִּי יְדֵי אָרִים : אוי לי

שִׁמְעָה תְּפִלָּתִי · וְעוֹד אַל תֶּחֱרַשׁ · רְאֵה בְשִׁפְלוּתִי · צִיּוֹן שָׂדֶה חוֹרֵשׁ · נְפוּגוֹתַי נִדְכֵּיתִי · וּמְכִירְתִּי נִגְרָשׁ · נִדְהֵיתִי נֶחֱלֵיתִי · בְּאַרְצוֹת אֲחֵרִים : אוי לי

תִּשְׁכַּח יַד יְמִינִי · צִיּוֹן אִם אֶשְׁכָּחֵךְ · אִם לֹא אֶת זִכְרוֹנִי · תִּדְבַּק לָשׁוֹן לְחִיךְ · כִּי עַל זִכְרֵךְ אֲנִי · הַיּוֹם עָפָר לוֹחֵךְ · לְשַׁחֵר אֶת קוֹנִי · יְקַבֵּץ נִפְזָרִים : אוי לי

חָזָק פּוֹדֶה הָאֵל · קָרֵב יְשׁוּעָתִי · בְּבִנְיַן אֲרִיאֵל · מַהֵר נֶחָמָתִי · וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל · לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתַי · יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל · אָז יַחְדָּו חֲבֵרִים :

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי · כִּמְבַשֵּׂר עַל הֶהָרִים :

ונומרים המנחה כסדר הימים · ואומרים ערבית כסדר לילי החול :

לשבת נחמו

כאין לבית הכנסת ואומרים הזמירות כסדר השבתות ואחר כך אומרים זה היוצר ·

אֶת יוֹם פְּדוּתְכֶם · אָחִישׁ וְתֶרֶב גְּדֻלַּתְכֶם · נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם : בַּאֲשֶׁר לָקַת בְּעוּלָה · כָּם נֶחָמוֹת אַכְפִּילֶיהָ · דַּבְּרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ : גִּיל וְשִׂישׂ לְהִגָּבֵר · גְּבוּל צְבִי הַמְּדֻבָּר · קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר : יִרְאוּ הוֹד אֱלֹהֵינוּ וַהֲדָרוֹ · הָעוֹשִׂים צִבְיוֹנוֹ וּמְצַפִּים פְּאֵרוֹ · חִזְקוּ וְנִתְחַזְּקָה לַעֲשׂוֹת כְּמַאֲמָרוֹ

להאמירו

לְהַאֲמִירוֹ קָדוֹשׁ :

דּוֹרְשֵׁי יְיָ וּמְבַקְשֵׁי פָנָיו וְתוֹרָתוֹ יִשְׁאָלוּ · דֶּרֶךְ וּמַסְלוּל לְמְקוֹם הוֹרָאָה יָסוֹלוּ · כָּל גֵּיא יִנָּשֵׂא וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ : הַר הַקֹּדֶשׁ בֵּית מוֹשַׁב יְיָ · הַיּוֹשֵׁב אֹהֶל קָרָא לְכָל הֲמוֹנַי · וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ : וְלֹא יִכָּנֵף עוֹד גּוֹזֵר וְגוֹמֵר · וְהָיוּ עֵינֶיךָ רוֹאוֹת שִׁיבַת שׁוֹמֵר · קוֹל אוֹמֵר :

זֶרַע אֱמֶת כֻּלּוֹ מֵעִיר כְּעֵשֶׂב לְהָצִיץ · זֵדִים יִדְּמוּ כִּמְסוּכָה בְּלִי לְהַחֲצִיץ · יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ : חֵיל צוֹבְאִים עַל אֲרִיאֵל וְעַל עַמָּהּ לְכֻלָּם · חֵיל יְאחֵזוּן וִימוֹגוּ חֲלָלָם · וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם : טוֹב וְיָשָׁר מוֹרֶה חַטָּאִים בַּדֶּרֶךְ בְּצִלּוֹ לְהֶחָסֶה בְּצִבְיוֹן · טוּבוֹ לְנָהֵר וְלוֹמַר זֶה אֵלִי יֶשַׁע עַמּוֹ עֶלְיוֹן · עַל הַר גָּבוֹהַּ עֲלִי לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן :

יִשְׂמַח וְיַעֲלוֹז עַם בּוֹטֵחַ בּוֹ · יֶשַׁע וּגְדֻלָּה לַעֲשׂוֹת לִמְחֻטָּבוֹ · הִנֵּה יְיָ אֱלֹהִים בְּחָזָק יָבֹא : כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן שְׁעִיַּת כָּל גּוֹעֶה · כַּבִּיר יַרְבִּיץ עַמּוֹ שָׁם בְּטוּב מִרְעֶה · כְּרוֹעֶה עֶדְרוֹ יִרְעֶה : לְמִי שֶׁלִּבּוֹ נוֹקְפוֹ וְגָדוֹל בְּעֵינָיו אוֹסֵף עֲמוּסֵי מֵעַיִם · לְהוֹצִיא מִלִּבּוֹ יִדְרוֹשׁ וְיָהוּר לְפָנָיו קִבּוּץ נוֹחֲלֵי שְׁלוּלַת מַיִם · מִי מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם :

מִכְתַּב נֶחָמוֹתַי · שִׁחַרְתִּי בְּחִזְיוֹן עֲדֵי נֶאֱמָנַי · מַאֲמָרָם מִפִּיו שָׁמְעוּ וְיִחֲלוּ כָּל הֲמוֹנַי · מִי תִכֵּן אֶת רוּחַ יְיָ : נֵצַח בֶּטַח יִשְׂרָאֵל בְּחִירוֹ לְהוֹשִׁיעֵנוּ · נִגְלָה לְדוֹרֵשׁ טוּבוֹ יִשְׁעוֹ לְיַדְּעֵנוּ · וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֶנּוּ : סוֹד יְיָ לְיִרְאֵי שְׁמוֹ וְזָכְרֵהוּ · סוֹקֵר מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית וְשׁוֹמֵר תּוֹרָה אַשְׁרֵהוּ · אֶת מִי נוֹעָץ וַיְבִינֵהוּ :

עַם עָנִי מְרֻסָּק וּמְרֻפָּט · עֶלְיוֹן לִתְּנוֹ בְּצֶדֶק אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט · וַיְלַמְּדֵהוּ בְּאוֹרַח מִשְׁפָּט : פִּקּוּדֵי יוֹם יוֹם מְשַׁעֲשַׁעַת · פֶּרַח לִנְצוֹר וְלִשְׁמוֹר בְּכָל עֵת מוֹדַעַת · וַיְלַמְּדֵהוּ דַּעַת : צִיּוֹן שַׁעֲרֵי צְדָקוֹת אוֹהֵב הָעוֹסֵק לְרוֹמְמֵנוּ · צִבְיוֹנוֹ יְמַלֵּא וּמַטַּע קֹדֶשׁ יְפָאֲרֶנּוּ · וְדֶרֶךְ תְּבוּנוֹת יוֹדִיעֶנּוּ :

קְדוֹשִׁים עֹשֵׂי רְצוֹן נוֹטֶה כַּדּוֹק שָׁמַיִם לְהַפְלִיא · קָמֵיהֶם כְּאַיִן נֶחְשְׁבוּ לִפְנֵי גֹּאֲלִי · הֵן גּוֹיִם כְּמַר מִדְּלִי : רָעָתָם מְהֵרָה מְאֹד וְלֹא שָׁבוּ · רְפוּאָה לְמַכָּתָם אַיִן עַל כִּי נִתְעָבוּ · וּכְשַׁחַק מֹאזְנַיִם

נחשבו

נֶחְשָׁבוּ: שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְמַלֵּט מִקְּטוֹל · שׁוֹפֵט בְּצֶדֶק דַּלִּים יָחִישׁ בִּיאָתוֹ עַמּוֹ לִנְטוֹל · הֵן אִיִּים כַּדַּק יִטּוֹל:

תַּקִּיף שַׂגִּיא כֹּחַ לֹא מְצָאנוּךָ מִמָּרוֹם רוּחַ עָלֵינוּ הָעַר · תָּאַבְתָּ לִזְכוּתֵינוּ שְׁנֵי גִּזְרֵי עֵצִים עַל מִזְבַּחֲךָ לְהַבְעֵר וּלְבָנוֹן אֵין דֵּי בָּעֵר: יוֹם יוֹם מֵאַהֲבָה מְגֻלָּה · הַקְרָבַת שְׁנֵי תְּמִידִין חָפַצְתָּ מִמְּנִי לְהַעֲלָה · וְחַיָּתוֹ אֵין דֵּי עוֹלָה: וְצָרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת לְהַעֲבִיר מִלֵּב וְלִשְׁכּוֹחַ · דִּין אֵשׁ וּמַיִם הָתֵם לְפָנֶיךָ בְּעֹשַׂת מִרְקוֹחַ · וְקוֵֹי יְיָ יַחֲלִיפוּ כֹחַ:

הַפֶּחַ בַּחוּרֵי רֶשַׁע בַּחֶרֶב יְהוּ גְדוּרִים · מִבְטָחָם נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ בְּהַהֲדוּרִים · יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים: חָשִׁים קַיֵּם חֻקֶּיךָ וְתוֹרָתְךָ יַעַלְעוּ · מַאֲוַיִּם מַהֵר וּבְמִרְעֶה טוֹב יִרְעוּ · יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ: חֵיל גּוֹיִם יֹאכְלוּ כָּעָב יָעוּפוּ · קָהָל גָּדוֹל וְחֵיל רָב מִכָּל קְצָווֹת יֵאָסְפוּ · יֵלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ: יִרְאוּ הוֹד אֱלֹהֵינוּ וַהֲדָרוֹ · הָעוֹשִׂים צִבְיוֹנוֹ · וּמְצַפִּים פְּאֵרוֹ · חִזְקוּ וְנִתְחַזְּקָה לַעֲשׂוֹת כְּמַאֲמָרוֹ לְהַאֲמִירוֹ · קָדוֹשׁ: המאיר וכו'

אֶרְחָמְךָ מְרַחֲמִי כִּי רִחַמְתָּנִי · אַאֲמִירְךָ מַאֲמִירִי כִּי הֶאֱמַרְתָּנִי · בַּמְּצוּדָה הֲבֵאתָנִי וּמִשָּׁם הוֹצֵאתָנִי · אֲרוֹמִמְךָ יְיָ כִּי דִלִּיתָנִי:
גִּבּוֹרֵי עָלֶיךָ כֻּנַּתְנוּ לְמַאֲבוֹד · תְּמָהוּ הַכֹּל זֹאת חֲדָשָׁה לִזְכּוֹד · דִּין הָעֶבֶד בְּטֵב לוֹ לַעֲבוֹד · מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
הוֹלְלִים שְׁאָלוּנִי עֲנֻגָּה וְרַכָּה · מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד שֶׁקִּדַּשְׁתּוֹ כָּכָה · וָתִיק בַּשַּׁחַק אֵין לוֹ עֲרוּכָה · כִּי לַיְיָ הַמְּלוּכָה:
זִכְרוּ כְּיֵין לְבָנוֹן בְּחִכֵּי מִתְעַסֵּס · מַדְמִימַי יֹאבַד כִּמְסוֹס נוֹסֵס · חֲבַל לָמָּה נִתְּנָה רְשׁוּת לְבוֹסֵס · נָתַתָּ לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס:
טָהוֹר אֲהַבְתּוֹ בְּנֶפֶשׁ וּבִמְאֹד אֲיַקֵּר · הֵן יִקְטְלֵנִי בֶּאֱמוּנָתוֹ לֹא אֲשַׁקֵּר · יִשָּׁמֵד כָּל רָשָׁע וְעֶקְרוֹן תֵּעָקֵר · וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר:
כִּשְׁרוֹן אָבִי אֶאֱחוֹז עֵצִים הִבְקִיעַ · מִפְּנֵי רְצוֹן מְרַחֲמוֹ רַחֲמָיו הִבְקִיעַ · לַהֲבִי וְאוּרִי יַשְׁקִיעַ · וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ:
מִשְׁפַּט הַשָּׁלוֹם בְּמֵיטַב לִנְקוֹם · לַכֶּסֶף וְזָהָב יֵשׁ מוֹצָא וּמָקוֹם ·

נדיבי

נְדִיבַי מַה יָּקְרוּ תַּחְתֵּיהֶם לִרְקוֹם · כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם :
כַּרְעַפֵּי מְרַחֵם לָךְ מְשַׁחֵר · עָלֶיךָ כָּל הַיּוֹם מַחֲנָק אֶבְחַר · עֲקוּד
עוֹשְׁקִי מִתְהַלֵּל לְיוֹם מָחָר · יְיָ הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר :
פֶּלֶל אוֹיַבְתִּי פְּלִילָה הִתְנַכֵּל · נַחֲלוֹתַי הִדִּיחַ וּמִשְׁמַנִּי אָכַל · צוּר
בְּלֹא לְהוֹשִׁיעַ יוּכַל · תִּתְנֵנוּ כְּצֹאן מַאֲכָל :
קֶרֶץ בְּעַצְמוֹתַי פִּתּוּי מַחֲנִיפֵי בְּפֶה · שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד מַה
יָּפֶה · רְדוּת עִמָּנוּ בְּמַלְכוּת לָמָּה תִּתְרַפֶּה · וַאֲנִי בַּיְיָ אֲצַפֶּה :
שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַשַּׁחַד · מוּטָב לִי נִקְלֶה וְעֶבֶד לַמְיוּחָד · תָּמִים
אֶהִי עִמּוֹ וְלֹא אֶפְחָד · שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

והאומר החזן קדושי אל וכרכו · וגומרין תפלתן כשאר השבתות :

יש מי שאומר בכל יום כמנחה קודם אשרי ·

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת
הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם · כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם
עַל יַד מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף ׀ וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד
יִהְיֶה : וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ :
וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד
אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם : וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר
עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־הַנֵּרֹת
יַקְטִירֶנָּה : וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה
קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם :
תָּנוּ רַבָּנָן פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת כֵּיצַד · שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּשְׁמֹנָה
מָנִים הָיוּ בָהּ · שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה כְּמִנְיַן יְמוֹת
הַחַמָּה · מָנֶה בְּכָל יוֹם מַחֲצִיתוֹ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתוֹ בָעֶרֶב · וּשְׁלֹשָׁה
מָנִים יְתֵרִים שֶׁמֵּהֶם מַכְנִיס כֹּהֵן גָּדוֹל מְלֹא חָפְנָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים ·
וּמַחֲזִירָן לְמַכְתֶּשֶׁת בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת דַּקָּה
מִן הַדַּקָּה · וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִים הָיוּ בָהּ וְאֵלּוּ הֵן הַצֳּרִי · וְהַצִּפֹּרֶן ·
וְהַחֶלְבְּנָה · וְהַלְּבוֹנָה · מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה · מוֹר · וּקְצִיעָה

ושבלת

וְשִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ · וְכַרְכּוֹם · מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה · הַקֹּשְׁט שְׁנֵים עָשָׂר · קִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה · קִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָא תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָת וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם לֹא מָצָא יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִיוָר עַתִּיק · מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא · רַבִּי נָתָן הַבַּבְלִי אוֹמֵר אַף מִכִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא · אִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ וְאִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל סַמָּמָנֶיהָ חַיָּב מִיתָה : רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָא לָמָּה הִיא בָאָה כְּדֵי לְיַפּוֹת בָּהּ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה · יֵין קַפְרִיסִין לָמָּה הוּא בָא כְּדֵי לִשְׁרוֹת בּוֹ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה · וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בַּמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד :

תַּנְיָא רַבִּי נָתָן אוֹמֵר כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר הָדֵק הֵיטֵב · הֵיטֵב הָדֵק · מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים · פִּטְּמָהּ לַחֲצָאִין כְּשֵׁרָה · לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ לֹא שָׁמַעְנוּ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכְּלָל אִם כְּמִדָּתָהּ כְּשֵׁרָה לַחֲצָאִין · וְאִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל סַמָּמָנֶיהָ חַיָּב מִיתָה : תָּנֵי בַּר קַפָּרָא אַחַת לְשִׁשִּׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה הָיְתָה בָאָה שֶׁל שִׁירַיִם לַחֲצָאִין · וְעוֹד תָּנֵי בַּר קַפָּרָא אִלּוּ הָיָה נוֹתֵן בָּהּ קָרְטוֹב שֶׁל דְּבַשׁ אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמוֹד מִפְּנֵי רֵיחָהּ · וְלָמָּה אֵין מְעָרְבִין בָּהּ דְּבַשׁ מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיְיָ : לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה : יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה : ג״פ יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ : ג״פ יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ : ג״פ הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם : וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

תם ונשלם חלק ראשון

3 1761 07290262 0

BM
675
D3Z626
1855
v.1
c.1
ROBA